مسند الإمام أحمد بن حنبل

MUSNED

Hadiska zbirka
imama Ahmeda b. Hanbela

1

مسند

الإمام أحمد بن حنبل

MUSNED

Hadiska zbirka imama
Ahmeda b. Hanbela
I tom

Čitaj ovaj Musned jer će on biti vodič ljudima

Ahmed b. Hanbel

Dva puta je obišao dunjaluk dok nije sakupio Musnedi

Ibnul-Dževzi

Dragocjen doprinos hadisu i hadiskoj znanosti na našim prostorima

(Recenzija za knjigu Musned Ahmeda b. Hanbela, u prijevodu prof. Semira Rebronje)

Hadis je drugi izvor šerijatskog prava. Islam se bez njega u svojoj punini ne bi mogao ispravno razumjeti, a pogotovo se ne bi mogao primjeniti. On je u odnosu na Kur'an, ono što je tijelo u odnosu na dušu ili noć u odnosu na dan. Međusobno se isprepliću. Odvojiti hadis od Kur'ana znači, naprosto, odvojiti tijelo od duše i organizam učiniti beživotnim.

Znajući za takav odnos međusobne isprepletenosti i snažnog prožimanja ova dva temeljna izvora šerijatskog prava, neprijatelji islama su od najranijih vremena pokušavali ubaciti klicu sumnje u jedan od ova dva izvora, angažirajući se da disharmoniraju ovu idealnu sintezu sačinjenu praksom Poslanika islama, Muhammeda, s.a.v.s, a nadziranu i pomno čuvanu sveznanjem Gospodara svjetova!

Budući da su pokušaji devalviranja Allahove riječi ostali bez rezultata – jer je nemoguće univerzalnu riječ ugroziti, pošto ju je Gospodar Univerzuma zagarantirao čuvati i sačuvati od bilo kakvog falsifikata – onda se pribjeglo, za njih lakšem metodu: odvojiti tijelo od duše i islamsku misao učiniti jednodimenzionalnom, a to znači: mrtvom, statičnom i bez dinamične, progresivne i životne stvarnosti. To, ustvari, znači odvojiti je od njene prirode i pretvoriti u teoriju koja bi se samo izučavala i postala jedna od brojnih teorija koje su već nastale na nesavršenim racionalnim i intelektualnim ljudskim promišljanjima!

Logika onih koji nisu skloni islamu je, da ukoliko se ne može totalno uništiti, onda se bar može falsificirati njegova

priroda i narav. Na taj način, ogledalo ljudske svijesti se može itekako poremetiti i u njemu dobiti lik koji ne liči na samoga sebe.

Obzirom da je čuvanje Kur'ana zagarantirano Allahovom objavom, onda se, što je sasvim razumljivo, prišlo falsificiranju hadisa i pokušaju ubacivanja brojnih sumnji u njegovu autentičnost.

Otuda se apokrifnost hadisa pojavila veoma rano. To je i bio temeljni razlog što je islamski Ummet iznjedrio, do tada, nepoznati metod čuvanja istine kroz sened/lanac prenosilaca. I upravo taj sened/lanac prenosilaca hadisa je specifikum koji distancira Ummet Muhammeda, s.a.v.s, od drugih naroda. Samo u islamu se ovom metodologijom može od naših dana autentičnim putem stići do samoga Poslanika, s.a.v.s., njegove riječi i djela. Ovu mogućnost nemaju drugi narodi. Tako, npr, ni kršćani ni Židovi ne mogu vam donijeti autentičan lanac prenosilaca koji bi ih doveo do Musaa ili Isaa, a.s. Zbog toga i nema, niti može biti autentične riječi bilo koje religije danas u svijetu. To je privilegija samo Ummeta Muhammeda, s.a.v.s!

Naravno, isti slučaj bi se desio i sa ovim Ummetom, da Allah Uzvišeni nije nadahnuo prvu generaciju muslimana, da od prvih dana povedu vanrednu brigu o ovom nezaobilaznom izvoru njihove vjere. Tako Muhammed b. Sirin, poznati učenjak iz generacije tabi›ina, jasno potcrtava: "Hadis je vjera, pa dobro provjerite od koga vašu vjeru uzimate!"

I upravo na temeljima takve svijesti izgradiće se kriteriji koji neće dopustiti infiltriranje bilo kakve nesigurnosti, sumnje ili falsifikata u hadis i hadisku znanost.

Ako analiziramo odnos prvih generacija muslimana ustanovićemo da su svojom željom za saznavanjem hadisa ili njihovim provjeravanjem jasno dali do znanja da su do kraja bili svjesni vrijednosti ovog izvora.

Sva je sreća pa je islamski Ummet imao u svakoj genera-

ciji sjajne velikane koji su nastavili graditi svjetle staze koje su trasirale prve generacije muslimana. S pravom ih Jezid b. Zurej' naziva vitezovima i junacima. On kaže: "Svaka vjera ima svoje vitezove/junake, a vitezovi/junaci ove vjere su prenosioci hadisa!"

Ebu Hanife, Malik, Šafija, Ahmed b. Hanbel, Buhari, Muslim, Tirmizi, Ebu Davud, Nesai i drugi, samo su predstavnici velikog broja islamskih velikana, koji su svojom predanošću ovoj znanosti, uspostavili tako precizne kriterije koji će onemogućiti svaki pokušaj ubacivanja falsifikata u ovu znanost, a da isti ne budu otkriveni.

Njihovo vanredno poznavanje prenosilaca hadisa, kritički osvrt spram svakog od njih, poznavanje teksta hadisa i skrivenih mahana u njemu, učinili su da danas tačno razlikujemo predaju koja seže do samoga Poslanika, s.a.v.s., od one koja je poturena i patvorena. Svaki od njih je od svoje rane mladosti putovao od mjesta do mjesta, slušajući brojne učitelje i apsorbirajući znanje, koje će kasnije prenijeti na generacije koje dolaze.

Ahmed b. Hanbel, koji je bio velikan hadiske i šerijatskopravne znanosti, svojom superiornom inteligencijom, suptilnom bogobojaznošću i poslovičnim entuzijazmom, udario je temelje hadiskoj znanosti i svojim angažmanom u ovom domenu ostavio neizbrisiv trag sve do Sudnjega dana.

Čvrstina njegove vjere, snaga argumenata koje je koristio i intelektualna profinjenost, učinili su ga neprobojnim zidom za novotarije koje su u to vrijeme nadirale, dok su ga iskušenja, koja su kulminirala zatvaranjem u tamnicu, učinile paradigmatičnim za generacije koje dolaze!

Njegov Musned, sa blizu 40.000 hadisa, jedno je od najznačajnijih i najkorisnijih hadiskih djela uopće. Kada se zna da je u svoj Musned uvrstio hadise iz njegove bogate riznice od fantastičnih 750.000 hadisa koje je bilježio i pamtio, onda tek uočavamo njegov stvarni kapacitet, genijalnu inteligenci-

ju i paradigmatičnu upornost.

Zahvaljujući Allahu Plemenitom, pred nama se nalazi prvi tom ovog dragocjenog i nezaobilaznog djela iz području hadisa i hadiskih znanosti, u prijevodu mladog i perspektivnog prof. Semira Rebronje. Ovaj pitki i prijemčljivi prijevod, popraćen sa ocjenom svakog hadisa od strane hadiskih eksperata i, ponekad, gdje je bilo potrebno, pojašnjenjem prevodioca, određenih termina ili dijelova hadisa, na najbolji način će doprinijeti našem boljem upoznavanju sa hadisom Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a pogotovo kada se uzme u obzir da je ovo jedno od najvažnijih hadiskih djela, nakon čuvenih hadiskih zbirki, poznatih kao El-Kutubu-s-sitte.

Prof. Semir Rebronja je svojim dosadašnjim prevodilačkim poduhvatima pokazao svu raskoš prevodilačkog talenta, što potvrđuje i ovaj prvi tom Ahmedovog Musneda. Nadamo se, da će ovo dragocjeno i obimno djelo prevodilac privesti kraju i da ćemo se uskoro, zajedno s njim, radovati i posljednjem tomu kojeg će, u što ne sumnjamo, kvalitetno i savjesno prevesti.

Ako se po jutru dan poznaje, onda je očekivati od ovog mladog i sve kvalitetnijeg prevodioca, da će ovo izuzetno veliko i sjajno djelo, doživjeti svoj puni sjaj u njegovom prijevodu.

Na kraju, čestitajući prevodiocu na ovom hrabrom poduhvatu, čestitam i svim muslimanima Sandžaka na ovom projektu i toplo preporučujem čitateljima i ljubiteljima knjige da čitaju i iščitavaju ovo djelo, koje će, zasigurno, osvijeliti brojne horizonte naše znatiželje.

U Zenici, 30. 11. 2010. Prof. dr. Šefik Kurdić

Predgovor izdavača

Hvala pripada Uzvišenom Allahu, Gospodaru svijetova i neka je salevat i selam na posljednjeg Allahovog Poslanika, Njegovog miljenika, našeg imama i predvodnika Muhammeda, s.a.v.s., njegovu časnu porodicu, ashabe i sve one koji slijede put njegove upute i tom putu pozivaju do Sudnjega dana.

Zahvaljujemo Uzvišenom, koji nam je omogućio da našoj čitalačkoj publici po prvi put predstavimo djelo imama Ahmeda b. Hanbela, jednog od najvećih islamskih autoriteta u svim naučnim oblastima.

Prije nego čitalac uđe u iščitavanje prvog toma Musneda imama Ahmeda b. Hanbela smatrali smo nužnim pojasniti neke stvari koje će olakšati čitaocima razumijevanje i čitanje ovog djela. Ta pojašnjenja se tiču sljedećeg:

- Šta je to musned, kao hadisko djelo?
- Pitanje ocjene hadisa
- Ponavljanje nekih hadisa.

Šta znači musned?

Hadiske zbirke koje smo do sada imali prilike čitati na bosankome jeziku su koncipirane po principu fikskih poglavlja. U jednom poglavlju sabrani su hadisi koji tretiraju tu tematiku, bez obzira koji od ashaba ih prenosio. Za razliku od njih musned je hadiska zbirka koja je koncipirana na taj način da se u jednom poglavlju prenose svi hadisi koje je prenio jedan ashab, bilo da je vjerodostojan-sahih, dobar-hasen ili slab-daif. U ovakvoj vrsti djela ne vodi se računa o poglavljima i temama koje hadisi tretiraju. U koncipiranju musneda ashaba postoji više načina. Musnedi mogu biti poredani na osnovu

prvog slova imena, zatim po plemenima ili po tome ko je od njih prvi prihvatio islam. Nekada i porodični ugled može biti kriterijum po kojem se slaže musned. Musned nekada može biti musned samo jednog ashaba, kao što je musned Ebu Bekra, ili musned grupe ashaba, kao što je musned četverice halifa ili deseterice kojima je obećan Džennet, ili neke posebne skupine ashaba koji posjeduju zajednička svojstva, kao što je musned ashaba koji su nastanili Egipat.

Na osnovu Musneda imama Ahmeda da se primijetiti da je on svoj musned ustrojio po različitim principima, kao što je vrijednost ashaba, to što su neki od njih prvi primili islam, broju prenešenih predanja, svoj musned je započeo musnedima četverice pravednih halifa, zatim dolaze musnedi deseterice kojima je obećan Džennet, zatim dolaze musnedi članova Poslanikove porodice, zatim musnedi onih koji su prenijeli veliki broj predanja, kao što su Ibn Abbas, Ibn Omer, Ibn Mesud, Ibn Amr. Zatim slijede musnedi stanovnika Mekke, pa Medine, pa Šama, pa Kufe, i drugi.

Pitanje ocjene hadisa

Prilikom navođenja ocjene hadisa korištena su dva izvora, recenzija od šejha Ahmeda Šakira i recenzija od šejha Šuajba Arnauta. U osnovi je korištena Arnautova recenzija, ali je često, posebno gdje postoji neslaganje, navedena i recenzija od šejha Ahmeda Šakira. Hadisi koji se nalaze u ovom djelu su podijeljeni na:

Sahih – vjerodostojne hadise i oni se dijele na sahih i sahih li gajrihi, odnosno na vjerodostojne i vjerodostojne zbog drugih verzija hadisa. Ovi hadisi su u osnovi hasen, ali zbog drugih hadisa koji ga potvrđuju dostižu stepen vjerodostojnog hadisa.

Hasen – dobre hadise, koji, isto tako, mogu biti hasen i hasen li gajrihi, dobri i dobri zbog drugih verzija koje ga po-

tvrđuju.

Džejjid – dobri hadisi,

Kavijj – hadisi s jakim senedom,

Daif – slabi hadisi, i

daif džidden – veoma slabi hadisi.

Napominjemo komentari koji se navode u fusnotama su iz djela *Hašijetu ala Musned imami Ahmed* od es-Sindija i navedeni su samo u iznimnim situacijama, gdje je to bilo nužno kako bi se hadis shvatio na ispravan način.

Ponavljanje nekih hadisa

Ono što se da primijetiti u musnedima ove trojice ashaba jeste i to da se brojni hadisi ponavljaju. U osnovi, ponavlja se samo metn hadisa, odnosno, ono što je Poslanik, s.a.v.s., kazao ili određeni događaj, dok je sened, lanac prenosilaca svakog hadisa, pa i ponovljenih različit, što znači da su ti hadisi prenešeni od različitih osoba. Te na taj način svaki ponovljeni hadis je novi hadis i oni pojačavaju jedni druge. U ovom prijevodu nismo htjeli uklanjati te hadise koji se ponavljaju kako bismo sačuvali autentičnost i originalnost djela imama Ahmeda b. Hanbela.

Na kraju, molimo Uzvišenog Allaha da u trajnu sadaku upiše nastojanje svih onih koji su radili na ovom projektu, da olakša prevođenje i izdavanje ostalih dijelova ovog Musneda i da njime okoristi sve one koji će doći u kontakt s ovim plemenitim djelom.

Molimo Uzvišenog da obilato nagradi i brojne firme i pojedince koji su materijalnim sredstvima, sugestijama i prijedlozima pomogli da ovo djelo izađe u ovom svjetlu.

Izdavač

Biografija imama Ahmeda b. Hanbela

Ahmed b. Hanbel bio je velikan hadiske i šerijatsko-pravne znanosti. Njegov Musned, sa blizu 40.000 hadisa, jedno je od najznačajnijih i najkorisnijih hadiskih djela. Čvrstina njegove vjere, snaga argumenata koje je koristio i intelektualna profinjenost, učinili su ga neprobojnim zidom za novotarije koje su u to vrijeme nadirale, dok su ga iskušenja, koja su kulminirala zatvaranjem u tamnicu, učinile paradigmatičnim za generacije koje dolaze!

Puno mu je ime Ebu Abdullah Ahmed b. Muhammed b . Hanbel b. Hilal b. Esed b. Idris b. Abdullah b. Hajjan b. Abdullah b. Enes b. Avf b. Kasit b. Mazin b. Šejban b. Zuhel b. Sa'lebe b. Ukabe b. Sa'b b. Ali b. Bekr b. Vaif ez-Zuheli eš-Šejbani el-Mervezi el-Bagdadi.

Ahmedov otac se pred njegovo rođenje preselio iz Merva u Horasanu u Bagdad. U to vrijeme njegova majka je bila trudna i odmah po dolasku u Bagdad rodila je Ahmeda 164. god. po Hidžri.

Inače, njegovo porijeklo se spaja sa porijeklom Allahovog poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., kod Nizara b. Ma'da b. Adnana i seže do Isma'ila, a.s.!

On je poznat u narodu kao Ahmed b. Hanbel, iako mu Hanbel nije otac, nego djed! To je zbog toga što mu je otac Muhammed bio obični vojnik, dok mu je djed bio daleko poznatiji, naime, bio je gradonačelnik Šerhasa u Horasanu za vrijeme emevijske vladavine.

Djetinjstvo i obrazovanje

Otac mu je umro kada je on bio sasvim mali. Neki

tvrde da je Ahmed imao tada samo tri, a njegov otac trideset godina. Svu brigu o njemu je preuzela majka. Ahmed je još kao dijete naučio arapski jezik i Kur'an napamet. Ebu Jusuf, poznati hanefijski pravnik i Ebu Hanifin učenik, bio je prvi učitelj od koga Ahmed počinje saznavati. To priznaje sam Ahmed kada kaže:

„Prvi od koga sam bilježio hadis bio je Ebu Jusuf!" Zna se da je jedan od njegovih prvih učitelja bio i Hušejm b. Bešir kod koga je Ahmed pune četiri godine slušao hadis i to od 179. do 183. god. Tada je Ahmed, kako tvrdi Ibn Kesir, imao 16 godina!

Prvo njegovo putovanje u potrazi za hadisom van rodnog Bagdada bilo je 183. godine kada odlazi u Kufu, a tri godine kasnije odlazi u Basru. Nakon toga odlazi u Mekku, 187. godine kada sluša Sufjana b. Ujejnu. Te godine Ahmed prvi puta obavlja i hadždž. Iza toga putuje u Jemen (197. godine.) gdje u San'i sluša čuvenog Abdurrezzaka. Sa njim putuje i Jahja b. Me'in, njegov savremenik, inače, veliki muhaddis i kritičar hadisa.

Nedostatak materijalnih sredstava ga je spriječio da otputuje u Rejj i sluša poznatog učenjaka Džerira b. Abdu-l-Hamida. Za to mu je trebalo 50 dirhema, što on, zbog skromnog materijalnog stanja, nije mogao sebi priuštiti! Inače, djetinjstvo je proveo živeći skromno, jer mu otac, osim male, skromne kuće ništa drugo nije ostavio. Zato je od malih nogu bio primoran zarađivati za život, baveći se krojačkim zanatom, tkanjem i prodajom odjeće, pisarskim zanatom, čak i prenošenjem tereta, ali je uvijek strogo vodio računa da svaki novčić zaradi na dozvoljen način!

Učitelji

Ahmed b. Hanbel od petnaeste, a prema nekim izvorima, od šesnaeste godine obilazi hadiske stručnjake i od njih uči hadis i hadiske znanosti. Tako je obišao brojne islamske naučne centre i slušao brojne učitelje. Izdvojićemo samo neke:

Ebu Jusuf Ja'kub b. Ibrahim el-Kadi, poznati učenik Ebu Hanife,

Hušejm b. Bešir el-Vasiti,
Abdurrahman b. Mehdi,
Sufjan b. Ujejne,
Sulejman b. Harb,
Ebu Bekr b. Ajjaš,
Abdurrezzak b. Hemmam es-San'ani,
Ebu Davud et-Tajalisi,
Ebu Bekr b. Ebi Šejbe,
Muhammed b. Idris eš-Šafi'i,
Jahja b. Se'id el-Kattan,
Veki' b. el-Džerrah,
Džerir b. Abdu-l-Hamid,
Ishak b. Rahevejh,
Abdullah b. Numejr,
Bišr b. el-Mufeddal,
Isma'il b. Ulejje i dr.

Puno je vremena proveo obilazeći učitelje i crpeći zavidno znanje kojim su oni raspolagali. Otuda se oženio veoma kasno, kako i sam priznaje: „Oženio sam se nakon četrdesete godine!"

Ibnu-l-Dževzi tvrdi: „Dva puta je obišao dunjaluk dok nije sakupio Musned!"

Kolika je bila Ahmedova želja da što više iskoristi svoje učitelje najbolje pokazuje njegova praksa nakon jacija-namaza.

Otpratio bi svoga poznatog učitelja Veki' b. el-Džerraha do njegove kuće, pitajući ga za hadise i citirajući ih, kako bi ih on preslušao, a onda bi se zadržao pred njegovom kućom, koristeći njegovo znanje, do kasno u noć!

Učenici

Imam Ahmed bio je učenik, takoreći, čitavog života. Hadis je istraživao i nakon što je proglašen imamom i nakon što je postao jedan od najvećih autoriteta u hadisu. Primjećen je i u svojim poznim godinama kako sa sobom nosi tintarnicu, bilježeći hadise i drugo, a na njihovu začuđenost, odgovarao bi: „Me'a-l-mahbere ile-l-makbere!/Sa tintarnicom do kabura!“ Time je htio kazati da će saznavati i kontinuirano se usavršavati sve do smrti! Imam Ahmed, iako je rano postao autoritet u hadisu, nije htio pokretati samostalna predavanja prije 40. godine života! Neki autori smatraju da to nije htio činiti iz respekta prema učiteljima koji su još bili živi, a drugi da to nije htio činiti iz respekta prema Poslaniku islama, s.a.v.s., koji je Objavu primio upravo u 40. godini i tek nakon toga je počeo sa pozivanjem u vjeru! Kada je napunio 40 godina počeo je držati javna predavanja u glavnoj bagdadskoj džamiji, a posebna predavanja je držao u svojoj kući.

Hasan b. Isma'il bilježi od svog oca, da je rekao: „Ahmedovim predavanjima u džamiji prisustvovalo je oko 5.000 osoba. Od tog broja 500 ih je bilježilo hadise, a ostali su učili od njega ponašanje, slušali savjete i imali druge koristi.“ Od Ahmeda nisu učile samo mlade generacije. Od njega su učili i hadis saznavali i brojni njegovi učitelji, koje je Ahmed u toj oblasti vremenom prevazišao. Od njegovih učitelja, hadis su od njega prenosili sljedeći:

Veki' b. el.Džerrah,
Abdurrahman b. Mehdi,
Muhammed b. Idris eš-Šafi'i,
Ma'ruf el-Kerhi,
Kutejbe b. Se'id,
Ali b. el-Medini,
Abdurrezzak b. Hemmam es-San'ani i brojni drugi. Od njegovih učenika spomenućemo samo neke:
Buhari,
Muslim,
Ebu Davud,
Ebu Zur'a er-Razi,
Ebu Hatim er-Razi,
Osman b. Se'id ed-Darimi,
Jahja b. Adem,
Jezid b. Harun,
Jahja b. Me'in,
Zijad b. Ejjub,
Bekijj b. Mahled,
Hanbel b. Ishak,
Muhammed b. Refi',
Davud b. Amr,
te njegovi sinovi Abdullah i Salih i stotine drugih.

Posljednji koji je od njega učio i prenosio hadis bio je Ebu-l-Kasim el-Begavi.

Djela

Ahmed je napisao dobar broj djela. Navest ćemo nazive većine djela koja spominju islamski izvori:
1.- *Musned*,
2.- *Kitabu-s-sunne*,

3.- *Kitabu-t-tefsir,*
4.- *Kitabu-z-zuhd,*
5.- *Kitabu-s-salat,*
6.- *Kitabu-l-menasiki-l-kebir,*
7.- *Kitabu-l-menasiki-s-sagir,*
8.- *Kitabu-t-tarih,*
9.- *Kitabu-n-nasihi ve-l-mensuh,*
10.- *Kitabu-l-mukaddemi ve-l-mu'ehhari fi Kitabillahi te'ala,*
11.- *Kitabu fadaili-s-sahabe,*
12.- *Kitabu-l-ileli ve-r-ridžali,*
13.- *Kitabu-l-ešribe,*
14.- *Kitabu-l-mesail,*
15.- *Risala fi-l-Kur'an,*
16.- *Risala fi-r-reddi ale-l-džehmijje.*

Musned

Najveće i najznačajnije Ahmedovo djelo je, svakako, Musned, koji je počeo sakupljati još od 180. godine i utrošio na njega većinu životnog vijeka. Inače, ovo je jedno od najznačajnijih i najkorisnijih hadiskih djela uopće!

Broj hadisa

Ahmedov Musned, zavisno od izvora koji se koristi, sadrži izmedu 30.000 i 40.000 hadisa. Prof. Ahmed Muhammed Šakir smatra da u njemu nema manje od 35.000, ali da ne prelazi cifru od 40.000 hadisa! Većina islamskih izvora navodi da njegov Musned bez ponovljenih hadisa dostiže brojku od 30.000, a sa ponovljenim 40.000! Ibnu-l-Džezeri citira Ebu Bekra b. Malika koji je ustvrdio da u njegovom Musnedu nedostaje samo 30-40 hadisa od ravnih 40.000!

Ovaj broj hadisa Ahmed je izabrao iz mnoštva od 750.000 hadisa kako i sam kaže: „Ovo djelo sam sakupio i sastavio od 750.000 hadisa! Ko se od muslimana bude razilazio u vezi sa Poslanikovim, s.a.v.s., hadisima, neka se vrati na ovo djelo, pa ko ga ne nađe u ovom djelu, onda mu taj hadis ne može poslužiti kao argument!“ Svom sinu Abdullahu je oporučio: „Pridržavaj se mog Musneda! On će biti putokaz ljudima!“

Klasifikacija hadisa u Musnedu

Ovo djelo je klasificirano na temelju musneda ashaba. On je poredao musnede ashaba prema prioritetima. Tako je spomenuo musnede prve četverice halifa, a onda musnede preostale šesterice ashaba kojima je zagarantiran Džennet, a iza toga je nastavio redati musnede ashaba shodno njihovoj vrijednosti, onih koji su Hidžru prvi učinili, području u kojem su živjeli ili se doselili, plemenima odakle potiču i sl. Treba spomenuti da je imam Ahmed u musnedu jednog ashaba citirao sve hadise koje on prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ne osvrćući se na tematiku koju hadis tretira, tako da onaj koji traži određeni hadis mora pročitati sve hadise koje taj ashab prenosi ako želi pronaći taj hadis. Šejh Ahmed b. Abdurrahman el-Benna es-Sa'ati je pokušao olakšati istraživačima pronalaženje hadisa iz ove Zbirke, tako što je kompletan Musned klasificirao prema tematici i podijelio ih na poglavlja i nazvao ga *El-Fethu-r-rebbani fi tertibi Musned el-Imam Ahmed*.

Broj ashaba

Različite su verzije u pogledu broja ashaba čiji su musnedi spomenuti u ovom Ahmedovom djelu. Tako Ibnu-l-Džezeri

spominje 690 ashaba i 96 žena-ashaba. Dr. Mahmud et-Tahan tvrdi da Musned sadrži 904 musneda ashaba. Ti musnedi sadrže od jednog do nekoliko stotina hadisa. Šejh Muhammed Nasiruddin el-Albani je sačinio spisak ashaba spomenutih u Musnedu i pored svakog od njih naveo je tom i stranicu gdje se spominju njihovi musnedi. Ukupno je naveo 915 imena. To izuzetno olakšava pronalaženje hadisa u ovoj zbirci. Ovaj spisak je štampan na početku Ahmedovog Musneda!

Broj Ahmedovih učitelja

Ukupan broj učitelja od kojih Ahmed prenosi hadise u svom Musnedu iznosi 283! Uz to treba dodati i 173 učitelja njegovog sina Abdullaha koji su spomenuti u ovom Musnedu.

Stepen autentičnosti hadisa

Hadiski učenjaci su se razišli u pogledu stepena autentičnosti hadisa u Musnedu. Jedni, među kojima je i Ebu Musa el-Medini, tvrde da su svi hadisi u ovoj zbirci autentični i da su, prema tome, dokaz u vjeri! Drugi tvrde da Musned sadrži i autentične i slabe, ali i apokrifne hadise. Tako Ibnu-l-Dževzi smatra da u njemu ima 15, a Hafiz el-Iraki 9 apokrifnih hadisa! Hafiz Ibn Kesir navodi da su hadisi u ovoj zbirci o vrijednosti Merva i Askelana apokrifni, podržavajući stav da u ovom djelu ima i takvih hadisa! Treća grupacija islamskih učenjaka, medu kojima su Ez-Zehebi, Ibn Hadžer, Ibn Tejmijje i Es-Sujuti, zauzimaju središnji stav u ovom pogledu. Oni smatraju da u Musnedu ima i vjerodostojnih i slabih predaja. Medutim, ove slabe predaje su bliske hasen/dobrim predajama. Imam Es-Sujuti tvrdi:

„Sve što se nalazi u Ahmedovom Musnedu može se prihvatiti! Čak i njegove da'if-predaje su bliske hasen-predajama!“ Ibn Hadžer el-Askalani je na optužbe Ibnu-l-Dževzija i el-Irakija napisao djelo *El-Kavlu-l-musedded, fi-z-zebbi an Musned Ahmed* u kojem je argumentirano iznio stav o neutemeljenosti optužbi na ovog genija, priznajući da su, doista, neki hadisi izuzetno slabi, ali oni ne tretiraju temelje islama, već se odnose na poticaje na dobro i odvraćanje od lošeg, što inače hadiski stručnjaci toleriraju! Ibn Hadžer tvrdi da se u čitavom Musnedu nalazi samo tri do četiri isuviše slabe predaje!

Treba napomenuti da je imam Ahmed, nakon sakupljanja ove zbirke, imao namjeru dobro je analizirati i izbaciti iz nje svaku iole lošiju predaju. Međutim, smrt ga je u tome pretekla! Vjerovatno je i to razlog što pojedini hadiski stručnjaci kritikuju neke predaje u ovoj zbirci. S druge, pak, strane, zna se da su njegov sin Abdullah i Ebu Bekr el-Kati'i uvrstili i svoje predaje u njegov Musned, koje nisu imale, vjerovatno, jako utemeljenje, pa je i to bilo razlogom ovakve ocjene od strane pojedinih islamskih autora. Ibn Tejmijje je energično zastupao mišljenje da Ahmed uopće nije prenosio hadise od ravija koji su poznati po laži, već je samo nekada uvažavao neke predaje od onih koji su ocijenjeni slabim zbog loše memorije!On tvrdi da su hadisi Ahmedovog Musneda jači od hadisa Ebu Davudovog Sunena! Da bismo razumjeli kompleksnost ovog kapitalnog djela pomoći će nam Ahmed el-Benna koji u uvodu Ahmedovog Musneda kaže: „Iščitavajući hadise u Musnedu ustanovio sam da se mogu podijeliti u šest kategorija:

1. Hadisi koje prenosi Ahmedov sin Abdullah, koje je direktno čuo od svog oca i oni predstavljaju većinu ovog djela. Ta kategorija hadisa se prepoznaje po konstrukciji: HADDESENA ABDULLAH; HADDESENI EBI.

2. Hadisi koje je Abdullah čuo od oca i nekog drugog. Taj broj je mali.

3. Hadisi koje Abdullah prenosi od drugih, a ne od svog oca. To se naziva ZEVAIDU ABDULLAH.

Po broju predaja dolaze odmah nakon prve kategorije.

4. Hadisi koje je Abdullah čitao ili izlagao svome ocu. Njih nema puno.

5. Hadisi koje Abdullah nije čuo od svog oca, niti mu ih je čitao ili izlagao, već ih je našao u njegovom Musnedu i prepoznao ih po njegovom rukopisu. Takvih hadisa je, također, malo.

6. Hadisi koje je Hafiz el-Kati'i prenio od drugih, a ne od Abdullaha i njegovog oca.

Ovakvih hadisa je najmanje u ovom Musnedu. To se prepoznaje po specifičnoj konstrukciji u kojoj se kaže: HADDESENA FULAN, bez spominjanja Abdullaha i njegovog oca Ahmeda. To je ZEVAIDU-L-KATI'I.

Djela nastala u vezi sa Musnedom

Vremenom su nastala značajna djela u vezi sa Ahmedovim Musnedom, od komentara, preko skraćenih verzija ovog djela, pa sve do djela koja tretiraju prenosioce hadisa u ovom djelu. Spomenimo neke:

A) Komentari: Komentar šejha Ebu-l-Hasana es-Sindija (umro 1138.god. po H.) i *Bulugu-l-emani min esrari-l-fethi-r-rabbani* od Ahmeda el-Bena'a es-Sa'atija (umro 1371.god. po H.).

B) Djela u vezi sa Musnedom: *Hasaisu-l-Musned* od Ebu Musa el-Medinija (umro 581.god.), *El-Mas'adu-l-Ahmed* od Ibnu-l-Džezerija (833.), *El-Kavlu-l-musedded fi-z-zebbi an Musned Ahmed*, od Ibn Hadžera (852.), *Zejlu-l-kavli-l-musedded* od Muhammeda Sibgatullaha el-Medarisija.

C) Djela u vezi sa klasifikacijom hadisa u Musnedu: *Tertibu-l-Musned* od Ebu Bekra el-Muhibba (789.), *Tertibu-l-Musned* od Ibn Zurejka (803.), *Tertibu-l-Musned* od Ibn Zeknuna (837.).

D) Djela u vezi sa prenosiocima u Musnedu: *Tertibu esmai-s-sahabellezine ahredže hadisehum Ahmed b. Hanbel fi-l-Musned*, od Ibn Asakira (571.), *El-Ikmalu fi zikri men lehu rivaje fi Musned el-Imam Ahmed mine-r-ridžali*, od el-Husejnija (765.), *El-Maksadu-l-Ahmed fi ridžali Musned Ahmed*, od Ibnu-l-Džezerija (833.), *Et-Taribu-l-edžved, bi evhami men džeme'a ridžale-l-Musned*, od Ibn Hadžera (852.), *Fehresu-l-a'lami fi Musned b. Hanbel*, izdanje Orijentalnog instituta iz Berlina, 1906. god.

Njegov opis i vrline

Imam Ahmed je bio tamnije puti, korpulentan, oblačio je, uglavnom, bijelu odjeću. Knio je kosu i bradu. Vrlo malo je jeo. Imao je izuzetno dobru memoriju. Bio je vrlo ozbiljan. U svom prisustvu nije dozvoljavao neozbiljnost i šalu. Ko bi primijetio Ahmeda u svojoj blizini uozbiljio bi svoj govor. Fetve je izdavao samo kada su isključivo tražene od njega. Samo u krajnjoj nuždi je koristio svoje mišljenje. Često se moglo čuti da na postavljena pitanja odgovara sa: „Ne znam!" Skromnost je bila njegova prepoznatljiva crta. Posebno je bio skroman prema slabim, siromašnim i nemoćnim. Nijedan siromašan čovjek se nije prijatnije i dostojanstvenije osjećao ni u jednom društvu, kako ističe Ebu Bekr el-Meruzi, kao što se osjećao kada bi sjedio sa Ahmedom, koji im je ukazivao posebnu počast. Njegovu skromnost najbolje nam je dočarao Jahja b. Me'in koji priznaje: „Nisam sreo nikoga poput Ahmeda! Družili smo se pedeset godina a da nikada nije istakao niti se pohvalio sa dobrim osobinama i brojnim kvalite-

tima koje je imao!“

Strogo je vodio računa o hrani koju je jeo. Prenosi se slučaj, koji prenosi Ibn Kesir, a u kojem se spominje da Ahmed u jednom periodu nije imao ništa od hrane u svojoj kući, tako da nije ništa jeo tri dana. Porodica je uspjela od Saliha, njegovog sina, dobaviti malo brašna i napraviti nešto hrane. Nakon što su mu servirali hranu, Ahmed ih je upitao odakle im hrana? Odgovorili su da su je dobili od Saliha. Ahmed je ustao i odbio jesti tu hranu, samo zato što je uzeta od Saliha koji, kako Ahmed reče, uzima nagrade i novac od halife el-Mutevekkila ale-l-lah! Jednom prilikom je halifa priredio veliku gozbu na koju je pozvao i imama Ahmeda. Ahmed tom prilikom nije uzeo nijedan zalogaj, plašeći se da to halifa nije na dozovoljen način stekao! Koliko se Ahmed bojao harama najbolje će nam potvrditi treći slučaj koji navodi Ibn Kesir. Naime, halifa el-Me’mun je jednom prilikom dijelio veliku količinu zlatnika muhaddisima. Svi su tu hediju primili! Jedini je Ahmed odbio!

Otuda je Ahmed bio izrazito siromašan. Ebu Muhammed Abdullah b. Abdurrahman tvrdi da je Ahmed bio strpljiv u siromaštvu punih 70 godina! Njegova preokupacija bio je ahiret. Ebu Davud es-Sidžistani tvrdi: „Druženja i sijela kod Ahmeda su bila ahiretska. Na njima nije bilo spomena dunjaluku. Nikada nisam primijetio da je na njima Ahmed spomenuo dunjaluk!“ Pored ostalih osobina, karakteristična je bila i njegova darežljivost. Harun el-Mustemili je jednom prilikom sreo Ahmeda i potužio mu se da je ostao bez sredstava za život. Ahmed mu je dao pet dirhema rekavši: „To je sve što imam!“ Njegov odnos prema ibadetu bio je paradigmatičan za generacije koje dolaze poslije njega. Puno je vremena provodio u ibadetu. Njegov sin Abdullah prenosi: „Moj otac je svakodnevno klanjao po 300 rekjata nafile-namaza! Nakon torture u zatvoru, obzirom da je fizički oslabio, klanjao je po 150 rek-

jata, a tada je gotovo imao 80 godina! Svakih sedam dana je završavao učenje kompletnog Kur'ana! Nakon jacije-namaza je kratko spavao, a onda bi ustajao i u ibadetu provodio sve do sabah-namaza!" Uz to je, kako navodi Ibrahim b. Hani, izrazito puno postio.

Imama Ahmeda je, uz brojne divne vrline, krasila i hrabrost.To najbolje primjećujemo kod pitanja da li je Kur'an stvoren. Stav ortodoksne ehlisunnetske uleme bio je da je Kur'an oduvijek i da nije stvoren. Imam Ahmed je energično zastupao taj stav. Budući da je tadašnji halifa Me'mun zagovarao mu'tezilijsko učenje, tražio je da se Ahmed privede. Dok je Ahmed privođen, Me'mun je umro, pa je na vlast došao Mu'tesim, koji je bio istomišljenik prethodnog halife, te je Ahmeda strpao u tamnicu u kojoj je proveo 28 mjeseci i to od 218-220. god. Pušten je na slobodu kada je na vlast došao drugi Me'munov sin, Vasik Billah. Tada je došlo i do promjene ideološkog učenja na dvoru, pa je od tada Imam Ahmed uživao izuzetan respekt! Kasnije su Ahmedu zabranili pristup ljudima i održavanje kružoka, tako da je to iskušenje trajalo punih 14 godina! Kakve li sličnosti sa brojnim islamskim učenjacima u današnje vrijeme?! Otuda su brojni autori upoređivali Ahmedovo iskušenje sa iskušenjem Ebu Bekra r.a. koje je imao sa otpadnicima od vjere, smatrajući da je Ebu Bekr, r.a, bio u prednosti jer je imao istomišljenike i pomagače, dok je Ahmed u ovom slučaju bio usamljen, pa je, prema tome, njegovo iskušenje bilo još veće! Ovo Ahmedovo iskušenje na najeklatantniji način nam govori kako učenjaci treba da zastupaju istinu i kako ih na tom putu ne mogu spriječiti male dunjalučke mrvice koje im prospu aktualne vlasti!!!

Koliko je Ahmed bio omiljen kod muslimana toga vremena zbog svojih plemenitih osobina i izuzetnih vrlina naj-

ilustrativnije dočarava Hafiz ez-Zehebi, koji citira dvojicu Ahmedovih savremenika. Jedan od njih kaže: „Kod nas u Horasanu smatraju da Ahmed gotovo ne pripada ljudskoj vrsti. Skloniji su da vjeruju da je on od meleka!!!“ Drugi primjećuje: „Kod nas smatraju da Ahmedov pogled odgovara ibadetu godinu dana!!!“

Drugi o njemu

Imam Ahmed je bio genije o kojem se u islamskoj literaturi mogu pronaći samo riječi pohvale i posebnog respekta. Gotovo da nema autora koji mu ne priznaje vanrednu učenost, nadprosječnu memoriju i, nadasve, visoke etičke kvalitete, kao rijetko kojem islamskom učenjaku! Ibrahim el-Harbi, fasciniran njegovom učenošću, kaže: „Kao da je Allah u Ahmedu b. Hanbelu sintetizirao znanje i prvih i kasnijih generacija!“

Veki’a b. el-Džerrah i Hafs b. Gijas priznaju: „U Kufu nije ušao sličan ovom mladiću!“ tj. Ahmedu b. Hanbelu. Jahja b. Se’id el-Kattan, poznati hadiski stručnjak, kaže: „Meni nije došao sličan Ahmedu!“, a drugom prilikom veli: „On je jedan od najvećih naučnika ovog ummeta!“ Bilježi se, također, od njega da je priznao: „Niko mi iz Bagdada nije došao draži od Ahmeda b. Hanbela!“ Ibn ebi Hatim prenosi da je njegov otac bio upitan o Ahmedu i da je odgovorio da je on imam i hudždže/dokaz, argument, a Imam Nesai ističe da je bio povjerljiv u hadisu, pouzdan i da je bio jedan od velikih imama!

Ebu Davud, autor poznatog Sunena, priznaje: „Sreo sam dvije stotine učenjaka, ali nisam vidio sličnoga Ahmed b. Hanbelu!“

Ebu Zur’a er-Razi, poznati hadiski ekspert, slično kaže:

„Moje oči nisu vidjele osobe slične Ahmedu b. Hanbelu!"

Na drugom mjestu ističe: „Nisam vidio nikog doraslog Ahmedu u naučnim disciplinama!"

Abdullah b. el-Hurejbi kaže: „On je bio najvredniji u svom vremenu!"

Jahja b. Adem veli: „On je naš predvodnik!"

Abdurrezzak es-San'ani, poznati autor hadiske zbirke, kaže: „Nisam sreo većeg šerijatskog pravnika, niti pobožnijeg čovjeka od njega!"

Imam Šafija priznaje: „Kada sam napustio Bagdad, iza sebe nisam ostavio većeg pravnika, većeg znalca, boljeg zahida i pobožnijeg čovjeka od Ahmeda b. Hanbela!"

Iako je Imam Šafija bio njegov učitelj, ipak je priznavao Ahmedu vodstvo kada je u pitanju hadis. Jednom prilikom mu se obratio riječima: „Ebu Abdullah, ti si veći ekspert u vjerodostojnijim predajama od nas, pa kada nađeš autentičnu predaju obavijesti me, kako bi se oslonio na nju!" Otuda Ebu Ubejd tvrdi: „Nisam vidio nijednu osobu da bolje poznaje sunnet od njega!"

Njegovo pamćenje hadisa bilo je poslovično. Ebu Zur'a er-Razi, čuveni hadiski kritičar, tvrdi da je Ahmed poznavao nevjerovatnih milion hadisa

Koliko je bilo povjerenje u njegovu stručnost u oblasti hadisa najbolje potvrđuje izjava Amra b. en-Nakida koji kaže: „Ako se samo Ahmed suglasi sa mojim hadisom, onda me uopće ne interesira što će mi drugi oponirati!" Imam Ahmed je svojim otporom mu'tezilizmu sačuvao brojne ljude od zablude. Otuda Ali b. el-Medini, poznati hadiski stručnjak, tvrdi da niko, nakon Allahovog Poslanika, s.a.v.s, nije učinio za islam koliko Ahmed b. Hanbel! Značajno je navesti mišljenje Ibn Hibbana i Hilala b. el-Ala'a, koji smatraju da je Ahmed tada popustio – kada je u pitanju pritisak

mu'tezilija da je Kur'an stvoren – mnogi ljudi bi otišli u kufur! Imam Ahmed je bio odlučan borac za odbacivanje novotarija koje su se tih godina kalemile na vjeru. Otuda Kutejbe ističe: „Da nije bilo Ahmeda, mnogo toga bi se pridodalo vjeri! On je imam čitavog dunjaluka!"

Smrt

Ahmed b. Hanbel umro je u Bagdadu 241. god. u 77. godini života. Njegovoj dženazi prisustvovao je veliki broj ljudi. U brojnim izvorima se navodi da mu je dženazu-namaz klanjalo izmedu 800.000 i 1.300.000 muškaraca i 60.000 žena!!! El-Hellal bilježi predaju od Abdu-l-Vehhaba el-Verraka koji je rekao: „Nismo čuli za veći skup ni u džahilijjetu niti u islamu od dženaze Ahmedu b. Hanbelu! Na toj dženazi je bilo oko milion muškaraca i 60.000 žena! Ljudi su tom prilikom otvarali vrata svojih domova, nudeći one koji nemaju abdest, da uđu u kuću i uzmu abdest za tu dženazu!"

Koliko je Ahmed bio omiljen u narodu najbolje će nam ilustrirati izjava Ebu-l-Hasana et-Temimija, koju prenosi od svog oca a on od djeda, koji je prisustvovao toj dženazi, a nakon namaza je osjetio potrebu da se približi njegovom kaburu. Tek osmi dan, nakon dženaze, uspio se približiti njegovom kaburu zbog ogromne gužve i velikog broja ljudi koji su svakodnevno dolazili na njegov kabur! Još jedan nevjerovatan podatak vezan je za njegovu dženazu. Naime, nakon dženaze i veličanstvenog skupa kakav se ne pamti do tada, brojni autori spominju predaju Ibn Ebi Hatima, da je tom prilikom, prešlo na islam 10.000, a u drugoj predaji 20.000 židova, kršćana i vatropoklonika!!! I na kraju ćemo spomenuti još jednu zanimljivost u vezi sa ovim velikanom islamske misli. Ebu-l-Hasan b. ez-Zaguni

kaže: „Kada je, u blizini Ahmedovog kabura, pravljen kabur za Ebu Dža'fera b. Ebi Musa'a, ukazala se njegova unutrašnjost! Ahmedovi ćefini bili su ispravni. a njegovo tijelo nije se promijenilo!" To je bilo 230 godina nakon Ahmedove smrti!!! Nije ni čudo: Bio je to Ahmed b. Hanbel! Allah mu se smilovao i nagradio ga Džennetom!

dr. Šefik Kurdić

مسند أبي بكر الصديق رضي الله عنه
Musned Ebu Bekra es-Siddika, r.a.

Musned Ebu Bekra es-Siddika, r.a.[1]

1. Pričao nam je Abdullah b. Numejr, njemu Ismail - odnosno Ibn Ebi Halid – od Kajsa da je rekao: „Ustao je Ebu Bekr, r.a., zahvalio Allahu i veličao Ga, a zatim kazao: 'Ljudi, ima vas koji čitate ajet: *'O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na Pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao'*, a mi smo čuli Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže:

'Kada ljudi vide zlo, pa ga ne promijene, ubrzo će ih Allah sve obuhvatiti Svojom kaznom.'"[2]

١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ نُمَيْرٍ قَالَ أَخْبَرَنَا إِسْمَاعِيلُ يَعْنِي ابْنَ أَبِي خَالِدٍ عَنْ قَيْسٍ قَالَ قَامَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَحَمِدَ اللهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ﴾ وَإِنَّا سَمِعْنَا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الْمُنْكَرَ فَلَمْ يُنْكِرُوهُ أَوْشَكَ أَنْ يَعُمَّهُمْ اللهُ بِعِقَابِهِ

1 On je Abdullah b. Osman b. Amir el-Kureši et-Tejmi, Siddik ovog umeta. Rođen je dvije godine i nekoliko mjeseci nakon Godine slona. Družio se s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., prije poslanstva, požurio je prije svih u vjerovanje i svo vrijeme u Mekki ostao u društvu Poslanika, s.a.v.s., bio njegov pratilac na Hidžri, bio s njim u pećini i u svim teškim situacijama. Bio je uz Poslanika, s.a.v.s., sve do smrti.
Nadimak mu je bio Atik i po njemu je bio poznat. Njegovim zalaganjem islam su primili Osman, Talha, Zubejr, Sad, i Abdurahman b. Auf, a ehlus-sunnet je složan da je on najbolji nakon Allahovog Poslanik, s.a.v.s.. Umro je u ponedjeljak, u mjesecu džumadel-ula trinaesete godine po Hidžri, a imao je šezdeset tri godine.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan.(Ahmed Šakir). Šuajb Arnaut kaže: „Sened ovog hadisa je vjerodostojan prema uvjetima Buharije i Muslima. Hadis bilježe i Ibn Ebi Šejbe174-175/15, Ibn Madže (br. 4005), El-Mervezi u Ebu Bekrovom Musnedu (88) od Abdullaha b. Numejra s ovim senedom. Bilježe ga i El-Humejdi (3), Ebu Davud (4338), El-Mervezi (86 i 87), El-Bezzar (65), Ebu Ja'la (132), Ibn Hibban (304) od Ismaila ibn Ebi Halida.

2. Pričao nam je Veki'a, njemu Misar i Sufjan, od Osmana b. Mugire es-Sekafija, on od Alije b. Rebie el-Valibija, on od Esma b. el-Hakema el-Fezzarija, od Alije, r.a., da je kazao: „Kada bih od Poslanika, s.a.v.s., čuo neki hadis, Allah bi dao da se njime okoristim onoliko koliko On hoće. Ako bi hadis čuo od nekog drugog, onda bih tražio da mi se prenosilac zakune, pa kada bi se zakleo, povjerovao bih mu. Ebu Bekr, r.a., mi je pričao, i istinu je kazao, da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako veli: 'Nema ni jednog čovjeka koji učini kakav grijeh, pa uzme abdest i uljepša ga...' Misar u svojoj verziji kaže: '... i klanja.' A Sufjan: '... zatim klanja dva rekata i zamoli Allaha za oprost a da mu Allah ne oprosti.'"[1]

٢- حَدَّثَنَا وَكِيعٌ قَالَ حَدَّثَنَا مِسْعَرٌ وَسُفْيَانُ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ الْمُغِيرَةِ الثَّقَفِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبِيعَةَ الْوَالِبِيِّ عَنْ أَسْمَاءَ بْنِ الْحَكَمِ الْفَزَارِيِّ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنْتُ إِذَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثًا نَفَعَنِي اللَّهُ بِمَا شَاءَ مِنْهُ وَإِذَا حَدَّثَنِي عَنْهُ غَيْرِي اسْتَحْلَفْتُهُ فَإِذَا حَلَفَ لِي صَدَّقْتُهُ وَإِنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَدَّثَنِي وَصَدَقَ أَبُو بَكْرٍ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

مَا مِنْ رَجُلٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيَتَوَضَّأُ فَيُحْسِنُ الْوُضُوءَ

قَالَ مِسْعَرٌ وَيُصَلِّي

وَقَالَ سُفْيَانُ ثُمَّ يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا غَفَرَ لَهُ

3. Pričao nam je Amr b. Muhammed Ebu Seid el-Ankazi, pričao mu je Israil,

٣- حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ مُحَمَّدٍ أَبُو سَعِيدٍ يَعْنِي الْعَنْقَزِيَّ قَالَ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan. Šuajb Arnaut navodi da ovaj hadis bilježe i El-Humejdi (4), Ibn Ebi Šejbe (387/2), Ibn Madže (1395), El-Mervezi (9) i svi ga prenose od Vekia ovim senedom.

od Ebu Ishaka, a on od Bera b. Aziba da je rekao: „Ebu Bekr je od Aziba kupio sedlo za trinaest dirhema, pa je rekao Azibu: ‘Naredi Berau da mi ga ponese do kuće.’ Pa je on rekao: ‘Ne, dok mi ne ispričaš kako si postupio kada je Poslanik, s.a.v.s., izašao i kada si ti bio s njim.’ Ebu Bekr reče: ‘Izašli smo i putovali dan i noć sve dok nije došlo podne, sve dok nije nastupila podnevna žega. Bacio sam pogled ne bi li vidio ikakav hlad gdje bismo se sklonili te vidoh stijenu. Otišao sam do nje i došao u njen hlad, pripremajući je za Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i prostro sam prostirku za njega, te mu rekoh: ‘Allahov Poslaniče, lezi.’ On je legao, a ja sam otišao izviditi da nema nekog da nas traži. Tada vidoh jednog čobanina s ovcama i upitah ga: ‘Čiji si ti, mladiću?’ On reče da je nekog iz Kurejša, te spomenu njegovo ime i ja ga poznadoh. Upitao sam ga: ‘Imaju li tvoje ovce mlijeka?’ ‘Da’ – odgovorio je. ‘Hoćeš li da mi pomuzeš mlijeka?’ – upitao sam ga. Od-

عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ

اشْتَرَى أَبُو بَكْرٍ مِنْ عَازِبٍ سَرْجًا بِثَلَاثَةَ عَشَرَ دِرْهَمًا قَالَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ لِعَازِبٍ مُرْ الْبَرَاءَ فَلْيَحْمِلْهُ إِلَى مَنْزِلِي فَقَالَ لَا حَتَّى تُحَدِّثَنَا كَيْفَ صَنَعْتَ حِينَ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنْتَ مَعَهُ قَالَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ خَرَجْنَا فَأَدْلَجْنَا فَأَحْثَثْنَا يَوْمَنَا وَلَيْلَتَنَا حَتَّى أَظْهَرْنَا وَقَامَ قَائِمُ الظَّهِيرَةِ فَضَرَبْتُ بِبَصَرِي هَلْ أَرَى ظِلًّا نَأْوِي إِلَيْهِ فَإِذَا أَنَا بِصَخْرَةٍ فَأَهْوَيْتُ إِلَيْهَا فَإِذَا بَقِيَّةُ ظِلِّهَا فَسَوَّيْتُهُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفَرَشْتُ لَهُ فَرْوَةً وَقُلْتُ اضْطَجِعْ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَاضْطَجَعَ ثُمَّ خَرَجْتُ أَنْظُرُ هَلْ أَرَى أَحَدًا مِنْ الطَّلَبِ فَإِذَا أَنَا بِرَاعِي غَنَمٍ فَقُلْتُ لِمَنْ أَنْتَ يَا غُلَامُ فَقَالَ لِرَجُلٍ مِنْ قُرَيْشٍ فَسَمَّاهُ فَعَرَفْتُهُ فَقُلْتُ هَلْ فِي غَنَمِكَ مِنْ لَبَنٍ قَالَ نَعَمْ قَالَ قُلْتُ هَلْ أَنْتَ حَالِبٌ لِي

govorio je potvrdno. Rekao sam mu da sveže jednu ovcu, da joj otrese vime od prašine i da otrese svoje ruke od prašine. Ja sam imao posudu od kože na čijem otvoru je bilo platno i namuze mi u tu posudu. Ja sam po njoj sipao[1] dok se nije ohladilo. Onda sam otišao kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a on se već bio razbudio, te mu rekoh: 'Allahov Poslaniče, popij.' Pa je pio toliko da sam osjetio zadovoljstvo. Zatim mu rekoh: 'Je li vrijeme je za put?' Pa smo krenuli, a ljudi su nas tražili. Od njih nas je sustigao samo Suraka b. Malik b. Džušum koji je jahao na svome konju. Ja mu rekoh: 'Allahov Poslaniče, ova potera nas je ustigla.' On mi reče: 'Ne žalosti se, Allah je s nama.' On nam se toliko primakao da je među nama bila razdaljina koliko jedno, dva ili tri koplja. Ja ponovo kazah: 'Allahov Poslaniče, ova potera nas je sustigla', i zaplakah. Poslanik me upita: 'Zašto si zaplakao?'

قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَمَرْتُهُ فَاعْتَقَلَ شَاةً مِنْهَا ثُمَّ أَمَرْتُهُ فَنَفَضَ ضَرْعَهَا مِنْ الْغُبَارِ ثُمَّ أَمَرْتُهُ فَنَفَضَ كَفَّيْهِ مِنْ الْغُبَارِ وَمَعِي إِدَاوَةٌ عَلَى فَمِهَا خِرْقَةٌ فَحَلَبَ لِي كُثْبَةً مِنْ اللَّبَنِ فَصَبَبْتُ عَلَى الْقَدَحِ حَتَّى بَرَدَ أَسْفَلُهُ ثُمَّ أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَافَيْتُهُ وَقَدْ اسْتَيْقَظَ فَقُلْتُ اشْرَبْ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَشَرِبَ حَتَّى رَضِيتُ ثُمَّ قُلْتُ هَلْ أَنَى الرَّحِيلُ؟

قَالَ فَارْتَحَلْنَا وَالْقَوْمُ يَطْلُبُونَا فَلَمْ يُدْرِكْنَا أَحَدٌ مِنْهُمْ إِلَّا سُرَاقَةُ بْنُ مَالِكِ بْنِ جُعْشُمٍ عَلَى فَرَسٍ لَهُ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الطَّلَبُ قَدْ لَحِقَنَا

فَقَالَ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا حَتَّى إِذَا دَنَا مِنَّا

فَكَانَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ قَدْرُ رُمْحٍ أَوْ رُمْحَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةٍ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الطَّلَبُ قَدْ لَحِقَنَا وَبَكَيْتُ قَالَ لِمَ تَبْكِي؟

1 Misli se na vodu

Ja mu rekoh: ‘Tako mi Allaha, ne plačem zbog sebe, nego plačem zbog tebe.’ Tada Allahov Poslanik, s.a.v.s., prouči dovu protiv njega: ‘Gospodaru, zaštiti nas kakoTi hoćeš!’ Tada noge Surakinog konja potonuše u tvrdu zemlju sve do stomaka i on poskoči s njega. Tada on reče: ‘Muhammede, ja znam da je ovo što mi se dogodilo tvoje djelo, zato moli Allaha da me spasi iz ovoga, a ja ću zamajati ove iza mene. Ovo je moj tobolac, pa uzmi moje strijele. Proći ćeš pored stada mojih deva i ovaca, pa uzmi od njih ono što ti je potrebno.’ Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Nemam potrebe za time.’ Poslanik, s.a.v.s., zamoli za njega, te se on oslobodi i vrati svojim prijateljima.

Poslanik, s.a.v.s., je nastavio put i ja sam bio s njim, sve dok nismo došli do Medine. Tamo su ga susreli ljudi koji su bili izašli na ulice. Sluge i djeca su po ulici napravili gužvu govoreći: ‘Allahu ekber, došao je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao je Muhammed!’ Ljudi su se počeli raspravljati kod koga od

قَالَ قُلْتُ أَمَا وَاللَّهِ مَا عَلَى نَفْسِي أَبْكِي وَلَكِنْ أَبْكِي عَلَيْكَ قَالَ فَدَعَا عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ اللَّهُمَّ اكْفِنَاهُ بِمَا شِئْتَ فَسَاخَتْ قَوَائِمُ فَرَسِهِ إِلَى بَطْنِهَا فِي أَرْضٍ صَلْدٍ وَوَثَبَ عَنْهَا وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ هَذَا عَمَلُكَ فَادْعُ اللَّهَ أَنْ يُنْجِيَنِي مِمَّا أَنَا فِيهِ فَوَاللَّهِ لَأُعَمِّيَنَّ عَلَى مَنْ وَرَائِي مِنَ الطَّلَبِ وَهَذِهِ كِنَانَتِي فَخُذْ مِنْهَا سَهْمًا فَإِنَّكَ سَتَمُرُّ بِإِبِلِي وَغَنَمِي فِي مَوْضِعِ كَذَا وَكَذَا فَخُذْ مِنْهَا حَاجَتَكَ قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا حَاجَةَ لِي فِيهَا قَالَ وَدَعَا لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأُطْلِقَ فَرَجَعَ إِلَى أَصْحَابِهِ وَمَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا مَعَهُ حَتَّى قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ فَتَلَقَّاهُ النَّاسُ فَخَرَجُوا فِي الطَّرِيقِ وَعَلَى الْأَجَاجِيرِ فَاشْتَدَّ الْخَدَمُ وَالصِّبْيَانُ فِي الطَّرِيقِ يَقُولُونَ اللَّهُ أَكْبَرُ جَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَ مُحَمَّدٌ قَالَ وَتَنَازَعَ الْقَوْمُ أَيُّهُمْ يَنْزِلُ عَلَيْهِ

njih će Poslanik odsjesti, a Poslanik reče: 'Jednu noć ću prenoćiti kod Benu Nedžara, Abdulmutalibovih daidža, kako bi im tako iskazao poštovanje.' Kada je osvanulo, bilo je onako kako je naređeno."'

Bera b. Azib nastavlja: „Prvi ko je od muhadžira kod nas došao bio je Musab b. Umejr, brat Benu Abduddara. Zatim je došao Ibn Ummi Mektum, slijepac, brat Benu Fihra. Zatim je došao Omer b. Hattab s dvadeset konjanika, pa smo ga pitali: 'Šta je s Allahovim Poslanikom?' A on je rekao: 'On će doći za mnom.' Zatim su došli Allahov Poslanik, s.a.v.s., i Ebu Bekr."

Bera još kaže: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije došao dok nisam proučio mufessal sure iz Kur'ana." Israil kaže: „Bera je bio Ensarija iz Benu Harisa."[1]

قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْزِلُ اللَّيْلَةَ عَلَى بَنِي النَّجَّارِ أَخْوَالِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ لِأُكْرِمَهُمْ بِذَلِكَ فَلَمَّا أَصْبَحَ غَدَا حَيْثُ أُمِرَ قَالَ الْبَرَاءُ بْنُ عَازِبٍ أَوَّلُ مَنْ كَانَ قَدِمَ عَلَيْنَا مِنْ الْمُهَاجِرِينَ مُصْعَبُ بْنُ عُمَيْرٍ أَخُو بَنِي عَبْدِ الدَّارِ ثُمَّ قَدِمَ عَلَيْنَا ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ الْأَعْمَى أَخُو بَنِي فِهْرٍ ثُمَّ قَدِمَ عَلَيْنَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ فِي عِشْرِينَ رَاكِبًا فَقُلْنَا مَا فَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ هُوَ عَلَى أَثَرِي ثُمَّ قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ مَعَهُ قَالَ الْبَرَاءُ وَلَمْ يَقْدَمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى حَفِظْتُ سُوَرًا مِنْ الْمُفَصَّلِ

قَالَ إِسْرَائِيلُ وَكَانَ الْبَرَاءُ مِنْ الْأَنْصَارِ مِنْ بَنِي حَارِثَةَ

4. Pričao nam je Veki'a, od Israila, on od Ebu Ishaka, on od Zejda b. Juseja, a on od Ebu Bekra da ga je Allahov Posla-

٤ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ قَالَ قَالَ إِسْرَائِيلُ قَالَ أَبُو إِسْحَاقَ عَنْ زَيْدِ بْنِ يُثَيْعٍ عَنْ أَبِي بَكْرٍ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Hadis bilježe Buhari (3615, 3652) i Muslim (2310/3).

nik, s.a.v.s., poslao sa proglasom stanovnicima Mekke da nakon te godine mušrici neće moći obavljati hadždž, niti obilaziti Kabu nagi, u Džennet će ući samo musliman. Onaj koji s Poslanikom bude imao ugovoren period, ima roka do tog perioda, a Allah i Poslanik Njegov se odriču mušrika. On je s tim putovao tri dana, zatim je Poslanik rekao Aliji, r.a.: 'Susretni Ebu Bekra, vrati ga meni, a ti to obznani.“ Alija je tako uradio. Kada je Ebu Bekr, r.a., došao kod Poslanika, plakao je i rekao: 'Poslaniče, nešto se sa mnom dogodilo.' Poslanik, s.a.w.s., je rekao: 'Dogodilo se samo dobro, ali mi je bilo naređeno da to dostavim samo ja ili neko moj.“[1]

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَهُ بِبَرَاءَةٌ لِأَهْلِ مَكَّةَ لَا يَحُجُّ بَعْدَ الْعَامِ مُشْرِكٌ وَلَا يَطُوفُ بِالْبَيْتِ عُرْيَانٌ وَلَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا نَفْسٌ مُسْلِمَةٌ مَنْ كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُدَّةٌ فَأَجَلُهُ إِلَى مُدَّتِهِ وَاللهُ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ قَالَ فَسَارَ بِهَا ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ لِعَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ الْحَقْهُ فَرُدَّ عَلَيَّ أَبَا بَكْرٍ وَبَلِّغْهَا أَنْتَ قَالَ فَفَعَلَ قَالَ فَلَمَّا قَدِمَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبُو بَكْرٍ بَكَى قَالَ يَا رَسُولَ اللهِ حَدَثَ فِيَّ شَيْءٌ قَالَ مَا حَدَثَ فِيكَ إِلَّا خَيْرٌ وَلَكِنْ أُمِرْتُ أَنْ لَا يُبَلِّغَهُ إِلَّا أَنَا أَوْ رَجُلٌ مِنِّي

5. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da je pričao Šube, od Jezida b. Humejra, on od Sulejma b. Amira, on od Evseta da je rekao: „Ebu Bekr nam je držao hutbu i re-

٥- حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ خُمَيْرٍ عَنْ سُلَيْمِ بْنِ عَامِرٍ عَنْ أَوْسَطَ قَالَ خَطَبَنَا أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَقَالَ

1 Ahmed Muhammed Šakir kaže da je sened ovog hadisa vjerodostojan. Dok Šuajb Arnaut kaže da je sened ovog hadisa slab. Njegovi prenosioci su pouzdani i od njih hadise bilježe Buhari i Muslim izuzev od Zejda b. Juseja

kao: 'Prošle godine je Poslanik, s.a.v.s., stajao na ovom mom mjestu' i zaplakao je Ebu Bekr, pa reče: 'Molite Allaha za zaštitu od nevolja i nedaća' ili je rekao 'zdravlje, jer nikome, nakon čvrstog vjerovanja, nije dato ništa bolje od zaštite od nevolja i nedaća. Budite iskreni jer iskrenost dolazi sa dobročinstvom, a ovo dvoje vode u Džennet. Čuvajte se laži jer laž prati griješenje, a ovo dvoje vode u Vatru. Nemojte zavidjeti jedni drugima, nemojte se mrziti, nemojte kidati rodbinske veze i nemojte jedni drugima leđa okretati, već budite braća, kao što vam je Allah naredio.'"[1]

قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقَامِي هَذَا عَامَ الأَوَّلِ وَبَكَى أَبُو بَكْرٍ

فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ سَلُوا اللَّهَ الْمُعَافَاةَ أَوْ قَالَ الْعَافِيَةَ فَلَمْ يُؤْتَ أَحَدٌ قَطُّ بَعْدَ الْيَقِينِ أَفْضَلَ مِنْ الْعَافِيَةِ أَوْ الْمُعَافَاةِ عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ وَهُمَا فِي النَّارِ وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَقَاطَعُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَكُونُوا إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمْ اللهُ تَعَالَى

6. Pričali su nam Abdurrahman b. Mehdi i Ebu Amir, da im je ispričao Zuhejr, a on je Ibn Muhammed, od Abdullaha, a on je Ibn Muhammed b. Akil, od Muaza b. Rifa'a b. Rafia el-Ensarija, on od svog oca Rifa'a b. Rafia da je rekao: „Čuo sam Ebu Bekra da na Poslanikovom minberu govori: 'Čuo sam Alla-

٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ وَأَبُو عَامِرٍ قَالَا حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ عَنْ عَبْدِ اللهِ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدِ بْنِ عَقِيلٍ عَنْ مُعَاذِ بْنِ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ أَبِيهِ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَقُولُ عَلَى مِنْبَرِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَمِعْتُ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan. Ovim senedom, od Muhammeda b. Džafera prenose ga i El-Mervezi (95) i El-Bezzar (75).

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فَبَكَى أَبُو بَكْرٍ حِينَ ذَكَرَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ سُرِّيَ عَنْهُ ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي هَذَا الْقَيْظِ عَامَ الْأَوَّلِ سَلُوا اللَّهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْيَقِينَ فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى

hovog Poslanika, s.a.v.s.,' Ebu Bekr je, spomenuvši Poslanika, zaplakao, zatim je prekinuo s plačem i rekao: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da u danima ove toplote i žege prošle godine govori: 'Molite Allaha za oprost, zaštitu od nedaća i ubjeđenje na Ahiretu i ovom svijetu.'"[1]

٧- حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ قَالَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ يَعْنِي ابْنَ سَلَمَةَ عَنِ ابْنِ أَبِي عَتِيقٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ

7. Pričao nam je Ebu Kamil, da mu je ispričao Hammad, a on je Ibn Seleme, od Ibn Ebi Atika, on od svog oca, a on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Misvak je čistač za usta i zadovoljstvo za Gospodara."[2]

٨ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ قَالَ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ قَالَ حَدَّثَنِي يَزِيدُ بْنُ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ أَبِي الْخَيْرِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ أَنَّهُ قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلِّمْنِي دُعَاءً أَدْعُو بِهِ فِي صَلَاتِي

8. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je ispričao Lejs, njemu Zejd b. Ebi Habib, od Ebu Hajra, on od Abdullaha b. Amra, a on od Ebu Bekra, r.a., da je rekao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.: „Poduči me dovi koju ću učiti u namazu."

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, a Šuajb Arnaut navodi da je njegov sened hasen. Hadis bilježe i Tirmizi (3557), El-Bezzar (34), El-Mervezi (47), Ebu Ja'la (87) od Ebu Amira el-Akadija s ovim senedom.

2 Sened ovog hadisa je munkati'. Šuajb Arnaut kaže da je ovaj hadis vjerodostojan zbog drugih hadisa. Prenosioci ovog hadisa su pouzdani, ali je sened ovog hadisa prekinut. Riječ matheretun/čistač ne ukazuje na ženski rod, već ukazuje na mnoštvo.

Poslanik je kazao: 'Reci: 'Allahu, ja sam prema sebi učinio mnogobrojno nasilje, a samo Ti opraštaš grijehe, pa mi oprosti oprostom od Tebe i smiluj mi se, jer Ti si onaj koji prašta i Milostiv si.'"

A Junus kaže: „Koji mnogo prašta."[1]

قَالَ قُلْ اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

و قَالَ يُونُسُ كَبِيرًا حَدَّثَنَاه حَسَنٌ الْأَشْيَبُ عَنْ ابْنِ لَهِيعَةَ قَالَ قَالَ كَبِيرًا

9. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Urve, a on od Aiše, da su Fatima i Abbas došli Ebu Bekru tražeći nasljedstvo iza Poslanika, s.a.v.s., tražeći zemlju u Fedeku i dio plijena iz Hajbera, pa im je Ebu Bekr rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Mi (poslanici) se ne naslijeđujemo, ono što ostavimo iza sebe je sadaka.' Porodica Muhammedova, s.a.v.s., izdržava se iz ovog imetka. Tako mi Allaha, neću ostaviti ništa što sam vidio da Allahov Poslanik, s.a.v.s., čini, a da ga neću učiniti.'"[2]

٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ فَاطِمَةَ وَالْعَبَّاسَ أَتَيَا أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَلْتَمِسَانِ مِيرَاثَهُمَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُمَا حِينَئِذٍ يَطْلُبَانِ أَرْضَهُ مِنْ فَدَكَ وَسَهْمَهُ مِنْ خَيْبَرَ فَقَالَ لَهُمْ أَبُو بَكْرٍ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ إِنَّمَا يَأْكُلُ آلُ مُحَمَّدٍ فِي هَذَا الْمَالِ وَإِنِّي وَاللَّهِ لَا أَدَعُ أَمْرًا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُهُ فِيهِ إِلَّا صَنَعْتُهُ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan. Ovaj hadis od Lejsa prenose i Abd b. Humejd (5), Ibn Ebi Šejbe (269/10), Buhari (834, 6326), Muslim (2705) i dr.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga Muslim (1759, 53), El-Bezzar (57), El-Mervezi (38) i El-Bejheki (300/6), a preko drugog seneda ga bilježe i Buhari (3711), Ebu Davud (2969), Nesai (136/7) i dr.

10. Pričao nam je Ebu Abdurrahman el-Mekarri, da mu je ispričao Hajve b. Šurejh, da je čuo Abdulmelika b. Harisa da kaže: „Ebu Hurejre je rekao da je čuo Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da na ovoj minberi kaže: ‘Prošle godine u današnji dan sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže…’ zatim se Ebu Bekr zaplakao, pa nastavio: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Nakon riječi iskrenosti nikom nije dato ništa poput zaštite od nedaća. Pa molite Allaha za zaštitu od nedaća.’“[1]

١٠ - حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْمُقْرِئُ قَالَ حَدَّثَنَا حَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ الْمَلِكِ بْنَ الْحَارِثِ يَقُولُ إِنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى هَذَا الْمِنْبَرِ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ عَامِ الْأَوَّلِ ثُمَّ اسْتَعْبَرَ أَبُو بَكْرٍ وَبَكَى ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَمْ تُؤْتَوْا شَيْئًا بَعْدَ كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ مِثْلَ الْعَافِيَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ

11. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammam, da ga je obavijestio Sabit, da mu je Ebu Bekr pričao: „Rekao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dok je bio u pećini…“

A jednom je rekao: „… dok smo bili u pećini, da ako bi neko od njih pogledao u svoja stopala, vidio bi nas ispod, pa je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

‘Ebu Bekre, šta misliš o

١١ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ قَالَ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ قَالَ أَخْبَرَنَا ثَابِتٌ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ حَدَّثَهُ قَالَ قُلْتُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي الْغَارِ وَقَالَ مَرَّةً وَنَحْنُ فِي الْغَارِ لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ نَظَرَ إِلَى قَدَمَيْهِ لَأَبْصَرَنَا تَحْتَ قَدَمَيْهِ قَالَ

فَقَالَ يَا أَبَا بَكْرٍ مَا ظَنُّكَ بِاثْنَيْنِ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, dok Šuajb Arnaut navodi da je ovaj hadis vjerodostojan zbog drugih hadisa.

dvojici s kojima je Allah treći.'"[1]

الله ثَالِثُهُمَا

12. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Ibn Ebi Aruba, od Ebu Tejjaha, on od Mugire b. Subeja, on od Amra b. Hurejsa, on od Ebu Bekra, r.a., da je kazao: „Pričao nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s., da će se Dedžal pojaviti iz zemlje, na Istoku, koja se zove Horasan. Pratit će ga narod čija su lica poput štita obloženog dvostrukom kožom."[2]

١٢ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ أَبِي التَّيَّاحِ عَنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ سُبَيْعٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ قَالَ حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ الدَّجَّالَ يَخْرُجُ مِنْ أَرْضٍ بِالْمَشْرِقِ يُقَالُ لَهَا خُرَاسَانُ يَتْبَعُهُ أَقْوَامٌ كَأَنَّ وُجُوهَهُمُ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ

13. Pričao nam je Ebu Seid štićenik Benu Hašima, da mu je ispričao Sadaka b. Musa, prijatelj Dekika, od Ferkada, on od Murre b. Šerahila, on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'U Džennet neće ući škrtica, varalica, izdajnik i onaj ko se loše odnosi prema robovima. Prvi ko će pokucati na džennetska vrata su robovi, ukoliko bude dobar njihov od-

١٣ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ قَالَ حَدَّثَنَا صَدَقَةُ بْنُ مُوسَى صَاحِبُ الدَّقِيقِ عَنْ فَرْقَدٍ عَنْ مُرَّةَ بْنِ شَرَاحِيلَ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ بَخِيلٌ وَلَا خَبٌّ وَلَا خَائِنٌ وَلَا سَيِّئُ الْمَلَكَةِ وَأَوَّلُ مَنْ يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةِ الْمَمْلُوكُونَ إِذَا أَحْسَنُوا فِيمَا

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan. Šuajb Arnaut kaže da je ovaj sened vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga preko drugog seneda od Hemmama Buhari (3653, 3922, 4663), Muslim (2381) i dr.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan. Prenosi ga Tirmizi (2237), Ibn Madže (4076) i drugi.

بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ وَفِيمَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَوَالِيهِمْ

nos prema Allahu, dž.š., i ukoliko bude dobar njihov odnos prema vlasnicima.'"[1]

١٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي شَيْبَةَ قَالَ عَبْد اللهِ وَسَمِعْتُهُ مِنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ أَبِي شَيْبَةَ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ فُضَيْلٍ عَنِ الْوَلِيدِ بْنِ جُمَيْعٍ عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ قَالَ لَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْسَلَتْ فَاطِمَةُ إِلَى أَبِي بَكْرٍ أَنْتَ وَرِثْتَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمْ أَهْلُهُ قَالَ فَقَالَ لَا بَلْ أَهْلُهُ قَالَتْ فَأَيْنَ سَهْمُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا أَطْعَمَ نَبِيًّا طُعْمَةً ثُمَّ قَبَضَهُ جَعَلَهُ لِلَّذِي يَقُومُ مِنْ بَعْدِهِ فَرَأَيْتُ أَنْ أَرُدَّهُ عَلَى الْمُسْلِمِينَ فَقَالَتْ فَأَنْتَ وَمَا سَمِعْتَ مِنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَعْلَمُ

14. Pričao nam je Abdullah b. Muhammed b. Ebi Šejbe, a Abdullah kaže: „Čuo sam Abdullaha b. Ebi Šejbu da kaže..." da mu je ispričao Muhammed b. Fudajl, od Velida b. Džumeja, da je kazao: „Nakon što je preselio Allahov Poslanik, s.a.v.s., Fatima je poslala Ebu Bekru pitanje: 'Jesi li ti naslijedio Allahovog Poslanika ili njegova porodica?' Pa je on odgovorio: 'Ne, nego njegova porodica.' Fatima je rekla: 'Pa gdje je onda Poslanikov dio?' Ebu Bekr je odgvorio: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Kada Allah nahrani jednog od Svojih vjerovjesnika nekom hranom, a zatim mu uzme dušu, onda to prepusti onome ko dođe nakon njega.' Pa sam mislio da sve to vratim muslimanima.' Fatima je rekla: 'Ti, onda,najbolje znaš ono što si čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.'"[2]

1 Sened ovog hadisa je slab. Sadaka b. Musa je slab prenosilac i u tome su svi složni a za Ferkada imam Ahmed kaže: „Bio je dobar čovjek ali slab u hadisu."

2 Ahmed Šakir za ovaj hadis kaže da je vjerodostojan, dok Šuajb Arnaut kaže da je hasen/dobar.

15. Pričao nam je Ibrahim b. Ishak et-Talekani, da mu je ispričao Nadr bin Šumejl el-Mazini, njemu Ebu Neame, njemu Ebu Hunejde el-Bera b. Nevfel, od Valana el-Adevija, on od Huzejfe, on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je rekao: „Jednog jutra Božiji Poslanik, s.a.v.s., je klanjao sabah i nakon toga sjeo. Kada je nastupio duha namaz, on se nasmija, zatim sjede. Klanjao je podne, ikindiju i akšam. Nije govorio sve dok nije klanjao i jaciju. Zatim je pošao svojoj kući. Ljudi rekoše Ebu Bekru: 'Pitaj Božijeg Poslanika, s.a.v.s., šta mu je. Danas se ponašao drugačije nego prije'. On ga upita, pa mu Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Da, predočeno mi je sve što će se desiti na dunjaluku i Ahiretu. Na jednom mjestu su se okupile ranije i kasnije generacije. Ljudi su postali svjesni situacije u kojoj se nalaze, pa krenuše do Adema, a znoj im je dosezao skoro do usta.

'Ademe' – rekoše – 'ti si praotac ljudi i tebe je Allah,

١٥ - حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ إِسْحَاقَ الطَّالَقَانِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي النَّضْرُ بْنُ شُمَيْلٍ الْمَازِنِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو نَعَامَةَ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو هُنَيْدَةَ الْبَرَاءُ بْنُ نَوْفَلٍ عَنْ وَالَانَ الْعَدَوِيِّ عَنْ حُذَيْفَةَ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ أَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ فَصَلَّى الْغَدَاةَ ثُمَّ جَلَسَ حَتَّى إِذَا كَانَ مِنْ الضُّحَى ضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ جَلَسَ مَكَانَهُ حَتَّى صَلَّى الْأُولَى وَالْعَصْرَ وَالْمَغْرِبَ كُلُّ ذَلِكَ لَا يَتَكَلَّمُ حَتَّى صَلَّى الْعِشَاءَ الْآخِرَةَ ثُمَّ قَامَ إِلَى أَهْلِهِ فَقَالَ النَّاسُ لِأَبِي بَكْرٍ أَلَا تَسْأَلُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا شَأْنُهُ صَنَعَ الْيَوْمَ شَيْئًا لَمْ يَصْنَعْهُ قَطُّ قَالَ فَسَأَلَهُ فَقَالَ نَعَمْ عُرِضَ عَلَيَّ مَا هُوَ كَائِنٌ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَأَمْرِ الْآخِرَةِ فَجُمِعَ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ بِصَعِيدٍ وَاحِدٍ فَفَظِعَ النَّاسُ بِذَلِكَ حَتَّى انْطَلَقُوا إِلَى آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَام وَالْعَرَقُ يَكَادُ يُلْجِمُهُمْ فَقَالُوا يَا آدَمُ أَنْتَ أَبُو الْبَشَرِ وَأَنْتَ اصْطَفَاكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ اشْفَعْ لَنَا

dž.š., izabrao. Zauzmi se za nas kod tvog Gospodara.'

'Zadesilo me je isto što i vas' – odgovori – 'idite vašem drugom ocu, Nuhu.' *Allah je odabrao Adema, i Nuha, i Ibrahimovu porodicu, i Imranovu porodicu nad ostalim svijetom.'*

Oni će krenuti Nuhu i reći mu:

'Zauzmi se za nas kod tvog Gospodara. Tebe je Allah odabrao i uslišio ti dovu, tako da na dunjaluku nijednog nevjernika nije ostavio.'

'Ja nemam pravo na to' – reče – 'idite kod Ibrahima. Njega je Allah uzeo za prijatelja.' Oni odoše kod Ibrahima, ali im i on odgovori:

'Ja nemam pravo na to. Ali' – nastavi on – 'idite kod Musaa, s njim je Allah razgovarao.'

'Ja na to nemam pravo' – reći će im i Musa. 'Idite kod Isaa, sina Merjeminog. On je iscjelivao slijepa od rođenja, i gubava, i oživljavao mrtve.'

'Ja na to nemam pravo' – reći će im Isa. 'Idite kod najboljeg Ademovog sina... Idite

إِلَى رَبِّكَ

قَالَ لَقَدْ لَقِيتُ مِثْلَ الَّذِي لَقِيتُمْ انْطَلِقُوا إِلَى أَبِيكُمْ بَعْدَ أَبِيكُمْ إِلَى نُوحٍ ﴿إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾

قَالَ فَيَنْطَلِقُونَ إِلَى نُوحٍ عَلَيْهِ السَّلَام فَيَقُولُونَ اشْفَعْ لَنَا إِلَى رَبِّكَ فَأَنْتَ اصْطَفَاكَ اللَّهُ وَاسْتَجَابَ لَكَ فِي دُعَائِكَ وَلَمْ يَدَعْ عَلَى الْأَرْضِ مِنْ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا فَيَقُولُ لَيْسَ ذَاكُمْ عِنْدِي انْطَلِقُوا إِلَى إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَام فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ اتَّخَذَهُ خَلِيلًا

فَيَنْطَلِقُونَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ فَيَقُولُ لَيْسَ ذَاكُمْ عِنْدِي وَلَكِنْ انْطَلِقُوا إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ كَلَّمَهُ تَكْلِيمًا فَيَقُولُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَام لَيْسَ ذَاكُمْ عِنْدِي وَلَكِنْ انْطَلِقُوا إِلَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فَإِنَّهُ يُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَيُحْيِي الْمَوْتَى فَيَقُولُ عِيسَى لَيْسَ ذَاكُمْ عِنْدِي وَلَكِنْ انْطَلِقُوا إِلَى سَيِّدِ وَلَدِ آدَمَ

kod Muhammeda, s.a.v.s. On će se zauzeti za vas kod vašeg Gospodara.'

Pa će on otići Gospodaru. Tada će se Džibril obratiti Gospodaru, s.v.t., i On će mu reći:

'Dozvoli mu i obraduj ga Džennetom.'

Džibril će sa njim pristupiti. On će sedam dana provesti na sedždi. Allah će mu zatim reći:

'Podigni glavu! Govori, tvoj glas će se čuti. Zauzimaj se, to će se prihvatiti od tebe.'

Poslanik, s.a.v.s., će podići glavu. Kada pogleda u lice svoga Gospodara, past će na sedždu još jednu sedmicu. Allah, dž.š., će mu reći:

'Podigni glavu! Govori i tvoj glas će se čuti. Zauzimaj se i to će biti primljeno od tebe.' On će ponovo krenuti na sedždu, ali će ga Džibril uzeti pod pazuho i podići... Allah će ga nadahnuti dovama kakvim nijednog čovjeka nije nadahnuo. On će reći:

'Gospodaru, stvorio si

فَإِنَّهُ أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الأَرْضُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ انْطَلِقُوا إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَشْفَعَ لَكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ عَزَّ وَجَلَّ

قَالَ فَيَنْطَلِقُ فَيَأْتِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلام رَبَّهُ

فَيَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ ائْذَنْ لَهُ وَبَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ

قَالَ فَيَنْطَلِقُ بِهِ جِبْرِيلُ فَيَخِرُّ سَاجِدًا قَدْرَ جُمُعَةٍ

وَيَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ ارْفَعْ رَأْسَكَ يَا مُحَمَّدُ وَقُلْ يُسْمَعْ وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ

قَالَ فَيَرْفَعُ رَأْسَهُ فَإِذَا نَظَرَ إِلَى رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَرَّ سَاجِدًا قَدْرَ جُمُعَةٍ أُخْرَى فَيَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ ارْفَعْ رَأْسَكَ وَقُلْ يُسْمَعْ وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ

قَالَ فَيَذْهَبُ لِيَقَعَ سَاجِدًا فَيَأْخُذُ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلام بِضَبْعَيْهِ فَيَفْتَحُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ مِنَ الدُّعَاءِ شَيْئًا لَمْ يَفْتَحْهُ عَلَى بَشَرٍ قَطُّ فَيَقُولُ

me kao najboljeg Ademovog sina i ja se ne gordim; prvo će se meni otvoriti kabur na Sudnjem danu i ja se ne gordim; meni će biti približen havd koji je širi od prostora između San'a'a i Ejle.'

'Zovite istinoljubive da se zauzimaju' – bit će rečeno – 'i zovite poslanike.'

Tada će doći poslanik sa malom grupom ljudi; drugi će imati petericu-šestericu sa sobom; a treći neće imati za sobom nikoga.

'Zovite šehide' – bit će tada rečeno – 'da se zauzmu za koga hoće.'

Kada to šehidi urade, Allah, dž.š., će reći:

'Ja sam najmilostiviji! Uvedite u Džennet svakog ko Mi ne pripisuje nikoga.'

Oni će biti uvedeni u Džennet.

'Pogledajte stanovnike Džehennema' – reći će zatim Allah, dž.š., - 'ima li iko od njih kakvo dobro djelo?'

Naći će jednog čovjeka i pitat će ga:

'Jesi li činio kakvih dobrih djela?'

أَيْ رَبِّ خَلَقْتَنِي سَيِّدَ وَلَدِ آدَمَ وَلَا فَخْرَ وَأَوَّلَ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ حَتَّى إِنَّهُ لَيَرِدُ عَلَيَّ الْحَوْضَ أَكْثَرُ مِمَّا بَيْنَ صَنْعَاءَ وَأَيْلَةَ

ثُمَّ يُقَالُ ادْعُوا الصِّدِّيقِينَ فَيَشْفَعُونَ ثُمَّ يُقَالُ ادْعُوا الْأَنْبِيَاءَ

قَالَ فَيَجِيءُ النَّبِيُّ وَمَعَهُ الْعِصَابَةُ وَالنَّبِيُّ وَمَعَهُ الْخَمْسَةُ وَالسِّتَّةُ وَالنَّبِيُّ وَلَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ ثُمَّ يُقَالُ ادْعُوا الشُّهَدَاءَ فَيَشْفَعُونَ لِمَنْ أَرَادُوا وَقَالَ فَإِذَا فَعَلَتْ الشُّهَدَاءُ ذَلِكَ قَالَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

أَنَا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ أَدْخِلُوا جَنَّتِي مَنْ كَانَ لَا يُشْرِكُ بِي شَيْئًا قَالَ فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ قَالَ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

انْظُرُوا فِي النَّارِ هَلْ تَلْقَوْنَ مِنْ أَحَدٍ عَمِلَ خَيْرًا قَطُّ

قَالَ فَيَجِدُونَ فِي النَّارِ رَجُلًا فَيَقُولُ لَهُ هَلْ عَمِلْتَ خَيْرًا قَطُّ

'Nisam' – odgovorit će – 'osim što sam olakšavao ljudima u trgovini.'

'Olakšajte Mom robu zato što je olakšavao Mojim robovima.'

'Jesi li činio dobro ikada?' – upitat će drugog čovjeka iz Džehennema.

'Ne' – odgovorit će – 'ali sam ostavio zavjet svome djetetu da me poslije smrti spale i izdrobe. Kada budem poput praha da me odnesu u more i puste niz vjetar, tako da mi Gospodar svjetova ne može ništa.'

'Zašto si to uradio?' – upitat će ga.

'Zato što sam Te se bojao' – reći će.

'Pogledaj u blago najvećeg kralja, tebi će pripasti takvo blago i deset puta više od toga.'

'Zar se podsmjehuješ meni, a Ti si Vladar?' – reći će čovjek.

'To je ono radi čega sam se jutros nasmijao.'"[1]

فَيَقُولُ لَا غَيْرَ أَنِّي كُنْتُ أُسَامِحُ النَّاسَ فِي الْبَيْعِ وَالشِّرَاءِ

فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَسْمِحُوا لِعَبْدِي كَإِسْمَاحِهِ إِلَى عَبِيدِي ثُمَّ يُخْرِجُونَ مِنَ النَّارِ رَجُلًا فَيَقُولُ لَهُ هَلْ عَمِلْتَ خَيْرًا قَطُّ

فَيَقُولُ لَا غَيْرَ أَنِّي قَدْ أَمَرْتُ وَلَدِي إِذَا مِتُّ فَأَحْرِقُونِي بِالنَّارِ ثُمَّ اطْحَنُونِي حَتَّى إِذَا كُنْتُ مِثْلَ الْكُحْلِ فَاذْهَبُوا بِي إِلَى الْبَحْرِ فَاذْرُونِي فِي الرِّيحِ فَوَاللَّهِ لَا يَقْدِرُ عَلَيَّ رَبُّ الْعَالَمِينَ أَبَدًا

فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِمَ فَعَلْتَ ذَلِكَ

قَالَ مِنْ مَخَافَتِكَ

قَالَ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ انْظُرْ إِلَى مُلْكِ أَعْظَمِ مَلِكٍ فَإِنَّ لَكَ مِثْلَهُ وَعَشَرَةَ أَمْثَالِهِ

قَالَ فَيَقُولُ لِمَ تَسْخَرُ بِي وَأَنْتَ الْمَلِكُ قَالَ وَذَاكَ الَّذِي ضَحِكْتُ مِنْهُ مِنَ الضُّحَى

1 Prema mišljenju Ahmeda Šakira sened ovog hadisa je vjerodostojan, a prema Šuajbu Arnautu je dobar/hasen.

16. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je ispričao Zuhejr b. Muavija, njemu Ismail b. Halid, njemu Kajs:

„Ebu Bekr, r.a., je ustao i kazao: 'O ljudi, vi učite ajet:

'O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao' i tako do kraja ajeta, ali ga vi stavljate na mjesto koje mu ne pripada, a ja sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže:

'Kada ljudi vide zlo pa ga ne prekore, ubrzo će ih Allah sve obuhvatiti Svojom kaznom."

Prenosilac kaže: „Čuo sam Ebu Bekra, r.a., da govori: 'Ljudi, čuvajte se laži jer je laž suprotna vjerovanju.'"[1]

١٦ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ قَالَ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ يَعْنِي ابْنَ مُعَاوِيَةَ قَالَ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ أَبِي خَالِدٍ قَالَ حَدَّثَنَا قَيْسٌ قَالَ قَامَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَحَمِدَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَأَثْنَى عَلَيْهِ فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ وَإِنَّكُمْ تَضَعُونَهَا عَلَى غَيْرِ مَوْضِعِهَا وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الْمُنْكَرَ وَلَا يُغَيِّرُوهُ أَوْشَكَ اللَّهُ أَنْ يَعُمَّهُمْ بِعِقَابِهِ قَالَ وَسَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ مُجَانِبٌ لِلْإِيمَانِ

17. Pričao nam je Hašim, da mu je ispričao Šube, njega obavijestio Jezid b. Humejr, da je čuo od Sulejma b. Amira, čovjeka iz Himejra, on od Evseta b. Ismaila b. Evseta el-Bedželija da je rekao: "Ebu Bekr nam je pričao, nakon što je Poslanik,

١٧ - حَدَّثَنَا هَاشِمٌ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ أَخْبَرَنِي يَزِيدُ بْنُ خُمَيْرٍ قَالَ سَمِعْتُ سُلَيْمَ بْنَ عَامِرٍ رَجُلًا مِنْ حِمْيَرَ يُحَدِّثُ عَنْ أَوْسَطَ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَوْسَطَ الْبَجَلِيِّ يُحَدِّثُ عَنْ أَبِي بَكْرٍ أَنَّهُ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, a Šuajb Arnaut navodi da mu je sened vjerodostojan prema uvjetima Buahrije i Muslima.

سَمِعَهُ حِينَ تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَامَ الْأَوَّلِ مَقَامِي هَذَا ثُمَّ بَكَى ثُمَّ قَالَ
عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ وَهُمَا فِي النَّارِ وَسَلُوا اللَّهَ الْمُعَافَاةَ فَإِنَّهُ لَمْ يُؤْتَ رَجُلٌ بَعْدَ الْيَقِينِ شَيْئًا خَيْرًا مِنْ الْمُعَافَاةِ ثُمَّ قَالَ لَا تَقَاطَعُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا

s.a.v.s., preselio i rekao: 'Prošle godine je Poslanik, s.a.v.s., stajao na ovom mom mjestu' i zaplakao je: 'Budite iskreni jer iskrenost dolazi sa dobročinstvom, a ovo dvoje vode u Džennet. Čuvajte se laži jer laž prati griješenje, a ovo dvoje vode u Vatru. Molite Allaha za zaštitu od nevolja i nedaća' ili je rekao: 'zdravlje, jer nikome, nakon čvrstog vjerovanja, nije dato ništa bolje od zaštite od nedaća ili ozdravljenja. Nemojte kidati međusobne veze, nemojte okretati leđa jedni drugima, nemojte se mrziti i nemojte jedni drugima zavidjeti, već budite Allahovi robovi-braća.'"[1]

١٨ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ دَاوُدَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الْأَوْدِيِّ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ
تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ فِي طَائِفَةٍ مِنْ الْمَدِينَةِ قَالَ فَجَاءَ فَكَشَفَ عَنْ وَجْهِهِ فَقَبَّلَهُ وَقَالَ فِدَاكَ أَبِي وَأُمِّي مَا أَطْيَبَكَ حَيًّا

18. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Ebu Avvana, od Davuda b. Abdillaha el-Evdije, on od Humejda b. Abdirrahmana, da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je preselio, a Ebu Bekr je tada bio s jednom grupom u Medini. Došao je i otkrio njegovo lice, poljubio ga i kazao: 'Za

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan.

وَمَيِّتًا مَاتَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَبِّ الْكَعْبَةِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ قَالَ فَانْطَلَقَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ يَتَقَاوَدَانِ حَتَّى أَتَوْهُمْ فَتَكَلَّمَ أَبُو بَكْرٍ وَلَمْ يَتْرُكْ شَيْئًا أُنْزِلَ فِي الْأَنْصَارِ وَلَا ذَكَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ شَأْنِهِمْ إِلَّا وَذَكَرَهُ وَقَالَ وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَوْ سَلَكَ النَّاسُ وَادِيًا وَسَلَكَتْ الْأَنْصَارُ وَادِيًا سَلَكْتُ وَادِيَ الْأَنْصَارِ

وَلَقَدْ عَلِمْتَ يَا سَعْدُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَأَنْتَ قَاعِدٌ قُرَيْشٌ وُلَاةُ هَذَا الْأَمْرِ فَبَرُّ النَّاسِ تَبَعٌ لِبَرِّهِمْ وَفَاجِرُهُمْ تَبَعٌ لِفَاجِرِهِمْ قَالَ فَقَالَ لَهُ سَعْدٌ صَدَقْتَ نَحْنُ الْوُزَرَاءُ وَأَنْتُمْ الْأُمَرَاءُ

tebe bih žrtvovao oca i majku, kako si bio divan živ, a i mrtav. Tako mi Gospodara Kabe, Muhammed, s.a.v.s., je umro. Zatim je spomenuo hadis: 'Pa su Ebu Bekr i Omer otišli hitro[1], dok im nisu došli (Ensarijama), pa je govorio Ebu Bekr ne ostavivši ništa što je o Ensarijama objavljeno ili ga je Poslanik, s.a.v.s., spomenuo, da ga nije naglasio. Zatim im je kazao: 'Znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Kada bi svi ljudi krenuli jednom dolinom, a Ensarije krenuli drugom, ja bih krenuo onom kuda su krenuli Ensarije.' Sa'de, ti znaš da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao dok si ti sjedio: 'Kurejšije posjeduju vlast, dobročinitelji slijede njihove dobročinitelje, a griješnici njihove griješnike.' Tada Sa'd reče: 'Istinu si kazao, mi smo veziri, a vi ste vladari.''"[2]

---

1 Tumačeći ovu riječ Ibn Esir navodi: „Otišli su veoma brzo tako da se sticao dojam da svaki od njih, uslijed brzine, vodi drugoga." (En-Nihaja, 119/4)

2 Ahmed Šakir ovaj hadis smatra slabim, a Šuajb Arnaut ga smatra vjerodostojnim, ali zbog drugih verzija. Obojica se slažu da je Humejd b. Abdirahman tabiin i da nije imao prilike susresti se s Ebu Bekrom ili Omerom. Dio hadisa: „Kada bi svi ljudi krenuli jednom dolinom..." nalazimo i kod Buharije i on ga prenosi od Enesa (3778), a drugu verziju od Ebu Hurejra (3779), dok ga Tirmizi prenosi od Ubeja b. Kaba (3896). Dio hadisa: „Kurejšije posjeduju vlast..." se od Ebu Hurejre nalazi kod Buharije (3495) i Muslima (1818)

19. Pričao nam je Ali b. Ajjaš, da mu je ispričao el-Attaf b. Halid, da mu je ispričao jedan od stanovnika Basre, da je čuo Talhu b. Abdullaha b. Abdurrahmana b. Ebi Bekra es-Siddika da je rekao: „Čuo sam mog oca da je spomenuo da je njegov otac čuo Ebu Bekra, r.a., da kaže: ‘Rekao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.: ‘Allahov Poslaniče, da li su ljudska djela određena od Allaha ili su posljedica čovjekove slobodne volje?’ Odgovorio je: ‘Svakako, djela su onakva kakvim ih je Allah odredio.’ Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, pa čemu onda djela?’ Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: ‘Svakom je olakšano ono za što je stvoren.’“[1]

١٩ا- حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَيَّاشٍ قَالَ حَدَّثَنَا الْعَطَّافُ بْنُ خَالِدٍ قَالَ حَدَّثَنِي رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْبَصْرَةِ عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ

قَالَ سَمِعْتُ أَبِي يَذْكُرُ أَنَّ أَبَاهُ سَمِعَ أَبَا بَكْرٍ وَهُوَ يَقُولُ قُلْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ الْعَمَلُ عَلَى مَا فُرِغَ مِنْهُ أَوْ عَلَى أَمْرٍ مُؤْتَنَفٍ

قَالَ بَلْ عَلَى أَمْرٍ قَدْ فُرِغَ مِنْهُ قَالَ قُلْتُ فَفِيمَ الْعَمَلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ كُلٌّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ

---

1 Ahmed Šakir smatra hadis slabim zbog prenosioca od stanovnika Basre jer je nepoznat. Šuajb Arnaut u svome komentaru kaže da je hadis hasen ali zbog drugog hadisa i navodi isti razlog kao i Šakir. Bilježe ga i El-Bezzar (28) i Et-Taberani u El-Kebiru (47). Es-Senedi kaže: „Poslanik, s.a.v.s., je obavijestio Ebu Bekra odgovorivši mu na pitanje da je Allah odredio sve stvari prema Svojoj volji i povezao ih međusobno. Odredio je uzroke i uzrokovane stvari. Onome kome je određeno da bude od stanovnika Dženneta određena su mu i djela koja ga približavaju Džennetu. Svojom odredbom i olakšanjem, plašenjem i podsticanjem mu je to olakšao. Onome kome je propisan Džehennem propisana su mu i djela suprotna prvome i poniženje u slijeđenju njegovih strasti i ostavljanju naredbe Uzvišenog. Suština je da je Uzvišeni djela učinio putem do konačne odredbe koju je Allah propisao – Dženneta ili Vatre.“

20. Pričao nam je Ebul-Jeman da ga je obavijestio Šuajb od Zuhrija, njega jedan od Ensarija, od Ehlul-Fikha, da je čuo Osmana b. Affana kako priča da je jedna grupa ashaba, kada je Poslanik, s.a.v.s., preselio, bila tužna zbog toga da su skoro počeli sami sa sobom pričati: „I ja sam bio jedan od njih. Dok sam sjedio u hladu jednog utvrđenja, pored mene je prošao Omer i nazvao mi selam. Ja nisam primijetio ni da je prošao ni da me poselamio. Omer je onda otišao kod Ebu Bekra. U vrijeme vladavine Ebu Bekra došli su on i Omer i obojica mi nazvali selam. Ebu Bekr mi se obratio: 'Došao mi je tvoj brat Omer i spomenuo da je prošao pored tebe, nazvao ti selam, a ti mu nisi odgovorio. Šta je uzrok tome?' Odgovorio sam: 'Nisam to uradio.' Omer je rekao: 'Tako mi Allaha si tako uradio. Ali je u pitanju vaša gordost, Sinovi Umejjini.' Odgovorio sam: 'Tako mi Allaha nisam

٢٠ - حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ قَالَ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي رَجُلٌ مِنْ الْأَنْصَارِ مِنْ أَهْلِ الْفِقْهِ أَنَّهُ سَمِعَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُحَدِّثُ أَنَّ رِجَالًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ تُوُفِّيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَزِنُوا عَلَيْهِ حَتَّى كَادَ بَعْضُهُمْ يُوَسْوِسُ قَالَ عُثْمَانُ وَكُنْتُ مِنْهُمْ فَبَيْنَا أَنَا جَالِسٌ فِي ظِلِّ أُطُمٍ مِنْ الْآطَامِ مَرَّ عَلَيَّ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَسَلَّمَ عَلَيَّ فَلَمْ أَشْعُرْ أَنَّهُ مَرَّ وَلَا سَلَّمَ فَانْطَلَقَ عُمَرُ حَتَّى دَخَلَ عَلَى أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لَهُ مَا يُعْجِبُكَ أَنِّي مَرَرْتُ عَلَى عُثْمَانَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيَّ السَّلَامَ وَأَقْبَلَ هُوَ وَأَبُو بَكْرٍ فِي وِلَايَةِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَتَّى سَلَّمَا عَلَيَّ جَمِيعًا ثُمَّ قَالَ أَبُو بَكْرٍ جَاءَنِي أَخُوكَ عُمَرُ فَذَكَرَ أَنَّهُ مَرَّ عَلَيْكَ فَسَلَّمَ فَلَمْ تَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ فَمَا الَّذِي حَمَلَكَ عَلَى ذَلِكَ قَالَ قُلْتُ مَا فَعَلْتُ فَقَالَ عُمَرُ بَلَى وَاللَّهِ لَقَدْ فَعَلْتَ وَلَكِنَّهَا عُبِّيَّتُكُمْ يَا بَنِي أُمَيَّةَ قَالَ قُلْتُ وَاللَّهِ مَا شَعَرْتُ أَنَّكَ مَرَرْتَ

وَلَا سَلَّمْتَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ صَدَقَ عُثْمَانُ وَقَدْ شَغَلَكَ عَنْ ذَلِكَ أَمْرٌ فَقُلْتُ أَجَلْ قَالَ مَا هُوَ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تَوَفَّى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ نَبِيَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ أَنْ نَسْأَلَهُ عَنْ نَجَاةِ هَذَا الْأَمْرِ قَالَ أَبُو بَكْرٍ قَدْ سَأَلْتُهُ عَنْ ذَلِكَ قَالَ فَقُمْتُ إِلَيْهِ فَقُلْتُ لَهُ بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي أَنْتَ أَحَقُّ بِهَا قَالَ أَبُو بَكْرٍ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا نَجَاةُ هَذَا الْأَمْرِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَبِلَ مِنِّي الْكَلِمَةَ الَّتِي عَرَضْتُ عَلَى عَمِّي فَرَدَّهَا عَلَيَّ فَهِيَ لَهُ نَجَاةٌ

primijetio da si prošao i da si mi nazvao selam.' Na to je Ebu Bekr, r.a., rekao; 'Istinu je rekao Osman, nešto te je od toga zauzelo.' Odgovorio sam: 'Allah je uzeo Svoga Vjerovjesnika prije nego sam ga pitao u čemu je spas.' Ebu Bekr je odgovorio: 'Ja sam ga pitao o tome."' Osman priča: „Ustao sam prema njemu i rekao: 'Za tebe bih žrtvovao oca i majku, ti si za njih najpreči.' Ebu Bekr priča: 'Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, u čemu je spas?' Poslanik je odgovorio: 'Ko od mene prihvati riječi koje sam predočio svom amidži a koje je on odbio, one će mu biti spas."'[1]

٢١ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ عَبْدِ رَبِّهِ قَالَ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ بْنُ الْوَلِيدِ قَالَ حَدَّثَنِي شَيْخٌ مِنْ قُرَيْشٍ عَنْ رَجَاءِ بْنِ حَيْوَةَ عَنْ جُنَادَةَ بْنِ أَبِي أُمَيَّةَ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي سُفْيَانَ قَالَ

21. Pričao nam je Jezid b. Abdurrebbeh, njemu ispričao Bekijja b. Velid, da mu je pričao jedan starac iz Kurejša, od Redža b. Hajve, on od Dženada b. Ebi Umejje, a on od Jezida b. Sufjana da je rekao: „Kada

1 Ahmed Šakir kaže da je hadis slab zbog nepoznavanja ravije Ensarije koji prenosi od Zuhrija, dok Arnaut kaže da ovaj hadis, zbog drugih verzija dostiže stepen sahiha. Svi njegovi prenosioci su prenosioci od kojih prenose Buhari i Muslim, osim čovjeka od koga prenosi Zuhri.

me je poslao u Šam, Ebu Bekr mi je rekao: 'Jezide, ti imaš rodbinu i moguće je da im daš vlast. Toga se za tebe najviše bojim jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Ko iz mog ummeta bude zadužen nečim, pa nad njima imenuje nekog iz ljubavi prema njemu, na njega je Allahovo prokletstvo, Allah od njega neće primiti nikakve postupke i niti otkup dok ga ne uvede u Džehennem. Ko Allahovu zaštitu pruži nekome ko je ne zaslužuje, na njega je Allahovo prokletstvo' ili je rekao: 'Lišen je Allahove zaštite.'"[1]

قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حِينَ بَعَثَنِي إِلَى الشَّامِ يَا يَزِيدُ إِنَّ لَكَ قَرَابَةً عَسَيْتَ أَنْ تُؤْثِرَهُمْ بِالْإِمَارَةِ وَذَلِكَ أَكْبَرُ مَا أَخَافُ عَلَيْكَ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا فَأَمَّرَ عَلَيْهِمْ أَحَدًا مُحَابَاةً فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْهُ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا حَتَّى يُدْخِلَهُ جَهَنَّمَ وَمَنْ أَعْطَى أَحَدًا حِمَى اللَّهِ فَقَدْ انْتَهَكَ فِي حِمَى اللَّهِ شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ أَوْ قَالَ تَبَرَّأَتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

22. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je ispričao Mesudi, da mu je ispričao Bukejr b. Ahnes, od nekog čovjeka, a on od Ebu Bekra, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

„Dato mi je sedamdeset hiljada koji će ući u Džennet bez polaganja računa. Njihova lica će biti kao mjesec kada je pun. Njihova srca će biti kao srce

٢٢ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ قَالَ حَدَّثَنَا الْمَسْعُودِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي بُكَيْرُ بْنُ الْأَخْنَسِ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ قَالَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُعْطِيتُ سَبْعِينَ أَلْفًا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ وُجُوهُهُمْ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَقُلُوبُهُمْ عَلَى قَلْبِ رَجُلٍ

1 Sened ovog hadisa je slab.

وَاحِدٍ فَاسْتَزَدْتُ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ فَزَادَنِي مَعَ كُلِّ وَاحِدٍ سَبْعِينَ أَلْفًا

قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَرَأَيْتُ أَنَّ ذَلِكَ آتٍ عَلَى أَهْلِ الْقُرَى وَمُصِيبٌ مِنْ حَافَّاتِ الْبَوَادِي

jednog čovjeka. Pa sam molio Allaha da mi poveća i On mi je povećao na svakog od njih još po sedamdeset hiljada.[1]

Ebu Bekr je rekao: „Vidio sam da će ovo obuhvatiti i stanovnike gradova i sela i doprijeti do ljudi iz različitih krajeva pustinja.“

٢٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ عَطَاءٍ عَنْ زِيَادٍ الْجَصَّاصِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنْ مُجَاهِدٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ يَقُولُ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ فِي الدُّنْيَا

23. Pričao nam je Abdulvehhab b. Ata, od Zijada el-Džessasa, on od Alija b. Zejda, on od Mudžahida, on od Ibn Omera da je rekao: „Čuo sam Ebu Bekra da kaže: ‘Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.:

‘Ko bude radio zlo, za to zlo će biti kažnjen na dunjaluku.’“[2]

٢٤ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ صَالِحٍ قَالَ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ أَخْبَرَنِي رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ غَيْرُ مُتَّهَمٍ أَنَّهُ سَمِعَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ يُحَدِّثُ أَنَّ رِجَالًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

24. Pričao nam je Jakub, da ga je obavijestio njegov otac od Saliha, on od Ibn Šihaba, da ga je obavjestio jedan čovjek od Ensarija u čiju pouzdanost se ne sumnja, da je čuo Osmana b. Affana da pri-

1 Sened ovog hadisa je slab.

2 Ahmed Šakir kaže da je sened ovog hadisa slab zbog slabosti Zijada el-Džessasa. Kada je ovaj sened u pitanju s njime se slaže i Šuajb Arnaut, ali kaže da je ovaj hadis, zbog drugih verzija i seneda vjerodostojan. Hadis bilježe i El-Bezzar (21), El-Merzuki (22), Ebu Ja'la (11) i Taberi (294/5).

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَزِنُوا عَلَيْهِ حَتَّى كَادَ بَعْضُهُمْ أَنْ يُوَسْوِسَ

قَالَ عُثْمَانُ فَكُنْتُ مِنْهُمْ فَذَكَرَ مَعْنَى حَدِيثِ أَبِي الْيَمَانِ عَنْ شُعَيْبٍ

ča da su neki ashabi, kada je Poslanik preselio toliko bili tužni zbog toga da su umalo počeli pričati sami sa sobom. Osman je pričao: „Ja sam bio jedan od njih." Spominjući značenje hadisa koji prenosi Ebul Jeman od Šuajba.[1]

٢٥ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ صَالِحٍ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ أَخْبَرَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهُ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَأَلَتْ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَقْسِمَ لَهَا مِيرَاثَهَا مِمَّا تَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَقَالَ لَهَا أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ فَغَضِبَتْ

25. Pričao nam je Jakub, da mu je ispričao njegov otac, od Saliha, on od Ibn Šihaba, da ga je obavijestio Urve b. Zubejr, da ga je Aiša, r.a., supruga Allahovog Vjerovjesnika, s.a.v.s., obavijestila da je Fatima, kćerka Allahovog Poslanika, s.a.v.s., tražila od Ebu Bekra, r.a., nakon smrti Poslanika, da joj dodijeli njen dio nasljedstva od blagodati koje je Allah podario Vjerovjesniku, s.a.v.s., a koja je on ostavio iza sebe. Ebu Bekr joj je rekao; „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Mi (vjerovjesnici) se ne naslijeđujemo. Ono što ostavimo je sadaka.'

1 Ahmed Šakir kaže da je sened ovog hadisa slab zbog nepoznanosti čovjeka od ensarija. Ovo je skraćena verzija hadisa pod brojem 20. šuajb Arnaut kaže da je ovaj hadis vjerodostojan zbog drugih njegovih verzija. Bilježe ga i El-Merzuki (14), El-Bezzar (4) i Ebu Ja'la (10).

فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَام فَهَجَرَتْ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَلَمْ تَزَلْ مُهَاجِرَتَهُ حَتَّى تُوُفِّيَتْ قَالَ وَعَاشَتْ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سِتَّةَ أَشْهُرٍ قَالَ وَكَانَتْ فَاطِمَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا تَسْأَلُ أَبَا بَكْرٍ نَصِيبَهَا مِمَّا تَرَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ خَيْبَرَ وَفَدَكَ وَصَدَقَتِهِ بِالْمَدِينَةِ فَأَبَى أَبُو بَكْرٍ عَلَيْهَا ذَلِكَ وَقَالَ لَسْتُ تَارِكًا شَيْئًا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْمَلُ بِهِ إِلَّا عَمِلْتُ بِهِ وَإِنِّي أَخْشَى إِنْ تَرَكْتُ شَيْئًا مِنْ أَمْرِهِ أَنْ أَزِيغَ فَأَمَّا صَدَقَتُهُ بِالْمَدِينَةِ فَدَفَعَهَا عُمَرُ إِلَى عَلِيٍّ وَعَبَّاسٍ فَغَلَبَهُ عَلَيْهَا عَلِيٌّ وَأَمَّا خَيْبَرُ وَفَدَكُ فَأَمْسَكَهُمَا عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَقَالَ هُمَا صَدَقَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَتَا لِحُقُوقِهِ الَّتِي تَعْرُوهُ وَنَوَائِبِهِ وَأَمْرُهُمَا إِلَى مَنْ وَلِيَ الْأَمْرَ قَالَ فَهُمَا عَلَى ذَلِكَ الْيَوْمَ

Pa se Fatima, a.s., rasrdila na Ebu Bekra i nije s njim kontaktirala sve do smrti. A živjela je šest mjeseci nakon Poslanikove, s.a.v.s., smrti.' Prenosilac kaže: 'Fatima, r.a., je tražila svoj udio od imetka koji je Poslanik, s.a.v.s., iza sebe ostavio u Hajberu, Fedeku i sadaka u Medini. Ebu Bekr, r.a., je to odbio i rekao: 'Ništa od onoga što je Poslanik, s.a.v.s., radio neću ostaviti da ne uradim. Bojim se, ako bih to ostavio, da bih zalutao.' Kada je u pitanju sadaka Medine, Omer je isplatio Aliji i Abbasu, jer je to Alija od njega zahtijevao. Posjede u Fedeku i Hajberu je Omer zadržao za sebe (državnu blagajnu) i rekao: 'Ovo je Poslanikova sadaka koju je stekao zbog prava koja je imao on i njegovi zamjenici i one pripadaju onome ko preuzme vlast.' Kaže: 'Ova dva posjeda su vakuf i danas.'"[1]

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, a Šuajb Arnaut navodi da ispunjava uslove Buharije i Muslima. Bilježe ga Muslim (1759), Ebu Davud (2975) i Ebu Ja'ala (43) istim senedom. Bilježe ga i Buhari (3096) i Bejheki (300/6) od Abdulaziza b. Abdullaha el-Evsija.

26. Pričali su nam Hasen b. Musa i Affan, da im je ispričao Hammad b. Seleme, od Alija b. Zejda, on od Kasima b. Muhammeda, on od Aiše, r.a., da je citirala stihove dok je Ebu Bekr, r.a., sudio govoreći:

„Oblak se napaja njegovim blistavim licem,

On je proljeće siročadi i zaštita udovica.“

Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: „Tako mi Allaha, to je Poslanik, s.a.v.s.“[1]

٢٦ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى وَعَفَّانُ قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهَا تَمَثَّلَتْ بِهَذَا الْبَيْتِ وَأَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقْضِي

وَأَبْيَضَ يُسْتَسْقَى الْغَمَامُ بِوَجْهِهِ

رَبِيعُ الْيَتَامَى عِصْمَةٌ لِلْأَرَامِلِ

فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ذَاكَ وَاللَّهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

27. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Džurejdž, a njega otac da ashabi nisu znali gdje ukopati Allahovog Poslanika, s.a.v.s., dok Ebu Bekr, r.a., nije rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Vjerovjesnik se ukopava na mjestu gdje je umro.” Podigli su njegovu

٢٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ أَخْبَرَنِي ابْنُ جُرَيْجٍ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبِي أَنَّ أَصْحَابَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَدْرُوا أَيْنَ يَقْبُرُونَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَنْ يُقْبَرَ نَبِيٌّ إِلَّا

1 Ahmed Šakir smatra da je sened ovog hadisa vjerodostojan, dok Šuajb Arnaut kaže da je slab zbog slabosti Ali b. Zejda koji je Ibn Džud'an. Bilježe ga Ibn Ebi Šejbe (714/8 i 20/16) i Mervezi (31) od Jezida b. Haruna i El-Bezzar (58) od Sulejmana b. Harba. Obe verzije su od Hammada b. Seleme s ovim senedom. Bilježi i Buhari (1008) od Abdurahmana b. Abdullaha b. Dinara da je Ibn Omer citirao Ebu Talibove stihove: *Oblak se napaja njegovim blistavim licem/ on je branitelj siročadi i zaštita udovica.* Stihovi koje je Aiša citirala su stihovi Ebu Taliba iz duge kaside koju je izrekao dok su bili u izolaciji sa Benu Hašimom i Benu Muttalibom. Prenosi je Ibn Hišam u *Siri* (291-292/2).

postelju i ispod nje iskopali kabur."[1]

حَيْثُ يَمُوتُ فَأَخَّرُوا فِرَاشَهُ وَحَفَرُوا لَهُ تَحْتَ فِرَاشِهِ

28. Pričao nam je Hadžadž, da mu je ispričao Lejs, od Jezida b. Ebi Habiba, on od Ebu Hajra, on od Abdullaha b. Amra b. Asa, a on od Ebu Bekra, r.a., da je rekao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.: „Poduči me dovi koju ću učiti u namazu." Poslanik je kazao: 'Reci: 'Allahu, ja sam prema sebi učinio mnogobrojno nasilje, a samo Ti opraštaš grijehe, pa mi oprosti oprostom od Tebe i smiluj mi se, jer Ti si onaj koji prašta i Milostiv Si.'"[2]

٢٨ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ قَالَ حَدَّثَنَا لَيْثٌ قَالَ حَدَّثَنِي يَزِيدُ بْنُ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ أَبِي الْخَيْرِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلِّمْنِي دُعَاءً أَدْعُو بِهِ فِي صَلَاتِي قَالَ قُلْ اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

1 Sened ovog hadisa je slab jer je prekinut, a Šuajb Arnaut dodaje da je ipak hadis jak zbog drugih verzija ovog hadisa. Bilježe ga El-Merzuki (105) od Isa b. Junusa od Ibn Džurejdža ovim senedom.
Bilježe ga i El-Mervezi (66, 67), Ebu Ja'la (22,23) i Ibn Madže (1628) od Husejina b. Abdullaha el-Hašimija, on od Ikrime on od Ibn Abbasa, a on od Ebu Bekra. Husejin b. Abdullah je slab.
Bilježi ga i Et-Tirmizi (1018) i u *Šemailu*, El-Mervezi (43), Ebu Ja'la (45) od Abdurrahmana b. Ebi Bekra, od Ibn Ebi Melike, od Aiše a ona od Ebu Bekra. Abdurahman b. Ebi Bekr je slab.
Bilježi ga Et-Tirmizi u *Šemailu* (378), Taerani u *El-Kebiru* (6366) vjerodostojnim senedom od Salima b. Ubejda el-Ešdžeija, koji je bio ashab, da su ljudi kazali Ebu Bekru: ?"Gdje ukopati Allahovog Poslanika, s.a.v.s.?" On je odgovorio: „Na mjestu gdje mu je Uzvišeni uzeo dušu, jer Allah uzima dušu Svome vjerovjesniku samo na lijepom mjestu." Pa su znali da govori istinu. Naš stav ovdje je: **Sve ove verzije ovog hadisa pojačavaju jedna drugu i čine hadis jakim.**
2 Hadis je vjerodostojan prema uvjetima Buharije i Muslima. Hadis je prethodno naveden pod rednim brojem 8.

29. Pričao nam je Hammad b. Usame, da ga je obavijestio Ismail b. Kajs, da je rekao: „Ebu Bekr, r.a., je ustao, zahvalio Allahu i veličao Ga, a zatim rekao: 'O ljudi, vi učite Allahov ajet: *'O vjernici, brinite se o sebi'*, pa sve do kraja ajeta, te je nastavio: 'kada ljudi vide nasilnika, a ne spriječe ga od nasilja, ubrzo će ih Allah obuhvatiti Svojom kaznom. Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Doista, kada ljudi...' A drugi put je rekao: 'Čuli smo Allahovog Poslanika, s.a.v.s...'"[1]

٢٩ - حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ أُسَامَةَ قَالَ أَخْبَرَنَا إِسْمَاعِيلُ عَنْ قَيْسٍ قَالَ قَامَ أَبُو بَكْرٍ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ﴾ حَتَّى أَتَى عَلَى آخِرِ الْآيَةِ أَلَا وَإِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الظَّالِمَ لَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ اللَّهُ أَنْ يَعُمَّهُمْ بِعِقَابِهِ أَلَا وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّاسَ وَقَالَ مَرَّةً أُخْرَى وَإِنَّا سَمِعْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

30. Pričao nam je Jezid b. Harun, da ga je obavijestio Ismail b. Ebi Halid, od Kajsa b. Ebi Hazima,, on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je rekao: „O ljudi, vi učite ovaj ajet; *'O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao!'*, a ja sam čuo Allahova Poslanika, s.a.v.s., kada je kazao: 'Kada ljudi vide nekoga ko čini nasilje pa ga u tome ne spriječe,

٣٠ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ قَالَ أَخْبَرَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ أَبِي خَالِدٍ عَنْ قَيْسِ بْنِ أَبِي حَازِمٍ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ﴾ وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّاسَ إِذَا

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

postoji bojazan da Allah ne spusti Svoju kaznu na sve.'"[1]

رَأَوْا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعُمَّهُمْ اللَّهُ بِعِقَابِهِ

31. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Hammam, od Ferkada es-Sebehija, on od Murrea et-Tajiba, on od Ebu Bekra es-Siddika, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je kazao: "Neće ući u Džennet onaj koji loše postupa sa onima koji su u njegovom vlasništvu."[2]

٣١ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ قَالَ أَخْبَرَنَا هَمَّامٌ عَنْ فَرْقَدٍ السَّبَخِيِّ وَعَفَّانُ قَالَا حَدَّثَنَا مُرَّةُ الطَّيِّبُ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّئُ الْمَلَكَةِ

32. Pričao nam je Jezid b. Harun, od Sadeka b. Musaa, on od Ferkada es-Sebehija, on od Murre et-Tajjiba, on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: „U Džennet neće ući varalica, škrtica i onaj koji prigovara kad nekome učini dobro i onaj koji loše postupa s onima koji su u njegovom vlasništvu. A prvi koji će ući u Džennet je rob koji je pokoran Allahu i pokoran svome vlasniku."[3]

٣٢ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ أَخْبَرَنَا صَدَقَةُ بْنُ مُوسَى عَنْ فَرْقَدٍ السَّبَخِيِّ عَنْ مُرَّةَ الطَّيِّبِ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ خَبٌّ وَلَا بَخِيلٌ وَلَا مَنَّانٌ وَلَا سَيِّئُ الْمَلَكَةِ وَأَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الْمَمْلُوكُ إِذَا أَطَاعَ اللَّهَ وَأَطَاعَ سَيِّدَهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan prema uvjetima Buharije i Muslima.

2 Hadis je slab zbog slabosti ravije Ferkada es-Sebehija. Bilježe ga i Tirmizi (1946) i Ebu Ja'la (95) od Jezida b. Haruna sa istim senedom. Tirmizi kaže da je hadis garib.

3 Sened hadisa je slab zbog istog razloga kao i prethodni. Bilježi ga i Tirmizi (1923) i kaže da je hasen garib.

٣٣ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ قَالَ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ أَبِي التَّيَّاحِ عَنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ سُبَيْعٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ حُرَيْثٍ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَفَاقَ مِنْ مَرْضَةٍ لَهُ فَخَرَجَ إِلَى النَّاسِ فَاعْتَذَرَ بِشَيْءٍ وَقَالَ مَا أَرَدْنَا إِلَّا الْخَيْرَ ثُمَّ قَالَ حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ الدَّجَّالَ يَخْرُجُ مِنْ أَرْضٍ بِالْمَشْرِقِ يُقَالُ لَهَا خُرَاسَانُ يَتْبَعُهُ أَقْوَامٌ كَأَنَّ وُجُوهَهُمُ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ

33. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Seida b. Ebi Utve, koji je prenio od Ebu Tejjaha, on od Mugire b. Subej'a, on od Amra b. Harisa, da je Ebu Bekr, r.a., ustao iz bolesti zbog koje je ležao pa je izašao među ljude, ispričao se i rekao: „Željeli smo samo dobro", a zatim rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je pričao da će se Deždal pojaviti u zemlji, na Istoku, koja se zove Horasan. Slijedit će ga ljudi čija lica će biti kao dvostrukom kožom obloženi štit."[1]

٣٤ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ خُمَيْرٍ قَالَ سَمِعْتُ سُلَيْمَ بْنَ عَامِرٍ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ حِمْصَ وَكَانَ قَدْ أَدْرَكَ أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ مَرَّةً قَالَ سَمِعْتُ أَوْسَطَ الْبَجَلِيَّ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُهُ يَخْطُبُ النَّاسَ وَقَالَ مَرَّةً حِينَ اسْتُخْلِفَ فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ عَامَ الْأَوَّلِ مَقَامِي هَذَا وَبَكَى أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ

34. Pričao nam je Revh, od Šu'be, on od Jezida b. Humejra, da je čuo Sulejma b. Amira, čovjeka iz Himsa koji je zatekao ashabe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da jednom kaže da je čuo Evsata el-Behalija, a on Ebu Bekra, r.a., da nakon što je postao halifa kaže: „Prošle godine je Poslanik, s.a.v.s., stajao na ovom mom mjestu " i zaplakao je Ebu Bekr: „Molim

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

Allaha za oprost i zdravlje, jer nikome, nakon čvrstog vjerovanja, nije dato ništa bolje od zdravlja. Budite iskreni jer iskrenost vodi u Džennet. Čuvajte se laži jer laž prati griješenje, a ovo dvoje vode u Vatru. Nemojte međusobno prekidati veze, mrziti se, biti zavidni, i jedni drugima leđa okretati, već budite braća kao što vam je Allah naredio.“[1]

اللهُ عَنْهُ فَقَالَ أَسْأَلُ اللهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فَإِنَّ النَّاسَ لَمْ يُعْطَوْا بَعْدَ الْيَقِينِ شَيْئًا خَيْرًا مِنَ الْعَافِيَةِ وَعَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ وَهُمَا فِي النَّارِ وَلَا تَقَاطَعُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَكُونُوا إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ

35. Pričao nam je Jahja b. Adem, od Ebu Bekra, a on je Ibn Ajjaš, on od Asima, on od Zirre, on od Abdullaha, da su ga Ebu Bekr, r.a., i Omer, r.a., obradovali da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Koga raduje da uči Kur'an blagim glasom i smireno, onako kako je objavljen, neka ga uči kao Ibn Ummi Abd.“[2]

٣٥ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ آدَمَ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرٍ يَعْنِي ابْنَ عَيَّاشٍ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ زِرٍّ عَنْ عَبْدِ اللهِ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا بَشَّرَاهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ غَضًّا كَمَا أُنْزِلَ فَلْيَقْرَأْهُ عَلَى قِرَاءَةِ ابْنِ أُمِّ عَبْدٍ

36. Pričao nam je Jahja b. Adem, od Ebu Bekra i Jezida b. Abdulaziza, on od E'ameša, on od Ibrahima, on

٣٦ - قَالَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ آدَمَ حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرٍ وَيَزِيدُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan.

2 Ahmed Šakir sened hadisa smatra vjerodostojnim, a Šuajb Arnaut hasenom/dobrim. Bilježe ga Ibn Hibban (7066), Ibn Madže (138) i El-Bezzar (12, 13). Ibn Ummi Abd je Abdullah b. Mesud.

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَهُ قَالَ غَضًّا أَوْ رَطْبًا

od Alkame, a on od Omera b. Hattaba, r.a., da je od Poslanika, s.a.v.s., prenio sličnu verziju i rekao: „Blagim glasom ili tihim glasom.“[1]

٣٧ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ مُحَمَّدٍ وَسَعِيدُ بْنُ سَلَمَةَ بْنِ أَبِي الْحُسَامِ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي عَمْرٍو عَنْ أَبِي الْحُوَيْرِثِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ تَمَنَّيْتُ أَنْ أَكُونَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَاذَا يُنْجِينَا مِمَّا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِي أَنْفُسِنَا فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَدْ سَأَلْتُهُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ يُنْجِيكُمْ مِنْ ذَلِكَ أَنْ تَقُولُوا مَا أَمَرْتُ عَمِّي أَنْ يَقُولَهُ

37. Prenosi Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, od Abdulaziza b. Muhammeda i Seida b. Seleme b. Ebi Husama, on od Ebu Amra, on od Ebu Huvejrisa, on od Muhammeda b. Džubejra b. Mutima, da je Osman, r.a., rekao: „Poželio sam upitati Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o onome što će nas spasiti od onoga što šejtan ubacuje u naše duše. Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: ‘Ja sam ga pitao o tome, pa mi je rekao: ‘Od toga će vas spasiti da kažete ono što sam naredio amidži da kaže.’“[2]

٣٨ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ يُونُسَ عَنْ الْحَسَنِ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَطَبَ النَّاسَ فَقَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

38. Pričao nam je Ismail b. Ibrahim, od Junusa, on od Hasana, a on od Ebu Bekra da je držao hutbu ljudima i rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je re-

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan.
2 Ovaj sened je slab jer je prekinut, ali Šuajb Arnaut kaže da je hadis vjerodostojan zbog drugih hadisa.

وَسَلَّمَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ لَمْ يُعْطَوْا فِي الدُّنْيَا خَيْرًا مِنَ الْيَقِينِ وَالْمُعَافَاةِ فَسَلُوهُمَا اللهَ عَزَّ وَجَلَّ

kao: 'O ljudi, doista ljudima na dunjaluku nije dato ništa bolje od čvrstog vjerovanja i zaštite od nevolja i nedaća, pa molite Uzvišenog Allaha za njih.'"[1]

٣٩ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ قَالَ وَحَدَّثَنِي حُسَيْنُ بْنُ عَبْدِ اللهِ عَنْ عِكْرِمَةَ مَوْلَى ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ

لَمَّا أَرَادُوا أَنْ يَحْفِرُوا لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ يَضْرَحُ كَحَفْرِ أَهْلِ مَكَّةَ وَكَانَ أَبُو طَلْحَةَ زَيْدُ بْنُ سَهْلٍ يَحْفِرُ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ فَكَانَ يَلْحَدُ

فَدَعَا الْعَبَّاسُ رَجُلَيْنِ فَقَالَ لِأَحَدِهِمَا اذْهَبْ إِلَى أَبِي عُبَيْدَةَ وَلِلْآخَرِ اذْهَبْ إِلَى أَبِي طَلْحَةَ اللَّهُمَّ خِرْ لِرَسُولِكَ

قَالَ فَوَجَدَ صَاحِبُ أَبِي طَلْحَةَ

39. Pričao nam je Jakub b. Ibrahim, od svog oca, on od Ibn Ishaka, da mu je pričao Husejin b. Abdullah, od Ikrime, štićenika Ibn Abbasa, on od Ibn Abbasa, da je rekao: „Kada su htjeli ukopati Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u to vrijeme stanovnicima Mekke je kabur kopao Ebu Ubejde b. Džerah i on je kopao kao za stanovnike Mekke, iskopavši u sredini kabura rupu. Ebu Talha i Zejd b. Sehl su kopali grobove za stanovnike Medine i on je kopao grob tako što bi mejta zakopao u strani grobnice. Abbas je pozvao dvojicu ljudi i jednom rekao da ode kod Ebu Ubejda, a drugom kod Ebu Talhe govoreći: 'Allahu, odaberi Ti za Poslanika.' Ovaj što je otišao kod Ebu Talhe, našao ga je, pa je Ebu Talha

1 Sened ovog hadisa je prekinut, te je zbog toga slab, ali je zbog drugih verzija, kako kaže Šuajb Arnaut, vjerodostojan.

došao i iskopao lahd/grob sa strane grobnice, za Allahovog Poslanika, s.a.v.s..“[1]

أَبَا طَلْحَةَ فَجَاءَ بِهِ فَلَحَدَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

40. Pričao nam je Muhammed b. Abdullah b. Zubejr, od Omera b. Seida, on od Ibn Ebi Mulejkete, da ga je obavijestio Ukbe b. Haris i rekao: „Izašao sam s Ebu Bekrom, r.a., sa ikindije, nekoliko noći nakon Poslanikove, s.a.v.s., smrti, a Alija je išao pored njega i prošao pored Hasana b. Alija igrajući se s dječakom i podignuvši ga na svoj vrat govoreći:

‘Za tebe bih oca žrtvovao, na Vjerovjesnika ličiš
A Aliji sličan nisi.’
Na to se Alija nasmijao.“[2]

٤٠ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ سَعِيدٍ عَنِ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ أَخْبَرَنِي عُقْبَةُ بْنُ الْحَارِثِ قَالَ خَرَجْتُ مَعَ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مِنْ صَلَاةِ الْعَصْرِ بَعْدَ وَفَاةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِلَيَالٍ وَعَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَام يَمْشِي إِلَى جَنْبِهِ فَمَرَّ بِحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ يَلْعَبُ مَعَ غِلْمَانٍ فَاحْتَمَلَهُ عَلَى رَقَبَتِهِ وَهُوَ يَقُولُ

وَا بِأَبِي شَبَهُ النَّبِيِّ لَيْسَ شَبِيهًا بِعَلِيِّ

قَالَ وَعَلِيٌّ يَضْحَكُ

41. Pričao nam je Esved b. Amir, od Israila, a on od Džabira, on od Amira, on od Abdurrahmana b. Ebza, a on od

٤١ - حَدَّثَنَا أَسْوَدُ بْنُ عَامِرٍ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ جَابِرٍ عَنْ عَامِرٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبْزَى عَنْ أَبِي

1 Ovaj sened je slab zbog slabosti Husejina b. Abdullaha, ali je zbog drugih verzija hadisa vjerodostojan.
2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Bezzar (53), El-Mervezi (106), Ebu Ja’la (38) i Taberani u *El-Kebiru* (2528) od Ebu Ahmeda Muhammeda b. Abdullaha b. Zubejra s ovim senedom. Bilježe ga i Buhari (3542, 3750), El-Mervezi (107), En-Nesai u *El-Kubra* (8161), Ebu Ja’la (39), Et-Taberani (2527) i El-Hakim (168/3) od Umera b. Seida.

Ebu Bekra da je rekao: „Sjedio sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., kada je došao Maiz b. Malik i priznao (blud) jednom. Poslanik, s.a.v.s., ga je vratio. Došao je ponovo, i po drugi put, priznao pa ga je Poslanik ponovo vratio. Došao je i nakon toga i po treći put priznao, pa ga je Poslanik, s.a.v.s., ponovo vratio. Ja sam mu rekao: 'Ako priznaš po četvrti put, kamenovat će te.' On je priznao po četvrti put, pa ga je Poslanik, s.a.v.s., zadržao i raspitao se za njega. Rekli su mu: 'O njemu znamo samo dobro.' Poslanik je onda naredio da bude kamenovan."[1]

بَكْرٍ قَالَ
كُنْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ جَالِسًا فَجَاءَ مَاعِزُ بْنُ مَالِكٍ
فَاعْتَرَفَ عِنْدَهُ مَرَّةً فَرَدَّهُ ثُمَّ جَاءَهُ
فَاعْتَرَفَ عِنْدَهُ الثَّانِيَةَ فَرَدَّهُ ثُمَّ جَاءَهُ
فَاعْتَرَفَ الثَّالِثَةَ فَرَدَّهُ فَقُلْتُ لَهُ إِنَّكَ
إِنْ اعْتَرَفْتَ الرَّابِعَةَ رَجَمَكَ
قَالَ فَاعْتَرَفَ الرَّابِعَةَ فَحَبَسَهُ ثُمَّ
سَأَلَ عَنْهُ فَقَالُوا مَا نَعْلَمُ إِلَّا خَيْرًا
قَالَ فَأَمَرَ بِرَجْمِهِ

42. Pričao nam je Ali b. Ajjaš, od Velida b. Muslima, da ga je obavijestio Jezid b. Seid b. Zi Asvan el-Ansi, od Abdulmelika b. Umejra el-Lahmija, on od Rafia et-Taija, Ebu Bekrovog pratioca u bici Es-Selasil[2] da je rekao: „Upitao sam ga o onome što je rečeno o njihovoj prisegi pa je prenio ono što su govorili Ensarije, ono što im je

٤٢ - حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَيَّاشٍ
حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ قَالَ أَخْبَرَنِي
يَزِيدُ بْنُ سَعِيدِ بْنِ ذِي عَصْوَانَ
الْعَنْسِيُّ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عُمَيْرٍ
اللَّخْمِيِّ عَنْ رَافِعٍ الطَّائِيِّ رَفِيقِ أَبِي
بَكْرٍ فِي غَزْوَةِ السُّلَاسِلِ قَالَ
وَسَأَلْتُهُ عَمَّا قِيلَ مِنْ بَيْعَتِهِمْ فَقَالَ
وَهُوَ يُحَدِّثُهُ عَمَّا تَكَلَّمَتْ بِهِ الْأَنْصَارُ

1 Ovaj sened je slab, a Šuajb Arnaut kaže da je hadis vjerodostojan zbog drugih verzija ovog hadisa.
2 Bitka kod Veriga, 633. godine,

وَمَا كَلَّمَهُمْ بِهِ وَمَا كَلَّمَ بِهِ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ الْأَنْصَارَ وَمَا ذَكَّرَهُمْ بِهِ مِنْ إِمَامَتِي إِيَّاهُمْ بِأَمْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي مَرَضِهِ فَبَايَعُونِي لِذَلِكَ وَقَبِلْتُهَا مِنْهُمْ وَتَخَوَّفْتُ أَنْ تَكُونَ فِتْنَةٌ تَكُونُ بَعْدَهَا رِدَّةٌ

on govorio, i ono što je govorio Omer b. Hattab Ensarijama i podsjetio ih je da mi je Poslanik, s.a.v.s., naredio da im budem imam dok je on bio bolestan, pa su mi dali prisegu i ja sam je prihvatio bojeći se da će se izroditi smutnja nakon koje će se pojaviti otpadništvo."'[1]

٤٣ - حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَيَّاشٍ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنِي وَحْشِيُّ بْنُ حَرْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ وَحْشِيِّ بْنِ حَرْبٍ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَقَدَ لِخَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ عَلَى قِتَالِ أَهْلِ الرِّدَّةِ وَقَالَ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ نِعْمَ عَبْدُ اللَّهِ وَأَخُو الْعَشِيرَةِ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ وَسَيْفٌ مِنْ سُيُوفِ اللَّهِ سَلَّهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى الْكُفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ

43. Pričao nam je Ali b. Ajjaš, od Velida b. Muslima, on od Vahšija b. Harba, on od svog oca, a on od svog oca, Vahšija b. Harba da je Ebu Bekr, r.a., imenovao Halida b. Velida, r.a., za borbu protiv odmetnika i rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Divan li je Allahov rob i rodbina Halid b. Velid, on je jedna od sablji koje je Allah isukao na nevjernike i licemjere.'"[2]

٤٤- حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ يَعْنِي ابْنَ صَالِحٍ عَنْ سُلَيْمِ بْنِ عَامِرٍ الْكَلَاعِيِّ

44. Pričao nam je Abdurrahman b. Mehdi, da mu je ispričao Muavija b. Salih, on prenio od Sulejma b. Ami-

1 Sened ovog hadisa je dobar.
2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan.

ra el-Kelaija, on od Evsata b. Amra, da je rekao: „Godinu dana nakon Poslanikove, s.a.v.s., smrti sam došao u Medinu i zatekao Ebu Bekra, r.a., kako drži hutbu ljudima, pa je rekao: ‘Među nama je ustao Allahov Poslanik, s.a.v.s., prošle godine…’ Tri puta su ga zagušile suze u očima, zatim je rekao: ‘O ljudi, molite Allaha za vas zaštitu od nedaća jer nikome nije dato ništa poput uvjerenja nakon zaštite od nevolja, niti išta opasnije od sumnje nakon nevjerovanja. Budite iskreni, jer iskrenost upućuje na dobročinstvo, a ova dva svojstva vode u Džennet. Čuvajte se laži jer laž vodi griješenju, a ova dva svojstva vode u Vatru.’“[1]

عَنْ أَوْسَطَ بْنِ عَمْرٍو قَالَ
قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَنَةٍ فَأَلْفَيْتُ أَبَا بَكْرٍ يَخْطُبُ النَّاسَ
فَقَالَ قَامَ فِينَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَامَ الْأَوَّلِ فَخَنَقَتْهُ الْعَبْرَةُ ثَلَاثَ مِرَارٍ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ سَلُوا اللَّهَ الْمُعَافَاةَ فَإِنَّهُ لَمْ يُؤْتَ أَحَدٌ مِثْلَ يَقِينٍ بَعْدَ مُعَافَاةٍ وَلَا أَشَدَّ مِنْ رِيبَةٍ بَعْدَ كُفْرٍ وَعَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَهُمَا فِي النَّارِ

45. Pričao nam je Muhammed b. Mujesser Ebu Seid es-Sagani el-Mekfuf, od Hišama b. Urve, on od njegovog oca, a on od Aiše, r.a., da je rekla da je Ebu Bekr, kada mu je nastupila smrt upitao: „Koji je danas dan?“ Rekli su mu da

٤٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُيَسَّرٍ أَبُو سَعْدٍ الصَّاغَانِيُّ الْمَكْفُوفُ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ
إِنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ قَالَ أَيُّ يَوْمٍ هَذَا قَالُوا

1 Ahmed Šakir kaže da je sened hadisa vjerodostojan, a Šuajb Arnauti da je hasen/dobar.

يَوْمُ الاثْنَيْنِ قَالَ فَإِنْ مِتُّ مِنْ لَيْلَتِي فَلَا تَنْتَظِرُوا بِي الْغَدَ فَإِنَّ أَحَبَّ الْأَيَّامِ وَاللَّيَالِي إِلَيَّ أَقْرَبُهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

je ponedjeljak, a on je rekao: „Ako umrem večeras, nemojte čekati sa mojim ukopom sutra. Jer su mu najdraži dani i noći oni koji su najbliži (s događajima iz života) Allahovom Poslaniku, s.a.v.s..“[1]

٤٦ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ سُفْيَانَ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ مُرَّةَ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ قَالَ قَامَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعَامٍ فَقَالَ قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقَامِي عَامَ الْأَوَّلِ فَقَالَ سَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ فَإِنَّهُ لَمْ يُعْطَ عَبْدٌ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنْ الْعَافِيَةِ وَعَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ وَالْبِرِّ فَإِنَّهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ وَالْفُجُورَ فَإِنَّهُمَا فِي النَّارِ

46. Pričao nam je Veki'a, od Sufjana, on od Amra b. Murreta, on od Ebu Ubejda, da je rekao: „Godinu dana nakon smrti Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Ebu Bekr je ustao i rekao: ‘Prošle godine je na ovom mom mjestu ustao Allahov Poslanik, s.a.v.s., i rekao: ‘Molite Allaha za zaštitu od nevolja jer robu nije dato ništa vrjednije od zaštite od nevolja. Držite se iskrenosti i dobročinstva, jer oni vode u Džennet. A klonite se laži i razvrata jer oni vode u Vatru.’“[2]

٤٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ الْمُغِيرَةِ قَالَ سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ رَبِيعَةَ مِنْ

47. Pričao nam je Abdurrahman b. Mehdi, da je pričao Šube b. Usman b. Mugire, da je rekao: „Čuo sam Aliju b. Re-

1 Ahmed Šakir navodi da je sened ovog hadisa vjerodostojan, a Šuajb Arnaut da je slab zbog slabosti Muhammeda b. Mujessera.
2 Sened hadisa je vjerodostojan.

biu iz Benu Eseda kako govori od Esme, ili njenog sina iz Benu Fezzara, da je Alija, r.a., rekao: 'Kada bih nešto čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., okoristio bih se od toga onoliko koliko je Allah htio. A Ebu Bekr mi je pričao, i istinu je kazao, da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Nema ni jednog muslimana koji učini kakav grijeh, uzme abdest, klanja dva rekata i zamoli Allaha za oprost tog grijeha, a da mu Allah ne oprosti', pa je proučio dva jeta: *Ko uradi kakvo loše djelo ili se prema sebi ogriješi, zatim zamoli Allaha za oprost, vidjet će da Allah puno prašta i da je milostiv.* I ajet: *I oni koji kada kakvo ružno djelo učine ili sebi nepravdu nanesu...*"[1]

بَنِي أَسَدٍ يُحَدِّثُ عَنْ أَسْمَاءَ أَوْ ابْنِ أَسْمَاءَ مِنْ بَنِي فَزَارَةَ قَالَ قَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنْتُ إِذَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا نَفَعَنِي اللَّهُ بِمَا شَاءَ أَنْ يَنْفَعَنِي مِنْهُ وَحَدَّثَنِي أَبُو بَكْرٍ وَصَدَقَ أَبُو بَكْرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا ثُمَّ يَتَوَضَّأُ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى لِذَلِكَ الذَّنْبِ إِلَّا غَفَرَ لَهُ وَقَرَأَ هَاتَيْنِ الْآيَتَيْنِ

﴿ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرْ اللَّهَ يَجِدْ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴾

﴿ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ﴾ الْآيَةَ

48. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, od Šube, da je čuo Osmana iz porodice Benu Ukajla es-Sekafija, ili je rekao da je Šu'be rekao, i proučio dva ajeta: *„Ko učini kakvo zlo, bit će kažnjen za njega."* I ajet: *„I oni koji kada kakvo ruž-*

٤٨ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ مِنْ آلِ أَبِي عُقَيْلٍ الثَّقَفِيِّ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ قَالَ شُعْبَةُ وَقَرَأَ إِحْدَى هَاتَيْنِ الْآيَتَيْنِ

﴿مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ ﴾

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

no djelo učine...(polagat će račun za njega)“[1]

﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً﴾

49. Pričao nam je Behz b. Esed, od Selima b. Hajjana, da je čuo Katadu, kako prenosi od Humejda b. Abdurrahmana, on od Omera, da je Ebu Bekr držao hutbu i rekao: „Prošle godine je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ustao među nama i rekao: ‘Doista Allah nije darovao ljudima, nakon čvrstog uvjerenja, ništa vrjednije od zaštite od nevolja i nedaća. Pa, doista će iskrenost i dobročinstvo biti u Džennetu, a laž i nemoral u Vatri.“[2]

٤٩ - حَدَّثَنَا بَهْزُ بْنُ أَسَدٍ حَدَّثَنَا سَلِيمُ بْنُ حَيَّانَ قَالَ سَمِعْتُ قَتَادَةَ يُحَدِّثُ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّ عُمَرَ قَالَ إِنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَطَبَنَا فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ فِينَا عَامَ أَوَّلَ فَقَالَ أَلَا إِنَّهُ لَمْ يُقْسَمْ بَيْنَ النَّاسِ شَيْءٌ أَفْضَلُ مِنْ الْمُعَافَاةِ بَعْدَ الْيَقِينِ أَلَا إِنَّ الصِّدْقَ وَالْبِرَّ فِي الْجَنَّةِ أَلَا إِنَّ الْكَذِبَ وَالْفُجُورَ فِي النَّارِ

50. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, od Šube, da je čuo Ebu Ishaka da kaže: „Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., krenuo iz Mekke u Medinu, ožednio je. Pa su prošli pored čobanina koji je čuvao stado. Ebu Bekr je rekao: ‘Uzeo sam posudu i namuzao malu količinu mlijeka

٥٠ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا إِسْحَاقَ يَقُولُ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ قَالَ لَمَّا أَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ مَكَّةَ إِلَى الْمَدِينَةِ عَطِشَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَمَرُّوا بِرَاعِي غَنَمٍ قَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.
2 Sened ovog hadisa je slab, ali je hadis, po mišljenju Šuajba Arnauta, vjerodostojan zbog drugih verzija.

فَأَخَذْتُ قَدَحًا فَحَلَبْتُ فيه لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُثْبَةً مِنْ لَبَنٍ فَأَتَيْتُهُ بِهِ فَشَرِبَ حَتَّى رَضِيتُ

za Poslanika, s.a.v.s., i pružio mu je. On je pio dok se nisam zadovoljio."'[1]

٥١ - حَدَّثَنَا بَهْزٌ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ حَدَّثَنَا يَعْلَى بْنُ عَطَاءٍ قَالَ سَمِعْتُ عَمْرَو بْنَ عَاصِمٍ يَقُولُ سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَا رَسُولَ اللهِ عَلِّمْنِي شَيْئًا أَقُولُهُ إِذَا أَصْبَحْتُ وَإِذَا أَمْسَيْتُ وَإِذَا أَخَذْتُ مَضْجَعِي قَالَ قُلْ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَوْ قَالَ اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ

51. Pričao nam je Behz, od Šube, on od Ja'la b. Ata'a, da je čuo Amra b. Asa, da je rekao da je čuo Ebu Hurejru, r.a., da kaže: „Ebu Bekr je rekao: 'Allahov Poslaniče, poduči me nečemu što ću izgovarati kada osvanem i kada omrknem, a i kada legnem u postelju.' Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Reci: 'Allahu, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog svijeta, Gospodaru i Posjedniče svega što postoji, utječem Ti se od zla moje duše, od zla šejtana i da Ti druga pripisujem."'[2]

٥٢ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ يَعْلَى بْنِ عَطَاءٍ قَالَ سَمِعْتُ عَمْرَو بْنَ عَاصِمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ

52. Pričao nam je Affan, od Šube, a on od Ja'la b. Ataa, da je rekao: „Čuo sam Amra b. Asa b. Abdullaha," pa je spomenuo hadis u prethodnom značenju...[3]

٥٣ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ إِسْمَاعِيلَ قَالَ

53. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, od Šube, a on

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (3908), Muslim (2009), El-Mervezi (64), El-Bezzar (52) i Ebu Ja'la (114) s ovim senedom.

2 Sened hadisa je vjerodostojan.

3 Sened hadisa je vjerodostojan.

سَمِعْتُ قَيْسَ بْنَ أَبِي حَازِمٍ يُحَدِّثُ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ خَطَبَ فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ هَذِهِ الْآيَةَ وَتَضَعُونَهَا عَلَى غَيْرِ مَا وَضَعَهَا اللَّهُ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ﴾ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الْمُنْكَرَ بَيْنَهُمْ فَلَمْ يُنْكِرُوهُ يُوشِكُ أَنْ يَعُمَّهُمْ اللَّهُ بِعِقَابِهِ

od Ismaila, da je čuo Kajsa b. Ebi Hazima, kako prenosi od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je držao hutbu i rekao: „O ljudi, vi učite ajet, ali ga stavljate na mjesto na kojem ga ne stavlja Uzvišeni Allah: *'O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na Pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao'* , a ja sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Kada ljudi vide zlo među sobom, pa ga ne prezru, ubrzo će ih Allah sve kazniti Svojom kaznom.'"[1]

٥٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ تَوْبَةَ الْعَنْبَرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا سَوَّارٍ الْقَاضِي يَقُولُ عَنْ أَبِي بَرْزَةَ الْأَسْلَمِيِّ قَالَ أَغْلَظَ رَجُلٌ لِأَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ فَقَالَ أَبُو بَرْزَةَ أَلَا أَضْرِبُ عُنُقَهُ قَالَ فَانْتَهَرَهُ وَقَالَ مَا هِيَ لِأَحَدٍ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

54. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, od Šube, a on od Tevbe el-Anberija, da je čuo Ebu Sevvara el-Kadija, da prenosi od Ebu Berze, kako je neki čovjek grubo postupio prema Ebu Bekru es-Siddiku, r.a., pa je Ebu Berze rekao: „Da mu odrubim glavu?" Ali ga je on ukorio i rekao: „To pravo niko nakon Poslanika, s.a.v.s., ne posjeduje."[2]

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

2 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga još Et-Tajalisi (4), El-Mervezi (66, 67), En-Nesai (108/7), Ebu Ja'la (81, 82) i Hakim (354/4).

55. Pričao nam je Hadžadž b. Muhammed, od Lejsa, da mu je ispričao Ukajl, od Ibn Šihaba, a on od Urve b. Zubejra, a on od Aiše, r.a., Poslanikove supruge, da ga je obavijestila kako je Fatima, Poslanikova, s.a.v.s., kćerka, poslala Ebu Bekru tražeći od njega nasljedstvo od onoga što je Uzvišeni dao Svome Vjerovjesniku u Medini, Fedeku i onoga što je ostalo od petine u Hajberu. Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kazao: ‘Mi se ne naslijeđujemo, ono što ostavimo je sadaka.’ Muhammedova, s.a.v.s., porodica će jesti od njegove sadake i ja neću, tako mi Allaha, promijeniti ništa od onoga što je bilo u vrijeme Allahovog Poslanika. Uradit ću sve ono što je radio i Allahov Poslanik,“ Ebu Bekr je odbio isplatiti Fatimi to nasljedstvo te mu se ona zamjerila, a Ebu Bekr je rekao: „Tako mi onoga u čijoj ruci je moja duša, održavanje Poslanikovih rodbinskih veza mi je draže od odr-

٥٥ - حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدَّثَنِي عُقَيْلٌ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهَا أَخْبَرَتْهُ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْسَلَتْ إِلَى أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تَسْأَلُهُ مِيرَاثَهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَدِينَةِ وَفَدَكَ وَمَا بَقِيَ مِنْ خُمُسِ خَيْبَرَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ إِنَّمَا يَأْكُلُ آلُ مُحَمَّدٍ فِي هَذَا الْمَالِ وَإِنِّي وَاللَّهِ لَا أُغَيِّرُ شَيْئًا مِنْ صَدَقَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ حَالِهَا الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهَا فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَأَعْمَلَنَّ فِيهَا بِمَا عَمِلَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَبَى أَبُو بَكْرٍ أَنْ يَدْفَعَ إِلَى فَاطِمَةَ مِنْهَا شَيْئًا فَوَجَدَتْ فَاطِمَةُ عَلَى أَبِي بَكْرٍ فِي ذَلِكَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَرَابَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَبُّ

إِلَيَّ أَنْ أَصِلَ مِنْ قَرَابَتِي وَأَمَّا الَّذِي شَجَرَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ مِنْ هَذِهِ الأَمْوَالِ فَإِنِّي لَمْ آلُ فِيهَا عَنْ الْحَقِّ وَلَمْ أَتْرُكْ أَمْرًا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُهُ فِيهَا إِلَّا صَنَعْتُهُ

žavanja mojih rodbinskih veza. A kada je u pitanju imetak koji se ispriječio među nama, onda sigurno nisam odstupio od istine, niti sam ostavio naredbu koju sam vidio da Poslanik, s.a.v.s., čini, a da je nisam uradio."[1]

٥٦ - حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ أَسْمَاءَ بْنِ الْحَكَمِ الْفَزَارِيِّ قَالَ سَمِعْتُ عَلِيًّا كَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ قَالَ كُنْتُ إِذَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَدِيثًا نَفَعَنِي اللَّهُ بِهِ بِمَا شَاءَ أَنْ يَنْفَعَنِي مِنْهُ وَإِذَا حَدَّثَنِي غَيْرُهُ اسْتَحْلَفْتُهُ فَإِذَا حَلَفَ لِي صَدَّقْتُهُ وَحَدَّثَنِي أَبُو بَكْرٍ وَصَدَقَ أَبُو بَكْرٍ قَالَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيَتَوَضَّأُ فَيُحْسِنُ الطُّهُورَ ثُمَّ يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى إِلَّا غَفَرَ

56. Pričao nam je Ebu Kamil, da mu je pričao Ebu Avane, od Osmana b. Ebi Zura, on od Alije b. Rebie, on od Esma b. Hakema el-Fezarija, da je rekao: „Čuo sam Aliju, Allah mu počastio lice, da kaže: 'Ja spadam u one ljude koji kada bi čuli hadis od Allahova Poslanika, s.a.v.s., on bi mi koristio onoliko, koliko Allah hoće da mi koristi. A ukoliko bi mi ga ispričao neko od njegovih ashaba, ja bih tražio da mi se zakune, pa ukoliko bi se zakleo, ja bih ono (što je ispričao) smatrao istinom. Ispričao mi je Ebu Bekr, a Ebu Bekr istinu govori, i kazao: 'Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kada kaže: 'Neće ni jedna osoba vjernik počiniti grijeh, potom ustati i uzeti abdest čisteći se na najljepši način, zatim klanja-

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga još Buhari (4240, 4241), Muslim (1759), Ebu Davud (2968) i Bejheki (142/1).

اللهُ لَهُ ثُمَّ تَلا ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ﴾

ti dva rekata i zatražiti oprost od Allaha, a da joj Allah neće oprostiti. Potom je citirao ovaj ajet: *I oni koji kada urade kakvo loše djelo ili učine sebi nasilje zatraže oprost...*"[1]

٥٧ - حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ شِهَابٍ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ السَّبَّاقِ عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ قَالَ أَرْسَلَ إِلَيَّ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ مَقْتَلَ أَهْلِ الْيَمَامَةِ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ يَا زَيْدُ بْنَ ثَابِتٍ أَنْتَ غُلَامٌ شَابٌّ عَاقِلٌ لَا نَتَّهِمُكَ قَدْ كُنْتَ تَكْتُبُ الْوَحْيَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَتَبَّعْ الْقُرْآنَ فَاجْمَعْهُ

57. Pričao nam je Ebu Kamil, da mu je pričao Ibrahim b. Sad, od Ibn Šihaba, on od Ubejda b. Sebbaga, a on od Zejda b. Sabita, da je rekao: „Nakon ubistva učesnkika na Jemami Ebu Bekr je poslao po mene i rekao mi: 'Zejde, sine Sabitov, ti si dječak, mladić, pametan si i niko od nas te ne optužuje ni za šta. Pisao si objavu Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa saberi Kur'an i sastavi ga na jednom mjestu.'"[2]

٥٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّ فَاطِمَةَ وَالْعَبَّاسَ أَتَيَا أَبَا بَكْرٍ يَلْتَمِسَانِ

58. Pričao nam je Abdurrezzak, od Mamera, on od Zuhejra, a on od Urve, da je Aiša, r.a., prenijela da su Fatima i Abbas došli Ebu Bekru

1 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga još Tajalisi (2), Ebu Davud (1521), Et-Tirmizi (306, 3006), El-Mervezi (11), El-Bezzar (10), En-Nesai u *Et-Tefsiru* i *Amelul-jevmi vel-lejleti*, Ebu Ja'la (11), Ibn Hibban (623), Et-Taberani u *Ed-Dua'u* i El-Begavi u *Šerhus-sunne*. Tirmizi kaže da je hadis hasen.

2 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga i Buhari (4986), Tajalisi (3), Tirmizi (3103), El-Bezzar (31), El-Mervezi (45), En-Nesai u *El-Kubra* (7995, 7677), Ebu Ja'la (63, 64, 65) i Ibn Hibban (4506) od Ibrahima b. Sada s ovim senedom.

tražeći od njega zaostavštinu Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Tada su tražili zemljište u Fedeku i sehm[1] zemljišta u Hajberu. Pa im je Ebu Bekr, r.a., rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Mi (vjerovjesnici) se ne naslijeđujemo, ono što ostavimo je sadaka.' Od tog imetka će se hraniti Poslanikova porodica. A ja doista neću ostaviti ništa što sam vidio Poslanika, s.a.v.s., da radi da tako ne postupim.[2]

مِيرَاثَهُمَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُمَا حِينَئِذٍ يَطْلُبَانِ أَرْضَهُ مِنْ فَدَكَ وَسَهْمَهُ مِنْ خَيْبَرَ فَقَالَ لَهُمَا أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ وَإِنَّمَا يَأْكُلُ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي هَذَا الْمَالِ وَإِنِّي وَاللَّهِ لَا أَدَعُ أَمْرًا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُهُ فِيهِ إِلَّا صَنَعْتُهُ

59. Pričao nam je Musa b. Davud, od Nafia, odnosno Ibn Umera, on od Ibn Ebi Mulejke, da je rečeno Ebu Bekru: „O Allahov halifo..." pa je on kazao: „Ja sam halifa Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i ja sam zadovoljan njime, zadovoljan sam njime, zadovoljan sam."[3]

٥٩ - حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ دَاوُدَ حَدَّثَنَا نَافِعٌ يَعْنِي ابْنَ عُمَرَ عَنْ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ قَالَ قِيلَ لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ فَقَالَ أَنَا خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا رَاضٍ بِهِ وَأَنَا رَاضٍ بِهِ وَأَنَا رَاضٍ

60. Pričao nam je Affan, od Hammada b. Seleme, on od Muhammeda b. Amra, on od Ebu Seleme, da je Fatima,

٦٠ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ أَنَّ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا

1 Mjera za površinu.
2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan.
3 Sened hadisa je slab jer je prekinut.

r.a., rekla Ebu Bekru: „Ko će te naslijediti kada umreš?“ „Moja djeca i porodica“ – odgovorio je Ebu Bekr. „Pa zbog čega mi ne možemo naslijediti Vjerovjesnika, s.a.v.s.?“ – upitala je Fatima. Ebu Bekr je odgovorio: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Vjerovjesnik se ne naslijeđuje’, već ću ja izdržavati onoga koga je on izdržavao i ja ću finansirati onoga koga je on finansirao.“[1]

قَالَتْ لِأَبِي بَكْرٍ مَنْ يَرِثُكَ إِذَا مِتَّ قَالَ وَلَدِي وَأَهْلِي قَالَتْ فَمَا لَنَا لَا نَرِثُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّبِيَّ لَا يُورَثُ وَلَكِنِّي أَعُولُ مَنْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعُولُ وَأُنْفِقُ عَلَى مَنْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُنْفِقُ

61. Pričao nam je Affan, od Jezida b. Zureja, on od Junusa b. Ubejda, on od Humejda b. Hilala, on od Abdullaha b. Muttarifa b. Šihhira, da im je pričao od Ebu Berze el-Eslemija: „Bili smo kod Ebu Bekra es-Siddika, r.a., u njegovom poslu, pa se naljutio na jednog od muslimana. Bio se veoma rasrdio. Kada sam vidio to, rekao sam: „Halifo Allahovog Poslanika, da mu odsječem glavu?“ Kada sam spomenuo ubijanje, on se

٦١ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ عُبَيْدٍ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ هِلَالٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُطَرِّفِ بْنِ الشِّخِّيرِ أَنَّهُ حَدَّثَهُمْ عَنْ أَبِي بَرْزَةَ الْأَسْلَمِيِّ أَنَّهُ قَالَ كُنَّا عِنْدَ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي عَمَلِهِ فَغَضِبَ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَاشْتَدَّ غَضَبُهُ عَلَيْهِ جِدًّا فَلَمَّا رَأَيْتُ ذَلِكَ قُلْتُ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ أَضْرِبُ عُنُقَهُ فَلَمَّا ذَكَرْتُ الْقَتْلَ صَرَفَ

[1] Sened hadisa je slab jer je prekinut, ali je hadis vjerodostojan zbog drugih verzija.

عَنْ ذَلِكَ الْحَدِيثِ أَجْمَعَ إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِنَ النَّحْوِ فَلَمَّا تَفَرَّقْنَا أَرْسَلَ إِلَيَّ بَعْدَ ذَلِكَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ يَا أَبَا بَرْزَةَ مَا قُلْتَ قَالَ وَنَسِيتُ الَّذِي قُلْتُ قُلْتُ ذَكِّرْنِيهِ قَالَ أَمَا تَذْكُرُ مَا قُلْتَ قَالَ قُلْتُ لَا وَاللَّهِ قَالَ أَرَأَيْتَ حِينَ رَأَيْتَنِي غَضِبْتُ عَلَى الرَّجُلِ فَقُلْتَ أَضْرِبُ عُنُقَهُ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ أَمَا تَذْكُرُ ذَاكَ أَوَكُنْتَ فَاعِلًا ذَاكَ قَالَ قُلْتُ نَعَمْ وَاللَّهِ وَالْآنَ إِنْ أَمَرْتَنِي فَعَلْتُ قَالَ وَيْحَكَ أَوْ وَيْلَكَ إِنَّ تِلْكَ وَاللَّهِ مَا هِيَ لِأَحَدٍ بَعْدَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

okrenuo od tog govora. Nakon što smo se razišli, poslao je po mene, te mi reče: ‘Ebu Berze, šta si ono rekao?’ Bio sam zaboravio ono što sam rekao, te mu rekoh: ‘Podsjeti me.’ ‘Zar se ne sjećaš šta si rekao?’ – upitao je. Odgovorio sam: ‘Ne sjećam se, tako mi Allaha.’ On nastavi: ‘Zar nisi rekao, kada si me vidio kako sam se rasrdio: ‘Da mu odsječem glavu, halifo Allahovog Poslanika? Zar se ne sjećaš toga, ili da li bi to uradio?’ Rekoh: ‘Da, tako mi Allaha, ako mi to narediš uradit ću.’ On reče: ‘Teško tebi, to ne pripada nikome nakon Allahovog Poslanika, s.a.v.s.’“[1]

٦٢ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ قَالَ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي عَتِيقٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ إِنَّ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ

62. Pričao nam je Affan, od Hammada b. Seleme, on od Ibn Ebi Atika, on od svog oca, a on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Misvak je čistač za usta i zadovoljstvo za Gospodara.“[2]

1 Sened hadisa je kavij/jak.

2 Sened ovog hadisa je prekinut, ali je vjerodostojan zbog drugih verzija. Ocjenu ovog hadisa možete naći pod brojem 5.

63. Pričao nam je Affanm od Šube, a on od Je'la b, Ata'a, da je čuo Amra b. Asima b. Abdullaha, da je čuo Ebu Hurejru da kaže: „Čuo sam Ebu Bekra, r.a., da pita: 'Allahov Poslaniče, reci mi nešto što ću izgovarati kada osvanem i kada omrknem. Pa mu je Poslanik rekao: 'Reci: 'Allahu, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog svijeta, Gospodaru i Posjedniče svega što postoji, utječem Ti se od zla moje duše, od zla šejtana i onoga čemu se on klanja.' Naredio mu je da ove riječi izgovara kad osvane, kad omrkne i kada krene u postelju.“[1]

٦٣ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ يَعْلَى بْنِ عَطَاءٍ قَالَ سَمِعْتُ عَمْرَو بْنَ عَاصِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ قَالَ أَبُو بَكْرٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ قُلْ لِي شَيْئًا أَقُولُهُ إِذَا أَصْبَحْتُ وَإِذَا أَمْسَيْتُ قَالَ قُلْ اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ

وَأَمَرَهُ أَنْ يَقُولَهُ إِذَا أَصْبَحَ وَإِذَا أَمْسَى وَإِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ

64. Pričao nam je Muhammed b. Jezid, od Nafia b. Umera el-Džumehija, on od Abdullaha b. Ebi Mulejke, da je Ebu Bekru, r.a., rečeno: „Allahov halifo...“ pa je on rekao: „Ne, već halifo Muhammeda, s.a.v.s., ja sam time najzadovoljniji.“[2]

٦٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا نَافِعُ بْنُ عُمَرَ الْجُمَحِيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ قَالَ قِيلَ لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ فَقَالَ بَلْ خَلِيفَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا أَرْضَى بِهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.
2 Sened hadisa je slab jer je prekinut. Hadis je navođen pod brojem 59.

65. Pričao nam je Musa b. Davud, od Abdullaha b. Muemmela, on od Ibn Ebi Mulejka, da bi Ebu Bekru iz ruku ispao povodac, udario u prednju nogu deve i naveo je da klekne. On bi ga uzeo. A prisutni su mu rekli: „Zar nam nećeš narediti da ti dodamo povodac?" A on je rekao: „Moj miljenik, Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je zabranio da tražim nešto od ljudi."[1]

٦٥ - حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ دَاوُدَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْمُؤَمَّلِ عَنِ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ قَالَ كَانَ رُبَّمَا سَقَطَ الْخِطَامُ مِنْ يَدِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ فَيَضْرِبُ بِذِرَاعِ نَاقَتِهِ فَيُنِيخُهَا فَيَأْخُذُهُ قَالَ فَقَالُوا لَهُ أَفَلَا أَمَرْتَنَا نُنَاوِلُكَهُ فَقَالَ إِنَّ حَبِيبِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَنِي أَنْ لَا أَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئًا

66. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Sufjan, od Amra b. Murre, on od Ebu Ubejda, a on prenio da je Ebu Bekr es-Siddik, r.a., ustao, godinu dana nakon Poslanikove, s.a.v.s., smrti i rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prošle godine ustao među nas i rekao:

'Doista, sinu Ademovom nije dato ništa bolje od zdravlja i zaštite od nevolja. Pa se držite iskrenosti i dobročinstva, jer oni vode u Džennet.

٦٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ عَنْ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَامَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعَامٍ فَقَالَ قَامَ فِينَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَامَ الْأَوَّلِ فَقَالَ إِنَّ ابْنَ آدَمَ لَمْ يُعْطَ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَافِيَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ وَعَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ وَالْبِرِّ فَإِنَّهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ

1 Sened ovog hadisa je slab, ali je hadis dobar/hasen zbog drugih verzija hadisa. Verziju ovog hadisa prenosi i Auf b. Malik, a bilježe je Muslim (1043), Ebu Davud (1642), Ibn Madže (2861) i Ibn Hibban koji ga smatra vjerodostojnim (3385).

Čuvajte se laži i razvrata jer oni vode u Vatru."[1]

وَالْكَذِبَ وَالْفُجُورَ فَإِنَّهُمَا فِي النَّارِ

67. Pričao nam je Muhammed b. Jezid da ga je obavijestio Sufjan b. Husejin od Zuhrija a on od Abdullaha b.Abdullaha b. Utbe b. Mesuda a on od Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne budu govorili: la ilahe illallah, a kada to učine, zaštitili su od mene svoj imetak i život, izuzev ako se ogriješe o propise islama, a Allahu će račun polagati!" Kada je došlo do otpadništva, Omer je rekao Ebu Bekru: „Zar ćeš se boriti protiv njih, a čuo si Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da govori tako i tako." Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: „Tako mi Allaha, neću napraviti razliku između namaza i zekata i sigurno ću se boriti protiv svih onih koji naprave takvu razliku." Pa smo se borili s njim i vidjeli smo u njegovoj odluci zrelost i ispravnost.[2]

٦٧ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَزِيدَ قَالَ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ بْنُ حُسَيْنٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِذَا قَالُوهَا عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى قَالَ فَلَمَّا كَانَتْ الرِّدَّةُ قَالَ عُمَرُ لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تُقَاتِلُهُمْ وَقَدْ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كَذَا وَكَذَا قَالَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَاللَّهِ لَا أُفَرِّقُ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَلَأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَهُمَا قَالَ فَقَاتَلْنَا مَعَهُ فَرَأَيْنَا ذَلِكَ رَشَدًا

1 Sened ovog hadisa je slab jer je prekinut, ali je vjerodostojan zbog drugih verzija hadisa.

2 Hadis je vjerodostojan. Bilježe ga još Buhari (6924, 6925, 7684, 7685), Muslim (20), Ebu Davud (1556), Tirmizi (2607), Nesai (14/5, 77/7) i drugi.

68. Pričao nam je Abdullah b. Numejr da ga je obavijestio Ismail, od Ebu Bekra b. Ebi Zuhejra da je rekao: „Obaviješten sam da je Ebu Bekr, r.a., rekao: 'Allahov Poslaniče, kako ćemo uspjeti nakon ajeta: *To neće biti ni po vašim željama ni po željama sljedbenika Knjige; onaj ko radi zlo, bit će kažnjen za to.* Svako zlo koje uradimo za njega ćemo biti kažnjeni?!' Poslanik, s.a.v.s., mu reče: 'Allah ti oprostio, Ebu Bekre, zar se ne razboliš? Zar se ne umoriš? Zar ne tuguješ? Zar te ne zadesi kakva nesreća?' Ebu Bekr je rekao: 'Svakako.' Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: 'Sve je to ono čime bivate kažnjavani.'"[1]

٦٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ نُمَيْرٍ قَالَ أَخْبَرَنَا إِسْمَاعِيلُ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ أَبِي زُهَيْرٍ قَالَ أُخْبِرْتُ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ الصَّلَاحُ بَعْدَ هَذِهِ الْآيَةِ ﴿لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ﴾ كُلَّ سُوءٍ عَمِلْنَا جُزِينَا بِهِ

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ يَا أَبَا بَكْرٍ أَلَسْتَ تَمْرَضُ أَلَسْتَ تَنْصَبُ أَلَسْتَ تَحْزَنُ أَلَسْتَ تُصِيبُكَ اللَّأْوَاءُ

قَالَ بَلَى

قَالَ فَهُوَ مَا تُجْزَوْنَ بِهِ

69. Pričao nam je Sufjan, od Ibn Ebi Halida, on od Ebu Bekra b. Ebi Zuhejra, mislim da je rekao Ebu Bekr: „Kako ćemo se spasiti nakon ovog ajeta?" Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: „Allah ti se smilovao, Ebu Bekre. Zar se ne

٦٩ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي خَالِدٍ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ أَبِي زُهَيْرٍ أَظُنُّهُ قَالَ أَبُو بَكْرٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ الصَّلَاحُ بَعْدَ هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ يَرْحَمُكَ اللَّهُ يَا أَبَا بَكْرٍ أَلَسْتَ تَمْرَضُ

1 Ovaj sened hadisa je prekinut i zbog toga je slab, ali je hadis vjerodostojan zbog drugih verzija ovog hadisa. Bilježe ga Mervezi (111, 112), Ebu Ja'la (98, 99, 100), Et-Taberi (294, 295/5), Ibn Hibban (2910, 2926) i drugi.

razboliš, zar te ne zadesi kakva tuga ili pogodi kakva nesreća?“ Odgovorio je: „Svakako.“ Poslanik, s.a.v.s., je rekao: „To je za to.“[1]

أَلَسْتَ تَحْزَنُ أَلَسْتَ تُصِيبُكَ اللَّأْوَاءُ قَالَ بَلَى قَالَ فَإِنَّ ذَاكَ بِذَاكَ

70. Pričao nam je Ja'la b. Ubejd, od Ismaila b. Ebi Bekra es-Sekafija, da je rekao: „Rekao je Ebu Bekr: 'Allahov Poslaniče, kako ćemo uspjeti nakon ajeta: *onaj ko radi zlo, bit će kažnjen za to?*'“ Pa je spomenuo hadis.[2]

٧٠ - حَدَّثَنَا يَعْلَى بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الثَّقَفِيِّ قَالَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ الصَّلَاحُ بَعْدَ هَذِهِ الْآيَةِ ﴿مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ﴾ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ

71. Pričao nam je Veki'a, od Ibn Ebi Halida, on od Ebu Bekra b. Ebi Zuhejra es-Sekafija, da je rekao: „Nakon što je objavljen ajet: *To neće biti ni po vašim željama ni po željama sljedbenika Knjige; onaj ko radi zlo, bit će kažnjen za to.* Ebu Bekr je rekao: 'Allahov Poslaniče, hoćemo li biti kažnjeni za svako loše djelo koje uradimo?' Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Allah ti se smilovao, Ebu Bekre, zar se ne umaraš, zar te ne pogodi kakva tuga ili zadesi neka nesreća? Sve je to ono čime budete kažnjeni.'“

٧١ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي خَالِدٍ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ أَبِي زُهَيْرٍ الثَّقَفِيِّ قَالَ لَمَّا نَزَلَتْ ﴿لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ﴾ قَالَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا لَنُجَازَى بِكُلِّ سُوءٍ نَعْمَلُهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَرْحَمُكَ اللَّهُ يَا أَبَا بَكْرٍ أَلَسْتَ تَنْصَبُ أَلَسْتَ تَحْزَنُ أَلَسْتَ تُصِيبُكَ اللَّأْوَاءُ فَهَذَا مَا تُجْزَوْنَ بِهِ

1 Sened je prekinut i slab je, ali je hadis vjerodostojan kao u prethodnom slučaju.
2 Kao i prethodni hadis.

72. Pričao nam je Ebu Kamil od Hamadda b. Seleme: Uzeo sam ovu knjigu od Sumame b. Abdullaha b. Enesa on od Enesa b. Malika da im je Ebu Bekr napisao: „Ovo je obavezni imovinski doprinos koji je Allahov Poslanik, s.a.v.s., propisao muslimanima i koji je Uzvišeni Allah propisao Svome Poslaniku. Kome od muslimana bude zatraženo da ga u skladu propisa (koji se nalaze u ovom pismu) izdvoji, neka ga izdvoji, a kome bude zatraženo nešto iznad toga, neka ne daje.

Na manje od dvadeset pet deva daje se na svakih pet po jedno bravče. Ukoliko broj dostigne dvadeset pet. Na dvadeset pet deva daje se jedna ženska deva u drugoj godini života i ova obaveza je i za onoga čije krdo dostiže do trideset pet deva. Ukoliko ne bude imao takvu devu, onda će dati mužjaka deve u trećoj godini života. Od trideset šest do četrdeset pet deva daje se jedna ženka deve u trećoj godini. Za krdo od četrdeset šest do šezdeset deva, zekat je jedna deva u četvrtoj

٧٢ - حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ قَالَ أَخَذْتُ هَذَا الْكِتَابَ مِنْ ثُمَامَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَتَبَ لَهُمْ إِنَّ هَذِهِ فَرَائِضُ الصَّدَقَةِ الَّتِي فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَمَنْ سُئِلَهَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى وَجْهِهَا فَلْيُعْطِهَا وَمَنْ سُئِلَ فَوْقَ ذَلِكَ فَلَا يُعْطِهِ

فِيمَا دُونَ خَمْسٍ وَعِشْرِينَ مِنَ الْإِبِلِ فَفِي كُلِّ خَمْسِ ذَوْدٍ شَاةٌ فَإِذَا بَلَغَتْ خَمْسًا وَعِشْرِينَ فَفِيهَا ابْنَةُ مَخَاضٍ إِلَى خَمْسٍ وَثَلَاثِينَ فَإِنْ لَمْ تَكُنِ ابْنَةُ مَخَاضٍ فَابْنُ لَبُونٍ ذَكَرٌ فَإِذَا بَلَغَتْ سِتَّةً وَثَلَاثِينَ فَفِيهَا ابْنَةُ لَبُونٍ إِلَى خَمْسٍ وَأَرْبَعِينَ فَإِذَا بَلَغَتْ سِتَّةً وَأَرْبَعِينَ فَفِيهَا حِقَّةٌ طَرُوقَةُ الْفَحْلِ إِلَى سِتِّينَ فَإِذَا بَلَغَتْ إِحْدَى وَسِتِّينَ فَفِيهَا جَذَعَةٌ إِلَى خَمْسٍ وَسَبْعِينَ

godini koju je oplodio devac. Za krdo od šezdeset jedne do sedamdeset pet deva, zekat je jedna deva u petoj godini starosti. Za krdo od sedamdeset šest do devedeset deva zekat su dvije deve u trećoj godini, a od devedeset jedne do sto dvadeset deva zekat su dvije deve u trećoj godini koje je pario devac. Ako broj deva pređe sto dvadeset deva onda se na svakih četrdeset daje po jedna deva u drugoj godini života, a na svakih pedeset po jedna u trećoj godini života. Ukoliko onaj ko daje zekat i treba dati devu u petoj godini, a nema je, već ima devu u četvrtoj godini, neka da tu devu i još dvije ovce uz nju, ili, ako hoće, dvadeset dirhema.

Ukoliko bude dužan dati za zekat devu od četiri godine, a bude imao samo od pet, neka je da, a njemu da se isplati dvadeset dirhema ili dvije ovce. Ukoliko neko bude dužan dati devu u četvrtoj godini, a bude imao samo devu u trećoj godini, neka da tu i neka mu se naplate još dvije ovce, ili, ako

فَإِذَا بَلَغَتْ سِتَّةً وَسَبْعِينَ فَفِيهَا بِنْتَا لَبُونٍ إِلَى تِسْعِينَ فَإِذَا بَلَغَتْ إِحْدَى وَتِسْعِينَ فَفِيهَا حِقَّتَانِ طَرُوقَتَا الْفَحْلِ إِلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ

فَإِنْ زَادَتْ عَلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ فَفِي كُلِّ أَرْبَعِينَ ابْنَةُ لَبُونٍ وَفِي كُلِّ خَمْسِينَ حِقَّةٌ فَإِذَا تَبَايَنَ أَسْنَانُ الْإِبِلِ فِي فَرَائِضِ الصَّدَقَاتِ

فَمَنْ بَلَغَتْ عِنْدَهُ صَدَقَةُ الْجَذَعَةِ وَلَيْسَتْ عِنْدَهُ جَذَعَةٌ وَعِنْدَهُ حِقَّةٌ فَإِنَّهَا تُقْبَلُ مِنْهُ وَيَجْعَلُ مَعَهَا شَاتَيْنِ إِنْ اسْتَيْسَرَتَا لَهُ أَوْ عِشْرِينَ دِرْهَمًا

وَمَنْ بَلَغَتْ عِنْدَهُ صَدَقَةُ الْحِقَّةِ وَلَيْسَتْ عِنْدَهُ إِلَّا جَذَعَةٌ فَإِنَّهَا تُقْبَلُ مِنْهُ وَيُعْطِيهِ الْمُصَدِّقُ عِشْرِينَ دِرْهَمًا أَوْ شَاتَيْنِ

وَمَنْ بَلَغَتْ عِنْدَهُ صَدَقَةُ الْحِقَّةِ وَلَيْسَتْ عِنْدَهُ وَعِنْدَهُ بِنْتُ لَبُونٍ فَإِنَّهَا تُقْبَلُ مِنْهُ وَيَجْعَلُ مَعَهَا شَاتَيْنِ إِنْ اسْتَيْسَرَتَا لَهُ أَوْ عِشْرِينَ دِرْهَمًا

želi, još dvadeset dirhema.

Ukoliko neko bude dužan dati devu u trećoj godini života, a bude imao samo onu u četvrtoj, onda će se od njega uzeti ta u četvrtoj, a uz to će mu se još isplatiti dvadeset dirhema ili dvije ovce. Ukoliko neko mora dati za zekat devu u trećoj godini, a bude imao samo devu u drugoj godini, to će se od njega prihvatiti i uz to dodati još dvije ovce ili dvadeset dirhema.

Ukoliko neko bude dužan dati devu u drugoj godini, pa je ne bude imao, a bude imao devca u drugoj godini života, dat će tog devca i ništa mu se neće nadoknaditi. Ko bude imao četiri deve nije dužan dati zekat, osim ako to vlasnik želi.

Zekat na sitnu stoku koja je na ispaši provela više od pola godine je za stado od četrdeset do sto dvadeset je jedna ovca. Do dvije stotine ovaca, zekat su dvije ovce. Od dvije stotine jedne do tri stotine zekat su tri ovce. Ukoliko je stado više od toga, onda se

وَمَنْ بَلَغَتْ عِنْدَهُ صَدَقَةُ ابْنَةِ لَبُونٍ وَلَيْسَتْ عِنْدَهُ إِلَّا حِقَّةٌ فَإِنَّهَا تُقْبَلُ مِنْهُ وَيُعْطِيهِ الْمُصَدِّقُ عِشْرِينَ دِرْهَمًا أَوْ شَاتَيْنِ

وَمَنْ بَلَغَتْ عِنْدَهُ صَدَقَةُ ابْنَةِ لَبُونٍ وَلَيْسَتْ عِنْدَهُ ابْنَةُ لَبُونٍ وَعِنْدَهُ ابْنَةُ مَخَاضٍ فَإِنَّهَا تُقْبَلُ مِنْهُ وَيَجْعَلُ مَعَهَا شَاتَيْنِ إِنْ اسْتَيْسَرَتَا لَهُ أَوْ عِشْرِينَ دِرْهَمًا

وَمَنْ بَلَغَتْ صَدَقَتُهُ بِنْتَ مَخَاضٍ وَلَيْسَ عِنْدَهُ إِلَّا ابْنُ لَبُونٍ ذَكَرٌ فَإِنَّهُ يُقْبَلُ مِنْهُ وَلَيْسَ مَعَهُ شَيْءٌ

وَمَنْ لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ إِلَّا أَرْبَعٌ مِنْ الْإِبِلِ فَلَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا

وَفِي صَدَقَةِ الْغَنَمِ فِي سَائِمَتِهَا إِذَا كَانَتْ أَرْبَعِينَ فَفِيهَا شَاةٌ إِلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ

فَإِنْ زَادَتْ فَفِيهَا شَاتَانِ إِلَى مِائَتَيْنِ فَإِذَا زَادَتْ وَاحِدَةٌ فَفِيهَا ثَلَاثُ شِيَاهٍ إِلَى ثَلَاثِ مِائَةٍ فَإِذَا زَادَتْ فَفِي كُلِّ

na svakih sto daje još po jedna ovca. U zekat se ne uzimaju ovce kojima su otpali zubi, ovce s mahanama niti ovnovi koji oplođuju ovce, osim ako to ne želi onaj ko kupi zekat. Ne smiju se spajati dva odvojena stada niti se smije odvajati jedno stado na dva kako bi se izbjeglo davanje zekata. Ono što je pomiješano, vraća se na podjednako. Ako čovjekovom stadu koje je paslo više od pola godine nedostaje jedna ovca od četrdeset, onda nije dužan dati zekat, ukoliko sam to ne želi.

Zekat na srebro iznosi jednu četrdesetinu (2,5%). Ko bude imao sto dvadeset dirhema nije dužan dati zekat, osim ako to sam ne želi.[1]

مائَة شَاةٌ

وَلَا تُؤْخَذُ فِي الصَّدَقَة هَرِمَةٌ وَلَا ذَاتُ عَوَارٍ وَلَا تَيْسٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ الْمُصَدِّقُ

وَلَا يُجْمَعُ بَيْنَ مُتَفَرِّقٍ وَلَا يُفَرَّقُ بَيْنَ مُجْتَمِعٍ خَشْيَةَ الصَّدَقَة وَمَا كَانَ مِنْ خَلِيطَيْنِ فَإِنَّهُمَا يَتَرَاجَعَانِ بَيْنَهُمَا بِالسَّوِيَّة

وَإِذَا كَانَتْ سَائِمَةُ الرَّجُلِ نَاقِصَةً مِنْ أَرْبَعِينَ شَاةً وَاحِدَةً فَلَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا

وَفِي الرِّقَة رُبْعُ الْعُشْرِ فَإِذَا لَمْ يَكُنْ الْمَالُ إِلَّا تِسْعِينَ وَمِائَةَ دِرْهَمٍ فَلَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا

73. Pričao nam je Abdurezzak, i rekao: „Stanovnici Mekke su govorili: ‘Ibn Džurejdž je naučio klanjati namaz od Ata’a, a Ata’ od Ibn Zubejra, Ibn Zubejr od Ebu Bekra, a Ebu Bekr od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.,’ a nisam vidio

٧٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ أَهْلُ مَكَّةَ يَقُولُونَ أَخَذَ ابْنُ جُرَيْجٍ الصَّلَاةَ مِنْ عَطَاءٍ وَأَخَذَهَا عَطَاءٌ مِنْ ابْنِ الزُّبَيْرِ وَأَخَذَهَا ابْنُ الزُّبَيْرِ مِنْ أَبِي بَكْرٍ وَأَخَذَهَا أَبُو بَكْرٍ مِنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا رَأَيْتُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga Buhari (1448, 1450, 1451) i mnogi drugi.

nikoga da ljepše klanja namaz od Ibn Džurejdža."[1]

أَحَدًا أَحْسَنَ صَلَاةً مِنْ ابْنِ جُرَيْجٍ

74. Pričao nam je Abdurezzak, da ga je obavijestio Mamer, on prenio od Zuhrija, on od Salima, on od Ibn Omera, a on od Omera da je rekao: „Hafsa, kćerka Omerova je postala udovica Hunejsa b. Huzafe, ili Huzejfe – Abdurezzak sumnja – a on je bio jedan od Poslanikovih ashaba koji je učestvovao na Bedru, on je umro u Medini. Omer priča: „Sreo sam Osmana b. Affana pa sam mu ponudio Hafsu, govoreći mu: 'Ako želiš, vjenčat ću te s Hafsom.' On mi je odgovorio: 'Razmislit ću o tome.' Prošlo je nekoliko noći, on me je susreo i kazao: 'Ne želim se ženiti u ovim mojim godinama.' Zatim sam sreo Ebu Bekra i rekao mu: 'Ako želiš, oženit ću te Hafsom, Omerovom kćerkom.' Ali mi on nije ništa odgovorio. Meni je to teže palo od Osmanovih riječi. Prošlo

٧٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ قَالَ تَأَيَّمَتْ حَفْصَةُ بِنْتُ عُمَرَ مِنْ خُنَيْسٍ أَوْ حُذَيْفَةَ بْنِ حُذَافَةَ شَكَّ عَبْدُ الرَّزَّاقِ وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِمَّنْ شَهِدَ بَدْرًا فَتُوُفِّيَ بِالْمَدِينَةِ قَالَ فَلَقِيتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ فَعَرَضْتُ عَلَيْهِ حَفْصَةَ فَقُلْتُ إِنْ شِئْتَ أَنْكَحْتُكَ حَفْصَةَ قَالَ سَأَنْظُرُ فِي ذَلِكَ فَلَبِثْتُ لَيَالِيَ فَلَقِيَنِي فَقَالَ مَا أُرِيدُ أَنْ أَتَزَوَّجَ يَوْمِي هَذَا

قَالَ عُمَرُ فَلَقِيتُ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقُلْتُ إِنْ شِئْتَ أَنْكَحْتُكَ حَفْصَةَ ابْنَةَ عُمَرَ فَلَمْ يَرْجِعْ إِلَيَّ شَيْئًا فَكُنْتُ أَوْجَدَ عَلَيْهِ مِنِّي عَلَى عُثْمَانَ فَلَبِثْتُ لَيَالِيَ فَخَطَبَهَا إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَنْكَحْتُهَا إِيَّاهُ

1 Bilježi ga El-Mervezi (137) od Ebu Bekra b. Askera, on od Abdurezzaka.

فَلَقِيَنِي أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لَعَلَّكَ وَجَدْتَ عَلَيَّ حِينَ عَرَضْتَ عَلَيَّ حَفْصَةَ فَلَمْ أَرْجِعْ إِلَيْكَ شَيْئًا قَالَ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ فَإِنَّهُ لَمْ يَمْنَعْنِي أَنْ أَرْجِعَ إِلَيْكَ شَيْئًا حِينَ عَرَضْتَهَا عَلَيَّ إِلَّا أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَذْكُرُهَا وَلَمْ أَكُنْ لِأُفْشِيَ سِرَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَوْ تَرَكَهَا لَنَكَحْتُهَا

je nekoliko dana a Hafsu je zaprosio Allahov Poslanik, s.a.v.s., i ja sam je vjenčao za njega. Nakon nekog vremena susreo sam Ebu Bekra i on mi reče: ‘Možda si mi se zamerio što ti nisam ništa odgovorio kada si mi ponudio Hafsu?’ ‘Da’ – odgovorio sam. On mi reče: ‘Jedino što me je spriječilo da ti odgovorim kada si mi ponudio brak s Hafsom bilo je to što sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je spominje, a nisam želio otkriti Poslanikovu tajnu. Da je on ostavio, ja bih je oženio.’“[1]

٧٥ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ سُلَيْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ الْمُغِيرَةَ بْنَ مُسْلِمٍ أَبَا سَلَمَةَ عَنْ فَرْقَدٍ السَّبَخِيِّ عَنْ مُرَّةَ الطَّيِّبِ عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّئُ الْمَلَكَةِ

75. Pričao nam je Ishak b. Sulejman, da je čuo Mugiru b. Muslima Ebu Selemu, a on prenio od Ferkada es-Subehija, on od Murre et-Tajiba, a on od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Neće ući u Džennet onaj ko loše postupa prema onima u njegovom vlasništvu.“ Neki

1 Sened je vjerodostojan prema uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga i Taberani (302/23) od Abdullaha, sina imama Ahmeda, a on od svoga oca s ovim senedom. Bilježe i Mervezi (5), Nesai (77/6), Ibn Hibban (4039) od Abdurezzaka. Bilježi ga i Buhari (5129) od Hišama ed-Destevaija, a on od Mamera. Od Zuhrija ga bilježe: Buhari (4005, 5122, 5145), El-Mervezi (4), En-Nesai (83/6), Ebu Ja’la (6, 7, 20 i Et-Taberani (302/23)

od ashaba je upitao: „Allahov Poslaniče, zar nas nisi obavijestio da će ovaj ummet od svih imati najviše robova i jetima!“ Poslanik je odgovorio: „Svakako, ukažite im počast kao što ukazujete svojoj djeci i hranite ih onime što vi jedete.“ Opet upitaše: „Allahov Poslaniče, šta će nam to koristiti na ovom svijetu?“ Poslanik odgovori: „Dobar konj kojeg ćeš uzeti za uzdu i na njemu se boriti na Allahovom putu i tvoj rob su ti dovoljni. A ako bude klanjao, on je tvoj brat.“[1]

فَقَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَيْسَ أَخْبَرْتَنَا أَنَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ أَكْثَرُ الْأُمَمِ مَمْلُوكِينَ وَأَيْتَامًا؟

قَالَ بَلَى فَأَكْرِمُوهُمْ كَرَامَةَ أَوْلَادِكُمْ وَأَطْعِمُوهُمْ مِمَّا تَأْكُلُونَ

قَالُوا فَمَا يَنْفَعُنَا فِي الدُّنْيَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟

قَالَ فَرَسٌ صَالِحٌ تَرْتَبِطُهُ تُقَاتِلُ عَلَيْهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَمْلُوكٌ يَكْفِيكَ فَإِذَا صَلَّى فَهُوَ أَخُوكَ

76. Pričao nam je Osman b. Omer, njega obavijestio Junus, njega Zuhri, a njega Ibn Sebbak da ga je obavijestio Zejd b. Sabit da je Ebu Bekr, r.a., nakon bitke na Jemami poslao po njega. Kod Ebu Bekra je bio i Omer, pa je Ebu Bekr rekao: „Došao mi je Omer i rekao: ‘Veliki broj učača Kur’ana je poginuo u Jemami, ja se bojim da se to

٧٦ - حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ قَالَ أَخْبَرَنَا يُونُسُ عَنِ الزُّهْرِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي ابْنُ السَّبَّاقِ قَالَ أَخْبَرَنِي زَيْدُ بْنُ ثَابِتٍ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَرْسَلَ إِلَيْهِ مَقْتَلَ أَهْلِ الْيَمَامَةِ فَإِذَا عُمَرُ عِنْدَهُ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ إِنَّ عُمَرَ أَتَانِي فَقَالَ إِنَّ الْقَتْلَ قَدِ اسْتَحَرَّ بِأَهْلِ الْيَمَامَةِ مِنْ قُرَّاءِ الْقُرْآنِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

1 Sened ovog hadisa je slab zbog slabosti Ferkada es-Subehija. O ovom hadisu je govoreno pod brojem 133. Bilježe ga još i Ibn Madže (3691), El-Mervezi (97), Ebu Ja’la (94) od Ishaka b. Sulejmana s ovim senedom.

ne dogodi i u ostalim krajevima pa tako nestane veliki dio Kur'ana i ne bude se pamtio, te smatram da bi trebao narediti da se sakupi Kur'an.' Ja sam mu rekao: 'Kako ću uraditi nešto što nije uradio Allahov Poslanik, s.a.v.s.?' On mi reče: „Ali, tako mi Allaha, to je hair!" Neprestano me je uvjeravao u to dok mi Allah nije rasprostranio prsa za to i smatrao sam isto što i Omer.' Prenosi Zejd, svo vrijeme je kod njega Omer sjedio i nije ništa govorio. Ebu Bekr je nastavio: 'Ti si pametan mladić i niko te ne optužuje ni za šta, pisao si objavu Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa sakupi Kur'an."' Zejd kaže: „Tako mi Allaha, da su me zadužili premještanjem nekog brda lakše bi mi bilo nego sakupiti Kur'an, pa sam rekao: 'Kako ćete uraditi ono što nije uradio Allahov Poslanik, s.a.v.s.?"'[1]

وَأَنَا أَخْشَى أَنْ يَسْتَحِرَّ الْقَتْلُ بِالْقُرَّاءِ فِي الْمَوَاطِنِ فَيَذْهَبَ قُرْآنٌ كَثِيرٌ لَا يُوعَى وَإِنِّي أَرَى أَنْ تَأْمُرَ بِجَمْعِ الْقُرْآنِ فَقُلْتُ لِعُمَرَ وَكَيْفَ أَفْعَلُ شَيْئًا لَمْ يَفْعَلْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ هُوَ وَاللَّهِ خَيْرٌ فَلَمْ يَزَلْ يُرَاجِعُنِي فِي ذَلِكَ حَتَّى شَرَحَ اللَّهُ بِذَلِكَ صَدْرِي وَرَأَيْتُ فِيهِ الَّذِي رَأَى عُمَرُ قَالَ زَيْدٌ وَعُمَرُ عِنْدَهُ جَالِسٌ لَا يَتَكَلَّمُ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّكَ شَابٌّ عَاقِلٌ لَا نَتَّهِمُكَ وَقَدْ كُنْتَ تَكْتُبُ الْوَحْيَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاجْمَعْهُ قَالَ زَيْدٌ فَوَاللَّهِ لَوْ كَلَّفُونِي نَقْلَ جَبَلٍ مِنَ الْجِبَالِ مَا كَانَ بِأَثْقَلَ عَلَيَّ مِمَّا أَمَرَنِي بِهِ مِنْ جَمْعِ الْقُرْآنِ فَقُلْتُ كَيْفَ تَفْعَلُونَ شَيْئًا لَمْ يَفْعَلْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

77. Pričao nam je Jahja b. Hammad, od Ebu Avvane, on od E'ameša, on od Isma-

٧٧ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَمَّادٍ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

ila b. Redža'a, on od Umejra, Abbasovog štićenika, a on od Abbasa, da je pričao:

„Nakon Poslanikove smrti, Abbas se parničio s Alijom o nečemu što je Poslanik, s.a.v.s., ostavio, pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: 'Ono što je Poslanik, s.a.v.s., ostavio i nije dirao, neću dirati ni ja.' Kada je Omer postao halifa, tražili su od njega presudu, , a on reče: 'Ono što nije dirao Ebu Bekr neću dirati ni ja.'

Kada je Osman postao halifa, oni su se obratili i njemu, ali je on šutio i spustio glavu. Ibn Abas priča: 'Uplašio sam se da ne uzme, pa sam udario rukom Abbasa među plećke i rekao mu: 'Oče, kunem te da to prepustiš Aliji.'

Pa je on to prepustio Aliji."[1]

إِسْمَاعِيلَ بْنِ رَجَاءٍ عَنْ عُمَيْرٍ مَوْلَى الْعَبَّاسِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ لَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاسْتُخْلِفَ أَبُو بَكْرٍ خَاصَمَ الْعَبَّاسُ عَلِيًّا فِي أَشْيَاءَ تَرَكَهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ شَيْءٌ تَرَكَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمْ يُحَرِّكْهُ فَلَا أُحَرِّكُهُ فَلَمَّا اسْتُخْلِفَ عُمَرُ اخْتَصَمَا إِلَيْهِ فَقَالَ شَيْءٌ لَمْ يُحَرِّكْهُ أَبُو بَكْرٍ فَلَسْتُ أُحَرِّكُهُ قَالَ فَلَمَّا اسْتُخْلِفَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اخْتَصَمَا إِلَيْهِ قَالَ فَأَسْكَتَ عُثْمَانُ وَنَكَسَ رَأْسَهُ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ فَخَشِيتُ أَنْ يَأْخُذَهُ فَضَرَبْتُ بِيَدِي بَيْنَ كَتِفَيِ الْعَبَّاسِ فَقُلْتُ يَا أَبَتِ أَقْسَمْتُ عَلَيْكَ إِلَّا سَلَّمْتَهُ لِعَلِيٍّ قَالَ فَسَلَّمَهُ لَهُ

78. Pričao nam je Jahja b. Hammad, od Ebu Avvane, on od Asima b. Kulejba, da

٧٨ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَمَّادٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ عَاصِمِ بْنِ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima, a prenosioci su povjerljivi po uvjetima Buharije i Muslima osim Ismaila b. Redža'a. Bilježe ga El-Mervezi (9), Ebu Ja'la (26), Ebu Hejseme i El-Bezzar (14) od Muhammeda b. Musnija.

mu je pričao starac iz plemena Kurejš iz porodice Benu Tajm, da su mu pričali neki ljudi, nabrojavši šestericu ili sedmericu svi iz Kurejša, a među njima i Abdullah b. Zubejr, da su sjedeli kod Omera kada su došli Alija i Abbas, podignutih glasova, pa je Omer rekao: „Polahko, Abase, znam šta ti govoriš: 'On je sin moga brata i meni pripada polovina imetka.' A znam šta i ti govoriš, Alija, ti govoriš: 'Njegova kćerka je moja supruga i njoj pripada polovina imetka.' To je bilo u rukama Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i vidjeli smo kako je on postupio. Nakon njega vlast je preuzeo Ebu Bekr, pa je postupio kao i Allahov Poslanik, s.a.v.s., zatim sam ga ja naslijedio nakon Ebu Bekra i kunem se Allahom da ću se maksimalno truditi da postupam onako kako su postupali Allahov Poslanik i Ebu Bekr." Zatim je rekao: „Pričao mi je Ebu Bekr, i zakleo se Allahom da govori istinu, da je čuo Allahovog Poslani-

كُلَيْب قَالَ حَدَّثَنِي شَيْخٌ مِنْ قُرَيْش مِنْ بَنِي تَيْم قَالَ حَدَّثَنِي فُلَانٌ وَفُلَانٌ وَقَالَ فَعَدَّ سِتَّةً أَوْ سَبْعَةً كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْش فِيهِمْ عَبْدُ اللهِ بْنُ الزُّبَيْرِ قَالَ بَيْنَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ عُمَرَ إِذْ دَخَلَ عَلِيٌّ وَالْعَبَّاسُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَدْ ارْتَفَعَتْ أَصْوَاتُهُمَا فَقَالَ عُمَرُ مَهْ يَا عَبَّاسُ قَدْ عَلِمْتُ مَا تَقُولُ تَقُولُ ابْنُ أَخِي وَلِي شَطْرُ الْمَالِ وَقَدْ عَلِمْتُ مَا تَقُولُ يَا عَلِيُّ تَقُولُ ابْنَتُهُ تَحْتِي وَلَهَا شَطْرُ الْمَالِ وَهَذَا مَا كَانَ فِي يَدَيْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَدْ رَأَيْنَا كَيْفَ كَانَ يَصْنَعُ فِيهِ فَوَلِيَهُ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ مِنْ بَعْدِهِ فَعَمِلَ فِيهِ بِعَمَلِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ وَلِيتُهُ مِنْ بَعْدِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَأَحْلِفُ بِاللهِ لَأَجْهَدَنَّ أَنْ أَعْمَلَ فِيهِ بِعَمَلِ رَسُولِ اللهِ وَعَمَلِ أَبِي بَكْرٍ ثُمَّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وَحَلَفَ بِأَنَّهُ لَصَادِقٌ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ النَّبِيَّ لَا يُورَثُ وَإِنَّمَا

مِيرَاثُهُ فِي فُقَرَاءِ الْمُسْلِمِينَ وَالْمَسَاكِينِ
و حَدَّثَنِي أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
وَحَلَفَ بِاللَّهِ إِنَّهُ صَادِقٌ أَنَّ النَّبِيَّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ النَّبِيَّ
لَا يَمُوتُ حَتَّى يَؤُمَّهُ بَعْضُ أُمَّتِهِ
وَهَذَا مَا كَانَ فِي يَدَيْ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَدْ رَأَيْنَا كَيْفَ
كَانَ يَصْنَعُ فِيهِ فَإِنْ شِئْتُمَا أَعْطَيْتُكُمَا
لِتَعْمَلَا فِيهِ بِعَمَلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَمَلِ أَبِي بَكْرٍ
حَتَّى أَدْفَعَهُ إِلَيْكُمَا قَالَ فَخَلَوَا ثُمَّ
جَاءَا فَقَالَ الْعَبَّاسُ ادْفَعْهُ إِلَى عَلِيٍّ
فَإِنِّي قَدْ طِبْتُ نَفْسًا بِهِ لَهُ

ka, s.a.v.s., da kaže: 'Vjerovjesnik se ne naslisjeđuje, njegovo nasljedstvo pripada siromašnim muslimanima i miskinima.' Ebu Bekr mi je ispričao, zaklevši se Allahom da istinu govori da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Vjerovjesnik ne umire dok ga ne podrži neko iz njegova naroda.'

Ovo je bilo u rukama Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ako hoćete, ja ću vam dati da postupite onako kako su postupili Allahov Poslanik, s.a.v.s., i Ebu Bekr dok vam ne isplatim." Pa su oni otišli, a poslije se vratili i Abbas reče: 'Isplati Aliji, jer ja sam spokojan da on to preuzme.'"[1]

٧٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ
عَطَاءٍ قَالَ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو
عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ
فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا جَاءَتْ أَبَا
بَكْرٍ وَعُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا تَطْلُبُ
مِيرَاثَهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

79. Pričao nam je Abdulvehhab b. Ata, da ga je obavijestio Muhamed b. Amr, on ispričao od Ebu Seleme, a on od Ebu Hurejre, da je Fatima, r.a., došla kod Ebu Bekra i Omera, tražeći miraz Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa su njih dvojica kazali: „Čuli smo

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih hadisa osim dijela: „Vjerovjesnik ne umire dok ga ne podrži neko iz njegova naroda." Jer je sened slab zbog starca od Kurejšija koji je nepoznat.

Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ja se ne naslijeđujem.'"[1]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَا إِنَّا سَمِعْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنِّي لَا أُورَثُ

80. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je pričao Isa – tj. Ibn Musejjeb, od Kajsa b. Ebi Hazima, da je kazao: „Sjedio sam kod Ebu Bekra, r.a., Poslanikovog halife, mjesec dana nakon Poslanikove smrti, pa je on spomenuo priču, te su ljudi pozvani na zajednički namaz, a to je prvi poziv muslimanima na zajednički namaz, pa se on popeo na minber, neku stvar koja je napravljena za njega s koje će govoriti, to je njegova prva hutba koju je održao u islamu." Prenosilac priča: „Zahvalio je Allahu i veličao Ga, a zatim rekao: 'Želio sam da neko drugi preuzme ovo, ako me budete uzimali po sunnetu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ja to ne mogu izdržati. On je bio zaštićen od šejtana i njemu je silazila objava s nebesa.'"[2]

٨٠ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ قَالَ حَدَّثَنَا عِيسَى يَعْنِي ابْنَ الْمُسَيَّبِ عَنْ قَيْسِ بْنِ أَبِي حَازِمٍ قَالَ إِنِّي لَجَالِسٌ عِنْدَ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَلِيفَةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ وَفَاةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَهْرٍ فَذَكَرَ قِصَّةً فَنُودِيَ فِي النَّاسِ أَنَّ الصَّلَاةَ جَامِعَةٌ وَهِيَ أَوَّلُ صَلَاةٍ فِي الْمُسْلِمِينَ نُودِيَ بِهَا إِنَّ الصَّلَاةَ جَامِعَةٌ فَاجْتَمَعَ النَّاسُ فَصَعِدَ الْمِنْبَرَ شَيْئًا صُنِعَ لَهُ كَانَ يَخْطُبُ عَلَيْهِ وَهِيَ أَوَّلُ خُطْبَةٍ خَطَبَهَا فِي الْإِسْلَامِ قَالَ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ وَلَوَدِدْتُ أَنَّ هَذَا كَفَانِيهِ غَيْرِي وَلَئِنْ أَخَذْتُمُونِي بِسُنَّةِ نَبِيِّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أُطِيقُهَا إِنْ كَانَ لَمَعْصُومًا مِنْ الشَّيْطَانِ وَإِنْ كَانَ لَيَنْزِلُ عَلَيْهِ الْوَحْيُ مِنْ السَّمَاءِ

1 Sened hadisa je hasen/dobar. Bilježe ga Tirmizi (1609), El-Bezzar (26), El-Mervezi (54) od Abdulvehaba b. Ata'a s ovim senedom. Tirmizi kaže da je hadis hasen garib.
2 Sened hadisa je slab.

٨١ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ حَدَّثَنَا شَيْبَانُ عَنْ لَيْثٍ عَنْ مُجَاهِدٍ قَالَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ أَقُولَ إِذَا أَصْبَحْتُ وَإِذَا أَمْسَيْتُ وَإِذَا أَخَذْتُ مَضْجَعِي مِنْ اللَّيْلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ

81. Pričao nam je Hašim b. Kasim, od Šejbana, a on od Lejsa, on od Mudžahida, da je rekao: „Ebu Bekr es-Siddik, r.a., je rekao: ‘Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je naredio da ujutru, uvečer i kada krenem u postelju kažem: ‘Gospodaru naš, koji znaš javno i tajno, Stvoritelju nebe sa i Zemlje, Gospodaru i Vlasniče svega! Svjedočim da nema drugog božanstva osim Tebe. Utječem Ti se od zla svoje strasti, od zla šejtanova i njegova nevjerstva i od toga da sebi učinim zlo ili ga uzrokujem drugom muslimanu.’“[1]

آخِرُ مُسْنَدِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

Ovim se završava musned Ebu Bekra es-Siddika, r.a.

١ Hadis je hasen zbog drugih verzija, ovaj sened je slab. A prethodno je pod brojem 51 naveden sličan vjerodostojan hadis.

مسند عمر بن خطاب رضي الله عنه
Musned Omera b. Hattaba, r.a.

Musned Omera b. Hattaba, r.a.[1]

82. Pričao nam je Adurahman b. Mehdi, od Sufjana, on od Ebu Ishaka, on od Harise, da je rekao: „Neki ljudi iz Šama su došli kod Omera i rekli mu: ‘Zadesila nas je nesreća u imetku, konjima i robovima. Želeli bismo da na naš imetak imamo zekat i ono što će ga čistiti.’ Omer im reče: ‘Uradit ću ono što su radili i moja dva druga prije mene.’ Posavjetovao se s ashabima Allahovog Poslanika, s.a.v.s., među kojima je bio i Alija, r.a., pa je on rekao: ‘To je dobro, ako to neće

٨٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ حَارِثَةَ قَالَ جَاءَ نَاسٌ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ إِلَى عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالُوا إِنَّا قَدْ أَصَبْنَا أَمْوَالًا وَخَيْلًا وَرَقِيقًا نُحِبُّ أَنْ يَكُونَ لَنَا فِيهَا زَكَاةٌ وَطَهُورٌ قَالَ مَا فَعَلَهُ صَاحِبَايَ قَبْلِي فَأَفْعَلَهُ وَاسْتَشَارَ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفِيهِمْ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

1 On je Omer b. Hattab b. Nufejl el-Kureši el-Adevi, Ebu Hafs, vladar pravovjernih. Rođen je trideset godina prije poslanstva. U početku je bio žestoki protivnik muslimana, a zatim je prihvatio islam. Njegov islam bio je pobjeda muslimana i njihovo izbavljenje iz tjeskobe. Ibn Mesud kaže: “Nismo obožavali Allaha javno sve dok Omer nije prihvatio islam.” Ibn Abas prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Allahu, pojačaj islam Ebu Džehlom ili Omerom.” A Omer prenosi: “Pojačaj islam s tebi dražim od ove dvojice ljudi.” Pa je Allahu bio draži Omer. O vrijednosti ovog ashaba govori i predanje u kome stoji da je Poslanik, s.a.v.s., video ljude u košuljama. Nekima su košulje dopirale do grudi, nekom su bile kraće, a Omerova košulja se vukla. Poslanik je to protumačio kao vjeru. Također je usnio da je Omeru pružio posudu s mlijekom iz koje je on pio te je to protumačio kao znanje.
Njegov hilafet je trajao deset godina i šest mjeseci. Napao ga je Ebu Lu’lue el-Medžusi. Nakon toga je živio još tri dana, dženazu mu je klanjao Suhejb, a ukopan je pored Poslanika i Ebu Bekra. Živio je šezdeset tri godine.

biti utvrđena glavarina koja će se uzimati i nakon tebe."“[1]

فَقَالَ عَلِيٌّ هُوَ حَسَنٌ إِنْ لَمْ يَكُنْ جِزْيَةً رَاتِبَةً يُؤْخَذُونَ بِهَا مِنْ بَعْدِكَ

83. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, od Šube, on od Hakema, on od Ebu Vaila, da je Subej b. Mabed bio kršćanin, iz beduinskog plemena Teglib i da je prihvatio islam, pa je upitao: „Koje djelo je najvrijednije?“ Rečeno mu je: „Borba na Allahovom putu.“ On je želio krenuti u borbu, pa mu je rečeno: „Jesi li obavio hadždž?“ Odgovorio je: „Ne.“ Rečeno mu je: „Obavi hadždž i umru, pa se poslije bori.“ On je krenuo pa kada je stigao do zida počeo je s hadždžom i umrom. Vidjeli su ga Zejd b. Suhan i Sulejman b. Rebia, i rekli: „On je u većoj zabludi od njegove kamile.“ Ili: „On nije ništa upućeniji od njegove kamile.“ On je otišao Omeru, r.a., i kazao mu šta su oni rekli, a on reče: „Upućen si sunnetu Vjerovjesnika, s.a.v.s..“

٨٣ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي وَائِلٍ أَنَّ الصُّبَيَّ بْنَ مَعْبَدٍ كَانَ نَصْرَانِيًّا تَغْلِبِيًّا أَعْرَابِيًّا فَأَسْلَمَ فَسَأَلَ أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ فَقِيلَ لَهُ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ فَأَرَادَ أَنْ يُجَاهِدَ فَقِيلَ لَهُ حَجَجْتَ فَقَالَ لَا فَقِيلَ حُجَّ وَاعْتَمِرْ ثُمَّ جَاهِدْ فَانْطَلَقَ حَتَّى إِذَا كَانَ بِالْحَوَابِطِ أَهَلَّ بِهِمَا جَمِيعًا فَرَآهُ زَيْدُ بْنُ صُوحَانَ وَسَلْمَانُ بْنُ رَبِيعَةَ فَقَالَا لَهُوَ أَضَلُّ مِنْ جَمَلِهِ أَوْ مَا هُوَ بِأَهْدَى مِنْ نَاقَتِهِ فَانْطَلَقَ إِلَى عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَأَخْبَرَهُ بِقَوْلِهِمَا فَقَالَ هُدِيتَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan, a njegovi prenosioci povjerljivi po uvjetima Buharije i Muslima izuzev Harise. Bilježe ga Ibn Huzejme (2290), El-Hakim, (400/1), Bejheki (118/4) od Muhammeda b. Musenija, a on od Abdurahmana b. Mehdija s ovim senedom. Bilježi ga i Abdurrezak (2887) od Mamera on od Ebu Ishaka, ne spominjući u njemu Harisu. Hadis će se ponoviti i pod brojem 218.

‘Hakem priča: „Rekao sam Ebu Vailu: ‘Je li ti to pričao Subej?’ Odgovorio je: ‘Da.’“[1]

قَالَ الْحَكَمُ فَقُلْتُ لِأَبِي وَائِلٍ حَدَّثَكَ الصُّبَيُّ فَقَالَ نَعَمْ

84. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Šube, od Ebu Ishaka, da je čuo Amra b. Mejmuna, da je rekao: „Omer nam je klanjao sabah na Muzdelifi. Omer je stao i rekao: 'Mušrici nisu kretali s Muzdelife dok ne bi Sunce izašlo. A Allahov Poslanik, s.a.v.s., je postupio drugačije.' Pa je Omer krenuo s Muzdelife prije nego je sunce izašlo.“[2]

٨٤ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ قَالَ سَمِعْتُ عَمْرَو بْنَ مَيْمُونٍ قَالَ صَلَّى بِنَا عُمَرُ بِجَمْعٍ الصُّبْحَ ثُمَّ وَقَفَ وَقَالَ إِنَّ الْمُشْرِكِينَ كَانُوا لَا يُفِيضُونَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالَفَهُمْ ثُمَّ أَفَاضَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ

85. Pričao nam je Affan, od Abdulvahida b. Zijada, on od Asima b. Kulejba, on od svog oca pa je rekao: „Obratili smo se Ibn Abbasu...“ Ibn Abbas je rekao: „A šta je čudnije od toga? Kada bi Omer pozivao starije ashabe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pozvao bi i mene s njima i rekao bi

٨٥ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ قَالَ حَدَّثَنَا عَاصِمُ بْنُ كُلَيْبٍ قَالَ قَالَ أَبِي فَحَدَّثَنَا بِهِ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ وَمَا أَعْجَبَكَ مِنْ ذَلِكَ كَانَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِذَا دَعَا الْأَشْيَاخَ مِنْ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga još i Tajalisi (63), Buhari (1684), Et-Tirmizi (896), En-Nesai (265/5) od Šube s istim senedom. Bilježe ga i Ed-Daremi (1890), Ibn Madže (3022), Tahavi (218/2). Hadis će se ponoviti i pod brojevima 200, 275, 295, 358 i 385.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, a Šuajb Arnaut smatra ga jakim. Bilježe ga Ibn Ebi Šejbe (513/2, 73/3), El-Bezzar (210), Ebu Ja’la (165, 167) i Ibn Huzejme (2172, 2173).

mi: 'Nemoj govoriti dok oni govore.' Jednog dana nas je pozvao, ili je to bilo jedne večeri, pa je rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao o Lejletul-kadru ono što već znate, pa je tražite u deset posljednih neparnih noći (ramazana). U kojoj od ovih neparnih noći vi smatrate da je ova noć?'“[1]

86. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, od Šube, da je rekao: „Čuo sam Asima b. Amra el-Bedželija, od čovjeka koji je bio u grupi ljudi koji su pitali Omera b. Hattaba pa su rekli: 'Došli smo pitati te tri stvari: o dobrovoljnom namazu koji čovjek klanja u kući, o kupanju od spolne nečistoće i o onome što je čovjeku dozvoljeno kod žene koja je u menstruaciji.' Omer im reče: 'Jeste li vi čarobnjaci? O tome me niko nije pitao od kako sam ja pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s.' Pa nastavi: 'Dorovoljni namaz koji čovjek obavi u kući je svjetlost,

دَعَانِي مَعَهُمْ فَقَالَ لَا تَتَكَلَّمْ حَتَّى يَتَكَلَّمُوا قَالَ فَدَعَانَا ذَاتَ يَوْمٍ أَوْ ذَاتَ لَيْلَةٍ فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَا قَدْ عَلِمْتُمْ فَالْتَمِسُوهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ وِتْرًا فَفِي أَيِّ الْوِتْرِ تَرَوْنَهَا

٨٦ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ عَاصِمَ بْنَ عَمْرٍو الْبَجَلِيَّ يُحَدِّثُ عَنْ رَجُلٍ مِنْ الْقَوْمِ الَّذِينَ سَأَلُوا عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ فَقَالُوا لَهُ إِنَّمَا أَتَيْنَاكَ نَسْأَلُكَ عَنْ ثَلَاثٍ عَنْ صَلَاةِ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ تَطَوُّعًا وَعَنْ الْغُسْلِ مِنْ الْجَنَابَةِ وَعَنْ الرَّجُلِ مَا يَصْلُحُ لَهُ مِنْ امْرَأَتِهِ إِذَا كَانَتْ حَائِضًا فَقَالَ أَسُحَّارٌ أَنْتُمْ لَقَدْ سَأَلْتُمُونِي عَنْ شَيْءٍ مَا سَأَلَنِي عَنْهُ أَحَدٌ مُنْذُ سَأَلْتُ عَنْهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ صَلَاةُ الرَّجُلِ فِي بَيْتِهِ تَطَوُّعًا نُورٌ فَمَنْ شَاءَ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, a Šuajb Arnaut smatra ga jakim. Bilježe ga Ibn Ebi Šejbe (513/2, 73/3), El-Bezzar (210), Ebu Ja'la (165, 167) i Ibn Huzejme (2172, 2173).

نَوَّرَ بَيْتَهُ

وَقَالَ فِي الْغُسْلِ مِنَ الْجَنَابَةِ يَغْسِلُ فَرْجَهُ ثُمَّ يَتَوَضَّأُ ثُمَّ يُفِيضُ عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثًا

وَقَالَ فِي الْحَائِضِ لَهُ مَا فَوْقَ الْإِزَارِ

pa ko hoće on tom svjetlošću obasja kuću.' O kupanju od spolne nečistoće je rekao: 'Čovjek treba oprati svoj polni organ, abdestiti se i politi vodu niz glavu tri puta.“ O dozvoljenom kod žene u menstruaciji je rekao: 'Dozvoljeno je ono što je iznad ogrtača.'“[1]

٨٧ - حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ عَنْ أَبِي النَّضْرِ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ رَأَيْتُ سَعْدَ بْنَ أَبِي وَقَّاصٍ يَمْسَحُ عَلَى خُفَّيْهِ بِالْعِرَاقِ حِينَ يَتَوَضَّأُ فَأَنْكَرْتُ ذَلِكَ عَلَيْهِ قَالَ فَلَمَّا اجْتَمَعْنَا عِنْدَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ لِي سَلْ أَبَاكَ عَمَّا أَنْكَرْتَ عَلَيَّ مِنْ مَسْحِ الْخُفَّيْنِ قَالَ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ إِذَا حَدَّثَكَ سَعْدٌ بِشَيْءٍ فَلَا تَرُدَّ عَلَيْهِ فَإِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَمْسَحُ عَلَى الْخُفَّيْنِ

87. Pričao nam je Kutejbe b. Seid, od Ibn Lehia, on od Ebu Nadra, on od Ebu Seleme, on od Ibn Omera, r.a., da je rekao: „Vidio sam Sada b. Ebi Vekasa kako, uzimajući adest u Iraku, čini mesh po mestvama. Ja sam mu to negirao. Ali kada smo se sastali kod Omera b. Hattaba, r.a., on je rekao: 'Pitaj oca o meshu po mestvama koji si mi negirao.' To sam spomenuo Omeru, a on je rekao: 'Kada ti Sad nešto govori, nemoj ga odbacivati, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzimao mesh po mestvama.'“[2]

1 Sened ovog hadisa je slab jer čovjek od koga Asim prenosi nije poznat. Ostali prenosioci su pouzdani i od njih prenose Buhari i Muslim osim Asima b. Amra el-Beledžija.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan, a po mišljenju šejha Šuajba Arnautija ovaj hadis je hasen/dobar. Prenosioci su povjerljivi i od njih su hadise prenosili Buhari

88. Pričao nam je Harun b. Maruf, da mu je pričao Ibn Vehb, on prenio od Amra b. Harisa, on od Ebu Nadra, on od Ebu Seleme b. Abdurrahmana, on od Abdullaha b. Omera, on od Sada b. Ebi Vekkasa, a on od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je Poslanik uzimao mesh po mestvama i da je Abdullah b. Omer pitao Omera o tome, a on mu je rekao: „Kada ti Sad prenosi hadis od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nemoj više nikoga pitati o tome.“[1]

٨٨ - حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ مَعْرُوفٍ قَالَ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ الْحَارِثِ عَنْ أَبِي النَّضْرِ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ مَسَحَ عَلَى الْخُفَّيْنِ وَأَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ سَأَلَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ نَعَمْ إِذَا حَدَّثَكَ سَعْدٌ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَيْئًا فَلَا تَسْأَلْ عَنْهُ غَيْرَهُ

89. Pričao nam je Affan, da mu je pričao Hemam b. Jahja, da mu je pričao Katada, on prenio od Salema b. Ebi Džada el-Gatafanija, on od Madana b. Ebi Talhe el-Jamerija, da se Omer b. Hattab jednog petka ispeo na minber, zahvalio Allahu i veličao Ga, a zatim spomenuo Allahovog Posla-

٨٩ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا هَمَّامُ بْنُ يَحْيَى قَالَ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ الْغَطَفَانِيِّ عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ الْيَعْمَرِيِّ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَامَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ ذَكَرَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

i Muslim izuzev Ebu Lehia. Hadis bilježe još: Taberani u *El-Kebiru* (86) s ovim senedom, Abdurezzak (763) od Abdullaha b. Omera, Ibn Huzejme (184) od Ejuba, a oboica njih od Nafia, a on od Omera

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (202), Nesai (82/1) i Ibn Huzejme (183).

nika, s.a.v.s., i Ebu Bekra, a zatim rekao: „Usnio sam san koji sam mogao usniti jedino zbog dolaska mog smrtnog časa. Usnio sam da me je pijetao kljunuo dva puta.“ Zatim kaže: „Spomenuto mi je da je to bio crveni pijetao. Ispričao sam to Esmi b. Umejs, Ebu Bekrovoj supruzi, pa mi je rekla: 'Ubit će te nearap.' Ljudi, traže od mene da nekog oporučim za halifu nakon mene. Allah sigurno neće uništiti Svoju vjeru niti namjesništvo koje je preko Poslanika, s.a.v.s., poslao. Ako me smrt pretekne onda ostavljam šuru šesterice ashaba s kojima je Poslanik, s.a.v.s., bio zadovoljan kada je preselio. Kome god od njih da date prisegu slušajte ga i pokoravajte mu se. Ja znam da će neki ljudi kritikovati ovo, ja sam se ovim rukama protiv njih borio radi islama. To su Allahovi neprijatelji, zabludjeli nevjernici. Allahovi robovi, nisam ostavio, od onoga čime me je moj Gospodar zadužio i što mi je povjerio, za mene ništa važni-

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَذَكَرَ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ثُمَّ قَالَ رَأَيْتُ رُؤْيَا لَا أُرَاهَا إِلَّا لِحُضُورِ أَجَلِي رَأَيْتُ كَأَنَّ دِيكًا نَقَرَنِي نَقْرَتَيْنِ قَالَ وَذَكَرَ لِي أَنَّهُ دِيكٌ أَحْمَرُ فَقَصَصْتُهَا عَلَى أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ امْرَأَةِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا فَقَالَتْ يَقْتُلُكَ رَجُلٌ مِنَ الْعَجَمِ قَالَ وَإِنَّ النَّاسَ يَأْمُرُونَنِي أَنْ أَسْتَخْلِفَ وَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُنْ لِيُضَيِّعَ دِينَهُ وَخِلَافَتَهُ الَّتِي بَعَثَ بِهَا نَبِيَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِنْ يَعْجَلْ بِي أَمْرٌ فَإِنَّ الشُّورَى فِي هَؤُلَاءِ السِّتَّةِ الَّذِينَ مَاتَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَنْهُمْ رَاضٍ فَمَنْ بَايَعْتُمْ مِنْهُمْ فَاسْمَعُوا لَهُ وَأَطِيعُوا وَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ أُنَاسًا سَيَطْعَنُونَ فِي هَذَا الْأَمْرِ أَنَا قَاتَلْتُهُمْ بِيَدِي هَذِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ أُولَئِكَ أَعْدَاءُ اللَّهِ الْكُفَّارُ الضُّلَّالُ وَايْمُ اللَّهِ مَا أَتْرُكُ فِيمَا عَهِدَ إِلَيَّ رَبِّي فَاسْتَخْلَفَنِي شَيْئًا أَهَمَّ إِلَيَّ مِنَ الْكَلَالَةِ وَايْمُ اللَّهِ مَا أَغْلَظَ لِي نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

je od kelale. Ništa mi više Poslanik, s.a.v.s., nije potencirao od kako sam počeo družiti se s njim od kelale, tako da me je ubo prstom u prsa i rekao: 'Dovoljan ti je ajet sajf koji je objavljen na kraju sure En-Nisa.' Ako ja budem živ onda ću suditi po presudi koju zna onaj ko čita i onaj ko ne čita.

Ja Allaha pozivam za svjedoka da sam namjesnike u različitim oblastima imenovao da bi podučavali ljude Allahovoj vjeri i pojašnjavali im sunnet Njegovog Vjerovjesnika, s.a.v.s., i da meni predoče ono što im je nejasno.

O ljudi, vi jedete dvije biljke koje ja smatram prljavim: crni i bijeli luk. Allahovi robovi, gledao sam Poslanika, s.a.v.s., kako je osjetio njihov miris kod nekog od ljudi, te je naredio da bude uzet za ruku i izveden iz džamije. Odveden je do Bekije.[1] Kome je nužno da ih jede neka ih umrtvi kuhanjem.“ To je pričao u petak, a ranjen je u srijedu.[2]

وَسَلَّمَ فِي شَيْءٍ مُنْذُ صَحِبْتُهُ أَشَدَّ مَا أَغْلَظَ لِي فِي شَأْنِ الْكَلالَةِ حَتَّى طَعَنَ بِإِصْبَعِهِ فِي صَدْرِي وَقَالَ تَكْفِيكَ آيَةُ الصَّيْفِ الَّتِي نَزَلَتْ فِي آخِرِ سُورَةِ النِّسَاءِ وَإِنِّي إِنْ أَعِشْ فَسَأَقْضِي فِيهَا بِقَضَاءٍ يَعْلَمُهُ مَنْ يَقْرَأُ وَمَنْ لا يَقْرَأُ وَإِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ عَلَى أُمَرَاءِ الْأَمْصَارِ إِنِّي إِنَّمَا بَعَثْتُهُمْ لِيُعَلِّمُوا النَّاسَ دِينَهُمْ وَيُبَيِّنُوا لَهُمْ سُنَّةَ نَبِيِّهِمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيَرْفَعُوا إِلَيَّ مَا عُمِّيَ عَلَيْهِمْ

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ تَأْكُلُونَ مِنْ شَجَرَتَيْنِ لا أُرَاهُمَا إِلَّا خَبِيثَتَيْنِ هَذَا الثُّومُ وَالْبَصَلُ وَايْمُ اللَّهِ لَقَدْ كُنْتُ أَرَى نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجِدُ رِيحَهُمَا مِنْ الرَّجُلِ فَيَأْمُرُ بِهِ فَيُؤْخَذُ بِيَدِهِ فَيُخْرَجُ بِهِ مِنْ الْمَسْجِدِ حَتَّى يُؤْتَى بِهِ الْبَقِيعَ فَمَنْ أَكَلَهُمَا لا بُدَّ فَلْيُمِتْهُمَا طَبْخًا قَالَ فَخَطَبَ النَّاسَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَأُصِيبَ يَوْمَ الْأَرْبِعَاءِ

1 Medinsko groblje.
2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima imama Muslima.

90. Pričao nam je Jakub, od svog oca, on od Ibn Ishaka, da je rekao: „Pričao mi je Nafi, štićenik Abdullaha b. Omera, prenoseći od njega da je rekao: „Krenuli smo ja, Zubejr i Mikdad b. Esved na naše posjede u Hajberu kako bismo ih obišli. Kada smo stigli, razišli smo se na naše posjede. Tokom noći sam ja napadnut dok sam spavao u postelji, pa su mi ruke izvučene iz zglobova u laktovima. Kada sam osvanuo, pritekli su mi u pomoć moja dva prijatelja, došli su i pitali me: 'Ko je to uradio s tobom?' Rekao sam: 'Ne znam.' Zatim su mi napravili ruke. Oni su otišli kod Omera, a on je rekao: 'Ovo je djelo Jevreja', zatim je ustao među ljude i obratio im se riječima: 'Ljudi, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je postupio s Jevrejima Hajbera na taj način što nam je dozvolio da ih iselimo kada budemo htjeli. Oni su napali Abdullaha b. Omera i iz zglobova mu iščupali ruke, kao što ste i obaviješteni. S obzirom na prijašnje neprijateljstvo prema Ensarijama, ne sumnjamo

٩٠ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ ، حَدَّثَنَا أَبِي ، عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ ، قَالَ حَدَّثَنِي نَافِعٌ ، مَوْلَى عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ ، قَالَ : خَرَجْتُ أَنَا وَالزُّبَيْرُ ، وَالْمِقْدَادُ بْنُ الأَسْوَدِ ، إِلَى أَمْوَالِنَا بِخَيْبَرَ نَتَعَاهَدُهَا ، فَلَمَّا قَدِمْنَاهَا تَفَرَّقْنَا فِي أَمْوَالِنَا ، قَالَ : فَعُدِيَ عَلَيَّ تَحْتَ اللَّيْلِ ، وَأَنَا نَائِمٌ عَلَى فِرَاشِي ، فَفُدِعَتْ يَدَايَ مِنْ مِرْفَقِي ، فَلَمَّا أَصْبَحْتُ اسْتُصْرِخَ عَلَيَّ صَاحِبَايَ ، فَأَتَيَانِي ، فَسَأَلانِي عَمَّنْ صَنَعَ هَذَا بِكَ ؟ قُلْتُ : لاَ أَدْرِي ، قَالَ : فَأَصْلَحَا مِنْ يَدَيَّ ، ثُمَّ قَدِمُوا بِي عَلَى عُمَرَ فَقَالَ : هَذَا عَمَلُ يَهُودَ . ثُمَّ قَامَ فِي النَّاسِ خَطِيبًا ، فَقَالَ : أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَامَلَ يَهُودَ خَيْبَرَ عَلَى أَنَّا نُخْرِجُهُمْ إِذَا شِئْنَا ، وَقَدْ عَدَوْا عَلَى عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ فَفَدَعُوا يَدَيْهِ كَمَا بَلَغَكُمْ ، مَعَ عَدْوَتِهِمْ عَلَى الأَنْصَارِيِّ قَبْلَهُ ، لاَ

da su oni njihovi prijatelji. Mi tamo drugih neprijatelja nemamo. Ko ima neki imetak na Hajberu neka ga uzme, jer ću ja istjerati Jevreje.'

Istjerao ih je."[1]

نَشُكُّ أَنَّهُمْ أَصْحَابُهُمْ ، لَيْسَ لَنَا هُنَاكَ عَدُوٌّ غَيْرَهُمْ ، فَمَنْ كَانَ لَهُ مَالٌ بِخَيْبَرَ فَلْيَلْحَقْ بِهِ فَإِنِّي مُخْرِجٌ يَهُودَ فَأَخْرَجَهُمْ.

91. Pričali su nam Hasan b. Musa i Husejin b. Muhammed, da im je ispričao Šejban, od Jahje, on od Ebu Seleme, a on od Ebu Hurejre da je jednom prilikom, dok je Omer b. Hattab držao hutbu petkom, došao neki čovjek, pa je Omer rekao: „Šta je ljudima te kasne na namaz?" Čovjek je rekao: „To je zbog toga što sam čuo ezan i uzeo abdest." Omer reče: „Zar niste čuli Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

„Kada neko od vas krene na džumu neka se okupa?"[2]

٩١ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى ، وَحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ ، قَالَا : حَدَّثَنَا شَيْبَانُ ، عَنْ يَحْيَى ، عَنْ أَبِي سَلَمَةَ ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ بَيْنَا هُوَ يَخْطُبُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِذْ جَاءَ رَجُلٌ ، فَقَالَ عُمَرُ : لِمَ تَحْتَبِسُونَ عَنِ الصَّلَاةِ ؟ فَقَالَ الرَّجُلُ : مَا هُوَ إِلَّا أَنْ سَمِعْتُ النِّدَاءَ فَتَوَضَّأْتُ . فَقَالَ : أَيْضًا أَوَلَمْ تَسْمَعُوا أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِذَا رَاحَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْجُمُعَةِ فَلْيَغْتَسِلْ.

92. Pričao nam je Hasan b. Musa, da mu je pričao Zuhejr, da je njemu pričao Asim

٩٢ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى ، قَالَ : حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ ، قَالَ : حَدَّثَنَا

1 Sened hadisa je hasen. U skraćenoj verziji ga bilježi Ebu Davud (154) od Ahmeda b. Hanbela s ovim senedom. Bilježi ga i Buhari (2730) preko Malika, a on od Nafia.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjerima Buharije i Muslima. Bilježe ga još Ibn Ebi Šejbe (93/6), Buhari (882) od Šejbana b. Abdurrahmana s ovim senedom. Od Jahje b. Ebi Kusejra ga bilježe Ed-Daremi (1539), Muslim (845), Ebu Davud (340), Ebu Ja'la (258), Ibn Huzejme (1748) i Et-Tahavi (115/1).

el-Ahval, od Ebu Osmana, da je rekao:

„Dok smo bili u Azarbejdžanu, došlo nam je pismo od Omera b. Hattaba, r.a., u kome je stajalo: 'O Utbe b. Ferkad, čuvajte se odavanja užicima, vanjštinje sljedbenika mnogoboštva i oblačenja svile, jer nam je Poslanik, s.a.v.s., zabranio oblačenje svile i rekao: 'Osim ovako', pa nam je podigao dva svoja prsta.'"[1]

عَاصِمٌ الأَحْوَلُ ، عَنْ أَبِي عُثْمَانَ ، قَالَ : جَاءَنَا كِتَابُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَنَحْنُ بِأَذْرَبِيجَانَ : يَا عُتْبَةَ بْنَ فَرْقَدٍ ، وَإِيَّاكُمْ وَالتَّنَعُّمَ ، وَزِيَّ أَهْلِ الشِّرْكِ ، وَلَبُوسَ الْحَرِيرِ ، فَإِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَانَا عَنْ لَبُوسِ الْحَرِيرِ ، وَقَالَ : إِلاَّ هَكَذَا وَرَفَعَ لَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِصْبَعَيْهِ

93. Pričao nam je Hasan, da mu je ispričao Ibn Liheja, od Ebul-Esveda, da je čuo Muhammeda b. Abdurahmana b. Lebisa, da priča od Ebu Sinana ed-Duvelija, da je ušao kod Omera b. Hattaba, r.a., a kod njega je bila grupa prvih muhadžira. Zatim je zatražio sepet koji mu je donešen iz neke tvrđave iz Iraka i u tome je bio i neki prsten. Jedan od njegovih sinova je uzeo taj prsten i stavio ga usta. Omer mu ga zatim ote, te zaplaka. Tu

٩٣ - حَدَّثَنَا حَسَنٌ ، قَالَ : حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا أَبُو الأَسْوَدِ ، أَنَّهُ سَمِعَ مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ ابْنِ لَبِيبَةَ ، يُحَدِّثُ عَنْ أَبِي سِنَانٍ الدُّؤَلِيِّ ، أَنَّهُ دَخَلَ عَلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ وَعِنْدَهُ نَفَرٌ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ الأَوَّلِينَ ، فَأَرْسَلَ عُمَرُ إِلَى سَفَطٍ أُتِيَ بِهِ مِنْ قَلْعَةٍ مِنَ الْعِرَاقِ ، فَكَانَ فِيهِ خَاتَمٌ ، فَأَخَذَهُ بَعْضُ بَنِيهِ فَأَدْخَلَهُ فِي فِيهِ فَانْتَزَعَهُ عُمَرُ مِنْهُ ثُمَّ بَكَى عُمَرُ ،

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (5829), Muslim (2069), s ovim senedom. Bilježe ga i Ibn Ebi Šejbe (348, 349/8), Muslim (2029), Ebu Davud (4042), Ibn Madže (2820, 3593) i drugi.

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، فَقَالَ لَهُ : مَنْ عِنْدَهُ لِمَ تَبْكِي وَقَدْ فَتَحَ اللَّهُ لَكَ وَأَظْهَرَكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَأَقَرَّ عَيْنَكَ ، فَقَالَ عُمَرُ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لاَ تُفْتَحُ الدُّنْيَا عَلَى أَحَدٍ إِلاَّ أَلْقَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ ، إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَأَنَا أُشْفِقُ مِنْ ذَلِكَ.

prisutni upitaše:

'Zašto plačeš, a Allah ti je dao pobjedu, dao ti je trijumf nad tvojim neprijateljima i obradovao te?' Omer reče: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže:

'Nikome se neće otvoriti dunjaluk, a da Allah među njima do Sudnjega dana ne ubaci neprijateljstvo i mržnju.' Toga se ja bojim."'[1]

٩٤- حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ ، حَدَّثَنَا أَبِي ، عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ ، حَدَّثَنِي نَافِعٌ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ ، عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ : سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ يَصْنَعُ أَحَدُنَا إِذَا هُوَ أَجْنَبَ ، ثُمَّ أَرَادَ أَنْ يَنَامَ قَبْلَ أَنْ يَغْتَسِلَ ؟ قَالَ : فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لِيَتَوَضَّأْ وُضُوءَهُ لِلصَّلاةِ ثُمَّ لِيَنَمْ.

94. Pričao nam je Jakub, on od njegovog oca, on od Ibn Ishaka – pričao mi je Nafi' od Abdullaha b. Omera, on od njegovog oca da je rekao: "Upitao sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako da postupi čovjek koji je džunub, a želi spavati prije nego se okupa? Pa je Poslanik, s.a.v.s., odgovorio:

"Neka uzme abdest kao za namaz, zatim neka zaspe."[2]

٩٥ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ ، حَدَّثَنَا أَبِي ، عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ ، حَدَّثَنِي

95. Pričao nam je Jakub, on od svoga oca, on od Ibn

1 Sened hadisa je slab.

2 Sened hadisa je hasen/dobar. Prenosioci su povjerljivi i od njih prenose Buhari i Muslim izuzev Ibn Ishaka.

Ishaka, da mu je ispričao Zuhri od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe b. Mesuda, on od Abdullaha b. Abasa, da je rekao: „Čuo sam Omera b. Hattaba kako govori: 'Nakon što je preselio Abdullah b. Ubej Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pozvan da mu klanja dženazu. On je pošao i kada je stao iznad njega želeći mu klanjati dženazu, ja sam se probio dok nisam došao do njegovih prsa i rekao: 'Allahov Poslaniče, zar ćeš Allahovom neprijatelju, Abdullahu b. Ubeju koji je toga i toga dana govorio to i to' – pa je stao ređati dan za danom – 'klanjati dženazu?' Poslanik se osmjehivao, a ja sam navalio na njega. Pa je rekao: 'Ponuđeno mi je da odaberem i ja sam odabrao. Rečeno je: '*Molio ti za njihov oproštaj ili ne molio, pa makar molio i sedamdeset puta, Allah im neće oprostiti.'* Da znam da će mu Allah oprostiti ako budem molio više od sedamdeset puta, ja bih to učinio.' Zatim mu je klanjao dženazu, pratio je i ostao na kaburu dok se ljudi nisu razišli. Čudan je bio moj

الزُّهْرِيُّ ، عَنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ : لَمَّا تُوُفِّيَ عَبْدُ اللهِ بْنُ أُبَيٍّ دُعِيَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلصَّلَاةِ عَلَيْهِ ، فَقَامَ إِلَيْهِ ، فَلَمَّا وَقَفَ عَلَيْهِ يُرِيدُ الصَّلَاةَ تَحَوَّلْتُ حَتَّى قُمْتُ فِي صَدْرِهِ ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ أَعَلَى عَدُوِّ اللهِ عَبْدِ اللهِ بْنِ أُبَيٍّ الْقَائِلِ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا يُعَدِّدُ أَيَّامَهُ قَالَ : وَرَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَبَسَّمُ ، حَتَّى إِذَا أَكْثَرْتُ عَلَيْهِ ، قَالَ : أَخِّرْ عَنِّي يَا عُمَرُ ، إِنِّي خُيِّرْتُ فَاخْتَرْتُ ، قَدْ قِيلَ ﴿اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللهُ لَهُمْ﴾ لَوْ أَعْلَمُ أَنِّي إِنْ زِدْتُ عَلَى السَّبْعِينَ غُفِرَ لَهُ لَزِدْتُ قَالَ : ثُمَّ صَلَّى عَلَيْهِ ، وَمَشَى مَعَهُ ، فَقَامَ عَلَى قَبْرِهِ حَتَّى فُرِغَ مِنْهُ . قَالَ : فَعَجَبٌ لِي وَجَرَاءَتِي عَلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَاللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ . قَالَ : فَوَاللهِ مَا كَانَ إِلاَّ يَسِيرًا حَتَّى نَزَلَتْ هَاتَانِ الآيَتَانِ ﴿وَلا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللهِ وَرَسُولِه وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ﴾ فَمَا صَلَّى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَهُ عَلَى مُنَافِقٍ ، وَلا قَامَ عَلَى قَبْرِهِ حَتَّى قَبَضَهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.

postupak i odvažnost prema Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., a Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju. Tako mi Allaha, nije prošlo puno, a objavljena su ova dva ajeta: '*I ni jednom od njih nemoj nikada dženazu klanjati niti mu nad grobom stajati, oni su nevjernici u Allaha i Poslanika Njegova i oni su umrli kao griješnici.*' Nakon ovoga, Poslanik, s.a.v.s., nikada nije klanjao dženazu nekome od munafika niti je stajao nad njegovim kaburom sve dok ga Allah nije uzeo Sebi."[1]

٩٦ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ ، حَدَّثَنَا أَبِي ، عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ ، كَمَا حَدَّثَنِي عَنْهُ ، نَافِعٌ مَوْلاهُ قَالَ : كَانَ عَبْدُ اللهِ بْنُ عُمَرَ يَقُولُ : إِذَا لَمْ يَكُنْ لِلرَّجُلِ إِلاَّ ثَوْبٌ وَاحِدٌ فَلْيَأْتَزِرْ بِهِ ثُمَّ لِيُصَلِّ ، فَإِنِّي سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ ذَلِكَ ، وَيَقُولُ : لاَ تَلْتَحِفُوا بِالثَّوْبِ إِذَا كَانَ وَحْدَهُ كَمَا تَفْعَلُ الْيَهُودُ ، قَالَ نَافِعٌ : وَلَوْ قُلْتُ لَكَ : إِنَّهُ أَسْنَدَ ذَلِكَ إِلَى رَسُولِ اللهِ

96. Pričao nam je Jakub, da mu je pričao njegov otac, od Ibn Ishaka, kao što mi je pričao Nafi', njegov štićenik da je Abdullah b. Omer govorio: „Ako čovjek bude imao jedan komad odjeće neka pokrije donji dio tijela i neka klanja, ja sam čuo Omera b. Hattaba da tako govori i također kaže: 'Ako ima jedan komad neka ne pokriva njime i gornji i donji dio. Kao što to čine jevreji.'" Nafi kaže: „Ako bih ti rekao da se u tome

1 Hadis je hasen/dobar. Prenosioci ovog hadisa su sahih, izuzev Ibn Ishaka koji je hasen.

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَرَجَوْتُ أَنْ لاَ أَكُونَ كَذَبْتُ.

oslonio na Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nadao bih se da te nisam slagao."[1]

٩٧ - حَدَّثَنَا مُؤَمَّلٌ ، حَدَّثَنَا حَمَّادٌ ، قَالَ : حَدَّثَنَا زِيَادُ بْنُ مِخْرَاقٍ ، عَنْ شَهْرٍ ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ، قَالَ : حَدَّثَنِي عُمَرُ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَنْ مَاتَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ، قِيلَ لَهُ ادْخُلِ الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ شِئْتَ.

97. Pričao nam je Muemmel, da mu je ispričao Hammad, od Zijada b. Mihraka, on od Šehra, on od Ukbe b. Amira da je rekao: „Pričao nam je Omer, r.a., da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko umre vjerujući u Allaha i Sudnji dan bit će mu rečeno: 'Uđi na koja hoćeš od osmera džennetskih vrata.'"[2]

٩٨ - حَدَّثَنَا أَسْوَدُ بْنُ عَامِرٍ ، قَالَ : أَخْبَرَنَا جَعْفَرٌ يَعْنِي الأَحْمَرَ ، عَنْ مُطَرِّفٍ ، عَنِ الْحَكَمِ ، عَنْ مُجَاهِدٍ ، قَالَ :

حَذَفَ رَجُلٌ ابْنًا لَهُ بِسَيْفٍ فَقَتَلَهُ ، فَرُفِعَ إِلَى عُمَرَ ، فَقَالَ : لَوْلا أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : لاَ يُقَادُ الْوَالِدُ مِنْ

98 Pričao nam je Esved b. Amir, da ga je obavijestio Džafer, tj., El-Ahmer, od Mutarifa, on od Hukema, on od Mudžahida, da je rekao: „Neki čovjek je udario sabljom svoga sina i ubio ga. Čovjek je doveden Omeru pa je rekao: 'Da nisam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s.., da kaže da se roditelj ne ubija zbog odmazde ukolliko ubije svoje dijete ubio bih te prije nego što bi

1 Hadis je hasen/dobar, pogledaj hadis pod brojem 6356 u musnedu Abdullaha b. Omera.

2 Ovaj hadis je hasen/dobar zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

ustao sa svog mjesta.'"[1]

وَلَدِهِ لَقَتَلْتُكَ قَبْلَ أَنْ تَبْرَحَ.

99. Pričao nam je Esved b. Amir, da mu je pričao Zuhejr, od Sulejmana el-E'meša, on od Ibrahima, on od Abisa b. Rebie, da je rekao: „Vidio sam Omera kako gleda u Kamen i govori: 'Tako mi Allaha, da nisam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi, ne bih te ni ja poljubio.' Zatim ga je poljubio."[2]

٩٩ - حَدَّثَنَا أَسْوَدُ بْنُ عَامِرٍ ، قَالَ : حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ ، عَنْ سُلَيْمَانَ الأَعْمَشِ ، حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ ، عَنْ عَابِسِ بْنِ رَبِيعَةَ ، قَالَ : رَأَيْتُ عُمَرَ نَظَرَ إِلَى الْحَجَرِ ، فَقَالَ : أَمَا وَاللَّهِ لَوْلا أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ ثُمَّ قَبَّلَهُ.

100. Pričao nam je Ebu Jeman, da ga je obavijestio Šuajb, od Zuhrija, da ih je obavijestio Saib b. Jezid, sin Nemrove sestre, od Huvejtib b. Abduluza, da ga je obavijestio Abdullah b. Sadi, kako je došao Omeru b. Hattabu u vrijeme njegovog hilafeta: „Pa mi je Omer rekao: 'Zar se nije pričalo da radiš ljudima neke poslove, pa kada ti se da naknada za ono što si radio ti to odbiješ?' Odgovorio sam potvrdno. Omer mi reče:

١٠٠ - حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ ، قَالَ : أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، قَالَ : أَخْبَرَنَا السَّائِبُ بْنُ يَزِيدَ ، ابْنُ أُخْتِ نَمِرٍ ، أَنَّ حُوَيْطِبَ بْنَ عَبْدِ الْعُزَّى ، أَخْبَرَهُ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ السَّعْدِيِّ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ ، قَدِمَ عَلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ فِي خلافته ، فَقَالَ لَهُ عُمَرُ : أَلَمْ أُحَدَّثْ أَنَّكَ تَلِي مِنْ أَعْمَالِ النَّاسِ أَعْمَالاً ، فَإِذَا أُعْطِيتَ الْعُمَالَةَ كَرِهْتَهَا ؟ قَالَ

1 Hadis je hasen zbog drugih hadisa. Prenosioci su pouzdani i od njih hadise prihvataju Buhari i Muslim izuzev Džafera, od njega hadise preuzima Tirmizi. Ovaj sened je prekinut, ali postoje drugi hadisi koji ga jačaju.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (1591), Ebu Davud (1873), En-Nesai (227/5), Ibn Hibban (3822), Bejheki (74/5) i Begavi u *Šerhu-sunne* (1905).

'Šta želiš time postići?' Ja odgovorih: 'Ja imam konje i robove, u dobru sam i želim da naknada koju bi mi dali bude moja sadaka muslimanima.' Omer mi reče: 'Nemoj tako činiti. Ja sam želio postupati kao i ti. Jednom mi je Poslanik, s.a.v.s., nešto dao, pa sam mu rekao da to dadne nekom ko je siromašniji od mene. Dok mi jednog dana nije dao nešto imetka i ja sam rekao: 'Daj to nekome ko je siromašniji od mene.' Pa mi je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: 'Uzmi ga, investiraj ili udijeli ga kao sadaku. Ukoliko ti nešto od halal imetka dođe što nisi želio ili zatražio, uzmi ga, a ako ti ne ponude, onda se nemoj žalostiti.'"[1]

: فَقُلْتُ : بَلَى فَقَالَ عُمَرُ فَمَا تُرِيدُ إِلَى ذَلِكَ ؟ قَالَ : قُلْتُ : إِنَّ لِي أَفْرَاسًا وَأَعْبُدًا ، وَأَنَا بِخَيْرٍ ، وَأُرِيدُ أَنْ تَكُونَ عُمَالَتِي صَدَقَةً عَلَى الْمُسْلِمِينَ ، فَقَالَ عُمَرُ فَلا تَفْعَلْ ، فَإِنِّي قَدْ كُنْتُ أَرَدْتُ الَّذِي أَرَدْتَ ، فَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطِينِي الْعَطَاءَ ، فَأَقُولُ أَعْطِهِ أَفْقَرَ إِلَيْهِ مِنِّي ، حَتَّى أَعْطَانِي مَرَّةً مَالاً ، فَقُلْتُ : أَعْطِهِ أَفْقَرَ إِلَيْهِ مِنِّي ، قَالَ : فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : خُذْهُ فَتَمَوَّلْهُ ، وَتَصَدَّقْ بِهِ ، فَمَا جَاءَكَ مِنْ هَذَا الْمَالِ ، وَأَنْتَ غَيْرُ مُشْرِفٍ وَلا سَائِلٍ ، فَخُذْهُ وَمَا لاَ ، فَلا تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ.

101. Pričao nam je Seken b. Nafi' el-Bahili, da mu je ispričao Salih, on prenio od Zuhrija, da je rekao: „Pričao mi je Rebia b. Deradž da je Alija

١٠١ - حَدَّثَنَا سَكَنُ بْنُ نَافِعٍ الْبَاهِلِيُّ ، قَالَ : حَدَّثَنَا صَالِحٌ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، قَالَ : حَدَّثَنِي رَبِيعَةُ بْنُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Ed-Daremi (1648), Buhari (7163) i Nesai, 104/5 s ovim senedom. Sindi kaže: „Poslanik, s.a.v.s., ga je uputio na ono što je bolje i prioritetnije nego što je ostavljanje tog imetka. A i lično udjeljivanje je bolje. Dakle, ukoliko neko obavlja neki posao muslimanima ima pravo za to uzeti nadoknadu. Čak i kada ne traži nadoknadu bolje je da je uzme." (*Hašija*, 1/89)

دَرَّاجٍ ، أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ سَبَّحَ بَعْدَ الْعَصْرِ رَكْعَتَيْنِ فِي طَرِيقِ مَكَّةَ فَرَآهُ عُمَرُ فَتَغَيَّظَ عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ : أَمَا وَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْهَا .

na putu za Mekku klanjao dva rekata nakon ikindije, pa ga je video Omer, rasrdio se na njega i rekao: 'Tako ti Allaha, zar nisi znao da je Poslanik, s.a.v.s., zabranio to?'"[1]

١٠٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَزِيدَ ، حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَاقَ ، قَالَ : حَدَّثَنَا الْعَلاءُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ يَعْقُوبَ ، عَنْ رَجُلٍ مِنْ قُرَيْشٍ مِنْ بَنِي سَهْمٍ عَنْ رَجُلٍ ، مِنْهُمْ يُقَالُ لَهُ مَاجِدَةُ ، قَالَ : عَارَمْتُ غُلامًا بِمَكَّةَ فَعَضَّ أُذُنِي ، فَقَطَعَ مِنْهَا ، أَوْ عَضِضْتُ أُذُنَهُ فَقَطَعْتُ مِنْهَا ، فَلَمَّا قَدِمَ عَلَيْنَا أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَاجًّا رُفِعْنَا إِلَيْهِ ، فَقَالَ : انْطَلِقُوا بِهِمَا إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ فَإِنْ كَانَ الْجَارِحُ بَلَغَ أَنْ يُقْتَصَّ مِنْهُ فَلْيَقْتَصَّ ، قَالَ : فَلَمَّا انْتُهِيَ بِنَا إِلَى عُمَرَ نَظَرَ إِلَيْنَا ، فَقَالَ : نَعَمْ ، قَدْ بَلَغَ هَذَا أَنْ

102. Pričao nam je Muhammed b. Jezid, da mu je ispričao Muhammed b. Ishak, da mu je pričao Abdurahman b. Jakub, prenoseći od jednog čovjeka od Kurejšija iz Benu Sehla, on od nekog od njihovih ljudi koji se zove Madžida, da je rekao: „Svađao sam se s jednim mladićem u Mekki pa me je ujeo za uho i otkinuo dio njega ili sam ja njega ujeo za uho i otkinuo dio. Kada je kod nas došao Ebu Bekr na hadždž slučaj smo iznijeli pred njega pa nam je on rekao: 'Idite kod Omera. Ako rana bude tolika da onaj ko je izazvao ranjavanje bude obavezan da da krvarinu neka da.' Otišli smo kod Omera, on je pogledao i rekao: 'Ta rana zahtjeva davanje krvarine. Pozovite mi ono-

1 Sened ovog hadisa je slab.

يُقْتَصَّ مِنْهُ ، ادْعُوا لِي حَجَّامًا ، فَلَمَّا ذَكَرَ الْحَجَّامَ ، قَالَ : أَمَا إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : قَدْ أَعْطَيْتُ خَالَتِي غُلَامًا ، وَأَنَا أَرْجُو أَنْ يُبَارِكَ اللهُ لَهَا فِيهِ ، وَقَدْ نَهَيْتُهَا أَنْ تَجْعَلَهُ حَجَّامًا أَوْ قَصَّابًا أَوْ صَائِغًا.

ga ko radi hidžamu.' Kada je spomenuo to zanimanje, rekao je: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: 'Mojoj tetki je poklonjen jedan dječak i nadam se da će joj Allah dati blagoslov u njemu. Zabranio sam joj da on bude onaj ko pušta krv, kasap i zlatar.'“[1]

١٠٣ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ ، حَدَّثَنَا أَبِي ، عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ ، قَالَ : وَحَدَّثَنِي الْعَلَاءُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ ، عَنْ رَجُلٍ مِنْ بَنِي سَهْمٍ ، عَنِ ابْنِ مَاجِدَةَ السَّهْمِيِّ ، أَنَّهُ قَالَ : حَجَّ عَلَيْنَا أَبُو بَكْرٍ فِي خِلَافَتِهِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ.

103. Pričao nam je Jakub, da mu je pričao otac, on od Ibn Ishaka, da je rekao: „Pričao nam je Ala' b. Abdurrahman od čovjeka iz Benu Sehma, on od Ibn Madžide es-Sehmija, da je rekao: 'Ebu Bekr nam je obavio hadždž u vrijeme njegovog hilafeta', i spomenuo je hadis.“[2]

١٠٤ - حَدَّثَنَا عَبِيدَةُ بْنُ حُمَيْدٍ ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ أَبِي هِنْدَ ، عَنْ أَبِي نَضْرَةَ ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ ، قَالَ : خَطَبَ عُمَرُ

104. Pričao nam je Ubejde b. Humejd, od Davuda b. Ebi Hinda, on od Ebu Nadrete, on od Ebu Seida, da je rekao: „Omer b. Hattab je ljudima

1 Sened hadisa je slab zbog nepoznanosti čovjeka iz Benu Sehla. Sindi kaže: „U hadisu se preziru zanimanja onoga ko radi hidžamu-pušta krv i kasapa zbog nečistoće kojoj su izloženi. Naravno, iz ovoga se izuzimaju oni koji se čuvaju nečistoće. Zlatar je spomenut zbog toga što radi sa zlatom i srebrom i može imati zlatno i srebreno posuđe ili zlatni muški nakit što je zabranjeno, ili zbog mnoštva obećanja i lažnog govora koji prati tu trgovinu.“ (Hašija, 1/91)

2 Sened ovog hadisa je slab, kao i kod prethodnog.

držao hutbu i rekao: 'Doista je Allah olakšao Svome Vjerovjesniku ono što je htio, a Vjerovjesnik nije više s nama, pa upotpunite hadždž i umru onako kako vam je Allah naredio i izolujte-zaštitite stidna mjesta ovih žena.'“[1]

النَّاسَ ، فَقَالَ : إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ رَخَّصَ لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا شَاءَ ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ مَضَى لِسَبِيلِهِ ، فَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ كَمَا أَمَرَكُمُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ ، وَحَصِّنُوا فُرُوجَ هَذِهِ النِّسَاءِ.

105 Pričao nam je Ubejde b.Humejd, da mu je ispričao Ubejdullah b. Omer, od Nafia'a, on od Ibn Omera, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s. je upitan da li čovjek može spavati kada je džunub, pa je odgovorio: 'Može, kada se abdesti.'“[2]

١٠٥ - حَدَّثَنَا عَبِيدَةُ بْنُ حُمَيْدٍ ، حَدَّثَنِي عُبَيْدُ اللهِ بْنُ عُمَرَ ، عَنْ نَافِعٍ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ : سُئِلَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيَرْقُدُ الرَّجُلُ إِذَا أَجْنَبَ ؟ قَالَ : نَعَمْ إِذَا تَوَضَّأَ.

106. Pričao nam je Hasan b. Jahja, da ga je obavijestio Ibn Mubarek, da mu je pričao Mamer, od Zuhrija, a on od Rebie b Deradža, da je Alija na putu za Mekku klanjao dva rekata nakon ikindije, pa ga je video Omer, rasrdio se na njega i rekao: „Tako ti Allaha, zar nisi znao da je Poslanik, s.a.v.s., zabranio to.“[3]

١٠٦ - حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ يَحْيَى ، قَالَ : أَخْبَرَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ ، قَالَ : حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، عَنْ رَبِيعَةَ بْنِ دَرَّاجٍ ، أَنَّ عَلِيًّا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ صَلَّى بَعْدَ الْعَصْرِ رَكْعَتَيْنِ فَتَغَيَّظَ عَلَيْهِ عُمَرُ وَقَالَ : أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَنْهَى عَنْهَا

1 Sened hadisa je vjerodostojan.
2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije.
3 Sened ovog hadisa je slab zog prekida.

107. Pričao nam je Ebu Mugire, da mu je ispričao Safvan, njemu Šurejh b. Ubejd, da je Omer b. Hattab, r.a., rekao: „Prije nego sam prihvatio islam krenuo sam suprotstaviti se Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., ali je on prije mene stigao u Mesdžid. Ja sam stao iza njega, a on je počeo učiti suru El-Hakka. Divio sam se Kur'anu, pa sam rekao: 'Tako mi Boga, on je pjesnik, kao što i kažu Kurejšije.' A on je proučio: '*Kur'an je, doista, govor objavljen plemenitom Poslaniku, a nije govor nikakva pjesnika – kako vi nikako ne vjerujete.*' Pa sam rekao: 'On je prorok,' a on je nastavio: 'I *nisu riječi nikakva proroka – kako vi malo razmišljate! Objava je on od Gospodara svjetova! A da je on o Nama kojekakve riječi iznosio, Mi bismo ga za desnu ruku uhvatili, a onda mu žilu kucavicu presjekli, i niko ga između vas ne bi mogao od toga odbraniti.*' Učeći tako do kraja sure. Tada je islam u potpunosti zauzeo mjesto u mome srcu."[1]

١٠٧ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ ، حَدَّثَنَا صَفْوَانُ ، حَدَّثَنَا شُرَيْحُ بْنُ عُبَيْدٍ ، قَالَ : قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ خَرَجْتُ أَتَعَرَّضُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ أَنْ أُسْلِمَ ، فَوَجَدْتُهُ قَدْ سَبَقَنِي إِلَى الْمَسْجِدِ ، فَقُمْتُ خَلْفَهُ فَاسْتَفْتَحَ سُورَةَ الْحَاقَّةِ فَجَعَلْتُ أَعْجَبُ مِنْ تَأْلِيفِ الْقُرْآنِ ، قَالَ : فَقُلْتُ : هَذَا وَاللهِ شَاعِرٌ كَمَا قَالَتْ قُرَيْشٌ ، قَالَ : فَقَرَأَ ﴿إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلاً مَا تُؤْمِنُونَ﴾ قَالَ : قُلْتُ : كَاهِنٌ ، قَالَ : ﴿وَلا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلاً مَا تَذَكَّرُونَ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الأَقَاوِيلِ لأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ﴾ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ ، قَالَ : فَوَقَعَ الإِسْلامُ فِي قَلْبِي كُلَّ مَوْقِعٍ.

1 Sened ovog hadisa je slab jer je prekinut.

108. Pričali su nam Ebu Mugire i Issam b. Halid, da im je ispričao Safvan, od Šurejha b. Ubejda i Rašida b. Sada, i drugih, da su rekli: „Nakon što je Omer b. Hatab došao do Serega u Šamu se pojavila teška kuga, pa je rekao: 'Dobio sam vijest da se u Šamu pojavila teška kuga, pa sam rekao: 'Ako me zatekne smrt, a Ebu Ubejde bude živ njega ću oporučiti za halifu nakon mene. Pa kada me Allah upita: 'Zbog čega si ga oporučio za halifu Muhammedovog ummeta, ja ću reći: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Svaki Vjerovjesnik je imao svog povjerenika, a moj povjerenik je Ebu Ubejde b. Džerrah.' Ljudi su na to negodovali pitajući šta je sa velikanima Kurejša – misleći na Benu Fihr. Zatim je rekao: 'Ako me zatekne smrt, a Ebu Ubejde bude umro, oporučit ću Muaza b. Džebela. A kada me Gospodar upita zašto sam ga oporučio reći ću: 'Čuo sam Tvoga Poslanika da kaže: 'On će na Sudnjem danu biti proživljen ispred uleme idući ispred njih.'"[1]

١٠٨- حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ ، وَعِصَامُ بْنُ خَالِدٍ ، قَالا : حَدَّثَنَا صَفْوَانُ ، عَنْ شُرَيْحِ بْنِ عُبَيْدٍ ، وَرَاشِدِ بْنِ سَعْدٍ ، وَغَيْرِهِمَا ، قَالُوا : لَمَّا بَلَغَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ سَرْغَ ، حُدِّثَ أَنَّ بِالشَّامِ وَبَاءً شَدِيدًا ، قَالَ : بَلَغَنِي أَنَّ شِدَّةَ الْوَبَاءِ فِي الشَّامِ ، فَقُلْتُ : إِنْ أَدْرَكَنِي أَجَلِي وَأَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ حَيٌّ اسْتَخْلَفْتُهُ فَإِنْ سَأَلَنِي اللَّهُ لِمَ اسْتَخْلَفْتَهُ عَلَى أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ؟ قُلْتُ : إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِنَّ لِكُلِّ نَبِيٍّ أَمِينًا ، وَأَمِينِي أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ فَأَنْكَرَ الْقَوْمُ ذَلِكَ ، وَقَالُوا : مَا بَالُ عُلْيَا قُرَيْشٍ ؟ يَعْنُونَ بَنِي فِهْرٍ ، ثُمَّ قَالَ : فَإِنْ أَدْرَكَنِي أَجَلِي ، وَقَدْ تُوُفِّيَ أَبُو عُبَيْدَةَ ، اسْتَخْلَفْتُ مُعَاذَ بْنَ جَبَلٍ ، فَإِنْ سَأَلَنِي رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ : لِمَ اسْتَخْلَفْتَهُ ؟ قُلْتُ : سَمِعْتُ رَسُولَكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِنَّهُ يُحْشَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَيْنَ يَدَيِ الْعُلَمَاءِ نَبْذَةً.

1 Ovaj hadis je hasen/dobar zbog drugih verzija.

109 Pričao nam je Ebu Mugire, pričao nam je Ebu Ajjaš, da mu je ispričao Evzai i drugi od Zuhejra, on od Seida b. Ebi Musejjeba, on od Omera b. Hattaba da je rekao: "Bratu Ummu Seleme, Poslanikove supruge se rodio dječak, pa su mu nadjeli ime Velid, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Nazvali ste ga po imenu vaših faraona. Sigurno će u ovom ummetu biti čovjek koji će se zvati Velid i on će biti veće zlo za ovaj ummet od faraona za njegov narod.'"[1]

١٠٩ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ ، حَدَّثَنَا ابْنُ عَيَّاشٍ ، قَالَ حَدَّثَنِي الْأَوْزَاعِيُّ وَغَيْرُهُ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ : وُلِدَ لِأَخِي أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غُلَامٌ ، فَسَمَّوْهُ الْوَلِيدَ ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : سَمَّيْتُمُوهُ بِأَسْمَاءِ فَرَاعِنَتِكُمْ لَيَكُونَنَّ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ : الْوَلِيدُ ، لَهُوَ شَرٌّ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ مِنْ فِرْعَوْنَ لِقَوْمِهِ.

110 Pričao nam je Behz, da mu je ispričao Eban, od Katade, on od Ebu Alije, on od Ibn Abbasa da je rekao: „Pričali su mi ljudi s kojima je Omer bio zadovoljan i za koje mi je dao do znanja da je njima zadovoljan da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., običavao govoriti: 'Nema namaza nakon ikindije sve dok ne zađe sunce, niti nakon sabaha

١١٠ - حَدَّثَنَا بَهْزٌ ، حَدَّثَنَا أَبَانُ ، عَنْ قَتَادَةَ ، عَنْ أَبِي الْعَالِيَةِ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : شَهِدَ عِنْدِي رِجَالٌ مَرْضِيُّونَ فِيهِمْ عُمَرُ وَأَرْضَاهُمْ عِنْدِي عُمَرُ أَنَّ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ : لَا صَلَاةَ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ وَلَا صَلَاةَ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ حَتَّى

1 Sened ovog hadisa je slab jer Seid b. Musejjeb nije slušao od Omera. Ibn Hiban navodi ovo predanje u *El-Medžruhin* i kaže: „Ovo predanje je neispravno/batil. To Poslanik, s.a.v.s., nije rekao, niti je Omer prenio, niti je Sejid prenio od Omera, niti ga prenosi Zuhri, niti je to Evzajiin hadis s ovim senedom. Ovo je prvi od devet hadisa koje El-Iraki navodi kao mevdu›/apokrifne hadise u *Musnedu*.

sve dok ne izađe sunce.'"[1]

تَطْلُعَ الشَّمْسُ.

111 Pričao nam je Ebu Mugire, da mu je ispričao Safvan, njemu Abdurrahman b. Džubejr b. Nufejr, od Harisa b. Muavije el-Kindija, da je došao Omeru b. Hattabu pitajući ga o tri situacije. Došao je u Medinu, pa ga je Omer upitao: "Šta te je dovelo ovdje?" odgovorio je: „Želim te pitati o tri stvari?" „Koje su to?" – upitao je Omer. On je odgovorio: „Ukoliko se s nekom ženom nađem u tijesnoj prostoriji i tada nastupi vrijeme namaza, ako bismo klanjali jedno pored drugog, ona bi bila kod moje obuće. Ukoliko bi bila iza mene, onda bi izašla iz prostorije." Omer mu reče: „Razastri između vas odjeću i klanjaj, zatim klanjaj u svojoj obući ako hoćeš." „Želim te pitati i o dva rekata nakon ikindije." Omer odgovori: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., ih je zabranio." „I želim te pitati o pričanju. Oni žele da

١١١ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ ، حَدَّثَنَا صَفْوَانُ ، حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ ، عَنِ الْحَارِثِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْكِنْدِيِّ ، أَنَّهُ رَكِبَ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ يَسْأَلُهُ عَنْ ثَلاثِ خِلالٍ ، قَالَ : فَقَدِمَ الْمَدِينَةَ فَسَأَلَهُ عُمَرُ مَا أَقْدَمَكَ ؟ قَالَ : لأَسْأَلَكَ عَنْ ثَلاثِ خِلالٍ ، قَالَ : وَمَا هُنَّ ؟ قَالَ : رُبَّمَا كُنْتُ أَنَا وَالْمَرْأَةُ فِي بِنَاءٍ ضَيِّقٍ ، فَتَحْضُرُ الصَّلاةُ ، فَإِنْ صَلَّيْتُ أَنَا وَهِيَ ، كَانَتْ بِحِذَائِي ، وَإِنْ صَلَّتْ خَلْفِي ، خَرَجَتْ مِنَ الْبِنَاءِ ، فَقَالَ عُمَرُ : تَسْتُرُ بَيْنَكَ وَبَيْنَهَا بِثَوْبٍ ، ثُمَّ تُصَلِّي بِحِذَائِكَ إِنْ شِئْتَ ، وَعَنِ الرَّكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْعَصْرِ ، فَقَالَ : نَهَانِي عَنْهُمَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَ : وَعَنِ الْقَصَصِ ، فَإِنَّهُمْ أَرَادُونِي عَلَى الْقَصَصِ ، فَقَالَ : مَا شِئْتَ ، كَأَنَّهُ كَرِهَ أَنْ يَمْنَعَهُ ، قَالَ : إِنَّمَا أَرَدْتُ أَنْ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima a bilježe ga i Buhari (581), Muslim (826), Tirmizi (183), Bezzar (185), En-Nesai (276/1), Ebu Ja'la (147), Ibn Huzejme (1272) i drugi.

im pričam."[1] Omer je rekao: „Kako hoćeš." Kao da je prezirao zabraniti mi, a ja sam mu rekao: „Želio sam čuti tvoje riječi i njih se pridržavati." Pa je on rekao: „Bojim se za tebe da, kada im budeš držao predavanje u sebi ne osjetiš svoju nadvišenost nad njima. Zatim da im pričaš dok ne umisliš da si iznad njih poput zvijezda, pa da te Allah, zbog toga, na Sudnjem danu ne baci njima pod noge."[2]

112. Pričao nam je Bišr b. Šuajn b. Ebi Hamza, da mu je pričao njegov otac, od Zuhrija, da je rekao: „Obavijestio me je Salim b. Abdullah da ga je Abdullah b. Omer obavijestio da je Omer b. Hattab, r.a., rekao: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Allah vam zabranjuje da se zaklinjete svojim očevima.' Pa je Omer rekao: 'Tako mi Allaha, nisam se zakleo tako od kako sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je to zabranio, niti sam to progovorio ja lično niti citirajući nekoga drugog.'"[3]

أَنْتَهِي إِلَى قَوْلِكَ ،

قَالَ : أَخْشَى عَلَيْكَ أَنْ تَقُصَّ فَتَرْتَفِعَ عَلَيْهِمْ فِي نَفْسِكَ ، ثُمَّ تَقُصَّ فَتَرْتَفِعَ ، حَتَّى يُخَيَّلَ إِلَيْكَ أَنَّكَ فَوْقَهُمْ بِمَنْزِلَةِ الثُّرَيَّا ، فَيَضَعَكَ اللَّهُ تَحْتَ أَقْدَامِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِقَدْرِ ذَلِكَ.

١١٢ - حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ شُعَيْبِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ ، قَالَ : حَدَّثَنِي أَبِي ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، قَالَ : أَخْبَرَنِي سَالِمُ بْنُ عَبْدِ اللهِ ، أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ ، أَخْبَرَهُ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ ، قَالَ عُمَرُ : فَوَاللَّهِ مَا حَلَفْتُ بِهَا مُنْذُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْهَا ، وَلا تَكَلَّمْتُ بِهَا ذَاكِرًا وَلا آثِرًا.

1 Es-Sindi kaže: „Pod ovim se misli na vaz i predavanja."

2 Sened ovog hadisa je hasen/dobar.

3 Hadis je vjerodostojan po Buharijinim uvjetima. Bilježe ga Buhari (6647), Muslim (1646), Ibn Madže (2094) i drugi.

113. Pričao nam je Ebul-Jeman, da mu je ispričao Ebu Bekr b. Abdullah, od Rašida b. Sada, on od Omera b. Hattaba i Huzejfe b. Jemana, da Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije uzimao zekat na konje i robove.[1]

١١٣ - حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ ، حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ عَبْدِ اللهِ ، عَنْ رَاشِدِ بْنِ سَعْدٍ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، وَحُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَأْخُذْ مِنَ الْخَيْلِ وَالرَّقِيقِ صَدَقَةً.

114. Pričao nam je Alija b. Ishak, da ga je obavijestio Abdullah, tj. Ibn Mubarek, njega Muhammed b. Suka, od Abdullaha b. Dinara, on od Ibn Omera da je Omer b. Hattab držao hutbu u Džabiji,[2] pa je rekao: "Među nama je ustao Allahov Poslanik, s.a.v.s., kao i ja sada među vama i rekao: 'Oporučujem vam da prema mojim ashabima postupate lijepo, zatim prema onima koji dolaze poslije njih, zatim prema onima koji dolaze poslije njih. Zatim će se proširiti laži tako da će čovjek početi svjedočiti prije nego bude upitan

١١٤ - حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِسْحَاقَ ، أخبرنا عَبْدُ اللهِ ، يَعْنِي ابْنَ الْمُبَارَكِ ، أخبرنا مُحَمَّدُ بْنُ سُوقَةَ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ دِينَارٍ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ خَطَبَ بِالْجَابِيَةِ ، فَقَالَ : قَامَ فِينَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقَامِي فِيكُمْ ، فَقَالَ : اسْتَوْصُوا بِأَصْحَابِي خَيْرًا ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ يَفْشُو الْكَذِبُ حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ لَيَبْتَدِئُ بِالشَّهَادَةِ قَبْلَ أَنْ يُسْأَلَهَا ،

1 Ovaj hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab. Verzija ovog hadisa koju prenosi Ebu Hurejre nalazi se u Buhariji (1463, 1464) i Muslimu (982) gdje stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Musliman nije dužan dati zekat na robove i konje." Begavi u *Šerhus-sunne* kaže: „Ovo je stav učenjaka i oni kažu da čovjek nije dužan dati zekat za konje i robove izuzev kada su oni trgovačka roba, onda se na njih daje zekat kao na trgovačku robu. Ovaj stav se prenosi od Omera, a po njemu su postupali Seid b. Musejjeb, Omer b. Abdullaziz, a istog su stava i Malik, Šafija i drugi učenjaci."

2 Selo jugozapadno od Damaska.

za svjedočenje. Pa ko želi sredinu Dženneta neka se drži džemata, jer šejtan je s jednim, a daleko je od dvojice. Neka se niko od vas ne osamljuje s ženom, jer je treći s njima šejtan. Koga raduje njegovo dobro djelo, a žalosti ga loše – on je vjernik.'"[1]

فَمَنْ أَرَادَ مِنْكُمْ بَحْبَحَةَ الْجَنَّةِ فَلْيَلْزَمُ الْجَمَاعَةَ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ مَعَ الْوَاحِدِ ، وَهُوَ مِنَ الاثْنَيْنِ أَبْعَدُ ، لاَ يَخْلُوَنَّ أَحَدُكُمْ بِامْرَأَةٍ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ ثَالِثُهُمَا ، وَمَنْ سَرَّتْهُ حَسَنَتُهُ وَسَاءَتْهُ سَيِّئَتُهُ ، فَهُوَ مُؤْمِنٌ.

115. Pričao nam je Ebul-Jeman, da mu je ispričao Ebu Bekr, od Hakima b. Umejra i Damre b. Habiba, da su rekli: „Rekao je Omer b. Hattab: 'Koga raduje da gleda u uputu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., neka gleda u uputu Amra b. Esveda.'"[2]

١١٥ - حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ ، حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرٍ ، عَنْ حَكِيمِ بْنِ عُمَيْرٍ ، وَضَمْرَةَ بْنِ حَبِيبٍ ، قَالا : قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ : مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى هَدْيِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَلْيَنْظُرْ إِلَى هَدْيِ عَمْرِو بْنِ الأَسْوَدِ.

116. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, da mu je ispričao Zaida, njemu Semmak, od Ikrime, on od Ibn Abbasa da je rekao: „Rekao nam je Omer, r.a.: 'Bili smo u odredu s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa je neki čovjek rekao: 'Ne, oca mi...' dok mu

١١٦ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ ، قَالَ : حَدَّثَنَا زَائِدَةُ ، حَدَّثَنَا سِمَاكٌ ، عَنْ عِكْرِمَةَ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : قَالَ عُمَرُ : كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَكْبٍ ، فَقَالَ رَجُلٌ : لاَ وَأَبِي ، فَقَالَ رَجُلٌ : لاَ تَحْلِفُوا

1 Sened hadisa je vjerodostojan. Svi prenosioci su povjerljivi i od njih su prenosili Buhari i Muslim izuzev od Alija b. Ishaka. Od njega prenosi imam Tirmizi i on je povjerljiv.

2 Sened ovog hadisa je slab jer je prekinut.

je drugi odgovorio: 'Nemojte se kleti svojim očevima', okrenuo sam se i vidio da je to bio Allahov Poslanik, s.a.v.s.'"[1]

بِآبَائِكُمْ ، فَالْتَفَتُّ فَإِذَا هُوَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

117. Pričali su nam Assam b. Halid i Ebul-Jeman, da ih je obavijestio Šuajb b. Hamza, od Zuhrija, da je rekao: „Pričao nam je Ubejdullah b. Abdullah b. Utbe b. Mesud da je Ebu Hurejre, r.a., rekao: 'Nakon što je Poslanik, s.a.v.s., preselio, nakon njega je došao Ebu Bekr. Nevjernici su postali oni Arapi koji su postali, pa je Omer rekao: 'Ebu Bekre, kako ćeš se boriti protiv ljudi, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Naređeno mi je da se borim protiv ljudi dok ne budu govorili: 'Nema božanstva osim Allaha', a ko kaže: 'Nema božanstva osim Allaha', sačuvao je od mene svoj imetak i život osim kada pravo to zahtjeva, a njegov obračun je kod Allaha.' Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: 'Tako mi Allaha, sigurno ću se protiv njih boriti', a Ebul-Jeman prenosi: 'Sigurno ću se boriti protiv onoga ko razdvoji

١١٧ - حَدَّثَنَا عِصَامُ بْنُ خَالِدٍ ، وَأَبُو الْيَمَانِ ، قَالاَ : أَخْبَرَنَا شُعَيْبُ بْنُ أَبِي حَمْزَةَ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، قَالَ : حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللهِ بْنُ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ قَالَ : لَمَّا تُوُفِّيَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ أَبُو بَكْرٍ بَعْدَهُ ، وَكَفَرَ مَنْ كَفَرَ مِنَ الْعَرَبِ ، قَالَ عُمَرُ : يَا أَبَا بَكْرٍ كَيْفَ تُقَاتِلُ النَّاسَ ، وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا : لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، فَمَنْ قَالَ : لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ ، فَقَدْ عَصَمَ مِنِّي مَالَهُ وَنَفْسَهُ إِلاَّ بِحَقِّهِ ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ تَعَالَى ؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ : وَاللهِ لأُقَاتِلَنَّ ، قَالَ أَبُو الْيَمَانِ : لأَقْتُلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلاَةِ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

namaz i zekat, jer je zekat pravo u imetku. Tako mi Allaha, ako bi mi uskratili bravče koze koje su davali Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., ja bih se zbog toga borio protiv njih.' Pa je Omer rekao: 'Tako mi Allaha, tada sam shvatio da je samo Allah rasprostranio Ebu Bekrova prsa za borbu, i shvatio sam da je to istina.'"[1]

وَالزَّكَاةِ ، فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ ، وَاللَّهِ لَوْ مَنَعُونِي عَنَاقًا كَانُوا يُؤَدُّونَهَا إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنْعِهَا ، قَالَ عُمَرُ : فَوَاللَّهِ مَا هُوَ إِلاَّ أَنْ رَأَيْتُ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ شَرَحَ صَدْرَ أَبِي بَكْرٍ لِلْقِتَالِ ، فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ.

118 Pričao nam je Ebu Mugire, da mu je ispričao Evzai, njemu Amr b. Šuajb, od Abdullaha b. Amra b. Asa, on od Omera b. Hattaba, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nema namaza nakon sabah namaza dok ne izađe sunce, niti nakon ikindije dok ne zađe sunce."[2]

١١٨ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ ، حَدَّثَنَا الأَوْزَاعِيُّ ، حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ صَلاةَ بَعْدَ صَلاةِ الصُّبْحِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ ، وَلا بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغِيبَ الشَّمْسُ.

119 Pričao nam je Hakem b. Nafi, da mu je ispričao Ibn Ajjaš, od Ebu Sebe'e Utbe b. Temima, on od Utbe b. Amira el-Bezenija, on od Urve b. Mugisa el-Ensarija, on od Omera

١١٩ - حَدَّثَنَا الْحَكَمُ بْنُ نَافِعٍ ، حَدَّثَنَا ابْنُ عَيَّاشٍ ، عَنْ أَبِي سَبَأٍ عُتْبَةَ بْنِ تَمِيمٍ ، عَنِ الْوَلِيدِ بْنِ عَامِرٍ الْيَزَنِيِّ ، عَنْ عُرْوَةَ بْنِ مُغِيثٍ الأَنْصَارِيِّ ، عَنْ

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buhaije i Muslima, osim Issama b. Halida od kojeg prenosi Buharija. Bilježe ga i Buhari (1399, 1456, 1457), Bejheki (104/4) i drugi.

2 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab jer je prekinut.

b. Hattaba da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je presudio da najviše prava na pročelje jahalice ima njen vlasnik."[1]

عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ : قَضَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ صَاحِبَ الدَّابَّةِ أَحَقُّ بِصَدْرِهَا .

120. Pričao nam je Ebu Jeman el-Hukem b. Nafi, da mu je ispričao Ebu Bekr b. Abdullah, od Rašida b. Sada, on od Humre b. Abdukulala, da je rekao: „Nakon svog prvog putovanja u Šam, Omer je krenuo prema njemu kako bi ga obišao. Dok su putovali do njega i njegove pratnje je došla vijest da se u Šamu proširila kuga. Čuvši to, njegovi pratioci mu rekoše: 'Vrati se i nemoj se sam nuditi bolesti. Jer ako odeš u Šam, gdje se proširila kuga ne mislimo da ćeš se od nje izvući.' On se okrenuo i uputio ka Medini. Te noći je odsjeo na nekom drugom mjestu, a ja sam mu bio najbliži od svih ljudi, bio sam pored njega. Čuo sam ga da govori: 'Odvratili su me od Šama nakon što sam ga vidio, jer se u njemu proširila

١٢٠ - حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ الْحَكَمُ بْنُ نَافِعٍ ، حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ ، عَنْ رَاشِدِ بْنِ سَعْدٍ ، عَنْ حُمْرَةَ بْنِ عَبْدِ كُلَالٍ ، قَالَ : سَارَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ إِلَى الشَّامِ بَعْدَ مَسِيرِهِ الأَوَّلِ كَانَ إِلَيْهَا ، حَتَّى إِذَا شَارَفَهَا ، بَلَغَهُ وَمَنْ مَعَهُ أَنَّ الطَّاعُونَ فَاشٍ فِيهَا ، فَقَالَ لَهُ أَصْحَابُهُ : ارْجِعْ وَلَا تَقَحَّمْ عَلَيْهِ ، فَلَوْ نَزَلْتَهَا وَهُوَ بِهَا لَمْ نَرَ لَكَ الشُّخُوصَ عَنْهَا ، فَانْصَرَفَ رَاجِعًا إِلَى الْمَدِينَةِ ، فَعَرَّسَ مِنْ لَيْلَتِهِ تِلْكَ ، وَأَنَا أَقْرَبُ الْقَوْمِ مِنْهُ ، فَلَمَّا انْبَعَثَ ، انْبَعَثْتُ مَعَهُ فِي أَثَرِهِ ، فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ : رَدُّونِي عَنِ الشَّامِ بَعْدَ أَنْ شَارَفْتُ عَلَيْهِ ، لِأَنَّ الطَّاعُونَ فِيهِ ، أَلَا وَمَا

1 Hadis je hasen/dobar zbog drugih verzija. Kao što danas nekoga možemo proturiti na prednje sjedište automobila, a mi sjesti nazad. Ovdje se radi o bontonu ponašanja muslimana. Domaćin ima prednost, ali može drugoga pustiti da zauzme njegovo mjesto. (op.rec.)

kuga. Doista moje odustajanje od puta nije nimalo odgodilo moju smrt, niti bi moj odlazak u Šam imalo požurio moju smrt. Kada završim svoje potrebe u Medini moram putovati u Šam i doći u Hims, jer sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Allah će iz ovog grada oživjeti na Sudnjem danu sedamdeset hiljada koji neće polagati računa niti će biti kažnjeni. Oživjet će ih na crvenoj peščanoj dini između Zejtuna i njegovog zida.'"[1]

مُنْصَرَفِي عَنْهُ بِمُؤَخِّرٍ فِي أَجَلِي ، وَمَا كَانَ قُدُومِي مِنْهُ بِمُعَجِّلِي عَنْ أَجَلِي ، أَلا وَلَوْ قَدْ قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَفَرَغْتُ مِنْ حَاجَاتٍ لاَ بُدَّ لِي مِنْهَا ، لَقَدْ سِرْتُ حَتَّى أَدْخُلَ الشَّامَ ، ثُمَّ أَنْزِلَ حِمْصَ ، فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : لَيَبْعَثَنَّ اللهُ مِنْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَبْعِينَ أَلْفًا لاَ حِسَابَ عَلَيْهِمْ وَلا عَذَابَ عَلَيْهِمْ ، مَبْعَثُهُمْ فِيمَا بَيْنَ الزَّيْتُونِ وَحَائِطِهَا فِي الْبَرْثِ الأَحْمَرِ مِنْهَا.

121. Pričao nam je Abdullah b. Jezid, da mu je ispričao Hajve, njega obavijestio Ebu Akil, od njegovog amidžića, on od Ukbe b. Amira, da je pošao s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., u pohodu na Tebuk. Jednog dana je Poslanik, s.a.v.s., sjeo i počeo govoriti svojim ashabima: „Ko ustane onda kada se sunce uzdigne,[2] pa uzme abdest, upotpuni ga, a zatim klanja dva rekata bit

١٢١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ يَزِيدَ ، حَدَّثَنَا حَيْوَةُ ، أَخْبَرَنَا أَبُو عَقِيلٍ ، عَنِ ابْنِ عَمِّهِ ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ، أَنَّهُ خَرَجَ مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ فَجَلَسَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمًا يُحَدِّثُ أَصْحَابَهُ ، فَقَالَ : مَنْ قَامَ إِذَا اسْتَقَلَّتِ الشَّمْسُ فَتَوَضَّأَ ، فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ، ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ ،

1 Sened ovog hadisa je slab.
2 Kad sunce izađe i postane visoko. Dva rekata pomenuta u ovom hadisu se odnose na dva rekata duha namaza (Šuajb Arnaut).

će mu oprošteni grijesi i bit će kao kada ga je majka rodila.“ Ukbe b. Amir priča: „Tada sam rekao: ‘Hvala Allahu koji me opskrbio čuvenjem ovih riječi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.’ A Omer, koji je tu sjedio, naspram mene, reče: „Zar se čudiš tome? Prije nego si došao, Poslanik je kazao nešto još čudnije.“ „Šta to, za tebe bih dao i oca i majku“ – upitah. On odgovori: „Rekao je: ‘Ko se abdesti i upotpuni svoj abdest, zatim baci pogled prema nebesima i kaže: ‘Svjedočim da nema božanstva osim Allaha, jednog jedinog, koji nema druga i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik’, otvori mu se osmera džennetskih vrata da uđe na koja hoće.’“[1]

غُفِرَ لَهُ خَطَايَاهُ فَكَانَ كَمَا وَلَدَتْهُ أُمُّهُ ، قَالَ عُقْبَةُ بْنُ عَامِرٍ : فَقُلْتُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَزَقَنِي أَنْ أَسْمَعَ هَذَا مِنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقَالَ لِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ وَكَانَ تُجَاهِي جَالِسًا : أَتَعْجَبُ مِنْ هَذَا ؟ فَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَعْجَبَ مِنْ هَذَا قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَ ، فَقُلْتُ : وَمَا ذَاكَ بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي ؟ فَقَالَ عُمَرُ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ، ثُمَّ رَفَعَ نَظَرَهُ إِلَى السَّمَاءِ ، فَقَالَ : أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، فُتِحَتْ لَهُ ثَمَانِيَةُ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ .

122. Pričao nam je Sulejman b. Davud, a on je Ebu Davud et-Tejalisi da je rekao; „Pričao nam je Ebu Avane od Davuda el-Evdeije, on od Ab-

١٢٢- حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ يَعْنِي أَبَا دَاوُدَ الطَّيَالِسِيَّ ، قَالَ : حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ ، عَنْ دَاوُدَ الأَوْدِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْمُسْلِيِّ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, dok je ovaj sened slab, jer Ebu Akilov amidžić je nepoznat. Kasnije će biti navedena verzija sa vjerodostojnim senedom od Ukbe b. Amira.

durrahmana el-Muslijja, on od Ešasa b. Kajsa,da je rekao: 'Bio sam gost kod Omera, pa je pozvao ženu i udario je, te mi rekao: 'Zapamti od mene tri stvari koje sam ja zapamtio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: 'Ne pitaj čovjeka zbog čega je udario ženu, nemoj spavati dok ne klanjaš vitar...' i treće sam zaboravio.''[1]

، عَنِ الأَشْعَثِ بْنِ قَيْسٍ ، قَالَ : ضِفْتُ عُمَرَ ، فَتَنَاوَلَ امْرَأَتَهُ فَضَرَبَهَا ، وَقَالَ : يَا أَشْعَثُ ، احْفَظْ عَنِّي ثَلاثًا حَفِظْتُهُنَّ عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لاَ تَسْأَلِ الرَّجُلَ فِيمَ ضَرَبَ امْرَأَتَهُ ، وَلا تَنَمْ إِلاَّ عَلَى وَتْرٍ وَنَسِيتُ الثَّالِثَةَ.

123. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao njegov otac, a njemu Jezid, a on je Er-Rišk od Muaze, a on od Ummu Amra, kćerke Abdullahove da je čula Abdullaha b. Zubejra da je rekao: „Čuo sam Omera b. Hattaba da u svojoj hutbi govori da je čuo Allahovog Poslanika da je rekao: 'Ko na ovom svijetu bude oblačio svilu, neće njome biti odjeven na Ahiretu.''[2]

١٢٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ ، حَدَّثَنِي أَبِي ، حَدَّثَنَا يَزِيدُ يَعْنِي الرِّشْكَ ، عَنْ مُعَاذَةَ ، عَنْ أُمِّ عَمْرٍو ابْنَةِ عَبْدِ اللهِ ، أَنَّهَا سَمِعَتْ عَبْدَ اللهِ بْنَ الزُّبَيْرِ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ فِي خُطْبَتِهِ : أَنَّهُ سَمِعَ مِنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَنْ يَلْبَسِ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا فَلا يُكْسَاهُ فِي الآخِرَةِ.

124. Pričao nam je Jahja b. Ishak, da mu je ispričao Ibn Lehia, od Ebu Zubejra, on od

١٢٤ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ إِسْحَاقَ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ ، عَنْ جَابِرٍ ، قَالَ : أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ

1 Sened ovog hadisa je slab zbog nepoznavanja Abdurrahmana. Bilježe ga i Ibn Humejd (37). Ebu Davud (2147), Ibn Madže (1946) i drugi.

2 Hadis je vjerodostojan i njegovi prenosioci su povjerljivi.

Džabira, da je rekao: „Kazao mi je Omer b. Hattab: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Zasigrno će jahač putovati krajevima Medine i reći: ‘Nekada je u ovom naselju bilo mnogo vjernika.’“[1]

، قَالَ : سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : لَيَسِيرَنَّ الرَّاكِبُ فِي جَنَبَاتِ الْمَدِينَةِ ، ثُمَّ لَيَقُولُ : لَقَدْ كَانَ فِي هَذَا حَاضِرٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ كَثِيرٌ ، قَالَ أَبِي أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ : وَلَمْ يَجُزْ بِهِ حَسَنٌ الأَشْيَبُ جَابِرًا.

125. Pričao nam je Harun, njemu ispričao Ibn Vehb, da mu je pričao Amr b. Haris, njemu Umer b. Saib, da mu je pričao Kasim b. Ebi Kasim es-Sai’i, od Kasa el-Adžnada u Konstantinopolju da ga je čuo da govori kako je Omer b. Hattab rekao: „O ljudi, čuo sam Allahovog Poslanika s.a.v.s., da kaže: ‘Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka ne sjedi za trpezom gdje se toči alkohol! Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka ne ulazi u javno kupatilo bez pokrivenog donjeg dijela tijela! Koja žena vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka ne ulazi u javno kupatilo.’“[2]

١٢٥ - حَدَّثَنَا هَارُونُ ، حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ ، حَدَّثَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ السَّائِبِ ، حَدَّثَهُ أَنَّ الْقَاسِمَ بْنَ أَبِي الْقَاسِمِ السَّبَائِيَّ ، حَدَّثَهُ عَنْ قَاصِّ الأَجْنَادِ ، بِالْقُسْطَنْطِينِيَّةِ ، أَنَّهُ سَمِعَهُ يُحَدِّثُ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ قَالَ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ، فَلا يَقْعُدَنَّ عَلَى مَائِدَةٍ يُدَارُ عَلَيْهَا بِالْخَمْرِ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ، فَلا يَدْخُلِ الْحَمَّامَ إِلاَّ بِإِزَارٍ ، وَمَنْ كَانَتْ تُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ، فَلا تَدْخُلِ الْحَمَّامَ.

1 Hadis je hasen zbog drugih hadisa, a ovaj sened je slab zbog Ebu Lehia. Ovaj hadis ima i drugu verziju od Ebu Hurejre koju bilježe Buhari (1874), Mualim (1389).

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, ovaj sened je slab jer je Kas el-Adžnad nepoznat.

126. Pričao nam je Ebu Seleme el-Huzai, da su ga obavijestili Lejs i Junus, od Jezida b. Abdullaha b. Usame b. Hada, on od Velida b. Ebi Velida, on od Osmana b. Abdullaha, a on je Ibn Suraka, od Omera b. Hattaba da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko načini hlad borcu na Allahovom putu, Allah će njemu načiniti hlad na Sudnjem danu. Ko opremi borca na Allahovom putu dok ovaj ne napusti to mjesto, slijedit će mu nagrada kao i ovom gaziji sve dok gazija ne umre.'" Junus je rekao: „Ili se ne vrati iz borbe."..."ko radi Allaha sagradi džamiju u kojoj će se spominjati Allahovo ime, Allah će mu sagraditi kuću u Džennetu.'"[1]

١٢٦ - حَدَّثَنَا أَبُو سَلَمَةَ الْخُزَاعِيُّ، أَخْبَرَنَا لَيْثٌ، وَيُونُسُ، حَدَّثَنَا لَيْثٌ، عَنْ يَزِيدَ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ أُسَامَةَ بْنِ الْهَادِ، عَنِ الْوَلِيدِ بْنِ أَبِي الْوَلِيدِ، عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ، يَعْنِي ابْنَ سُرَاقَةَ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ أَظَلَّ رَأْسَ غَازٍ، أَظَلَّهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ جَهَّزَ غَازِيًا حَتَّى يَسْتَقِلَّ، كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ حَتَّى يَمُوتَ قَالَ: يُونُسُ: أَوْ يَرْجِعَ، وَمَنْ بَنَى لِلَّهِ مَسْجِدًا يُذْكَرُ فِيهِ اسْمُ اللهِ تَعَالَى، بَنَى اللهُ لَهُ بِهِ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ.

127. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Ebu Avane, od Sulejmana el-Eameša, on od Šekika, on od Sulejmana b. Rebia, da je čuo Omera da kaže: „Poslanik, s.a.v.s., je razdijelio nekoj skupini pomoć, pa sam

١٢٧ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ، حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ، عَنْ سُلَيْمَانَ الأَعْمَشِ، عَنْ شَقِيقٍ، عَنْ سَلْمَانَ بْنِ رَبِيعَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ عُمَرَ، يَقُولُ: قَسَمَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

1 Hadis je vjerodostojan.

mu rekao: 'Poslaniče, zar stanovnici sofe (sirotinja koja je boravila u džamiji) nisu preči za to od njih?' Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Vi mi nudite da biram između dvije stvari, da mi nešto tražite grubim riječima ili da me optužite da sam škrtica, a ja to nisam.'"[1]

وَسَلَّمَ قِسْمَةً ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ ، لَغَيْرُ هَؤُلاءِ أَحَقُّ مِنْهُمْ أَهْلُ الصُّفَّةِ ، قَالَ : فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّكُمْ تُخَيِّرُونِي بَيْنَ أَنْ تَسْأَلُونِي بِالْفُحْشِ ، وَبَيْنَ أَنْ تُبَخِّلُونِي وَلَسْتُ بِبَاخِلٍ.

128. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Halid, od Jezida b. Ebi Zejda, on od Asima b. Ubejdullaha, on od svog oca, a on od svog djeda, on od Omera b. Hattaba da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako nakon fiziološke potrebe uzima abdest i potire mesh po mestvama."[2]

١٢٨ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ ، حَدَّثَنَا خَالِدٌ ، عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي زِيَادٍ ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللهِ ، عَنْ أَبِيهِ ، أَوْ جَدِّهِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ : رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ الْحَدَثِ تَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى الْخُفَّيْنِ.

129. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammad b. Seleme, od Alija b. Zejda, on od Ebu Rafia, da je Omer b. Hattab bio oslonjen na Ibn

١٢٩ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ ، حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ ، عَنْ أَبِي رَافِعٍ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. S ovim senedom ga bilježi i Muslim (1056). Es-Sindi kaže: „Ovo predanje znači: 'Oni su svoje ponašanje prema meni izrazili kroz dva stanja: ili mi traže nešto na neprikladan način ili me optužuju za škrtarenje. Na taj način mi nude da izaberem od ovo dvoje šta hoću. Zbog toga sam požurio da im to dam prije nego mi budu tražili.' A Allah najbolje zna." (Hašija, 108/1)

2 Hadis je vjerodostojan na osnovu drugih verzija, a ovaj sened je slab zbog slabosti jednog od prenosilaca Jezida b. Ebu Zijada

كَانَ مُسْتَنِدًا إِلَى ابْنِ عَبَّاسٍ ، وَعِنْدَهُ ابْنُ عُمَرَ ، وَسَعِيدُ بْنُ زَيْدٍ فَقَالَ : اعْلَمُوا أَنِّي لَمْ أَقُلْ فِي الْكَلَالَةِ شَيْئًا ، وَلَمْ أَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِي أَحَدًا ، وَأَنَّهُ مَنْ أَدْرَكَ وَفَاتِي مِنْ سَبْيِ الْعَرَبِ ، فَهُوَ حُرٌّ مِنْ مَالِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ ، فَقَالَ سَعِيدُ بْنُ زَيْدٍ : أَمَا إِنَّكَ لَوْ أَشَرْتَ بِرَجُلٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ لَائْتَمَنَكَ النَّاسُ ، وَقَدْ فَعَلَ ذَلِكَ أَبُو بَكْرٍ وَائْتَمَنَهُ النَّاسُ ، فَقَالَ عُمَرُ : قَدْ رَأَيْتُ مِنْ أَصْحَابِي حِرْصًا سَيِّئًا ، وَإِنِّي جَاعِلٌ هَذَا الأَمْرَ إِلَى هَؤُلَاءِ النَّفَرِ السِّتَّةِ الَّذِينَ مَاتَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَنْهُمْ رَاضٍ ، ثُمَّ قَالَ عُمَرُ لَوْ أَدْرَكَنِي أَحَدُ رَجُلَيْنِ ، ثُمَّ جَعَلْتُ هَذَا الأَمْرَ إِلَيْهِ لَوَثِقْتُ بِهِ سَالِمٌ مَوْلَى أَبِي حُذَيْفَةَ ، وَأَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ.

Abbasa, a sa njim je bio i Ibn Omer i Seid b. Zejd, pa reče: „Znajte da ja nisam rekao ništa o kelali i nisam oporučio nakon mene nikoga. One robove koji, nakon moje smrti ostanu, o njihovom oslobađanju neka odluči vladar.“ Seid b. Zejd reče: „Kada bi pokazao na nekog čovjeka od muslimana, pa da to ljudi pred tobom prihvate, kao što je to uradio i Ebu Bekr.“ Omer reče: „Među nekim svojim prijateljima sam vidio lošu težnju, i ovo prepuštam grupi od šest ljudi s kojima je Allahov Poslanik, s.a.v..s, bio zadovoljan kada je preselio.“ Zatim je Omer rekao: „Kada bi mi došao jedan od dvoice ljudi i kada bih mu prepustio vlast bio bih siguran u njega da ga ostavim kao nasljednika: Salim, štićenik Ebu Huzejfe i Ebu Ubejde b. Džerrah.“[1]

١٣٠- حَدَّثَنَا عَفَّانُ ، حَدَّثَنَا هَمَّامٌ ، حَدَّثَنَا قَتَادَةُ ، حَدَّثَنِي أَبُو

130. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hemam, njemu Katade, da mu je pričao

1 Sened hadisa je slab.

Ebu Alije, od Ibn Abbasa da je rekao: „Posvjedočili su mi ljudi s kojim sam zadovoljan, a među njima i Omer s kojim sam ponajviše zadovoljan da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Nema namaza nakon sabaha dok sunce ne izađe i nema namaza nakon ikindije dok sunce ne zađe.'"[1]

الْعَالِيَةِ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : شَهِدَ عِنْدِي رِجَالٌ مَرْضِيُّونَ فِيهِمْ عُمَرُ ، وَأَرْضَاهُمْ عِنْدِي عُمَرُ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ صَلاَةَ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ ، وَلا صَلاَةَ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ.

131. Pričao nam je Affan, njemu ispričao Vuhejb, njemu Abdullah b. Osman b. Husejim, od Seida b. Džubejra, on od Ibn Abbasa, da se Omer b. Hattab nadvisio nad ruknom i rekao: „Doista ja znam da si ti kamen, i da nisam vidio mog Miljenika, s.a.v..s., da te poljubio ili dodirnuo, nikada te ne bih dodirnuo niti poljubio. *Vi u Allahovom Poslaniku imate najljepši uzor.*"[2]

١٣١- حَدَّثَنَا عَفَّانُ ، حَدَّثَنَا وُهَيْبٌ ، حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ عُثْمَانَ بْنِ خُثَيْمٍ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ أَكَبَّ عَلَى الرُّكْنِ ، فَقَالَ : إِنِّي لأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ ، وَلَوْ لَمْ أَرَ حِبِّي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبَّلَكَ وَاسْتَلَمَكَ ، مَا اسْتَلَمْتُكَ وَلاَ قَبَّلْتُكَ ، ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾.

132. Pričao nam je Affan, njemu ispričao Hammad, njega obavijestio Ammar b. Ebi Ammar da je Omer b. Hattab, r.a., rekao: „Allahov Poslanik,

١٣٢ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ ، حَدَّثَنَا حَمَّادٌ ، أَخْبَرَنَا عَمَّارُ بْنُ أَبِي عَمَّارٍ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، قَالَ : إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى فِي يَدِ

1 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Sened hadisa je kavij/snažan i prenosioci su povjerljivi.

رَجُلٍ خَاتَمًا مِنْ ذَهَبٍ ، فَقَالَ : أَلْقِ ذَا ، فَأَلْقَاهُ ، فَتَخَتَّمَ بِخَاتَمٍ مِنْ حَدِيدٍ ، فَقَالَ : ذَا شَرٌّ مِنْهُ فَتَخَتَّمَ بِخَاتَمٍ مِنْ فِضَّةٍ ، فَسَكَتَ عَنْهُ.

s.a.v.s., je video na ruci nekog čovjeka prsten od zlata pa mu je rekao: 'Baci to!' Pa ga je čovjek bacio i stavio prsten od gvožđa, a Poslanik mu je rekao: 'To je gore od onoga.' Pa je čovjek stavio prsten od srebra i Poslanik, s.a.v.s., nije ništa kazao.'"[1]

١٣٣ - حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ عَمْرٍو ، حَدَّثَنَا زَائِدَةُ ، حَدَّثَنَا عَاصِمٌ ، وَحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ ، عَنْ زَائِدَةَ ، عَنْ عَاصِمٍ ، عَنْ زِرٍّ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ ، قَالَ : لَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتِ الأَنْصَارُ : مِنَّا أَمِيرٌ ، وَمِنْكُمْ أَمِيرٌ ، فَأَتَاهُمْ عُمَرُ فَقَالَ : يَا مَعْشَرَ الأَنْصَارِ أَلَسْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ أَمَرَ أَبَا بَكْرٍ أَنْ يَؤُمَّ النَّاسَ ، فَأَيُّكُمْ تَطِيبُ نَفْسُهُ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَبَا بَكْرٍ فَقَالَتِ الأَنْصَارُ : نَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ نَتَقَدَّمَ أَبَا بَكْرٍ.

133 Pričao nam je Muavija b. Amr, da mu je ispričao Zaide, njemu ispričali Asim i Husejn b. Ali, od Zaide, on od Asima, on od Zirra, on od Abdullaha da je rekao: „Nakon što je Allahov Poslanik, s.a.v.s., preselio, Ensarije su kazali: 'Od nas je emir jedne godine, a od vas druge godine.' Došao im je Omer i rekao: 'Skupino Ensarija, zar ne znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio Ebu Bekru da imami ljudima. Pa ko od vas može sebi dozvoliti da bude ispred Ebu Bekra?' Pa su Ensarije povikali: 'Da nas Allah sačuva od toga da budemo ispred Ebu Bekra.'"[2]

1 Hadis je hasen/dobar na osnovu ostalih verzija haisa, a ovaj sened je slab jer je prekinut.

2 Sened hadisa je hasen/ dobar.

134. Pričao nam je Misa b. Davud, pričao nam je Ibn Lehia, od Ebi Zubejra, on od Džabira, da ga je Omer obavijestio kako je vidio čovjeka kako uzima abdest za namaz pa je ostavio neopranim prostor koliko nokat u predjelu pete. Poslanik, s.a.v.s., je to vidio pa je rekao: „Vrati se i upotpuni svoj abdest.“ Pa se čovjek vratio, uzeo abdest i klanjao.[1]

١٣٤ - حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ دَاوُدَ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ، عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ، عَنْ جَابِرٍ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ، أَخْبَرَهُ أَنَّهُ رَأَى رَجُلاً تَوَضَّأَ لِلصَّلَاةِ، فَتَرَكَ مَوْضِعَ ظُفُرٍ عَلَى ظَهْرِ قَدَمِهِ، فَأَبْصَرَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: ارْجِعْ فَأَحْسِنْ وُضُوءَكَ فَرَجَعَ فَتَوَضَّأَ ثُمَّ صَلَّى.

135. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, njemu ispričao Hejsem b. Rafi el-Tatari Basri, njemu Ebu Jahja, jedan od stanovnika Mekke od Ferruha, Osmanovog štićenika, da je Omer, kada je bio vladar pravovjernih, pa je vidio izloženu hranu, rekao: „Šta je ova hrana?“ Rekoše mu: „Ta hrana nam je donešena.“ On dodade: „Neka je Allah blagoslovi i neka blagoslovi onoga ko je donio.“ „Vladaru pravovjernih“ – rekoše – „ta hrana je pod monopolom.“ „Ko je monopolizovao?“ – upita Omer. Rekoše mu da su u pi-

١٣٥ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ، مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ، حَدَّثَنَا الْهَيْثَمُ بْنُ رَافِعٍ الطَّاطَرِيُّ، بَصْرِيٌّ، حَدَّثَنِي أَبُو يَحْيَى، رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ مَكَّةَ، عَنْ فَرُّوخَ، مَوْلَى عُثْمَانَ، أَنَّ عُمَرَ وَهُوَ يَوْمَئِذٍ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ، خَرَجَ إِلَى الْمَسْجِدِ فَرَأَى طَعَامًا مَنْثُورًا، فَقَالَ: مَا هَذَا الطَّعَامُ؟ فَقَالُوا: طَعَامٌ جُلِبَ إِلَيْنَا، قَالَ: بَارَكَ اللهُ فِيهِ، وَفِيمَنْ جَلَبَهُ، قِيلَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَإِنَّهُ قَدِ احْتُكِرَ، قَالَ: وَمَنِ احْتَكَرَهُ؟ قَالُوا: فَرُّوخُ مَوْلَى عُثْمَانَ، وَفُلَانٌ

1 Hadis je vjerodostojan

tanju Feruh, Osmanov štićenik i neki Omerov štićenik. On posla po njih te ih pozvaše. Omer ih upita: „Šta vas je navelo da držite monopol nad hranom muslimana?“ Oni odgovoriše: „Vladaru pravovjernih, kupujemo za naš novac i prodajemo.“ Omer im reče: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Onaj ko bude držao monopol muslimanima nad hranom, Allah će ga kazniti bankrotom ili gubom.'“ Ferruh reče: „Vladaru pravovjernih, zavjetujem se Allahu, i zavjetujem se tebi da se ovome neću više vratiti.“ Dok Omerov štićenik reče: ‘Mi kupujemo za naš novac i prodajemo.’“

Ebu Jahja kaže: „Vidio sam Omerovog štićenika pogođenog gubom.“[1]

مَوْلَى عُمَرَ ، فَأَرْسَلَ إِلَيْهِمَا فَدَعَاهُمَا ، فَقَالَ : مَا حَمَلَكُمَا عَلَى احْتِكَارِ طَعَامِ الْمُسْلِمِينَ ؟ قَالا : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، نَشْتَرِي بِأَمْوَالِنَا ، وَنَبِيعُ ، فَقَالَ عُمَرُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ :

مَنِ احْتَكَرَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ طَعَامَهُمْ ، ضَرَبَهُ اللهُ بِالإِفْلاسِ ، أَوْ بِجُذَامٍ ، فَقَالَ فَرُّوخُ : عِنْدَ ذَلِكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، أُعَاهِدُ اللهَ ، وَأُعَاهِدُكَ ، أَنْ لاَ أَعُودَ فِي طَعَامٍ أَبَدًا ، وَأَمَّا مَوْلَى عُمَرَ فَقَالَ : إِنَّمَا نَشْتَرِي بِأَمْوَالِنَا وَنَبِيعُ .

قَالَ أَبُو يَحْيَى : فَلَقَدْ رَأَيْتُ مَوْلَى عُمَرَ مَجْذُومًا.

136. Pričao nam je Ebul-Jeman, da ga je obavijestio Šuajb od Zuhrija, da mu je pričao Salim b. Abdullah, da je Abdullah b. Omer rekao da je čuo Omera kako kaže: „Posla-

١٣٦ - حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ ، أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، حَدَّثَنَا سَالِمُ بْنُ عَبْدِ اللهِ ، أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ ، قَالَ : سَمِعْتُ عُمَرَ

1 Sened hadisa je slab jer je Ebu Jahja el-Mekki nepoznat.

nik, s.a.v.s., mi je davao dar, pa sam mu rekao: 'Daj ga nekome ko je siromašniji od mene, dok mi jednom nije dao nešto imetka, pa sam rekao: 'Daj ga nekome ko je siromašniji od mene.' On je odgovorio: 'Uzmi ga i opskrbi se njime i udijeli ga kao sadaku, ono što dobiješ od halal imetka, a ne nastojiš ga steći ili tražiti, uzmi ga, a ono što ti ne dođe, ne tuguj za njime.'"[1]

، يَقُولُ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطِينِي الْعَطَاءَ ، فَأَقُولُ : أَعْطِهِ أَفْقَرَ إِلَيْهِ مِنِّي ، حَتَّى أَعْطَانِي مَرَّةً مَالاً ، فَقُلْتُ : أَعْطِهِ أَفْقَرَ إِلَيْهِ مِنِّي ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : خُذْهُ فَتَمَوَّلْهُ ، وَتَصَدَّقْ بِهِ ، فَمَا جَاءَكَ مِنْ هَذَا الْمَالِ وَأَنْتَ غَيْرُ مُشْرِفٍ وَلاَ سَائِلٍ فَخُذْهُ ، وَمَا لاَ فَلاَ تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ.

137. Pričao nam je Harun, njemu ispričao Ibn Vehb, da ga je obavijestio Junus od Ibn Šihaba, on od Salima, on od svog oca da je čuo Omera da kaže: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je dao dar..." pa je spomenuo njegovo značenje.[2]

١٣٧ - حَدَّثَنَا هَارُونُ ، حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ ، أَخْبَرَنِي يُونُسُ ، عَنِ ابْنِ شِهَابٍ ، عَنْ سَالِمٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ : سَمِعْتُ عُمَرَ يَقُولُ : كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطِينِي الْعَطَاءَ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ.

138. Pričao nam je Hadžadž, da mu je ispričao Lejs, da mu je pričao Bukejr, od Abdulmelika b. Seida el-Ensarije, on od Džabira b. Abdullaha, on od Omera b. Hatta-

١٣٨ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ ، حَدَّثَنَا لَيْثٌ ، حَدَّثَنِي بُكَيْرٌ ، عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ سَعِيدٍ الْأَنْصَارِيِّ ، عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Pogledaj hadis pod brojem 100.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

ba da je rekao: „Jednog dana sam s radošću pogledao ženu i poljubio je, a postio sam. Došao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao mu: 'Danas sam učinio krupnu stvar. Poljubio sam ženu, a postio sam.' Poslanik, s.a.v.s., me upita: 'Ispiraš li usta vodom dok postiš?' 'U tome nema problema' – odgovorio sam. Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Pa u čemu onda ima problema?'"[1]

: هَشَشْتُ يَوْمًا فَقَبَّلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ ، فَأَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقُلْتُ : صَنَعْتُ الْيَوْمَ أَمْرًا عَظِيمًا ، قَبَّلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَرَأَيْتَ لَوْ تَمَضْمَضْتَ بِمَاءٍ وَأَنْتَ صَائِمٌ ؟ قُلْتُ : لاَ بَأْسَ بِذَلِكَ ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : فَفِيمَ ؟ .

139. Pričao nam je Junus b. Muhammed, njemu ispričao Davud, a on je Ibn Ebi Furat, njemu ispričao Abdullah b. Burejde, od Ebul-Esveda ed-Dejlija, da je rekao: „Došao sam u Medinu kada je u njoj harala bolest od koje su puno umirali. Sjeo sam pored Omera b. Hattaba, pa je pored njega pronešena dženaza koja je pohvaljena, pa je on rekao: 'Obavezno je.'[2] Pronešena je i druga dženaza koja je pohvaljena, pa je on ponovo rekao: 'Obavezno je.' Pronešena je i treća džena-

١٣٩ - حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ مُحَمَّدٍ ، حَدَّثَنَا دَاوُدُ ، يَعْنِي ابْنَ أَبِي الْفُرَاتِ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ بُرَيْدَةَ ، عَنْ أَبِي الأَسْوَدِ ، أَنَّهُ قَالَ : أَتَيْتُ الْمَدِينَةَ فَوَافَيْتُهَا وَقَدْ وَقَعَ فِيهَا مَرَضٌ ، فَهُمْ يَمُوتُونَ مَوْتًا ذَرِيعًا ، فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ، فَمَرَّتْ بِهِ جَنَازَةٌ فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا خَيْرًا ، فَقَالَ عُمَرُ وَجَبَتْ ، ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا خَيْرًا

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.
2 U prva dva slučaja obavezan mu je Džennet i oprost, a u trećem kazna i Vatra. (Hašija, 113/1)

za koja je pokuđena, pa je on rekao: 'Obavezno je.' Ja sam ga upitao: 'Šta je obavezno, vladaru pravovjernih?' On je rekao: 'Rekao sam ono što je rekao i Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'Kojem god muslimanu četvorica budu posvjedočila da je dobar, Allah će ga uvesti u Džennet.' Pa smo reki: 'A trojica?' On je rekao: 'Ili trojica!' Ponovo smo kazali: 'A dvojica?' On je rekao: 'Ili dvojica!' A nismo pitali za jednoga.'"[1]

فَقَالَ عُمَرُ وَجَبَتْ ، ثُمَّ مُرَّ بِالثَّالِثَةِ فَأُثْنِيَ عَلَيْهَا شَرًّا فَقَالَ عُمَرُ وَجَبَتْ فَقَالَ أَبُو الأَسْوَدِ : مَا وَجَبَتْ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ؟ قَالَ : قُلْتُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَيُّمَا مُسْلِمٍ شَهِدَ لَهُ أَرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ ، أَدْخَلَهُ اللهُ الْجَنَّةَ ، قَالَ : فَقُلْنَا : وَثَلاثَةٌ ؟ قَالَ : فَقَالَ : وَثَلاثَةٌ ، قَالَ : قُلْنَا : وَاثْنَانِ ؟ قَالَ : وَاثْنَانِ ، قَالَ : ثُمَّ لَمْ نَسْأَلْهُ عَنِ الْوَاحِدِ

140. Pričao nam je Ebu Seid, njemu ispričao Ibn Lehia, da ga je obavijestio Bukejr, od Seida b. Musejjeba, on od Omera da je rekao: „Išli smo u pohode s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., u ramazanu. A i osvajanje Mekke je bilo u ramazanu, pa smo u njima mrsili."[2]

١٤٠ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا بُكَيْرٌ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ ، عَنْ عُمَرَ ، قَالَ : غَزَوْنَا مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَمَضَانَ ، وَالْفَتْحَ فِي رَمَضَانَ ، فَأَفْطَرْنَا فِيهِمَا.

141. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, njemu ispričao Musenna b.

١٤١ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ ، حَدَّثَنَا الْمُثَنَّى بْنُ عَوْفٍ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Buharjinim uvjetima. Bilježe ga Buhari (2643), Tirmizi (1059) i drugi.

2 Sened hadisa je jak.

Auf el-Anzeli Basri, i rekao: „Obavijestio me je Gadban b. Hanzala da je njegov otac Hanzala b. Nuajm otišao u delegaciji kod Omera. A Omer je imao običaj, kada bi pred njim došao neko iz neke delegacije upitati ga odakle je. 'Pa kada je moj otac prošao pored njega upitao ga je odakle je, a on mu je odgovorio: 'Iz Anzela.' Pa je Omer rekao: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Pleme iz tog pravca će biti napadnuto od neprijatelja, pa će ga Allah pomoći.'"[1]

الْعَنَزِيُّ ، بَصْرِيٌّ ، قَالَ : أَنْبَأَنِي الْغَضْبَانُ بْنُ حَنْظَلَةَ ، أَنَّ أَبَاهُ حَنْظَلَةَ بْنَ نُعَيْمٍ ، وَفَدَ إِلَى عُمَرَ ، فَكَانَ عُمَرُ إِذَا مَرَّ بِهِ إِنْسَانٌ مِنَ الْوَفْدِ سَأَلَهُ مِمَّنْ هُوَ ؟

حَتَّى مَرَّ بِهِ أَبِي فَسَأَلَهُ : مِمَّنْ أَنْتَ ؟ فَقَالَ : مِنْ عَنَزَةَ ، فَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : حَيٌّ مِنْ هَاهُنَا مَبْغِيٌّ عَلَيْهِمْ مَنْصُورُونَ.

142. Pričao nam je Hasan b. Musa, da mu je ispričao Ibn Lehia, njemu Jezid b. Ebi Habib, od Mamera, da je pitao Seida b. Musejjeba o postu u toku putovanja, pa je prenio od Omera b. Hattaba da je rekao: „S Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., smo bili u dva pohoda u mjesecu ramazanu; na Bedru i u osvajanju Mekke, pa smo mrsili u toku njih."[2]

١٤٢- حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، قَالَ : حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ أَبِي حَبِيبٍ ، عَنْ مَعْمَرٍ ، أَنَّهُ سَأَلَ سَعِيدَ بْنَ الْمُسَيَّبِ : عَنِ الصِّيَامِ فِي السَّفَرِ ، فَحَدَّثَهُ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، أَنَّهُ قَالَ : غَزَوْنَا مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَزْوَتَيْنِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ : يَوْمَ بَدْرٍ ، وَيَوْمَ الْفَتْحِ ، فَأَفْطَرْنَا فِيهِمَا.

1 Sened hadisa je slab zbog nepoznavanja Gadbana b. Hanzale i njegovog oca.
2 Hadis je jak/kavij'.

143. Pričao nam je Ebu Seid, njemu ispričao Dejlem b. Gazvan Abdi, od Mejmuna el-Kurdija, da mu je pričao Ebu Osman en-Nehdi, od Omera b. Hattaba da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

„Za vas se najviše bojim svakog munafika koji zna govoriti."[1]

١٤٣- حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ، حَدَّثَنَا دَيْلَمُ بْنُ غَزْوَانَ عَبْدِيٌّ ، حَدَّثَنَا مَيْمُونٌ الْكُرْدِيُّ ، حَدَّثَنِي أَبُو عُثْمَانَ النَّهْدِيُّ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي كُلُّ مُنَافِقٍ عَلِيمِ اللِّسَانِ.

144. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Abdulaziz b. Muhammed, a njemu Salih b. Muhammed b. Zaide, od Salima b. Abdullaha, da je bio s Meslemom b. Abdulmelikom u zemlji Bizantinaca, pa je u stvarima nekog čovjeka našao ukraden dio ratnog plijena. Pitao je Salima b. Abdullaha a on mu je rekao: „Pričao mi je Abdullah od Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Spalite stvari onog kod koga nađete nešto od prikrivenog ratnog plijena.' Pa je rekao: 'Uhapsite ga', i rekao je: 'Udarite ga.' Njegove stvari su iznijeli na čaršiju

١٤٤- حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ مُحَمَّدٍ ، حَدَّثَنَا صَالِحُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ زَائِدَةَ ، عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، أَنَّهُ كَانَ مَعَ مَسْلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ فِي أَرْضِ الرُّومِ ، فَوُجِدَ فِي مَتَاعِ رَجُلٍ غُلُولٌ ، فَسَأَلَ سَالِمَ بْنَ عَبْدِ اللهِ ، فَقَالَ : حَدَّثَنِي عَبْدُ اللهِ ، عَنْ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ وَجَدْتُمْ فِي مَتَاعِهِ غُلُولاً فَأَحْرِقُوهُ ، قَالَ : وَأَحْسَبُهُ قَالَ : وَاضْرِبُوهُ قَالَ : فَأَخْرَجَ مَتَاعَهُ فِي السُّوقِ ، قَالَ :

1 Sened hadisa je kavij/jak. U Hašiji stoji: „To je onaj munafik čije znanje je samo na jeziku, a u srcu nema ničega." (Hašija. 114/1)

i u njima su pronašli mushaf. Pitao je Salima, a on mu je rekao: 'Mushaf prodaj i njegovu vrijednost podijeli kao sadaku.'"[1]

فَوَجَدَ فِيهِ مُصْحَفًا ، فَسَأَلَ سَالِمًا فَقَالَ : بِعْهُ وَتَصَدَّقْ بِثَمَنِهِ.

145. Pričali su nam Ebu Seid i Husejin b. Muhammed, da im je ispričao Israil od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, on od Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., imao običaj tražiti zaštitu od pet stvari: od škrtosti, od kukavičluka, smutnje u prsima, kaburske kazne i lošeg života."[2]

١٤٥- حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، وَحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ ، قَالَا : حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ ، عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ ، عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ ، عَنْ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنْ خَمْسٍ : مِنَ الْبُخْلِ ، وَالْجُبْنِ ، وَفِتْنَةِ الصَّدْرِ ، وَعَذَابِ الْقَبْرِ ، وَسُوءِ الْعُمُرِ.

146. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Ibn Lehia, kako je čuo Ata b. Dinara, a on Ebu Jezida el-Havlanija, da je čuo Feddalu b. Ubejdullaha, da kaže da je čuo Omera b. Hattaba, koji je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Tri su vrste šehida; čovjek vjernik, dobrog imana koji susretne neprijatelja pa se iskreno na Allahovom putu

١٤٦- حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، قَالَ سَمِعْتُ عَطَاءَ بْنَ دِينَارٍ ، عَنْ أَبِي يَزِيدَ الْخَوْلَانِيِّ ، أَنَّهُ سَمِعَ فَضَالَةَ بْنَ عُبَيْدٍ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : الشُّهَدَاءُ ثَلَاثَةٌ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الإِيمَانِ لَقِيَ الْعَدُوَّ،

1 Hadis je slab zbog slabosti jednog od ravija. Između ostalih bilježi ga i Tirmizi i kaže da je garib.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

bori dok ne bude ubijen. To je onaj prema kome će ljudi na Sudnjem danu podizati vratove." Poslanik, s.a.v.s., je toliko podigao svoj vrat da mu je pala kapa s glave ili s Omerove glave. „Čovjek vjernik, dobrog imana, koji se sukobi s neprijateljem, pa kao da ga trn talhe[1] ubode u kožu, i dođe mu strijela nepoznatog čovjeka te ga ubije. On je na drugom stepenu. Treći je čovjek vjernik, koji je pomiješao dobra i loša djela, pa se bori iskreno radi Allaha i bude ubijen. On je na trećem stepenu."[2]

فَصَدَقَ اللَّهَ حَتَّى قُتِلَ ، فَذَلِكَ الَّذِي يَرْفَعُ إِلَيْهِ النَّاسُ أَعْنَاقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ - وَرَفَعَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأْسَهُ حَتَّى وَقَعَتْ قَلَنْسُوَتُهُ أَوْ قَلَنْسُوَةُ عُمَرَ - وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الإِيمَانِ لَقِيَ الْعَدُوَّ ، فَكَأَنَّمَا يُضْرَبُ جِلْدُهُ بِشَوْكِ الطَّلْحِ ، أَتَاهُ سَهْمٌ غَرْبٌ فَقَتَلَهُ ، هُوَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ ، وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الإِيمَانِ خَلَطَ عَمَلاً صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا ، لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهَ حَتَّى قُتِلَ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّالِثَةِ.

147. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Abdullah b. Lehia, a njemu Amr b. Šuajb, od svog oca, on od svog, a on od Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Nema odmazde nad roditeljom zbog ubistva djeteta." I još je rekao: „Imetak nasljeđuje onaj ko nasljeđuje starateljstvo."[3]

١٤٧ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ ، حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ جَدِّهِ ، عَنْ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ يُقَادُ وَالِدٌ مِنْ وَلَدٍ. وَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : يَرِثُ الْمَالَ مَنْ يَرِثُ الْوَلاَءَ.

1 Vrsta drveta.
2 Hadis je slab zbog toga što je Ebu Jezid el-Havlani nepoznat. Bilježe ga i Abdullah b. Mubarek u *Džihadu* (126), Tajalisi (45), Tirmizi (1644) i drugi. Tirmizi kaže: „Hadis je hasen-garib."
3 Hadis je hasen.

148. Pričao nam je Hasan, da mu je pričao Ebu Lehia, njemu Amr b. Šuajb, od svog oca, a on od Abdullaha b. Amra, da je Omer b. Hattab čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Nema odmazde nad roditeljom zbog djeteta.“[1]

١٤٨- حَدَّثَنَا حَسَنٌ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ : قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : لاَ يُقَادُ لِوَلَدٍ مِنْ وَالِدِهِ.

149. Pričao nam je Hasan, da mu je ispričao Ibn Lehia, njemu Dahhak b. Šurahbil, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako uzima abdest perući dijelove tijela po jednom.“[2]

١٤٩ - حَدَّثَنَا حَسَنٌ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا الضَّحَّاكُ بْنُ شُرَحْبِيلَ ، عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، أَنَّهُ قَالَ : رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : تَوَضَّأَ مَرَّةً مَرَّةً.

150. Pričao nam je Jahja b Ishak, da mu je ispričao Ibn Lehia, kako je čuo Ata b. Dinara, a on Ebu Jezida el-Havlanija, da je čuo Feddalu b. Ubejdullaha, da kaže da je čuo Omera b. Hattaba, koji je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Četiri su vrste šehida: čovjek vjernik, dobrog imana koji susret-

١٥٠- حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ إِسْحَاقَ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، عَنْ عَطَاءِ بْنِ دِينَارٍ ، عَنْ أَبِي يَزِيدَ الْخَوْلاَنِيِّ ، قَالَ : سَمِعْتُ فَضَالَةَ بْنَ عُبَيْدٍ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى

1 Hadis je hasen.
2 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija.

ne neprijatelja pa se iskreno na Allahovom putu bori dok ne bude ubijen. To je onaj prema kome će ljudi na Sudnjem danu podizati vratove.“ Poslanik, s.a.v.s., je toliko podigao svoj vrat da mu je pala kapa s glave ili s Omerove glave. „Čovjek vjernik, dobrog imana, koji se sukobi s neprijateljem, pa kao da ga trn talhe[1] ubode u kožu, i dođe mu strijela nepoznatog čovjeka te ga ubije. On je na drugom stepenu. Treći je čovjek vjernik, koji je pomiješao dobra i loša djela, pa se bori iskreno radi Allaha i bude ubijen. On je na trećem stepenu. Četvrti je vjernik, koji je počinio mnoštvo grijeha, pa se sukobi s neprijateljem, iskreno se boreći na Allahovom putu dok ne bude ubijen, on je na četvrtom stepenu.“[2]

اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : الشُّهَدَاءُ أَرْبَعَةٌ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الإِيمَانِ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهَ فَقُتِلَ ، فَذَلِكَ الَّذِي يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهِ هَكَذَا - وَرَفَعَ رَأْسَهُ حَتَّى سَقَطَتْ قَلَنْسُوَةُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ قَلَنْسُوَةُ عُمَرَ - وَالثَّانِي : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَكَأَنَّمَا يُضْرَبُ ظَهْرُهُ بِشَوْكِ الطَّلْحِ ، جَاءَهُ سَهْمٌ غَرْبٌ فَقَتَلَهُ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ ، وَالثَّالِثُ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلاً صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا ، لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى قُتِلَ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّالِثَةِ ، وَالرَّابِعُ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ أَسْرَفَ عَلَى نَفْسِهِ إِسْرَافًا كَثِيرًا ، لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهَ حَتَّى قُتِلَ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّابِعَةِ.

151. Pričao nam je Jahja b. Gajlan, da mu je ispričao Rišdin b. Sad, da mu je pričao Ebu Abdullah el-Gafiki, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a

١٥١ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ غَيْلاَنَ ، حَدَّثَنَا رِشْدِينُ بْنُ سَعْدٍ ، حَدَّثَنِي أَبُو عَبْدِ اللهِ الْغَافِقِيُّ ، عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ

1 Vrsta drveta.

2 Sened hadisa je slab. Hadis je već naveden pod brojem146.

، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَنَّهُ تَوَضَّأَ عَامَ تَبُوكَ وَاحِدَةً وَاحِدَةً.

on od Omera b. Hattaba da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., u godini Tebuka uzeo abdest perući dijelove tijela po jednom.[1]

١٥٢ - حَدَّثَنَا حَسَنٌ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا أَبُو الزُّبَيْرِ ، عَنْ جَابِرٍ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، أَخْبَرَهُ أَنَّهُ ، سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : سَيَخْرُجُ أَهْلُ مَكَّةَ ثُمَّ لاَ يَعْبُرُ بِهَا ، أَوْ لاَ يَعْبُرُ بِهَا - إِلاَّ قَلِيلٌ ، ثُمَّ تَمْتَلِئُ وَتُبْنَى ، ثُمَّ يَخْرُجُونَ مِنْهَا ، فَلا يَعُودُونَ فِيهَا أَبَدًا.

152. Pričao nam je Ahmed, da mu je ispričao Ibn Lehia, a njemu Ebu Zubejr, od Džabira, da je Omer b. Hattab, r.a., kazao kako je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Stanovnici Mekke će izaći, tako da će u njoj biti veoma malo onih koji će njome ići. Zatim će nastupiti vrijeme kada će se ispuniti i izgrađivati. Nakon toga će biti napuštena i u nju se niko nikada više neće vratiti.“[2]

١٥٣ - حَدَّثَنَا الْحَسَنُ ، حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ ، حَدَّثَنَا أَبُو الزُّبَيْرِ ، عَنْ جَابِرٍ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، أَخْبَرَهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى رَجُلاً تَوَضَّأَ لِصَلاةِ الظُّهْرِ ، فَتَرَكَ مَوْضِعَ ظُفُرٍ عَلَى ظَهْرِ قَدَمِه ، فَأَبْصَرَهُ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ

153. Pričao nam je Hasan, da ga je obavijestio Ibn Lehia, a njemu ispričao Ebu Zubejr, od Džabira da je Omer b. Hattab kazao kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., vidio nekog čovjeka kako se abdesti za podne namaz, te je preskočio dio koliko nokat na peti. Poslanik je to vidio, pa mu je rekao: „Vrati

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija.
2 Sened hadisa je slab.

se i uljepšaj svoj abdest.“ Čovjek se vratio, uzeo abdest i klanjao.[1]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : ارْجِعْ فَأَحْسِنْ وُضُوءَكَ فَرَجَعَ فَتَوَضَّأَ ثُمَّ صَلَّى.

154. Pričao nam je Hušejm – Zuhri tvrdi da je čuo od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe b. Mesuda, on od Ibn Abbasa, on od Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Nemojte me pretjerano hvaliti kao što su kršćani činili sa Isaom, sinom Merjeminim, ja sam Allahov rob i Njegov Poslanik.“[2]

١٥٤ - حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، قَالَ : زَعَمَ الزُّهْرِيُّ ، عَنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، عَنْ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لا تُطْرُونِي كَمَا أَطْرَتْ النَّصَارَى عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُ اللهِ وَرَسُولُهُ.

155. Pričao nam je Hušejm, da ga je obavijestio Ebu Bišr, od Seida b. Džubejra, on od Ibn Abbasa da je rekao: „Ovi ajeti su objavljeni dok se Allahov Poslanik, s.a.v.s., skrivao od nevjernika u Mekki: *‘Nemoj preglasno učiti u namazu, ali ni pretiho.’* Kada bi Poslanik, s.a.v.s., klanjao sa svojim ashabima, podizao bi glas prilikom učenja Kur’ana. Kada bi to nevjernici čuli oni bi psovali Kur’an, onoga ko ga je obja-

١٥٥- حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، أَخْبَرَنَا أَبُو بِشْرٍ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : نَزَلَتْ هَذِهِ الآيَةُ وَرَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُتَوَارٍ بِمَكَّةَ : ﴿وَلا تَجْهَرْ بِصَلاتِكَ وَلا تُخَافِتْ بِهَا﴾ قَالَ : كَانَ إِذَا صَلَّى بِأَصْحَابِهِ رَفَعَ صَوْتَهُ بِالْقُرْآنِ ، قَالَ : فَلَمَّا سَمِعَ ذَلِكَ الْمُشْرِكُونَ سَبُّوا الْقُرْآنَ ، وَمَنْ أَنْزَلَهُ وَمَنْ

1 Hadis je vjerodostojan.
2 Hadis je vjerodostojan

جاءَ به ، فَقَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ﴿وَلا تَجْهَرْ بِصَلاتِكَ﴾ أَيْ بِقِرَاءَتِكَ فَيَسْمَعَ الْمُشْرِكُونَ ، فَيَسُبُّوا الْقُرْآنَ ، ﴿وَلا تُخَافِتْ بِهَا﴾ عَنْ أَصْحَابِكَ فَلا تُسْمِعُهُمُ الْقُرْآنَ ، حَتَّى يَأْخُذُوهُ عَنْكَ ، ﴿وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً﴾ .

vio i onoga koji ga je donio. Pa je Uzvišeni Allah naredio Svome Vjerovjesniku: '*Nemoj previše glasno izgovarati riječi u namazu*,' tj., prilikom učenja, pa da te čuju idolopoklonici i psuju Kur'an. '*Niti previše tiho*,' pa da tvoji ashabi ne čuju učenje Kur'ana tako da ga ne uzmu od tebe '*Već postupaj između oba dva načina.*'"[1]

١٥٦ - حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، أخبرنا عَلِيُّ بْنُ زَيْدٍ ، عَنْ يُوسُفَ بْنِ مِهْرَانَ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : خَطَبَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ - وَقَالَ هُشَيْمٌ مَرَّةً : خَطَبَنَا - فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ، فَذَكَرَ الرَّجْمَ ، فَقَالَ : لا تُخْدَعُنَّ عَنْهُ ، فَإِنَّهُ حَدٌّ مِنْ حُدُودِ اللهِ أَلا إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ رَجَمَ ، وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ ، وَلَوْلا أَنْ يَقُولَ قَائِلُونَ : زَادَ عُمَرُ فِي كِتَابِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ مَا لَيْسَ مِنْهُ ، لَكَتَبْتُهُ فِي نَاحِيَةٍ مِنَ

156. Pričao nam je Hušejm, da ga je obavijestio Alija b. Zejd, od Jusufa b. Mihrana, on od Ibn Abbasa da je rekao: „Omer b. Hattab je držao hutbu – Hušejm je jednom rekao: 'Držao je nama hutbu' – 'pa je zahvalio Allahu i veličao Ga. Spomenuo je i kamenovanje za preljubu, pa je rekao: 'Nemojte da vas šejtan zavede pa da ostavite ovu kaznu, jer je ovo jedna od Allahovih precizno određenih kazni. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kamenovao za preljubu, pa smo to činili i mi nakon njega. Da se bojim da neko ne kaže da je Omer dodao nešto u Allahovoj knjigu što nije od

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

nje, zapisao bih to na jednoj margini mushafa da svjedoče Omer b. Hattab – Hušejm je jednom rekao: 'i Abdurahman b. Auf i taj i taj i taj i taj' – da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kamenovao i da smo mi nakon njega kamenovali. Nakon vas će doći generacije koje će negirati kamenovanje, Dedžala, šefa'at, kabursku kaznu i negirat će da će grupa ljudi izaći iz Vatre nakon što izgore.'"[1]

157. Pričao nam je Hušejm, da ga je obavijesito Humejd od Enesa – rekao je Omer: „Složio sam se s mojim Gospodarom tri puta, ili, moj Gospodar se složio sa mnom tri puta. Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, kada bismo uzeli mekami Ibrahim[2] za prostor gdje ćemo klanjati, pa je Allah objavio: 'Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!' Zatim sam rekao: 'Allahov Poslaniče, kod tvojih žena dolaze i pobožni i nemoralni, pa im naredi da se

الْمُصْحَف ، شَهِدَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّاب - وَقَالَ هُشَيْمٌ مَرَّةً : وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ وَفُلانٌ وَفُلانٌ - أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ رَجَمَ وَرَجَمْنَا مِنْ بَعْدِهِ ، أَلا وَإِنَّهُ سَيَكُونُ مِنْ بَعْدِكُمْ قَوْمٌ يُكَذِّبُونَ بِالرَّجْمِ ، وَبِالدَّجَّالِ ، وَبِالشَّفَاعَةِ ، وَبِعَذَابِ الْقَبْرِ ، وَبِقَوْمٍ يُخْرَجُونَ مِنَ النَّارِ بَعْدَمَا امْتَحَشُوا.

١٥٧ - حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، أَخْبَرَنَا حُمَيْدٌ ، عَنْ أَنَسٍ ، قَالَ : قَالَ عُمَرُ وَافَقْتُ رَبِّي فِي ثَلاثٍ ، قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ ، لَوِ اتَّخَذْنَا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ؟ فَنَزَلَتْ {وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى} ،
وَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ ، إِنَّ نِسَاءَكَ يَدْخُلُ عَلَيْهِنَّ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ ، فَلَوْ أَمَرْتَهُنَّ أَنْ يَحْتَجِبْنَ ؟ فَنَزَلَتْ آيَةُ الْحِجَابِ ، وَاجْتَمَعَ عَلَى رَسُولِ

1 Sened hadisa je slab zbog slabosti Ali b. Zejda.
2 Mjesto na kojem je Ibrahim, a.s., stajao prilikom izgradnje Kabe.

pokriju.' Pa je objavljen ajet o hidžabu. Poslanikove žene su se urotile protiv Poslanika u ljubomori, pa sam rekao: 'Ako vas on pusti, Gospodar njegov će mu dati umjesto vas boljih žena od vas,' te je tako i objavljeno."[1]

اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نِسَاؤُهُ فِي الْغَيْرَةِ ، فَقُلْتُ لَهُنَّ : {عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ} قَالَ : فَنَزَلَتْ كَذَلِكَ.

158. Pričao nam je Abdul'eala b. Abdul'eala, od Mamera, on od Zuhrija, on od Urve b. Zubejra, on od Misvera b. Mahreme, da je Omer b. Hattab rekao: „Čuo sam Hišama b. Hakima kako uči suru El-Frukan, pa je proučio neke harfove onako kako mene nije Poslanik podučio. Želio sam se obrušiti na njega, a bio sam u namazu. Kada je završio, upitao sam ga: 'Ko te je podučio takvom učenju?' 'Allahov Poslanik, s.a.v.s..' – odgovorio je. Rekao sam mu: 'Lažeš, tako mi Allaha, nije te Poslanik podučio takvom učenju.' Uzeo sam ga za ruku i poveo. Došli smo kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., te rekoh:

١٥٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الأَعْلَى بْنُ عَبْدِ الأَعْلَى ، عَنْ مَعْمَرٍ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ ، عَنِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ قَالَ : سَمِعْتُ هِشَامَ بْنَ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ ، يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ فَقَرَأَ فِيهَا حُرُوفًا لَمْ يَكُنْ نَبِيُّ اللهِ أَقْرَأَنِيهَا ، قَالَ : فَأَرَدْتُ أَنْ أُسَاوِرَهُ وأنا فِي الصَّلاةِ ، فَلَمَّا فَرَغَ ، قُلْتُ : مَنْ أَقْرَأَكَ هَذِهِ الْقِرَاءَةَ ؟ قَالَ : رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْتُ : كَذَبْتَ ، وَاللهِ مَا هَكَذَا أَقْرَأَكَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَأَخَذْتُ بِيَدِهِ أَقُودُهُ ، فَانْطَلَقْتُ بِهِ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ ،

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (402, 4916), Ibn Madže (1009), Tirmizi (2960) i drugi.

'Čuo sam ga da uči suprotno onome čemu si ti mene podučio.'

Poslanik mu je rekao: 'Hišame, uči.'

Pa je učio, kao i prije, pa Poslanik, s.a.v.s. reče:

'Ovako je objavljeno.' Zatim reče: 'Uči ti, Omere.' Proučio sam, a on reče: 'Ovako je objavljeno.' Zatim dodade: 'Doista je Kur'an objavljen na sedam harfova.'"[1]

إِنَّكَ أَقْرَأْتَنِي سُورَةَ الْفُرْقَانِ ، وَإِنِّي سَمِعْتُ هَذَا يَقْرَأُ فِيهَا حُرُوفًا لَمْ تَكُنْ أَقْرَأْتَنِيهَا ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، اقْرَأْ يَا هِشَامُ فَقَرَأَ كَمَا كَانَ قَرَأَ ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، هَكَذَا أُنْزِلَتْ ، ثُمَّ قَالَ : اقْرَأْ يَا عُمَرُ فَقَرَأْتُ ، فَقَالَ : هَكَذَا أُنْزِلَتْ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ الْقُرْآنَ أُنْزِلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ.

159. Pričao nam je Amr b. Hejsem, da mu je ispričao Šube, od Simaka b. Harba, on od Numana b. Beširа, on od Omera da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako se previja nemajući čime naputniti stomak osim suhih hurmi."[2]

١٥٩ - حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ الْهَيْثَمِ ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ ، عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ ، عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ ، عَنْ عُمَرَ ، قَالَ : لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْتَوِي مَا يَجِدُ مَا يَمْلأُ بِهِ بَطْنَهُ مِنَ الدَّقَلِ.

160. Pričao nam je Ibn Ebi Adij od Humejda on od Enesa – rekao je Omer: „Složio

١٦٠ - حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي عَدِيٍّ ، عَنْ حُمَيْدٍ ، عَنْ أَنَسٍ ، قَالَ : قَالَ عُمَرُ :

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Es-Senedi tumačeći ovaj hadis kaže: „Objavljen je na sedam arapskih dijalekata i dozvoljeno je učaču učiti onim dijalektom koji mu je najlakši. Takvo je bilo stanje u prvom periodu. Postoje i druga tumačenja ovog hadisa, ali ono što smo spomenuli je u skladu s hadisima, a Allah najbolje zna." *El-Hašija* (160/1).

2 Sened hadisa je hasen. Svi prenosioci, osim Semmaka b. Hara su vjerodostojni, a on je hasen prenosilac.

وَافَقْتُ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ فِي ثَلاثٍ ، أَوْ وَافَقَنِي رَبِّي فِي ثَلاثٍ - قَالَ : قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ : لَوِ اتَّخَذْتَ الْمَقَامَ مُصَلًّى ، قَالَ : فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى﴾ ، وَقُلْتُ : لَوْ حَجَبْتَ عَنْ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ ، فَإِنَّهُ يَدْخُلُ عَلَيْكَ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ ، فَأُنْزِلَتْ آيَةُ الْحِجَابِ ، قَالَ: وَبَلَغَنِي عَنْ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ شَيْءٌ فَاسْتَقْرَيْتُهُنَّ أَقُولُ لَهُنَّ : لَتَكُفُّنَّ عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ لَيُبْدِلَنَّهُ اللهُ بِكُنَّ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ ، حَتَّى أَتَيْتُ عَلَى إِحْدَى أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ ، فَقَالَتْ : يَا عُمَرُ ، أَمَا فِي رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا يَعِظُ نِسَاءَهُ حَتَّى تَعِظَهُنَّ ؟ فَكَفَفْتُ ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ﴾ الآيَةَ.

sam se s mojim Gospodarom tri puta, ili, moj Gospodar se složio sa mnom tri puta. Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, kada bismo uzeli mekami Ibrahim za prostor gdje ćemo klanjati, pa je Allah objavio: *Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!’* Zatim sam rekao: ‘Kada bi stavio hidžab majkama vjernika jer kod tebe dolaze i pobožni i griješni.’ Pa je objavljen ajet o hidžabu. Zatim sam čuo neku vijest od Majki vjernika pa sam išao od jedne do druge govoreći im: ‘Ostavite na miru Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ili će vas Allah zamijeniti ženama koje su bolje muslimanke od vas.’ Dok nisam došao do jedne od njih koja mi je rekla: ‘Omere, zar Poslanik nema načina upozoriti svoje žene, nego da to činiš ti?’ Pa sam stao, a Allah je objavio:

Ako vas on pusti, Gospodar njegov će mu dati umjesto vas pokornih vjernica.“[1]

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

161. Pričao nam je Velid b. Muslim da mu je ispričao el-Evzai da je Jahja b. Ebu Bekr ispričao od Ikrime, oslobođenog roba Ibn Abbasovog, da je rekao: „Čuo sam Ibn Abbasa da kaže: ‘Čuo sam Omera b. Hattaba, r.a., da kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Došao mi je jedne noći izaslanik od moga Gospodara i rekao: ‘Klanjaj u ovoj blagoslovljenoj dolini i zanijeti umru s hadžom.“

El-Velid kaže: „Misli se na Zul-Hulejfe.“[1]

١٦١ - حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ ، حَدَّثَنَا الأَوْزَاعِيُّ ، أَنَّ يَحْيَى بْنَ أَبِي كَثِيرٍ ، حَدَّثَهُ عَنْ عِكْرِمَةَ ، مَوْلَى ابْنِ عَبَّاسٍ ، قَالَ : سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ بِالْعَقِيقِ يَقُولُ : أَتَانِي اللَّيْلَةَ آتٍ مِنْ رَبِّي فَقَالَ : صَلِّ فِي هَذَا الْوَادِي الْمُبَارَكِ ، وَقُلْ عُمْرَةٌ فِي حَجَّةٍ ، قَالَ الْوَلِيدُ : يَعْنِي ذَا الْحُلَيْفَةِ.

162. Pričao nam je Sufjan, od Zuhrija, da je čuo Malika b. Evsa b. Hudesana, a da je on čuo Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao... a Sufjan je jednom kazao da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže:

„Zamjena srebra za zlato je kamata osim ako se uradi ovako i ovako (tj. iz ruke u ruku). Zamjena pšenice za pšenicu je kamata osim ovako i ovako. Zamjena ječma za ječam je kama-

١٦٢ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، سَمِعَ مَالِكَ بْنَ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ ، سَمِعَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَقَالَ سُفْيَانُ : مَرَّةً سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ - الذَّهَبُ بِالْوَرِقِ رِبًا ، إِلاَّ هَاءَ وَهَاءَ ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ رِبًا إِلاَّ هَاءَ وَهَاءَ ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ رِبًا إِلاَّ هَاءَ وَهَاءَ ،

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ رِبًا إِلاَّ هَاءَ وَهَاءَ.

ta osim ovako i ovako. Zamjena hurmi za hurme je kamata osim ovako i ovako."[1]

١٦٣ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، سَمِعَ أَبَا عُبَيْدٍ ، قَالَ : شَهِدْتُ الْعِيدَ مَعَ عُمَرَ ، فَبَدَأَ بِالصَّلاةِ قَبْلَ الْخُطْبَةِ ، وَقَالَ : إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : نَهَى عَنْ صِيَامِ هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ ، أَمَّا يَوْمُ الْفِطْرِ : فَفِطْرُكُمْ مِنْ صَوْمِكُمْ ، وَأَمَّا يَوْمُ الأَضْحَى : فَكُلُوا مِنْ لَحْمِ نُسُكِكُمْ.

163. Pričao nam je Sufjan, od Zuhrija, da je čuo Ebu Ubejdu, da je rekao: „Prisustvovao sam bajramu s Omerom pa je klanjao namaz prije hutbe i rekao:

'Doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio post ova dva dana. Ramazanski bajram zato što vas on odvaja od posta a na Kurbanski bajram da biste jeli od vaših kurbana."[2]

١٦٤ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، عَنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُتْبَةَ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، عَنْ عُمَرَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لاَ تُطْرُونِي كَمَا أَطْرَتْ

164. Pričao nam je Sufjan, od Zuhrija, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe, on od Ibn Abbasa, a on od Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Nemojte me pretjerano hvaliti kao što su kršćani radili sa sinom Merjeminim! Ja

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Šafija u *Musnedu* (156/2), Humejdi (12), Ibn Ebi Šejbe (99/7, 273/14), Buhari (2134), Muslim (1586) i drugi.

2 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Humejdi (8), Ibn Ebi Šejbe (103,104/3), Ebu Davud (2416), Ibn Madže (1722), Ebu Ja'la (150, 152, 238), Ibn Džarud (401), Ibn Huzejme (2959), Tahavi (247/2) od Sufjana b. Ujejne s ovim senedom. Bilježi ga i Malik u *Muveti*, a od njega Buhari (1990, 5571), Muslim (1137), Ebu Ja'la (232), Ibn Hibban (3600) i Begavi (1795) od Zuhrija.

sam Allahov rob! Recite: On je Allahov rob i poslanik!“[1]

النَّصَارَى عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدٌ ، فَقُولُوا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

165. Pričao nam je Sufjan, od Abdullaha b. Dinara, on od Ibn Omera, on od Omera da je upitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da li će čovjek spavati ukoliko je džunub, pa je Poslanik, s.a.v.s., odgovorio: „Uzet će abdest i spavati ako hoće.“ Sufjan je jednom rekao: „Neka uzme abdest i neka spava.“[2]

١٦٥ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ دِينَارٍ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، عَنْ عُمَرَ ، أَنَّهُ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَيَنَامُ أَحَدُنَا وَهُوَ جُنُبٌ ؟ قَالَ : يَتَوَضَّأُ وَيَنَامُ إِنْ شَاءَ وَقَالَ سُفْيَانُ مَرَّةً : لِيَتَوَضَّأْ وَلْيَنَمْ.

166. Pričao nam je Sufjan, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, on od Omera, r.a., da je dao nekog konja kao sadaku na Allahovom putu, pa ga je vidio ili nešto od njegove opreme kako se prodaje, te je želio to kupiti. Pitao je Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa mu je on rekao: „Ostavi ga, isplatit će ti se, ili susrest ćeš ga u potpunosti (susrest ćeš svoju nagradu na Sudnjem danu neokrnjenu).“ Jednom mu je rekao: „Zabranio mu je i dodao: ‘Nemoj ga kupovati i nemoj opozivati sadaku koju udijeliš.’“

١٦٦ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ ، عَنْ أَبِيهِ ، أَنَّ عُمَرَ ، حَمَلَ عَلَى فَرَسٍ فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ ، فَرَآهَا أَوْ بَعْضَ نِتَاجِهَا يُبَاعُ ، فَأَرَادَ شِرَاءَهُ ، فَسَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْهُ فَقَالَ : اتْرُكْهَا تُوَافِكَ ، أَوْ تَلْقَهَا جَمِيعًا.

وَقَالَ مَرَّةً : فَنَهَاهُ ،

وَقَالَ : لاَ تَشْتَرِهِ ، وَلا تَعُدْ فِي صَدَقَتِكَ.

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Ibn Huzejme (211, 212) i Ibn Hibban (1216).

167. Pričao nam je Sufjan, od Asima b. Ubejdullaha b. Amira b. Rebie, da prenosi od Omera, a da on prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s. - a Sufjan je jednom rekao: 'Od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Neka vam hadždž i umra slijede jedno drugo, jer takav način obavljanja hadždža i umre brišu siromaštvo i grijehe kao što mijeh briše prljavštinu.“[1]

١٦٧- حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللهِ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَامِرِ بْنِ رَبِيعَةَ ، يُحَدِّثُ عَنْ عُمَرَ يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ - وَقَالَ سُفْيَانُ : مَرَّةً عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : تَابِعُوا بَيْنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ ، فَإِنَّ مُتَابَعَةً بَيْنَهُمَا يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَالذُّنُوبَ كَمَا يَنْفِي الْكِيرُ الْخَبَثَ.

168. Pričao nam je Sufjan, od Jahje, on od Muhammeda b. Ibrahima et-Tejmija, on od Alkame b. Vekkasa – čuo sam Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Doista se djela cijene prema namjeri i svakome pripada ono što je naumio. Pa čija hidžra bude radi Allaha i Njegovog Poslanika, njegova hidžra je radi Allaha i Njegovog Poslanika, a čija hidžra bude radi dunjaluka, da bi nešto od njega postigao ili radi žene koju bi oženio, njegova hidžra je radi onoga radi čega je učinio.“[2]

١٦٨- حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ يَحْيَى ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ التَّيْمِيِّ ، عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَقَّاصٍ ، قَالَ : سَمِعْتُ عُمَرَ يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ ، وَلِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا ، أَوِ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا ، فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ.

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Humejdi (28), Buhari (1), Muslim (1907), Ibn Džarud (64), Kadai u mu-

169. Pričao nam je Sufjan, od Ubejde b. Ebi Lubaba, on od Ebu Vaila, da je Subej b. Mabed rekao: „Bio sam kršćanin i prihvatio sam islam. I namjeravao sam obaviti hadždž i umru, pa su me Zejd b. Suhan i Sulejman b. Rebia čuli kada sam zanijetio, pa su rekli: „Ovaj je u većoj zabludi od deve svoje porodice." Kao da mi je brdo natovareno zbog tih riječi. Otišao sam kod Omera i obavijestio ga o tome, pa je on otišao kod njih i prekorio ih, a meni rekao: „Upućen si sunnetu Vjerovjesnika, s.a.v.s., upućen si sunnetu svoga Vjerovjesnika s.a.v.s."[1]

١٦٩- حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ عَبْدَةَ بْنِ أَبِي لُبَابَةَ ، عَنْ أَبِي وَائِلٍ ، قَالَ : قَالَ الصُّبَيُّ بْنُ مَعْبَدٍ : كُنْتُ رَجُلاً نَصْرَانِيًّا فَأَسْلَمْتُ ، فَأَهْلَلْتُ بِالْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ ، فَسَمِعَنِي زَيْدُ بْنُ صُوحَانَ وَسَلْمَانُ بْنُ رَبِيعَةَ وَأَنَا أُهِلُّ بِهِمَا ، فَقَالا : هَذَا أَضَلُّ مِنْ بَعِيرِ أَهْلِهِ . فَكَأَنَّمَا حُمِلَ عَلَيَّ بِكَلِمَتِهِمَا جَبَلٌ ، فَقَدِمْتُ عَلَى عُمَرَ فَأَخْبَرْتُهُ فَأَقْبَلَ عَلَيْهِمَا فَلامَهُمَا ، وَأَقْبَلَ عَلَيَّ فَقَالَ : هُدِيتَ لِسُنَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هُدِيتَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

Abde kaže da je Ebu Vail rekao: „Puno puta smo išli ja i Mesruk kod Subeja da ga pitamo o tome."

قَالَ عَبْدَةُ : قَالَ أَبُو وَائِلٍ : كَثِيرًا مَا ذَهَبْتُ أَنَا وَمَسْرُوقٌ إِلَى الصُّبَيِّ نَسْأَلُهُ عَنْهُ.

170. Pričao nam je Sufjan,

١٧٠- حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ

---

snedu Šihabu i drugi. Es-Senedi navodi: „Nevevi, Allah mu se smilovao, je rekao: 'Muslimani su složni o veličanstvenom položaju ovog hadisa, mnoštvu njegovih koristi i autentičnosti njegovih verzija.' Imam Šafija je kazao: 'Ovaj hadis je trećina islama.' A Ibn Mehdi i drugi vele: 'Onaj ko piše knjigu treba je započeti ovim hadisom kako bi upozorio učenika na ispravljanje nijeta.'" *El-Hašija* (164/1).

1 Sened hadisa je vjerodostojan, a njegovi prenosiocu povjerljivi izuzev Subeja b. Mabeda od kog prenose autori Sunena, izuzev Tirmizije.

عَمْرٍو ، عَنْ طَاوُوسٍ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، ذُكِرَ لِعُمَرَ أَنَّ سَمُرَةَ - وَقَالَ مَرَّةً بَلَغَ عُمَرَ أَنَّ سَمُرَةَ - بَاعَ خَمْرًا ، قَالَ : قَاتَلَ اللهُ سَمُرَةَ ، إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَعَنَ اللهُ الْيَهُودَ حُرِّمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ فَجَمَلُوهَا فَبَاعُوهَا.

od Amra, od Tavusa, on od Ibn Abbasa, da je Omeru spomenuto – ili je rekao jednom je Omer obaviješten – da je Semure prodao alkohol, pa je rekao: „Allah ubio Semuru. Doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Allah je prokleo jevreje. Zabranjen im je loj, pa su ga oni topili i tako prodavali.“[1]

١٧١ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ عَمْرٍو ، وَمَعْمَرٍ ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ : كَانَتْ أَمْوَالُ بَنِي النَّضِيرِ مِمَّا أَفَاءَ اللهُ عَلَى رَسُولِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِمَّا لَمْ يُوجِفِ الْمُسْلِمُونَ عَلَيْهِ بِخَيْلٍ ، وَلَا رِكَابٍ ، فَكَانَتْ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِصَةً ، وَكَانَ يُنْفِقُ عَلَى أَهْلِهِ مِنْهَا نَفَقَةَ سَنَتِهِ - وَقَالَ مَرَّةً : قُوتَ سَنَتِهِ - وَمَا بَقِيَ جَعَلَهُ فِي الْكُرَاعِ وَالسِّلَاحِ عُدَّةً فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ.

171. Pričao nam je Sufjan, od Amra i Mamera, oni od Zuhrija, on od Malika b. Evsa b. Hadesana, on od Omera b. Hattaba da je rekao: „U Benu Nadiru je bilo zemljište koje je Uzvišeni Allah ostavio Svome vjerovjesniku, a koje nisu prejahali muslimanski konji i jahalice. Pripalo je čisto Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Od njega je Poslanik uzeo opskrbu za godinu dana – ili je rekao: – potrepštine za godinu dana – a ostatak je dao za oklope i oružje (opremu) na Allahovom putu.“[2]

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Šafija (141/2), Abdurrezzak (14854), Ibn Ebi Šejbe (444/6), El-Humejdi (13), Ed-Daremi (2104), Buhari (2223, 3460), Muslim (1586) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

172. Pričao nam je Sufjan, od Amra, on od Zuhrija, on od Malika b. Evsa, da je rekao: „Čuo sam Omera da se obraća Abdurrahmanu b. Aufu, Talhi, Zubejru i Sadu: 'Tako vam Allaha Koji održava nebesa i Zemlju, pozivam vas da posvjedočite da li znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Mi (vjerovjesnici) se ne naslijeđujemo, ono što ostavimo je sadaka.'" Pa su kazali: 'Tako nam Allaha, da!'"

١٧٢- حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ عَمْرٍو ، عَنِ الزُّهْرِيِّ ، عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسٍ ، قَالَ : سَمِعْتُ عُمَرَ يَقُولُ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ ، وَطَلْحَةَ ، وَالزُّبَيْرِ ، وَسَعْدٍ : نَشَدْتُكُمْ بِاللَّهِ الَّذِي تَقُومُ السَّمَاءُ وَالأَرْضُ بِهِ أَعَلِمْتُمْ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّا لاَ نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ قَالُوا : اللَّهُمَّ نَعَمْ.

173. Pričao nam je Sufjan, od Ibn Ebi Jezida, on od njegovog oca, on od Omera b. Hattaba, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Novorođenče je onoga u čijoj postelji se rodi."[1]

١٧٣- حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنِ ابْنِ أَبِي يَزِيدَ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ.

174. Pričao nam je Ibn Idris, da ga je obavijestio Ibn Džurejdž, od Ibn Ebi Ammara, on od Abdullaha b. Babejha, on od Jale b. Umejja, da je rekao: „Upitao sam Omera b. Hattaba: *Nije vam grijeh da skra-*

١٧٤- حَدَّثَنَا ابْنُ إِدْرِيسَ ، أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ ، عَنِ ابْنِ أَبِي عَمَّارٍ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ بَابَيْهِ ، عَنْ يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ ، قَالَ : سَأَلْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ قُلْتُ : ﴿لَيْسَ عَلَيْكُمْ

1 Ovaj hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab zbog slabosti Ebu Jezida. Isti hadis prenosi i Ebu Hurejre i on se nalazi kod Buharije (6750, 6818) i Muslima (1458).

جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ وَقَدْ آمَنَ اللَّهُ النَّاسَ ؟ فَقَالَ لِي عُمَرُ : عَجِبْتُ مِمَّا عَجِبْتَ مِنْهُ ، فَسَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ ذَلِكَ ، فَقَالَ : صَدَقَةٌ تَصَدَّقَ اللَّهُ بِهَا عَلَيْكُمْ ، فَاقْبَلُوا صَدَقَتَهُ.

tite namaz ako se bojite da će vas se dočepati oni koji ne vjeruju zar Allah nije osigurao vjernike?' Pa mi je Omer odgovorio: 'I mene je čudilo ono što čudi tebe, pa sam upitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a on mi reče: 'To je Allahova milostinja koju vam daje, pa prihvatite Njegovu milostinju.'"[1]

١٧٥ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ بِعَرَفَةَ قَالَ أَبُو مُعَاوِيَةَ وَحَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ خَيْثَمَةَ عَنْ قَيْسِ بْنِ مَرْوَانَ أَنَّهُ أَتَى عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ جِئْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ الْكُوفَةِ وَتَرَكْتُ بِهَا رَجُلًا يُمْلِي الْمَصَاحِفَ عَنْ ظَهْرِ قَلْبِهِ فَغَضِبَ وَانْتَفَخَ حَتَّى كَادَ يَمْلَأُ مَا بَيْنَ شُعْبَتَيْ الرَّحْلِ فَقَالَ وَمَنْ هُوَ وَيْحَكَ قَالَ عَبْدُ

175. Pričao nam je Ebu Muavija, pričao nam je E'ameš b. Ibrahim, od Alkame, da je rekao: "Došao je neki čovjek kod Omera dok je bio na Arefatu... Ebu Muavija kaže: 'Pričao nam je Eameš, od Hajseme, on od Kajsa b. Mervana da je došao Omeru i da mu je rekao: 'Vladaru pravovjernih, došao sam iz Kufe, pa sam u njoj ostavio čovjeka koji mushafe diktira naopako. Omer se toliko rasrdio i napuhao da je umalo ispunio prostor između dvije strane sedla. Na to reče: 'Teško tebi, ko je on?' On reče: 'To je Ab-

1 Hadis je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježe ga Ibn Ebi Šejbe (447/2), Muslim (686), Ibn Madže (1065), Nesai (116/3) od Abdullaha b. Idrisa s ovim senedom. Es-Senedi kaže: 'To je Allahova milostinja, tj., Allah vam je to propisao iz Svoje milosti prema vama i da bi vam otklonio poteškoće." *Hašija* (167/1).

dullah b. Mes'ud.' Tada poče opadati njegova srdžba sve dok se ne povrati u prvobitno stanje. Zatim Omer reče: 'Teško tebi, ne znam nikoga da ima veće pravo diktirati Kur'an od njega. Pričat ću ti o tome. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je neprestano kasno ostajao kod Ebu Bekra, r.a., razgovarajući o problemima muslimana. Jedne noći sam bio s njima i izašli smo s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa smo zatekli nekog čovjeka kako u džamiji stoji i klanja. Poslanik je slušao njegovo učenje, pa kada smo ga umalo poznali on reče: 'Koga raduje da uči Kur'an blago, kao što je i objavljen, neka ga uči kao i Ibn Ummi Abd.' Čovjek je zatim sjeo i počeo učiti dovu, a Poslanik, s.a.v.s., je govorio: 'Moli, dat će ti se! Moli, dat će ti se!' Tada sam rekao: 'Tako mi Allaha, ustat ću rano i obradovat ću ga.' Poranio sam da ga obradujem, ali sam vidio da me je Ebu Bekr, r.a., pretekao i obradovao ga. Nikada se nisam takmičio s Ebu

اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ فَمَا زَالَ يُطْفَأُ وَيُسَرَّى عَنْهُ الْغَضَبُ حَتَّى عَادَ إِلَى حَالِهِ الَّتِي كَانَ عَلَيْهَا ثُمَّ قَالَ وَيْحَكَ وَاللَّهِ مَا أَعْلَمُهُ بَقِيَ مِنَ النَّاسِ أَحَدٌ هُوَ أَحَقُّ بِذَلِكَ مِنْهُ وَسَأُحَدِّثُكَ عَنْ ذَلِكَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَزَالُ يَسْمُرُ عِنْدَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اللَّيْلَةَ كَذَاكَ فِي الْأَمْرِ مِنْ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ وَإِنَّهُ سَمَرَ عِنْدَهُ ذَاتَ لَيْلَةٍ وَأَنَا مَعَهُ فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَخَرَجْنَا مَعَهُ فَإِذَا رَجُلٌ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمَسْجِدِ فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتَمِعُ قِرَاءَتَهُ فَلَمَّا كِدْنَا أَنْ نَعْرِفَهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ رَطْبًا كَمَا أُنْزِلَ فَلْيَقْرَأْهُ عَلَى قِرَاءَةِ ابْنِ أُمِّ عَبْدٍ قَالَ ثُمَّ جَلَسَ الرَّجُلُ يَدْعُو فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَهُ سَلْ تُعْطَهْ سَلْ تُعْطَهْ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قُلْتُ وَاللَّهِ لَأَغْدُوَنَّ إِلَيْهِ فَلَأُبَشِّرَنَّهُ قَالَ فَغَدَوْتُ إِلَيْهِ لِأُبَشِّرَهُ فَوَجَدْتُ أَبَا بَكْرٍ قَدْ سَبَقَنِي إِلَيْهِ

Bekrom u dobru, a da me nije pretekao.“’[1]

فَبَشَّرَهُ وَلَا وَاللهِ مَا سَبَقْتُهُ إِلَى خَيْرٍ قَطُّ إِلَّا وَسَبَقَنِي إِلَيْهِ

176. Pričao nam je Ebu Muavija, da ga je obavijestio E’ameš, od Ibrahima, on od Abbasa b. Rebie, da je rekao: „Vidio sam Omera kako gleda u Kamen i govori: ‘Tako mi Allaha, da nisam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi, ne bih te ni ja poljubio.’ Zatim ga je poljubio.“[2]

١٧٦ - حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ ، قَالَ : حَدَّثَنَا الأَعْمَشُ ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ ، عَنْ عَابِسِ بْنِ رَبِيعَةَ ، قَالَ : رَأَيْتُ عُمَرَ يُقَبِّلُ الْحَجَرَ ، وَيَقُولُ : إِنِّي لأُقَبِّلُكَ وَأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ وَلَوْلَا أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ لَمْ أُقَبِّلْكَ.

177. Pričao nam je Džerir, od Abdulmelika b. Umejra, on od Džabira b. Semure, da je Omer držao hutbu u Džabiji, pa je rekao: „Među nama je ustao Allahov Poslanik, s.a.v.s., kao i ja sada među vama i rekao: ‘Prema mojim ashabima postupajte lijepo, zatim prema onima koji dolaze poslije njih, zatim prema onima koji dolaze poslije njih. Zatim će doći ljudi koji će se zaklinjati prije nego se to od njih zatraži i svjedočiti prije nego bude

١٧٧ - حَدَّثَنَا جَرِيرٌ ، عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عُمَيْرٍ ، عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ ، قَالَ : خَطَبَ عُمَرُ النَّاسَ بِالْجَابِيَةِ ، فَقَالَ : إِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَامَ فِي مِثْلِ مَقَامِي هَذَا فَقَالَ : أَحْسِنُوا إِلَى أَصْحَابِي ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ، ثُمَّ يَجِيءُ قَوْمٌ يَحْلِفُ أَحَدُهُمْ عَلَى الْيَمِينِ قَبْلَ أَنْ يُسْتَحْلَفَ عَلَيْهَا ، وَيَشْهَدُ عَلَى الشَّهَادَةِ قَبْلَ أَنْ يُسْتَشْهَدَ ، فَمَنْ

1 Oba seneda su vjerodostojna.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Biljže ga Muslim (251, 1670) i Tirmizi (860) od Ebu Muavije s ovim senedom. Naveden je pod brojem 99.

upitan za svjedočenje. Pa ko želi sredinu Dženneta neka se drži džemata, jer šejtan je s jednim, a daleko je od dvojice. Neka se niko od vas ne osamljuje s ženom (koja mu nije mahrem), jer je treći s njima šejtan. Koga raduje njegovo dobro djelo, a žalosti ga loše – on je vjernik."'[1]

أَحَبَّ مِنْكُمْ أَنْ يَنَالَ بُحْبُوحَةَ الْجَنَّةِ ، فَلْيَلْزَمُ الْجَمَاعَةَ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ مَعَ الْوَاحِدِ ، وَهُوَ مِنَ الاثْنَيْنِ أَبْعَدُ ، وَلا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ فَإِنَّ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ ، وَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ تَسُرُّهُ حَسَنَتُهُ وَتَسُوؤُهُ سَيِّئَتُهُ فَهُوَ مُؤْمِنٌ.

178. Pričao nam je Ebu Muavija, njemu ispričao E'ameš, od Ibrahimama, on od Alkame, on od Omera da je rekao: "Poslanik, s.a.v.s., je običavao noć provesti kod Ebu Bekra razgovarajući o nekim stvarima muslimana i ja bih bio s njim."[1]

١٧٨ - حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ ، حَدَّثَنَا الأَعْمَشُ ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ ، عَنْ عَلْقَمَةَ ، عَنْ عُمَرَ ، قَالَ : كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْمُرُ عِنْدَ أَبِي بَكْرٍ اللَّيْلَةَ ، كَذَلِكَ فِي الأَمْرِ مِنْ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ ، وَأَنَا مَعَهُ.

179. Pričao nam je Ismail, od Seida b. Ebi Urve, on od Katade, on od Salima b. Ebi Džada, on od Madana b. Ebi Talhe, da je Omer, r.a., rekao: „Ni o čemu više nisam pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nego o kelali (o bočnom nasljeđivanju). Sve dok me nije ubo prstom u grudi i rekao:

١٧٩- حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي عَرُوبَةَ ، عَنْ قَتَادَةَ ، عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ ، عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ ، قَالَ : قَالَ عُمَرُ مَا سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ شَيْءٍ أَكْثَرَ مِمَّا سَأَلْتُهُ عَنِ الْكَلالَةِ حَتَّى طَعَنَ بِإِصْبَعِهِ فِي صَدْرِي وَقَالَ

1 Hadis je vjerodostojan i ljudi su vjerodostojni.
2 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

'Dovoljan ti je ajet Es-Sajf koji se nalazi na kraju sure en-Nisa."'[1]

: تَكْفِيكَ آيَةُ الصَّيْفِ الَّتِي فِي آخِرِ سُورَةِ النِّسَاءِ.

180. Pričao nam je Jahja, njemu ispričao Šube, da mu je kazao Katade, od Seida b. Musejjebe, on od Ibn Omera, on od Omera, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: „Mrtvac se kažnjava u svom kaburu zbog naricanja za njim."[2]

١٨٠ - حَدَّثَنَا يَحْيَى ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ ، حَدَّثَنَا قَتَادَةُ ، عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، عَنْ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِالنِّيَاحَةِ عَلَيْهِ.

181. Pričao nam je Jahja, od Abdulmelika, njemu ispričao Abdullah, Esmin štićenik: „Poslala me Esma Abdullahu b. Omeru i rekla mi da mu kažem sljedeće: 'Saznala sam da ti zabranjuješ tri stvari: ukrase i obilježja na odjeći, pokrovce na sedlima i post cijelog mjeseca Redžeba.

Abdullah mi je rekao: 'Što se tiče posta cijelog mjeseca Redžeba kako da ga zabranjujem, kad je dozvoljeno da se posti cijelo vrijeme. Što se, pak, tiče zabrane ukrasa i obi-

١٨١- حَدَّثَنَا يَحْيَى ، عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ ، حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ ، مَوْلَى أَسْمَاءَ ، قَالَ : أَرْسَلَتْنِي أَسْمَاءُ إِلَى ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ بَلَغَهَا أَنَّكَ تُحَرِّمُ أَشْيَاءَ ثَلَاثَةً : الْعَلَمَ فِي الثَّوْبِ ، وَمِيثَرَةَ الْأُرْجُوَانِ ، وَصَوْمَ رَجَبٍ كُلِّهِ ،

فَقَالَ : أَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ صَوْمِ رَجَبٍ ، فَكَيْفَ بِمَنْ يَصُومُ الْأَبَدَ ؟ وَأَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنَ الْعَلَمِ فِي الثَّوْبِ ، فَإِنِّي سَمِعْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. To je ajet koji definira bočno nasljeđivanje rođaka koji ne pripadaju uzlazno-silaznoj liniji.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Nesai (16/4) od Amra b. Alija. Tajalisi (15), Buhari (1292), Ibn Madže (1593) i Bejheki (71/4) ga bilježe od Šube.

ležija na odjeći, to je zato što sam čuo Omera b. el-Hattaba, r.a., da od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., prenosi da je rekao: 'Doista, onaj ko oblači svilu na dunjaluku neće je oblačiti na Ahiretu.'"[1]

يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَنْ لَبِسَ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ فِي الآخِرَةِ.

182. Pričao nam je Jahja b. Seid, ja sam ga pitao, da ga je obavijestio Sulejman b. Mugire, njemu ispričao Sabit, od Enesa, da je rekao: „Bili smo s Omerom između Mekke i Medine i posmatrajući pojavu mlađaka. Imao sam dobar vid, pa sam ga ugledao, te sam stao govoriti Omeru: 'Zar ga ne vidiš?' On mi je rekao: 'Vidjet ću ga.' Ja sam bio oslonjen na postelji, a on mi je počeo pričati o učesnicima Bedra: 'Dan prije borbe Poslanik, s.a.v.s., nam je pokazivao mjesta gdje će padati njihovi mrtvi, govoreći: 'Ovdje će sutra pasti taj i taj, akobogda. Ovdje će sutra pasti taj i taj, akobogda.' Oni su počeli padati na tim mjestima, a ja sam mu rekao: 'Tako mi onoga

١٨٢ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ ، أَنَا سَأَلْتُهُ ، حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ الْمُغِيرَةِ ، حَدَّثَنَا ثَابِتٌ ، عَنْ أَنَسٍ ، قَالَ : كُنَّا مَعَ عُمَرَ بَيْنَ مَكَّةَ وَالْمَدِينَةِ ، فَتَرَاءَيْنَا الْهِلَالَ ، وَكُنْتُ حَدِيدَ الْبَصَرِ ، فَرَأَيْتُهُ ، فَجَعَلْتُ أَقُولُ لِعُمَرَ : أَمَا تَرَاهُ ؟ قَالَ : سَأَرَاهُ وَأَنَا مُسْتَلْقٍ عَلَى فِرَاشِي ، ثُمَّ أَخَذَ يُحَدِّثُنَا عَنْ أَهْلِ بَدْرٍ ، قَالَ : إِنْ كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيُرِينَا مَصَارِعَهُمْ بِالأَمْسِ ، يَقُولُ : هَذَا مَصْرَعُ فُلَانٍ غَدًا ، إِنْ شَاءَ اللهُ وَهَذَا مَصْرَعُ فُلَانٍ غَدًا ، إِنْ شَاءَ اللهُ قَالَ : فَجَعَلُوا يُصْرَعُونَ عَلَيْهَا

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (2069), Tirmizi (2817). Prekrivač za konje je komad svile ili kadife koji su koristili nearapi, a koji se uzimao kao mali prekrivač koje bi jahači metali ispod sebe na leđima deva ili konja.

ko te je poslao s Istinom, nisu promašili ni jedno mjesto.' Oni su popadali, a on je naredio da budu ukopani u jedan bunar. Zatim se okrenuo prema njima i rekao: 'O ti i ti, o ti i ti, da li ste našli istinitim ono što vam je Allah obećao, ja jesam!' Omer mu je rekao: 'Allahov Poslaniče, zar se obraćaš ljudima čija su tijela mrtva?' On odgovori: 'Ništa ti ne čuješ bolje ono što govorim od njih, samo što oni ne mogu odgovoriti.'"[1]

، قَالَ : قُلْتُ : وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ مَا أَخْطَئُوا تِيكَ ، كَانُوا يُصْرَعُونَ عَلَيْهَا . ثُمَّ أَمَرَ بِهِمْ فَطُرِحُوا فِي بِئْرٍ ، فَانْطَلَقَ إِلَيْهِمْ ، فَقَالَ : يَا فُلَانُ ، يَا فُلَانُ هَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَكُمُ اللَّهُ حَقًّا ، فَإِنِّي وَجَدْتُ مَا وَعَدَنِي اللَّهُ حَقًّا قَالَ عُمَرُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتُكَلِّمُ قَوْمًا قَدْ جَيَّفُوا ؟ قَالَ : مَا أَنْتُمْ بِأَسْمَعَ لِمَا أَقُولُ مِنْهُمْ ، وَلَكِنْ لاَ يَسْتَطِيعُونَ أَنْ يُجِيبُوا.

183. Pričao nam je Jahja, njemu ispričao Husejin učitelj, njemu Amr b. Šuajb od svog oca, a on od svog djeda da je rekao: „Kada se Amr vratio došli su potomci Mamera b. Habiba sudeći se s njim o brizi nad njihovom sestrom pred Omerom b. Hattabom. On im reče: 'Presudit ću vam na osnovu onoga što sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: 'Ono što dijete ili roditelj ostave to pripada asabi-bliskoj rodbini po ocu', te je presudio u našu korist.“

١٨٣ - حَدَّثَنَا يَحْيَى ، حَدَّثَنَا حُسَيْنٌ الْمُعَلِّمُ ، حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ جَدِّهِ ، قَالَ : فَلَمَّا رَجَعَ عَمْرٌو جَاءَ بَنُو مَعْمَرِ بْنِ حَبِيبٍ يُخَاصِمُونَهُ فِي وَلَاءِ أُخْتِهِمْ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، فَقَالَ : أَقْضِي بَيْنَكُمْ بِمَا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : مَا أَحْرَزَ الْوَلَدُ أَوِ الْوَالِدُ ، فَهُوَ لِعَصَبَتِهِ مَنْ كَانَ فَقَضَى لَنَا بِهِ.

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

184. Pročitao sam Jahji b. Seidu: Osman b. Gijas je rekao da mu je ispričao Abdullah b. Burejde, od Jahje b. Jamera i Humejda b. Abdurrahmana el-Himjerija, da su rekli: „Susreo nas je Abdullah b. Omer i spomenuo odredbu i ono što se o njoj govori, pa je rekao: 'Kada im se vratite recite da je Ibn Omer od vas čist i da ste vi od njega čisti, ponavljajući to tri puta, a zatim je rekao: obavijestio me je Omer b. Hattab da su bili na sijelu ili su sjedili kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je pješice došao neki čovjek lijepog lica i lijepe kose. Nosio je bijelu odjeću. Ljudi su se međusobno pogledali. Ne poznajemo ga a on nije putnik. Zatim je rekao: 'Allahov Poslaniče, da ti priđem?' 'Da' – odgovorio je Poslanik. On je prišao, uslonio koljena uz njegova i stavio ruke na njegove natkoljenice i rekao: 'Šta je to islam?' Poslanik je odgovorio: 'Svjedočenje da nema božanstva osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, da obavljaš namaz, daješ

١٨٤ - قَرَأْتُ عَلَى يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ : عُثْمَانُ بْنُ غِيَاثٍ قَالَ : حَدَّثَنِي عَبْدُ اللهِ بْنُ بُرَيْدَةَ ، عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ ، وَحُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْحِمْيَرِيِّ ، قَالا : لَقِينَا عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ ، فَذَكَرْنَا الْقَدَرَ وَمَا يَقُولُونَ فِيهِ فَقَالَ : إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ فَقُولُوا : إِنَّ ابْنَ عُمَرَ مِنْكُمْ بَرِيءٌ ، وَأَنْتُمْ مِنْهُ بُرَآءُ ، ثَلاثَ مِرَارٍ ، ثُمَّ قَالَ : أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ أَنَّهُمْ بَيْنَمَا هُمْ جُلُوسٌ أَوْ قُعُودٌ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، جَاءَهُ رَجُلٌ يَمْشِي ، حَسَنُ الْوَجْهِ ، حَسَنُ الشَّعْرِ ، عَلَيْهِ ثِيَابُ بَيَاضٍ ، فَنَظَرَ الْقَوْمُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ ، مَا نَعْرِفُ هَذَا وَمَا هَذَا بِصَاحِبِ سَفَرٍ ، ثُمَّ قَالَ : يَا رَسُولَ اللهِ ، آتِيكَ ، قَالَ : نَعَمْ فَجَاءَ فَوَضَعَ رُكْبَتَيْهِ عِنْدَ رُكْبَتَيْهِ ، وَيَدَيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ ، فَقَالَ : مَا الإِسْلامُ ؟ قَالَ : شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ ، وَتُقِيمُ الصَّلاةَ ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ ،

وَتَصُومُ رَمَضَانَ ، وَتَحُجُّ الْبَيْتَ ، قَالَ : فَمَا الإِيمَانُ ؟ قَالَ : أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ ، وَمَلائِكَتِهِ ، وَالْجَنَّةِ وَالنَّارِ ، وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ، وَالْقَدَرِ كُلِّهِ ، قَالَ : فَمَا الإِحْسَانُ ؟ قَالَ : أَنْ تَعْمَلَ لِلَّهِ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ ، قَالَ : فَمَتَى السَّاعَةُ ؟ قَالَ : مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ ، قَالَ : فَمَا أَشْرَاطُهَا ؟ قَالَ : إِذَا الْعُرَاةُ الْحُفَاةُ الْعَالَةُ رِعَاءُ الشَّاءِ تَطَاوَلُوا فِي الْبُنْيَانِ ، وَوَلَدَتِ الإِمَاءُ أَرْبَابَهُنَّ ، قَالَ : ثُمَّ قَالَ عَلَيَّ الرَّجُلَ ، فَطَلَبُوهُ فَلَمْ يَرَوْا شَيْئًا ، فَمَكَثَ يَوْمَيْنِ أَوْ ثَلاثَةً ، ثُمَّ قَالَ : يَا ابْنَ الْخَطَّابِ أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ عَنْ كَذَا وَكَذَا قَالَ : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ ، قَالَ : ذَاكَ جِبْرِيلُ جَاءَكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ.

قَالَ : وَسَأَلَهُ رَجُلٌ مِنْ جُهَيْنَةَ أَوْ مِن مُزَيْنَةَ ، فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللهِ

zekat, postiš ramazan i obaviš hadž.' 'Šta je iman?' – upitao je. Poslanik je odgovorio: 'Da vjeruješ u Allaha, njegove meleke i knjige, Džennet i Džehennem i cijelo određenje.' 'Šta je to ihsan?' 'Ihsan je da radiš za Allaha kao da ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.' Opet upita: 'A kada će Sudnji dan?' Poslanik, s.a.v.s., odgovori: 'Pitani ne zna ništa više od onoga koji pita.' 'Pa koji su njegovi predznaci?' – upita on. Poslanik, s.a.v.s., odgovori: 'Kada vidiš gole, bosonoge i siromašne čobane kako se natječu u izgradnji i kada robinje rode sebi gospodare.' Zatim je rekao: 'Pozovite mi ponovo onog čovjeka.' Tražili su ga, ali ga niko nije mogao vidjeti. Prošao je dan ili dva a Poslanik reče: 'Sine Hattabov, znaš li ko je onaj ko je pitao o tome i tome?' 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju' – odgovorio sam. Poslanik reče: 'To je Džibril, došao je podučiti vas vašoj vjeri.'[1]

Rekao je: „Upitao ga je

1 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježi ga Muslim (3, 8)

neki čovjek plemena Džuhejn ili Muzejna: 'Allahov Poslaniče, radi čega radimo? Radi onoga što je bilo i prošlo ili radi onoga što tek sada počinje?' Poslanik, s.a.v.s. je odgovorio: 'Radi onoga što je bilo i prošlo.' Neki ljudi upitaše: 'Čemu onda radimo?' Poslanik odgovori: 'Stanovnicima Dženneta su olakšana djela stanovnika Dženneta, a stanovnicima Džehennema su olakšana djela stanovnika Džehennema.'"[1]

Pa je Jahja rekao: „Tako je."

فِيمَ نَعْمَلُ أَفِي شَيْءٍ قَدْ خَلا أَوْ مَضَى أَوْ فِي شَيْءٍ يُسْتَأْنَفُ الآنَ ؟ قَالَ : فِي شَيْءٍ قَدْ خَلا أَوْ مَضَى فَقَالَ رَجُلٌ أَوْ بَعْضُ الْقَوْمِ : يَا رَسُولَ اللهِ فِيمَ نَعْمَلُ ؟

قَالَ : أَهْلُ الْجَنَّةِ يُيَسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ ، وَأَهْلُ النَّارِ يُيَسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ ،

قَالَ يَحْيَى : قَالَ : هُوَ كَذَا.

185. Pričao nam je Jahja, od Šube, njemu ispričao Seleme b. Kuhel, da je čuo Ebu Hakema, da kaže: „Pitao sam Ibn Abbasa o posudi u kojoj je točen alkohol, pa je rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio posudu u kojoj je točen alkohol i bacanje kocke.' I rekao je: 'Koga raduje da zabrani ono što su zabranili Allah i Njegov Poslanik, onda neka zabrani tu posudu.' Pitao sam i Ibn Zubejra pa mi je rekao: 'Allahov

١٨٥- حَدَّثَنَا يَحْيَى ، عَنْ شُعْبَةَ ، حَدَّثَنِي سَلَمَةُ بْنُ كُهَيْلٍ ، قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَكَمِ ، قَالَ : سَأَلْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ عَنْ نَبِيذِ الْجَرِّ ، فَقَالَ : نَهَى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَبِيذِ الْجَرِّ وَالدُّبَّاءِ وَقَالَ : مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُحَرِّمَ مَا حَرَّمَ اللهُ وَرَسُولُهُ ، فَلْيُحَرِّمِ النَّبِيذَ.

قَالَ : وَسَأَلْتُ ابْنَ الزُّبَيْرِ ، فَقَالَ : نَهَى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ

1 Ovaj dio bilježi i Ebu Davud.

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الدُّبَّاءِ وَالْجَرِّ.

قَالَ : وَسَأَلْتُ ابْنَ عُمَرَ فَحَدَّثَ عَنْ عُمَرَ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : نَهَى عَنِ الدُّبَّاءِ وَالْمُزَفَّتِ.

قَالَ : وَحَدَّثَنِي أَخِي ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : نَهَى عَنِ الْجَرِّ وَالدُّبَّاءِ وَالْمُزَفَّتِ وَالْبُسْرِ وَالتَّمْرِ.

Poslanik je zabranio bacanje kocke i posudu za alkohol.'

Pitao sam i Ibn Omera, pa je on prenio od Omera da je Allahov Poslanik zabranio bacanje kocke i posudu obojenu ziftom.'

Dalje kaže: „A moj brat prenosi od Ebu Seida da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio posudu za alkohol, bacanje kocke, posudu obojenu ziftom, vino od nezrelih i vino od suhih datula.“

١٨٦ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ ، أَنَا سَأَلْتُهُ ، حَدَّثَنَا هِشَامٌ ، حَدَّثَنَا قَتَادَةُ ، عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ ، عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ ، أَنَّ عُمَرَ خَطَبَ يَوْمَ جُمُعَةٍ ، فَذَكَرَ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَذَكَرَ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، وَقَالَ : إِنِّي قَدْ رَأَيْتُ كَأَنَّ دِيكًا قَدْ نَقَرَنِي نَقْرَتَيْنِ ، وَلا أُرَاهُ إِلاَّ لِحُضُورِ أَجَلِي ، وَإِنَّ أَقْوَامًا يَأْمُرُونِي أَنْ أَسْتَخْلِفَ ، وَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُنْ لِيُضِيعَ دِينَهُ وَلا خِلافَتَهُ ، وَالَّذِي بَعَثَ بِهِ

186. Pričao nam je Jahja b. Seid, ja sam ga pitao, da mu je ispričao Katade, od Salima b. Ebi Džada, od Mazana b. Ebi Talhe, da je Omer držao hutbu petkom pa je spomenuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i spomenuo je Ebu Bekra, r.a., i nastavio: „Usnio sam kako me je pijetao kljunuo dva puta i to tumačim samo kao dolazak mog smrtnog časa. Ljudi traže od mene da nekoga oporučim, a Allah neće uništiti Svoju vjeru i Svoj hilafet i ono čime je poslao Svoga Vjerovjesnika, s.a.v.s. Ako me smrt preduhi-

tri onda hilafet neka pripadne šesterici s kojima je Poslanik, s.a.v.s., bio zadovoljan kada je umro. Ja znam da će neki ljudi kritikovati ovo, ja sam se ovim rukama protiv njih borio radi islama. Ako tako urade oni su Allahovi neprijatelji, zabludjeli nevjernici.

Ja za sobom ne ostavljam ništa mi bitnije od kelale. Niti je išta Poslanik, s.a.v.s., potencirao, od kako sam se počeo s njim družiti, više od kelale, niti sam se na išta više vraćao nego na kelalu. Dok me nije dotakao prstom u prsa i rekao: 'Omere, zar ti nije dovoljan ajet o sajfu na kraju sure en-Nisa?' Ako budem živio ja ću suditi po tom pitanju onako kako sudi onaj ko uči Kur'an i onaj ko ne uči Kur'an.

Zatim je rekao: „Allahu moj, uzimam te za svjedoka u odnosu na namjesnike pokrajina, poslao sam ih da podučavaju ljude njihovoj vjeri i sunnetu Poslanika, s.a.v.s., da im dijele plijen, uspostave im pravdu i da meni predoče

نَبِيَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَإِنْ عَجِلَ بِي أَمْرٌ ، فَالْخِلافَةُ شُورَى بَيْنَ هَؤُلاءِ السِّتَّةِ الَّذِينَ تُوُفِّيَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَنْهُمْ رَاضٍ ، وَإِنِّي قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ قَوْمًا سَيَطْعُنُونَ فِي هَذَا الأَمْرِ ، أَنَا ضَرَبْتُهُمْ بِيَدِي هَذِهِ عَلَى الإِسْلامِ ، فَإِنْ فَعَلُوا فَأُولَئِكَ أَعْدَاءُ اللهِ الْكَفَرَةُ الضُّلاَّلُ ، وَإِنِّي لاَ أَدَعُ بَعْدِي شَيْئًا أَهَمَّ إِلَيَّ مِنَ الْكَلالَةِ وَمَا أَغْلَظَ لِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي شَيْءٍ مُنْذُ صَاحَبْتُهُ ، مَا أَغْلَظَ لِي فِي الْكَلالَةِ ، وَمَا رَاجَعْتُهُ فِي شَيْءٍ مَا رَاجَعْتُهُ فِي الْكَلالَةِ حَتَّى طَعَنَ بِإِصْبَعِهِ فِي صَدْرِي ، وَقَالَ : يَا عُمَرُ أَلا تَكْفِيكَ آيَةُ الصَّيْفِ الَّتِي فِي آخِرِ سُورَةِ النِّسَاءِ ؟ فَإِنْ أَعِشْ أَقْضِي فِيهَا قَضِيَّةً يَقْضِي بِهَا مَنْ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ ، وَمَنْ لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ ، ثُمَّ قَالَ : اللَّهُمَّ إِنِّي أُشْهِدُكَ عَلَى أُمَرَاءِ الأَمْصَارِ ، فَإِنَّمَا بَعَثْتُهُمْ لِيُعَلِّمُوا النَّاسَ دِينَهُمْ ، وَسُنَّةَ نَبِيِّهِمْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَيَقْسِمُوا فِيهِمْ فَيْئَهُمْ ، وَيَعْدِلُوا عَلَيْهِمْ

، وَيَرْفَعُوا إِلَيَّ مَا أَشْكَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ أَمْرِهِمْ ، أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّكُمْ تَأْكُلُونَ مِنْ شَجَرَتَيْنِ لاَ أُرَاهُمَا إِلاَّ خَبِيثَتَيْنِ ، لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا وَجَدَ رِيحَهُمَا مِنَ الرَّجُلِ فِي الْمَسْجِدِ ، أَمَرَ بِهِ فَأُخِذَ بِيَدِهِ فَأُخْرِجَ إِلَى الْبَقِيعِ وَمَنْ أَكَلَهُمَا ، فَلْيُمِتْهُمَا طَبْخًا.

probleme koje oni ne mogu riješiti.

O ljudi, vi jedete dvije biljke koje ja smatram nečistim. Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je osjetio njihov miris u džamiji kod nekog čovjeka, pa je naredio te je izveden u Bekiu. Ko ih jede neka ih umrtvi kuhanjem."[1]

١٨٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ نُمَيْرٍ ، عَنْ مُجَالِدٍ ، عَنْ عَامِرٍ ، عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، قَالَ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ لِطَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللهِ : مَا لِي أَرَاكَ قَدْ شَعِثْتَ وَاغْبَرَرْتَ مُنْذُ تُوُفِّيَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، لَعَلَّكَ سَاءَكَ يَا طَلْحَةُ إِمَارَةُ ابْنِ عَمِّكَ ، قَالَ : مَعَاذَ اللهِ ، إِنِّي لأَجْدَرُكُمْ أَنْ لاَ أَفْعَلَ ذَاكَ ، إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِنِّي لأَعْلَمُ كَلِمَةً لاَ يَقُولُهَا رجل عِنْدَ حَضْرَةِ الْمَوْتِ إِلاَّ

187. Pričao nam je Abdullah b. Numejr, od Mudžalida, on od Amira, on od Džabira b. Abdullaha, da je rekao: „Slušao sam Omera b. Hattaba kako priča Talhi b. Ubejdullahu: 'Šta je ovo što vidim da te je kosa napustila i da si se promijenio od kako je preselio Allahov Poslanik, s.a.v.s. Možda ti je, Talha, stanje loše u vrijeme vladavine tvog amidžića?' 'Sačuvaj Bože, ja sam najpreči da to ne činim. Doista sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ja, uistinu, znam riječi koje, ako ih čovjek izgovori u smrnom času, njegova duša

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima.

će pri izlasku iz tijela naići na Allahovo zadovoljstvo a na Sudnjem danu će mu biti svjetlost'. Pa ga nisam pitao o tim riječima, a on mi ih nije kazao. To je ono što je u mene ušlo.' Omer reče: 'Ja znam koje su to riječi!' 'Hvala pripada Allahu' – reče Talha: 'Koje su to riječi?' Omer odgovori: 'To su one riječi koje je rekao i svome amidži: *nema božanstva koje zaslužuje da bude obožavano osim Allaha*!' Talha reče: 'Istinu si rekao!'"[1]

وَجَدَ رُوحَهُ لَهَا رَوْحًا حِينَ تَخْرُجُ مِنْ جَسَدِهِ ، وَكَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَلَمْ أَسْأَلْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْهَا ، وَلَمْ يُخْبِرْنِي بِهَا ، فَذَلِكَ الَّذِي دَخَلَنِي ،

قَالَ عُمَرُ فَأَنَا أَعْلَمُهَا ، قَالَ : فَلِلَّهِ الْحَمْدُ ، قَالَ : فَمَا هِيَ ؟ قَالَ : هِيَ الْكَلِمَةُ الَّتِي قَالَهَا لِعَمِّهِ : لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ

قَالَ طَلْحَةُ : صَدَقْتَ.

188. Pričao nam je Džafer b. Avn, njemu ispričao Ebu Umejs, od Kajsa b. Muslima, on od Tarika b. Šihaba, da je rekao: „Došao je neki Jevrej kod Omera i rekao mu: 'Vladaru pravovjernih, vi učite ajet u vašoj knjizi, da je objavljen nama, jevrejima, dan u kome je objavljen uzeli bismo za praznik.' 'Koji je to ajet' – upitao je Omer. A jevrej reče: 'To su Allahove riječi:

Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema

١٨٨ - حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ عَوْنٍ ، حَدَّثَنَا أَبُو عُمَيْسٍ ، عَنْ قَيْسِ بْنِ مُسْلِمٍ ، عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ ، قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ مِنَ الْيَهُودِ إِلَى عُمَرَ فَقَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، إِنَّكُمْ تَقْرَؤُونَ آيَةً فِي كِتَابِكُمْ ، لَوْ عَلَيْنَا مَعْشَرَ الْيَهُودِ نَزَلَتْ ، لاتَّخَذْنَا ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا ، قَالَ : وَأَيُّ آيَةٍ هِيَ ؟ قَالَ : قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ : ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي﴾ قَالَ : فَقَالَ

1 Hadis je vjerodostojan u svim njegovim verzijama.

vama upotpunio'

Pa je Omer rekao:

'Tako mi Allaha, ja doista znam dan i sat u kojim je ovaj ajet objavljen Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Bilo je to veče Arefata u petak.'"[1]

عُمَرُ وَاللَّهِ إِنِّي لأَعْلَمُ الْيَوْمَ الَّذِي نَزَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَالسَّاعَةَ الَّتِي نَزَلَتْ فِيهَا عَلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ.

189. Pričao nam je Veki'a, njemu ispričao Sufjan, od Abdurrahmana b. Harisa b. Ajjaša b. Ebi Rebie, on od Hakima b. Hakima b. Ubade b. Hunejfa, on od Ebu Umame b. Sehla b. Hunejfa da je neki čovjek pogodio drugog strijelom i usmrtio ga, a on nije imao nikog od nasljednika osim daidže. O tome je Ebu Ubejde b. Džerrah pisao Omeru, pa mu je Omer odgovorio da je Allahov Poslanik s.a.v.s., rekao: „Allah i Poslanik Njegov su zaštitnici onoga ko nema zaštitnika, a daidža je nasljednik onome ko nasljednika nema.“[2]

١٨٩ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَارِثِ بْنِ عَيَّاشِ بْنِ أَبِي رَبِيعَةَ عَنْ حَكِيمِ بْنِ حَكِيمِ بْنِ عَبَّادِ بْنِ حُنَيْفٍ ، عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ ، أَنَّ رَجُلاً ، رَمَى رَجُلاً بِسَهْمٍ فَقَتَلَهُ ، وَلَيْسَ لَهُ وَارِثٌ إِلاَّ خَالٌ ، فَكَتَبَ فِي ذَلِكَ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ إِلَى عُمَرَ فَكَتَبَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اللهُ وَرَسُولُهُ مَوْلَى مَنْ لاَ مَوْلَى لَهُ ، وَالْخَالُ وَارِثُ مَنْ لاَ وَارِثَ لَهُ.

1 Sened hadisa je vjerodosotjan po uvjetima Buharije i Muslima. Između ostalih, bilježi ga Buhari (45, 7268).

2 Sened ovog hadisa je hasen/dobar. Bilježe ga Ibn Ebi Šejbe (263/11), Ibn Madže (2737),En-Nesai u *El-Kubra* (6351), Tahavi (397/4) i Darekutni (84-85/4) od Vekia s ovim senedom. Bilježe ga i Tirmizi (2103), El-Bezzar (253), Ibn Džarud (964), Tahavi (397/4), Ibn Hibban (6037), Bejhcki (214/6) preko Sufjana. Tirmizi kaže: "Hadis je hasen."

190. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Sufjan, od Ebu Jafura el-Abdija, da je rekao: „U vrijeme Hadžadžove uprave slušao sam jednog starca u Mekki kako prenosi hadise od Omera b. Hattaba da mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Omere, ti si snažan čovjek, zato se nemoj gužvati oko Crnog kamena, pa da uznemiriš slabašne. Ako nađeš da je slobodno, ti ga poljubi, u suprotnom okreni se prema njemu, izgovori šehade i donesi tekbir.'“[1]

١٩٠ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ، عَنْ أَبِي يَعْفُورٍ الْعَبْدِيِّ ، قَالَ : سَمِعْتُ شَيْخًا ، بِمَكَّةَ فِي إِمَارَةِ الْحَجَّاجِ يُحَدِّثُ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَهُ : يَا عُمَرُ إِنَّكَ رَجُلٌ قَوِيٌّ لاَ تُزَاحِمْ عَلَى الْحَجَرِ ، فَتُؤْذِيَ الضَّعِيفَ ، إِنْ وَجَدْتَ خَلْوَةً فَاسْتَلِمْهُ ، وَإِلاَّ فَاسْتَقْبِلْهُ فَهَلِّلْ وَكَبِّرْ.

191. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Kehmes, od Ibn Burejde, on od Jahje b. Mamera, on od Ibn Omera, on od Omera, da je Džibril, a.s., rekao Vjerovjesniku, s.a.v.s.: „Šta je to iman?“ on je odgovorio: „Da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i u određenje, bilo dobro ili zlo.“ Pa mu je Džibril rekao: „Istinu si rekao.“ Mi smo mu se začudili; pita pa potvrđuje. Poslanik

١٩١حَدَّثَنَا وَكِيعٌ، حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ ، عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ ، عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، عَنْ عُمَرَ أَنَّ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَا الإِيمَانُ ؟ قَالَ : أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ ، وَمَلاَئِكَتِهِ ، وَكُتُبِهِ ، وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ، وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ فَقَالَ لَهُ جِبْرِيلُ صَدَقْتَ قَالَ : فَتَعَجَّبْنَا مِنْهُ ، يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ ، قَالَ فَقَالَ النَّبِيُّ

1 Hadis je hasen/dobar i njegov prenosioci su povjerljivi.

je rekao: „To je Džibril, došao je podučiti vas principima vaše vjere.“[1]

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ذَاكَ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ مَعَالِمَ دِينِكُمْ.

192. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Hišam b. Urve, od njegovog oca, a on od Asima b. Umera, on od svoga oca, da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'Kada nastupi noć' – a jednom je rekao: 'Kada dođe noć, otuda, a dan ode tamo, tada se iftari postač“, misleći time na istok i zapad.'“[2]

١٩٢ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ ، حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ ، عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُمَرَ ، عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ - وَقَالَ مَرَّةً : جَاءَ اللَّيْلُ - مِنْ هَاهُنَا ، وَذَهَبَ النَّهَارُ مِنْ هَاهُنَا ، فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ يَعْنِي الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ.

193. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Israil b. Junus, od Abdul'eala es-Salebija, on od Abdurrahmana b. Ebi Lejla, da je rekao: „Bio sam s Omerom kada je došao neki čovjek i rekao mu: 'Vidio sam mlađak Ševala'. Tada je Omer rekao: 'Ljudi, iftarite se.' Zatim je pošao ka velikoj posudi u kojoj je bila voda, abdestio

١٩٣- حَدَّثَنَا يَزِيدُ ، أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ بْنُ يُونُسَ ، عَنْ عَبْدِ الأَعْلَى الثَّعْلَبِيِّ ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى ، قَالَ : كُنْتُ مَعَ عُمَرَ فَأَتَاهُ رَجُلٌ فَقَالَ : إِنِّي رَأَيْتُ الْهِلالَ هِلالَ شَوَّالٍ ، فَقَالَ عُمَرُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفْطِرُوا ، ثُمَّ قَامَ إِلَى عُسٍّ فِيهِ مَاءٌ فَتَوَضَّأَ وَمَسَحَ عَلَى خُفَّيْهِ ،

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Muslim (7), Ibn Madže (63), Tirmizi (2610) i Ibn Mindeh u *El-Imanu* s ovim senedom.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Ebu Davud (2319), Ebu Nuajm u *Hiljetul-evlija'* 371-372/8 od Ahmeda b. Hanbela s ovim senedom. Bilježe ga i Ibn Ebi Šejbe (11/3), Daremi (1700), Muslim (1100), Ebu Davud (2351), Tirmizi (698), Bezzar (259, 260) i drugi putem od Hišama b. Urve.

se i uzeo mesh po mestvama. Tada čovjek reče: 'Vladaru pravovjernih, došao sam baš da te upitam o tome. Jesi li vidio nekoga drugog da tako radi?' Omer odgovori: 'Da, vidio sam boljeg od mene i najboljeg u ummetu. Vidio sam Ebu Kasima, s.a.v.s., da postupa isto kao ja. Na njemu je bilo kumejin usko šamsko džube.' Pa je stavio ruku ispod džubeta i klanjao akšam.[1]

فَقَالَ الرَّجُلُ : وَاللَّهِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَا أَتَيْتُكَ إِلاَّ لأَسْأَلَكَ عَنْ هَذَا ، أَفَرَأَيْتَ غَيْرَكَ فَعَلَهُ ، فَقَالَ : نَعَمْ خَيْرًا مِنِّي وَخَيْرَ الأُمَّةِ رَأَيْتُ أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَلَ مِثْلَ الَّذِي فَعَلْتُ ، وَعَلَيْهِ جُبَّةٌ شَامِيَّةٌ ضَيِّقَةُ الْكُمَّيْنِ ، فَأَدْخَلَ يَدَهُ مِنْ تَحْتِ الْجُبَّةِ ، ثُمَّ صَلَّى عُمَرُ الْمَغْرِبَ.

194. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Seid, od Katade, on od Sulejmana, on od Džabira b. Abdullaha, da je Omer, r.a., rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije zabranio guštera,[2] ali ga je prezirao."

Drugi osim Muhammeda kažu: „Od Sulejmana el-Ješkerija."[3]

١٩٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ ، حَدَّثَنَا سَعِيدٌ ، عَنْ قَتَادَةَ ، عَنْ سُلَيْمَانَ ، عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ قَالَ : إِنَّ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يُحَرِّمِ الضَّبَّ ، وَلَكِنَّهُ قَذِرَهُ. وَقَالَ غَيْرُ مُحَمَّدٍ : عَنْ سُلَيْمَانَ الْيَشْكُرِيِّ.

195. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, pričao nam je

١٩٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ

1 Sened ovog hadisa je slab zbog slabosti Abdulbeala es-Salebija.
2 Posebna vrsta velikog pustinjskog guštera
3 Ovaj hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija.

اللهِ ، عَنْ سَالِمٍ ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ ، عَنْ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَنَّهُ اسْتَأْذَنَهُ فِي الْعُمْرَةِ فَأَذِنَ لَهُ ، وقَالَ : يَا أَخِي ، لاَ تَنْسَنَا مِنْ دُعَائِكَ وَقَالَ بَعْدُ فِي الْمَدِينَةِ : يَا أَخِي ، أَشْرِكْنَا فِي دُعَائِكَ فَقَالَ عُمَرُ : مَا أُحِبُّ أَنَّ لِي بِهَا مَا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ ، لِقَوْلِهِ : يَا أَخِي.

Šube, od Asima b. Ubejdullaha, on od Salima, on od Abdullaha b. Omera, on od Omera da je od Poslanika, s.a.v.s., zatražio dozvolu da obavi umru pa mu je on dozvolio i rekao mu: „Brate, nemoj nas zaboraviti u dovama.“ Neki u Medini su govorili: „Uključi nas u svoje dove.“ Omer je rekao: „Više sam volio Polanikove riječi: ‘Brate!’, nego sve ono što sunce obasjava!“[1]

١٩٦ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ ، وَحَجَّاجٌ ، قَالَ : سَمِعْتُ شُعْبَةَ ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللهِ ، عَنْ سَالِمٍ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، عَنْ عُمَرَ أَنَّهُ قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَرَأَيْتَ مَا نَعْمَلُ فِيهِ أَقَدْ فُرِغَ مِنْهُ ، أَوْ فِي شَيْءٍ مُبْتَدَإٍ ، أَوْ أَمْرٍ مُبْتَدَعٍ ؟ قَالَ : فِيمَا قَدْ فُرِغَ مِنْهُ فَقَالَ عُمَرُ : أَلا نَتَّكِلُ ؟ فَقَالَ : اعْمَلْ يَا ابْنَ الْخَطَّابِ فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ ، أَمَّا

196. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da su mu ispričali Šube i Hadžadž, koji je rekao: „Čuo sam od Šube, a on od Asima b. Abdullaha, on od Salima, on od Ibn Omera, a on od Omera da je rekao: 'Allahov Poslaniče, šta je s našim djelima? Da li su ona već određena, ili može se nešto započeti ili čovjek ima slobodu volje?' Poslanik, s.a.v.s., odgovori: 'Djela su već određena.“ Omer upita: „Pa zar se nećemo osloniti?' Poslanik

1 Sened ovog hadisa je slab zbog slabositi Asima b. Ubejdullaha. Bilježe ga Et-Tajalisi (10), Ibn Sad (273/3) od Šube, a od Sufjana, a on od Asima ga bilježe Ibn Madže (2894), Titmizi (3562) i Bezzar (120). Tirmizi kaže da je Garib.

mu reče: 'Radi, sine Hattabov, svakome je olakšano. Onaj ko je od srećnih, radi djela srećnih, a onaj ko je od nesrećnih radi djela nesrećnih.'"[1]

مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ فَيَعْمَلُ لِلسَّعَادَةِ ، وَأَمَّا أَهْلُ الشَّقَاءِ فَيَعْمَلُ لِلشَّقَاءِ.

197. Pričao nam je Hušejm, da ga je obavijestio Zuhri, od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe b. Mesuda, njega obavijestio Abdullah b. Abbas, da mu je ispričao Abdurrahman b. Auf, da je Omer b. Hattab držao hutbu ljudima i da ga je čuo kako govori: „Doista ljudi govore: 'Šta je sad kamenovanje, a u Allahovoj knjizi se spominje bičevanje', a Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kamenovao za preljubu i mi smo poslije njega kamenovali. Da ne bi oni koji pričaju rekli kako je Omer dodao nešto Allahovoj knjizi što joj ne pripada, ja je potvrđujem onakvu kakva je objavljena.[2]

١٩٧ - حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ ، أَخْبَرَنَا الزُّهْرِيُّ ، عَنْ عُبَيْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ ، أَخْبَرَنِي عَبْدُ اللهِ بْنُ عَبَّاسٍ ، حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، خَطَبَ النَّاسَ فَسَمِعَهُ يَقُولُ : أَلا وَإِنَّ أُنَاسًا يَقُولُونَ مَا بَالُ الرَّجْمِ فِي كِتَابِ اللهِ الْجَلْدُ ؟ وَقَدْ رَجَمَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ . وَلَوْلا أَنْ يَقُولَ قَائِلُونَ أَوْ يَتَكَلَّمَ مُتَكَلِّمُونَ : أَنَّ عُمَرَ زَادَ فِي كِتَابِ اللهِ مَا لَيْسَ مِنْهُ لأَثْبَتُّهَا كَمَا نَزَلَتْ.

198. Prilčao nam je Muhammed b. Džafer, pričao nam je Šube da je čuo Jezida b. Humejra da priča od Habiba b. Ubejda, on od Džubejra

١٩٨ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ ، قَالَ سَمِعْتُ يَزِيدَ بْنَ خُمَيْرٍ ، يُحَدِّثُ عَنْ حَبِيبِ بْنِ عُبَيْدٍ ، عَنْ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ ، عَنْ

1 Hadis je hasen/dobar, zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

2 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

ابْنِ السِّمْطِ ، أَنَّهُ أَتَى أَرْضًا يُقَالُ لَهَا دَوْمِينُ مِنْ حِمْصَ ، عَلَى رَأْسِ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ مِيلاً ، فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ ، فَقُلْتُ لَهُ : أَتُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ ؟ فَقَالَ : رَأَيْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ بِذِي الْحُلَيْفَةِ يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ ، فَسَأَلْتُهُ ، فَقَالَ : إِنَّمَا أَفْعَلُ كَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، أَوْ قَالَ : فَعَلَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .

b. Nufejra, on od Ibn Simta, da je došao na zemlju koja se zove Devmin, osamnaest milja od Himsa, pa je klanjao dva rekata. Rekao sam mu: „Zašto klanjaš dva rekata?“ A on je odgovorio: „Vidio sam Omera b. Hattaba kako u Zul-Hulejfi klanja dva rekata. Kada sam ga upitao on mi je odgovorio: 'Radim onako kako sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s.,da radi' ili je rekao: 'Ovako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., radio.'“[1]

١٩٩- قَرَأْتُ عَلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ مَهْدِيٍّ : مَالِكٌ ، عَنِ ابْنِ شِهَابٍ ، عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ : دَخَلَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَعُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ يَخْطُبُ النَّاسَ ، فَقَالَ عُمَرُ : أَيَّةُ سَاعَةٍ هَذِهِ ؟ فَقَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، انْقَلَبْتُ مِنَ السُّوقِ فَسَمِعْتُ النِّدَاءَ ، فَمَا زِدْتُ عَلَى أَنْ تَوَضَّأْتُ . فَقَالَ عُمَرُ وَالْوُضُوءَ

199. Pročitao sam Abdurrahmanu b. Mehdiju: Malik, od Ibn Šihaba, koji prenosi od Salima b. Abdullaha, on od Ibn Omera da je reka: „Jedan od ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je ušao u džamiju u petak dok je Omer držao hutbu, pa Omer reče:

‘Koji je ovo sat?’ Čovjek reče: ‘Vladaru pravovjernih, krenuo sam s pijace pa sam čuo ezan, odmah sam se abdestio.’ Omer reče:

‘Zar samo abdest, a znaš

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima i on ga bilježi (14, 692) s ovim senedom.

أَيْضًا ، وَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْمُرُ بِالْغُسْلِ.

da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio kupanje.'"[1]

٢٠٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ ، عَنْ سُفْيَانَ ، عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ ، عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ ، عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ، قَالَ : كَانَ الْمُشْرِكُونَ لاَ يُفِيضُونَ مِنْ جَمْعٍ حَتَّى تُشْرِقَ الشَّمْسُ عَلَى ثَبِيرٍ ، فَخَالَفَهُمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَفَاضَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ.

200. Pričao nam je Abdurrahman, od Sufjana, on od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, on od Omera b. Hattaba da je rekao: „Mušrici nisu kretali sa Džema' (Muzdelife) dok sunce ne bi izašlo na Sebir. Pa je Poslanik, s.a.v.s. postupao drugačije i polazio bi prije nego što bi Sunce izašlo.“[2]

٢٠١حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ حَدَّثَنِي أَبُو الزُّبَيْرِ أَنَّهُ سَمِعَ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللهِ يَقُولُ أَخْبَرَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَأُخْرِجَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ حَتَّى لاَ أَدَعَ إِلَّا مُسْلِمًا

201. Pričao nam je Abdurrezak, da ga je obavijestio Ibn Džurejdž, da mu je pričao Ebu Zubejr, da je čuo Džabira b. Abdullaha da kaže: „Obavijestio me je Omer b. Hattab, r.a., da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Protjeraću Židove i kršćane sa Arapskog poluotoka i ostaviću na njemu samo muslimane.'"[3]

---

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (787), Muslim (845), Tirmizi (495) i drugi.

2 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (3838), Ibn Huzejme (2859) od Abdurrahmana b. Mehdija s ovim senedom.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga i Muslim (1768), Ebu Davud (3030), Tirmizi (1607) i drugi.

٢٠٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بَيْنَا هُوَ قَائِمٌ يَخْطُبُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَدَخَلَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَادَاهُ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَيَّةُ سَاعَةٍ هَذِهِ فَقَالَ إِنِّي شُغِلْتُ الْيَوْمَ فَلَمْ أَنْقَلِبْ إِلَى أَهْلِي حَتَّى سَمِعْتُ النِّدَاءَ فَلَمْ أَزِدْ عَلَى أَنْ تَوَضَّأْتُ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ الْوُضُوءَ أَيْضًا وَقَدْ عَلِمْتُمْ وَفِي مَوْضِعٍ آخَرَ وَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْمُرُ بِالْغُسْلِ

202. Pričao nam je Abdurrezak, njemu ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Salima, a on od svog oca, da je Omer b. Hattab, r.a., držao hutbu petkom, pa je neki čovjek od ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ušao u džamiju, pa ga je Omer pozvao: „Koji je ovo sat sada?“ Čovjek odgovori: „Danas sam bio zauzet, pa nisam išao ka svojoj porodici dok nisam čuo ezan, odmah sam se abdestio.“ Omer reče: „Zar abdest, a znate, a na drugom mjestu, a znaš da je Poslanik, s.a.v.s., naređivao kupanje.“[1]

٢٠٣ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ يَعْنِي ابْنَ عَمَّارٍ حَدَّثَنِي سِمَاكٌ الْحَنَفِيُّ أَبُو زُمَيْلٍ قَالَ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبَّاسٍ حَدَّثَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ

لَمَّا كَانَ يَوْمُ خَيْبَرَ أَقْبَلَ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا فُلَانٌ شَهِيدٌ فُلَانٌ شَهِيدٌ حَتَّى

203. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je ispričao Ikrime b. Ammar, njemu kazao Simak el-Hanefi Ebu Zumejl, da mu je pričao Abdullah b. Abbas, a njemu Omer b. Hattab da je rekao: „Na dan Hajbera grupa ashaba je krenula, pa su govorili: *'Taj i taj je šehid, Taj i taj je šehid'* dok nisu došli do jednog čovjeka

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

i kazali: ‘*Taj i taj je šehid*’, a Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Nikako, njega sam vidio u Vatri zbog ogrtača, ili turban koju je prisvojio iz ratnog plijena.’ Zatim je rekao: ‘Sine Hattabov, otiđi i pozovi ljude i reci im da će u Džennet ući samo vjernici!’ pa sam izašao i pozvao: ‘Doista će u Džennet ući samo vjernici!’“[1]

مَرُّوا عَلَى رَجُلٍ فَقَالُوا فُلَانٌ شَهِيدٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلَّا إِنِّي رَأَيْتُهُ فِي النَّارِ فِي بُرْدَةٍ غَلَّهَا أَوْ عَبَاءَةٍ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا ابْنَ الْخَطَّابِ اذْهَبْ فَنَادِ فِي النَّاسِ أَنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ قَالَ فَخَرَجْتُ فَنَادَيْتُ أَلَا إِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ

204. Pričao nam je Abdullah b. Jezid, da mu je ispričao Davud, a on je Ibn Ebi Furat, njemu Abdullah b. Burejde, od Ebul-Esveda ed-Dejlija, da je rekao: „Došao sam u Medinu kada je u njoj harala bolest od koje su umirali jedan za drugim. Sjeo sam pored Omera b. Hattaba, pa je pored njega pronešena dženaza koja je pohvaljena, pa je on rekao: ‘Obavezno je.’ Pronešena je i druga dženaza koja je pohvaljena, pa je on ponovo rekao: ‘Obavezno je.’ Pronešena je i treća dženaza koja je pokuđena, pa je on rekao: ‘Obavezno

٢٠٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا دَاوُدُ يَعْنِي ابْنَ أَبِي الْفُرَاتِ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِي الْأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ قَالَ أَتَيْتُ الْمَدِينَةَ وَقَدْ وَقَعَ بِهَا مَرَضٌ فَهُمْ يَمُوتُونَ مَوْتًا ذَرِيعًا فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَمَرَّتْ بِهِ جَنَازَةٌ فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا خَيْرٌ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَجَبَتْ ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا خَيْرٌ فَقَالَ وَجَبَتْ ثُمَّ مُرَّ بِالثَّالِثَةِ فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا شَرٌّ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَجَبَتْ

1 Sened hadisa je hasen/dobar. Bilježe ga Ebu Šejbe 465-466/13 i Muslim (114).

je.' Ja sam ga upitao: 'Šta je obavezno, vladaru pravovjernih?' On je rekao: 'Rekao sam ono što je rekao i Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'Kojem god muslimanu četverica budu posvjedočila da je dobar, Allah će ga uvesti u Džennet.' Pa smo rekli: 'A trojica?' On je rekao: 'Ili trojica!' Ponovo smo kazali: 'A dvojica?' On je rekao: 'Ili dvojica!' A nismo pitali za jednoga."'[1]

فَقُلْتُ وَمَا وَجَبَتْ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ قُلْتُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّمَا مُسْلِمٍ شَهِدَ لَهُ أَرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ قَالَ قُلْنَا أَوْ ثَلَاثَةٌ قَالَ أَوْ ثَلَاثَةٌ فَقُلْنَا أَوْ اثْنَانِ قَالَ أَوْ اثْنَانِ ثُمَّ لَمْ نَسْأَلْهُ عَنْ الْوَاحِدِ.

205. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao Hajve, obavijestio ga je Bekr b. Amr, da je čuo Abdullaha b. Hubejra, da kaže da je čuo Ebu Temima el-Džejšanija, da kaže kako je čuo Omera b. Hattaba, r.a., da kaže da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Kada biste se vi na istinski način pouzdali u Allaha On bi vas opskrbio kao što opskrbljuje ptice koje osvanu gladne, a zanoće punih stomaka."[2]

٢٠٥ - حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا حَيْوَةُ أَخْبَرَنِي بَكْرُ بْنُ عَمْرٍو أَنَّهُ سَمِعَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ هُبَيْرَةَ يَقُولُ إِنَّهُ سَمِعَ أَبَا تَمِيمٍ الْجَيْشَانِيَّ يَقُولُ سَمِعَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ إِنَّهُ سَمِعَ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَوْ أَنَّكُمْ تَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا.

206. Pričao nam je Ebu Abdurrahman, njemu ispričao Seid b. Ebi Ejjub, njemu Ata

٢٠٦ - حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنِي سَعِيدُ بْنُ أَبِي أَيُّوبَ حَدَّثَنِي

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije.
2 Sened hadisa je jak.

b. Dinar, od Hakima b. Šerika el-Huzelija, on od Jahje b. Mejmuna el-Hadremija, on od Rebie el-Džuršija, on od Ebu Hurejre, a on od Omera b. Hattaba, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Nemojte sjediti s kaderijama (sekta) i nemojte im prvi nazivati selam.“

Ebu Abdurrahman je rekao jednom: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s.“[1]

عَطَاءُ بْنُ دِينَارٍ عَنْ حَكِيمِ بْنِ شَرِيكٍ الْهُذَلِيِّ عَنْ يَحْيَى بْنِ مَيْمُونٍ الْحَضْرَمِيِّ عَنْ رَبِيعَةَ الْجُرَشِيِّ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تُجَالِسُوا أَهْلَ الْقَدَرِ وَلَا تُفَاتِحُوهُمْ وَقَالَ أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ مَرَّةً سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

207. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je ispričao Šube, od Jezida b. Humejra el-Hemdanija, da je rekao: „Čuo sam Habiba b. Ubejda da prenosi od Džubejra b. Nugajra, od Ibn Semta da je krenuo s Omerom u Zul-hulejfu, pa je Omer klanjao dva rekata. Pitao sam ga o tome, a on je rekao: ‘Radio sam ono što sam vidio da je uradio i Allahov Poslanik, s.a.v.s.’“[2]

٢٠٧ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ خُمَيْرٍ الْهَمْدَانِيِّ أَبِي عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ حَبِيبَ بْنَ عُبَيْدٍ يُحَدِّثُ عَنْ جُبَيْرِ بْنِ نُفَيْرٍ عَنِ ابْنِ السِّمْطِ أَنَّهُ خَرَجَ مَعَ عُمَرَ إِلَى ذِي الْحُلَيْفَةِ فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ فَسَأَلْتُهُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ إِنَّمَا أَصْنَعُ كَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

208. Pričao nam je Ebu Nuh Kurad, obavijestio nas

٢٠٨ - حَدَّثَنَا أَبُو نُوحٍ قُرَادٌ أَنْبَأَنَا عِكْرِمَةُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا سِمَاكٌ

1 Sened hadisa je slab.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima imama Muslima.

الْحَنَفِيُّ أَبُو زُمَيْلٍ حَدَّثَنِي ابْنُ عَبَّاسٍ حَدَّثَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

لَمَّا كَانَ يَوْمُ بَدْرٍ قَالَ نَظَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَصْحَابِهِ وَهُمْ ثَلَاثُ مِائَةٍ وَنَيِّفٌ وَنَظَرَ إِلَى الْمُشْرِكِينَ فَإِذَا هُمْ أَلْفٌ وَزِيَادَةٌ فَاسْتَقْبَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقِبْلَةَ ثُمَّ مَدَّ يَدَيْهِ وَعَلَيْهِ رِدَاؤُهُ وَإِزَارُهُ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ أَيْنَ مَا وَعَدْتَنِي اللَّهُمَّ أَنْجِزْ مَا وَعَدْتَنِي اللَّهُمَّ إِنَّكَ إِنْ تُهْلِكْ هَذِهِ الْعِصَابَةَ مِنْ أَهْلِ الْإِسْلَامِ فَلَا تُعْبَدْ فِي الْأَرْضِ أَبَدًا قَالَ فَمَا زَالَ يَسْتَغِيثُ رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَيَدْعُوهُ حَتَّى سَقَطَ رِدَاؤُهُ فَأَتَاهُ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَخَذَ رِدَاءَهُ فَرَدَّاهُ ثُمَّ الْتَزَمَهُ مِنْ وَرَائِهِ ثُمَّ قَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَفَاكَ مُنَاشَدَتُكَ رَبَّكَ فَإِنَّهُ سَيُنْجِزُ لَكَ مَا وَعَدَكَ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ

je Ikrime b. Ammar, njemu ispričao Semak b. Hanefi Ebu Zumejl, da mu je pričao Ibn Abbas, koji prenosi od Omera b. Hattaba da je rekao:

„U vrjeme bitke na Bedru, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pogledao svoje ashabe kojih je bilo tri stotine i nešto više. Zatim je pogledao u mušrike kojih je bilo više od hiljadu. Zatim se okrenuo prema kibli, a na njemu su bili njegovi ogrtači te je podigao ruke i kazao: ‘Gospodaru moj, gdje je ono što Si mi obećao! Allahu moj, daj mi ono što si mi obećao! Allahu, ako ova skupina sljedbenika islama bude uništena na Zemlji nikada više nećeš biti obožavan!’ Tako je neprestano molio Allaha za pomoć i pozivao Ga dok mu nije spao ogrtač s ramena. Ebu Bekr je došao, podigao ogrtač, ogrnuo ga i dohvatio s leđa govoreći: ‘Dosta je, Allahov Poslaniče. Gospodar tvoj će ti uslišati dovu i dati ono što ti je obećao.’ Pa je Uzvišeni objavio:

‘I kada ste od Gospodara svoga pomoć zatražili; On vam se odazvao: ‘Poslaću vam u pomoć hiljadu meleka

koji će jedni za drugim dolaziti.' (El-Enfal, 9)

I tada, kada je došlo do sukoba, Allah je porazio mušrike. Od njih je ubijeno sedamdeset ljudi i zarobljeno isto toliko. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zatražio savjet od Ebu Bekra, Omera i Alije šta da radi sa zarobljenicima. Ebu Bekr reče: 'Allahov Poslaniče, ti ljudi su naši amidžići, naša porodica i rodbina i ja mislim da bismo od njih trebali uzeti otkup i to iskoristiti za jačanje snage protiv nevjernika, a možda ih Allah uputi na Pravi put, pa nam budu od pomoći.' Poslanik upita: 'Šta ti, sine Hattabov, misliš?' Omer priča: „Rekao sam: 'Tako mi Allaha, ja ne mislim kao i Ebu Bekr, već smatram da tog i tog – nekog Omerovog rođaka – trebaš dati meni da mu ja odsječem glavu, Aliji da daš Akila da mu on odsječe glavu, a Hamzi tog i tog – njegovog brata, da mu on odsječe glavu, neka Allah vidi da u našim srcima nema blagosti prema nevjernicima, oni su njiho-

مِنْ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ﴾

فَلَمَّا كَانَ يَوْمُئِذٍ وَالْتَقَوْا فَهَزَمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْمُشْرِكِينَ فَقُتِلَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ رَجُلًا وَأُسِرَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ رَجُلًا فَاسْتَشَارَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبَا بَكْرٍ وَعَلِيًّا وَعُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ هَؤُلَاءِ بَنُو الْعَمِّ وَالْعَشِيرَةُ وَالْإِخْوَانُ فَإِنِّي أَرَى أَنْ تَأْخُذَ مِنْهُمْ الْفِدْيَةَ فَيَكُونُ مَا أَخَذْنَا مِنْهُمْ قُوَّةً لَنَا عَلَى الْكُفَّارِ وَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُمْ فَيَكُونُونَ لَنَا عَضُدًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا تَرَى يَا ابْنَ الْخَطَّابِ قَالَ قُلْتُ وَاللَّهِ مَا أَرَى مَا رَأَى أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَلَكِنِّي أَرَى أَنْ تُمَكِّنَنِي مِنْ فُلَانٍ قَرِيبًا لِعُمَرَ فَأَضْرِبَ عُنُقَهُ وَتُمَكِّنَ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مِنْ عَقِيلٍ فَيَضْرِبَ عُنُقَهُ وَتُمَكِّنَ حَمْزَةَ مِنْ فُلَانٍ أَخِيهِ فَيَضْرِبَ عُنُقَهُ حَتَّى يَعْلَمَ اللَّهُ أَنَّهُ لَيْسَتْ فِي قُلُوبِنَا هَوَادَةٌ لِلْمُشْرِكِينَ هَؤُلَاءِ صَنَادِيدُهُمْ

وَأَئِمَّتُهُمْ وَقَادَتُهُمْ فَهَوِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَلَمْ يَهْوَ مَا قُلْتُ فَأَخَذَ مِنْهُمْ الْفِدَاءَ فَلَمَّا أَنْ كَانَ مِنْ الْغَدِ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ غَدَوْتُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا هُوَ قَاعِدٌ وَأَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَإِذَا هُمَا يَبْكِيَانِ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي مَاذَا يُبْكِيكَ أَنْتَ وَصَاحِبَكَ فَإِنْ وَجَدْتُ بُكَاءً بَكَيْتُ وَإِنْ لَمْ أَجِدْ بُكَاءً تَبَاكَيْتُ لِبُكَائِكُمَا قَالَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي عَرَضَ عَلَيَّ أَصْحَابُكَ مِنْ الْفِدَاءِ لَقَدْ عُرِضَ عَلَيَّ عَذَابُكُمْ أَدْنَى مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ لِشَجَرَةٍ قَرِيبَةٍ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ إِلَى قَوْلِهِ لَوْلَا كِتَابٌ مِنْ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ﴾ مِنْ الْفِدَاءِ ثُمَّ أُحِلَّ لَهُمْ الْغَنَائِمُ فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ أُحُدٍ مِنْ الْعَامِ الْمُقْبِلِ

vi oslonci, vođe i prvaci.' Pa se Poslanik, s.a.v.s., priklonio onome što je rekao Ebu Bekr, a nije se priklonio onome što sam ja rekao i uzeo je otkup.

Sutradan sam poranio kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i zatekao njega i Ebu Bekra, r.a., kako sjede i plaču. Upitao sam: 'Allahov Poslaniče, reci mi šta je rasplakalo tebe i tvog prijatelja? Ako bude za plač i ja ću plakati, a ako ne bude onda ću postupati kao da plačem zbog toga što vas dvojica plačete.' Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Plačem zbog onoga što mi je pokazano i što čeka tvoje prijatelje zbog toga što su prihvatili otkup za zarobljenike. Pokazana mi je njihova kazna koja je bliža od ovog drveta' – neko drvo je bilo blizu – Allah je objavio: '*Nijednom vjerovjesniku nije dopušteno da drži sužnje dok ne izvojuje pobjedu na Zemlji*', pa sve do ajeta: '*Sada jedite od onoga što ste zaplijenili, kao dopušteno i lijepo*' (El-Enfal, 67-68), pa im je Allah dozvolio ratni plijen.

Kada je naredne godine nastupio dan Uhuda muslima-

ni su kažnjeni zbog onoga što su uzeli otkup, te je ubijeno sedamdeset muslimana, ashabi su se razbježali od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Poslanikovi zubi su polomljeni, polomljena mu je kaciga na glavi i njegovim licem je potekla krv, pa je Allah objavio: *Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: 'Otkud sad ovo?!' Reci: 'To je od vas samih!' Allah, zaista, sve može.* (Ali Imran, 165) To je jer ste uzeli otkup.[1]

عُوقِبُوا بِمَا صَنَعُوا يَوْمَ بَدْرٍ مِنْ أَخْذِهِمْ الْفِدَاءَ فَقُتِلَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ وَفَرَّ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكُسِرَتْ رَبَاعِيَتُهُ وَهُشِمَتْ الْبَيْضَةُ عَلَى رَأْسِهِ وَسَالَ الدَّمُ عَلَى وَجْهِهِ وَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا﴾ الْآيَةَ بِأَخْذِكُمْ الْفِدَاءَ

209. Pričao nam je Ebu Nuh, pričao nam je Malik b. Enes, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a on od Omera b. Hattaba da je rekao:

„Bili smo s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. na putovanju, pa sam ga pitao o nečemu tri puta, pa mi nije odgovorio. Pa sam rekao sebi: „Ne imala te majka, sine Hattabov. Pretjerao si sa Allahovim Poslanikom, pitao si ga tri puta, a on ti nije odgovorio. Uzjahao sam

٢٠٩ - حَدَّثَنَا أَبُو نُوحٍ حَدَّثَنَا مَالِكُ بْنُ أَنَسٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ قَالَ فَسَأَلْتُهُ عَنْ شَيْءٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيَّ قَالَ فَقُلْتُ لِنَفْسِي ثَكِلَتْكَ أُمُّكَ يَا ابْنَ الْخَطَّابِ نَزَرْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَلَمْ يَرُدَّ

1 Sened ovog hadisa je hasen. Njegovi prenosioci su prenosioci sahiha. S ovim senedom ga bilježi još i Ebu Davud (2690). S drugim senedom ga bilježe Abd b. Humejd (31), Muslim (1763), Tirmizi (3081)

عَلَيْكَ قَالَ فَرَكِبْتُ رَاحِلَتِي فَتَقَدَّمْتُ مَخَافَةَ أَنْ يَكُونَ نَزَلَ فِيَّ شَيْءٌ قَالَ فَإِذَا أَنَا بِمُنَادٍ يُنَادِي يَا عُمَرُ أَيْنَ عُمَرُ قَالَ فَرَجَعْتُ وَأَنَا أَظُنُّ أَنَّهُ نَزَلَ فِيَّ شَيْءٌ قَالَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَزَلَتْ عَلَيَّ الْبَارِحَةَ سُورَةٌ هِيَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا ﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ﴾

svoju jahalicu i požurio naprijed bojeći se da o meni ne bude nešto objavljeno. Tada sam čuo da me neko poziva: 'Omere! Gdje je Omer?' Vratio sam se misleći da je o meni nešto objavljeno. Pa mi Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Objavljena mi je sura koja mi je draža od dunjaluka i svega što je na njemu: *'Mi smo ti jasnu pobjedu dali, kako bi ti Allah oprostio grijehe koje si počinio i koje ćeš počiniti.*'" (El-Feth, 1-2)[1]

٢١٠ - حَدَّثَنَا أَبُو النَّضْرِ حَدَّثَنَا الْمَسْعُودِيُّ عَنْ حَكِيمِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ مُوسَى بْنِ طَلْحَةَ عَنِ ابْنِ الْحَوْتَكِيَّةِ قَالَ

أُتِيَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِطَعَامٍ فَدَعَا إِلَيْهِ رَجُلًا فَقَالَ إِنِّي صَائِمٌ ثُمَّ قَالَ وَأَيُّ الصِّيَامِ تَصُومُ لَوْلَا كَرَاهِيَةُ أَنْ أَزِيدَ أَوْ أَنْقُصَ لَحَدَّثْتُكُمْ بِحَدِيثِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ جَاءَهُ الْأَعْرَابِيُّ

210. Pričao nam je Ebu Nadr, njemu ispričao Mes'udi od Hakima b. Džubejra, on od Muse b. Talhe, on od Ibn Havtekija, da je Omeru b. Hattabu donešena hrana, pa je pozvao nekog čovjeka da i on jede, ali je čovjek rekao: „Ja postim." Omer je upitao: „A koje dane postiš? Da se ne bojim da ću nešto dodati ili oduzeti ispirčao bih vam hadis od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada mu je jedan beduin donio zeca. Ali pozovite Ammara neka dođe.

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije. Bilježe ga i Nesai (11499) i Bezzar (265). Sa drugim senedom ga bilježe i Buhari (4177, 4833, 5016), Tirmizi (3262) i drugi.

بِالْأَرْنَبِ وَلَكِنْ أَرْسِلُوا إِلَى عَمَّارٍ فَلَمَّا جَاءَ عَمَّارٌ قَالَ أَشَاهِدٌ أَنْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ جَاءَهُ الْأَعْرَابِيُّ بِالْأَرْنَبِ قَالَ نَعَمْ فَقَالَ إِنِّي رَأَيْتُ بِهَا دَمًا فَقَالَ كُلُوهَا قَالَ إِنِّي صَائِمٌ قَالَ وَأَيُّ الصِّيَامِ تَصُومُ قَالَ أَوَّلَ الشَّهْرِ وَآخِرَهُ قَالَ إِنْ كُنْتَ صَائِمًا فَصُمْ الثَّلَاثَ عَشْرَةَ وَالْأَرْبَعَ عَشْرَةَ وَالْخَمْسَ عَشْرَةَ

Kada je došao Ammar, rekao mu je: „Jesi li bio svjedok onoga dana kada je neki beduin donio Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., zeca?“ Ammar odgovori: „Da.“ On reče: „Ja sam na njemu vidio krv.“ Pa je on rekao; „Jedite ga.“ On je rekao da posti, a Poslanik, s.a.v.s., je upitao; „Koje dane postiš?“ Odgovorio je; „Početak i kraj mjeseca.“ On odgovori:

„Ako hoćeš da postiš, onda posti trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan.“[1]

٢١١ - حَدَّثَنَا أَبُو النَّضْرِ حَدَّثَنَا أَبُو عَقِيلٍ حَدَّثَنَا مُجَالِدُ بْنُ سَعِيدٍ أَخْبَرَنَا عَامِرٌ عَنْ مَسْرُوقِ بْنِ الْأَجْدَعِ قَالَ لَقِيتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لِي مَنْ أَنْتَ قُلْتُ مَسْرُوقُ بْنُ الْأَجْدَعِ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الْأَجْدَعُ شَيْطَانٌ وَلَكِنَّكَ مَسْرُوقُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ عَامِرٌ فَرَأَيْتُهُ فِي الدِّيوَانِ مَكْتُوبًا

211. Pričao nam je Ebu Nadr, njemu ispričao Ebu Ukajl, njemu Mudžalid b. Seid, da ga je obavijestio Amir, od Mesruka b. Edždea, da je rekao: „Susreo sam Omera b. Hattaba, r.a., pa me je on upitao: ‘Ko si ti?’ ‘Mesruk b. Edždea.’ Pa je Omer rekao: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: ‘Edždea je šejtan, a ti si Mesruk b. Abdurrahman.’

Amir priča: „Vidio sam

1 Hadis je hasen/dobar na osnovu drugih verzija, a ovaj sened je slab zbog Mesudija. Ovo su bijeli dani u mjesecu, kako navodi es-Sindi.

u registru zapisano ime Mesruk b. Abdurrahman, pa sam ga upitao šta je to, a on je odgovorio: 'Tako me je nazvao Omer.'"[1]

مَسْرُوقُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ فَقُلْتُ مَا هَذَا فَقَالَ هَكَذَا سَمَّانِي عُمَرُ

212. Pričao nam je Ishak b. Isa, pričao nam je Ibn Lehia, od Džafera b. Rebie, on od Zuhrija, on od Muharrera b. Ebi Hurejre, on od svog oca, a on od Omera b. Hattaba, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio izbacivanje sjemena van materice (azl) slobodne žene, osim s njenom dozvolom."[2]

٢١٢ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ رَبِيعَةَ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مُحَرَّرِ بْنِ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ الْعَزْلِ عَنْ الْحُرَّةِ إِلَّا بِإِذْنِهَا

213. Pričao nam je Ebu Amir Abdulmelik b. Amr, da mu je pričao Hišam, tj., Ibn Sad, od Zejda b. Eslema, on od svoga oca, da je čuo Omera kako kaže: „Ako budem živio do naredne godine, neće se osvojiti ni jedno selo, a da ga ne podijelim ljudima kao što im je Poslanik, s.a.v.s., podijelio Hajber."[3]

٢١٣ - حَدَّثَنَا أَبُو عَامِرٍ عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ عَمْرٍو قَالَ حَدَّثَنَا هِشَامٌ يَعْنِي ابْنَ سَعْدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ يَقُولُ لَئِنْ عِشْتُ إِلَى هَذَا الْعَامِ الْمُقْبِلِ لَا يُفْتَحُ لِلنَّاسِ قَرْيَةٌ إِلَّا قَسَمْتُهَا بَيْنَهُمْ كَمَا قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْبَرَ

214. Pričao nam je Muha-

٢١٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ

1 Sened hadisa je slab.
2 Sened ovog hadisa je slab jer je Ibn Lehia bio lošeg pamćenja.
3 Hadis je vjerodostojan, a ovaj hadis je hasen/dobar.

mmed b. Abdullah ez-Zubejri, pričao nam je Israil, od Semaka, on od Ikrime, on od Ibn Abbasa, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Bio sam u jednom pohodu sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa sam se zakleo ocem. Iza sebe sam čuo nekog čovjeka kako me doziva i kaže: 'Ne kunite se svojim očevima.' To je bio Allahov Poslanik, s.a.v.s."[1]

اللَّهِ الزُّبَيْرِيُّ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزَاةٍ فَحَلَفْتُ لَا وَأَبِي فَهَتَفَ بِي رَجُلٌ مِنْ خَلْفِي فَقَالَ لَا تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ فَإِذَا هُوَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

215. Pričao nam je Ebu Ahmed ez-Zubejri, njemu ispričao Sufjan, od Ebu Zubejra, on od Džabira, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Ako poživim, akobogda, protjerat ću Jevreje i kršćane sa Arapskog poluostrva."[2]

٢١٥ - حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ الزُّبَيْرِيُّ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَئِنْ عِشْتُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَأُخْرِجَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ

216. Pričao nam je Sulejman b. Davud, njemu ispričao Šerik od Asima b. Ubejdullaha, on prenio od svog oca, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako uzima mesh

٢١٦ - حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ أَبُو دَاوُدَ حَدَّثَنَا شَرِيكٌ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija hadisa. Pogladaj hadis pod brojem 116.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Prenose ga Ebu Davud (3031) od Ahmeda s ovim senedom.

po mestvama."[1]

وَسَلَّمَ يَمْسَحُ عَلَى الْخُفَّيْنِ

217. Pričao nam je Sulejman b. Davud Ebu Davud, pričao nam je Selam, a on je Ebul-Ahvedž od Semmaka b. Harba on od Sejara b. Ma'rura da je čuo Omera, r.a., kako drži hutbu i kaže: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sagradio ovu džamiju a sa njim smo bili mi; muhadžiri i ensarije. Kada bi bila gužva u džamiji onda činite sedždu na leđima svoga brata." Vidio je ljude koji klanjaju na putu, pa je rekao: 'Klanjajte u mesdžidu.'"[2]

٢١٧ - حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ أَبُو دَاوُدَ حَدَّثَنَا سَلَّامٌ يَعْنِي أَبَا الْأَحْوَصِ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ عَنْ سَيَّارِ بْنِ الْمَعْرُورِ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَخْطُبُ وَهُوَ يَقُولُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَنَى هَذَا الْمَسْجِدَ وَنَحْنُ مَعَهُ الْمُهَاجِرُونَ وَالْأَنْصَارُ فَإِذَا اشْتَدَّ الزِّحَامُ فَلْيَسْجُدْ الرَّجُلُ مِنْكُمْ عَلَى ظَهْرِ أَخِيهِ وَرَأَى قَوْمًا يُصَلُّونَ فِي الطَّرِيقِ فَقَالَ صَلُّوا فِي الْمَسْجِدِ

218. Pročitao sam Jahji b. Seidu, od Zuhrija, da mu je pričao Ebu Ishak, od Harise b. Mudarriba, da je obavljao hadždž s Omerom b. Hattabom, pa su mu došli uglednici Šama i rekli: „Vladaru pravovjernih, zadesila nas je nesreća u konjima i robovima, zato uzmi iz našeg imetka zekat da nas očistiš njime i da nam to bude blagoslov." Omer reče:

٢١٨ - قَرَأْتُ عَلَى يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ زُهَيْرٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَاقَ عَنْ حَارِثَةَ بْنِ مُضَرِّبٍ أَنَّهُ حَجَّ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَتَاهُ أَشْرَافُ أَهْلِ الشَّامِ فَقَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إِنَّا أَصَبْنَا مِنْ أَمْوَالِنَا رَقِيقًا وَدَوَابَّ فَخُذْ مِنْ أَمْوَالِنَا صَدَقَةً تُطَهِّرُنَا بِهَا وَتَكُونُ لَنَا زَكَاةً فَقَالَ هَذَا شَيْءٌ لَمْ يَفْعَلْهُ اللَّذَانِ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija hadisa, a ovaj sened je slab zbog slabosti jednog od prenosioca Šerika.

2 Sened hadisa je vjerodostojan.

„To nisu činili ovi dvojica koji su bili prije mene, ali sačekajte da pitam muslimane.“[1]

كَانَا مِنْ قَبْلِي وَلَكِنْ انْتَظِرُوا حَتَّى أَسْأَلَ الْمُسْلِمِينَ

219. Pričali su nam Revh i Muemmel, da im je pričao Sufjan es-Sevri, od Ebu Zubejra, on od Džabira b. Abdullaha, da je Omer b. Hattab prenio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: „Ako poživim protjerat ću jevreje i kršćane s Arapskog poluotoka i na njemu ostaviti samo muslimane.“[2]

٢١٩ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ وَمُؤَمَّلٌ قَالَا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ الثَّوْرِيُّ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَئِنْ عِشْتُ لَأُخْرِجَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى مِنْ جَزِيرَةِ الْعَرَبِ حَتَّى لَا أَتْرُكَ فِيهَا إِلَّا مُسْلِمًا

220. Pričao nam je Attab b. Zijad, pričao nam je Abdullah, tj., Ibn Mubarek, obavijesio nas je Junus, od Zuhrija, on od Saiba b. Jezida i Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe, on od Abdurrahmana b. Abda, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao – Abdullah je rekao; „To je moj otac prenio od Vjerovjesnika:

‘Kome prođe nešto od njegovog zikra koji redovno uči,’ ili je rekao: ‘Od džuza koji uči tokom noći, pa ga prouči između

٢٢٠ - حَدَّثَنَا عَتَّابُ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ الْمُبَارَكِ أَخْبَرَنَا يُونُسُ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ وَعُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ عَبْد اللَّهِ وَقَدْ بَلَغَ بِهِ أَبِي إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ فَاتَهُ شَيْءٌ مِنْ وِرْدِهِ أَوْ قَالَ مِنْ جُزْئِهِ

1 Hadis je vjerodostojan i prethodno je spomenut pod brojem 86.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježe ga Muslim (1767), Tahavi u *Muškilul-asaru,* 2/4, Bejheki (207-208/9) i drugi.

sabaha i podne namaza, bit će mu ubrojano kao da ga proučio tokom noći.“[1]

مِنْ اللَّيْلِ فَقَرَأَهُ مَا بَيْنَ صَلَاةِ الْفَجْرِ إِلَى الظُّهْرِ فَكَأَنَّمَا قَرَأَهُ مِنْ لَيْلَتِهِ

221. Pričao nam je Ebu Nuh Kurad, da ga je obavijestio Ikrime b. Ammar, njemu ispričao Semak el-Hanefi Ebu Zumejl, da mu je pričao Ibn Abbas, koji prenosi od Omera b. Hattaba da je rekao:

„U vrjeme bitke na Bedru, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pogledao svoje ashabe kojih je bilo tri stotine i nešto više. Zatim je pogledao u mušrike kojih je bilo više od hiljadu. Zatim se okrenuo prema Kibli, a na njemu su bili njegovi ogrtači te je podigao ruke i kazao: „Gospodaru moj, gdje je ono što Si mi obećao! Allahu moj, daj mi ono što si mi obećao! Allahu, ako ova skupina sljedbenika islama bude uništena na Zemlji nikada više nećeš biti obožavan!“ Tako je neprestano molio Allaha za pomoć i pozivao Ga dok mu nije spao ogrtač s ramena. Ebu Bekr je došao, podigao ogrtač, ogrnuo ga i do-

٢٢١ - حَدَّثَنَا أَبُو نُوحٍ قُرَادٌ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا سِمَاكٌ الْحَنَفِيُّ أَبُو زُمَيْلٍ حَدَّثَنِي ابْنُ عَبَّاسٍ حَدَّثَنِي عُمَرُ قَالَ

لَمَّا كَانَ يَوْمُ بَدْرٍ قَالَ نَظَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَصْحَابِهِ وَهُمْ ثَلَاثُ مِائَةٍ وَنَيِّفٌ وَنَظَرَ إِلَى الْمُشْرِكِينَ فَإِذَا هُمْ أَلْفٌ وَزِيَادَةٌ فَاسْتَقْبَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْقِبْلَةَ ثُمَّ مَدَّ يَدَهُ وَعَلَيْهِ رِدَاؤُهُ وَإِزَارُهُ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ أَيْنَ مَا وَعَدْتَنِي اللَّهُمَّ أَنْجِزْ مَا وَعَدْتَنِي اللَّهُمَّ إِنْ تُهْلِكْ هَذِهِ الْعِصَابَةَ مِنْ أَهْلِ الْإِسْلَامِ فَلَا تُعْبَدْ فِي الْأَرْضِ أَبَدًا قَالَ فَمَا زَالَ يَسْتَغِيثُ رَبَّهُ وَيَدْعُوهُ حَتَّى سَقَطَ رِدَاؤُهُ فَأَتَاهُ أَبُو بَكْرٍ فَأَخَذَ رِدَاءَهُ فَرَدَّاهُ ثُمَّ الْتَزَمَهُ مِنْ وَرَائِهِ ثُمَّ قَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَفَاكَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga Daremi (1477), Muslim (747), Ebu Davud (1313), Titmizi (581) i drugi.

hvatio s leđa, govoreći: „Dosta je, Allahov Poslaniče, Gospodar tvoj će ti uslišati dovu i dati ono što ti je obećao.' Pa je Uzvišeni objavio: *'I kada ste od Gospodara svoga pomoć zatražili; On vam se odazvao: 'Poslat ću vam u pomoć hiljadu meleka koji će jedni za drugim dolaziti.'* (El-Enfal, 9)

I tada, kada je došlo do sukoba, Allah je porazio mušrike. Od njih je ubijeno sedamdeset ljudi i zarobljeno isto toliko. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zatražio savjet od Ebu Bekra, Omera i Alije šta da radi sa zarobljenicima. Ebu Bekr reče: „Allahov Poslaniče, ti ljudi su naši amidžići, naša porodica i rodbina i ja mislim da bismo od njih trebali uzeti otkup i to iskoristiti za jačanje snage protiv nevjernika, a možda ih Allah uputi na Pravi put, pa nam budu od pomoći." Poslanik upita: „Šta ti, sine Hattabov, misliš?" Omer priča: „Rekao sam: Tako mi Allaha, ja ne mislim kao i Ebu Bekr, već smatram da tog i tog – nekog Omerovog rođaka – trebaš dati meni da mu ja odsječem

مُنَاشَدَتُكَ رَبَّكَ فَإِنَّهُ سَيُنْجِزُ لَكَ مَا وَعَدَكَ وَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ﴾

فَلَمَّا كَانَ يَوْمَئِذٍ وَالْتَقَوْا فَهَزَمَ اللَّهُ الْمُشْرِكِينَ فَقُتِلَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ رَجُلًا وَأُسِرَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ رَجُلًا فَاسْتَشَارَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبَا بَكْرٍ وَعَلِيًّا وَعُمَرَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ يَا نَبِيَّ اللَّهِ هَؤُلَاءِ بَنُو الْعَمِّ وَالْعَشِيرَةُ وَالْإِخْوَانُ فَأَنَا أَرَى أَنْ تَأْخُذَ مِنْهُمُ الْفِدَاءَ فَيَكُونُ مَا أَخَذْنَا مِنْهُمْ قُوَّةً لَنَا عَلَى الْكُفَّارِ وَعَسَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَهْدِيَهُمْ فَيَكُونُونَ لَنَا عَضُدًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا تَرَى يَا ابْنَ الْخَطَّابِ فَقَالَ قُلْتُ وَاللَّهِ مَا أَرَى مَا رَأَى أَبُو بَكْرٍ وَلَكِنِّي أَرَى أَنْ تُمَكِّنَنِي مِنْ فُلَانٍ قَرِيبٍ لِعُمَرَ فَأَضْرِبَ عُنُقَهُ وَتُمَكِّنَ عَلِيًّا مِنْ عَقِيلٍ فَيَضْرِبَ عُنُقَهُ وَتُمَكِّنَ حَمْزَةَ مِنْ فُلَانٍ أَخِيهِ فَيَضْرِبَ

glavu, Aliji da daš Akila da mu on odsječe glavu, a Hamzi tog i tog – njegovog brata, da mu on odsječe glavu, neka Allah vidi da u našim srcima nema blagosti prema nevjernicima, oni su njihovi oslonci, vođe i prvaci. Pa se Poslanik, s.a.v.s., priklonio onome što je rekao Ebu Bekr, a nije se priklonio onome što sam ja rekao i uzeo je otkup."

Sutradan sam poranio kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i zatekao njega i Ebu Bekra, r.a., kako sjede i plaču. Upitao sam: „Allahov Poslaniče, reci mi šta je rasplakalo tebe i tvog prijatellja? Ako bude za plač i ja ću plakati, a ako ne bude onda ću postupati kao da plačem zbog toga što vas dvojica plačete." Poslanik, s.a.v.s., reče: „Plačem zbog onoga što mi je pokazano i što čeka tvoje prijatelje zbog toga što su prihvatili otkup za zarobljenike. Pokazana mi je njihova kazna koja je bliža od ovog drveta" – neko drvo je bilo blizu – Allah je objavio: „*Nijednom vjerovjesniku nije dopušteno da drži sužnje dok ne izvojuje pobjedu na Zemlji*", pa sve do ajeta: „*Sada jedite od onoga*

عُنُقَهُ حَتَّى يَعْلَمَ اللهُ أَنَّهُ لَيْسَ فِي قُلُوبِنَا هَوَادَةٌ لِلْمُشْرِكِينَ هَؤُلَاءِ صَنَادِيدُهُمْ وَأَئِمَّتُهُمْ وَقَادَتُهُمْ فَهَوِيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا قَالَ أَبُو بَكْرٍ وَلَمْ يَهْوَ مَا قُلْتُ فَأَخَذَ مِنْهُمُ الْفِدَاءَ فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْغَدِ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ غَدَوْتُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا هُوَ قَاعِدٌ وَأَبُو بَكْرٍ وَإِذَا هُمَا يَبْكِيَانِ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ أَخْبِرْنِي مَاذَا يُبْكِيكَ أَنْتَ وَصَاحِبَكَ فَإِنْ وَجَدْتُ بُكَاءً بَكَيْتُ وَإِنْ لَمْ أَجِدْ بُكَاءً تَبَاكَيْتُ لِبُكَائِكُمَا قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي عَرَضَ عَلَيَّ أَصْحَابُكَ مِنَ الْفِدَاءِ وَلَقَدْ عُرِضَ عَلَيَّ عَذَابُكُمْ أَدْنَى مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ لِشَجَرَةٍ قَرِيبَةٍ وَأَنْزَلَ اللهُ تَعَالَى

﴿مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ إِلَى قَوْلِهِ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ﴾

مِنَ الْفِدَاءِ ثُمَّ أُحِلَّ لَهُمُ الْغَنَائِمَ

što ste zaplijenili, kao dopušteno i lijepo" (El-Enfal, 67-68), pa im je Allah dozvolio ratni plijen.

Kada je naredne godine nastupio dan Uhuda muslimani su kažnjeni zbog onoga što su uzeli otkup, te je ubijeno sedamdeset muslimana, ashabi su se razbježali od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Poslanikovi zubi su polomljeni, polomljena mu je kaciga na glavi i njegovim licem je potekla krv, pa je Allah objavio: *Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: 'Otkud sad ovo?!' Reci: 'To je od vas samih!' Allah, zaista, sve može.* (Ali Imran, 165) To je, jer ste uzeli otkup.[1]

فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ أُحُدٍ مِنَ الْعَامِ الْمُقْبِلِ عُوقِبُوا بِمَا صَنَعُوا يَوْمَ بَدْرٍ مِنْ أَخْذِهِمْ الْفِدَاءَ فَقُتِلَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ وَفَرَّ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكُسِرَتْ رَبَاعِيَتُهُ وَهُشِمَتْ الْبَيْضَةُ عَلَى رَأْسِهِ وَسَالَ الدَّمُ عَلَى وَجْهِهِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ ﴿أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا إِلَى قَوْلِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ بِأَخْذِكُمْ الْفِدَاءَ

222. Pričao nam je Abdurezzak, da mu je pričao Mamer, on od Zuhrija, a on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Ebi Sevra, koji je kazao: „Čuo sam Ibn Abbasa kada veli: 'Stalno sam želio da upitam Omera o dvjema Vjerovjesnikovim ženama za koje je Allah rekao: *Ako vas*

٢٢٢- حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي ثَوْرٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ لَمْ أَزَلْ حَرِيصًا عَلَى أَنْ أَسْأَلَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ الْمَرْأَتَيْنِ مِنْ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ

1 Hadis je hasen/dobar, a prenosioci su pouzdani. Hadis je spomenut pod brojem 208.

dvije učinite pokajanje Allahu, pa - vi ste bile učinile ono zbog čega je trebalo da se pokajete.

Kad je Omer bio na hadždžu, bio sam i ja s njim. Jenom prilikom mu ja pripremih vodu za abdest i pošto abdesti, ja ga upitah: 'Vladaru pravovjernih, koje su to dvije Vjerovjesnikove, s.a.v.s., žene za koje je Allah rekao: *Ako vas dvije učinite pokajanje Allahu, pa - vi ste bile učinile ono zbog čega je trebalo da se pokajete?'* On mi reče: 'Čudno od tebe, sine Abbasov!' Zuhri kaže: 'Tako mi Allaha, iako ga je ukorio zbog (nepoznavanja onoga) o čemu ga je pitao, odgovor nije želio prešutjeti.' Reče:

'To su Hafsa i Aiša,' a zatim nastavi: 'Mi smo Kurejšije imali prevagu nad svojim ženama. Kad smo stigli u Medinu, zatekli smo narod nad kojim su njihove žene imale prevagu. Naše žene to počeše od njih učiti. Ja sam stanovao u selu koje je pripadalo Benu Umejje b. Zejd. Jednog dana se ja nešto rasrdih na svoju ženu, kad se ona poče nakladati sa mnom. Ja je počeh koriti (zbog toga), a ona

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللَّتَيْنِ قَالَ اللهُ تَعَالَى ﴿ إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ﴾ حَتَّى حَجَّ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَحَجَجْتُ مَعَهُ فَلَمَّا كُنَّا بِبَعْضِ الطَّرِيقِ عَدَلَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَعَدَلْتُ مَعَهُ بِالْإِدَاوَةِ فَتَبَرَّزَ ثُمَّ أَتَانِي فَسَكَبْتُ عَلَى يَدَيْهِ فَتَوَضَّأَ فَقُلْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ الْمَرْأَتَانِ مِنْ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللَّتَانِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿ إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ﴾

فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَاعَجَبًا لَكَ يَا ابْنَ عَبَّاسٍ قَالَ الزُّهْرِيُّ كَرِهَ وَاللَّهِ مَا سَأَلَهُ عَنْهُ وَلَمْ يَكْتُمْهُ عَنْهُ قَالَ هِيَ حَفْصَةُ وَعَائِشَةُ قَالَ ثُمَّ أَخَذَ يَسُوقُ الْحَدِيثَ قَالَ كُنَّا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ قَوْمًا نَغْلِبُ النِّسَاءَ فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ وَجَدْنَا قَوْمًا تَغْلِبُهُمْ نِسَاؤُهُمْ فَطَفِقَ نِسَاؤُنَا يَتَعَلَّمْنَ مِنْ نِسَائِهِمْ قَالَ وَكَانَ مَنْزِلِي فِي بَنِي أُمَيَّةَ بْنِ زَيْدٍ بِالْعَوَالِي قَالَ فَتَغَضَّبْتُ

reče: 'Ne kori me zbog ovoga! Tako mi Allaha, i Vjerovjesnikove, s.a.v.s., žene se sa njim nakladaju! Jedna sa njim, cijeli dan do noći, nije razgovarala.' Otišao sam kod Hafse i rekao joj: 'Zar uzvraćaš riječ Allahovom Poslaniku?' Odgovorila je: 'Da.' 'Je li jedna od vas nije htjela razgovarati s njim cijeli dan do noći?' – upitao sam. Odgovorila je potvrdno. 'Neuspjela je i propala ona koja je to uradila. Zar se ne bojite da se Allah na nju rasrdi zbog srdžbe Njegovog Poslanika? Pa da zbog toga budete uništene. Ne uzvraćaj riječ Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i ništa od njega ne traži! Sve što želiš, traži od mene! Neka te nipošto ne pogađa to što je neka od tvojih inoča ljepša i Allahovu Poslaniku, s.a.v.s., draža od tebe!' – misleći na Aišu.

'Imao sam jednog susjeda Ensariju.[1] Mi bismo naizmjenično odlazili kod Allahova Poslanika, s.a.v.s. Jednog dana bi odlazio on i prenio mi ono

يَوْمًا عَلَى امْرَأَتِي فَإِذَا هِيَ تُرَاجِعُنِي
فَأَنْكَرْتُ أَنْ تُرَاجِعَنِي فَقَالَتْ
مَا تُنْكِرُ أَنْ أُرَاجِعَكَ فَوَاللَّهِ إِنَّ
أَزْوَاجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
لَيُرَاجِعْنَهُ وَتَهْجُرُهُ إِحْدَاهُنَّ الْيَوْمَ
إِلَى اللَّيْلِ قَالَ فَانْطَلَقْتُ فَدَخَلْتُ
عَلَى حَفْصَةَ فَقُلْتُ أَتُرَاجِعِينَ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَتْ نَعَمْ قُلْتُ وَتَهْجُرُهُ إِحْدَاكُنَّ
الْيَوْمَ إِلَى اللَّيْلِ قَالَتْ نَعَمْ قُلْتُ قَدْ
خَابَ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ مِنْكُنَّ وَخَسِرَ
أَفَتَأْمَنُ إِحْدَاكُنَّ أَنْ يَغْضَبَ اللَّهُ
عَلَيْهَا لِغَضَبِ رَسُولِهِ فَإِذَا هِيَ
قَدْ هَلَكَتْ لَا تُرَاجِعِي رَسُولَ اللَّهِ
وَلَا تَسْأَلِيهِ شَيْئًا وَسَلِينِي مَا بَدَا
لَكِ وَلَا يَغُرَّنَّكِ إِنْ كَانَتْ جَارَتُكِ
هِيَ أَوْسَمَ وَأَحَبَّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ
مِنْكِ يُرِيدُ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا
قَالَ وَكَانَ لِي جَارٌ مِنَ الْأَنْصَارِ
وَكُنَّا نَتَنَاوَبُ النُّزُولَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ

1 Zvao se Evs b. Havli b. Abdullah b. Hars el-Ensari. Neki vele da se zvao Itban b. Malik, međutim prvo mišljenje je ispravnije.

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَنْزِلُ يَوْمًا وَأَنْزِلُ يَوْمًا فَيَأْتِينِي بِخَبَرِ الْوَحْيِ وَغَيْرِهِ وَآتِيهِ بِمِثْلِ ذَلِكَ قَالَ وَكُنَّا نَتَحَدَّثُ أَنَّ غَسَّانَ تُنْعِلُ الْخَيْلَ لِتَغْزُونَا فَنَزَلَ صَاحِبِي يَوْمًا ثُمَّ أَتَانِي عِشَاءً فَضَرَبَ بَابِي ثُمَّ نَادَانِي فَخَرَجْتُ إِلَيْهِ فَقَالَ حَدَثَ أَمْرٌ عَظِيمٌ قُلْتُ وَمَاذَا أَجَاءَتْ غَسَّانُ قَالَ لَا بَلْ أَعْظَمُ مِنْ ذَلِكَ وَأَطْوَلُ طَلَّقَ الرَّسُولُ نِسَاءَهُ فَقُلْتُ قَدْ خَابَتْ حَفْصَةُ وَخَسِرَتْ قَدْ كُنْتُ أَظُنُّ هَذَا كَائِنًا حَتَّى إِذَا صَلَّيْتُ الصُّبْحَ شَدَدْتُ عَلَيَّ ثِيَابِي ثُمَّ نَزَلْتُ فَدَخَلْتُ عَلَى حَفْصَةَ وَهِيَ تَبْكِي فَقُلْتُ أَطَلَّقَكُنَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ لَا أَدْرِي هُوَ هَذَا مُعْتَزِلٌ فِي هَذِهِ الْمَشْرُبَةِ فَأَتَيْتُ غُلَامًا لَهُ أَسْوَدَ فَقُلْتُ اسْتَأْذِنْ لِعُمَرَ فَدَخَلَ الْغُلَامُ ثُمَّ خَرَجَ إِلَيَّ فَقَالَ قَدْ ذَكَرْتُكَ لَهُ فَصَمَتَ فَانْطَلَقْتُ حَتَّى أَتَيْتُ الْمِنْبَرَ فَإِذَا

što bi od Objave ili drugih vijesti čuo. Drugi dan bih odlazio ja i to isto činio. Jednom smo razgovarali o tome da pleme Gassan potkiva svoje konje da nas napadnu. Jedne večeri mi dođe (susjed) i pokuca na vrata. Ja mu otvorih, a on reče: 'Desilo se nešto krupno!' 'Da nije stiglo pleme Gassan' – upitah, a on reče: 'Krupnije od toga! Raspustio je Allahov Poslanik, s.a.v.s., svoje žene!' (Čuvši za to), ja u sebi rekoh: 'Hafsa, nećeš uspjeti i propast ćeš zbog toga,' misleći da se to, uistinu, desilo. Pošto klanjah sabah, ogrnuh na sebi odjeću i krenuh. Stigavši, uđoh kod Hafse i zatekoh je kako plače. 'Je li vas rapustio Allahov Poslnik, s.a.v.s.?' upitah. 'Ne znam,' - odgovori ona. 'Eno ga u ovoj sobi sam! Iziđoh (iz Hafsine sobe) i rekoh crnom dječaku: 'Pitaj dozvoljava li Omeru da uđe kod njega?' Dječak uđe, a potom izađe i reče mi: 'Ja mu te spomenuh, ali mi on ništa ne reče.' Otiđoh u džamiju i zatekoh nekoliko ljudi kako pored mimbera plaču. Sjedoh pored njih. Pošto to stanje ne mogah

više podnositi, ja ponovo otiđoh do dječaka i rekoh: 'Idi ga pitaj dozvoljava li Omeru da kod njega uđe!' Dječak uđe, a potom izađe i reče: 'Ja mu te spomenuh, ali mi ništa ne odgovori.' Otiđoh ponovo u džamiju i sjedoh. Pošto to više ne mogah podnositi, ponovo otiđoh dječaku i rekoh mu: 'Idi pitaj ga dozvoljava li Omeru da kod njega uđe!' On uđe, a potom iziđe i reče: 'Ja mu te spomenuh, ali mi ništa ne odgovori.'" Pošto krenuh, dječak me zovnu i reče: 'Uđi, dozvolio ti je!' Ušao sam, i nazvao selam Allahovom Poslaniku, i zatekao ga kako leži podbočen na sedžadi od hasure. Na tijelu sam mu vidio trag od hasure. Upitah: 'Allahov Poslaniče, jesi li raspustio svoje žene?' On podiže svoju glavu prema meni i reče: 'Nisam.' Tada uzviknuh: 'Allahu ekber (Allah je najveći)! Ti znaš, Allahov Poslaniče, da smo mi Kurejšije uvijek imali prevagu nad našim ženama. Pošto stigosmo u Medinu, zatekosmo narod nad kojim su njihove žene imale prevagu. Naše

عِنْدَهُ رَهْطٌ جُلُوسٌ يَبْكِي بَعْضُهُمْ
فَجَلَسْتُ قَلِيلًا ثُمَّ غَلَبَنِي مَا أَجِدُ
فَأَتَيْتُ الْغُلَامَ فَقُلْتُ اسْتَأْذِنْ لِعُمَرَ
فَدَخَلَ الْغُلَامُ ثُمَّ خَرَجَ عَلَيَّ فَقَالَ
قَدْ ذَكَرْتُكَ لَهُ فَصَمَتَ فَخَرَجْتُ
فَجَلَسْتُ إِلَى الْمِنْبَرِ ثُمَّ غَلَبَنِي مَا
أَجِدُ فَأَتَيْتُ الْغُلَامَ فَقُلْتُ اسْتَأْذِنْ
لِعُمَرَ فَدَخَلَ ثُمَّ خَرَجَ إِلَيَّ فَقَالَ قَدْ
ذَكَرْتُكَ لَهُ فَصَمَتَ فَوَلَّيْتُ مُدْبِرًا
فَإِذَا الْغُلَامُ يَدْعُونِي فَقَالَ ادْخُلْ
فَقَدْ أَذِنَ لَكَ فَدَخَلْتُ فَسَلَّمْتُ
عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ فَإِذَا هُوَ مُتَّكِئٌ عَلَى رَمْلِ
حَصِيرٍ ح و حَدَّثَنَاه يَعْقُوبُ فِي
حَدِيثِ صَالِحٍ قَالَ رُمَالِ حَصِيرٍ
قَدْ أَثَّرَ فِي جَنْبِهِ فَقُلْتُ أَطَلَّقْتَ يَا
رَسُولَ اللَّهِ نِسَاءَكَ فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَيَّ
وَقَالَ لَا فَقُلْتُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَوْ رَأَيْتَنَا يَا
رَسُولَ اللَّهِ وَكُنَّا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ قَوْمًا
نَغْلِبُ النِّسَاءَ فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ
وَجَدْنَا قَوْمًا تَغْلِبُهُمْ نِسَاؤُهُمْ

فَطَفِقَ نِسَاؤُنَا يَتَعَلَّمْنَ مِنْ نِسَائِهِمْ فَتَغَضَّبْتُ عَلَى امْرَأَتِي يَوْمًا فَإِذَا هِيَ تُرَاجِعُنِي فَأَنْكَرْتُ أَنْ تُرَاجِعَنِي

فَقَالَتْ مَا تُنْكِرُ أَنْ أُرَاجِعَكَ فَوَاللَّهِ إِنَّ أَزْوَاجَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيُرَاجِعْنَهُ وَتَهْجُرُهُ إِحْدَاهُنَّ الْيَوْمَ إِلَى اللَّيْلِ

فَقُلْتُ قَدْ خَابَ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ مِنْهُنَّ وَخَسِرَ أَفَتَأْمَنُ إِحْدَاهُنَّ أَنْ يَغْضَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا لِغَضَبِ رَسُولِهِ فَإِذَا هِيَ قَدْ هَلَكَتْ فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَدَخَلْتُ عَلَى حَفْصَةَ

فَقُلْتُ لَا يَغُرُّكِ إِنْ كَانَتْ جَارَتُكِ هِيَ أَوْسَمَ وَأَحَبَّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْكِ

فَتَبَسَّمَ أُخْرَى فَقُلْتُ أَسْتَأْنِسُ يَا رَسُولَ اللَّهِ

se žene u njih počeše ugledati. Tako se ja jednog dana nešto rasrdih na svoju ženu, kad li se ona poče sa mnom nakladati. Ja je počeh koriti (zbog toga), a ona reče: 'Ne kori me zbog ovoga! Tako mi Allaha, i Vjerovjesnikove, s.a.v.s., žene se sa njim nakladaju! Jedna sa njim, cijeli dan do noći, nije razgovarala.' Upitah Hafsu: 'Da li se ti nakladaš sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.?' 'Nakladam,' odgovori ona. 'Jedna od nas jedanput sa njim, cijeli dan do noći, nije razgovarala.' Rekoh: 'Neće uspjeti i propast će od vas ta koja je to učinila!' Zar ta može biti sigurna da se Allah na nju nije rasrdio zbog toga što je rasrdila Allahova Poslanika, s.a.v.s? Ona će zbog toga propasti!' Kad to ču, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se osmjehnu. 'Tad,' veli Omer, 'rekoh Hafsi: 'Ne nakladaj se sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., i ništa od njega ne traži! Sve što želiš, traži od mene! Neka te nipošto ne pogađa to što je neka od tvojih inoča ljepša i Allahovu Poslaniku, s.a.v.s., draža od

قَالَ نَعَمْ فَجَلَسْتُ فَرَفَعْتُ رَأْسِي فِي الْبَيْتِ فَوَاللَّهِ مَا رَأَيْتُ فِيهِ شَيْئًا يَرُدُّ الْبَصَرَ إِلَّا أَهَبَةً ثَلَاثَةً فَقُلْتُ ادْعُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنْ يُوَسِّعَ عَلَى أُمَّتِكَ فَقَدْ وُسِّعَ عَلَى فَارِسَ وَالرُّومِ وَهُمْ لَا يَعْبُدُونَ اللَّهَ فَاسْتَوَى جَالِسًا ثُمَّ قَالَ أَفِي شَكٍّ أَنْتَ يَا ابْنَ الْخَطَّابِ أُولَئِكَ قَوْمٌ عُجِّلَتْ لَهُمْ طَيِّبَاتُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَقُلْتُ اسْتَغْفِرْ لِي يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَانَ أَقْسَمَ أَنْ لَا يَدْخُلَ عَلَيْهِنَّ شَهْرًا مِنْ شِدَّةِ مَوْجِدَتِهِ عَلَيْهِنَّ حَتَّى عَاتَبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

tebe!' Tada se (Vjerovjesnik, s.a.v.s.), i po drugi put osmjehnu. 'Hoću li nastaviti priču, Allahov Poslaniče?' upitah. 'Nastavi,' odgovori on. Ja podigoh glavu i pošto (u njegovoj) sobi ugledah samo tri kože, rekoh: 'Allahov Poslaniče, moli Allaha da tvojim sljedbenicima da obilje! Dao ga je Perzijancima i Bizantincima, iako Mu se oni ne klanjaju!' Tada se on podiže i sjede, a onda reče: 'Zar sumnjaš, sine Hattabov? Oni su narod kome je dato obilje (samo) na ovome svijetu.' Tada rekoh: 'Allahov Poslaniče, moli Allaha da mi oprosti.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., se zakleo, veli Omer, da svojim ženama neće ući mjesec dana zbog ljutnje na njih, sve dok ga Allah ne ukori zbog toga.[1]

٢٢٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنِي يُونُسُ بْنُ سُلَيْمٍ قَالَ أَمْلَى عَلَيَّ يُونُسُ بْنُ يَزِيدَ الْأَيْلِيُّ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَبْدِ

223. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Junus b. Sulejm, on od Junusa b. Jezida, el-Ejlija, on od Ibn Šihaba, on od Urve b. Zubejra, on od Abdurrahmana b. Ab-

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježe ga Muslim (34, 1479), Tirmizi (2461, 3318), Ebu Ja'la (222), Ibn Hiban (4268). Predanje, ali s drugim senedom, bilježi i Buhari (89, 2468, 5191)

dulkaria, da je rekao: „Čuo sam Omera b. Hattaba, da kaže: ‘Kada bi Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., silazila objava, oko njegovog lica bih čuo nešto poput zujanja pčela. Sačekali smo neko vrijeme, pa se okrenuo prema Kibli, podigao ruke i zamolio Allaha: ‘Bože, uvećaj nam, a nemoj nam uskratiti, počasti nas, a nemoj nas poniziti, daj nam i nemoj nam zabraniti, učini da mi dominiramo, a ne da se nama dominira, budi zadovoljan nama i zadovolji nas.’ Zatim je rekao: ‘Objavljeno mi je deset ajeta, ko ih uspostavi i izvrši, ući će u Džennet.’ Zatim nam je proučio: *Uspjeli su vjernici* do kraja desetog ajeta.“ (el-Mu’minun)[1]

الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ الْقَارِيِّ سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ كَانَ إِذَا نَزَلَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْوَحْيُ يُسْمَعُ عِنْدَ وَجْهِهِ دَوِيٌّ كَدَوِيِّ النَّحْلِ فَمَكَثْنَا سَاعَةً فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ وَرَفَعَ يَدَيْهِ فَقَالَ اللَّهُمَّ زِدْنَا وَلَا تَنْقُصْنَا وَأَكْرِمْنَا وَلَا تُهِنَّا وَأَعْطِنَا وَلَا تَحْرِمْنَا وَآثِرْنَا وَلَا تُؤْثِرْ عَلَيْنَا وَارْضَ عَنَّا وَأَرْضِنَا ثُمَّ قَالَ لَقَدْ أُنْزِلَتْ عَلَيَّ عَشْرُ آيَاتٍ مَنْ أَقَامَهُنَّ دَخَلَ الْجَنَّةَ ثُمَّ قَرَأَ عَلَيْنَا

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴾

حَتَّى خَتَمَ الْعَشْرَ

224. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Zuhrija, on od Ebu Ubejda, štićenika Abdurrahmana b. Aufa, da je bio jednog Bajrama sa Omerom b. Hattabom, r.a., pa je klanjao prije nego je održao hutbu, nije učio ezan i ikamet i u hutbi je kazao: „O

٢٢٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ أَنَّهُ شَهِدَ الْعِيدَ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَصَلَّى قَبْلَ أَنْ يَخْطُبَ بِلَا أَذَانٍ وَلَا إِقَامَةٍ ثُمَّ خَطَبَ

1 Hadis je slab jer je Junus b. Sulejm nepoznat.

ljudi, doista je Poslanik, s.a.v.s., zabranio post u ova dva dana: prvi dan je dan nakon što ste završili s postom i kada vam je Bajram, a drugi dan je dan u kome jedete meso vaših kurbana."[1]

فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صِيَامِ هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ أَمَّا أَحَدُهُمَا فَيَوْمُ فِطْرِكُمْ مِنْ صِيَامِكُمْ وَعِيدُكُمْ وَأَمَّا الْآخَرُ فَيَوْمٌ تَأْكُلُونَ فِيهِ مِنْ نُسُكِكُمْ

225. Pričao nam je Jakub, da mu je pričao njegov otac, od Muhammeda b. Ishaka, a da je njemu ispričao Zuhri, od Sada b. Ebu Ubejda, štićenika Abdurrahmana b. Ezhera, da je rekao kako je prisustvovao jednom Bajramu s Omerom b. Hattabom, r.a., pa je spomenuo ovaj hadis.[2]

٢٢٥ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَاقَ حَدَّثَنَا الزُّهْرِيُّ عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي عُبَيْدٍ مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ قَالَ شَهِدْتُ الْعِيدَ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ

226. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Abdullah b. Omer, od Nafia, on od Ibn Omera, r.a., da je Omer, r.a., poljubio Hadžerul-esved, a zatim rekao: „Ja znam da si ti kamen! Da nisam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da te je poljubio, ne bih te poljubio ni ja."[3]

٢٢٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَبَّلَ الْحَجَرَ ثُمَّ قَالَ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّكَ حَجَرٌ وَلَوْلَا أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبَّلَكَ مَا قَبَّلْتُكَ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježi ga i Tirmizi (771).
2 Sened hadisa je hasen/dobar.
3 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

227. Pričao nam je Hušejm, da ga je obavijestio Sejjar, od Ebu Vaila, da je neki čovjek kršćanin, po imenu Subejj b. Mabed primio islam i želio otići u džihad. Rečeno mu je prvo da obavi hadž. Došao je kod Ešarije i on mu je naredio da zanijeti za hadž i umru zajedno. On je to učinio i dok je izgovarao telbiju prošao je pored Zejda b. Suhana i Selmana b. Rebie pa je jedan drugome rekao: „Ovaj je u većoj zabludi od svoje mazge.“ To je Subejj čuo i bilo mu je teško. Otišao je Omeru i to mu spomenuo, a Omer mu reče: „Upućen si sunnetu svoga Vjerovjesnika,“ kaže da ga je drugom prilikom čuo da kaže: „Usaglasio si se sa sunnetom svog Vjerovjesnika.“[1]

٢٢٧ - حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ أَخْبَرَنِي سَيَّارٌ عَنْ أَبِي وَائِلٍ أَنَّ رَجُلًا كَانَ نَصْرَانِيًّا يُقَالُ لَهُ الصُّبَيُّ بْنُ مَعْبَدٍ أَسْلَمَ فَأَرَادَ الْجِهَادَ فَقِيلَ لَهُ ابْدَأْ بِالْحَجِّ فَأَتَى الْأَشْعَرِيَّ فَأَمَرَهُ أَنْ يُهِلَّ بِالْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ جَمِيعًا فَفَعَلَ فَبَيْنَمَا هُوَ يُلَبِّي إِذْ مَرَّ يَزِيدُ بْنُ صُوحَانَ وَسَلْمَانُ بْنُ رَبِيعَةَ فَقَالَ أَحَدُهُمَا لِصَاحِبِهِ لَهَذَا أَضَلُّ مِنْ بَعِيرِ أَهْلِهِ فَسَمِعَهَا الصُّبَيُّ فَكَبُرَ ذَلِكَ عَلَيْهِ فَلَمَّا قَدِمَ أَتَى عُمَرَ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ لَهُ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هُدِيتَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ قَالَ وَسَمِعْتُهُ مَرَّةً أُخْرَى يَقُولُ وُفِّقْتَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ

228. Pričao nam je Ebu Muavija, da mu je pričao Eameš, od Ibrahima, on od Alkame, on od Omera, r.a., da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je običavao provesti čitavu noć kod Ebu Bekra razgovarajući o problemima muslimana, a ja sam bio s njim.“[2]

٢٢٨ - حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْمُرُ عِنْدَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اللَّيْلَةَ كَذَاكَ فِي الْأَمْرِ مِنْ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ وَأَنَا مَعَهُ

1 Hadis je vjerodostojan, i prethodno je spomenut pod brojem 83.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

229. Pričao nam je Ebu Muavija, da mu je pričao Asim el-Ahvel, od Abdullaha b. Serdžesa, da je rekao: „Vidio sam Usajlea – tj., Omera, r.a. – kako ljubi Hadžerul-esved i kaže: 'Ja te ljubim, a znam da si kamen, koji ne koristi niti šteti. Da nisam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da te ljubi, ne bih te nikada poljubio.'“[1]

٢٢٩ - حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ حَدَّثَنَا عَاصِمٌ الْأَحْوَلُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَرْجِسَ قَالَ رَأَيْتُ الْأُصَيْلِعَ يَعْنِي عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُقَبِّلُ الْحَجَرَ وَيَقُولُ إِنِّي لَأُقَبِّلُكَ وَأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ لَا تَنْفَعُ وَلَا تَضُرُّ وَلَوْلَا أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ لَمْ أُقَبِّلْكَ

230. Pričao nam je Abdullah b. Numejr, da mu je ispričao Ubejdullah od Nafia, on od Omera, a on od Ibn Omera da je Omer, r.a., rekao: „Allahov Poslaniče, može li neko od nas spavati dok je džunub?“ On je odgovorio: „Da, kada uzme abdest.“[2]

٢٣٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ نُمَيْرٍ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيَرْقُدُ أَحَدُنَا وَهُوَ جُنُبٌ قَالَ نَعَمْ إِذَا تَوَضَّأَ

231. Pričao nam je Ibn Numejr, da ga je obavijestio Hišam, od svog oca, a on od Asima, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Kada nastupi noć, kada prođe dan, kada se

٢٣١ - حَدَّثَنَا ابْنُ نُمَيْرٍ أَخْبَرَنَا هِشَامٌ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ وَأَدْبَرَ النَّهَارُ وَغَابَتْ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Muslima.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Hadis je već naveden pod brojem 94.

izgubi sunce, onda si se iftario."[1]

232. Pričao nam je Ebu Kamil, da mu je pričao Ibrahim b. Sad, kome je pričao Ibn Šihab... Pričao nam je Abdurezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Zuhrija, on od Ebu Tufejla Amira b. Vasile, da je Nafi' b. Abdulharis susreo Omera b. Hattaba, r.a., u Usfanu, a Omer ga je postavio kao namjesnika u Mekki. Pa ga je Omer upitao: „Koga si ostavio u Mekki da te mijenja?" „Ostavio sam Ibn Ebzu", - reče on. „A ko je Ibn Ebza?" – upitao je Omer. „Jedan od oslobođenih robova" – odgovorio je on. „Ostavio si im kao svog zamjenika oslobođenog roba?" – upitao je Omer. „On čita Allahovu knjigu, poznaje farzove, sudija je." Omer reče: „Doista je vaš Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: 'Doista Allah ovom Knjigom podiže neke ljude, a neke ponižava.'"[2]

الشَّمْسُ فَقَدْ أَفْطَرْتَ

٢٣٢ - حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ شِهَابٍ ح و حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ الْمَعْنَى عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ عَامِرِ بْنِ وَاثِلَةَ أَنَّ نَافِعَ بْنَ عَبْدِ الْحَارِثِ لَقِيَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِعُسْفَانَ وَكَانَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اسْتَعْمَلَهُ عَلَى مَكَّةَ فَقَالَ لَهُ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَنْ اسْتَخْلَفْتَ عَلَى أَهْلِ الْوَادِي قَالَ اسْتَخْلَفْتُ عَلَيْهِمْ ابْنَ أَبْزَى قَالَ وَمَا ابْنُ أَبْزَى فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ مَوَالِينَا فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اسْتَخْلَفْتَ عَلَيْهِمْ مَوْلًى فَقَالَ إِنَّهُ قَارِئٌ لِكِتَابِ اللَّهِ عَالِمٌ بِالْفَرَائِضِ قَاضٍ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَمَا إِنَّ نَبِيَّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ قَالَ إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježi ga Muslim (1100).

2 Oba seneda hadisa su vjerodostojna. Hadis bilježe Muslim (817), Ibn Madže (217), Bezzar (249) i Begavi (1184).

233. Pričao nam je Muhammed b. Fudajl, da mu je pričao Ismail b. Sumej'i, od Muslima el-Betina, on od Ebu Buhturije da je Omer rekao Ebu Ubejdu b. Džerrahu: „Pruži ruku da ti dam prisegu, jer sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ti si povjerenik ovog ummeta.'" Pa je Ebu Ubejde rekao: 'Nikada sebi neću dozvoliti da budem ispred čovjeka kome je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio da nam imami i on nam je imamio do Poslanikove smrti.'"[1]

٢٣٣ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ فُضَيْلٍ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ سُمَيْعٍ عَنْ مُسْلِمٍ الْبَطِينِ عَنْ أَبِي الْبَخْتَرِيِّ قَالَ قَالَ عُمَرُ لِأَبِي عُبَيْدَةَ بْنِ الْجَرَّاحِ ابْسُطْ يَدَكَ حَتَّى أُبَايِعَكَ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ أَنْتَ أَمِينُ هَذِهِ الْأُمَّةِ فَقَالَ أَبُو عُبَيْدَةَ مَا كُنْتُ لِأَتَقَدَّمَ بَيْنَ يَدَيْ رَجُلٍ أَمَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَؤُمَّنَا فَأَمَّنَا حَتَّى مَاتَ

234. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Sufjan, od E'ameša, on od Šekika b. Seleme, on od Selmana b. Rebi'e on od Omera, r.a., da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je podijelio nešto imetka, pa sam mu rekao: 'Allahov Poslaniče, drugi su bili preči za to od ovih.' On odgovori: 'Doista su mi dali da izaberem da mi to traže grubim riječima ili da me optuže da sam škrtica, a ja nisam škrtica.'"[2]

٢٣٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا سُفْيَانُ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ شَقِيقِ بْنِ سَلَمَةَ عَنْ سَلْمَانَ بْنِ رَبِيعَةَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قِسْمَةً فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَغَيْرُ هَؤُلَاءِ أَحَقُّ مِنْهُمْ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّهُمْ خَيَّرُونِي بَيْنَ أَنْ يَسْأَلُونِي بِالْفُحْشِ أَوْ يُبَخِّلُونِي فَلَسْتُ بِبَاخِلٍ

1 Sened hadisa je slab jer je prekinut.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima.

٢٣٥ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ يَنَامُ أَحَدُنَا وَهُوَ جُنُبٌ قَالَ نَعَمْ وَيَتَوَضَّأُ وُضُوءَهُ لِلصَّلَاةِ

235. Pričao nam je Abdurezzak, da ga je obavijestio Ubejdullah b. Omer, koji je prenio od Nafia, on od Ibn Omera, a on od Omera da je upitao Allahovog Poslanika: „Hoće li neko od nas spavati ukoliko je džunub?“ Poslanik je odgovorio: „Da, uzet će abdest kao i za namaz.“[1]

٢٣٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِثْلَهُ

236. Pričao nam je Abdurrezzak da ga je obavijestio Mamer od Ejuba on od Nafia on od Ibn Omera, a on da je Omer pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je spomenuo sličan hadis.[2]

٢٣٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ عَنْ نَافِعٍ قَالَ رَأَى ابْنُ عُمَرَ سَعْدَ بْنَ مَالِكٍ يَمْسَحُ عَلَى خُفَّيْهِ فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ وَإِنَّكُمْ لَتَفْعَلُونَ هَذَا فَقَالَ سَعْدٌ نَعَمْ فَاجْتَمَعَا عِنْدَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ سَعْدٌ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَفْتِ ابْنَ أَخِي فِي الْمَسْحِ عَلَى الْخُفَّيْنِ

237. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijesio Ubejdullah b. Omer, prenijevši od Nafia da je Ibn Omer vidio Sada b. Malika kako uzima mesh po mestvama, pa mu reče: „Vi to činite?“ „Da“ – odgovori Sad. Pa smo otišli kod Omera. Sad reče: „Vladaru pravovjernih, daj fetvu mome sinovcu o meshu po mestvama.“ Omer reče: „Bio sam s

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija hadisa.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa smo činili mesh po mestvama." Ibn Omer upita: „Pa zar i pored fekalija i mokraće?" Omer reče: „Da, pa i ako je bilo nešto fekalija i mokraće." Nafi priča: „Nakon toga je Ibn Omer uvijek uzimao mesh po mestvama kada ih ne bi skidao i ne bi to ograničavao posebnim vremenom. Taj hadis sam ispričao Mameru, pa mi je i Ejub ispričao hadis sa sličnim značenjem.[1]

فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنَّا وَنَحْنُ مَعَ نَبِيِّنَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَمْسَحُ عَلَى خِفَافِنَا فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَإِنْ جَاءَ مِنْ الْغَائِطِ وَالْبَوْلِ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نَعَمْ وَإِنْ جَاءَ مِنْ الْغَائِطِ وَالْبَوْلِ قَالَ نَافِعٌ فَكَانَ ابْنُ عُمَرَ بَعْدَ ذَلِكَ يَمْسَحُ عَلَيْهِمَا مَا لَمْ يَخْلَعْهُمَا وَمَا يُوَقِّتُ لِذَلِكَ وَقْتًا فَحَدَّثْتُ بِهِ مَعْمَرًا فَقَالَ حَدَّثَنِيهِ أَيُّوبُ عَنْ نَافِعٍ مِثْلَهُ

238. Pričao nam je Abdurezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Zuhrija, a njega je obavijestio Malik b. Evs b. Hadesan da je mijenjao sa Talhom b. Ubejdullahom srebro za zlato, pa mu je rekao: „Sačekat ćeš me dok nam blagajnik dođe iz šume." Pa nas je Omer čuo i rekao: „Ne, tako mi Allaha, nemojte se odvajati dok se kupoprodaja ne završi u potpunosti, jer sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Mijenjanje zlata za srebro je kamata, osim kada se radi ovako i ovako (iz ruke u ruku)."[2]

٢٣٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ أَخْبَرَنِي مَالِكُ بْنُ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ صَرَفْتُ عِنْدَ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ وَرِقًا بِذَهَبٍ فَقَالَ أَنْظِرْنِي حَتَّى يَأْتِيَنَا خَازِنُنَا مِنْ الْغَابَةِ قَالَ فَسَمِعَهَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لَا وَاللَّهِ لَا تُفَارِقُهُ حَتَّى تَسْتَوْفِيَ مِنْهُ صَرْفَهُ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الذَّهَبُ بِالْوَرِقِ رِبًا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ

1 Oba seneda su vjerodostojna po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

239. Pričao nam ja Abdurrezzak, od Mamera, on od Zuhrija, on od Ubejdullaha b. Abdullah b. Utbe b. Mesud, da je: „Nakon što se jedna grupa odmetnula, Omer je rekao: 'Ebu Bekre, kako ćeš se boriti protiv ljudi, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Naređeno mi je da se borim protiv ljudi dok ne budu govorili: 'Nema božanstva osim Allaha', a ko kaže: 'Nema božanstva osim Allaha', sačuvao je od mene svoj imetak i život osim kada pravo to zahtjeva, a njegov obračun je kod Allaha.' Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: 'Sigurno ću se boriti protiv onoga ko razdvoji namaz i zekat, jer je zekat pravo u imetku. Tako mi Allaha, ako bi mi uskratili bravče koze koje su davali Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., ja bih se zbog toga borio protiv njih." Pa je Omer rekao: „Tako mi Allaha, tada sam shvatio da je samo Allah rasprostranio Ebu Bekrova prsa za borbu, i shvatio sam da je to istina."[1]

٢٣٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ قَالَ لَمَّا ارْتَدَّ أَهْلُ الرِّدَّةِ فِي زَمَانِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ عُمَرُ كَيْفَ تُقَاتِلُ النَّاسَ يَا أَبَا بَكْرٍ وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِذَا قَالُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَاللَّهِ لَأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ وَاللَّهِ لَوْ مَنَعُونِي عَنَاقًا كَانُوا يُؤَدُّونَهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَيْهَا

قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَوَاللَّهِ مَا هُوَ إِلَّا أَنْ رَأَيْتُ أَنَّ اللَّهَ قَدْ شَرَحَ صَدْرَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لِلْقِتَالِ فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ

1 Hadis je vjerodostojan, njegovi prenosioci su pouzdani i od njih hadise prihvataju Buhari i Muslim. Hadis je već naveden pod brojem 117.

240. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Israil, od Semmaka, on od Ikrime, a on od Ibn Abbasa, da je Omer, r.a., rekao: „Bio sam na jahalici, na jednom pohodu s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa sam se zakleo izgovarajući; 'Ne, tako mi oca...' neki čovjek iza mene me je pozvao i rekao: 'Nemojte se kleti svojim očevima', ja sam se okrenuo i vidio da je to Allahov Poslanik, s.a.v.s.“[1]

٢٤٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنْتُ فِي رَكْبٍ أَسِيرُ فِي غَزَاةٍ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَلَفْتُ فَقُلْتُ لَا وَأَبِي فَنَهَرَنِي رَجُلٌ مِنْ خَلْفِي وَقَالَ لَا تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ فَالْتَفَتُّ فَإِذَا أَنَا بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

241. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, njemu Zuhri, a njemu Salim, od svog oca, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., me je čuo kako se zaklinjem ocem i rekao mi: 'Allah vam je zabranio da se kunete svojim očevima', nakon toga – nastavlja Omer – 'tako mi Allaha, nisam se zakleo takvom zakletvom ni izgovarajući to niti citirajući nekoga.'“[2]

٢٤١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا أَحْلِفُ بِأَبِي فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ قَالَ عُمَرُ فَوَاللَّهِ مَا حَلَفْتُ بِهَا بَعْدُ ذَاكِرًا وَلَا آثِرًا

---

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab. Hadis je prethodno naveden po rednim brojem 116.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a već je naveden pod brojem112.

242. Pričao nam je Halef b. Velid, da mu je pričao Halid, od Halida, on od Ebu Osmana, a on od Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kao olakšicu dao da muškarci mogu nositi koliko dva prsta svile.[1]

٢٤٢ - حَدَّثَنَا خَلَفُ بْنُ الْوَلِيدِ حَدَّثَنَا خَالِدٌ عَنْ خَالِدٍ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَخَّصَ فِي الْحَرِيرِ فِي إِصْبَعَيْنِ

243. Pričao nam je Jahja b. Seid, da mu je pričao et-Tejmijj, od Ebu Osmana, r.a., da je rekao: „Bili smo s Utbom b. Ferkadom kada mu je pisao Omer o nekim stvarima, prenoseći od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je među tim stvarima koje je napisao i to da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Nemojte na dunjaluku oblačiti svilu, jer na Ahiretu u njoj nećete imati nikakvog udjela, osim ovoliko, pa je Poslanik, s.a.v.s., pokazao kažiprst i srednji prst.“ Ebu Osman kaže: „Pa sam vidio da je to dugme ogrtača kada smo vidjeli ogrtač.“[2]

٢٤٣ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا التَّيْمِيُّ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنَّا مَعَ عُتْبَةَ بْنِ فَرْقَدٍ فَكَتَبَ إِلَيْهِ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِأَشْيَاءَ يُحَدِّثُهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكَانَ فِيمَا كَتَبَ إِلَيْهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَلْبَسُ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا إِلَّا مَنْ لَيْسَ لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا هَكَذَا وَقَالَ بِإِصْبَعَيْهِ السَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى قَالَ أَبُو عُثْمَانَ فَرَأَيْتُ أَنَّهَا أَزْرَارُ الطَّيَالِسَةِ حِينَ رَأَيْنَا الطَّيَالِسَةَ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Već je naveden pod rednim brojem 92.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježe ga i Buhari (5831) i Muslim (13, 2069).

244. Pričao nam je Jahja, od Ibn Džurejdža, da mu je ispričao Abdurrahman b. Abdullah b. Ebi Ammar, od Abdullaha b. Babejha, a on od Jala b. Umeja, da je rekao Omeru b. Hattabu: „Kako danas možemo skraćivati namaze, a Uzvišeni je rekao: *Ako se bojite da će vas oni koji ne vjeruju napasti*, to vrijeme je prošlo?" Omer je rekao: 'I ja sam se začudio tome čemu si se i ti začudio. Spomenuo sam to Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa mi je on rekao: 'To je sadaka koju vam je Allah udijelio, pa prihvatite Njegovu sadaku.'"[1]

٢٤٤ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي عَمَّارٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَابَيْهِ عَنْ يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ

قُلْتُ لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِقْصَارُ النَّاسِ الصَّلَاةَ الْيَوْمَ وَإِنَّمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ فَقَدْ ذَهَبَ ذَاكَ الْيَوْمَ فَقَالَ عَجِبْتُ مِمَّا عَجِبْتَ مِنْهُ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ صَدَقَةٌ تَصَدَّقَ اللَّهُ بِهَا عَلَيْكُمْ فَاقْبَلُوا صَدَقَتَهُ

245. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Džurejdž, koji je čuo Abdurrahmana b. Abdullaha b. Ebu Ammara, kako priča, i spomenuo je ovaj hadis.[2]

٢٤٥ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ سَمِعْتُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي عَمَّارٍ يُحَدِّثُ فَذَكَرَهُ

246. Pričao nam je Jahja, od Ibn Ebi Arube, da mu je ispričao Katade, kome je prenio Seid b.

٢٤٦ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ ابْنِ أَبِي عَرُوبَةَ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježi ga ovim lancem od imama Ahmeda i Ebu Davud (1199), a i Muslim (686), naveden je i pod brojem 174.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježe ga Ebu Davud (1200), Tirmizi (3034).

Musejjeb, da je Omer, r.a., rekao: „Posljednje što je objavljeno bio je ajet o kamati.[1] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je preselio, a nije ga pojasnio. Zato ostavite kamatu i ono u čemu sumnjate da postoji kamata.“[2]

اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ آخِرَ مَا نَزَلَ مِنْ الْقُرْآنِ آيَةُ الرِّبَا وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُبِضَ وَلَمْ يُفَسِّرْهَا فَدَعُوا الرِّبَا وَالرِّيبَةَ

247. Pričao nam je Jahja, da mu je pričao Šube, a njemu Katade, koji prenosi od Seida b. Musejjeba, on od Ibn Omera, a on od Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Umrli se kažnjava u grobu zbog naricanja za njim.“[3]

٢٤٧ - حَدَّثَنَا يَحْيَى حَدَّثَنَا شُعْبَةُ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِالنِّيَاحَةِ عَلَيْهِ

248. Pričao nam je Jahja, od Ubejdullaha, kojeg je obavijestio Nafi, od Ibn Omera, a on od Omera, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Mrtvac se kažnjava zbog plača njegove porodice za njim.“[4]

٢٤٨ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ أَخْبَرَنِي نَافِعٌ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يُعَذَّبُ الْمَيِّتُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ

249. Pričao nam je Jahja, koji je prenio od Jahje, da je rekao: „Čuo sam Seida b. Musejjeba da

٢٤٩ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ يَحْيَى قَالَ سَمِعْتُ سَعِيدَ بْنَ

1 Ovdje se misli na posljednji ajet o trgovinskim transakcijama, a može značiti i među posljednjim ajetima koji su objavljeni. (*Hašija*, 6 163/1)

2 Hadis je hasen/dobar, a prenosioci su povjerljivi i od njih prihvataju hadise Buhari i Muslim. Bilježe ga Ibn Madže (2276), Et-Taberi (114/3) i drugi.

3 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

4 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

الْمُسَيَّب أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ إِيَّاكُمْ أَنْ تَهْلِكُوا عَنْ آيَةِ الرَّجْمِ لَا نَجِدُ حَدَّيْنِ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَقَدْ رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ رَجَمَ وَقَدْ رَجَمْنَا

je Omer, r.a., rekao: „Čuvajte se nepostupanja i brzopletosti u ajetu o kamenovanju (pa da neko kaže) da u Kur'anu nema dvije vrste kazni za jedno djelo. Ja sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako kamenuje za blud, i mi kamenujemo.“[1]

٢٥٢ - حَدَّثَنَا يَحْيَى حَدَّثَنَا حُمَيْدٌ عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَافَقْتُ رَبِّي فِي ثَلَاثٍ وَوَافَقَنِي رَبِّي فِي ثَلَاثٍ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ اتَّخَذْتَ مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى فَأَنْزَلَ اللَّهُ ﴿وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى﴾ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ يَدْخُلُ عَلَيْكَ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ فَلَوْ أَمَرْتَ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ بِالْحِجَابِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ آيَةَ الْحِجَابِ وَبَلَغَنِي مُعَاتَبَةُ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَام بَعْضَ نِسَائِهِ قَالَ فَاسْتَقْرَيْتُ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ

250. Pričao nam je Jahja, da ga je obavijestio Humejd, prenijevši od Enesa – rekao je Omer:

„Složio sam se s mojim Gospodarom tri puta, ili, moj Gospodar se složio sa mnom tri puta. Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, kada bismo uzeli mekami Ibrahim za prostor gdje ćemo klanjati, pa je Allah objavio: *Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!* Zatim sam rekao: 'Allahov Poslaniče, kod tvojih žena dolaze i pobožni i nemoralni, pa im naredi da se pokriju.' Pa je objavljen ajet o hidžabu. Poslanikove žene su se urotile protiv Poslanika u ljubomori, pa sam prekorio majke vjernika,

1 Hadis je vjerodostojan i njegovi prenosioci su prenosoci Buharije i Muslima.

فَدَخَلْتُ عَلَيْهِنَّ فَجَعَلْتُ أَسْتَقْرِيهِنَّ وَاحِدَةً وَاحِدَةً وَاللَّهِ لَئِنْ انْتَهَيْتُنَّ وَإِلَّا لَيُبَدِّلَنَّ اللَّهُ رَسُولَهُ خَيْرًا مِنْكُنَّ قَالَ فَأَتَيْتُ عَلَى بَعْضِ نِسَائِهِ قَالَتْ يَا عُمَرُ أَمَا فِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا يَعِظُ نِسَاءَهُ حَتَّى تَكُونَ أَنْتَ تَعِظُهُنَّ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ﴾

išao sam od jedne do druge i korio ih govoreći im: 'Ako ne prestanete s tim, Allah će Poslaniku dati umjesto vas bolje žene.' Kod nekih žena kod kojih sam došao, rekle su mi: 'Omere, zar Poslanik ne može savjetovati svoje žene nego to moraš ti?' Pa je Allah objavio:

Možda će mu Gospodar, ako se od vas razvede, dati žene bolje od vas.[1]

٢٥١ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ شُعْبَةَ حَدَّثَنِي أَبُو ذِبْيَانَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ الزُّبَيْرِ يَقُولُ لَا تُلْبِسُوا نِسَاءَكُمْ الْحَرِيرَ فَإِنِّي سَمِعْتُ عُمَرَ يُحَدِّثُ يَقُولُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ لَبِسَ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ فِي الْآخِرَةِ

و قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الزُّبَيْرِ مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ لَمْ يَلْبَسْهُ فِي الْآخِرَةِ لَمْ يَدْخُلْ الْجَنَّةَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ﴾

251. Pričao nam je Jahja, od Šube, da mu je ispričao Ebu Zibjan kako je čuo Abdulaha b. Zubejra da kaže: „Nemojte žene oblačiti u svilu, jer sam čuo Omera kako prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko oblači svilu na dunjaluku, neće je oblačiti na Ahiretu.'" Abdullah b. Zubejr je od sebe kazao: „Ko je ne bude oblačio na Ahiretu, neće ući u Džennet.

Uzvišeni kaže: *U njemu (Džennetu) će im odjeća od svile biti.*[2]

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a hadis bilježi i Buhari (4493. 4790) s ovim senedom. Hadis je naveden i pod brojem152.

2 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

252. Pričao nam je Jahja od Ismaila, da je njemu ispričao Amir, a njemu Muhammed b. Ubjed, on od Ismaila b. Ebi Halida, on od nekog čovjeka, a on od Šabija da je Omer prošao pored Talhe – pa je spomenuo njegovo značenje – prošao je pored Talhe i vidio ga zabrinutog, pa mu se obrati: „Možda ti ne godi vlast tvog amidžića?“ – misleći na Ebu Bekra. Talha odgovori: „Ne, nego sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže:

“Ja znam riječi koje, ako ih čovjek izgovori prilikom smrti, bit će mu svjetlost na stranicama djela i zadovoljstvo Gospodara prilikom smrti.“ Pa mu Omer reče: „Ja ću ti kazati koje su to riječi, to su riječi koje je Poslanik želio da izgovori njegov amidža: svjedočanstvo da nema božanstva osim Allaha.“ On kaže: „Kao da mi je spao zastor ispred očiju!“ Rekao je: „Istinu si kazao. Da je znao riječi koje su vrijednije od tih, naredio bih mu da ih izgovori.“[1]

٢٥٢ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا عَامِرٌ و حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ أَبِي خَالِدٍ عَنْ رَجُلٍ عَنِ الشَّعْبِيِّ قَالَ مَرَّ عُمَرُ بِطَلْحَةَ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ قَالَ

مَرَّ عُمَرُ بِطَلْحَةَ فَرَآهُ مُهْتَمًّا قَالَ لَعَلَّكَ سَاءَكَ إِمَارَةُ ابْنِ عَمِّكَ قَالَ يَعْنِي أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لَا وَلَكِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً لَا يَقُولُهَا الرَّجُلُ عِنْدَ مَوْتِهِ إِلَّا كَانَتْ نُورًا فِي صَحِيفَتِهِ أَوْ وَجَدَ لَهَا رَوْحًا عِنْدَ الْمَوْتِ قَالَ عُمَرُ أَنَا أُخْبِرُكَ بِهَا هِيَ الْكَلِمَةُ الَّتِي أَرَادَ بِهَا عَمَّهُ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ فَكَأَنَّمَا كُشِفَ عَنِّي غِطَاءٌ قَالَ صَدَقْتَ لَوْ عَلِمَ كَلِمَةً هِيَ أَفْضَلُ مِنْهَا لَأَمَرَهُ بِهَا

1 Hadis je vjerodostojan zbog različitih verzija ovog hadisa.

253. Pričao nam je Jahja, od Ibn Džurejdža, da mu je ispričao Sulejman b. Atik, a njemu Abdullah b. Babejh, prenoseći od Ja'la b. Umejja, da je rekao: „Činio sam tavaf s Omerom, pa kada smo bili do ugla Kabe koji je nakon vrata i nakon Hadžerul-esveda krenuo sam rukom da ga dotaknem. Omer me je upitao: 'Jesi li tavafio s Allahovim Poslanikom.' Odgovorio sam potvrdno, a on me ponovo upitao: 'Jesi li ga vidio da dodiruje ugao Kabe?' odgovorio sam da nisam, a on mi reče: 'Povuci ruku k sebi, jer u Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., imaš najbolji uzor.'"[1]

٢٥٣ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ ابْنِ جُرَيْجٍ حَدَّثَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ عَتِيقٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَابَيْهِ عَنْ يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ

طُفْتُ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَلَمَّا كُنْتُ عِنْدَ الرُّكْنِ الَّذِي يَلِي الْبَابَ مِمَّا يَلِي الْحَجَرَ أَخَذْتُ بِيَدِهِ لِيَسْتَلِمَ فَقَالَ أَمَا طُفْتَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْتُ بَلَى قَالَ فَهَلْ رَأَيْتَهُ يَسْتَلِمُهُ قُلْتُ لَا قَالَ فَانْفُذْ عَنْكَ فَإِنَّ لَكَ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةً حَسَنَةً

254. Pričao nam je Jahja, prenijevši od Eameša, kome je ispričao Šekik, kome je, opet, ispričao Sabijj b. Mabed, koji je pripadao plemenu Taglib: „Bio sam kršćanin i prihvatio sam islam. Trudio sam se ne žaleći truda i zalaganja. Zanijetio sam obaviti hadždž i umru zajedno. Na Uzejbu sam prolazio pored Selmana b. Rebie i Zejda b. Su-

٢٥٤ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ الْأَعْمَشِ حَدَّثَنَا شَقِيقٌ حَدَّثَنِي الصُّبَيُّ بْنُ مَعْبَدٍ وَكَانَ رَجُلًا مِنْ بَنِي تَغْلِبَ قَالَ

كُنْتُ نَصْرَانِيًّا فَأَسْلَمْتُ فَاجْتَهَدْتُ فَلَمْ آلُ فَأَهْلَلْتُ بِحَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ فَمَرَرْتُ بِالْعُذَيْبِ عَلَى

1 Hadis je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.

سَلْمَانَ بْنِ رَبِيعَةَ وَزَيْدِ بْنِ صُوحَانَ فَقَالَ أَحَدُهُمَا أَبِهِمَا جَمِيعًا فَقَالَ لَهُ صَاحِبُهُ دَعْهُ فَلَهُوَ أَضَلُّ مِنْ بَعِيرِهِ قَالَ فَكَأَنَّمَا بَعِيرِي عَلَى عُنُقِي فَأَتَيْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ لِي عُمَرُ إِنَّهُمَا لَمْ يَقُولَا شَيْئًا هُدِيتَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

hana, pa je jedan od njih rekao: 'Zar si zanijetio hadždž i umru zajedno?' A drugi od njih reče: 'Ostavi ga! Ovaj je u većoj zabludi od svoje deve.' To mi je bilo toliko teško kao da mi je deva natovarena na vrat. Otišao sam Omeru, to mu spomenuo, a on mi je rekao: 'Doista, bezvrijedno je ono što su oni kazali. Upućen si sunnetu svoga Vjerovjesnika, s.a.v.s.'"[1]

٢٥٥ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ حَدَّثَنِي نَافِعٌ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي نَذَرْتُ فِي الْجَاهِلِيَّةِ أَنْ أَعْتَكِفَ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ لَيْلَةً فَقَالَ لَهُ فَأَوْفِ بِنَذْرِكَ

255. Pričao nam je Jahja, od Ubejdullaha, da mu je ispričao Nafi, od Ibn Omera, on od Omera, r.a., da je rekao: „Allahov Poslaniče, u džahilijetu sam se zavjetovao da ću jednu noć provesti u itikafu u Mesdžidul-haramu." Pa je Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ispuni svoj zavjet."[2]

٢٥٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا سُفْيَانُ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ أَبِي وَائِلٍ عَنْ صُبَيِّ بْنِ مَعْبَدٍ التَّغْلِبِيِّ قَالَ كُنْتُ حَدِيثَ عَهْدٍ بِنَصْرَانِيَّةٍ

256. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Sufjan, od Mensura, a on od Ebu Vaila, on od Subejja b. Mabeda et-Taglebija da je rekao: „Malo vremena nakon što sam primio islam, a bio sam

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

2 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

فَأَرَدْتُ الْجِهَادَ أَوْ الْحَجَّ فَأَتَيْتُ رَجُلًا مِنْ قَوْمِي يُقَالُ لَهُ هُدَيْمٌ فَسَأَلْتُهُ فَأَمَرَنِي بِالْحَجِّ فَقَرَنْتُ بَيْنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ فَذَكَرَهُ

kršćanin, želio sam ići u džihad ili otići na hadždž. Došao sam kod jednog čovjeka iz moga naroda koji se zvao Hudejm i pitao ga. On mi je naredio da obavim hadždž. Spojio sam hadždž i umru." I spomenuo je hadis.[1]

٢٥٧ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ زُبَيْدٍ الْإِيَامِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ صَلَاةُ السَّفَرِ رَكْعَتَانِ وَصَلَاةُ الْأَضْحَى رَكْعَتَانِ وَصَلَاةُ الْفِطْرِ رَكْعَتَانِ وَصَلَاةُ الْجُمُعَةِ رَكْعَتَانِ تَمَامٌ غَيْرُ قَصْرٍ عَلَى لِسَانِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سُفْيَانُ وَقَالَ زُبَيْدٌ مَرَّةً أُرَاهُ عَنْ عُمَرَ قَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الشَّكِّ

و قَالَ يَزِيدُ يَعْنِي ابْنَ هَارُونَ ابْنُ أَبِي لَيْلَى قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

257. Pričao nam je Veki'a, da su mu ispričali Sufjan i Abdurrahman, od Sufjana, on od Zubejda el-Ejamija, on od Abdurrahmana b. Ebi Lejla, on od Omera, r.a., da je rekao: „Namaz na putu je od dva rekata, kurbanski i ramazanski bajram namaz su po dva rekata, džuma je dva rekata. To su potpuni namazi bez skraćivanja iskazano jezikom Muhammeda, s.a.v.s."[2]

Sufjan je rekao, a i Zubejd jednom: „Prenosim ga od Omera". Abdurrahman kaže: "Bez ikakve sumnje."

Jezid b. Harun kaže: "Ibn Ebi Lejla je rekao da je čuo Omera, r.a., kako to kaže."

---

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

2 Sened hadisa je vjerodostojan, a njegovi prenosioci su povjerljivi i od njih hadise prihvataju Buhari i Muslim. Es-Sindi kaže: „Naizgled, ovdje postoji problem kada je u pitanju namaz na putu, jer Kur'an naređuje skraćivanje namaza na putu. Ali, obzirom da je skraćivanje namaza na putu obaveza, tog trenutka namaz od dva rekata postaje potpun." (Hašija, 167/1)

258. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Hišam b. Sad, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a on od Omera, r.a., da je našao konja kojeg je udijelio na Allahovom putu kako se prodaje na pijaci, pa ga je želio kupiti. Pitao je Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i on mu je zabranio kazavši mu: „Nemoj opozivati ono što si udijelio kao sadaku."[1]

٢٥٨ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ وَجَدَ فَرَسًا كَانَ حَمَلَ عَلَيْهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ تُبَاعُ فِي السُّوقِ فَأَرَادَ أَنْ يَشْتَرِيَهَا فَسَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَهَاهُ وَقَالَ لَا تَعُودَنَّ فِي صَدَقَتِكَ

259. Pričao nam je Veki'a, od Ibn Ebi Halida, on od Kajsa, da je rekao: „Vidio sam Omera, r.a., sa ogoljelom palminom granom u ruci kako zasijeda ljude i govori im: 'Poslušajte riječi Halife Allahovog Poslanika, s.a.v.s.!' Pa je došao jedan Ebu Bekrov štićenik po imenu Šedid sa listom i pročitao ga ljudima, rekavši: 'Ebu Bekr, r.a., vam kaže da budete poslušni i pokorni onome ko je na ovoj stranici. Tako mi Allaha, ja nisam uskratio vaša prava (time što imenujem nasljednika).'" Kajs kaže: „Nakon toga sam vidio Omera na minberi."[2]

٢٥٩ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنِ ابْنِ أَبِي خَالِدٍ عَنْ قَيْسٍ قَالَ رَأَيْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَبِيَدِهِ عَسِيبُ نَخْلٍ وَهُوَ يُجْلِسُ النَّاسَ يَقُولُ اسْمَعُوا لِقَوْلِ خَلِيفَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَاءَ مَوْلًى لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُقَالُ لَهُ شَدِيدٌ بِصَحِيفَةٍ فَقَرَأَهَا عَلَى النَّاسِ فَقَالَ يَقُولُ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا لِمَا فِي هَذِهِ الصَّحِيفَةِ فَوَاللَّهِ مَا أَلَوْتُكُمْ قَالَ قَيْسٌ فَرَأَيْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَعْدَ ذَلِكَ عَلَى الْمِنْبَرِ

1 Sened hadisa je hasen/dobar.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. „Ovim se želi kazati da je taj čovjek koga je Ebu Bekr, r.a., oporučio za halifu nakon njega bio Omer." (*Hašija*, 168/1).

260. Pričao nam je Muemmel, da mu je ispričao Sufjan, od Seleme, on od Imrana es-Sulemija, da je upitao Ibn Abbasa, r.a., o alkoholu, pa je on rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s, je zabranio posudu u kojoj se nalazi alkohol i zabranio je bacanje kocke." Pa sam susreo Ibn Omera, pitao ga isto pitanje, a on mi je prenio od Omera, r.a., da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., zabranio posudu iz koje se pije alkohol i bacanje kocke." Sufjan je posumnjao pa je susreo i Ibn Zubejra, te ga je pitao isto pitanje, a on je odgovorio, također, da je Allahov Poslanik zabranio posudu iz koje se pije alkohol i kocku."[1]

٢٦٠ - حَدَّثَنَا مُؤَمَّلٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ سَلَمَةَ عَنْ عِمْرَانَ السُّلَمِيِّ قَالَ سَأَلْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ النَّبِيذِ فَقَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَبِيذِ الْجَرِّ وَالدُّبَّاءِ فَلَقِيتُ ابْنَ عُمَرَ فَسَأَلْتُهُ فَأَخْبَرَنِي فِيمَا أَظُنُّ عَنْ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ نَبِيذِ الْجَرِّ وَالدُّبَّاءِ شَكَّ سُفْيَانُ قَالَ فَلَقِيتُ ابْنَ الزُّبَيْرِ فَسَأَلْتُهُ فَقَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَبِيذِ الْجَرِّ وَالدُّبَّاءِ

261. Pričao nam je Esved b. Amir, da mu je pričao Hammad b. Seleme, od Ebu Sinana, on od Ubejda b. Adema, Ebu Merjema i Ebu Šuajba, da je Omer b. Hattab, r.a., bio u Džabiji i da je spomenuo osvajanje Bejtul-makdisa."

Kaže: „Rekao je Ebu Seleme: 'Pričao mi je Ebu Sinan od

٢٦١ - حَدَّثَنَا أَسْوَدُ بْنُ عَامِرٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ أَبِي سِنَانٍ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ آدَمَ وَأَبِي مَرْيَمَ وَأَبِي شُعَيْبٍ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَانَ بِالْجَابِيَةِ فَذَكَرَ فَتْحَ بَيْتِ الْمَقْدِسِ قَالَ فَقَالَ أَبُو سَلَمَةَ فَحَدَّثَنِي أَبُو سِنَانٍ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ آدَمَ قَالَ

1 Hadis je vjerodostojan.

Ubejda b. Adema da je rekao: „Čuo sam Omera b. Hattaba da pita Kaba: 'Šta misliš, gdje da klanjam?' On odgovori: 'Ako ćeš me poslušati, klanjaj iza stijene, tako će cijeli Kuds biti ispred tebe.' Omer reče: 'Doista, sličiš Jevrejima. Ne, nego ću klanjati onako kako je klanjao Allahov Poslanik, s.a.v.s., pa je prostro svoj ogrtač i na njemu klanjao i ljudi su klanjali.“[1]

سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ لِكَعْبٍ أَيْنَ تُرَى أَنْ أُصَلِّيَ فَقَالَ إِنْ أَخَذْتَ عَنِّي صَلَّيْتَ خَلْفَ الصَّخْرَةِ فَكَانَتْ الْقُدْسُ كُلُّهَا بَيْنَ يَدَيْكَ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ضَاهَيْتَ الْيَهُودِيَّةَ لَا وَلَكِنْ أُصَلِّي حَيْثُ صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَقَدَّمَ إِلَى الْقِبْلَةِ فَصَلَّى ثُمَّ جَاءَ فَبَسَطَ رِدَاءَهُ فَكَنَسَ الْكُنَاسَةَ فِي رِدَائِهِ وَكَنَسَ النَّاسُ

262. Pričao nam je Ebu Nuajm, da mu je ispričao Malik, a on je Ibn Mugvel, da je čuo Fudajla b. Amra, a on prenio od Ibrahima en-Nehaija, od Omera, koji je kazao: „Pitao sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o kelali, pa mi je rekao: 'Dovoljan ti je ajet sajf', pa, da sam ga pitao o njemu, draže bi mi bilo nego crveno blago.“[2]

٢٦٢ - حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ حَدَّثَنَا مَالِكٌ يَعْنِي ابْنَ مِغْوَلٍ قَالَ سَمِعْتُ الْفُضَيْلَ بْنَ عَمْرٍو عَنْ إِبْرَاهِيمَ النَّخَعِيِّ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ الْكَلَالَةِ فَقَالَ تَكْفِيكَ آيَةُ الصَّيْفِ فَقَالَ لَأَنْ أَكُونَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْهَا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ يَكُونَ لِي حُمْرُ النَّعَمِ

263. Pričao nam je Ebu Ahmed Muhammed b. Abdullah, da mu je ispričao Su-

٢٦٣ - حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَبْدِ

1 Sened hadisa je slab zbog slabosti prenosioca Ebu Sinana.

2 Hadis je vjedostojan zbog drugih verzija.

fjan, od Abdullaha b. Dinara, on od Ibn Omera, a on od Omera, r.a., da je otišao kod Poslanika, s.a.v.s., i da je u stanju nečistoće, pa mu je Poslanik, s.a.v.s., naredio da opere svoj polni organ i uzme abdest kao za namaz.[1]

اللَّهِ بْنِ دِينَارٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ إِنَّهُ تُصِيبُنِي الْجَنَابَةُ فَأَمَرَهُ أَنْ يَغْسِلَ ذَكَرَهُ وَيَتَوَضَّأَ وُضُوءَهُ لِلصَّلَاةِ

264. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hemmam, od Katade, a on od Kazate, da je rekao: „Upitao sam Ibn Omera: 'Kažnjava li se ovaj umrli zbog plača živog?' Ibn Omer je odgovorio: 'To mi je prenio Omer od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a ja nisam slagao na Omera, niti je Omer slagao na Allahovog Poslanika, s.a.v.s.'"[2]

٢٦٤ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ قَزَعَةَ قَالَ قُلْتُ لِابْنِ عُمَرَ يُعَذِّبُ اللَّهُ هَذَا الْمَيِّتَ بِبُكَاءِ هَذَا الْحَيِّ فَقَالَ حَدَّثَنِي عُمَرُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا كَذَبْتُ عَلَى عُمَرَ وَلَا كَذَبَ عُمَرُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

265. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Abdulvahid b. Zijad, a njemu Hasan b, Ubejdullah, njemu Ibrahim, koji je prenio od Alkame, on od Karsea ili Ibn Kajsa – čovjeka iz Džufija, a on od Omera b. Hattaba da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prošao pored

٢٦٥ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ عَنْ عَلْقَمَةَ عَنْ الْقَرْثَعِ عَنِ قَيْسٍ أَوْ ابْنِ قَيْسٍ رَجُلٍ مِنْ جُعْفِيٍّ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a hadis je prethodno spomenut pod brojem 94.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjtima Buharije i Muslima.

Abdullaha b. Mesuda, a sa njime smo bili ja i Ebu Bekr. Zastao je i poslušao njegovo učenje. Zatim je Abdullah učinio ruku' i sedždu, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Moli, dat će ti se, moli, dat će ti se!' Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zatim produžio, pa reče: 'Koga raduje da uči Kur'an onako kako je objavljen blagim glasom i smireno, neka ga uči onako kako ga je učio Ibn Ummi Abd.' Omer kaže: „Kasno u noći, još prije sabaha, sam otišao kod Abdullaha b. Mesuda da ga obradujem onim što mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao. Nakon što sam pokucao na vrata – ili je rekao: nakon što je čuo moj glas – reče mi: 'Šta te je dovelo u ove sate?' Rekao sam mu: 'Došao sam da te obradujem onim što je kazao Allahov Poslanik, s.a.v.s.' On mi reče: 'Pretekao te je Ebu Bekr.' Ja rekoh: 'Ako je tako, onda je on onaj koji prednjači u dobru. Nikada se nismo takmičili u dobru, a da nas nije pretekao Ebu Bekr.'"[1]

مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا مَعَهُ وَأَبُو بَكْرٍ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ وَهُوَ يَقْرَأُ فَقَامَ فَسَمِعَ قِرَاءَتَهُ ثُمَّ رَكَعَ عَبْدُ اللَّهِ وَسَجَدَ قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَلْ تُعْطَهْ سَلْ تُعْطَهْ قَالَ ثُمَّ مَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ غَضًّا كَمَا أُنْزِلَ فَلْيَقْرَأْهُ مِنْ ابْنِ أُمِّ عَبْدٍ قَالَ فَأَدْلَجْتُ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ لِأُبَشِّرَهُ بِمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَلَمَّا ضَرَبْتُ الْبَابَ أَوْ قَالَ لَمَّا سَمِعَ صَوْتِي قَالَ مَا جَاءَ بِكَ هَذِهِ السَّاعَةَ قُلْتُ جِئْتُ لِأُبَشِّرَكَ بِمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَدْ سَبَقَكَ أَبُو بَكْرٍ قُلْتُ إِنْ يَفْعَلْ فَإِنَّهُ سَبَّاقٌ بِالْخَيْرَاتِ مَا اسْتَبَقْنَا خَيْرًا قَطُّ إِلَّا سَبَقَنَا إِلَيْهَا أَبُو بَكْرٍ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

266. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammad b. Seleme, od Seida el-Džurejrija, on od Ebu Nadre, on od Usejra b. Džabira, da je rekao: „Kada bi stanovnici Jemena stigli, Omer bi slijedio njihove grupe. Pitao bi ih: 'Ima li neko među vama iz Karena?' Kada je došao do njih, upitao ih je: 'Ko ste vi?', a oni su odgovorili: 'Mi smo Karen'. Pa su Omeru ispale uzde jahalice iz ruku, ili su ispale Uvejsu. Pa ga je pozvao – ili su pozvali jedan drugoga, pa ga je prepoznao. Omer ga je upitao: „Kako se zoveš?“ „Zovem se Uvejs“ – odgovorio je. „A imaš li majku?“ – upitao je Omer. Uvejs je odgovorio: „Imam.“ Omer nastavi: „Jesi li imao nekih problema s leprom?“ On odgovori: „Da, ali sam molio Allaha, pa je to uklonio od mene, osim koliko jedan dirhem mjesta kod pupka, kako bih zbog toga spominjao Allaha.“ Omer mu reče: „Moli Allaha da mi oprosti grijehe.“ Uvejs mu reče: „Preče je da ti moliš za oprost mojih grijeha, jer si ti Poslanikov ashab.“ Omer mu na to reče: „Čuo sam

٢٦٦ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ سَعِيدٍ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أُسَيْرِ بْنِ جَابِرٍ قَالَ

لَمَّا أَقْبَلَ أَهْلُ الْيَمَنِ جَعَلَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَسْتَقْرِي الرِّفَاقَ فَيَقُولُ هَلْ فِيكُمْ أَحَدٌ مِنْ قَرَنٍ حَتَّى أَتَى عَلَى قَرَنٍ فَقَالَ مَنْ أَنْتُمْ قَالُوا قَرَنٌ فَوَقَعَ زِمَامُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَوْ زِمَامُ أُوَيْسٍ فَنَاوَلَهُ أَحَدُهُمَا الْآخَرَ فَعَرَفَهُ فَقَالَ عُمَرُ مَا اسْمُكَ قَالَ أَنَا أُوَيْسٌ فَقَالَ هَلْ لَكَ وَالِدَةٌ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَهَلْ كَانَ بِكَ مِنْ الْبَيَاضِ شَيْءٌ قَالَ نَعَمْ فَدَعَوْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَأَذْهَبَهُ عَنِّي إِلَّا مَوْضِعَ الدِّرْهَمِ مِنْ سُرَّتِي لِأَذْكُرَ بِهِ رَبِّي قَالَ لَهُ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اسْتَغْفِرْ لِي قَالَ أَنْتَ أَحَقُّ أَنْ تَسْتَغْفِرَ لِي أَنْتَ صَاحِبُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ خَيْرَ التَّابِعِينَ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ أُوَيْسٌ وَلَهُ وَالِدَةٌ وَكَانَ بِهِ بَيَاضٌ فَدَعَا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَأَذْهَبَهُ عَنْهُ إِلَّا مَوْضِعَ الدِّرْهَمِ فِي سُرَّتِهِ فَاسْتَغْفَرَ لَهُ ثُمَّ دَخَلَ فِي غِمَارِ النَّاسِ فَلَمْ يُدْرَ أَيْنَ وَقَعَ قَالَ فَقَدِمَ الْكُوفَةَ قَالَ وَكُنَّا نَجْتَمِعُ فِي حَلْقَةٍ فَنَذْكُرُ اللَّهَ وَكَانَ يَجْلِسُ مَعَنَا فَكَانَ إِذَا ذَكَرَ هُوَ وَقَعَ حَدِيثُهُ مِنْ قُلُوبِنَا مَوْقِعًا لَا يَقَعُ حَدِيثُ غَيْرِهِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ

Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Najbolji tabiin je čovjek po imenu Uvejs. On ima majku i bolovao je od lepre. Zamolio je Allaha, pa ga je Allah izliječio osim koliko jedan dirhem na pupku.’ On je zamolio Allaha za oprost grijeha Omeru, pa je otišao u gomilu ljudi, i Omer nije znao gdje je otišao. Uvejs je otišao u Kufu. Usejr kaže: ‘Okupljali smo se u kružoku gdje bismo spominjali Allaha, i on bi bio s nama. Kada bi on nešto spomenuo onda bi njegove riječi zauzele mjesto u našem srcu koje ne bi zauzele riječi nikog drugog...“ pa je spomenuo hadis.[1]

٢٦٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ أَبِي الشَّوَارِبِ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنِ الْقَرْثَعِ عَنْ قَيْسٍ أَوْ ابْنِ قَيْسٍ رَجُلٍ مِنْ جُعْفِيٍّ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرَ نَحْوَ حَدِيثِ عَفَّانَ

267. Pričao nam je Abdulmelik b. Ebi Ševarib, da mu je ispričao Abdulvahid b. Zijad, a njemu Hasan b. Abdullah, od Ibrahima, on od Kurteia, on od Kajsa ili Ibn Kajsa – čovjeka iz Džufijja – on od Omera b. Hattaba te je spomenuo hadis sličan Affanovom.[2]

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježi ga Muslim (2542, 225) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan.

268. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammad b. Seleme, a njemu Sabit, od Enesa, da je Omer b. Hattab, r.a., rekao Hafsi koja je naricala za njim: „Hafsa, zar nisi čula Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Onaj nad kime se glasno plače biva kažnjavan.’ Glasno je plakao i Suhejb, pa mu Omer reče: „Suhejbe, zar ne znaš da se onaj nad kime se glasno plače kažnjava zbog toga!“[1]

٢٦٨ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ حَدَّثَنَا ثَابِتٌ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَمَّا عَوَّلَتْ عَلَيْهِ حَفْصَةُ فَقَالَ يَا حَفْصَةُ أَمَا سَمِعْتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الْمُعَوَّلُ عَلَيْهِ يُعَذَّبُ قَالَ وَعَوَّلَ صُهَيْبٌ فَقَالَ عُمَرُ يَا صُهَيْبُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الْمُعَوَّلَ عَلَيْهِ يُعَذَّبُ

269. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Abdulvahid, njemu Jezid el-Rišk, od Muaza, on od Ummu Ammra, kćerke Abdullaha, da je čula Abdullaha b. Zubejra da je čuo Omera b. Hattaba, r.a., kako drži hutbu i kaže: „Ko obuče svilu na dunjaluku, neće je oblačiti na Ahiretu.“[2]

٢٦٩ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ حَدَّثَنَا يَزِيدُ الرِّشْكُ عَنْ مُعَاذَةَ عَنْ أُمِّ عَمْرٍو ابْنَةِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّهَا سَمِعَتْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ الزُّبَيْرِ يُحَدِّثُ أَنَّهُ سَمِعَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَخْطُبُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ لَبِسَ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا فَلَا يُكْسَاهُ فِي الْآخِرَةِ

270. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hemmam, a njemu Katade, kojem je ispričao Ebu Alije, od Ibn Abba-

٢٧٠ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ حَدَّثَنَا أَبُو الْعَالِيَةِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَدَّثَنِي رِجَالٌ

1 Sened je vjedostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (21, 127), Bejheki (72/4) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan i hadis je prethodno naveden pod brojem 163.

sa, r.a., da mu je ispričao jedan čovjek s kojim je Omer bio zadovoljan, a Affan je jednom rekao: „Posvjedočili su mi ljudi s kojima je Omer bio zadovoljan i koji su s njime zadovoljni da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Nema namaza nakon dva namaza, nakon sabaha dok sunce ne izađe i nakon ikindije dok sunce ne zađe.'"[1]

مَرْضِيُّونَ فِيهِمْ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَقَالَ عَفَّانُ مَرَّةً شَهِدَ عِنْدِي رِجَالٌ مَرْضِيُّونَ وَأَرْضَاهُمْ عِنْدِي عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا صَلَاةَ بَعْدَ صَلَاتَيْنِ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ وَبَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ

271. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Eban, a njemu Katade, koji je prenio od Ebu Alije, a on od Ibn Abbasa, poput ovoga: „Posvjedočili su mi ljudi s kojim je zadovoljan..."[2]

٢٧١ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا أَبَانُ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ أَبِي الْعَالِيَةِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ بِمِثْلِ هَذَا شَهِدَ عِنْدِي رِجَالٌ مَرْضِيُّونَ

272. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao Sufjan b. Kajs b. Muslim, od Tarika b. Šihaba, da su Jevreji kazali Omeru: „Vi učite ajet, koji, kada bi bio objavljen nama, mi bismo taj dan uzeli za praznik." Omer reče: „Ja znam kada je objavljen ovaj ajet, kojeg dana je objvaljen i gdje je bio Allahov Posla-

٢٧٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ قَيْسِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ أَنَّ الْيَهُودَ قَالُوا لِعُمَرَ إِنَّكُمْ تَقْرَءُونَ آيَةً لَوْ أُنْزِلَتْ فِينَا لَاتَّخَذْنَا ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا فَقَالَ إِنِّي لَأَعْلَمُ حَيْثُ أُنْزِلَتْ وَأَيَّ يَوْمٍ أُنْزِلَتْ وَأَيْنَ رَسُولُ اللَّهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

nik, s.a.v.s., kada je objavljen. Objavljen je na danu Arefata, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je stajao na Arefatu." Sufjan kaže: „Sumnjam da li je rekao petak ili ne." A to je ajet:

Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.[1]

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ أُنْزِلَتْ أُنْزِلَتْ يَوْمَ عَرَفَةَ وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاقِفٌ بِعَرَفَةَ قَالَ سُفْيَانُ وَأَشُكُّ يَوْمَ جُمُعَةٍ أَوْ لَا يَعْنِي ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

273. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao Sufjan, od Kajsa b. Muslima, od Tarika b. Šihaba, a on od Ebu Muse, da je rekao: „Došao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dok je bio u Bathi. Pa me upita: 'Kako si zanijetio?' Odgovorio sam: 'Onako kako je zanijetio i Allahov Poslanik, s.a.v.s.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., me je upitao: 'Jesi li poveo kurban?' Odgovorio sam: 'Nisam'. Rekao je: 'Onda učini tavaf oko Kabe, sa'j između Saffe i Merve a potom se oslobodi ihrama'.

Učinio sam tavaf i sa'j a zatim sam otišao nekoj ženi od svoje rodbine, pa me počešlja-

٢٧٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ قَيْسِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ عَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ قَدِمْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ بِالْبَطْحَاءِ فَقَالَ بِمَ أَهْلَلْتَ قُلْتُ بِإِهْلَالٍ كَإِهْلَالِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ هَلْ سُقْتَ مِنْ هَدْيٍ قُلْتُ لَا قَالَ طُفْ بِالْبَيْتِ وَبِالصَّفَا وَالْمَرْوَةِ ثُمَّ حِلَّ فَطُفْتُ بِالْبَيْتِ وَبِالصَّفَا وَالْمَرْوَةِ ثُمَّ أَتَيْتُ امْرَأَةً مِنْ قَوْمِي فَمَشَّطَتْنِي وَغَسَلَتْ رَأْسِي

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Hadis bilježe Buhari (4606), Muslim (3, 3017)

فَكُنْتُ أُفْتِي النَّاسَ بِذَلِكَ بِإِمَارَةِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَإِمَارَةِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَإِنِّي لَقَائِمٌ فِي الْمَوْسِمِ إِذْ جَاءَنِي رَجُلٌ فَقَالَ إِنَّكَ لَا تَدْرِي مَا أَحْدَثَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ فِي شَأْنِ النُّسُكِ فَقُلْتُ أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ كُنَّا أَفْتَيْنَاهُ فُتْيَا فَهَذَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ قَادِمٌ عَلَيْكُمْ فَبِهِ فَأْتَمُّوا

فَلَمَّا قَدِمَ قُلْتُ مَا هَذَا الَّذِي قَدْ أَحْدَثْتَ فِي شَأْنِ النُّسُكِ قَالَ إِنْ نَأْخُذْ بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ﴾

وَإِنْ نَأْخُذْ بِسُنَّةِ نَبِيِّنَا فَإِنَّهُ لَمْ يَحِلَّ حَتَّى نَحَرَ الْهَدْيَ

la i oprala mi glavu.

Poslije toga sam ovako davao fetve ljudima u vrijeme Ebu Bekra i Omera, r.a. Dok sam jednom stajao za vrijeme hadždža, došao mi je neki čovjek i rekao: 'Ti ne znaš koje je novine vođa pravovjernih uveo u obredima hadždža.'

Rekao sam: 'Ljudi, kome smo izdali fetvu o nečemu neka ne žuri s tim. Evo, vođa prvovjernih vam dolazi, pa njega slijedite.'

Kada je došao, rekao sam: 'Zapovjedniče pravovjernih, šta je to što si uveo u propise hadždža?' Rekao je: 'Ako uzmemo po Kur'anu, zaista je Uzvišeni rekao: *Hadždž i umru radi Allaha izvršavajte*, a ako uzmemo po sunnetu našeg Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., on uistinu nije skinuo ihrame sve dok nije zaklao kurban.'"[1]

٢٧٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ الْأَعْلَى عَنْ سُوَيْدِ بْنِ غَفَلَةَ قَالَ رَأَيْتُ عُمَرَ

274. Pričao nam je Abdurrahman, od Sufjana, on od Ibrahima b. Abdule'ala, on od Suvejda b. Gafeleta, da je rekao:

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (1559. 1565, 1724, 1795), Muslim (154, 155. 1221) i drugi.

„Vidio sam Omera, r.a., kako ljubi hadžerul-esved i kaže: 'Ja znam da si ti kamen koji ne šteti niti koristi, ali vidio sam Ebul-Kasima kako te ljubi.'"[1]

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُقَبِّلُ الْحَجَرَ وَيَقُولُ إِنِّي لَأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ لَا تَضُرُّ وَلَا تَنْفَعُ وَلَكِنِّي رَأَيْتُ أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِكَ حَفِيًّا

275. Pričao nam je Abdurrahman, od Sufjana i Abdurrezzaka, da ih je obavijestio Sufjan, od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, da je rekao: „Rekao je Omer, r.a.," a Abdurrezzak kaže: „Čuo sam Omera, r.a., da je rekao: 'Mušrici nisu kretali sa Muzdelife dok sunce ne bi obasjalo Sebir.' Abdurrezzak kaže: 'Imali su običaj govoriti: 'Sebir, neka te sunce obasja, da požurimo.'[2] Pa je Poslanik, s.a.v.s., postupio suprotno njima i kretao bi sa Muzdelife prije izlaska sunca."[3]

٢٧٥ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ سُفْيَانَ وَعَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا سُفْيَانُ عَنِ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ سَمِعْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ الْمُشْرِكِينَ كَانُوا لَا يُفِيضُونَ مِنْ جَمْعٍ حَتَّى تُشْرِقَ الشَّمْسُ عَلَى ثَبِيرٍ قَالَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَشْرِقْ ثَبِيرُ كَيْمَا نُغِيرُ يَعْنِي فَخَالَفَهُمُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَدَفَعَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ

276. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao Malik, od Zuhrija, on od Ubejdullaha b Abdullaha, on od Ibn Abbasa, da je rekao: „Omer je

٢٧٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا مَالِكٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (1671), El-Bezzar (341) i drugi.

2 Da požure na meso svojih kurbana.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

kazao: ‘Doista je Uzvišeni Allah poslao Muhammeda, s.a.v.s., i objavio mu Knjigu, u onome što mu je Allah objavio bio je i ajet o kamenovanju, pa smo ga mi učili, razumijevali i shvatali. Ja se bojim da nakon dužeg vremena ljudi ne kažu: ‘Mi ne nalazimo ajet o kamenovanju’ pa da ostave ovaj propis koji je Allah objavio. Doista je kamenovanje po Allahovoj Knjizi i sprovodi se nad oženjenim muškarcima i udatim ženama koji počine blud ukoliko postoje svjedoci ili se dogodi trudnoća[1] ili priznaju svoj grijeh.’“[2]

قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْكِتَابَ فَكَانَ فِيمَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةُ الرَّجْمِ فَقَرَأْنَا بِهَا وَعَقَلْنَاهَا وَوَعَيْنَاهَا فَأَخْشَى أَنْ يَطُولَ بِالنَّاسِ عَهْدٌ فَيَقُولُوا إِنَّا لَا نَجِدُ آيَةَ الرَّجْمِ فَتُتْرَكَ فَرِيضَةٌ أَنْزَلَهَا اللَّهُ تَعَالَى وَإِنَّ الرَّجْمَ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَى إِذَا أُحْصِنَ مِنْ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ إِذَا قَامَتْ الْبَيِّنَةُ أَوْ كَانَ الْحَبَلُ أَوْ الِاعْتِرَافُ

277. Prenio nam je Abdurrahman, od Malika, on od Zuhrija, on od Urve, on od Abdurrahmana b. Abda, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao: „Čuo sam Hišama b. Hakima kako uči suru Furkan, različito od onoga kako je ja učim, a Poslanik, s.a.v.s., me je podučio ovoj suri. Uzeo sam ga za odjeću i poveo ga kod Allaho-

٢٧٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ مَالِكٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ هِشَامَ بْنَ حَكِيمٍ يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ فِي الصَّلَاةِ عَلَى غَيْرِ مَا أَقْرَؤُهَا وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

1 Ovo je Omerovo mišljenje, koje prihvata i imam Malik, po mišljenju većine na osnovu ovoga se ne može izvršiti kamenovanje.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْرَأَنِيهَا فَأَخَذْتُ بِثَوْبِهِ فَذَهَبْتُ بِهِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي سَمِعْتُهُ يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ عَلَى غَيْرِ مَا أَقْرَأْتَنِيهَا فَقَالَ اقْرَأْ فَقَرَأَ الْقِرَاءَةَ الَّتِي سَمِعْتُهَا مِنْهُ فَقَالَ هَكَذَا أُنْزِلَتْ ثُمَّ قَالَ لِي اقْرَأْ فَقَرَأْتُ فَقَالَ هَكَذَا أُنْزِلَتْ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ أُنْزِلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ

vog Poslanika, s.a.v.s., i rekao mu: 'Allahov Poslaniče, čuo sam ga kako uči suru Furkan različito od onoga kako je ja učim.' Poslanik, s.a.v.s, mu je rekao da je prouči i on je proučio onako kako sam ga čuo da je uči. Poslanik reče: 'Ovako je i objavljeno.' Zatim mi je rekao da ja proučim i ja sam proučio, a on mi reče: 'Ovako je i objavljeno. Ovaj Kur'an je objavljen na sedam harfova-načina, pa učite onako kako vam je lakše.'"[1]

٢٧٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ وَعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ الْقَارِيِّ أَنَّهُمَا سَمِعَا عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ مَرَرْتُ بِهِشَامِ بْنِ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ

278. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Zuhrija, on od Urve, on od Misvera b. Mahrema i Abdurrahmana b. Abdulkaria, da su čuli Omera kako kaže: „Prošao sam pored Hišama b. Hakima b. Hizama koji je učio suru Furkan..." I spominje značenje hadisa.[2]

٢٧٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ مَعْمَرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ

279. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao Abdullah b. Mubarek, od Mamera, on od Zuhrija, da ih je

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (2419), Muslim (717). Ebu Davud (1475) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ السَّعْدِيِّ قَالَ قَالَ لِي عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَلَمْ أُحَدَّثْ أَنَّكَ تَلِي مِنْ أَعْمَالِ النَّاسِ أَعْمَالًا فَإِذَا أُعْطِيتَ الْعُمَالَةَ لَمْ تَقْبَلْهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَمَا تُرِيدُ إِلَى ذَاكَ قَالَ أَنَا غَنِيٌّ لِي أَعْبُدٌ وَلِي أَفْرَاسٌ أُرِيدُ أَنْ يَكُونَ عَمَلِي صَدَقَةً عَلَى الْمُسْلِمِينَ قَالَ لَا تَفْعَلْ فَإِنِّي كُنْتُ أَفْعَلُ مِثْلَ الَّذِي تَفْعَلُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعْطِينِي الْعَطَاءَ فَأَقُولُ أَعْطِهِ مَنْ هُوَ أَفْقَرُ إِلَيْهِ مِنِّي

فَقَالَ خُذْهُ فَإِمَّا أَنْ تَمَوَّلَهُ وَإِمَّا أَنْ تَصَدَّقَ بِهِ وَمَا آتَاكَ اللَّهُ مِنْ هَذَا الْمَالِ وَأَنْتَ غَيْرُ مُشْرِفٍ لَهُ وَلَا سَائِلِهِ فَخُذْهُ وَمَا لَا فَلَا تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ

obavijesio Saib b. Jezid, da ga je obavijestio Abdullah b. Sadi, kako je došao Omeru b. Hattabu u vrijeme njegovog hilafeta, pa mu je Omer rekao: „Zar se nije pričalo da radiš ljudima neke poslove, pa kada ti se da naknada za ono što si radio ti to odbiješ?“ Odgovorio sam potvrdno. Omer mu reče: „Šta želiš time uraditi?“ On odgovori: „Ja imam konje i robove, u dobru sam i želim da naknada koju bi mi dali bude moja sadaka muslimanima.“ Omer mu reče: „Nemoj tako činiti. Ja sam želio postupati kao i ti. Jednom mi je Poslanik, s.a.v.s., nešto dao, pa sam mu rekao da to dadne nekom ko je siromašniji od mene. Dok mi jednog dana nije dao nešto imetka i ja sam rekao: „Daj to nekome ko je siromašniji od mene.“ Pa mi je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: „Uzmi ga, pa ga investiraj ili udijeli ga kao sadaku. Ukoliko ti nešto od halal imetka dođe što nisi želio ili zatražio, uzmi ga, a ako ti ne ponude, onda se nemoj žalostiti.“[1]

1 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima,

280. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Saiba b. Jezida, da je rekao: „Susreo je Omer Abdullaha b. Sadija..." pa je spomenuo značenje hadisa osim da je rekao: „Udijeli kao sadaku" i „Nemoj se žalostiti."[1]

٢٨٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ لَقِيَ عُمَرُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ السَّعْدِيِّ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ تَصَدَّقْ بِهِ وَقَالَ لَا تُتْبِعْهُ نَفْسَكَ

281. Pričao nam je Abdurrahman, od Malika, on od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a on od Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao: „Udijelio sam jednog konja kao sadaku na Allahovom putu, pa ga je njegov gazda zapostavio i ja sam ga želio otkupiti. Mislio sam da će ga jefrino prodati. Ali sam ostavio da pitam Allahovog Poslanika, s.a.v.s, a on mi reče: 'Nemoj ga kupovati, pa makar ti ga prodavao za jedan dirhem. Onaj ko ponovo uzima sadaku koju je dao, sliči psu koji jede ono što je povratio.'"[2]

٢٨١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ مَالِكٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَمَلْتُ عَلَى فَرَسٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأَضَاعَهُ صَاحِبُهُ فَأَرَدْتُ أَنْ أَبْتَاعَهُ وَظَنَنْتُ أَنَّهُ بَائِعُهُ بِرُخْصٍ فَقُلْتُ حَتَّى أَسْأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَا تَبْتَعْهُ وَإِنْ أَعْطَاكَهُ بِدِرْهَمٍ فَإِنَّ الَّذِي يَعُودُ فِي صَدَقَتِهِ فَكَالْكَلْبِ يَعُودُ فِي قَيْئِهِ

282. Pročitao sam Abdurrahmanu, od Malika, on od Ibn Šihaba, on od Ebu Ubejda, štićenika Ibn Ezhera, da je rekao:

٢٨٢ - قَالَ قَرَأْتُ عَلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ مَالِكٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ مَوْلَى ابْنِ أَزْهَرَ أَنَّهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

„Bio sam prisutan na Bajramu s Omerom b. Hattabom, r.a., pa je došao, obavio namaz, zatim se okrenuo i ljudima održao hutbu, rekavši: 'Doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio post u ova dva dana, u danu kada okončavate post i u danu u kome jedete svoje kurbane.'"[1]

قَالَ شَهِدْتُ الْعِيدَ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَجَاءَ فَصَلَّى ثُمَّ انْصَرَفَ فَخَطَبَ النَّاسَ فَقَالَ إِنَّ هَذَيْنِ يَوْمَانِ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ صِيَامِهِمَا يَوْمُ فِطْرِكُمْ مِنْ صِيَامِكُمْ وَالْآخَرُ يَوْمٌ تَأْكُلُونَ فِيهِ مِنْ نُسُكِكُمْ

283. Pričao nam je Ismail b. Ibrahim, od Jahje b. Ebi Ishaka, on od Salima b. Abdullaha, da je rekao: „Omer je bio ljubomoran čovjek. Kada bi izašao na namaz, pratila bi ga Atika, Zejdova kćerka, a on nije volio kada izlazi, a nije želio ni zabraniti joj izlalzak, a imao je običaj govoriti da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Kada vam žene zatraže dozvolu da idu na namaz, nemojte ih spriječavati.'"[2]

٢٨٣ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ كَانَ عُمَرُ رَجُلًا غَيُورًا فَكَانَ إِذَا خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّبَعَتْهُ عَاتِكَةُ ابْنَةُ زَيْدٍ فَكَانَ يَكْرَهُ خُرُوجَهَا وَيَكْرَهُ مَنْعَهَا وَكَانَ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا اسْتَأْذَنَتْكُمْ نِسَاؤُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَلَا تَمْنَعُوهُنَّ

284. Pričao nam je Abdurrahman, od Malika, on od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a on od Omera da je rekao: „Da

٢٨٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ مَالِكٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Hadis je ponovljen pod brojem 163.

2 Hadis je vjerodostojan.

عَنْ عُمَرَ قَالَ لَوْلَا آخِرُ الْمُسْلِمِينَ مَا فُتِحَتْ قَرْيَةٌ إِلَّا قَسَمْتُهَا كَمَا قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْبَرَ

nema drugih muslimana,[1] svako selo koje bismo osvojili podijelio bih ga kao što je Allahov Poslanik, s.a.v.s., podijelio Hajber.“[2]

٢٨٥ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنَا سَلَمَةُ بْنُ عَلْقَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ قَالَ نُبِّئْتُ عَنْ أَبِي الْعَجْفَاءِ السُّلَمِيِّ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ يَقُولُ أَلَا لَا تُغْلُوا صُدُقَ النِّسَاءِ أَلَا لَا تُغْلُوا صُدُقَ النِّسَاءِ فَإِنَّهَا لَوْ كَانَتْ مَكْرُمَةً فِي الدُّنْيَا أَوْ تَقْوَى عِنْدَ اللَّهِ كَانَ أَوْلَاكُمْ بِهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَصْدَقَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امْرَأَةً مِنْ نِسَائِهِ وَلَا أُصْدِقَتْ امْرَأَةٌ مِنْ بَنَاتِهِ أَكْثَرَ مِنْ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ أُوقِيَّةً وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيُبْتَلَى بِصَدُقَةِ امْرَأَتِهِ وَقَالَ مَرَّةً وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيُغْلِي بِصَدُقَةِ

285. Pričao nam je Ismail, da mu je ispričao Seleme b. Alkama, od Muhammeda b. Sirina, da je obaviješten od Ebu Adžfa’a es-Selemija, da je rekao: „Čuo sam Omera da kaže: ‘Nemojte pretjerivati u visini mehra svojim ženama! Nemojte pretjerivati u visini mehra svojim ženama! Da je to počast na dunjaluku ili vid bogobojaznosti kod Allaha, onda bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., u tome bio prvi među vama. Niti je Poslanik, s.a.v.s., dao vjenčani dar nekoj od svojih žena, niti je taj dar dat nekoj od njegovih kćerki više od dvanaest groša. Čovjek može biti iskušan mehrom svoje žene... jednom prilikom je rekao: ‘Čovjek će pretjerati u mehru svoje žene tako da pre-

1 “Kada bi svako novoosvojeno selo bilo podijeljeno onima koji su učestvovali u njegovom osvajanju, onda ništa ne bi preostalo onim muslimanima koji bi kasnije došli. Zbog toga je Omer uveo porez na zemlju, a nije je dijelio misleći na muslimane koji će kasnije doći.“ (Hašija, 175/1)

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Ebu Davud (3020), Buhari (4236, 3125).

ma njoj osjeti neprijateljstvo u svojoj duši i kaže joj: „Povjerio sam ti konopce kojima si me svezala.' Bio sam mladi arapski dečko koji nije znao šta je to konopac kojim se veže.

امْرَأَتِهِ حَتَّى تَكُونَ لَهَا عَدَاوَةٌ فِي نَفْسِهِ وَحَتَّى يَقُولَ كَلِفْتُ إِلَيْكِ عَلَقَ الْقِرْبَةِ قَالَ وَكُنْتُ غُلَامًا عَرَبِيًّا مُوَلَّدًا لَمْ أَدْرِ مَا عَلَقُ الْقِرْبَةِ

Druga riječ koja je prezrena jeste ono što neki kažu za onoga ko bude ubijen u borbi ili umre: 'Taj i taj je ubijen kao šehid', ili 'umro je kao šehid,' a on može ispuniti bisage svoje jahalice ili sedlo svoje životinje zlatom ili srebrom radi trgovine. Zato nemojte tako govoriti, već govorite onako kako je kazao Allahov Poslanik, s.a.v..s., - ili Muhammed, s.a.v.s. – „Ko bude ubijen ili umre na Allahovom putu – ući će u Džennet.'"[1]

قَالَ وَأُخْرَى تَقُولُونَهَا لِمَنْ قُتِلَ فِي مَغَازِيكُمْ وَمَاتَ قُتِلَ فُلَانٌ شَهِيدًا وَمَاتَ فُلَانٌ شَهِيدًا وَلَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ قَدْ أَوْقَرَ عَجُزَ دَابَّتِهِ أَوْ دَفَّ رَاحِلَتِهِ ذَهَبًا أَوْ وَرِقًا يَلْتَمِسُ التِّجَارَةَ لَا تَقُولُوا ذَاكُمْ وَلَكِنْ قُولُوا كَمَا قَالَ النَّبِيُّ أَوْ كَمَا قَالَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قُتِلَ أَوْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ

286. Pričao nam je Ismail, da ga je obavijestio el-Džurejri Seid, od Ebu Nadre, on od Ebu Firasa, da je Omer b. Hattab držao hutbu i da je rekao: „O ljudi, svakako, mi smo vas poznavali dok je Poslanik, s.a.v.s., bio među nama, dok mu je silazila objava i Allah

٢٨٦ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ أَنْبَأَنَا الْجُرَيْرِيُّ سَعِيدٌ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ عَنْ أَبِي فِرَاسٍ قَالَ

خَطَبَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَلَا إِنَّا إِنَّمَا كُنَّا نَعْرِفُكُمْ إِذْ بَيْنَ ظَهْرَيْنَا النَّبِيُّ صَلَّى

1 Hadis je vjerodostojan.

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِذْ يَنْزِلُ الْوَحْيُ وَإِذْ يُنَبِّئُنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ أَلَا وَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ انْطَلَقَ وَقَدْ انْقَطَعَ الْوَحْيُ وَإِنَّمَا نَعْرِفُكُمْ بِمَا نَقُولُ لَكُمْ مَنْ أَظْهَرَ مِنْكُمْ خَيْرًا ظَنَنَّا بِهِ خَيْرًا وَأَحْبَبْنَاهُ عَلَيْهِ وَمَنْ أَظْهَرَ مِنْكُمْ لَنَا شَرًّا ظَنَنَّا بِهِ شَرًّا وَأَبْغَضْنَاهُ عَلَيْهِ سَرَائِرُكُمْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ رَبِّكُمْ أَلَا إِنَّهُ قَدْ أَتَى عَلَيَّ حِينٌ وَأَنَا أَحْسِبُ أَنَّ مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ يُرِيدُ اللَّهَ وَمَا عِنْدَهُ فَقَدْ خُيِّلَ إِلَيَّ بِآخِرَةٍ أَلَا إِنَّ رِجَالًا قَدْ قَرَءُوهُ يُرِيدُونَ بِهِ مَا عِنْدَ النَّاسِ فَأَرِيدُوا اللَّهَ بِقِرَاءَتِكُمْ وَأَرِيدُوهُ بِأَعْمَالِكُمْ أَلَا إِنِّي وَاللَّهِ مَا أُرْسِلُ عُمَّالِي إِلَيْكُمْ لِيَضْرِبُوا أَبْشَارَكُمْ وَلَا لِيَأْخُذُوا أَمْوَالَكُمْ وَلَكِنْ أُرْسِلُهُمْ إِلَيْكُمْ لِيُعَلِّمُوكُمْ دِينَكُمْ وَسُنَّتَكُمْ فَمَنْ فُعِلَ بِهِ شَيْءٌ سِوَى ذَلِكَ فَلْيَرْفَعْهُ إِلَيَّ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِذَنْ لَأُقِصَّنَّهُ مِنْهُ فَوَثَبَ عَمْرُو بْنُ الْعَاصِ فَقَالَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَوَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ رَجُلٌ مِنَ

ga obavještavao o nekim vašim stvarima. Poslanik, s.a.v.s., je otišao. Objava je prekinuta. Mi vas poznajemo po onome što vam govorimo. Ko od vas iskaže dobro, smatramo ga dobrim i volimo ga zbog toga. Ko iskaže zlo, smatramo ga lošim i preziremo ga zbog toga. Vaše tajne su između vas i vašeg Gospodara. Živio sam u vremenu kada su oni koji su učili Kur'an željeli Allaha i nagradu koja je kod Njega. A čini mi se da ima i ljudi koji uče Kur'an želeći ono što je kod ljudi. Zato, želite Allaha svojim učenjem i želite Allaha svojim djelima.

Tako mi Allaha, ja vam ne šaljem svoje podanike da vas udaraju i da vam uzimaju imetak, već ih šaljem vama da vas poduče vašoj vjeri i sunnetu. Ako vam urade nešto mimo ovoga, predočite to meni, tako mi onoga u čijoj ruci je moja duša, ja ću ih kazniti.

Ustao je Amr b. As i pita: 'Vladaru pravovjernih, šta misliš ako neko od muslimana bude vladar grupi ljudi, pa odgoji (išiba) nekog od njih, hoćeš li ga

الْمُسْلِمِينَ عَلَى رَعِيَّةٍ فَأَدَّبَ بَعْضَ رَعِيَّتِهِ أَئِنَّكَ لَمُقْتَصُّهُ مِنْهُ قَالَ إِي وَالَّذِي نَفْسُ عُمَرَ بِيَدِهِ إِذَنْ لَأُقِصَّنَّهُ مِنْهُ وَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقِصُّ مِنْ نَفْسِهِ أَلَا لَا تَضْرِبُوا الْمُسْلِمِينَ فَتُذِلُّوهُمْ وَلَا تُجَمِّرُوهُمْ فَتَفْتِنُوهُمْ وَلَا تَمْنَعُوهُمْ حُقُوقَهُمْ فَتُكَفِّرُوهُمْ وَلَا تُنْزِلُوهُمْ الْغِيَاضَ فَتُضَيِّعُوهُمْ

kazniti?' Omer reče: 'Da, tako mi onoga u čijoj ruci je Omerova duša, kaznit ću ga! Kako da ga ne kaznim kada sam vidio Poslanika, s.a.v.s., da kažnjava zbog toga. Zato nemojte udarati muslimane ponižavajući ih na taj način, nemojte ih predugo odvajati od njihovih porodica, iskušavajući ih na taj način, nemojte im uskraćivati njihova prava, te tako podsticati njihovo nezadovoljstvo vama, i nemojte ih iskrcavati po šuma i tako ih izložiti uništenju od strane neprijatelja.'"[1]

٢٨٧ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ مَرَّةً أُخْرَى أَخْبَرَنَا سَلَمَةُ بْنُ عَلْقَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ قَالَ نُبِّئْتُ عَنْ أَبِي الْعَجْفَاءِ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ يَقُولُ أَلَا لَا تُغْلُوا صُدُقَ النِّسَاءِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ

287. Pričao nam je Ismail, drugi put da ga je obavijestio Seleme b. Alkama, od Muhammeda b. Sirina, da je obaviješten od Ebu Adžfe, da je rekao: „Čuo sam Omera da kaže: 'Nemojte pretjerivati u mehru svojih žena...' pa je spomenuo hadis."[2]

قَالَ إِسْمَاعِيلُ وَذَكَرَ أَيُّوبُ وَهِشَامٌ وَابْنُ عَوْنٍ عَنْ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِي الْعَجْفَاءِ عَنْ عُمَرَ نَحْوًا مِنْ

Ismail je rekao, a spomenuli su i Ejjub, Hišam i Ibn Avn od Muhammeda, on od Ebu Adžfe, on od Omera sličan ovom

1 Hakim kaže da je ovaj hadis vjerodostojan po uvjetima Muslima, a sa njim se slaže i Zehebi.

2 Hadis je vjerodostojan.

حَدِيث سَلَمَةَ إِلَّا أَنَّهُمْ قَالُوا لَمْ يَقُلْ مُحَمَّدٌ نُبِّئْتُ عَنْ أَبِي الْعَجْفَاءِ

hadisu, s tim što oni kažu: „Muhammed nije rekao da je obaviješten od Ebu Adžfe."

٢٨٨ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ قَالَ كُنْتُ عِنْدَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ وَنَحْنُ نَنْتَظِرُ جَنَازَةَ أُمِّ أَبَانَ ابْنَةِ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ وَعِنْدَهُ عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ فَجَاءَ ابْنُ عَبَّاسٍ يَقُودُهُ قَائِدُهُ قَالَ فَأُرَاهُ أَخْبَرَهُ بِمَكَانِ ابْنِ عُمَرَ فَجَاءَ حَتَّى جَلَسَ إِلَى جَنْبِي وَكُنْتُ بَيْنَهُمَا فَإِذَا صَوْتٌ مِنْ الدَّارِ فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ الْمَيِّتَ يُعَذَّبُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ فَأَرْسَلَهَا عَبْدُ اللَّهِ مُرْسَلَةً قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ كُنَّا مَعَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عُمَرَ حَتَّى إِذَا كُنَّا بِالْبَيْدَاءِ إِذَا هُوَ بِرَجُلٍ نَازِلٍ فِي ظِلِّ شَجَرَةٍ فَقَالَ لِي انْطَلِقْ فَاعْلَمْ مَنْ ذَاكَ فَانْطَلَقْتُ فَإِذَا هُوَ صُهَيْبٌ فَرَجَعْتُ إِلَيْهِ

288. Pričao nam je Ismail, da mu je ispričao Ejjub, od Abdullaha b. Ebi Mulejke, da je rekao: „Bio sam kod Abdullaha b. Omera, čekali smo dženazu Ummu Eban, kćerke Osmana b. Affana, a kod njega je bio Amr b. Osman. Došao je Ibn Abbas, kojeg je doveo vodič pa mu je pokazano gdje sjedi Ibn Omer, pa je sjeo s jedne moje strane i ja sam bio između njih. U tom trenutku smo čuli glas iz kuće. Pa je Ibn Omer rekao da je čuo Allahovog Poslanika kako kaže: 'Doista se umrli kažnjava zbog plača porodice za njim.' Pa je Abdullah prenio kao mursel predanje. Ibn Abbas reče: 'Bili smo s vladarom pravovjernih, Omerom. Kada smo bili u Bejdi, vidjeli smo nekog čovjeka kako odmara u hladu drveta. Omer mi je naredio da odem i saznam ko je taj čovjek. Otišao sam i vidio da je to Suhejb. Vratio sam se i rekao: 'Naredio si mi da saznam ko je onaj

i saznao sam da je to Suhejb.' Zatim mi je Omer naredio da ga 'pozovem da nam se pridruži. Ja sam rekao da je on sa svojom porodicom, a Omer reče: 'Neka je s porodicom.' – možda je Ejub jednom rekao: 'Neka nam se pridruži'. Kada smo stigli u Medinu, nije puno prošlo, a vladar pravovjernih je ranjen. Suhejb je došao i počeo govoriti: 'Eh! Brate moj! Prijatelju moj!' Omer mu reče: 'Zar ne znaš, zar nisi čuo da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

'Mrtvac se sigurno kažnjava zbog plača njegove porodice za njim?'

Abdullah je ovo prenio kao mursel hadis. A Omer je rekao: 'Zbog nekog plača.'

Otišao sam kod Aiše i spomenuo joj Omerove riječi, pa je rekla: 'Ne, tako mi Allaha, nije Poslanik, s.a.v.s., rekao da se čovjek kažnjava zbog ičijeg plača, ali je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Allah nevjerniku povećava kaznu zbog plača njegove porodice za njim.' Allah je taj koji daje smijeh i plač: *A niko neće tuđe breme nosi-*

فَقُلْتُ إِنَّكَ أَمَرْتَنِي أَنْ أَعْلَمَ لَكَ مَنْ ذَاكَ وَإِنَّهُ صُهَيْبٌ فَقَالَ مُرُوهُ فَلْيَلْحَقْ بِنَا فَقُلْتُ إِنَّ مَعَهُ أَهْلَهُ قَالَ وَإِنْ كَانَ مَعَهُ أَهْلُهُ وَرُبَّمَا قَالَ أَيُّوبُ مَرَّةً فَلْيَلْحَقْ بِنَا فَلَمَّا بَلَغْنَا الْمَدِينَةَ لَمْ يَلْبَثْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ أَنْ أُصِيبَ فَجَاءَ صُهَيْبٌ فَقَالَ وَا أَخَاهُ وَا صَاحِبَاهُ فَقَالَ عُمَرُ أَلَمْ تَعْلَمْ أَوَلَمْ تَسْمَعْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمَيِّتَ لَيُعَذَّبُ بِبَعْضِ بُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ فَأَمَّا عَبْدُ اللَّهِ فَأَرْسَلَهَا مُرْسَلَةً وَأَمَّا عُمَرُ فَقَالَ بِبَعْضِ بُكَاءِ

فَأَتَيْتُ عَائِشَةَ فَذَكَرْتُ لَهَا قَوْلَ عُمَرَ فَقَالَتْ لَا وَاللَّهِ مَا قَالَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ الْمَيِّتَ يُعَذَّبُ بِبُكَاءِ أَحَدٍ وَلَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْكَافِرَ لَيَزِيدُهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَذَابًا

وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى﴾

ti. (El-En'am, 164)

قَالَ أَيُّوبُ وَقَالَ ابْنُ أَبِي مُلَيْكَةَ حَدَّثَنِي الْقَاسِمُ قَالَ لَمَّا بَلَغَ عَائِشَةَ قَوْلُ عُمَرَ وَابْنِ عُمَرَ قَالَتْ إِنَّكُمْ لَتُحَدِّثُونِي عَنْ غَيْرِ كَاذِبَيْنِ وَلَا مُكَذَّبَيْنِ وَلَكِنَّ السَّمْعَ يُخْطِئُ

Ejjub kaže da je rekao Ibn Ebi Mulejke da mu je ispričao Kasim da je Aiša, kada su joj prenijete ove Omerove riječi rekla: „Prenosite mi hadis od čovjeka koji ne laže i koji nije optuživan ikada za laž. Ali, sluh zna pogriješiti."[1]

٢٨٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي مُلَيْكَةَ فَذَكَرَ مَعْنَى حَدِيثِ أَيُّوبَ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ لِعَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ وَهُوَ مُوَاجِهُهُ أَلَا تَنْهَى عَنْ الْبُكَاءِ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمَيِّتَ لَيُعَذَّبُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ

289. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Ibn Džurejdž, a njega Abdullah b. Ebi Mulejke, pa je spomenuo Ejubov hadis, dodavši da je rekao: „Pa je rekao Ibn Omer Amru b. Osmanu, okrenuvši se prema njemu: 'Hoćemo li prestati s plačom, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Doista se umrli kažnjava zbog plača njegove porodice za njim.'"[2]

٢٩٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ

290. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Ibn Džurejdž, a njega Abdullah

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježi ga Muslim (22, 928). Govoreći o ovom hadisu es-Sindi kaže: „Aiša se zaklela, jer je mislila da je tako i za takvu zakletvu nema grijeha. Ona je smatrala da se hadis suprotstavlja Kur'anu i da, kao takav, ne može biti riječ Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ali čula je drugi hadis. Ovaj hadis prenešen je mnogobrojnim putevima od brojnih ashaba i ne može se reći da su Omer ili njegov sin pogrešno čuli i nema kontradiktornosti između njega i Kur'ana jer se može odnositi na onoga ko oporuči svojoj porodici da za njime plaču, ili, znajući da će njegova porodica za njim plakati, on im ne oporuči da ne plaču. Ulema spominje i druga moguća značenja." (*Hašija*, 183/1)

2 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

b. Ebi Mulejke, koji je rekao da je umrla Osmanova kći u Mekki pa su dženazi prisustvovali Ibn Omer i Ibn Abbas, a ja sam sjedio među njima. Ibn Omer je rekao Amru b. Osmanu, okrenuvši se prema njemu: "Zar nećemo prestati s plačem? Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Doista se umrli kažnjava zbog plača njegove porodice za njim."[1] Pa spomenu hadis sličan hadisu Ismaila, od Ejuba, on od Ibn Ebi Mulejka.

أَبِي مُلَيْكَةَ قَالَ تُوُفِّيَتْ ابْنَةٌ لِعُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ بِمَكَّةَ فَحَضَرَهَا ابْنُ عُمَرَ وَابْنُ عَبَّاسٍ وَإِنِّي لَجَالِسٌ بَيْنَهُمَا فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ لِعَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ وَهُوَ مُوَاجِهُهُ أَلَا تَنْهَى عَنْ الْبُكَاءِ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمَيِّتَ لَيُعَذَّبُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ فَذَكَرَ نَحْوَ حَدِيثِ إِسْمَاعِيلَ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ

291. Pričao nam je Husejin b. Muhammed, da mu je ispričao Israil, od Simaka, on od Ikrime, on od Ibn Abbasa, da je rekao: „Omer b. Hattab je rekao: 'Bio sam na jahalici, putujući u jednom pohodu s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa sam se zakleo govoreći: 'Ne, oca mi!' Neki čovjek iza mene me je pozvao govoreći: 'Ne kunite se svojim očevima.' Okrenuo sam se i vidio da je to Allahov Poslanik, s.a.v.s.'"[2]

٢٩١ - حَدَّثَنَا حُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ سِمَاكٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كُنْتُ فِي رَكْبٍ أَسِيرُ فِي غَزَاةٍ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَلَفْتُ فَقُلْتُ لَا وَأَبِي فَهَتَفَ بِي رَجُلٌ مِنْ خَلْفِي لَا تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ فَالْتَفَتُّ فَإِذَا هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Sened je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija.

292. Pričao nam je Muhammed b. Mujjesser Ebu Seid es-Sagani, da mu je ispričao Muhammed b. Ishak, od Muhammeda b. Amra i Ibn Ata'a, oni od Malika b. Evsa b. Hadesana, da je rekao: „Omer se kleo za tri stvari, govorio je: 'Tako mi Allaha, niko nema više pravo na ovaj imetak od nekog drugog, niti ja imam više pravo na njega od nekog drugog.[1] Tako mi Allaha, nema niti jednog muslimana koji nema udjela u ovome imetku, osim roba koji je u vlasništvu nekog drugog. Ali smo mi na onim stepenima koje spominje Allahova knjiga i u podjeli kakvu je praktikovao Allahov Poslanik, s.a.v.s.[2] Čovjekov lijep trud je u islamu, čovjekov napredak je u islamu, čovjekova korist je u islamu i njegova potreba je. Ako bih ostao njima, sigurno bi imetak dospeo do čobanina na brdu San'e a on se ne bi pomjerio s brda.'"[3]

٢٩٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُيَسَّرٍ أَبُو سَعْدٍ الصَّاغَانِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَاقَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ عَطَاءٍ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ كَانَ عُمَرُ يَحْلِفُ عَلَى أَيْمَانٍ ثَلَاثٍ يَقُولُ وَاللَّهِ مَا أَحَدٌ أَحَقَّ بِهَذَا الْمَالِ مِنْ أَحَدٍ وَمَا أَنَا بِأَحَقَّ بِهِ مِنْ أَحَدٍ وَاللَّهِ مَا مِنْ الْمُسْلِمِينَ أَحَدٌ إِلَّا وَلَهُ فِي هَذَا الْمَالِ نَصِيبٌ إِلَّا عَبْدًا مَمْلُوكًا وَلَكِنَّا عَلَى مَنَازِلِنَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى وَقَسْمِنَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَالرَّجُلُ وَبَلَاؤُهُ فِي الْإِسْلَامِ وَالرَّجُلُ وَقَدَمُهُ فِي الْإِسْلَامِ وَالرَّجُلُ وَغَنَاؤُهُ فِي الْإِسْلَامِ وَالرَّجُلُ وَحَاجَتُهُ وَ وَاللَّهِ لَئِنْ بَقِيتُ لَهُمْ لَيَأْتِيَنَّ الرَّاعِيَ بِجَبَلِ صَنْعَاءَ حَظُّهُ مِنْ هَذَا الْمَالِ وَهُوَ يَرْعَى مَكَانَهُ

1 Ovdje se misli na fe'j.- to je onaj imetak do koga muslimani dođu bez borbe

2 Ovaj imetak u osnovi pripada svim muslimanima ali i dalje postoje razlike i stepeni koje je uspostavio Kur'an kada je kazao: *I siromašnim muhadžirima koji su iz domova svojih protjerani*, i u drugom ajetu gdje kaže: *Prvi muhadžiri i ensarije*... i na osnovu Poslanikove podjele koji je pravio razlike između učesnika bitke na Bedru, prisege pod drvetom i drugih ashaba. (Hašija, 185)

3 Sened hadisa je slab.

293. Pričao nam je Abdulkuddus b. Hadždžadž, da mu je ispričao Safvan, a njemu Ebu Muharik Zuhejr b. Salim, da je Umejr b. Sad el-Ensari bio imenovan za upravnika Himsa od strane Omera, pa je spomenuo hadis, da je Omer rekao Kabu: „Pitat ću te o nečemu pa mi nemoj prikriti.” „Tako mi Allaha, neću ti prikriti ništa od onoga što znam.“ – reče on. Omer ga upita: „Šta je to čega se najviše bojiš za Muhammedov, s.a.v.s., ummet?“ On odgovori: „Vođa koji će ga odvoditi u zabludu.“ Omer mu reče: „Istinu si kazao. To mi je povjereno i tome me je podučio Allahov Poslanik, s.a.v.s.“[1]

٢٩٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْقُدُّوسِ بْنُ الْحَجَّاجِ حَدَّثَنَا صَفْوَانُ حَدَّثَنِي أَبُو الْمُخَارِقِ زُهَيْرُ بْنُ سَالِمٍ أَنَّ عُمَيْرَ بْنَ سَعْدٍ الْأَنْصَارِيَّ كَانَ وَلَّاهُ عُمَرُ حِمْصَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ قَالَ عُمَرُ يَعْنِي لِكَعْبٍ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَنْ أَمْرٍ فَلَا تَكْتُمْنِي قَالَ وَاللَّهِ لَا أَكْتُمُكَ شَيْئًا أَعْلَمُهُ قَالَ مَا أَخْوَفُ شَيْءٍ تَخَوَّفُهُ عَلَى أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَئِمَّةً مُضِلِّينَ قَالَ عُمَرُ صَدَقْتَ قَدْ أَسَرَّ ذَلِكَ إِلَيَّ وَأَعْلَمَنِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

294. Pričao nam je Jakub, da mu je ispričao njegov otac, koji je prenio od Saliha, da je Ibn Šihab kazao kako je Salim, čuo Abdullaha b. Omera da kaže:

„Omer je rekao: 'Pošaljite mi ljekara koji će mi pogledati ranu.' Poslali smo po jednog ljekara beduina, pa je napio Omera sokom od hurmi, te je taj sok

٢٩٤ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ صَالِحٍ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ فَقَالَ سَالِمٌ فَسَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ يَقُولُ قَالَ عُمَرُ

أَرْسِلُوا إِلَيَّ طَبِيبًا يَنْظُرُ إِلَى جُرْحِي هَذَا قَالَ فَأَرْسَلُوا إِلَى طَبِيبٍ مِنَ الْعَرَبِ فَسَقَى عُمَرَ

1 Sened hadisa je slab.

počeo izlaziti na ranu ispod pupka slično krvi. Zatim sam pozvao drugog ljekara Ensariju iz Benu Muavije pa ga je napojio mlijekom i mlijko je počelo izlaziti na rani ispod pupka potpuno čisto. Ljekar mu reče: 'Vladaru pravovjernih, ostavi oporuku.' Omer mu reče: 'Istinu mi je rekao brat iz Benu Muavije, a da si mi rekao drugačije od ovoga, rekao bih ti da govoriš neistinu.' Pa su počeli ljudi plakati za njim. Kada se to čulo, on reče: 'Nemojte plakati za mnom. Ko plače, neka izađe. Zar niste čuli Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže:

'Umrli se kažnjava zbog plača njegove porodice za njim.'"

Zbog toga Abdullah nije želio da se u njegovom prisustvu plače za umrlim od djece ili nekog drugog.[1]

نَبِيذًا فَشُبِّهَ النَّبِيذُ بِالدَّمِ حِينَ خَرَجَ مِنْ الطَّعْنَةِ الَّتِي تَحْتَ السُّرَّةِ قَالَ فَدَعَوْتُ طَبِيبًا آخَرَ مِنْ الْأَنْصَارِ مِنْ بَنِي مُعَاوِيَةَ فَسَقَاهُ لَبَنًا فَخَرَجَ اللَّبَنُ مِنْ الطَّعْنَةِ صَلْدًا أَبْيَضَ فَقَالَ لَهُ الطَّبِيبُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ اعْهَدْ فَقَالَ عُمَرُ صَدَقَنِي أَخُو بَنِي مُعَاوِيَةَ وَلَوْ قُلْتَ غَيْرَ ذَلِكَ كَذَّبْتُكَ قَالَ فَبَكَى عَلَيْهِ الْقَوْمُ حِينَ سَمِعُوا ذَلِكَ فَقَالَ لَا تَبْكُوا عَلَيْنَا مَنْ كَانَ بَاكِيًا فَلْيَخْرُجْ أَلَمْ تَسْمَعُوا مَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يُعَذَّبُ الْمَيِّتُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ

فَمِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَانَ عَبْدُ اللَّهِ لَا يُقِرُّ أَنْ يُبْكَى عِنْدَهُ عَلَى هَالِكٍ مِنْ وَلَدِهِ وَلَا غَيْرِهِمْ

295. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio es-Sevri, od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, da je rekao: „Čuo sam Omera, r.a., da

٢٩٥ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا الثَّوْرِيُّ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ كَانَ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ لَا يُفِيضُونَ مِنْ جَمْعٍ حَتَّى يَرَوْا الشَّمْسَ عَلَى ثَبِيرٍ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَشْرِقْ ثَبِيرُ كَيْمَا نُغِيرَ فَأَفَاضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

je rekao: 'Mušrici nisu kretali sa Muzdelife dok sunce ne bi obasjalo Sebir. Imali su običaj govoriti: 'Sebir, neka te sunce obasja, da požurimo.'[1] Pa je Poslanik, s.a.v.s., kretao sa Muzdelife prije izlaska sunca.'"[2]

٢٩٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ وَعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ الْقَارِيِّ أَنَّهُمَا سَمِعَا عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ مَرَرْتُ بِهِشَامِ بْنِ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَمَعْتُ قِرَاءَتَهُ فَإِذَا هُوَ يَقْرَأُ عَلَى حُرُوفٍ كَثِيرَةٍ لَمْ يُقْرِئْنِيهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكِدْتُ أَنْ أُسَاوِرَهُ فِي الصَّلَاةِ فَنَظَرْتُ حَتَّى سَلَّمَ فَلَمَّا سَلَّمَ لَبَّبْتُهُ بِرِدَائِهِ فَقُلْتُ مَنْ أَقْرَأَكَ هَذِهِ السُّورَةَ الَّتِي تَقْرَؤُهَا قَالَ أَقْرَأَنِيهَا رَسُولُ اللَّهِ

296. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Zuhrija, on od Urve, on od Misvera b. Mahreme i Abdurrahmana b. Abdulkaria, da su čuli Omera kako kaže: „Prolazio sam pored Hišama b. Hakima b. Hizama i on je učio suru el-Furkan. U to vrijeme je Poslanik, s.a.v.s., bio živ. Poslušao sam njegovo učenje i vidio da mnogo glasova uči drugačije od onoga kako je mene Allahov Poslanik podučio. Umalo ga nisam dohvatio i smoždio u namazu, ali sam sačekao da preda selam. Kada je završio, ščepao sam ga za ogrtač i upitao ga: 'Ko te podučio da tu suru učiš na taj način?' On mi je odgovorio: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s.,

1 Da požure na meso svojih kurbana.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قُلْتُ لَهُ كَذَبْتَ فَوَاللَّهِ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَهُوَ أَقْرَأَنِي هَذِهِ السُّورَةَ الَّتِي تَقْرَؤُهَا قَالَ فَانْطَلَقْتُ أَقُودُهُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي سَمِعْتُ هَذَا يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ عَلَى حُرُوفٍ لَمْ تُقْرِئْنِيهَا وَأَنْتَ أَقْرَأْتَنِي سُورَةَ الْفُرْقَانِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْسِلْهُ يَا عُمَرُ اقْرَأْ يَا هِشَامُ فَقَرَأَ عَلَيْهِ الْقِرَاءَةَ الَّتِي سَمِعْتُهُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَكَذَا أُنْزِلَتْ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اقْرَأْ يَا عُمَرُ فَقَرَأْتُ الْقِرَاءَةَ الَّتِي أَقْرَأَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ هَكَذَا أُنْزِلَتْ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْقُرْآنَ أُنْزِلَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرُفٍ فَاقْرَءُوا مِنْهُ مَا تَيَسَّرَ

me je podučio da je učim na ovaj način.’ ‘Lažeš’ – rekao sam mu – ‘Allahov Poslanik, s.a.v.s., je i mene podučio ovoj suri koju si ti učio.’ Pa sam ga uzeo i poveo Allahovom Poslaniku. Rekoh Poslaniku: ‘Allahov Poslaniče, čuo sam ga kako uči suru el-Furkan na način kako ti mene nisi podučio.’ Čovjek je proučio suru pred Poslanikom onako kako je i učio i Poslanik reče: ‘Ovako je objavljena.’ Zatim Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Omere, uči.’ Ja sam je proučio onako kako me je Poslanik, s.a.v.s., podučio, a on reče: ‘Ovako je objavljeno.’ Poslanik, s.a.v.s., zatim dodade:

‘Kur’an je objavljen na sedam harfova-načina učenja, pa učite onako kako vam je lakše.’“[1]

٢٩٧ - حَدَّثَنَا الْحَكَمُ بْنُ نَافِعٍ أَنْبَأَنَا شُعَيْبٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ حَدَّثَنِي عُرْوَةُ عَنْ حَدِيثِ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ

297. Pričao nam je Hakem b. Nafi’, da ga je obavijestio Šuajb, od Zuhrija, kome je ispričao Urve od Misvera b. Mahreme i Abdurrahma-

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (4992, 6936), Muslim (271, 878), Tirmizi (2945) i drugi. Hadis je naveden pod brojem 277.

وَعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ الْقَارِيِّ أَنَّهُمَا سَمِعَا عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَقُولُ سَمِعْتُ هِشَامَ بْنَ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ يَقْرَأُ سُورَةَ الْفُرْقَانِ فِي حَيَاةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَمَعْتُ لِقِرَاءَتِهِ فَإِذَا هُوَ يَقْرَأُ عَلَى حُرُوفٍ كَثِيرَةٍ لَمْ يُقْرِئْنِيهَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَكِدْتُ أُسَاوِرُهُ فِي الصَّلَاةِ فَنَظَرْتُ حَتَّى سَلَّمَ فَلَمَّا سَلَّمَ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ

na b. Abdulkaria da su njih dvojica čuli Omera b. Hattaba, r.a., da kaže: „Čuo sam Hišama b. Hakima b. Hizama da uči suru el-Furkan, dok je Poslanik, s.a.v.s., još bio živ. Čuo sam kako uči ovu suru sa brojnim glasovima kako mene nije podučio Allahov Poslanik, s.a.v.s., pa sam ga umalo dohvatio i smoždio u namazu, ali sam sačekao da preda selam...“

Pa je spomenuo značenje hadisa.[1]

٢٩٨ - حَدَّثَنَا حُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَنْ زَائِدَةَ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مُلْتَمِسًا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَلْيَلْتَمِسْهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ وِتْرًا

298. Pričao nam je Husejn b. Ali, od Zaida, on od Asima, on od svog oca, a on od Ibn Abbasa, da je rekao: „Rekao je Omer, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: ‘Ko od vas bude tražio Lejletul-kadr, neka je traži u deset posljednjih neparnih noći.’“[2]

٢٩٩ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بِشْرٍ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ عُمَرَ قِيلَ لَهُ أَلَا

299. Pričao nam je Muhammed b. Bišr, da mu je ispričao Hišam b. Urve, od svog oca, a on od Ibn Omera, da

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je kavijj/jak.

je Omeru rečeno: „Zar nećeš oporučiti nasljednika?“ On je rekao: „Ako ne oporučim svog nasljednika – pa tako je uradio onaj ko je bolji od mene, Allahov Poslanik, s.a.v.s., a ako uradim – pa tako je uradio i onaj ko je bolji od mene, Ebu Bekr, r.a.“[1]

تَسْتَخْلِفُ فَقَالَ إِنْ أَتْرُكْ فَقَدْ تَرَكَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَإِنْ أَسْتَخْلِفْ فَقَدْ اسْتَخْلَفَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

300. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Jahja b. Seid, a njega Muhammed b. Ibrahim, kako je čuo Alkamu b. Vekkasa el-Lejsija da kaže: „Čuo sam Omera b. Hattaba da drži hutbu i kaže: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Djela se cijene prema namjeri i čovjeku pripada ono što je naumio. Ko učini hidžru Allahu i Njegovom Poslaniku, onda je njegova hidžra Allahu i Njegovom Poslaniku, a ko učini hidžru radi dunjaluka, da bi nešto od njega stekao ili radi žene da bi se njome oženio, onda je njegova hidžra radi onoga radi čega je učinio.’“[2]

٣٠٠ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ أَنَّ مُحَمَّدَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَمِعَ عَلْقَمَةَ بْنَ وَقَّاصٍ اللَّيْثِيَّ يَقُولُ إِنَّهُ سَمِعَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ يَخْطُبُ النَّاسَ وَهُوَ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّمَا الْعَمَلُ بِالنِّيَّةِ وَإِنَّمَا لِامْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Buhari (7218), Muslim (11, 1823), Ebu Jala (206) i Ibn Hibban (4478).

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima

301. Pričao nam je Jezid, da mu je ispričao Asim, od Ebu Osmana el-Nehdija, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao: „Oblačite gornji i donji dio ogrtača i oblačite papuče. Nemojte oblačiti previše odjeće i nemojte oblačiti hlače.[1] Ostavite jahalice[2] i idite pješice. Držite se arapskog morala i običaja, a klonite se pretjeranog uživanja i odjeće nearapa i posebno se čuvajte svile, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio i rekao: 'Nemojte oblačiti svilu osim ovoliko,' pa je pokazao svoja dva prsta."[3]

٣٠١ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ حَدَّثَنَا عَاصِمٌ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ النَّهْدِيِّ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ اتَّزِرُوا وَارْتَدُوا وَانْتَعِلُوا وَأَلْقُوا الْخِفَافَ وَالسَّرَاوِيلَاتِ وَأَلْقُوا الرُّكُبَ وَانْزُوا نَزْوًا وَعَلَيْكُمْ بِالْمَعَدِّيَّةِ وَارْمُوا الْأَغْرَاضَ وَذَرُوا التَّنَعُّمَ وَزِيَّ الْعَجَمِ وَإِيَّاكُمْ وَالْحَرِيرَ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ نَهَى عَنْهُ وَقَالَ لَا تَلْبَسُوا مِنْ الْحَرِيرِ إِلَّا مَا كَانَ هَكَذَا وَأَشَارَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِإِصْبَعَيْهِ

302. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Jahja, od Seida b. Musejjeba, da je Omer b. Hattab, r.a., rekao: „Čuvajte se odustajanja od ajeta koji govori o kamenovanju i da kažete: 'Ne nalazimo obje kazne u Allahovoj knjizi.'

٣٠٢ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا يَحْيَى عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ إِيَّاكُمْ أَنْ تَهْلِكُوا عَنْ آيَةِ الرَّجْمِ وَأَنْ يَقُولَ قَائِلٌ لَا نَجِدُ حَدَّيْنِ فِي كِتَابِ اللَّهِ

1 To je zbog toga što je oblačenje više odjeće i hlača bila odjeća nearapa. Omer je ovdje želio da se Arapi ne promjene zbog kontakta s nearapima. Ali nema zabrane oblačenja pantalona, jer je potvrđeno da ih je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kupovao, a u nekim slabijim rivajetima stoji i da ih je oblačio. (Hašija, 189/1)

2 Ovdje se misli da ne treba pretjerano koristiti jahaće životinje u situacijama kada se ne putuje. (Hašija, 189/1)

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

Ja sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako kamenuje za preljubu i mi kamenujemo nakon njega.“[1]

تَعَالَى فَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَمَ وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ

303. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Avvam, njemu prenio neki šejh, koji je bdio na obali, da je susreo Ebu Saliha, štićenika Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao: „Pričao nam je Omer b. Hattab, r.a., od Allahovog Poslanika da je rekao: ‘Nema ni jedne noći, a da se more tri puta ne približi zemlji tražeći od Allaha dozvolu da preplavi zemlju, ali ga Allah zadržava.’“[2]

٣٠٣ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا الْعَوَّامُ حَدَّثَنِي شَيْخٌ كَانَ مُرَابِطًا بِالسَّاحِلِ قَالَ لَقِيتُ أَبَا صَالِحٍ مَوْلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ لَيْسَ مِنْ لَيْلَةٍ إِلَّا وَالْبَحْرُ يُشْرِفُ فِيهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ عَلَى الْأَرْضِ يَسْتَأْذِنُ اللَّهَ فِي أَنْ يَنْفَضِخَ عَلَيْهِمْ فَيَكُفُّهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

304. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Abdulmelik, od Enesa b. Sirina, da je rekao Ibn Omeru: „Pričaj mi o tvom razvodu od tvoje žene.“ On reče: ‘Razveo sam se od nje dok je bila u menstruaciji, pa sam spomenuo to Omeru b. Hattabu, r.a., a on je prenio Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., a on mu je kazao: ‘Naredi mu neka je vrati, pa kada se očisti

٣٠٤ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَخْبَرَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ عَنْ أَنَسِ بْنِ سِيرِينَ قَالَ قُلْتُ لِابْنِ عُمَرَ حَدِّثْنِي عَنْ طَلَاقِكَ امْرَأَتَكَ قَالَ طَلَّقْتُهَا وَهِيَ حَائِضٌ قَالَ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرَهُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ النَّبِيُّ

1 Hadis je vjerodostojan i naveden je pod brojem 249.

2 Sened hadisa je slab.

neka joj da razvod.,' Pa sam ga upitao: 'Jesi li u razvode svoje žene računao one što si je razveo dok je bila u menstruaciji?' Pa je rekao: 'Pa, nije imalo razloga da ne računam, i ako sam pokazao nemoć i učinio djelo maloumnika.'"[1]

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُرْهُ فَلْيُرَاجِعْهَا فَإِذَا طَهُرَتْ فَلْيُطَلِّقْهَا فِي طُهْرِهَا

قَالَ قُلْتُ لَهُ هَلْ اعْتَدَدْتَ بِالَّتِي طَلَّقْتَهَا وَهِيَ حَائِضٌ قَالَ فَمَا لِي لَا أَعْتَدُّ بِهَا وَإِنْ كُنْتُ قَدْ عَجَزْتُ وَاسْتَحْمَقْتُ

305. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Asbeg, od Ebu Ala' eš-Šamija, da je rekao: „Ebu Umame je obukao novu odjeću, pa kada je ona došla do njegove ključne kosti, on je rekao: 'Hvala Allahu koji me je odjenuo onim što će čuvati moje stidno tijelo i ono čime ću se uljepšati u životu.' Zatim je rekao: 'Čuo sam Omera b. Hattaba da kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

'Ko kupi novu odjeću te je obuče i kada dođe do njegove ključne kosti kaže: 'Hvala Allahu koji me je odjenuo onim što će čuvati moje stidno tijelo i ono čime ću se uljepšati u životu,' zatim uzme odjeću koju je iznosio, ili je re-

٣٠٥ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا أَصْبَغُ عَنْ أَبِي الْعَلَاءِ الشَّامِيِّ قَالَ لَبِسَ أَبُو أُمَامَةَ ثَوْبًا جَدِيدًا فَلَمَّا بَلَغَ تَرْقُوَتَهُ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مَا أُوَارِي بِهِ عَوْرَتِي وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ اسْتَجَدَّ ثَوْبًا فَلَبِسَهُ فَقَالَ حِينَ يَبْلُغُ تَرْقُوَتَهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مَا أُوَارِي بِهِ عَوْرَتِي وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي ثُمَّ عَمَدَ إِلَى الثَّوْبِ الَّذِي أَخْلَقَ أَوْ

قَالَ أَلْقَى فَتَصَدَّقَ بِهِ كَانَ فِي ذِمَّةِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima.

اللَّهِ تَعَالَى وَفِي جِوَارِ اللَّهِ وَفِي كَنَفِ اللَّهِ حَيًّا وَمَيِّتًا حَيًّا وَمَيِّتًا حَيًّا وَمَيِّتًا

kao: koju je bacio, podijeli kao sadaku, bit će u Allahovoj zaštiti, u Njegovoj blizini i pod Njegovom brigom živ i mrtav, živ i mrtav."'[1]

٣٠٦ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَاقَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَحَدُنَا إِذَا أَرَادَ أَنْ يَنَامَ وَهُوَ جُنُبٌ كَيْفَ يَصْنَعُ قَبْلَ أَنْ يَغْتَسِلَ قَالَ يَتَوَضَّأُ وُضُوءَهُ لِلصَّلَاةِ ثُمَّ يَنَامُ

306. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Muhammed b. Ishak, od Nafia, on od Ibn Omera, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao: „Pitao sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: 'Allahov Poslaniče, kako će postupiti neko od nas prije nego se okupa ukoliko želi spavati, a džunub je.' On je odgovorio: 'Uzet će abdest kao za namaz, a zatim će spavati.'"[2]

٣٠٧ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا وَرْقَاءُ وَأَبُو النَّضْرِ قَالَ حَدَّثَنَا وَرْقَاءُ عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى الثَّعْلَبِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى قَالَ كُنْتُ مَعَ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ وَعُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي الْبَقِيعِ يَنْظُرُ إِلَى الْهِلَالِ فَأَقْبَلَ رَاكِبٌ فَتَلَقَّاهُ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ مِنْ أَيْنَ

307. Pričao nam je Jezid, da su ga obavijestili Verka' i Ebu Nadr, kome je ispričao Verka', od Abduleala es-Salebija, on od Abdurrahmana b. Ebu Lejla, da je bio s Bera b. Azibom i Omerom b. Hattabom u Beki'i i čekali su pojavu mladog mjeseca. Naišao je neki jahač, pa ga je susreo Omer, r.a., i rekao: „Odakle dolaziš?" on

1 Sened hadisa je slab, jer je Ebu Ala' eš-Šami nepoznat. Bilježi ga i Tirmizi i kaže da je hadis garib.

2 Sened hadisa je hasen/dobar, i hadis je već naveden pod brojem 94.

odgovori: „Sa zapada." „Da li si vidio mladi mjesec?" – upita ga Omer. Čovjek odgovori potvrdno, a Omer reče: „Allah je najveći, dovoljno je muslimanima jedan čovjek." Zatim Omer ustade, uze abdest i uze mesh po mestvama i klanja akšam. Nakon toga reče: „Ovako sam vidio da Allahov Poslanik, s.a.v.s., postupa. Ebu Nadr kaže: „Na njemu je bilo usko džube. Pa je izvadio ruke ispod njega i uradio mesh po mestvama."[1]

جِئْتَ فَقَالَ مِنْ الْمَغْرِبِ قَالَ أَهْلَلْتَ قَالَ نَعَمْ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اللَّهُ أَكْبَرُ إِنَّمَا يَكْفِي الْمُسْلِمِينَ الرَّجُلُ ثُمَّ قَامَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَتَوَضَّأَ فَمَسَحَ عَلَى خُفَّيْهِ ثُمَّ صَلَّى الْمَغْرِبَ ثُمَّ قَالَ هَكَذَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَنَعَ قَالَ أَبُو النَّضْرِ وَعَلَيْهِ جُبَّةٌ ضَيِّقَةُ الْكُمَّيْنِ فَأَخْرَجَ يَدَهُ مِنْ تَحْتِهَا وَمَسَحَ

308. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Džerir, a njega Zubejr b. Hirit, od Ebu Lebida, da je izašao neki čovjek iz Tahije kao muhadžir koji se zvao Bejreh b. Esed, pa je došao u Medinu nakon smrti Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nekoliko dana. Omer ga je vidio, te je prepoznao da je stranac u pitanju i upitao ga: „Odakle si ti?" Odgovorio je: „Dolazim iz Omana." „Iz Omana?" – upita Omer. Čovjek odgovori potvrdno, pa ga Omer uze za ruku i uvede kod Ebu Bekra,

٣٠٨ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَخْبَرَنَا جَرِيرٌ أَنْبَأَنَا الزُّبَيْرُ بْنُ الْخِرِّيتِ عَنْ أَبِي لَبِيدٍ قَالَ

خَرَجَ رَجُلٌ مِنْ طَاحِيَةَ مُهَاجِرًا يُقَالُ لَهُ بَيْرَحُ بْنُ أَسَدٍ فَقَدِمَ الْمَدِينَةَ بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِأَيَّامٍ فَرَآهُ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَعَلِمَ أَنَّهُ غَرِيبٌ فَقَالَ لَهُ مَنْ أَنْتَ قَالَ مِنْ أَهْلِ عُمَانَ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَخَذَ بِيَدِهِ فَأَدْخَلَهُ عَلَى أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ هَذَا مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ الَّتِي

1 Sened hadisa je slab.

r.a., te mu reče: „Ovaj čovjek dolazi iz zemlje za koju je Allahov Poslanik, s.a.v.s.., rekao, a ja sam ga čuo: 'Znam za zemlju koja se zove Oman. Nju okružuje more, u njoj ima arapski kvart, ako bih im poslao mog izaslanika, ne bi ga gađali strijelama, niti kamenom.'"[1]

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنِّي لَأَعْلَمُ أَرْضًا يُقَالُ لَهَا عُمَانُ يَنْضَحُ بِنَاحِيَتِهَا الْبَحْرُ بِهَا حَيٌّ مِنْ الْعَرَبِ لَوْ أَتَاهُمْ رَسُولِي مَا رَمَوْهُ بِسَهْمٍ وَلَا حَجَرٍ

309. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Asim b. Muhammed, od svog oca, on od Ibn Omera, a on od Omera, r.a., da je prenio direktno od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: "Uzvišeni Allah je rekao: 'Ko mi se ponizi ovako – pa je Jezid svojim dlanom krenuo ka zemlju i primakao ga – uzdići ću ga ovako – pa je podigao svoju ruku prema nebesima.'"[2]

٣٠٩ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا عَاصِمُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَا أَعْلَمُهُ إِلَّا رَفَعَهُ قَالَ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مَنْ تَوَاضَعَ لِي هَكَذَا وَجَعَلَ يَزِيدُ بَاطِنَ كَفِّهِ إِلَى الْأَرْضِ وَأَدْنَاهَا إِلَى الْأَرْضِ رَفَعْتُهُ هَكَذَا وَجَعَلَ بَاطِنَ كَفِّهِ إِلَى السَّمَاءِ وَرَفَعَهَا نَحْوَ السَّمَاءِ

310. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Dejlem b. Gazvan el-Abdi, da mu je ispričao Mejmun el-Kurdi, od Ebu Osmana en-Nehdija, da je rekao: „Sjedio sam ispod Omerovog minbera dok je držao hutbu ljudima, pa je u svojoj hutbi

٣١٠ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا دَيْلَمُ بْنُ غَزْوَانَ الْعَبْدِيُّ حَدَّثَنَا مَيْمُونٌ الْكُرْدِيُّ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ النَّهْدِيِّ قَالَ إِنِّي لَجَالِسٌ تَحْتَ مِنْبَرِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ يَخْطُبُ النَّاسَ فَقَالَ فِي

1 Sened hadisa je slab jer je prekinut.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

rekao: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je kazao:

‘Najviše čega se bojim za svoj ummet je svaki munafik koji je dobar govornik.’“[1]

خُطْبَتِهِ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ كُلُّ مُنَافِقٍ عَلِيمِ اللِّسَانِ

311. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Malik, njemu Ishak, njemu Malik Ebu Abdurrahman Abdullah b. Ahmed, koji je kazao: „Ispričao nam je Musab ez-Zubejri, da mu je ispričao Malik, od Zejda b. Ebi Unejse, da ga je Abdulhamid b. Abdurrahman b. Zejd b. Hattab obavijestio od Muslima b. Jesara el-Džuhenija, da je Omer b. Hattab upitan o ajetu: *I kada Gospodar tvoj iz kičme Ademove izvede njegovo potomstvo,* pa je rekao: ‘Čuo sam da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitan o tome pa je rekao:

‘Allah je stvorio Adema, zatim je Svojom desnicom potro njegova leđa i iz njih izveo njegovo potomstvo i rekao: ‘Ove sam stvorio za Džennet i radit će djela stanovnika Dženneta.’ Zatim je

٣١١ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا مَالِكٌ ح وَحَدَّثَنَا إِسْحَاقُ أَخْبَرَنِي مَالِكٌ قَالَ أَبُو عَبْد الرَّحْمَنِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَحْمَدَ و حَدَّثَنَا مُصْعَبٌ الزُّبَيْرِيُّ حَدَّثَنِي مَالِكٌ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَبِي أُنَيْسَةَ أَنَّ عَبْدَ الْحَمِيدِ بْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ زَيْدِ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَخْبَرَهُ عَنْ مُسْلِمِ بْنِ يَسَارٍ الْجُهَنِيِّ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سُئِلَ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ ﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّاتِهِمْ﴾ الْآيَةَ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ عَنْهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ بِيَمِينِهِ وَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ ذُرِّيَّةً فَقَالَ خَلَقْتُ هَؤُلَاءِ لِلْجَنَّةِ وَبِعَمَلِ

1 Sened hadisa je kavij/jak.

أَهْلِ الْجَنَّةِ يَعْمَلُونَ ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ ذُرِّيَّةً فَقَالَ خَلَقْتُ هَؤُلَاءِ لِلنَّارِ وَبِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ يَعْمَلُونَ فَقَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَفِيمَ الْعَمَلُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا خَلَقَ الْعَبْدَ لِلْجَنَّةِ اسْتَعْمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى عَمَلٍ مِنْ أَعْمَالِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيُدْخِلَهُ بِهِ الْجَنَّةَ وَإِذَا خَلَقَ الْعَبْدَ لِلنَّارِ اسْتَعْمَلَهُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى يَمُوتَ عَلَى عَمَلٍ مِنْ أَعْمَالِ أَهْلِ النَّارِ فَيُدْخِلَهُ بِهِ النَّارَ

ponovo potro njegova leđa i iz njih izveo njegove potomke, rekavši: 'Ove sam stvorio za Vatru i radit će djela koja vode u Vatru.' Neki čovjek je upitao: 'Allahov Poslaniče, zbog čega onda raditi?' Poslanik, s.a.v.s., odgovori: 'Kada Allah stvori nekog Svog roba za Džennet, On ga usmjeri da čini djela stanovnika Dženneta, sve dok ne umre čineći djela stanovnika Dženneta, pa ga Uzvišeni zbog toga uvede u Džennet. Kada Allah stvori nekog Svog roba za Vatru, On ga usmjeri da čini djela stanovnika Vatre, sve dok ne umre čineći djela stanovnika Vatre, pa ga Uzvišeni zbog toga uvede u Vatru.'"[1]

٣١٢ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا مَالِكُ بْنُ أَنَسٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَجُلًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَعُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَائِمٌ يَخْطُبُ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ

312. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Malik b. Enes, od Ibn Šihaba, on od Salima b. Abdullaha b. Omera, on od svog oca, da je neki od ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ušao u mesdžid petkom, dok je Omer b. Hattab držao hutbu, pa Omer reče: „Koji je ovo sat?" Čovjek reče: „Vladaru

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab. Bilježe ga Ebu Davud (4703), Tirmizi (3075) i drugi. Tirmizi kaže da je hadis hasen.

pravovjernih, krenuo sam s pijace, pa sam čuo ezan, nisam više odlagao, nego sam odmah uzeo abdest i došao.“ Omer reče:

„Zar samo abdest, a znaš da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naređivao kupanje.“[1]

اللَّهُ عَنْهُ أَيَّةُ سَاعَةٍ هَذِهِ فَقَالَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ انْقَلَبْتُ مِنَ السُّوقِ فَسَمِعْتُ النِّدَاءَ فَمَا زِدْتُ عَلَى أَنْ تَوَضَّأْتُ فَأَقْبَلْتُ

فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْوُضُوءُ أَيْضًا وَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْمُرُنَا بِالْغُسْلِ

313. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Ibn Džurejdž, koga je obavijestio Sulejman b. Atik, od Abdullaha b. Babejha, njega neki iz porodice Benu Jala, od Jala b. Umejje, da je rekao: „Činio sam tavaf s Omerom b. Hattabom, pa je dodirnuo ugao Kabe. Pa sam bio na onome što slijedi iza Bejta. Kada smo bili kod zapadnog ugla, koji slijedi nakon Hadžerul-esveda, uzeo sam Omerovu ruku kako bi on dotakao ugao. On me upita: ‘Šta to činiš?’ Rekoh mu: ‘Zar nećeš dotaći ugao?’ On me upita: ‘Zar nisi činio tavaf s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.?’ Odgovorio sam potvrdno. On me

٣١٣ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ عَتِيقٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَابَيْهِ عَنْ بَعْضِ بَنِي يَعْلَى عَنْ يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ طُفْتُ مَعَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَاسْتَلَمَ الرُّكْنَ

قَالَ يَعْلَى فَكُنْتُ مِمَّا يَلِي الْبَيْتَ فَلَمَّا بَلَغْتُ الرُّكْنَ الْغَرْبِيَّ الَّذِي يَلِي الْأَسْوَدَ جَرَرْتُ بِيَدِهِ لِيَسْتَلِمَ

فَقَالَ مَا شَأْنُكَ فَقُلْتُ أَلَا تَسْتَلِمُ

قَالَ أَلَمْ تَطُفْ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَقُلْتُ بَلَى فَقَالَ أَفَرَأَيْتَهُ يَسْتَلِمُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

هَذَيْنِ الرُّكْنَيْنِ الْغَرْبِيَّيْنِ قَالَ فَقُلْتُ لَا قَالَ أَفَلَيْسَ لَكَ فِيهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ قَالَ قُلْتُ بَلَى قَالَ فَانْفُذْ عَنْكَ

upita: 'Jesi li ga vidio da dodiruje ova dva zapadna ugla?' 'Nisam' – odgovorio sam. Omer nastavi: 'Zar ti u njemu nije najbolji uzor?' 'Svakako' – odgovorio sam. 'Onda povuci ruku' – reče Omer."[1]

٣١٤ - حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ وَأَبُو عَامِرٍ قَالَ حَدَّثَنَا مَالِكٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ جِئْتُ بِدَنَانِيرَ لِي فَأَرَدْتُ أَنْ أَصْرِفَهَا فَلَقِيَنِي طَلْحَةُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ فَاصْطَرَفَهَا وَأَخَذَهَا فَقَالَ حَتَّى يَجِيءَ سَلْمٌ خَازِنِي قَالَ أَبُو عَامِرٍ مِنْ الْغَابَةِ وَقَالَ فِيهَا كُلِّهَا هَاءَ وَهَاءَ قَالَ فَسَأَلْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الذَّهَبُ بِالْوَرِقِ رِبًا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ رِبًا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ رِبًا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ رِبًا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ

314. Pričali su nam Osman b. Omer i Ebu Amir, da im je ispričao Malik, od Zuhrija, on od Malika b. Evsa b. Hadesana, da je rekao: „Došao sam s nekoliko (mojih) dinara, pa sam ih želio zamijeniti. Susreo sam Talhu b. Ubejdullaha, te je on pristao zamijeniti i uzeo ih je rekavši: 'Sačekaj dok dođe Selm, moj blagajnik.' Ebu Amir dodaje: 'Bio je u šumi,' i u svim njegovim rivajetima stoji ovako i ovako. Pa sam pitao Omera o tome, pa mi je rekao: 'Davanje zlata za srebro je kamata, osim ovako i ovako. Pšenica za pšenicu je kamata, osim ovako i ovako, ječam za ječam je kamata, osim ovako i ovako. Hurme za hurme su kamata, osim ovako i ovako (iz ruke u ruku).'"[1]

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

315. Pričao nam je Osman b. Omer, da ga je obavijesio Junus, od Zuhrija, on od Seida b. Musejjeba, da je Omer, r.a., rekao: „Doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Doista se umrli kažnjava zbog plača njegove porodice za njim.“[2]

٣١٥ - حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ أَخْبَرَنَا يُونُسُ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمَيِّتَ يُعَذَّبُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ

316. Pričao nam je Bekr b. Isa, da mu je ispričao Ebu Avane, od Mugire, on od Šabija, on od Adi b. Hatima, da je rekao: „Došao sam Omeru b. Hattabu dok je bio s nekim ljudima iz mog naroda. U to vrijeme je Omer dijelio ratni plijen jednom čovjeku iz mog plemena, pa se okrenuo od mene. Ja sam se okrenuo prema njemu, a on se ponovo okrenuo, zatim sam mu došao prema licu, pa se on ponovo okrenuo. Rekao sam mu: ‘Vladaru pravovjernih, poznaješ li me?’ On se toliko smijao da je pao od smijeha, zatim mi reče: ‘Da, tako mi Allaha, poznajem te. Povjerovao si kada su drugi bili nevjernici, okrenuo si se k nama, kada su drugi okretali

٣١٦ - حَدَّثَنَا بَكْرُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنِ الْمُغِيرَةِ عَنِ الشَّعْبِيِّ عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ قَالَ أَتَيْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي أُنَاسٍ مِنْ قَوْمِي فَجَعَلَ يَفْرِضُ لِلرَّجُلِ مِنْ طَيِّئٍ فِي أَلْفَيْنِ وَيُعْرِضُ عَنِّي قَالَ فَاسْتَقْبَلْتُهُ فَأَعْرَضَ عَنِّي ثُمَّ أَتَيْتُهُ مِنْ حِيَالِ وَجْهِهِ فَأَعْرَضَ عَنِّي قَالَ فَقُلْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَتَعْرِفُنِي قَالَ فَضَحِكَ حَتَّى اسْتَلْقَى لِقَفَاهُ ثُمَّ قَالَ نَعَمْ وَاللَّهِ إِنِّي لَأَعْرِفُكَ آمَنْتَ إِذْ كَفَرُوا وَأَقْبَلْتَ إِذْ أَدْبَرُوا

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Hadis je vjerodostojan.

leđa, ispunio si obećanje kada su drugi varali. Prva sadaka koja je ozarila lice Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i lica njegovih ashaba je bila sadaka Taja, koju si ti donio Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.' Nakon toga se počeo pravdati pa reče: 'Razgovarao sam s ljudima koje je kriza pogodila, a oni su prvaci svoga naroda, o onim pravima koja im slijede.'"[1]

وَوَفَيْتَ إِذْ غَدَرُوا وَإِنَّ أَوَّلَ صَدَقَةٍ بَيَّضَتْ وَجْهَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَوُجُوهَ أَصْحَابِهِ صَدَقَةُ طَيِّئٍ جِئْتَ بِهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ أَخَذَ يَعْتَذِرُ ثُمَّ قَالَ إِنَّمَا فَرَضْتُ لِقَوْمٍ أَجْحَفَتْ بِهِمُ الْفَاقَةُ وَهُمْ سَادَةُ عَشَائِرِهِمْ لِمَا يَنُوبُهُمْ مِنَ الْحُقُوقِ

317. Pričao nam je Abdulmelik b. Amr, da mu je ispričao Hišam b. Sad, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, da je čuo Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao:

„Čemu brz hod prilikom tavafa i otkrivanje ramena,[2] kada je Allah učvrstio i ojačao islam, i uništio nevjerstvo i njegove sljedbenike, ali uprkos tome mi ne ostavljamo ništa od onoga što smo činili u vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s.“[3]

٣١٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ عَمْرٍو حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ فِيمَا الرَّمَلَانُ الْآنَ وَالْكَشْفُ عَنِ الْمَنَاكِبِ وَقَدْ أَطَّأَ اللَّهُ الْإِسْلَامَ وَنَفَى الْكُفْرَ وَأَهْلَهُ وَمَعَ ذَلِكَ لَا نَدَعُ شَيْئًا كُنَّا نَفْعَلُهُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.
2 Ovo je bilo propisano jer se time željela pokazati snaga muslimana prema nevjernicima.
3 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je hasen/dobar.

318. Pričali su nam Abdussamed i Affan, da im je ispričao Davud b. Ebi Furat, kome je ispričao Abdullah b. Burejde, a Affan kaže: "Ibn Burejde," od Ebul-Esveda ed-Dejlija, da je došao u Medinu u kojoj je bila neka bolest – Abdusamed kaže: „Umirali su veoma često" – "pa sam sjeo pored Omera b. Hattaba te je prenesena jedna dženaza, pa je umrli pohvaljen. Omer je rekao: 'Obavezan mu je.' Zatim je pronešena i druga dženaza, pa je ponovo umrli pohvaljen, a Omer reče: 'Obavezan mu je.' Zatim je prenešena još jedna dženaza, pa je umrli pokuđen, te Omer reče: 'Obavezna mu je.' Ebul-Esved priča da je rekao: 'Vladaru pravovjernih, šta je to obavezno?' Omer reče: 'Rekao sam kao što je rekao i Allahov Poslanik, s.a.v.s.:

'Nema ni jednog muslimana kome četvorica posvjedoče da je dobar a da ga Allah neće uvesti u Džennet.'

Omer kaže: 'Upitali smo: 'A trojica?' 'I trojica' – odgovorio je Poslanik. 'A dvojica?' – upita-

٣١٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ وَعَفَّانُ قَالَا حَدَّثَنَا دَاوُدُ بْنُ أَبِي الْفُرَاتِ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ قَالَ عَفَّانُ عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِي الْأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ قَالَ أَتَيْتُ الْمَدِينَةَ وَقَدْ وَقَعَ بِهَا مَرَضٌ قَالَ عَبْدُ الصَّمَدِ فَهُمْ يَمُوتُونَ مَوْتًا ذَرِيعًا فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَمَرَّتْ بِهِ جَنَازَةٌ فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا خَيْرٌ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَجَبَتْ ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى فَأُثْنِيَ عَلَى صَاحِبِهَا خَيْرٌ فَقَالَ وَجَبَتْ ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى فَأُثْنِيَ عَلَيْهَا شَرٌّ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَجَبَتْ فَقَالَ أَبُو الْأَسْوَدِ فَقُلْتُ لَهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَا وَجَبَتْ فَقَالَ قُلْتُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أَيُّمَا مُسْلِمٍ شَهِدَ لَهُ أَرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ قَالَ قُلْنَا وَثَلَاثَةٌ قَالَ وَثَلَاثَةٌ قُلْنَا وَاثْنَانِ قَالَ وَاثْنَانِ

li smo. 'I dvojica.' – odgovorio je Poslanik, s.a.v.s.' Omer reče: 'Nismo ga pitali za jednog.'"[1]

قَالَ وَلَمْ نَسْأَلْهُ عَنْ الْوَاحِدِ

319. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao Harb, a on je Ibn Šedad, njemu je ispričao Jahja, njemu Ebu Seleme, da mu je ispričao Ebu Hurejre, koji je kazao da je bio prisutan kada je Omer držao hutbu i spominje da je došao neki čovjek i sjeo. Omer reče: „Šta vas to zadržava te se ne odazivate na džumu-namaz?" Čovjek reče: „Vladaru pravovjernih, čim sam čuo ezan uzeo sam abdest i pošao." Omer reče: „Zar?! A zar niste čuli Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

'Kada neko od vas krene na džumu, neka se okupa.'"[2]

٣١٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا حَرْبٌ يَعْنِي ابْنَ شَدَّادٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى حَدَّثَنَا أَبُو سَلَمَةَ حَدَّثَنَا أَبُو هُرَيْرَةَ قَالَ بَيْنَمَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَخْطُبُ إِذْ جَاءَ رَجُلٌ فَجَلَسَ فَقَالَ عُمَرُ لِمَ تَحْتَبِسُونَ عَنْ الْجُمُعَةِ فَقَالَ الرَّجُلُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَا هُوَ إِلَّا أَنْ سَمِعْتُ النِّدَاءَ فَتَوَضَّأْتُ ثُمَّ أَقْبَلْتُ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَيْضًا أَلَمْ تَسْمَعُوا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِذَا رَاحَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْجُمُعَةِ فَلْيَغْتَسِلْ

320. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao njegov otac, kome je ispričao Husejn Muallim, a njemu Jahja, kojeg je obavijestio Ebu Seleme, kako je Ebu Hurejre njega

٣٢٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنِي أَبِي حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ الْمُعَلِّمُ حَدَّثَنَا يَحْيَى أَخْبَرَنِي أَبُو سَلَمَةَ أَنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَخْبَرَهُ أَنَّ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَيْنَا هُوَ يَخْطُبُ فَذَكَرَهُ

obavijestio da je bio prisutan dok je Omer držao hutbu... te je spomenuo značenje hadisa.[1]

٣٢١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا حَرْبٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حِطَّانَ فِيمَا يَحْسِبُ حَرْبٌ أَنَّهُ سَأَلَ ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ لَبُوسِ الْحَرِيرِ فَقَالَ سَلْ عَنْهُ عَائِشَةَ فَسَأَلَ عَائِشَةَ فَقَالَتْ سَلْ ابْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَسَأَلَ ابْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ حَدَّثَنِي أَبُو حَفْصٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَبِسَ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا فَلَا خَلَاقَ لَهُ فِي الْآخِرَةِ

321. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao Harb, kome je ispričao Jahja, od Imrana b. Hittana, da je pitao Ibn Abbasa o oblačenju svile, pa mu je on rekao da pita Aišu, a Aiša je rekla: „Pitaj Ibn Omera.“ Upitao ga je, a on je rekao: “Ispričao mi je Ebu Hafs (Omer) da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

‘Ko obuče svilu na dunjaluku, nema u njoj udjela na Ahiretu’.“[2]

٣٢٢ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ حَمَّادٍ وَعَفَّانُ قَالَا حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ دَاوُدَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَوْدِيِّ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْحِمْيَرِيِّ حَدَّثَنَا ابْنُ عَبَّاسٍ بِالْبَصْرَةِ قَالَ أَنَا أَوَّلُ مَنْ أَتَى عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حِينَ طُعِنَ فَقَالَ احْفَظْ عَنِّي ثَلَاثًا فَإِنِّي أَخَافُ أَنْ لَا

322. Pričali su nam Jahja b. Hammad i Affan, da im je ispričao Ebu Avane, od Davuda b. Abdullaha el-Evdija, on od Humejda b. Abdurrahmana el-Humejrija, da mu je ispričao Ibn Abbas u Basri: „Ja sam prvi koji je došao Omeru b. Hattabu kada je na njega izvršen atentat pa je on rekao: ‘Zapamti od mene tri stvari, jer se bojim

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije.

يُدْرِكَنِي النَّاسُ أَمَّا أَنَا فَلَمْ أَقْضِ فِي الْكَلَالَةِ قَضَاءً وَلَمْ أَسْتَخْلِفْ عَلَى النَّاسِ خَلِيفَةً وَكُلُّ مَمْلُوكٍ لَهُ عَتِيقٌ

فَقَالَ لَهُ النَّاسُ اسْتَخْلِفْ فَقَالَ أَيَّ ذَلِكَ أَفْعَلُ فَقَدْ فَعَلَهُ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي إِنْ أَدَعْ إِلَى النَّاسِ أَمْرَهُمْ فَقَدْ تَرَكَهُ نَبِيُّ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاة وَالسَّلَامُ وَإِنْ أَسْتَخْلِفْ فَقَدْ اسْتَخْلَفَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

فَقُلْتُ لَهُ أَبْشِرْ بِالْجَنَّةِ صَاحَبْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَطَلْتَ صُحْبَتَهُ وَوُلِّيتَ أَمْرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَوِيتَ وَأَدَّيْتَ الْأَمَانَةَ فَقَالَ أَمَّا تَبْشِيرُكَ إِيَّايَ بِالْجَنَّةِ فَوَاللَّهِ لَوْ أَنَّ لِي قَالَ عَفَّانُ

فَلَا وَاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَوْ أَنَّ لِي الدُّنْيَا بِمَا فِيهَا لَافْتَدَيْتُ بِهِ مِنْ هَوْلِ مَا أَمَامِي قَبْلَ أَنْ أَعْلَمَ الْخَبَرَ

وَأَمَّا قَوْلُكَ فِي أَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ فَوَاللَّهِ لَوَدِدْتُ أَنَّ ذَلِكَ كَفَافًا لَا لِي وَلَا عَلَيَّ

da me ljudi neće zateći živa: ja nisam presudio o kelali ništa, nisam iza sebe odredio halifu ljudima i svaki rob ima onoga ko će ga osloboditi. Pa su ljudi zatražili da imenuje halifu. Omer je rekao: 'Šta god da uradim, tako je postupio onaj ko je bolji od mene. Ako ljudima prepustim da sami odluče o tome, tako je uradio i Allahov Poslanik, s.a.v.s., ako imenujem nasljednika, pa tako je uradio onaj ko je bolji od mene: Ebu Bekr.' Ibn Abbas kaže: „Rekao sam mu: 'Raduj se Džennetu! Družio si se s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., dugo vremena. Preuzeo si upravljanje muslimanima, pa si ih ojačao i izvršio svoj emanet.' On reče: „To što me raduješ Džennetom, tako mi Allaha kada bih imao' – Affan kaže da je rekao: 'Ne, tako mi Allaha osim kojeg drugog boga nema, kada bih imao...' – 'dunjaluk sa svime što je na njemu dao bih ga kao otkup za strahote koje su preda mnom prije nego što saznam konačnu vijest. To što govoriš o mojoj upravi nad vjernicima, zadovo-

ljan bih bio da to bude neutralno, niti da mi donese kakvu korist, niti kakvu štetu. A to što si spomenuo moje druženje s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., to je u redu!"“[1]

وَأَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ صُحْبَةِ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَلِكَ

323. Pričao nam je Jahja b. Adem, da mu je ispričao Sufjan, od Abdurrahmana b. Ajjaša, on od Hakima, on od Ebu Umame b. Sehla, da je rekao: „Omer, r.a., je pisao Ebu Ubejdu b. Džerrahu da podučavaju svoje mladiće plivanju i borbi kopljima. Dok su se bili razišli došla je strijela iz nepoznatog pravca i ubila jednog dječaka koji nije imao nasljednika tu, živio je u kući svoga daidže. Ebu Ubejde je to izložio Omeru u pismu pitajući ga kome da isplate njegovu zaostavštinu, pa mu je Omer odgovorio kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Allah i Poslanik su zaštitnici onoga ko nema štićenika, a daidža je nasljednik onoga ko nema drugog nasljednika.’“[2]

٣٢٣ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ آدَمَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَيَّاشٍ عَنْ حَكِيمِ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلٍ قَالَ كَتَبَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ إِلَى أَبِي عُبَيْدَةَ بْنِ الْجَرَّاحِ أَنْ عَلِّمُوا غِلْمَانَكُمُ الْعَوْمَ وَمُقَاتِلَتَكُمُ الرَّمْيَ فَكَانُوا يَخْتَلِفُونَ إِلَى الْأَغْرَاضِ فَجَاءَ سَهْمٌ غَرْبٌ إِلَى غُلَامٍ فَقَتَلَهُ فَلَمْ يُوجَدْ لَهُ أَصْلٌ وَكَانَ فِي حَجْرِ خَالٍ لَهُ فَكَتَبَ فِيهِ أَبُو عُبَيْدَةَ إِلَى عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ إِلَى مَنْ أَدْفَعُ عَقْلَهُ فَكَتَبَ إِلَيْهِ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ اللهُ وَرَسُولُهُ مَوْلَى مَنْ لَا مَوْلَى لَهُ وَالْخَالُ وَارِثُ مَنْ لَا وَارِثَ لَهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.
2 Sened hadisa je hasen/dobar.

٣٢٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ زَيْدٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ يَرِثُ الْوَلَاءَ مَنْ وَرِثَ الْمَالَ مِنْ وَالِدٍ أَوْ وَلَدٍ

324. Pričao nam je Abdullah b. Zejd, da ga je obavijestio Ibn Lehia, od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od svoga oca, a on od Omera b. Hattaba, r.a., da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: „Starateljstvo nasljeđuje onaj ko nasljeđuje imetak bilo da je roditelj ili dijete.“[1]

٣٢٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَابِسِ بْنِ رَبِيعَةَ قَالَ رَأَيْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَتَى الْحَجَرَ فَقَالَ أَمَا وَاللَّهِ إِنِّي لَأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ لَا تَضُرُّ وَلَا تَنْفَعُ وَلَوْلَا أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبَّلَكَ مَا قَبَّلْتُكَ ثُمَّ دَنَا فَقَبَّلَهُ

325. Pričao nam je Muhammed b. Ubejd, da mu je ispričao E'ameš, od Ibrahima, on od Abisa b. Rebie, da je rekao: „Vidio sam Omera, r.a., kako je došao do Hadžerul-esveda i kako kaže: 'Tako mi Allaha, ja doista znam da si ti samo kamen koji niti šteti, niti koristi. Da nisam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi, nikada te ne bih poljubio.' Zatim se sagnuo i poljubio ga.“[2]

٣٢٦ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ حَدَّثَنَا دُجَيْنٌ أَبُو الْغُصْنِ بَصْرِيٌّ قَالَ قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَلَقِيتُ أَسْلَمَ مَوْلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ

326. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispručao Dudžejn Ebu Gusn Basri, koji je kazao: „Došao sam u Medinu i susreo Eslemu, štićenika Omera b. Hattaba, te sam do njega zatra-

1 Sened hadisa je hasen/dobar.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima

žio da mi prenese neke Omerove riječi, a on je rekao: „Ne mogu, bojim se da ne dodam ili izostavim nešto. Kada bismo mi tražili od Omera da nam prenese neke Poslanikove riječi, on bi govorio: ‘Ne mogu, bojim se da im ne dodam ili oduzmem jedno slovo, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Ko na mene slaže, mjesto mu je u Vatri.”“[1]

عَنْهُ فَقُلْتُ حَدِّثْنِي عَنْ عُمَرَ فَقَالَ لَا أَسْتَطِيعُ أَخَافُ أَنْ أَزِيدَ أَوْ أَنْقُصَ كُنَّا إِذَا قُلْنَا لِعُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَدِّثْنَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَخَافُ أَنْ أَزِيدَ حَرْفًا أَوْ أَنْقُصَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَهُوَ فِي النَّارِ

327. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Hammad b. Zejd, od Amra b. Dinara, štićenika Zubejrove porodice, on od Salima, on od svog oca, on od Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Ko na pijaci kaže: *la ilahe illallahu wahdehu la šerike lehu, lehul-mulku we lehul-hamdu, bi jedihil-hajr, juhji we jumitu we huve ala kulli šej'in kadir* – nema božanstva osim Allaha, Jedinog, koji nema druga. Njemu pripada vlast i Njemu pripada zahvala, u Njegovoj ruci je dobro, on život i smrt daje i On je nad svima moćan – za to će mu biti upisano hiljadu hiljada dobrih djela i bit će mu obrisano hiljadu hilja-

٣٢٧ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ دِينَارٍ مَوْلَى آلِ الزُّبَيْرِ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَنْ قَالَ فِي سُوقٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهَا أَلْفَ أَلْفِ حَسَنَةٍ وَمَحَا عَنْهُ بِهَا أَلْفَ أَلْفِ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

سَيِّئَةٍ وَبَنَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

da loših djela i izgradit će mu se kuća u Džennetu.“[1]

٣٢٨ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ بْنُ عَمَّارٍ حَدَّثَنَا أَبُو زُمَيْلٍ حَدَّثَنِي ابْنُ عَبَّاسٍ حَدَّثَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَمَّا كَانَ يَوْمُ خَيْبَرَ أَقْبَلَ نَفَرٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُونَ فُلَانٌ شَهِيدٌ وَفُلَانٌ شَهِيدٌ حَتَّى مَرُّوا بِرَجُلٍ فَقَالُوا فُلَانٌ شَهِيدٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلَّا إِنِّي رَأَيْتُهُ يُجَرُّ إِلَى النَّارِ فِي عَبَاءَةٍ غَلَّهَا اخْرُجْ يَا عُمَرُ فَنَادِ فِي النَّاسِ إِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ فَخَرَجْتُ فَنَادَيْتُ إِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ

328. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Ikrime b. Ammar, njemu Ebu Zumejl, kome je ispričao Ibn Abbas, a njemu Omer b. Hattab, r.a. da je rekao: „Nakon što se odigrala bitka na Hajberu, jedna grupa ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je došla i počela govoriti: ‘Taj i taj je šehid, taj i taj je šehid’. Prošli su pored jednog od poginulih ljudi i kazali: ‘Taj i taj je šehid’, pa Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Nikako, vidio sam ga kako je bačen u Vatru zbog ogrtača koji je prikrio od ratnog plijena. Omere, izađi među ljude i pozovi ih oglašavajući im da neće ući u Džennet niko osim vjernika.’ Pa sam izašao i oglasio: ‘U Džennet neće ući niko osim vjernika.’“[2]

٣٢٩ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَسْرُوقٍ عَنْ سَعْدِ بْنِ عُبَيْدَةَ عَنِ ابْنِ عُمَرَ

329. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Israil, kojem je ispričao Seid b. Mesruk, od Sada b. Ubejde, on od

1 Sened hadisa je veoma slab.

2 Sened hadisa je hasen/dobar.

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ عُمَرَ أَنَّهُ قَالَ لَا وَأَبِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَهْ إِنَّهُ مَنْ حَلَفَ بِشَيْءٍ دُونَ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ

Ibn Omera, r.a., a on od Omera, r.a., da je rekao jednom prilikom: „Ne, tako mi oca!“ Pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Doista, ko se zakune nečim mimo Allaha, pripisao je Allahu druga.“[1]

٣٣٠ - حَدَّثَنَا حَمَّادٌ الْخَيَّاطُ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ زَادَ فِي الْمَسْجِدِ مِنْ الْأُسْطُوَانَةِ إِلَى الْمَقْصُورَةِ وَزَادَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَوْلَا أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ نَبْغِي نَزِيدُ فِي مَسْجِدِنَا مَا زِدْتُ فِيهِ

330. Pričao nam je Hammad el-Hajjat, da mu je ispričao Ubejdullah, od Nafia, da je Omer, r.a., proširio mesdžid od Ustuvana do Maksure, proširio ga je i Osman, a Omer je rekao: „Da nisam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Trebali bismo proširiti našu džamiju’, ne bih ga proširio.“[2]

٣٣١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْحَقِّ وَأَنْزَلَ مَعَهُ الْكِتَابَ فَكَانَ مِمَّا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةُ

331. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe b. Mesuda, on od Ibn Abbasa, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Uzvišeni Allah je poslao Muhammeda, s.a.v.s., s istinom i objavio mu Knjigu. Među onim što je njemu objavljeno bio je i ajet o kamenovanju, pa je Allahov

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Buharijinim uvjetima.

2 Sened hadisa je slab.

الرَّجْم فَرَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ ثُمَّ قَالَ قَدْ كُنَّا نَقْرَأُ وَلَا تَرْغَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ فَإِنَّهُ كُفْرٌ بِكُمْ أَوْ إِنَّ كُفْرًا بِكُمْ أَنْ تَرْغَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ ثُمَّ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا تُطْرُونِي كَمَا أُطْرِيَ ابْنُ مَرْيَمَ وَإِنَّمَا أَنَا عَبْدٌ فَقُولُوا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَرُبَّمَا قَالَ مَعْمَرٌ كَمَا أَطْرَتْ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ

Poslanik, s.a.v.s., kamenovao, a kamenovali smo i mi nakon njega.“ Zatim je rekao: „Učili smo i: ‘Nemojte se odricati svojih očeva, jer je to nevjerstvo,’ ili ‘Doista je nevjerstvo odricati se svoga oca,’ Poslanik, s.a.v.s., je rekao još: ‘Nemojte me pretjerano hvaliti, kao što to čine sa sinom Merjeminim. Ja sam Allahov rob! Recite za mene: ‘Allahov rob i Njegov poslanik.’ Možda je Mamer i rekao: „Kao što kršćani pretjerano hvale sina Merjemina.“[1]

٣٣٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَالِمٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ لِعُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنِّي سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ مَقَالَةً فَآلَيْتُ أَنْ أَقُولَهَا لَكُمْ زَعَمُوا أَنَّكَ غَيْرُ مُسْتَخْلِفٍ فَوَضَعَ رَأْسَهُ سَاعَةً ثُمَّ رَفَعَهُ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَحْفَظُ دِينَهُ وَإِنِّي إِنْ لَا أَسْتَخْلِفْ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَسْتَخْلِفْ وَإِنْ أَسْتَخْلِفْ فَإِنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

332. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Salima, on od Ibn Omera, da je rekao Omeru, r.a.: „Ljudi pričaju jednu priču, pa sam se zakleo da ću vam to prenijeti. Tvrde da ti nisi oporučio nikoga nakon tebe za vlast.“ Spustio je glavu neko vrijeme, a zatim je uspravio, pa reče: ‘Allah će sačuvati Svoju vjeru, pa i ako ja ne oporučim nasljednika. Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije oporučio svog nasljednika. A i ako oporučim, pa i Ebu Bekr,

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježi ga i Tirmizi koji kaže da je hadis hasen sahih.

r.a., je oporučio svog nasljednika.’”

Ibn Omer kaže: „Tako mi Allaha, kada je spomenuo Poslanika i Ebu Bekra, znao sam da nikoga nije ravnao s Poslanikom i da neće oporučiti nikoga za nasljednika.“[1]

قَدْ اسْتَخْلَفَ قَالَ فَوَاللَّهِ مَا هُوَ إِلَّا أَنْ ذَكَرَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبَا بَكْرٍ فَعَلِمْتُ أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ يَعْدِلُ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحَدًا وَأَنَّهُ غَيْرُ مُسْتَخْلِفٍ

333. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Malika b. Evsa b. Hadesana, da je rekao: „Poslao mi je Omer...“, pa je spomenuo hadis: ‘Ja vama dvojici kažem da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Mi (vjerovjesnici) se ne nasljeđujemo, ono što ostavimo, dijeli se kao sadaka.’“[2]

٣٣٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ أَرْسَلَ إِلَيَّ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ فَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ

334. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Zuhrija, on od Ibn Musejjeba, da je rekao: „Nakon što je Ebu Bekr, r.a., preselio neki su plakali za njim, pa je Omer rekao: ‘Doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Umrli se kažnjava zbog plača živih za njim.’“[3]

٣٣٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ ابْنِ الْمُسَيَّبِ قَالَ لَمَّا مَاتَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بُكِيَ عَلَيْهِ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْمَيِّتَ يُعَذَّبُ بِبُكَاءِ الْحَيِّ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga još i Muslim (12, 1823), Ebu Davud (2939), Tirmizi (2225) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

3 Hadis je vjerodostojan.

335. Pričao nam je Ibrahim b. Halid, da mu je ispričao Rebbah, od Mamera, on od Zuhrija, on od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe, on od Ebu Hurejre, da je rekao: „Nakon što je Poslanik, s.a.v.s., preselio i u nevjernike otišao ko je otišao, Omer je rekao Ebu Bekru: 'Ebu Bekre, kako ćeš se boriti protiv ljudi, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Naređeno mi je da se borim protiv ljudi dok ne budu govorili: 'Nema božanstva osim Allaha', a ko kaže: 'Nema božanstva osim Allaha', sačuvao je od mene svoj imetak i život osim kada pravo to zahtjeva, a njegov obračun je kod Allaha.' Pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: 'Sigurno ću se boriti protiv onoga ko razdvoji namaz i zekat, jer je zekat pravo u imetku. Tako mi Allaha, ako bi mi uskratili bravče koze koje su davali Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., ja bih se zbog toga borio protiv njih." Pa je Omer rekao: 'Tako mi Allaha, tada sam shvatio da je samo Allah rasprostranio Ebu Bekrova prsa za borbu, i shvatio sam da je to istina."[1]

٣٣٥ - حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا رَبَاحٌ عَنْ مَعْمَرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَمَّا تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَفَرَ مَنْ كَفَرَ قَالَ قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَا أَبَا بَكْرٍ كَيْفَ تُقَاتِلُ النَّاسَ وَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَقَدْ عَصَمَ مِنِّي مَالَهُ وَنَفْسَهُ وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَأُقَاتِلَنَّ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ إِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ وَاللَّهِ لَوْ مَنَعُونِي عَنَاقًا كَانُوا يُؤَدُّونَهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنْعِهَا فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَاللَّهِ مَا هُوَ إِلَّا أَنْ رَأَيْتُ أَنَّ اللَّهَ قَدْ شَرَحَ صَدْرَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِالْقِتَالِ فَعَرَفْتُ أَنَّهُ الْحَقُّ

1 Hadis je vjerodostojan.

336. Pričao nam je Sufjan, od Amra, on od Zuhrija, on od Malika b. Evsa, on od Omera, r.a., da je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

„Mi (poslanici) se ne nasljeđujemo, ono što iza sebe ostavimo to se dijeli kao sadaka.“[1]

٣٣٦ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرٍو عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسٍ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّا لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ

337. Pričao nam je Sufjan, od Amra, on od Zuhrija, on od Malika b. Evsa, da je rekao: „Poslao mi je Omer, r.a.,...“ pa je spomenuo hadis i rekao: ‘U Benu Nadiru je bilo zemljište koje je Uzvišeni Allah ostavio Svome Vjerovjesniku, a koje nisu prejahali muslimanski konji i jahalice. Pripalo je čisto Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Od njega je Poslanik uzeo opskrbu za godinu dana, a ostatak je dao za oklope i oružje na Allahovom putu.’“[2]

٣٣٧ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرٍو عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَوْسٍ قَالَ أَرْسَلَ إِلَيَّ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ وَقَالَ إِنَّ أَمْوَالَ بَنِي النَّضِيرِ كَانَتْ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِمَّا لَمْ يُوجِفْ عَلَيْهِ الْمُسْلِمُونَ بِخَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ فَكَانَ يُنْفِقُ عَلَى أَهْلِهِ مِنْهَا نَفَقَةَ سَنَةٍ وَمَا بَقِيَ جَعَلَهُ فِي الْكُرَاعِ وَالسِّلَاحِ عُدَّةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

338. Pričao nam je Sufjan, od Hišama, on od svog oca, on od Asima b. Omera, a on od svog oca, da je Vjerovje-

٣٣٨ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ هِشَامٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Hadis je već citiran pod brojem 171.

snik, s.a.v.s., rekao:

„Kada nastupi noć, kada prođe dan, kada se izgubi sunce, onda se postač iftari.“[1]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ وَأَدْبَرَ النَّهَارُ وَغَرَبَتْ الشَّمْسُ فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ

339. Pričao nam je Sufjan, od Jahje, a on je Ibn Seid, on od Ubejda b. Hunejna, on od Ibn Abbasa, da je rekao: „Želio sam pitati nešto Omera, r.a., ali nisam vidio priliku. Tako je prošlo dvije godine. Kada smo bili u Merru Zahranu, on je otišao radi svoje potrebe, pa je nakon toga došao, a ja sam mu posuo vode i rekao: ‘Vladaru pravovjernih, ko su dvije žene koje su se raspravljale s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.?’ Pa je on odgovorio: ‘Aiša i Hafsa, r.a.’“[2]

٣٣٩ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ يَحْيَى يَعْنِي ابْنَ سَعِيدٍ عَنْ عُبَيْدِ بْنِ حُنَيْنٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ أَرَدْتُ أَنْ أَسْأَلَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَمَا رَأَيْتُ مَوْضِعًا فَمَكَثْتُ سَنَتَيْنِ فَلَمَّا كُنَّا بِمَرِّ الظَّهْرَانِ وَذَهَبَ لِيَقْضِيَ حَاجَتَهُ فَجَاءَ وَقَدْ قَضَى حَاجَتَهُ فَذَهَبْتُ أَصُبُّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَاءِ قُلْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ الْمَرْأَتَانِ اللَّتَانِ تَظَاهَرَتَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عَائِشَةُ وَحَفْصَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا

340. Pričao nam je Sufjan, od Ejuba, on od Ibn Sirina, da ga je čuo od Ebu Adžfa’a, koji je čuo Omera, r.a., da kaže: „Nemojte pretjerivati u visini mehra koji dajete ženama. Da je to počast na dunjaluku ili bogobojaznost na Ahiretu, onda bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., bio prvi

٣٤٠ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَيُّوبَ عَنِ ابْنِ سِيرِينَ سَمِعَهُ مِنْ أَبِي الْعَجْفَاءِ سَمِعْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ لَا تُغْلُوا صُدُقَ النِّسَاءِ فَإِنَّهَا لَوْ كَانَتْ مَكْرُمَةً فِي الدُّنْيَا أَوْ تَقْوَى فِي الْآخِرَةِ لَكَانَ أَوْلَاكُمْ بِهَا النَّبِيُّ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

među vama koji bi to činio. Ali on nije vjenčao ni jednu od svojih kćerki niti žena s mehrom većim od dvanaest groša. Druga stvar je ono što vi govorite u svojim pohodima: 'Taj i taj je ubijen kao šehid', 'Taj i taj je umro kao šehid', a možda je on napunio bisage svoje životinje ili sedla svoje jahalice zlatom i srebrom želeći trgovinu. Ne govorite tako, već govorite ono što je govorio i Muhammed, s.a.v.s.: „Ko pogine na Allahovom putu, ući će u Džennet!"[1]

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَنْكَحَ شَيْئًا مِنْ بَنَاتِهِ وَلَا نِسَائِهِ فَوْقَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ وُقِيَّةً وَأُخْرَى تَقُولُونَهَا فِي مَغَازِيكُمْ قُتِلَ فُلَانٌ شَهِيدًا مَاتَ فُلَانٌ شَهِيدًا وَلَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ قَدْ أَوْقَرَ عَجُزَ دَابَّتِهِ أَوْ دَفَّ رَاحِلَتِهِ ذَهَبًا وَفِضَّةً يَبْتَغِي التِّجَارَةَ فَلَا تَقُولُوا ذَاكُمْ وَلَكِنْ قُولُوا كَمَا قَالَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ

341. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Seid b. Ebi Arube, da mu je izdiktirao Katada, on od Salema b. Ebi Džada el-Gatafanija, on od Madana b. Ebi Talhe el-Jamerija, da se Omer b. Hattab jednog petka ispeo na minberu, zahvalio Allahu i veličao ga, a zatim spomenuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i Ebu Bekra, a zatim rekao: „Usnio sam san koji sam mogao usniti jedino zbog dolaska mog smrtnog časa. Usnio sam

٣٤١ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ أَبِي عَرُوبَةَ أَمَلَّهُ عَلَيَّ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ الْغَطَفَانِيِّ عَنْ مَعْدَانَ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ الْيَعْمَرِيِّ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَامَ خَطِيبًا فَحَمِدَ اللهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَذَكَرَ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ثُمَّ قَالَ إِنِّي رَأَيْتُ رُؤْيَا كَأَنَّ دِيكًا نَقَرَنِي نَقْرَتَيْنِ وَلَا أُرَى ذَلِكَ إِلَّا لِحُضُورِ أَجَلِي وَإِنَّ نَاسًا يَأْمُرُونَنِي

1 Sened hadisa je kavijj/jak.

أَنْ أَسْتَخْلِفَ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَكُنْ لِيُضِيعَ خِلَافَتَهُ وَدِينَهُ وَلَا الَّذِي بَعَثَ بِهِ نَبِيَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِنْ عَجِلَ بِي أَمْرٌ فَالْخِلَافَةُ شُورَى فِي هَؤُلَاءِ الرَّهْطِ السِّتَّةِ الَّذِينَ تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَنْهُمْ رَاضٍ فَأَيَّهُمْ بَايَعْتُمْ لَهُ فَاسْمَعُوا لَهُ وَأَطِيعُوا وَقَدْ عَرَفْتُ أَنَّ رِجَالًا سَيَطْعَنُونَ فِي هَذَا الْأَمْرِ وَإِنِّي قَاتَلْتُهُمْ بِيَدِي هَذِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ فَإِنْ فَعَلُوا فَأُولَئِكَ أَعْدَاءُ اللَّهِ الْكَفَرَةُ الضُّلَّالُ وَإِنِّي وَاللَّهِ مَا أَدَعُ بَعْدِي شَيْئًا هُوَ أَهَمُّ إِلَيَّ مِنْ أَمْرِ الْكَلَالَةِ وَلَقَدْ سَأَلْتُ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْهَا فَمَا أَغْلَظَ لِي فِي شَيْءٍ قَطُّ مَا أَغْلَظَ لِي فِيهَا حَتَّى طَعَنَ بِيَدِهِ أَوْ بِإِصْبَعِهِ فِي صَدْرِي أَوْ جَنْبِي وَقَالَ يَا عُمَرُ تَكْفِيكَ الْآيَةُ الَّتِي نَزَلَتْ فِي الصَّيْفِ الَّتِي فِي آخِرِ سُورَةِ النِّسَاءِ وَإِنِّي إِنْ أَعِشْ أَقْضِ فِيهَا قَضِيَّةً لَا يَخْتَلِفُ فِيهَا أَحَدٌ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ أَوْ لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ

da me je pijetao kljunuo dva puta.“ Ljudi traže od mene da nekog oporučim za halifu nakon mene. Allah sigurno neće uništiti Svoju vjeru, niti namjesništvo, niti ono što je preko Poslanika, s.a.v.s., poslao. Ako me smrt pretekne, onda ostavljam šuru šesterice ashaba s kojima je Poslanik, s.a.v.s., bio zadovoljan kada je preselio. Kome god od njih da date prisegu, slušajte ga i pokoravajte mu se. Ja znam da će neki ljudi kritikovati ovo, ja sam se ovim rukama protiv njih borio radi islama. To su Allahovi neprijatelji, zabludjeli nevjernici.

Nisam, tako mi Allaha, ostavio ono što mi je važnije od kelale. Pitao sam Poslanika, s.a.v.s., o njoj. Ništa mi više Poslanik, s.a.v.s., nije potencirao od kako sam počeo družiti se s njim od kelale, tako da me je ubo prstom u prsa i rekao: „Dovoljan ti je ajet sajf koji je objavljen na kraju sure En-Nisa.’ Ako ja budem živ, onda ću suditi po presudi koju zna onaj ko čita i onaj ko ne čita Kur’an.

Ja Allaha pozivam za svjedoka da sam namjesnike u različitim oblastima imenovao da bi podučavali ljude Allahovoj vjeri i pojašnjavali im sunnet Njegovog Vjerovjesnika, s.a.v.s., i da meni predoče ono što im je nejasno.

O ljudi, vi jedete dvije biljke koje ja smatram neprijatnim; crni i bijeli luk. Gledao sam Poslanika, s.a.v.s., kako je osjetio njihov miris kod nekog od ljudi, te je naredio da bude uzet za ruku i izveden iz džamije. Odveden je do Bekije. Kome je nužno da ih jede, neka ih umrtvi kuhanjem." To je pričao u petak, a nad njime je izvršen atentat u srijedu četiri noći do kraja zul-hidžeta.[1]

إِنِّي أُشْهِدُكَ عَلَى أُمَرَاءِ الْأَمْصَارِ فَإِنِّي بَعَثْتُهُمْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ دِينَهُمْ وَسُنَّةَ نَبِيِّهِمْ وَيَقْسِمُونَ فِيهِمْ فَيْئَهُمْ وَيُعَدِّلُونَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَشْكَلَ عَلَيْهِمْ يَرْفَعُونَهُ إِلَيَّ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّكُمْ تَأْكُلُونَ مِنْ شَجَرَتَيْنِ لَا أُرَاهُمَا إِلَّا خَبِيثَتَيْنِ هَذَا الثُّومُ وَالْبَصَلُ لَقَدْ كُنْتُ أَرَى الرَّجُلَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُوجَدُ رِيحُهُ مِنْهُ فَيُؤْخَذُ بِيَدِهِ حَتَّى يُخْرَجَ بِهِ إِلَى الْبَقِيعِ فَمَنْ كَانَ آكِلَهُمَا لَا بُدَّ فَلْيُمِتْهُمَا طَبْخًا قَالَ فَخَطَبَ بِهَا عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَأُصِيبَ يَوْمَ الْأَرْبِعَاءِ لِأَرْبَعِ لَيَالٍ بَقِينَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ

342. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Hušejm, od Hadžadža b. Ertata, on od Hakema b. Utbe, on od Ammara, on od Ebu Burde, a on od Ebu Muse da je Omer, r.a., rekao: „To je sunnet Allahovog Poslanika, s.a.v.s., - misli se na temetu' [2] –

٣٤٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ وَأَخْبَرَنِي هُشَيْمٌ عَنِ الْحَجَّاجِ بْنِ أَرْطَاةَ عَنِ الْحَكَمِ بْنِ عُتَيْبَةَ عَنْ عُمَارَةَ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِي مُوسَى أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ هِيَ سُنَّةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْنِي الْمُتْعَةَ

1 Hadis je vjerodostojan i već je naveden pod brojem 89.

2 Misli se na temetu' hadždž, a ne na brak.

وَلَكِنِّي أَخْشَى أَنْ يُعَرِّسُوا بِهِنَّ تَحْتَ الْأَرَاكِ ثُمَّ يَرُوحُوا بِهِنَّ حُجَّاجًا

ali ja se bojim da se ne upuste u polni odnos ispod eraka[1] pa da sa ženama odu kao hadžije.“[2]

٣٤٣ - حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَاصِمٍ أَنْبَأَنَا يَزِيدُ بْنُ أَبِي زِيَادٍ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ أَوْ جَدِّهِ الشَّكُّ مِنْ يَزِيدَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ بَعْدَ الْحَدَثِ وَمَسَحَ عَلَى خُفَّيْهِ وَصَلَّى

343. Pričao nam je Ali b. Asim, da ga je obavijestio Jezid b. Ebi Zijad, od Asima b. Ubejdullaha, on od svog oca ili djeda, dvoumi Jezid, a on od Omera, r.a., da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako uzima abdest nakon obavljene fiziološke potrebe, zatim je potrao po mestvama i klanjao.“[3]

٣٤٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ سِمَاكٍ قَالَ سَمِعْتُ عِيَاضًا الْأَشْعَرِيَّ قَالَ شَهِدْتُ الْيَرْمُوكَ وَعَلَيْنَا خَمْسَةُ أُمَرَاءَ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ وَيَزِيدُ بْنُ أَبِي سُفْيَانَ وَابْنُ حَسَنَةَ وَخَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ وَعِيَاضٌ وَلَيْسَ عِيَاضٌ هَذَا بِالَّذِي حَدَّثَ سِمَاكًا قَالَ وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِذَا كَانَ قِتَالٌ فَعَلَيْكُمْ

344. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Simaka, da je čuo Ijjada el-Ešarija, koji je rekao: „Prisustvovao sam bici na Jermuku i imali smo pet zapovjednika: Ebu Ubejde b. Džerrah, Jezid b. Ebu Sufjan, Ibn Hasene, Halid b. Velid i Ijjad“, a nije ovaj Ijjad koji priča Simmaku. „Rekao je Omer, r.a.: ‘Kada počne borba, komandovat će vam Ebu Ubejde. Mi smo mu poslali poruku: ‘Smrt

1 Vrsta poznatog drveta, a može se odnositi i na mjesto u blizini Arefata.
2 Hadis je vjerodostojan, a njegovi prenosioci povjerljivi.
3 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

nas je nadvila sa svih strana.' Od njega smo tražili pomoć. On nam je odgovorio: 'Stiglo mi je od vas pismo gdje tražite pomoć od mene. Ja vas upućujem na onoga koji bolju pobjedu daje i čija vojska je uvijek prisutna, upućujem vas na Allaha, Uzvišenoga i slavljenoga, pa Njega molite za pomoć. Doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pobijedio na Bedru kada je brojnost njegove vojske bila manja nego što je vaša. Kada vam dođe ovo moje pismo, borite se protiv njih i nemojte odstupati.' Pa smo se borili protiv njih i pobijedili ih. Potukosmo ih i otjerasmo duboko u njihovu zemlju. Zarobili smo i veliki imetak, pa smo zatražili savjet, pa nas je posavjetovao Ijjad da od svake glave damo deset." Ebu Ubejde je rekao: „Ko će ispred mene ići na konju?' Jedan mladić reče: 'Ja ću, ako se ne ljutiš.' Pa je mladić pošao ispred njega, te sam vidio pramen Ebu Ubejdove kose kako poskakuje, dok je on jahao na arapskom konju iza ovog mladića."[1]

أَبُو عُبَيْدَةَ قَالَ فَكَتَبْنَا إِلَيْهِ إِنَّهُ قَدْ جَاشَ إِلَيْنَا الْمَوْتُ وَاسْتَمْدَدْنَاهُ فَكَتَبَ إِلَيْنَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَنِي كِتَابُكُمْ تَسْتَمِدُّونِي وَإِنِّي أَدُلُّكُمْ عَلَى مَنْ هُوَ أَعَزُّ نَصْرًا وَأَحْضَرُ جُنْدًا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَاسْتَنْصِرُوهُ فَإِنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ نُصِرَ يَوْمَ بَدْرٍ فِي أَقَلَّ مِنْ عِدَّتِكُمْ فَإِذَا أَتَاكُمْ كِتَابِي هَذَا فَقَاتِلُوهُمْ وَلَا تُرَاجِعُونِي قَالَ فَقَاتَلْنَاهُمْ فَهَزَمْنَاهُمْ وَقَتَلْنَاهُمْ أَرْبَعَ فَرَاسِخَ قَالَ وَأَصَبْنَا أَمْوَالًا فَتَشَاوَرُوا فَأَشَارَ عَلَيْنَا عِيَاضٌ أَنْ نُعْطِيَ عَنْ كُلِّ رَأْسٍ عَشَرَةً قَالَ وَقَالَ أَبُو عُبَيْدَةَ مَنْ يُرَاهِنِّي فَقَالَ شَابٌّ أَنَا إِنْ لَمْ تَغْضَبْ قَالَ فَسَبَقَهُ فَرَأَيْتُ عَقِيصَتَيْ أَبِي عُبَيْدَةَ تَنْقُزَانِ وَهُوَ خَلْفَهُ عَلَى فَرَسٍ عَرَبِيٍّ

1 Sened hadisa je hasen/dobar.

345. Pričao nam je Muhammed b. Bekr, da ga je obavijestio Utbe, od Alija b. Zejda, da je rekao: „Došao sam u Medinu i ušao kod Salima b. Abdullaha, a na meni je bio ogrtač od svile pomiješane s vunom, pa mi je rekao: „Šta radiš s tom odjećom? Čuo sam oca kako prenosi od Omera b. Hattaba, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Svilu oblači onaj ko nema nikakva dobra.“[1]

٣٤٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ أَنْبَأَنَا عُيَيْنَةُ عَنْ عَلِيِّ بْنِ زَيْدٍ قَالَ قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَدَخَلْتُ عَلَى سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ وَعَلَيَّ جُبَّةُ خَزٍّ فَقَالَ لِي سَالِمٌ مَا تَصْنَعُ بِهَذِهِ الثِّيَابِ سَمِعْتُ أَبِي يُحَدِّثُ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّمَا يَلْبَسُ الْحَرِيرَ مَنْ لَا خَلَاقَ لَهُ

346. Pričao nam je Ebu Munzir Esed b. Amr, koji prenosi od Hadžadža, on od Amra b. Šuajba, on od svog oca, a on od svog oca da je rekao: „Neki čovjek je ubio svoje dijete namjerno, pa je slučaj iznešen pred Omera b. Hattaba i on je presudio da isplati sto deva: trideset u četvrtoj, trideset u petoj godini i četrdeset deva u šestoj godini. Još je dodao: ‘Ubica ne naslijeđuje ubijenog i da nisam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Roditelj se ne ubija zbog ubistva djeteta,’ ubio bih te.“[2]

٣٤٦ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُنْذِرِ إِسْمَاعِيلُ بْنُ عُمَرَ أُرَاهُ عَنْ حَجَّاجٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَتَلَ رَجُلٌ ابْنَهُ عَمْدًا فَرُفِعَ إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَجَعَلَ عَلَيْهِ مِائَةً مِنْ الْإِبِلِ ثَلَاثِينَ حِقَّةً وَثَلَاثِينَ جَذَعَةً وَأَرْبَعِينَ ثَنِيَّةً وَقَالَ لَا يَرِثُ الْقَاتِلُ وَلَوْلَا أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يُقْتَلُ وَالِدٌ بِوَلَدِهِ لَقَتَلْتُكَ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.
2 Hadis je hasen/dobar.

347. Pričali su nam Hušejm i Ibn Jezid, od Jahje b. Seida, on od Amra b. Šuajba, da je Omer, r.a., rekao: „Da nisam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ubici ne pripada ništa', dao bih ti nasljedstvo. Pa je pozvao brata ubijenog i dao mu deve.[1]

٣٤٧ - حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ وَيَزِيدُ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَوْلَا أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَيْسَ لِقَاتِلٍ شَيْءٌ لَوَرَّثْتُكَ قَالَ وَدَعَا اخَا الْمَقْتُولِ فَأَعْطَاهُ الْإِبِلَ

348. Pričao nam je Jakub, da mu je ispričao njegov otac, od Ibn Ishaka, kome je ispričao Abdullah b. Ebi Nedžih, i Amr b. Šuajb, a obojica prenijeli od Mudžahida b. Džebra, pa je spomenuo hadis i rekao: „Omer je uzeo trideset u četvrtoj godini, trideset u trećoj i četrdeset deva od šest do devet godina i sve su bile noseće. Zatim je pozvao brata ubijenog i dao mu ih. A nije ih dao ocu, već je kazao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ubici ne pripada ništa.'"[2]

٣٤٨ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ حَدَّثَنَا أَبِي عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي نَجِيحٍ وَعَمْرُو بْنُ شُعَيْبٍ كِلَاهُمَا عَنْ مُجَاهِدِ بْنِ جَبْرٍ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ وَقَالَ أَخَذَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مِنَ الْإِبِلِ ثَلَاثِينَ حِقَّةً وَثَلَاثِينَ جَذَعَةً وَأَرْبَعِينَ ثَنِيَّةً إِلَى بَازِلِ عَامِهَا كُلُّهَا خَلِفَةٌ قَالَ ثُمَّ دَعَا أَخَا الْمَقْتُولِ فَأَعْطَاهَا إِيَّاهُ دُونَ أَبِيهِ وَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَيْسَ لِقَاتِلٍ شَيْءٌ

349. Pričao nam je Ismail, da mu je ispričao Ejub, od Ikrime b. Halida, on od Malika b.

٣٤٩ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ عَنْ عِكْرِمَةَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ

1 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab, jer je prekinut.

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab jer je prekinut.

مَالِك بْنِ أَوْس بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ جَاءَ الْعَبَّاسُ وَعَلِيٌّ عَلَيْهِمَا السَّلام إِلَى عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَخْتَصِمَانِ فَقَالَ الْعَبَّاسُ اقْضِ بَيْنِي وَبَيْنَ هَذَا الْكَذَا كَذَا فَقَالَ النَّاسُ افْصِلْ بَيْنَهُمَا افْصِلْ بَيْنَهُمَا قَالَ لَا أَفْصِلُ بَيْنَهُمَا قَدْ عَلِمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ

Evsa el-Hadesana, da je rekao: „Došli su Abbas i Alija kod Omera, r.a., parničeći se, pa je Abbas rekao: 'Presudi nam u ovome što je tako i tako.' Pa su ljudi povikali: 'Presudi im, presudi im.' Omer je rekao: 'Neću presuditi između njih dvojice, oni znaju da je Allahov Poslanik, s.a.v..s, rekao: „Mi (poslanici) se ne naslijeđujemo, ono što iza sebe ostavimo dijeli se kao sadaka.“[1]

٣٥٠ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ عَنِ ابْنِ أَبِي عَرُوبَةَ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ ابْنِ الْمُسَيَّبِ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ إِنَّ مِنْ آخِرِ مَا أُنْزِلَ آيَةُ الرِّبَا وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُوُفِّيَ وَلَمْ يُفَسِّرْهَا فَدَعُوا الرِّبَا وَالرِّيبَةَ

350. Pričao nam je Ismail, od Ibn Ebi Arube, on od Katade, on od Ibn Musejjeba, da je Omer, r.a., rekao: „Među zadnjem što je objavljeno bili su ajeti o kamati, Poslanik, s.a.v.s., je preselio a nije nam ih protumačio, zato ostavite kamatu i ono u što sumnjate da ima kamate.“[2]

٣٥١ - حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنِ الْحَكَمِ عَنْ عُمَارَةَ بْنِ عُمَيْرٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي مُوسَى عَنْ أَبِي

351. Pričao nam je Abdullah Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Hakema, on od Ummare b. Umejra, on od Ibrahima b. Ebu Musaa, on od Ebu Muse, da je davao

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Hadis je hasen/dobar.

مُوسَى أَنَّهُ كَانَ يُفْتِي بِالْمُتْعَةِ فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ رُوَيْدَكَ بِبَعْضِ فُتْيَاكَ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي مَا أَحْدَثَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ فِي النُّسُكِ بَعْدَكَ حَتَّى لَقِيَهُ بَعْدُ فَسَأَلَهُ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ فَعَلَهُ وَأَصْحَابُهُ وَلَكِنِّي كَرِهْتُ أَنْ يَظَلُّوا بِهِنَّ مُعَرِّسِينَ فِي الْأَرَاكِ وَيَرُوحُوا لِلْحَجِّ تَقْطُرُ رُءُوسُهُمْ

fetve o ispravnosti temetu' hadždža, pa mu je neki čovjek rekao: „Polahko s nekim fetvama, ti ne znaš šta je novo uveo Vladar pravovjernih u obredima hadždža nakon tebe." Nakon nekog vremena susreo je Omera i Omer mu reče: „Ja znam da su to Allahov Poslanik, s.a.v.s., i njegovi ashabi činili, ali nisam želio da čine polni odnos kod Eraka i da idu na obrede hadžadž dok im voda kapa s glava."[1]

٣٥٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ وَحَجَّاجٌ قَالَا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ سَعْدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ قَالَ سَمِعْتُ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ يُحَدِّثُ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ حَجَّ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَرَادَ أَنْ يَخْطُبَ النَّاسَ خُطْبَةً فَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ إِنَّهُ قَدِ اجْتَمَعَ عِنْدَكَ رَعَاعُ النَّاسِ فَأَخِّرْ ذَلِكَ حَتَّى تَأْتِيَ الْمَدِينَةَ فَلَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ دَنَوْتُ مِنْهُ قَرِيبًا مِنَ الْمِنْبَرِ

352. Pričali su nam Muhammed b. Džafer i Hadžadž, da im je ispričao Šube, od Sada b. Ibrahima, da je čuo Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbu, kako prenosi od Ibn Abbasa, a on od Abdurrahmana b. Aufa da je rekao: „Omer je obavio hadž, pa je želio ljudima održati hutbu, pa mu je Abdurrahman b. Auf rekao: 'Kod tebe su se okupili loši ljudi, pa odloži to dok dođeš u Medinu.' Kada je došao u Medinu, primakao sam se njegovom minberu i čuo ga kako govori:

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima.

‘Neki ljudi govore: ‘Šta je sada kamenovanje, kada se u Allahovoj Knjizi spominje bičevanje. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kamenovao, a kamenovali smo i mi nakon njega. Da mi ne bi rekli da sam potvrdio u Allahovoj Knjizi ono što nije u njoj, potvrdio bih onako kako je objavljeno.“[1]

فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ وَإِنَّ نَاسًا يَقُولُونَ مَا بَالُ الرَّجْمِ وَإِنَّمَا فِي كِتَابِ اللَّهِ الْجَلْدُ وَقَدْ رَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ وَلَوْلَا أَنْ يَقُولُوا أَثْبَتَ فِي كِتَابِ اللَّهِ مَا لَيْسَ فِيهِ لَأَثْبَتُّهَا كَمَا أُنْزِلَتْ

353. Pričali su nam Muhammed b. Džafer i Hadžadž, da im je ispričao Šu’be od Simaka b. Harba da je rekao kako je čuo Numana b. Bešira da drži hutbu i kaže: „Omer, r.a., je spomenuo šta su sve ljudi postigli od dunjalučkih ljepota pa je kazao da je vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako se jednog dana previja nemajući, čak, ni loših hurmi da njima utoli glad.“[2]

٣٥٣ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ وَحَجَّاجٌ قَالَا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ قَالَ سَمِعْتُ النُّعْمَانَ يَعْنِي ابْنَ بَشِيرٍ يَخْطُبُ قَالَ ذَكَرَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَا أَصَابَ النَّاسُ مِنْ الدُّنْيَا فَقَالَ لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَظَلُّ الْيَوْمَ يَلْتَوِي مَا يَجِدُ دَقَلًا يَمْلَأُ بِهِ بَطْنَهُ

354. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da su mu ispričali Šube i Hadžadž, a Šube kaže da je čuo Katadu kako prenosi od Seida b. Musejjeba on od Ibn Omera on od svo-

٣٥٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ وَحَجَّاجٌ قَالَ حَدَّثَنِي شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ قَتَادَةَ يُحَدِّثُ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je hasen/dobar, a njegovi prenosioci povjerljivi. Bilježe ga Muslim (2078), El-Bezzar (237), Ebu Ja’la (183).

ga oca, a on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: „Umrli se kažnjava u svom grobu zbog toga što se nariče za njim,“ a Hadžadž kaže: „Zbog naricanja za njim.“[1]

قَالَ الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ وَقَالَ حَجَّاجٌ بِالنِّيَاحَةِ عَلَيْهِ

355. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Katade, da je rekao kako je čuo Rufej'a Ebu Alija, da prenosi od Ibn Abbasa kome su ispričali neki ljudi – Šube kaže: “Mislim da je rekao: ‘od ashaba Allahovog Poslanika’ – A od njih mi se najviše sviđao Omer b. Hattab, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio klanjanje namaza u dva vremena, nakon ikindije dok ne zađe sunce, i nakon sabaha dok ne izađe.“[2]

٣٥٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ رُفَيْعًا أَبَا الْعَالِيَةِ يُحَدِّثُ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ حَدَّثَنِي رِجَالٌ قَالَ شُعْبَةُ أَحْسِبُهُ قَالَ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَأَعْجَبُهُمْ إِلَيَّ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنِ الصَّلَاةِ فِي سَاعَتَيْنِ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ وَبَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ

356. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da su mu ispričali Šube i Hadžadž, da mu je ispričao Šube, od Katade, koji je čuo Osmana en-Nehdija, da je rekao: „Dok smo bili u Azarbejdžanu sa Utbom b. Ferkadom ili u Šamu, došlo nam je

٣٥٦ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ وَحَجَّاجٌ قَالَ حَدَّثَنِي شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عُثْمَانَ النَّهْدِيَّ قَالَ جَاءَنَا كِتَابُ عُمَرَ وَنَحْنُ بِأَذْرَبِيجَانَ مَعَ عُتْبَةَ بْنِ فَرْقَدٍ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, hadis bilježe Muslim (17, 927), Ibn Madže (1953), Bezzar (104) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

Omerovo pismo gdje je stojalo: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je zabranio svilu osim koliko dva prsta.“ Ebu Osman kaže: „Vidjeli smo da to može značiti samo neki amblem od svile.“[1]

أَوْ بالشَّام أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ الْحَرِير إِلَّا هَكَذَا أُصْبُعَيْنِ قَالَ أَبُو عُثْمَانَ فَمَا عَتَّمْنَا إِلَّا أَنَّهُ الْأَعْلَامُ

357. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da su mu ispričali Šube, Hadžadž i Ebu Davud, da im je ispričao Šube, od Katade, koji je rekao: „Čuo sam Ebu Osmana en-Nehdija da je rekao: ‘Došlo nam je Omerovo pismo...’“[2]

٣٥٧ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ وَحَجَّاجٌ وَأَبُو دَاوُدَ قَالَ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عُثْمَانَ النَّهْدِيَّ قَالَ جَاءَنَا كِتَابُ عُمَرَ

358. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da su mu ispričali Šube i Ebu Davud, od Šube, on od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, da je rekao: „Omer je klanjao sabah na Muzdelifi“, a Ebu Davud kaže: „Bili smo s Omerom na Muzdelifi, pa je rekao: ‘Mušrici nisu kretali s Muzdelife dok sunce ne bi obasjalo, i govorili su: ‘Sebir, budi obasjano’, a Poslanik, s.a.v.s., je postupio drugačije, pa je krenuo prije izlaska sunca.’“[3]

٣٥٨ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ وَأَبُو دَاوُدَ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ قَالَ صَلَّى عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ الصُّبْحَ وَهُوَ بِجَمْعٍ قَالَ أَبُو دَاوُدَ كُنَّا مَعَ عُمَرَ بِجَمْعٍ فَقَالَ إِنَّ الْمُشْرِكِينَ كَانُوا لَا يُفِيضُونَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ وَيَقُولُونَ أَشْرِقْ ثَبِيرُ وَإِنَّ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالَفَهُمْ فَأَفَاضَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježe ga Muslim (14, 2069), Buhari (5828) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buhairje i Muslima.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

359. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Abdullaha b. Dinara, koji je čuo Ibn Omera, r.a., da kaže: „Omer, r.a., je pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: ‘Šta da radim kada tokom noći budem nečist?’ Pa mu je Poslanik, s.a.v.s., odgovorio: ‘Operi polni organ, zatim uzmi abdest i spavaj.’“[1]

٣٥٩ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ دِينَارٍ قَالَ سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ يَقُولُ سَأَلَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ تُصِيبُنِي الْجَنَابَةُ مِنْ اللَّيْلِ فَمَا أَصْنَعُ قَالَ اغْسِلْ ذَكَرَكَ ثُمَّ تَوَضَّأْ ثُمَّ ارْقُدْ

360. Pričao nam je Muhamed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Seleme b. Kuhejla, da je čuo Ebu Hakema kako je pitao Ibn Omera o vrču iz kojeg se pije alkohol, pa je prenio od Omera da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio korištenje vrča iz kojeg se pije alkohol, bacanje kocke i ono što je obojeno ziftom.“[2]

٣٦٠ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ سَلَمَةَ بْنِ كُهَيْلٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَكَمِ قَالَ سَأَلْتُ ابْنَ عُمَرَ عَنِ الْجَرِّ فَحَدَّثَنَا عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ الْجَرِّ وَعَنْ الدُّبَّاءِ وَعَنْ الْمُزَفَّتِ

361. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Asima el-Ahvela, on od Abdullaha b. Serdžisa, da je rekao: „Vidio sam Usajleja, tj., Omera b. Hattaba, r.a., kako ljubi Hadžerul-esved i kaže: ‘Doista, ja znam da si ti kamen, ali

٣٦١ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَاصِمٍ الْأَحْوَلِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَرْجِسَ قَالَ رَأَيْتُ الْأُصَيْلِعَ يَعْنِي عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُقَبِّلُ الْحَجَرَ وَيَقُولُ أَمَا إِنِّي أَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ وَلَكِنْ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima..

sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi.“‘[1]

رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ

362. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, koji je čuo Ebu Džemreta ed-Dubeija, koji prenosi od Džuvejrije b. Kudame, da je rekao: „Došao sam u Medinu one godine kada je Omer ranjen. Čuo sam ga kako je držao hutbu i rekao: ‘Usnio sam kako me crveni pijetao kljunuo jednom ili dva puta’ – sumnja Šube. Dogodilo se da je Omer bio uboden nožem, te je ljudima dozvoljeno da uđu kod njega. Prvi koji su ušli kod njega bili su ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zatim stanovnici Medine, zatim stanovnici Šama, zatim je dozvoljen ulazak stanovnicima Iraka. Pa sam i ja bio u grupi koja je ušla kod njega. Svaka grupa koja bi došla njemu bi ga pohvalila i zaplakala. Njegov stomak je bio uvezan crnim platnom, a krv je liptala. Mi smo ga zamolili da nam nešto oporuči, a niko mimo nas to nije učinio. On nam reče: ‘Oporučujem vam da se držite Allahove Knjige, nećete zaluta-

٣٦٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَمْرَةَ الضُّبَعِيَّ يُحَدِّثُ عَنْ جُوَيْرِيَةَ بْنِ قُدَامَةَ قَالَ حَجَجْتُ فَأَتَيْتُ الْمَدِينَةَ الْعَامَ الَّذِي أُصِيبَ فِيهِ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ فَخَطَبَ فَقَالَ إِنِّي رَأَيْتُ كَأَنَّ دِيكًا أَحْمَرَ نَقَرَنِي نَقْرَةً أَوْ نَقْرَتَيْنِ شُعْبَةُ الشَّاكُّ فَكَانَ مِنْ أَمْرِهِ أَنَّهُ طُعِنَ فَأُذِنَ لِلنَّاسِ عَلَيْهِ فَكَانَ أَوَّلَ مَنْ دَخَلَ عَلَيْهِ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ أَهْلُ الْمَدِينَةِ ثُمَّ أَهْلُ الشَّامِ ثُمَّ أُذِنَ لِأَهْلِ الْعِرَاقِ فَدَخَلْتُ فِيمَنْ دَخَلَ قَالَ فَكَانَ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهِ قَوْمٌ أَثْنَوْا عَلَيْهِ وَبَكَوْا قَالَ فَلَمَّا دَخَلْنَا عَلَيْهِ قَالَ وَقَدْ عَصَبَ بَطْنَهُ بِعِمَامَةٍ سَوْدَاءَ وَالدَّمُ يَسِيلُ قَالَ فَقُلْنَا أَوْصِنَا قَالَ وَمَا سَأَلَهُ الْوَصِيَّةَ أَحَدٌ غَيْرُنَا فَقَالَ عَلَيْكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ فَإِنَّكُمْ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.

ti dok god je budete slijedili.' Zatim smo zatražili da nam još oporuči, a on reče: 'Oporučujem vam da se dobro odnosite prema muhadžirima, jer se broj ljudi povećava, a njihov se smanjuje, i oporučujem vam da se dobro odnosite prema Ensarijama jer su oni zaštitnici islama kod kojih je našao utočište. Oporučujem vam dobro i prema beduinima, jer su oni vaši korijeni i osnova. Oporučujem vam da se dobro odnosite i prema nemuslimanima štićenicima islamske države, jer je to ugovor vašeg Poslanika, s.a.v.s., i opskrba za vaše porodice. Sada me ostavite.' I nije nam više ništa dodao."

Kaže Muhammed b. Džafer da je Šube kazao: „Zatim sam ga pitao još jednom nakon toga, a on je rekao da je o beduinima kazao: 'Oporučujem vam da se lijepo ophodite prema beduinima, jer su oni vaša braća i neprijatelji vaših neprijatelja.'"[1]

لَنْ تَضِلُّوا مَا اتَّبَعْتُمُوهُ
فَقُلْنَا أَوْصِنَا فَقَالَ أُوصِيكُمْ
بِالْمُهَاجِرِينَ فَإِنَّ النَّاسَ سَيَكْثُرُونَ
وَيَقِلُّونَ
وَأُوصِيكُمْ بِالْأَنْصَارِ فَإِنَّهُمْ شَعْبُ
الْإِسْلَامِ الَّذِي لَجِئَ إِلَيْهِ
وَأُوصِيكُمْ بِالْأَعْرَابِ فَإِنَّهُمْ
أَصْلُكُمْ وَمَادَّتُكُمْ
وَأُوصِيكُمْ بِأَهْلِ ذِمَّتِكُمْ فَإِنَّهُمْ
عَهْدُ نَبِيِّكُمْ وَرِزْقُ عِيَالِكُمْ قُومُوا عَنِّي
قَالَ فَمَا زَادَنَا عَلَى هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ
قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ قَالَ شُعْبَةُ
ثُمَّ سَأَلْتُهُ بَعْدَ ذَلِكَ فَقَالَ فِي الْأَعْرَابِ
وَأُوصِيكُمْ بِالْأَعْرَابِ فَإِنَّهُمْ إِخْوَانُكُمْ
وَعَدُوُّ عَدُوِّكُمْ

363. Pričao nam je Hadžadž, da ga je obavijestio Šube, koji je čuo Ebu Džemreta ed-Dubeija, kako priča od Džu-

٣٦٣ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ أَنْبَأَنَا
شُعْبَةُ سَمِعْتُ أَبَا جَمْرَةَ الضُّبَعِيَّ
يُحَدِّثُ عَنْ جُوَيْرِيَةَ بْنِ قُدَامَةَ قَالَ

[1] Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije.

حَجَجْتُ فَأَتَيْتُ الْمَدِينَةَ الْعَامَ الَّذِي أُصِيبَ فِيهِ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ فَخَطَبَ فَقَالَ إِنِّي رَأَيْتُ كَأَنَّ دِيكًا أَحْمَرَ نَقَرَنِي نَقْرَةً أَوْ نَقْرَتَيْنِ شُعْبَةُ الشَّاكُّ قَالَ فَمَا لَبِثَ إِلَّا جُمُعَةً حَتَّى طُعِنَ فَذَكَرَ مِثْلَهُ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ وَأُوصِيكُمْ بِأَهْلِ ذِمَّتِكُمْ فَإِنَّهُمْ ذِمَّةُ نَبِيِّكُمْ قَالَ شُعْبَةُ ثُمَّ سَأَلْتُهُ بَعْدَ ذَلِكَ فَقَالَ فِي الْأَعْرَابِ وَأُوصِيكُمْ بِالْأَعْرَابِ فَإِنَّهُمْ إِخْوَانُكُمْ وَعَدُوُّ عَدُوِّكُمْ

vejrija b. Kudame, koji je rekao: „Obavio sam hadždž i došao u Medinu one godine kada je Omer ubijen. Pa je on prije atentata održao hutbu gdje je kazao: ‘Vidio sam crvenog pijetla kako me je kljunuo jednom’ – Šube sumnja da li je rekao dva puta. Nije puno prošlo samo jedna nedjelja i Omer je ranjen...“ Pa je spomenuo hadis kao prethodni, s tim da je rekao: ‘Oporučujem vam da se dobro odnosite prema nemuslimanima, štićenicima islamske države, jer su oni pod zaštitom vašeg Vjerovjesnika.’ Šube kaže: ‘Zatim sam ga pitao šta je još oporučio, a on je odgovorio: ‘Oporučio nam je dobar odnos orema beduinima i kazao: ‘Oporučujem vam dobar odnos prema beduinima, pa oni su vaša braća i neprijatelji vaših neprijatelja.’“[1]

٣٦٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ وَعَبْدُ الْوَهَّابِ عَنْ سَعِيدٍ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَبِي الْعَالِيَةِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ شَهِدَ عِنْدِي رِجَالٌ مَرْضِيُّونَ

364. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da su mu ispričali Seid i Abdulvehhab, od Seida, on od Katade, on od Ebu Alija, on od Ibn Abbasa, r.a., da je rekao: „Posvjedočili su mi ljudi s kojima sam zadovoljan, a među

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Buharijinim uvjetima.

njima i Omer, a s njime sam najviše zadovoljan da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio namaz nakon sabah-namaza dok ne izađe sunce i nakon ikindije-namaza dok ne zađe sunce.“[1]

فِيهِمْ عُمَرُ وَأَرْضَاهُمْ عِنْدِي عُمَرُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صَلَاةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ وَبَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ

365. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Seid, od Katade, on od Šabija, on od Suvejda b. Gafle da je Omer, r.a., držao hutbu u Džabiji i da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio oblačenje svile, osim koliko dva prsta ili tri ili četiri,“ pa je pokazao svojom šakom.[2]

٣٦٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنِ الشَّعْبِيِّ عَنْ سُوَيْدِ بْنِ غَفَلَةَ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَطَبَ النَّاسَ بِالْجَابِيَةِ فَقَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ لُبْسِ الْحَرِيرِ إِلَّا مَوْضِعَ أُصْبُعَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةٍ أَوْ أَرْبَعَةٍ وَأَشَارَ بِكَفِّهِ

366. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Seid, od Katade, on od Seida b. Musejjeba, on od Ibn Omera, a on od Omera, r.a., da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: „Umrli se kažnjava u svom kaburu zbog naricanja za njim.“[3]

٣٦٦ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ

367. Pričao nam je Muha-

٣٦٧ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ

1 Sened hadisa je vjerodostojan, a prenosioci su pouzdani.
2 Hadis je vjerodostojan i njegovi prenosioci su pouzdani.
3 Sened hadisa je vjerodostojan i njegovi prenosioci pouzdani.

حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ وَيَزِيدُ بْنُ هَارُونَ حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ سَمِعَ ابْنَ عُمَرَ قَالَ حَدَّثَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ بَيْنَمَا نَحْنُ ذَاتَ يَوْمٍ عِنْدَ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ لَا يُرَى قَالَ يَزِيدُ لَا نَرَى عَلَيْهِ أَثَرَ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ ثُمَّ قَالَ يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنْ الْإِسْلَامِ مَا الْإِسْلَامُ فَقَالَ الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ وَتَصُومَ رَمَضَانَ وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا قَالَ صَدَقْتَ قَالَ فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ قَالَ ثُمَّ قَالَ أَخْبِرْنِي عَنْ الْإِيمَانِ

mmed b. Džafer, da mu je ispričao Kehmes, od Ibn Burejde i Jezida b. Haruna, isto kaže da mu je ispričao Kehmes, od Ibn Burejde, on od Jahje b. Jamera, koji je prenio od Ibn Omera, kome je Omer ispričao: „Dok smo jednog dana bili s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., došao nam je čovjek jarko bijele odjeće i veoma crne brade. Na njemu se nisu vidjeli – Jezid kaže: ‘na njemu nismo vidjeli’ – tragove putovanja, niti ga je iko od nas poznavao. Sjeo je pored Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je uslonio koljena uz njegova koljena, a svoje šake je stavio na njegove skute, pa je rekao: ‘Muhammede, obavijesti me o islamu, šta je to islam?’ Poslanik je odgovorio: ‘Islam je da svjedočiš da nema drugog božanstva osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i obaviš hadždž ukoliko si u mogućnosti.’ Čovjek odgovori: ‘Istinu si kazao.’ Mi smo se čudili; pita ga, pa zatim potvrđuje.

Zatim je rekao: ‘Obavijesti

me o imanu?' Odgovorio je: 'Iman je da vjeruješ u Allaha, u Njegove meleke, u Njegove knjige, u Njegove poslanike, u Sudnji dan, u kader, da je određeno sve što se od dobra i zla dešava.' On ponovo odgovori: 'Istinu si kazao.'

Zatim nastavi: 'Obavijesti me o ihsanu-dobročinstvu, šta je to ihsan?' Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: 'Da obožavaš i robuješ Allahu kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.'

Čovjek nastavi: 'Obavijesti me o Sudnjem danu?' Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: 'Onaj ko je upitan o tome ne zna ništa više od onoga ko pita.' 'Obavijesti me o njegovim predznacima' – reče čovjek. Poslanik, s.a.v.s., odgovori: 'Kad robinja rodi sebi gospodaricu i kada vidiš gole i bosonoge čobane kako se nadvisuju u izgradnji visokih zgrada.'

Zatim je čovjek otišao i ja sam ostao neko vrijeme' – Jezid kaže: 'tri' – 'pa me je Poslanik upitao: 'Omere, znaš li ko je onaj što je pitao?' Odgovo-

قَالَ الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْقَدَرِ كُلِّهِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ قَالَ صَدَقْتَ

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ الْإِحْسَانِ مَا الْإِحْسَانُ

قَالَ يَزِيدُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ السَّاعَةِ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ بِهَا مِنْ السَّائِلِ

قَالَ فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا

قَالَ أَنْ تَلِدَ الْأَمَةُ رَبَّتَهَا وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبِنَاءِ

قَالَ ثُمَّ انْطَلَقَ

قَالَ فَلَبِثَ مَلِيًّا قَالَ يَزِيدُ ثَلَاثًا فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنْ السَّائِلُ

قَالَ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ

قَالَ فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ

rio sam: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.' Poslanik je odgovorio: 'To je Džibril, došao je podučiti vas vašoj vjeri.'"[1]

٣٦٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ سَمِعَ ابْنَ عُمَرَ قَالَ حَدَّثَنَا عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ إِلَّا أَنَّهُ قَالَ وَلَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَقَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَلَبِثْتُ ثَلَاثًا فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا عُمَرُ

368. Pričao nam je Abdullah b. Jezid, da mu je ispričao Kehmes, od Abdullaha b. Burejde, on od Jahje b. Jamera, da je čuo Ibn Omera, da kaže: „Pričao nam je Omer, r.a.: 'Jednog dana smo sjedili s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s...'" spominjući prethodni hadis, osim da je rekao: 'Na njemu se nisu vidjeli tragovi putovanja' i da je Omer rekao: „Ostao sam tri dana pa je Poslanik, s.a.v.s., upitao: 'Omere...'"[2]

٣٦٩ - حَدَّثَنَا بَهْزٌ قَالَ وَحَدَّثَنَا عَفَّانُ قَالَا حَدَّثَنَا هَمَّامٌ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ أَبِي نَضْرَةَ قَالَ قُلْتُ لِجَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ إِنَّ ابْنَ الزُّبَيْرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَنْهَى عَنِ الْمُتْعَةِ وَإِنَّ ابْنَ عَبَّاسٍ يَأْمُرُ بِهَا قَالَ فَقَالَ لِي عَلَى يَدِي جَرَى الْحَدِيثُ تَمَتَّعْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

369. Pričali su nam Behz i Affan, da im je ispričao Hemmam, kome je ispričao Katade, od Ebu Nadre, koji je rekao Džeriru b. Abdullahu: „Ibn Zubejr, r.a., je zabranjivao temetu' hadž, a Ibn Abbas ga je naređivao." Pa je on rekao: „Na mojim rukama teče hadis, mi smo činili temetu' s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s." Affan kaže: „I sa Ebu Bekrom."

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a bilježe ga još Muslim (1, 8), Ebu Davud (4695), Buhari (190)

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

Pa kada je došao Omer, r.a., on je održao ljudima hutbu i kazao: 'Kur'an je ostao Kur'an, Poslanik, s.a.v.s., je ostao Poslanik. U vrijeme Allahova Poslanika, s.a.v.s., postojale su dvije mut'e; jedna je hadždž mut'a, a drugo je brak mut'a.'"[1]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عَفَّانُ وَمَعَ أَبِي بَكْرٍ فَلَمَّا وَلِيَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَطَبَ النَّاسَ فَقَالَ إِنَّ الْقُرْآنَ هُوَ الْقُرْآنُ وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هُوَ الرَّسُولُ وَإِنَّهُمَا كَانَتَا مُتْعَتَانِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِحْدَاهُمَا مُتْعَةُ الْحَجِّ وَالْأُخْرَى مُتْعَةُ النِّسَاءِ

370. Pričao nam je Hadžadž, da ga je obavijestio Ibn Lehia, od Abdullaha b. Hubejira, on od Ebu Temima, da je čuo Omera, r.a., kako kaže: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Kada biste se vi pouzdali u Allaha istinskim pouzdanjem, On bi vas opskrbio kao što opskrbljuje ptice. One ustanu praznih stomaka, a zanoće punih.'"[2]

٣٧٠ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ أَنْبَأَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ هُبَيْرَةَ عَنْ أَبِي تَمِيمٍ أَنَّهُ سَمِعَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَوْ أَنَّكُمْ تَوَكَّلْتُمْ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا

371. Pričao nam je Hadžadž, da mu je ispričao Lejs, kome je ispričao Bukejr b. Abdullah, od Busra b. Seida, on od Ibn Saidija el-Malikija,

٣٧١ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدَّثَنِي بُكَيْرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ بُسْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ ابْنِ السَّاعِدِيِّ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima, bilježe ga Muslim (1617), Ibn Hibban (3940) i drugi. Kada je u pitanju hadždž temetu', njega je zabranio Omer, jer, kako je tvrdio, on je bio u specifičnoj situaciji. A brak muta je pouzdano derogiran. (Hašija, 212/1)

2 Hadis je vjerodostojan.

da je rekao: „Omer b. Hattab me je zaposlio da vodim račina o zekatu. Kada sam završio s tim, predao sam to Omeru, pa je on naredio da mi se isplati zarada. Ja sam mu odgovorio: 'Ja sam to radio radi Allaha i moja nagrada je kod Njega.' Omer mi reče: 'Uzmi šta ti se daje, ja sam nešto radio u vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa mi je on dao nadnicu, a ja sam kazao slično ovim tvojim riječima. Na to mi je Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Ako ti se daje nešto što nisi tražio, kupi od toga jelo za sebe i udijeli dio kao sadaku.'"[1]

الْمَالِكِيِّ أَنَّهُ قَالَ اسْتَعْمَلَنِي عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى الصَّدَقَةِ فَلَمَّا فَرَغْتُ مِنْهَا وَأَدَّيْتُهَا إِلَيْهِ أَمَرَ لِي بِعُمَالَةٍ فَقُلْتُ لَهُ إِنَّمَا عَمِلْتُ لِلَّهِ وَأَجْرِي عَلَى اللَّهِ قَالَ خُذْ مَا أُعْطِيتَ فَإِنِّي قَدْ عَمِلْتُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَمَّلَنِي فَقُلْتُ مِثْلَ قَوْلِكَ فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أُعْطِيتَ شَيْئًا مِنْ غَيْرِ أَنْ تَسْأَلَ فَكُلْ وَتَصَدَّقْ

372. Pričao nam je Hadžadž, da mu je ispričao Lejs, kome je ispričao Bukejr, od Abdulmelika b. Seida el-Ensarije, on od Džabira b. Abdullaha, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je kazao: „Jednog dana sam nešto bio veseo pa sam poljubio ženu, a postio sam. Otišao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: 'Danas sam učinio nešto krupno! Poljubio sam ženu, a postio sam!' Poslanik, s.a.v.s., mi je odgovo-

٣٧٢ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدَّثَنِي بُكَيْرٌ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ سَعِيدٍ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ هَشَشْتُ يَوْمًا فَقَبَّلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ صَنَعْتُ الْيَوْمَ أَمْرًا عَظِيمًا قَبَّلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a hadis bilježe i Muslim (112, 1045), Ebu Davud (1647, 2944), Ibn Huzejme (2364) i drugi.

rio: 'Šta misliš o tome kada kao postač ispiraš usta?' Odgovorio sam: 'U tome nema problema!' A Poslanik, s.a.v.s., na to reče:

'Pa u čemu, onda, ima problema?'"[1]

وَسَلَّمَ أَرَأَيْتَ لَوْ تَمَضْمَضْتَ بِمَاءٍ وَأَنْتَ صَائِمٌ فَقُلْتُ لَا بَأْسَ بِذَلِكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَفِيمَ؟

373. Pričao nam je Jahja b. Ishak, da ga je obavijestio Ibn Lehia, kome je ispričao Abdullah b. Hubejr, da je čuo Ebu Temima el-Džejšanija, da kaže kako je čuo Omera, r.a., da govori: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako je rekao: 'Kada biste se vi pouzdali u Allaha istinskim pouzdanjem, On bi vas opskrbio kao što opskrbljuje ptice, zar ih ne vidite kako osviću praznih stomaka, a zanoće punih.'"[2]

٣٧٣ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ إِسْحَاقَ أَنْبَأَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ هُبَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا تَمِيمٍ الْجَيْشَانِيَّ يَقُولُ سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ أَلَا تَرَوْنَ أَنَّهَا تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا

374. Pričao nam je Ebu Nuajm, da mu je ispričao Sufjan, od Alkame b. Merseda, on od Sulejmana b. Burejde, on od Ibn Jamera, da je kazao Ibn Omeru: „Mi putujemo horizontima i susrećemo ljude koji govore kako nema određenja." Ibn Omer

٣٧٤ - حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنِ ابْنِ يَعْمَرَ قَالَ قُلْتُ لِابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّا نُسَافِرُ فِي الْآفَاقِ فَنَلْقَى قَوْمًا يَقُولُونَ لَا قَدَرَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Hoće da kaže ako ispiranje usta ne kvari post, onda ni poljubac ne kvari post.
2 Hadis je vjerodostojan i naveden je pod brojem 370.

reče: „Kada ih susretnete recite im da se Abdullah b. Omer odriče njih, čist je od njih a i oni od njega’ – tri puta – zatim je počeo pričati: ‘Dok smo jednog dana bili s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., došao je neki čovjek’ – pa je spomenuo njegove osobine – ‘pa mu je Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Primakni se’, i on se primakao. Ponovo mu je kazao: ‘Primakni se’, pa se on ponovo primakao. Ponovo mu je rekao: ‘Primakni se’, pa se on primakao da su mu umalo koljena dotakla njegova koljena. Čovjek je upitao: ‘Allahov Poslaniče, obavijesti me šta je to iman?’ Ili je rekao: ‘Obavijesti me o imanu!’ A Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: ‘Da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan, i da vjeruješ u određenje.’ Sufjan kaže: ‘Mislim da je rekao i dobro i zlo.’

Čovjek je upitao: ‘Šta je to islam?’ A Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: ‘Obavljanje namaza, davanje zekata, obavljanje hadždža, post mjeseca ramazana i kupanje od džunupluka.’ Na sve je to odgovorio: ‘Istinu si rekao, istinu si

فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ إِذَا لَقِيتُمُوهُمْ فَأَخْبِرُوهُمْ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ مِنْهُمْ بَرِيءٌ وَأَنَّهُمْ مِنْهُ بُرَآءُ ثَلَاثًا ثُمَّ أَنْشَأَ يُحَدِّثُ

بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَاءَ رَجُلٌ فَذَكَرَ مِنْ هَيْئَتِهِ

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ادْنُهْ فَدَنَا فَقَالَ ادْنُهْ فَدَنَا فَقَالَ ادْنُهْ فَدَنَا حَتَّى كَادَ رُكْبَتَاهُ تَمَسَّانِ رُكْبَتَيْهِ

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي مَا الْإِيمَانُ أَوْ عَنِ الْإِيمَانِ قَالَ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنُ بِالْقَدَرِ

قَالَ سُفْيَانُ أُرَاهُ قَالَ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ قَالَ فَمَا الْإِسْلَامُ قَالَ إِقَامُ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ وَحَجُّ الْبَيْتِ وَصِيَامُ شَهْرِ رَمَضَانَ وَغُسْلٌ مِنَ الْجَنَابَةِ

كُلُّ ذَلِكَ قَالَ صَدَقْتَ صَدَقْتَ

قَالَ الْقَوْمُ مَا رَأَيْنَا رَجُلًا أَشَدَّ تَوْقِيرًا

rekao.' Ashabi su međusobno govorili da nisu vidjeli ni jednog čovjeka do sada koji se tako držao pred Poslanikom, s.a.v.s., kao da je on podučavao Poslanika, s.a.v.s.

Zatim ga je upitao: 'Allahov Poslaniče, obavijesti me o ihsanu-dobročinstvu?' Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: 'Da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.' Na sve to smo govorili: 'Nismo vidjeli čovjeka do sada s ovakvim držanjem pred Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. Samo je govorio: 'Istinu si kazao, istinu si kazao.'

Čovjek je zatim upitao: 'Obavijesti me o Sudnjem danu?' Poslanik je odgovorio: 'Upitani ne zna ništa više od onoga ko pita.' Na sve to smo kazali: 'Nismo do sada vidjeli čovjeka ovakvog držanja pred Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.' Zatim se čovjek okrenuo i otišao.

Sufjan kaže: „Prenešeno mi je da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Nađite onog čovjeka.' Ali ga nisu našli, na što je Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'To je Džibril, do-

لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ هَذَا كَأَنَّهُ يُعَلِّمُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ

قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنْ الْإِحْسَانِ

قَالَ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ أَوْ تَعْبُدَهُ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَا تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

كُلُّ ذَلِكَ نَقُولُ مَا رَأَيْنَا رَجُلًا أَشَدَّ تَوْقِيرًا لِرَسُولِ اللَّهِ مِنْ هَذَا فَيَقُولُ صَدَقْتَ صَدَقْتَ

قَالَ أَخْبِرْنِي عَنْ السَّاعَةِ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ بِهَا مِنْ السَّائِلِ قَالَ فَقَالَ صَدَقْتَ

قَالَ ذَلِكَ مِرَارًا مَا رَأَيْنَا رَجُلًا أَشَدَّ تَوْقِيرًا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ هَذَا ثُمَّ وَلَّى

قَالَ سُفْيَانُ فَبَلَغَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْتَمِسُوهُ فَلَمْ يَجِدُوهُ

قَالَ هَذَا جِبْرِيلُ جَاءَكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ مَا أَتَانِي فِي صُورَةٍ

šao je da vas poduči vašoj vjeri, nikada mi nije došao u jednom obliku da ga nisam prepoznao, osim sada.[1]

إلا عرفته غير هذه الصورة

375. Pričao nam je Ebu Ahmed, da mu je ispričao Sufjan, od Alkame b. Merseda, on od Sulejmana b. Burejde, on od Ibn Jamera, da je rekao: „Upitao sam Ibn Omera' – ili upitao ga je neko od ljudi - : 'Mi putujemo zemljom, pa susrećemo ljude koji negiraju određenje.' Pa je Ibn Omer, r.a., rekao: 'Kada susretnete te ljude, recite im da se Abdullah b. Omer odriče njih i da je čist od njih, a i oni su od njega' – to je ponovio tri puta, a zatim je citirao hadis: „Dok smo jednog dana bili kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., došao nam je čovjek, pa je rekao: 'Allahov Poslaniče, hoću li se primaći?' 'Primakni se' – reče mu Allahov Poslanik, s.a.v.s. pa se on primakao jedan korak, te je ponovo upitao: 'Allahov Poslaniče, hoću li se primaći?' 'Primakni se' – reče mu Allahov Poslanik, s.a.v.s. pa se on prima-

٣٧٥ - حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنِ ابْنِ يَعْمَرَ قَالَ سَأَلْتُ ابْنَ عُمَرَ أَوْ سَأَلَهُ رَجُلٌ إِنَّا نَسِيرُ فِي هَذِهِ الْأَرْضِ فَنَلْقَى قَوْمًا يَقُولُونَ لَا قَدَرَ فَقَالَ ابْنُ عُمَرَ إِذَا لَقِيتَ أُولَئِكَ فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ مِنْهُمْ بَرِيءٌ وَهُمْ مِنْهُ بُرَآءُ قَالَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ أَنْشَأَ يُحَدِّثُنَا قَالَ

بَيْنَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَاءَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَدْنُو فَقَالَ ادْنُهْ فَدَنَا رَتْوَةً ثُمَّ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَدْنُو فَقَالَ ادْنُهْ فَدَنَا رَتْوَةً ثُمَّ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَدْنُو فَقَالَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježi ga Ebu Davud (4697)

kao jedan korak. Pa je ponovo upitao: 'Allahov Poslaniče, hoću li se primaći?' 'Primakni se' – reče mu Allahov Poslanik, s.a.v.s. pa se on primakao jedan korak da mu umalo koljena nisu doticala koljena Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa reče: 'Allahov Poslaniče, obavijesti me o imanu?'"... pa je spomenuo njegovo značenje kao i prethodni hadis.[1]

ادْنُهْ فَدَنَا رَتْوَةً حَتَّى كَادَتْ أَنْ تَمَسَّ رُكْبَتَاهُ رُكْبَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْإِيمَانُ فَذَكَرَ مَعْنَاهُ

376. Pričao nam je Hasan b. Musa el-Ešjeb, da mu je ispričao Ibn Lehia, kome je ispričao Velid b. Ebu Velid, od Osmana b. Abdullaha b. Surake el-Adevija, da je Omer b. Hattab, r.a., rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Ko napravi hlad borcu na Allahovom putu, Allah će njemu napraviti hlad na Sudnjem danu, ko opremi borca na Allahovom putu dok sa svojom opremom ne otputuje, imat će nagradu poput tog borca. Ko sagradi mesdžid u kojem će se Allahovo ime spominjati, Allah će njemu sagraditi kuću u Džennetu.'"[2]

٣٧٦ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى الْأَشْيَبُ حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ أَبِي الْوَلِيدِ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سُرَاقَةَ الْعَدَوِيِّ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَظَلَّ رَأْسَ غَازٍ أَظَلَّهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ جَهَّزَ غَازِيًا حَتَّى يَسْتَقِلَّ بِجَهَازِهِ كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ وَمَنْ بَنَى مَسْجِدًا يُذْكَرُ فِيهِ اسْمُ اللَّهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan kao i prethodni.

2 Sened hadisa je vjerodostojan.

377. Pričao nam je Attab, a on je Ibn Zijad, da mu je ispričao Abdullah, a on je Ibn Mubarek, kako ga je obavijestio Junus, od Zuhrija, a on od Saiba b. Jezida i Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe, koji prenose od Abdurrahmana b. Abda, a on od Omera b. Hattaba, r.a., - Abdullah kaže: „Moj otac je to prenio od Vjerovjesnika, s.a.v.s.: „Koga mine nešto od njegovog zikra koji redovno uči – ili je rekao džuza – tokom noći pa ga prouči u periodu između sabaha i podne namaza, kao da ga je proučio tokom noći.“[1]

٣٧٧ - حَدَّثَنَا عَتَّابٌ يَعْنِي ابْنَ زِيَادٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ الْمُبَارَكِ أَنْبَأَنَا يُونُسُ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ وَعُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ عَبْد اللَّهِ وَقَدْ بَلَغَ بِهِ أَبِي إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ فَاتَهُ شَيْءٌ مِنْ وِرْدِهِ أَوْ قَالَ مِنْ جُزْئِهِ مِنْ اللَّيْلِ فَقَرَأَهُ مَا بَيْنَ صَلَاةِ الْفَجْرِ إِلَى الظُّهْرِ فَكَأَنَّمَا قَرَأَهُ مِنْ لَيْلَتِهِ

378. Pričao nam je Halef b. Velid, kome je ispričao Israil, od Ibn Ishaka, on od Ibn Mejsere, on od Omera b. Hattaba, r.a., da je rekao: „Kada se približilo vrijeme zabrane alkohola, ja sam rekao: ‘Allahu, daj nam djelotvorno obavještenje o alkoholu.’ Pa je objavljen ajet sure Bekara: *Pitaju te o alkoholu i kocki, reci: U njima je velika šteta.*

Omer je pozvan, pa mu je proučen ovaj ajet, te je rekao:

٣٧٨ - حَدَّثَنَا خَلَفُ بْنُ الْوَلِيدِ حَدَّثَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ أَبِي مَيْسَرَةَ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَمَّا نَزَلَ تَحْرِيمُ الْخَمْرِ قَالَ اللَّهُمَّ بَيِّنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانًا شَافِيًا فَنَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ الَّتِي فِي سُورَةِ الْبَقَرَةِ ﴿يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ

1 Sened hadisa je vjerodostojan i hadis je citiran pod brojem 220.

„Allahu, daj nam djelotvorno obavještenje o alkoholu“, pa je objavljen ajet sure en-Nisa: *O vjernici, ne približavajte se namazu sve dok ste pijani.*

Poslanikov, s.a.v.s., mujezin je, prilikom poziva na namaz govorio da se ne približavaju namazu oni koji su pijani. Omer je pozvan, pa mu je proučen i ovaj ajet, a on je ponovo rekao: „Allahu, daj nam djelotvorno obavještenje o alkoholu“, pa je objavljen ajet iz sure el-Maida. Omer je pozvan i proučen mu je ovaj ajet, te kada su proučene riječi: *Pa, hoćete li prestati?* Omer je rekao: „Već smo prestali, već smo prestali!“[1]

كَبِيرٌ﴾ قَالَ فَدُعِيَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقُرِئَتْ عَلَيْهِ فَقَالَ اللَّهُمَّ بَيِّنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانًا شَافِيًا فَنَزَلَتْ الْآيَةُ الَّتِي فِي سُورَةِ النِّسَاءِ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى﴾

فَكَانَ مُنَادِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَقَامَ الصَّلَاةَ نَادَى أَنْ لَا يَقْرَبَنَّ الصَّلَاةَ سَكْرَانُ فَدُعِيَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقُرِئَتْ عَلَيْهِ فَقَالَ اللَّهُمَّ بَيِّنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانًا شَافِيًا فَنَزَلَتْ الْآيَةُ الَّتِي فِي الْمَائِدَةِ فَدُعِيَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقُرِئَتْ عَلَيْهِ فَلَمَّا بَلَغَ ﴿فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ﴾ قَالَ فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ انْتَهَيْنَا انْتَهَيْنَا

379. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Šube, od Hakema, on od Ebu Vaila, on od Subejja b. Mabeda, da je bio kršćanin iz plemena Teglib, pa je prihvatio islam. Pitao je nekoga koje djelo mu je najbolje, te mu je rečeno da je to džihad na Allahovom putu. Želio je da se bori na Božijem putu, pa ga je neko upitao: „Jesi li obavio

٣٧٩ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنِ الْحَكَمِ عَنْ أَبِي وَائِلٍ عَنْ صُبَيِّ بْنِ مَعْبَدٍ أَنَّهُ كَانَ نَصْرَانِيًّا تَغْلِبِيًّا فَأَسْلَمَ فَسَأَلَ أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ فَقِيلَ لَهُ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَأَرَادَ أَنْ يُجَاهِدَ فَقِيلَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan, a njegovi prenosioci su povjerljivi. Bilježe ga Ibn Ebi Šejbe (112/8), Ebu Davud (3610), Tirmizi (3049), Bezzar (334) i drugi.

hadždž?" On je odgovorio: „Ne." „Obavi hadždž i umru, pa se poslije bori." – rekoše mu. Pa je on zanijetio hadždž i umru zajedno. Prošao je pored Zejda b. Sahana i Selmana b. Rebie te su rekli: „Ovaj je u većoj zabludi od svoje deve." Ili su rekli: „On nije ništa upućeniji od svoje deve." Pa je on otišao Omeru, r.a., i obavijestio ga o onome što su ova dvojica rekli, a Omer reče: „Upućen si sunnetu tvoga Vjerovjesnika, s.a.v.s." ili je rekao: „Upućen si sunnetu Poslanika, s.a.v.s."[1]

لَهُ أَحَجَجْتَ قَالَ لَا فَقِيلَ لَهُ حُجَّ وَاعْتَمِرْ ثُمَّ جَاهِدْ فَأَهَلَّ بِهِمَا جَمِيعًا فَوَافَقَ زَيْدَ بْنَ صُوحَانَ وَسَلْمَانَ بْنَ رَبِيعَةَ فَقَالَا هُوَ أَضَلُّ مِنْ نَاقَتِهِ أَوْ مَا هُوَ بِأَهْدَى مِنْ جَمَلِهِ فَانْطَلَقَ إِلَى عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَخْبَرَهُ بِقَوْلِهِمَا فَقَالَ هُدِيتَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ لِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

380. Pričao nam je Jahja b. Seid, od Hišama, da ga je obavijestio njegov otac, kako se Omer, r.a., obratio Hadžerul-esvedu: „Ti si samo kamen, a da nisam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi, ne bih te poljubio." Zatim ga je poljubio.[2]

٣٨٠ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ هِشَامٍ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبِي أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لِلْحَجَرِ إِنَّمَا أَنْتَ حَجَرٌ وَلَوْلَا أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ ثُمَّ قَبَّلَهُ

381. Pričao nam je Veki'a, od Hišama, on od svog oca, da je Omer, r.a., došao do Hadžerul-esveda i rekao: „Ja znam da

٣٨١ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ هِشَامٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَتَى الْحَجَرَ فَقَالَ إِنِّي لَأَعْلَمُ أَنَّكَ حَجَرٌ لَا تَضُرُّ وَلَا تَنْفَعُ وَلَوْلَا

1 Sened hadisa je vjerodostojan a hadis je već citiran pod rednim brojem 83.
2 Sened hadisa je vjerodostojan, bilježi ga Malik u *Muveti* (367/1), citiran je i pod brojevima 274 i 361.

أَنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ قَالَ ثُمَّ قَبَّلَهُ

si ti samo kamen koji ne šteti niti koristi i da nisam vidio Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi, ne bih te poljubio.“ Zatim ga je poljubio.

٣٨٢ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ الْأَعْلَى عَنْ سُوَيْدِ بْنِ غَفَلَةَ أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَبَّلَهُ وَالْتَزَمَهُ ثُمَّ قَالَ رَأَيْتُ أَبَا الْقَاسِمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِكَ حَفِيًّا يَعْنِي الْحَجَرَ

382. Pričao nam je Veki’a, da mu je ispričao Sufjan, od Ibrahima b. Abduleala, on od Suvejda b. Gafele, da ga je Omer poljubio i dodirnuo, a zatim rekao: „Vidio sam Ebu Kasima, s.a.v.s., kako ti prilazi.“ Misli se na Hadžerul-esved.[1]

٣٨٣ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَاءَ اللَّيْلُ مِنْ هَهُنَا وَذَهَبَ النَّهَارُ مِنْ هَهُنَا فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ

383. Pričao nam je Veki’a, da mu je ispričao Hišam b. Urve, on od svog oca, on od Asima b. Omera, a on od svog oca da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Kada otuda dođe noć, a tamo ode dan, tada se postač iftari.“[2]

٣٨٤حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَثَلُ الَّذِي يَعُودُ فِي صَدَقَتِهِ كَمَثَلِ الَّذِي يَعُودُ فِي قَيْئِهِ

384. Pričao nam je Veki’a, da mu je ispričao Hišam b. Sad, od Zejda b. Eslema, on od svog oca, a on od Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Onaj ko traži da mu se sadaka koju je udijelio vrati je poput onoga ko se vraća na ono što je povratio.“[3]

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (1671) i Nesai (226(5). Hadis je citiran pod brojem 192.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

385. Pričao nam je Veki'a, od Sufjana, on od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, on od Omera, r.a., koji je kazao: „Nevjernici u džahilijetu nisu kretali s Muzdelife dok ne bi govorili: 'Sebiru, budi obasjan, da bi smo požurili kurbanskom mesu.' Pa kada je došao Allahov Poslanik, s.a.v.s., postupio je suprotno njima i kretao je s Muzdelife neposredno prije izlaska sunca, kada bi sabah-namaz obavio pred sam izlazak sunca.“[1]

٣٨٥ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ لَا يُفِيضُونَ مِنْ جَمْعٍ حَتَّى يَقُولُوا أَشْرِقْ ثَبِيرُ كَيْمَا نُغِيرُ فَلَمَّا جَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالَفَهُمْ فَكَانَ يَدْفَعُ مِنْ جَمْعٍ مِقْدَارَ صَلَاةِ الْمُسْفِرِينَ بِصَلَاةِ الْغَدَاةِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

386. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Rebbah b. Ebu Maruf, od Ibn Ebu Mulejka, koji je čuo Ibn Abbasa, r.a., da kaže: „Rekao mi je Omer, r.a., da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Doista se umrli kažnjava zbog plača njegove porodice za njim.“[2]

٣٨٦ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا رَبَاحُ بْنُ أَبِي مَعْرُوفٍ عَنِ ابْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ سَمِعَ ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ قَالَ لِي عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ الْمَيِّتَ لَيُعَذَّبُ بِبُكَاءِ أَهْلِهِ عَلَيْهِ

387. Pričao nam je Veki'a, od Hasana b. Saliha, on od Asima b. Ubejdullaha, on od Salima, on od Ibn Omera, r.a., koji je prenio da je Omer, r.a.,

٣٨٧ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ حَسَنِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ سَالِمٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je hasen, a već je citiran pod brojem 288.

rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako uzima mesh po mestvama na putovanju.“[1]

قَالَ قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمْسَحُ عَلَى خُفَّيْهِ فِي السَّفَرِ

388. Pričao nam je Veki'a, od Israila, on od Ebu Ishaka, on od Amra b. Mejmuna, on od Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., tražio Allahovu zaštitu od škrtosti, kukavičluka, kažnjavanja u grobu, lošeg života i iskušenja u prsima.“[2]

Veki'a kaže: „Iskušenje prsa je da čovjek umre, a spominje i da je to iskušenje od kojeg se čovjek ne pokaje.“

٣٨٨ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ إِسْرَائِيلَ عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مَيْمُونٍ عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَعَوَّذُ مِنْ الْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَأَرْذَلِ الْعُمُرِ وَفِتْنَةِ الصَّدْرِ قَالَ وَكِيعٌ فِتْنَةُ الصَّدْرِ أَنْ يَمُوتَ الرَّجُلُ وَذَكَرَ وَكِيعٌ الْفِتْنَةَ لَمْ يَتُبْ مِنْهَا

389. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Omer b. Velid eš-Šenijj, od Abdullaha b. Burejde, da je Omer, r.a., sjedio na skupu gdje je bio i Allahov Poslanik, s.a.v.s., pa je pronešena jedna dženaza, te su o njoj kazali dobro, a on je rekao: „Obavezan mu je.“ Zatim je pronešena još jedna dženaza, pa je rečeno:

٣٨٩ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ الْوَلِيدِ الشَّنِّيُّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ قَالَ جَلَسَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَجْلِسًا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْلِسُهُ تَمُرُّ عَلَيْهِ الْجَنَائِزُ قَالَ فَمَرُّوا بِجِنَازَةٍ فَأَثْنَوْا خَيْرًا فَقَالَ وَجَبَتْ ثُمَّ مَرُّوا بِجِنَازَةٍ فَأَثْنَوْا خَيْرًا

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab zbog slabosti Asima b. Ubejdullaha.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, hadis je citiran pod brojem 145.

„Ovaj je bio najveći lažov.“ Pa je on rekao: „Onaj ko se kod ljudi smatra najvećim lažovom, takav je i kod Allaha. Zatim njih slijede oni koji se u lažnom izdanju prikazuju.“ Pa su rekli: „Šta misliš o onome kome potvrde četverica?“ Odgovorio je: „Obavezan mu je.“ „A kome potvrde trojica?“ – upitali su. Odgovorio je: „Obavezan je i onome kome potvrde trojica.“ „A dvojica?“ „I dvojica!“ – odgovorio je. Kaže: „Da sam ga pitao za jednu osobu, draže bi mi bilo nego crveno blago.“ Rečeno je Omeru: „Jesi li ovo kazao po svome mišljenju ili si to čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.?“ Pa je odgovorio: „Ne, već sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.!“[1]

فَقَالَ وَجَبَتْ ثُمَّ مَرُّوا بِجِنَازَةٍ فَقَالُوا خَيْرًا فَقَالَ وَجَبَتْ ثُمَّ مَرُّوا بِجِنَازَةٍ فَقَالُوا هَذَا كَانَ أَكْذَبَ النَّاسِ فَقَالَ إِنَّ أَكْذَبَ النَّاسِ أَكْذَبُهُمْ عَلَى اللهِ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ مَنْ كَذَبَ عَلَى رُوحِهِ فِي جَسَدِهِ قَالَ قَالُوا أَرَأَيْتَ إِذَا شَهِدَ أَرْبَعَةٌ قَالَ وَجَبَتْ قَالُوا أَوْ ثَلَاثَةٌ قَالَ وَثَلَاثَةٌ وَجَبَتْ قَالُوا وَاثْنَيْنِ قَالَ وَجَبَتْ وَلَأَنْ أَكُونَ قُلْتُ وَاحِدًا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ حُمْرِ النَّعَمِ قَالَ فَقِيلَ لِعُمَرَ هَذَا شَيْءٌ تَقُولُهُ بِرَأْيِكَ أَمْ شَيْءٌ سَمِعْتَهُ مِنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا بَلْ سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

390. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao Sufjan, od svog oca on od Abaje b. Rifa'a, da je rekao da je do Omera došla vijest nakon što je Sad sagradio dvorac da je rekao: „Ne čujem više glasiće.“[2]

٣٩٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبَايَةَ بْنِ رِفَاعَةَ قَالَ بَلَغَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ سَعْدًا لَمَّا بَنَى الْقَصْرَ قَالَ انْقَطَعَ الصُّوَيْتُ فَبَعَثَ إِلَيْهِ مُحَمَّدَ

1 Hadis je vjerodostojan.

2 Kao da je želio kazati da zbog visine njegovog dvorca do njega ne mogu doprijeti glasovi, ne čuje riječi onoga ko mu dođe od Omera. (Hašija, 218/1)

Pa mu je Omer poslao Muhammeda b. Meslemu. Kada je Muhammed stigao, izvadio je kresivo, podložio vatru i za dirhem kupio nešto drva. Sadu je rečeno kako je neki čovjek uradio tako i tako, pa on reče: „To je Muhammed b. Mesleme.” On je izašao kod njega i zakleo mu se Allahom da to nije rekao. A Muhammed mu reče: „Od tebe ćemo prenijeti to što si kazao, a uradit ćemo ono što nam je naređeno.“ Pa je zapalio vrata i okrenuo se. Ponuđeno mu je da ga opskrbi, ali je on odbio. Izašao je i otišao Omeru. Požurio je u odlasku, tako da je njegovo putovanje u oba pravca trajalo devetnaest dana. Kada je došao kod Omera, on mu reče: „Da nemam lijepo mišljenje o tebi, pomislio bih da nisi izvršio zadatak.“ Odgovorio je: „Jesam, on ti šalje selame, izvinjava se i kune se Allahom da nije rekao to što se čulo.“ Upitao je: „Je li te opskrbio čime?“ On je odgovorio: „Nije, ali šta tebe sprječava da me opskrbiš nečime?“ On je odgovorio: „Prezirem da izdam naređenje za tebe, pa da tebi bude hladno, a meni toplo, a

بْنَ مَسْلَمَةَ فَلَمَّا قَدِمَ أَخْرَجَ زَنْدَهُ
وَأَوْرَى نَارَهُ وَابْتَاعَ حَطَبًا بِدِرْهَمٍ
وَقِيلَ لِسَعْدٍ إِنَّ رَجُلًا فَعَلَ كَذَا
وَكَذَا
فَقَالَ ذَاكَ مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ
فَخَرَجَ إِلَيْهِ فَحَلَفَ بِاللَّهِ مَا قَالَهُ
فَقَالَ نُؤَدِّي عَنْكَ الَّذِي تَقُولُهُ
وَنَفْعَلُ مَا أُمِرْنَا بِهِ فَأَحْرَقَ الْبَابَ
ثُمَّ أَقْبَلَ يَعْرِضُ عَلَيْهِ أَنْ يُزَوِّدَهُ
فَأَبَى فَخَرَجَ فَقَدِمَ عَلَى عُمَرَ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَهَجَّرَ إِلَيْهِ فَسَارَ
ذَهَابَهُ وَرُجُوعَهُ تِسْعَ عَشْرَةَ
فَقَالَ لَوْلَا حُسْنُ الظَّنِّ
بِكَ لَرَأَيْنَا أَنَّكَ لَمْ تُؤَدِّ عَنَّا قَالَ
بَلَى أَرْسَلَ يَقْرَأُ السَّلَامَ وَيَعْتَذِرُ
وَيَحْلِفُ بِاللَّهِ مَا قَالَهُ قَالَ فَهَلْ
زَوَّدَكَ شَيْئًا قَالَ لَا قَالَ فَمَا مَنَعَكَ
أَنْ تُزَوِّدَنِي أَنْتَ قَالَ إِنِّي كَرِهْتُ
أَنْ آمُرَ لَكَ فَيَكُونَ لَكَ الْبَارِدُ
وَيَكُونَ لِي الْحَارُّ وَحَوْلِي أَهْلُ
الْمَدِينَةِ قَدْ قَتَلَهُمُ الْجُوعُ وَقَدْ

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَشْبَعُ الرَّجُلُ دُونَ جَارِهِ

oko mene su stanovnici Medine koje ubija glad, čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Nemoj da se neko od vas zasiti dok mu je komšija gladan.“[1]

آخِرُ مُسْنَدِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

Kraj musneda Omera b. Hattaba, r.a.

حَدِيثُ السَّقِيفَةِ

Hadis o Sekifi

٣٩١ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى الطَّبَّاعُ حَدَّثَنَا مَالِكُ بْنُ أَنَسٍ حَدَّثَنِي ابْنُ شِهَابٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ بْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ ابْنَ عَبَّاسٍ أَخْبَرَهُ أَنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ عَوْفٍ رَجَعَ إِلَى رَحْلِهِ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ وَكُنْتُ أُقْرِئُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ عَوْفٍ فَوَجَدَنِي وَأَنَا أَنْتَظِرُهُ وَذَلِكَ بِمِنًى فِي آخِرِ حَجَّةٍ حَجَّهَا عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ إِنَّ رَجُلًا أَتَى عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ إِنَّ فُلَانًا يَقُولُ لَوْ قَدْ مَاتَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَايَعْتُ فُلَانًا فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنِّي

391. Pričao nam je Ishak b. Isa et-Taba'a, da mu je ispričao Malik b. Enes, kome je ispričao Ibn Šihab, od Ubejdullaha b. Abdullaha b. Utbe b. Mesuda, da ga je Ibn Abbas obavijestio kako se Abdurrahman b. Auf, r.a., vratio kod svog odmarališta. Ja sam učio pred Abdurrahmanom b. Aufom, pa me je našao dok sam ga čekao. To je bilo na posljednjem hadždžu koji je obavio Omer b. Hattab, r.a. Abdurrahman b. Auf je rekao: „Došao je čovjek kod Omera b. Hattaba, r.a., i rekao da je neko od ljudi rekao da je Omer umro, dao bih prisegu tom i tom.' Omer reče: 'Večeras ću stati među ljude i upozoriti ih

1 Prenosioci ovog hadisa su pouzdani.

na one koji silom žele preuzeti njihovu vlast.' Abdurrahman mu je rekao: 'Nemoj, vladaru pravovjernih, ovo je sezona hadždža i okruživat će te gomila neukih i neiskusnih ljudi. Oni će biti većina među ljudima u kojima ćeš biti, bojim se da će tvoj govor raznijeti svaki glasnik, a da ga neće dobro razumijeti i dati mu adekvatno mjesto. Ali kada dođemo do Medine koja je kuća hidžre i sunneta i ispunjena je učenjacima ljudi i najboljim od njih pa ćeš reći sigurno ono što si rekao, a oni će razumijeti tvoje riječi i adekvatno ih postaviti.' Omer reče: 'Ako zdrav stignem u Medinu, ovo ću sigurno kazati u mome prvom obraćanju ljudima.'

Došli smo u Medinu krajem zul-hidžeta. Kada je došao petak, požurio sam u vrijeme zasljepljujuće žege.' Upitao sam Malika: 'Zbog čega zasljepljujuće žege (žege slijepca)' On mi je rekao: 'Slijepac se ne obazire u koje vrijeme izlazi, ne raspoznaje žegu od hladnoće i slično – pa sam na-

قَائِمٌ الْعَشِيَّةَ فِي النَّاسِ فَمُحَذِّرُهُمْ
هَؤُلَاءِ الرَّهْطَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ أَنْ
يَغْصِبُوهُمْ أَمْرَهُمْ قَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ
فَقُلْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَفْعَلْ فَإِنَّ
الْمَوْسِمَ يَجْمَعُ رَعَاعَ النَّاسِ وَغَوْغَاءَهُمْ
وَإِنَّهُمْ الَّذِينَ يَغْلِبُونَ عَلَى مَجْلِسِكَ إِذَا
قُمْتَ فِي النَّاسِ فَأَخْشَى أَنْ تَقُولَ مَقَالَةً
يَطِيرُ بِهَا أُولَئِكَ فَلَا يَعُوهَا وَلَا يَضَعُوهَا
عَلَى مَوَاضِعِهَا وَلَكِنْ حَتَّى تَقْدَمَ الْمَدِينَةَ
فَإِنَّهَا دَارُ الْهِجْرَةِ وَالسُّنَّةِ وَتَخْلُصَ بِعُلَمَاءِ
النَّاسِ وَأَشْرَافِهِمْ فَتَقُولَ مَا قُلْتَ
مُتَمَكِّنًا فَيَعُونَ مَقَالَتَكَ وَيَضَعُونَهَا
مَوَاضِعَهَا فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَئِنْ
قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ سَالِمًا صَالِحًا لَأُكَلِّمَنَّ بِهَا
النَّاسَ فِي أَوَّلِ مَقَامٍ أَقُومُهُ فَلَمَّا قَدِمْنَا
الْمَدِينَةَ فِي عَقِبِ ذِي الْحِجَّةِ وَكَانَ يَوْمُ
الْجُمُعَةِ عَجَّلْتُ الرَّوَاحَ صَكَّةَ الْأَعْمَى
فَقُلْتُ لِمَالِكٍ وَمَا صَكَّةُ الْأَعْمَى قَالَ إِنَّهُ
لَا يُبَالِي أَيَّ سَاعَةٍ خَرَجَ لَا يَعْرِفُ الْحَرَّ
وَالْبَرْدَ وَنَحْوَ هَذَا فَوَجَدْتُ سَعِيدَ بْنَ
زَيْدٍ عِنْدَ رُكْنِ الْمِنْبَرِ الْأَيْمَنِ قَدْ سَبَقَنِي

فَجَلَسْتُ حِذَاءَهُ تَحُكُّ رُكْبَتِي رُكْبَتَهُ فَلَمْ أَنْشَبْ أَنْ طَلَعَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَلَمَّا رَأَيْتُهُ قُلْتُ لَيَقُولَنَّ الْعَشِيَّةَ عَلَى هَذَا الْمِنْبَرِ مَقَالَةً مَا قَالَهَا عَلَيْهِ أَحَدٌ قَبْلَهُ قَالَ فَأَنْكَرَ سَعِيدُ بْنُ زَيْدٍ ذَلِكَ فَقَالَ مَا عَسَيْتَ أَنْ يَقُولَ مَا لَمْ يَقُلْ أَحَدٌ فَجَلَسَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى الْمِنْبَرِ فَلَمَّا سَكَتَ الْمُؤَذِّنُ قَامَ فَأَثْنَى عَلَى اللَّهِ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ ثُمَّ قَالَ أَمَّا بَعْدُ أَيُّهَا النَّاسُ فَإِنِّي قَائِلٌ مَقَالَةً قَدْ قُدِّرَ لِي أَنْ أَقُولَهَا لَا أَدْرِي لَعَلَّهَا بَيْنَ يَدَيْ أَجَلِي فَمَنْ وَعَاهَا وَعَقَلَهَا فَلْيُحَدِّثْ بِهَا حَيْثُ انْتَهَتْ بِهِ رَاحِلَتُهُ وَمَنْ لَمْ يَعِهَا فَلَا أُحِلُّ لَهُ أَنْ يَكْذِبَ عَلَيَّ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْحَقِّ وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْكِتَابَ وَكَانَ مِمَّا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةُ الرَّجْمِ فَقَرَأْنَاهَا وَوَعَيْنَاهَا وَرَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ فَأَخْشَى إِنْ طَالَ بِالنَّاسِ زَمَانٌ أَنْ يَقُولَ قَائِلٌ لَا نَجِدُ آيَةَ

šao Seida b. Zejda kod desnog ugla minbere kako me je pretekao, te sam sjeo pored njega da su moja koljena doticala njegova. Nije puno prošlo a pojavio se Omer. Kada sam ga vidio, rekao sam: ‘Večeras će na ovoj minberi kazati riječi koje niko prije njega nije kazao.’ Ali me Seid b. Zejid prekori i reče: ‘Šta očekuješ da će reći a što do sada niko nije rekao?’

Omer je sjeo na minber, pa kada je mujezin zašutio, Omer ustade, zahvali se Uzvišenom Allahu kako On zaslužuje, a zatim reče: ‘O ljudi, održat ću vam govor koji mi je suđen da vam održim. Ne znam, možda je to pred moju smrt. Ko ga shvati i zapamti, neka ga proslijedi gdje god ga odnese njegova jahalica. A ako ga neko nije shvatio, ne dopuštam nikome da laže na mene. Uzvišeni Allah je Muhammeda, s.a.v.s., poslao s istinom, objavio mu je Knjigu. Od onoga što je Uzvišeni objavio bio je i ajet o kamenovanju, mi smo ga učili i shvatali. Poslanik, s.a.v.s., je kamenovao, a kamenovali smo i mi nakon njega. Bojim

se da ne dođe vrijeme pa da neko kaže: ‘Ne nalazimo ajet o kamenovanju u Allahovoj knjzi.’ Pa da zalutaju ostavljajući farz koji je Uzvišeni Allah objavio. Kamenovanje je po Allahovoj Knjizi za oženjenog muškarca ili udatu ženu ukoliko se uspostave dokazi, dođe do trudnoće ili priznaju blud. Mi smo još govorili: ‘Nemojte se odricati svojih očeva, jer je nevjerstvo da se odričete vaših očeva.’

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je još rekao: ‘Nemojte me pretjerano hvaliti kao što se to čini s Isaom, sinom Merjeminim, a.s., jer ja sam Allahov rob, već recite: ‘Allahov rob i Poslanik.’

Nadalje, došlo je do mene da je neko od vas kazao: ‘Kada bi Omer umro, dao bih prisegu tome i tome.’ Nemoj niko da se prevari i kaže: ‘Ebu Bekrova prisega je bila iznenada. Ona jeste bila takva, ali nas je Allah zaštitio njenog zla. Ali među vama danas nema nikoga kome bi se ljudi okrenuli kao Ebu Bekru. Bilo je i onih

الرَّجْم فِي كِتَاب اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَضِلُّوا
بِتَرْكِ فَرِيضَةٍ قَدْ أَنْزَلَهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
فَالرَّجْمُ فِي كِتَابِ اللَّهِ حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَى
إِذَا أُحْصِنَ مِنْ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ إِذَا
قَامَتْ الْبَيِّنَةُ أَوْ الْحَبَلُ أَوْ الِاعْتِرَافُ أَلَا
وَإِنَّا قَدْ كُنَّا نَقْرَأُ لَا تَرْغَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ
فَإِنَّ كُفْرًا بِكُمْ أَنْ تَرْغَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ
أَلَا وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ قَالَ لَا تُطْرُونِي كَمَا أُطْرِيَ عِيسَى
ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَام فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُ اللَّهِ
فَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَقَدْ بَلَغَنِي
أَنَّ قَائِلًا مِنْكُمْ يَقُولُ لَوْ قَدْ مَاتَ عُمَرُ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَايَعْتُ فُلَانًا فَلَا يَغْتَرَّنَّ
امْرُؤٌ أَنْ يَقُولَ إِنَّ بَيْعَةَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُ كَانَتْ فَلْتَةً أَلَا وَإِنَّهَا كَانَتْ
كَذَلِكَ أَلَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَقَى
شَرَّهَا وَلَيْسَ فِيكُمْ الْيَوْمَ مَنْ تُقْطَعُ
إِلَيْهِ الْأَعْنَاقُ مِثْلُ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ أَلَا وَإِنَّهُ كَانَ مِنْ خَبَرِنَا حِينَ تُوُفِّيَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ عَلِيًّا
وَالزُّبَيْرَ وَمَنْ كَانَ مَعَهُمَا تَخَلَّفُوا فِي بَيْتِ

koji su nas, onda kada je Poslanik, s.a.v.s., preselio, obavijestili da se Alija, Zubejr i oni koji su sa njime, ne slažu s nama u kući Fatime, kćerke Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da se Ensarije, koji se ne slažu s nama, svi nalaze u vrtu Benu Saide, a muhadžiri su se okupili oko Ebu Bekra, r.a. Ja sam mu rekao: 'Ebu Bekre, pođimo kod naše braće Ensarija.' Krenuli smo prema njima dok nismo susreli dvojicu dobrih ljudi, te su nam spomenuli ono što su ljudi učinilu. Upitali su nas: 'Kuda ste se uputili, skupino muhadžira?', a mi smo odgovorili: 'Želimo ići kod naše braće Ensarija.' Oni rekoše: 'Ne, nemojte im se primicati, već, o muhadžiri, završite svoj posao.' Rekao sam: 'Tako mi Allaha, otići ćemo.'

Išli smo dok ne stigosmo u vrt Benu Saide. Tu zatekosmo nekog čovjeka među njima umotanog u odjeću. Upitasmo ko je on, pa mi odgovoriše: 'Sad b. Ubade.' 'Šta mu je?' – upitah, a oni rekoše da ga je obuzela groznica. Nakon što sjedosmo, jedan od njihovih govornika ustade, i, nakon što zahvali Allahu

فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَخَلَّفَتْ عَنَّا الْأَنْصَارُ بِأَجْمَعِهَا فِي سَقِيفَةِ بَنِي سَاعِدَةَ وَاجْتَمَعَ الْمُهَاجِرُونَ إِلَى أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقُلْتُ لَهُ يَا أَبَا بَكْرٍ انْطَلِقْ بِنَا إِلَى إِخْوَانِنَا مِنْ الْأَنْصَارِ فَانْطَلَقْنَا نَؤُمُّهُمْ حَتَّى لَقِيَنَا رَجُلَانِ صَالِحَانِ فَذَكَرَا لَنَا الَّذِي صَنَعَ الْقَوْمُ فَقَالَا أَيْنَ تُرِيدُونَ يَا مَعْشَرَ الْمُهَاجِرِينَ فَقُلْتُ نُرِيدُ إِخْوَانَنَا هَؤُلَاءِ مِنْ الْأَنْصَارِ فَقَالَا لَا عَلَيْكُمْ أَنْ لَا تَقْرَبُوهُمْ وَاقْضُوا أَمْرَكُمْ يَا مَعْشَرَ الْمُهَاجِرِينَ فَقُلْتُ وَاللَّهِ لَنَأْتِيَنَّهُمْ فَانْطَلَقْنَا حَتَّى جِئْنَاهُمْ فِي سَقِيفَةِ بَنِي سَاعِدَةَ فَإِذَا هُمْ مُجْتَمِعُونَ وَإِذَا بَيْنَ ظَهْرَانَيْهِمْ رَجُلٌ مُزَمَّلٌ فَقُلْتُ مَنْ هَذَا فَقَالُوا سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ فَقُلْتُ مَا لَهُ قَالُوا وَجِعٌ فَلَمَّا جَلَسْنَا قَامَ خَطِيبُهُمْ فَأَثْنَى عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ وَقَالَ أَمَّا بَعْدُ فَنَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ عَزَّ

onako kako to Njemu dolikuje, reče: ‘Mi smo Allahovi ensarije, pomagači Njegove vjere i odredi islama, a vas muhadžira je manje od nas. Došla je jedna mala skupina siromašnih nomada koja nas želi iskorijeniti i preuzeti od nas vlast.’ Kada je on zašutio, ja sam želio govoriti i već sam bio pripremio govor koji mi se svidio i koji sam htio održati pred Ebu Bekrom, ali sam se malo ustručavao. On je bio blaži i dostojanstveniji od mene. Ebu Bekr mi reče: ‘Polahko.“ On je bio učeniji i dostojanstveniji od mene. Tako mi Allaha, nijednu riječ koja se meni svidjela u govoru koji sam zamislio nije izostavio u svome nadahnuću, ili je, čak, upotrijebio i bolju dok nije zašutio. Rekao je: ‘Ono dobro koje ste o sebi spomenuli, pa vi ste njega i dostojni. Ovo Arapi mogu priznati samo ovoj skupini Kurejšija, jer oni su po porijeklu i mjestu stanovanja najodabraniji među Arapima. Zadovoljan sam ovim dvojicom ljudi kao vladarima, koga god da od njih odaberete’ – pa je uzeo moju i

وَجَلَّ وَكَتِيبَةُ الْإِسْلَامِ وَأَنْتُمْ يَا مَعْشَرَ
الْمُهَاجِرِينَ رَهْطٌ مِنَّا وَقَدْ دَفَّتْ دَافَّةٌ
مِنْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يَخْزِلُونَا مِنْ أَصْلِنَا
وَيَحْضُنُونَا مِنَ الْأَمْرِ فَلَمَّا سَكَتَ
أَرَدْتُ أَنْ أَتَكَلَّمَ وَكُنْتُ قَدْ زَوَّرْتُ
مَقَالَةً أَعْجَبَتْنِي أَرَدْتُ أَنْ أَقُولَهَا بَيْنَ
يَدَيْ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَقَدْ
كُنْتُ أُدَارِي مِنْهُ بَعْضَ الْحَدِّ وَهُوَ
كَانَ أَحْلَمَ مِنِّي وَأَوْقَرَ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى رِسْلِكَ فَكَرِهْتُ
أَنْ أُغْضِبَهُ وَكَانَ أَعْلَمَ مِنِّي وَأَوْقَرَ
وَاللَّهِ مَا تَرَكَ مِنْ كَلِمَةٍ أَعْجَبَتْنِي فِي
تَزْوِيرِي إِلَّا قَالَهَا فِي بَدِيهَتِهِ وَأَفْضَلَ
حَتَّى سَكَتَ فَقَالَ أَمَّا بَعْدُ فَمَا ذَكَرْتُمْ
مِنْ خَيْرٍ فَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَلَمْ تَعْرِفْ الْعَرَبُ
هَذَا الْأَمْرَ إِلَّا لِهَذَا الْحَيِّ مِنْ قُرَيْشٍ
هُمْ أَوْسَطُ الْعَرَبِ نَسَبًا وَدَارًا وَقَدْ
رَضِيتُ لَكُمْ أَحَدَ هَذَيْنِ الرَّجُلَيْنِ
أَيَّهُمَا شِئْتُمْ وَأَخَذَ بِيَدِي وَبِيَدِ أَبِي
عُبَيْدَةَ بْنِ الْجَرَّاحِ فَلَمْ أَكْرَهْ مِمَّا قَالَ
غَيْرَهَا وَكَانَ وَاللَّهِ أَنْ أُقَدَّمَ فَتُضْرَبَ

ruku Ebu Ubejde b. Džerraha. To je bilo jedino što mi se od svega što je kazao nije svidjelo. Tako mi Allaha, draže bi mi bilo da mi je glava odsječena, nego da budem vladar ljudima među kojima je Ebu Bekr, izuzev da mi se duša promijeni prije smrti. Jedan od Ensarija reče: 'To je drvo za češanje i oslonac za naslanjanje palme, neka od nas bude jedan vođa, a od vas jedan vođa.' Upitao sam Malika: 'To je drvo za češanje i oslonac za naslanjanje palme' – šta je time htio kazati? On mi odgovori: 'Kao da je želio ukazati na svoje riječi.'

Proširila se galama i podigli se glasovi, da sam se pobojao razdora. Pa sam rekao: 'Ebu Bekre, pruži ruku.' On je pružio ruku i ja sam mu dao prisegu. Zatim su mu prisegu dali muhadžiri, pa i Ensarije. Zatim smo prišli kod Sada b. Ubade, pa neko od njih reče: 'Ubili

عُنُقِي لَا يُقَرِّبُنِي ذَلِكَ إِلَى إِثْمٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَتَأَمَّرَ عَلَى قَوْمٍ فِيهِمْ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ إِلَّا أَنْ تُغَيِّرَ نَفْسِي عِنْدَ الْمَوْتِ

فَقَالَ قَائِلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ أَنَا جُذَيْلُهَا الْمُحَكَّكُ وَعُذَيْقُهَا الْمُرَجَّبُ مِنَّا أَمِيرٌ وَمِنْكُمْ أَمِيرٌ يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ

فَقُلْتُ لِمَالِكٍ مَا مَعْنَى أَنَا جُذَيْلُهَا الْمُحَكَّكُ وَعُذَيْقُهَا الْمُرَجَّبُ قَالَ كَأَنَّهُ يَقُولُ أَنَا دَاهِيَتُهَا

قَالَ وَكَثُرَ اللَّغَطُ وَارْتَفَعَتْ الْأَصْوَاتُ حَتَّى خَشِيتُ الِاخْتِلَافَ

فَقُلْتُ ابْسُطْ يَدَكَ يَا أَبَا بَكْرٍ فَبَسَطَ يَدَهُ فَبَايَعْتُهُ وَبَايَعَهُ الْمُهَاجِرُونَ ثُمَّ بَايَعَهُ الْأَنْصَارُ

وَنَزَوْنَا عَلَى سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ فَقَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ قَتَلْتُمْ سَعْدًا

فَقُلْتُ قَتَلَ اللهُ سَعْدًا وَقَالَ عُمَرُ

1 "Učiniliste ga kao mrtvaca time što ste mu uzeli vlast. Što se Omerove izjave tiče, ona može značiti da je on obavijestio kako sve što se čini je Allahova volja, a može značiti i priklinjanje zato što ne pomaže istinu. Kaže se da je to njegovo prokletstvo uslišano, jer Sad nije htio dati prisegu i otišao je prema Šamu. Tamo je prinađen neki mejt čije tijelo je već pozeljenelo a nisu primijetili da je mrtav dok nisu čuli glas osobe koju nisu vidjeli, a koja je pjevala: „Ubismo vođu Hazredža/Sada b. Ubadu./ Gađasmo ga s dvije strelice/i srce njegovo ne promašismo."

ste Sada b. Ubadu.' A ja rekoh: 'Allah je ubio Sada b. Ubadu.'[1]

Mi, tako mi Allaha, nismo našli ništa bolje zbog čega smo došli od davanja prisege Ebu Bekru, r.a. Bojali smo se da ukoliko se raziđemo bez prisege, oni će nakon nas nekome dati prisegu, pa da ih slijedimo u onome s čime nismo zadovoljni ili da se ne složimo s njima, pa da dođe do smutnje. Onaj ko da prisegu nekom vladaru bez saglasnosti ostalih muslimana, onda ta prisega ne važi ni njemu ni onome kome je data iz bojazni da ne dođe do ubijanja.'

Malik kaže: „Obavijestio me je Ibn Šihab od Urve b. Zubejra da su dvojica ljudi koji su ih susreli bili Uvejm b. Saide i Mean b. Adi.

Ibn Šihab kaže da ga je obavijestio Seid b. Musejjeb da onaj ko je rekao: „To je drvo za češanje i oslonac za naslanjanje palme", bio Habbab b. Munzir.[1]

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَمَا وَاللَّهِ مَا وَجَدْنَا فِيمَا حَضَرْنَا أَمْرًا هُوَ أَقْوَى مِنْ مُبَايَعَةِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَشِينَا إِنْ فَارَقْنَا الْقَوْمَ وَلَمْ تَكُنْ بَيْعَةٌ أَنْ يُحْدِثُوا بَعْدَنَا بَيْعَةً فَإِمَّا أَنْ نُتَابِعَهُمْ عَلَى مَا لَا نَرْضَى وَإِمَّا أَنْ نُخَالِفَهُمْ فَيَكُونَ فِيهِ فَسَادٌ فَمَنْ بَايَعَ أَمِيرًا عَنْ غَيْرِ مَشُورَةِ الْمُسْلِمِينَ فَلَا بَيْعَةَ لَهُ وَلَا بَيْعَةَ لِلَّذِي بَايَعَهُ تَغِرَّةً أَنْ يُقْتَلَا قَالَ مَالِكٌ وَأَخْبَرَنِي ابْنُ شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ أَنَّ الرَّجُلَيْنِ اللَّذَيْنِ لَقِيَاهُمَا عُوَيْمِرُ بْنُ سَاعِدَةَ وَمَعْنُ بْنُ عَدِيٍّ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ وَأَخْبَرَنِي سَعِيدُ بْنُ الْمُسَيَّبِ أَنَّ الَّذِي قَالَ أَنَا جُذَيْلُهَا الْمُحَكَّكُ وَعُذَيْقُهَا الْمُرَجَّبُ الْحُبَابُ بْنُ الْمُنْذِرِ

392. Pričao nam je Ishak b. Isa, da ga je obavijestio Ma-

٣٩٢- حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى أَخْبَرَنِي مَالِكٌ عَنْ يَحْيَى

1 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Preko Malika ga bilježe još Buhari (2462), Ed-Daremi (2322, 2784), Ebu Davud (4417), Ibn Madže (2553), Tirmizi u *Šemailu* (323) i drugi.

بْنِ سَعِيدٍ أَنَّهُ سَمِعَ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ دُورِ الْأَنْصَارِ بَنِي النَّجَّارِ ثُمَّ بَنِي عَبْدِ الْأَشْهَلِ ثُمَّ بَلْحَارِثِ بْنِ الْخَزْرَجِ ثُمَّ بَنِي سَاعِدَةَ وَقَالَ فِي كُلِّ دُورِ الْأَنْصَارِ خَيْرٌ

lik, od Jahje b. Seida, da je čuo Enesa b. Malika, kako kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Hoćete li da vas obavijestim koji su to najbolji domovi Ensarija? To su Benu Nedžar, Benu Abdul-Ešhel, zatim Belharis b. Hazredž, zatim Benu Saide.“ Rekao je: „A u svakoj ensarijskoj kući je dobro.“[1]

٣٩٣ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُتَبَايِعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا أَوْ يَكُونُ الْبَيْعُ خِيَارًا

393. Pričao nam je Ishak b. Isa, da mu je ispričao Malik, od Nafia, on od Ibn Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Dva trgovca imaju pravo izbora sve dok se ne razdvoje ili ne odrede jedan drugome rok izbora.“[2]

٣٩٤ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى أَنْبَأَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ بَيْعِ حَبَلِ الْحَبَلَةِ

394. Pričao nam je Ishak b. Isa, da ga je obavijestio Malik, od Nafia, on od Ibn Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio prodaju mladunčeta u utrobi deve.[3]

٣٩٥ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ

395. Pričao nam je Ishak b. Isa, da ga je obavijestio Malik,

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Ovaj hadis nije iz Omerovog musneda, već iz musneda Eneda b. Malika.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (43, 1531), Buhari (2111), Ebu Davud (3454) i drugi.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima, bilježe ga Buhari (2143, 2256), Muslim (5, 1514) Ebu Davud (3380) i drugi.

od Nafia, on od Ibn Omera, r.a., da je rekao: „U vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., smo kupovali hranu na jednom mjestu, pa je poslao čovjeka, te nam je naredio da je premjestimo s tog mjesta na neko drugo mjesto prije nego je prodamo.“[1]

عِيسَى أَنْبَأَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كُنَّا نَتَبَايَعُ الطَّعَامَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَبْعَثُ عَلَيْنَا مَنْ يَأْمُرُنَا بِنَقْلِهِ مِنَ الْمَكَانِ الَّذِي ابْتَعْنَاهُ فِيهِ إِلَى مَكَانٍ سِوَاهُ قَبْلَ أَنْ نَبِيعَهُ

396. Pričao nam je Ishak b. Isa, da ga je obavijestio Malik, od Nafia, on od Ibn Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko kupi hranu, neka je ne proda dok je ne preuzme.“[2]

٣٩٦ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى أَخْبَرَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنِ ابْتَاعَ طَعَامًا فَلَا يَبِعْهُ حَتَّى يَسْتَوْفِيَهُ

397. Pričao nam je Ishak b. Isa, da ga je obavijestio Malik, od Nafia, on od Ibn Omera, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ako neko oslobodi zajedničkog roba, a bude imao imetka koliko rob vrijedi, onda se odredi pravedna cijena za tog roba i isplati se ostalim suvlasnicima njihovo pravo, a rob oslobodi, u suprotnom on je slobodan onoliko koliko ga je

٣٩٧ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى أَنْبَأَنَا مَالِكٌ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَعْتَقَ شِرْكًا لَهُ فِي عَبْدٍ فَكَانَ لَهُ مَا يَبْلُغُ ثَمَنَ الْعَبْدِ فَإِنَّهُ يُقَوَّمُ قِيمَةَ عَدْلٍ فَيُعْطَى شُرَكَاؤُهُ حَقَّهُمْ وَعَتَقَ عَلَيْهِ الْعَبْدَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan kao i prethodni. Bilježe ga Muslim (33, 1567), Ebu Davud (3493), Buahri (2123) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan kao i prethodni. Bilježe ga Šafija, 142/2, Daremi (2559), Buhari (2136, 2126), Muslim (1526), Ebu Davud (3492), Ibn Madže (2226). Hadis će biti citiran i u musnedu Ibn Omera, r.a., pod brojem 4736 i 5309.

on oslobodio."[1]

وَإِلَّا فَقَدْ أَعْتَقَ مَا أَعْتَقَ

398. Pričao nam je Sufjan, od Ejuba, on od Seida, da je rekao: „Rekao sam Ibn Omeru, r.a., da je Poslanik, s.a.v.s., rastavio čovjeka i ženu koji su jedni druge prokleli." Pa je spomenuo hadis.[2]

٣٩٨ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ سَعِيدٍ قَالَ قُلْتُ لِابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَجُلٌ لَاعَنَ امْرَأَتَهُ فَقَالَ فَرَّقَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَهُمَا وَذَكَرَ الْحَدِيثَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan kao i prethodni. Nalazi se u *Muvetti* (772/2), bilježe ga i Šafija (66/2), Buhari (2522), Muslim (1501), Ebu Davud (3940), Ibn Madže (2528) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan, kao i prethodni. Bilježe ga Humejdi (672), Muslim (6, 1493), Buhari (5316) i drugi.

مسند عثمان بن عفان رضي الله عنه
Musned Osmana b. Affana, r.a.

Musned Osmana b. Affana, r.a.[1]

٣٩٩ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا عَوْفٌ حَدَّثَنَا يَزِيدُ يَعْنِي الْفَارِسِيَّ قَالَ أَبِي أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ و حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا عَوْفٌ عَنْ يَزِيدَ قَالَ قَالَ لَنَا ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قُلْتُ لِعُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ مَا حَمَلَكُمْ عَلَى أَنْ عَمَدْتُمْ إِلَى الْأَنْفَالِ وَهِيَ

399. Pričao nam je Jahja b. Seid, da mu je ispričao Auf, kome je ispričao Jezid, a on je el-Farisi... Rekao je moj otac Ahmed b. Hanbel, da je ispričao Muhammed b. Džafer, kome je ispričao Auf, od Jezida, da je rekao kako im je ispričao Ibn Abbas, r.a., da je rekao Osmanu b. Affanu, r.a.: „Šta vas je navelo te ste spojili dvije sure, suru el-Enfal, koja je od

1 On je Osman b. Affan b. Ebu As, prema vjerodostojnim izvorima rođen je šest godina nakon Godine slona. Poslanik, s.a.v.s., ga je oženio svojom kćerkom Rukajjom koja je kod njega umrla nekoliko dana nakon Bitke na Bedru. Nakon nje, oženio ga je njenom sestrom Ummu Kulsum. Zbog toga je nazvan imenom Zun-nurejn – Vlasnik dva svjetla. Kada je Aliji rečeno da priča o Osmanu, on je rekao; „To je čovjek koji je u Visokom društvu nazvan imenom Zun-Nurejn.“ Vjerodostojnim predanjem je potvrđeno da mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., obećao Džennet, da ga je obradovao Džennetom i nagovijestio mu pogibiju kao šehida. Nakon što je opremio vojsku koja je kretala na Tebuk, Poslanik, s.a.v.s., je o Osmanu rekao: „Osmanu neće naškoditi ništa što uradi nakon današnjeg dana.“ Spominje se u vjerodostojnom hadisu kojeg bilježi Tirmizi da je na dan prisege pod drvetom Osman bio Poslanikov izaslanik u Mekki, te je Poslanik, s.a.v.s., udario jednom svojom rukom po drugoj kao Osmanovu prisegu.

Osman je prvi koji je učinio hidžru u Abesiniju sa svojom surpugom Rukajjom, sa Bedra je odsustvovao jer je Rukajja bila bolesna i Poslanik, s.a.v.s., mu je dao udio u ratnom plijenu.

Data mu je prisega u ponedjeljak, zadnjeg dana zul-hidžeta 23. godine po Hidžri. A ubijen je u petak polovinom zul-hidžeta, nakon ikindije, a ukopan u subotu između akšama i jacije. Tada je imao 82 godine i nekoliko mjeseci.

mesani sura[1] i na suru el-Bera' (Tevba), a ona je od mi'in[2], a niste između njih napisali – kaže Ibn Džafer – red: *Bismillahi rrahmani-rahim* i ubrojali ste ih u sedam velikih sura. Šta vas je na to podstaklo?'

Osman je odgovorio: 'Kako je vrijeme išlo Poslaniku, s.a.v.s., su objavljivane sure različitog broja ajeta. Kada bi mu sišlo nešto od objave, on bi pozvao onoga ko je zapisivao kod sebe i rekao mu: 'Zapiši ovo u suri u kojoj se spominje to i to.' Objavljeni bi mu bili ajeti, a on bi govorio: 'Zapiši ovo u suri u kojoj se spominje to i to.' Kada bi mu bio objavljen jedan ajet, on bi rekao: 'Zapiši ovo u suri u kojoj se spominje to i to.' Sura el-Enfal je bila među prvima koje su objavljene u Medini, dok je sura el-Bera' bila među posljednjima. Kazivanje prve sure je slično kazivanju druge sure. Poslanik, s.a.v.s., je preselio, a nije nam pojasnio da je ona dio nje, ja sam mislio da

مِنْ الْمَثَانِي وَإِلَى بَرَاءَةٌ وَهِيَ مِنْ الْمِئِينَ فَقَرَنْتُمْ بَيْنَهُمَا وَلَمْ تَكْتُبُوا قَالَ ابْنُ جَعْفَرٍ بَيْنَهُمَا سَطْرًا بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَوَضَعْتُمُوهَا فِي السَّبْعِ الطِّوَالِ مَا حَمَلَكُمْ عَلَى ذَلِكَ قَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ مِمَّا يَأْتِي عَلَيْهِ الزَّمَانُ يُنْزَلُ عَلَيْهِ مِنْ السُّوَرِ ذَوَاتِ الْعَدَدِ وَكَانَ إِذَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ الشَّيْءُ يَدْعُو بَعْضَ مَنْ يَكْتُبُ عِنْدَهُ يَقُولُ ضَعُوا هَذَا فِي السُّورَةِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا وَكَذَا وَيُنْزَلُ عَلَيْهِ الْآيَاتُ فَيَقُولُ ضَعُوا هَذِهِ الْآيَاتِ فِي السُّورَةِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا وَكَذَا وَيُنْزَلُ عَلَيْهِ الْآيَةُ فَيَقُولُ ضَعُوا هَذِهِ الْآيَةَ فِي السُّورَةِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا وَكَذَا وَكَانَتْ الْأَنْفَالُ مِنْ أَوَائِلِ مَا أُنْزِلَ بِالْمَدِينَةِ وَبَرَاءَةٌ مِنْ آخِرِ الْقُرْآنِ فَكَانَتْ قِصَّتُهَا شَبِيهًا بِقِصَّتِهَا فَقُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يُبَيِّنْ لَنَا أَنَّهَا مِنْهَا وَظَنَنْتُ أَنَّهَا مِنْهَا فَمِنْ

1 To su one sure s manje od sto ajeta.
2 To su sure s više od sto ajeta.

je ona dio nje. Na osnovu toga sam ih spojio i između njih nisam napisao bismillu.'" Ibn Džafer dodaje: 'I uvrstio sam je u sedam dugih sura.'"[1]

ثُمَّ قَرَنْتُ بَيْنَهُمَا وَلَمْ أَكْتُبْ بَيْنَهُمَا سَطْرًا بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالَ ابْنُ جَعْفَرٍ وَوَضَعْتُهَا فِي السَّبْعِ الطِّوَالِ

400. Pričao nam je Jahja b. Seid, od Hišama b. Urve, da ga je obavijestio njegov otac, kako ga je obavijestio Humran, kako je Osman b. Affan, r.a., uzeo abdest u Belatu[2] a zatim rekao: „Ispričat ću vam hadis od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a da nema ajeta, ne bih vam ga ispričao.[3] Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko uzme abdest, i upotpuni ga i uljepša, te nakon toga uđe (u mesdžid) i klanja namaz bit će mu oprošteno ono što učini između tog namaza i narednoga dok ga ne klanja.'"[4]

٤٠٠ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ أَخْبَرَنِي أَبِي أَنَّ حُمْرَانَ أَخْبَرَهُ قَالَ تَوَضَّأَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى الْبَلَاطِ ثُمَّ قَالَ لَأُحَدِّثَنَّكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَوْلَا آيَةٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ مَا حَدَّثْتُكُمُوهُ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ دَخَلَ فَصَلَّى غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الصَّلَاةِ الْأُخْرَى حَتَّى يُصَلِّيَهَا

401. Pričao nam je Jahja b. Seid, od Malika, da mu je ispričao Nafi', on od Nubejha b. Vehba, on od Ebana b. Osma-

٤٠١ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ مَالِكٍ حَدَّثَنِي نَافِعٌ عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ

1 Sened hadisa je slab, a njegov metn je munker.

2 Mjesto u Medini.

3 Misli se na ajet kojim se prijeti onima koji prikrivaju znanje: *Doista oni koji skrivaju ono što se objavljuje...*(El-Bekara, 174)

4 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga i Malik u *Muvetti'* (30/1), Tajalisi (76), Abdurrezzak (141), Buhari (160), Muslim (6. 227) i drugi.

na, a on od svog oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Osoba koja je u ihramima se ne vjenčava, ne vjenčava druge i ne zaručuje se.“[1]

عَنْهُ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمُحْرِمُ لَا يَنْكِحُ وَلَا يُنْكِحُ وَلَا يَخْطُبُ

402. Pričao nam je Jahja, od Ibn Huzame, da je čuo Seida b. Musejjeba, da kaže kako je Osman krenuo obaviti hadž. Kada je bio na jednom dijelu puta, Aliji, r.a., je rečeno kako je Osman zabranio obavljanje temetu'a-da pođe s umrom, pa obavi hadž. Pa Alija reče svojim prijateljima: „Kada pođe, pođite i vi.“[2] Pa su Alija i njegovi prijatelji zanijetili umru, a Osman im ništa nije rekao. Alija se onda obrati Osmanu: „Zar nisam obaviješten da si zabranio obavljanje temetu'a?“ Osman odgovori: „Svakako.“ Alija ponovo upita: „Pa nisi vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako obavlja temetu'?“ Osman odgovori: „Svakako.“[3]

٤٠٢ - حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنِ ابْنِ حَرْمَلَةَ قَالَ سَمِعْتُ سَعِيدًا يَعْنِي ابْنَ الْمُسَيَّبِ قَالَ خَرَجَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَاجًّا حَتَّى إِذَا كَانَ بِبَعْضِ الطَّرِيقِ قِيلَ لِعَلِيٍّ رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا إِنَّهُ قَدْ نَهَى عَنِ التَّمَتُّعِ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَقَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لِأَصْحَابِهِ إِذَا ارْتَحَلَ فَارْتَحِلُوا فَأَهَلَّ عَلِيٌّ وَأَصْحَابُهُ بِعُمْرَةٍ فَلَمْ يُكَلِّمْهُ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي ذَلِكَ فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَلَمْ أُخْبَرْ أَنَّكَ نَهَيْتَ عَنِ التَّمَتُّعِ بِالْعُمْرَةِ قَالَ فَقَالَ بَلَى قَالَ فَلَمْ تَسْمَعْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَمَتَّعَ قَالَ بَلَى

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (41, 1409), Malik (348-349/1), Ebu Davud (1841), Ibn Madže (1966), El-Bezzar (361) i drugi.

2 „Pođite i vi s njim i zanijetite umru neka vidi da ste dali prednost sunnetu nad njegovim mišljenjem. I da nema poslušnosti njemu u suprtnosti sa sunetom.“

3 Hadis je hasen/dobar zbog drugih verzija.

403. Pričao nam je Veki'a, od Israila, on od Amira b. Šekika, on od Ebu Vaila, on od Osmana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzeo abdest perući dijelove tijela po tri puta.[1]

٤٠٣ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ إِسْرَائِيلَ عَنْ عَامِرِ بْنِ شَقِيقٍ عَنْ أَبِي وَائِلٍ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ ثَلَاثًا ثَلَاثًا

404. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričao Sufjan, on od Ebu Nadra, on od Ebu Enesa, da je Osman, r.a., uzeo abdest u Mekaidu[2] perući dijelove tijela po tri puta, a tu su bili prisutni i neki ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa im se on obratio: „Zar niste vidjeli Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da ovako uzima abdest?" Oni su odgovorili: „Da."[3]

٤٠٤ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي النَّضْرِ عَنْ أَبُو أَنَسٍ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تَوَضَّأَ بِالْمَقَاعِدِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا وَعِنْدَهُ رِجَالٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَلَيْسَ هَكَذَا رَأَيْتُمْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ قَالُوا نَعَمْ

405. Pričao nam je Veki'a, da su mu ispričali Sufjan i Abdurrahman, od Sufjana, a on od Alkame b. Merseda, on od Ebu Abdurrahmana, on od Osmana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Najbolji od vas je onaj ko nauči Kur'an i druge

٤٠٥ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija.

2 Kaže se da su to dućani u blizini Osmanove kuće, ili mjesto u blizini džamije gdje su ljudi završavali svoje potrebe, sjedili, uzimali abdest i slično.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga i Muslim (230), Ibn Šejbe (9/1), Darekutni (81/1) i drugi.

njemu podučava.“[1]

أَفْضَلُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

406. Pričao nam je Abdurrahman b. Mehdi, da mu je ispručao Šube, od Džami'a b. Šeddada, koji je kazao da je čuo Humrana b. Ebana, kako prenosi od Osmana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko upotpuni abdest kao što je Allah naredio, propisani namazi će mu biti otkup za grijehe koje je počinio između njih.“[2]

٤٠٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ جَامِعِ بْنِ شَدَّاد قَالَ سَمِعْتُ حُمْرَانَ بْنَ أَبَانَ يُحَدِّثُ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَتَمَّ الْوُضُوءَ كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَالصَّلَوَاتُ الْمَكْتُوبَاتُ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ

407. Pričao nam je Veki'a, od Ismaila b. Ebi Halida, da je rekao Kajs, kako mu je ispričao Ebu Sehl da je Osman, r.a., rekao na „danu kuće“ kada je u njoj bio opkoljen: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je nagovijestio ovaj dan i ja sam na tome strpljiv.“

Kajs kaže: „Znali su da je to taj dan.“[3]

٤٠٧ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَبِي خَالد قَالَ قَالَ قَيْسٌ فَحَدَّثَنِي أَبُو سَهْلَةَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ يَوْمَ الدَّارِ حِينَ حُصِرَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَهِدَ إِلَيَّ عَهْدًا فَأَنَا صَابِرٌ عَلَيْهِ قَالَ قَيْسٌ فَكَانُوا يَرَوْنَهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ

408. Pričao nam je Abdurrahman, da mu je ispričao

٤٠٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ وَعَبْدُ الرَّزَّاق قَالَا

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježe ga još Buhari (5028), Tirmizi (2908) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Muslim (231), Bezzar (417), Ibn Hibban (1043) i drugi.

3 Sened hadisa je hasen/dobar, bilježe ga i Ibn Madže (113), Tirmizi (3711) i drugi.

حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَمْرَةَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى صَلَاةَ الْعِشَاءِ وَالصُّبْحِ فِي جَمَاعَةٍ فَهُوَ كَقِيَامِ لَيْلَةٍ وَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَهُوَ كَقِيَامِ نِصْفِ لَيْلَةٍ وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَهُوَ كَقِيَامِ لَيْلَةٍ

Sufjan i Abdurrezzak, koji su kazali kako im je ispričao Sufjan, od Osmana b. Hakima, on od Abdurrahmana b. Ebu Amreta, on od Osmana b. Affana, r.a., - Abdurrezzak kaže – od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: „Ko klanja jaciju i sabah u džematu, kao da je klanjao noćni namaz cijelu noć." A Abdurahman kaže: „Ko klanja jaciju u džematu, kao da je klanjao noćni namaz pola noći, a ko klanja i sabah u džematu, kao da je klanjao čitavu noć."[1]

٤٠٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ عَمْرٍو حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ يَحْيَى يَعْنِي ابْنَ أَبِي كَثِيرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَهُوَ كَمَنْ قَامَ نِصْفَ اللَّيْلِ وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَهُوَ كَمَنْ قَامَ اللَّيْلَ كُلَّهُ

409. Pričao nam je Abdulmelik b. Amr, da mu je ispričao Alija b. Mubarek, od Jahje b. Ebu Kesira, on od Muhammeda b. Ibrahima, on od Osmana b. Affana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko klanja jaciju u džematu, on je kao onaj koji je klanjao pola noći namaz, a ko klanja i sabah u džematu, on je kao onaj koji je klanjao cijelu noć namaz."[2]

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima, a bilježi ga i Muslim (656), Tirmizi (221) i drugi.
2 Hadis je vjerodostojan.

410. Pričao nam je Ismail b. Ibrahim, da mu je ispričao Junus b. Ubejd, kome je ispričao Ata' b. Ferruh, da je Osman, r.a., kupio od nekog čovjeka zemlju, pa mu je ovaj dao na odloženo plaćanje. Jednom ga je susreo i Osman ga je upitao: „Šta te spriječava da uzmeš svoj imetak?" on odgovori: „Ti si mene zakinuo. Nisam susreo ni jednog čovjeka a da me nije prekorio." On ga upita: „Zar je to razlog?" „Da" – odgovori on. Osman mu reče: „Onda odaberi između svoje zemlje i svoga imetka." Zatim doda: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Allah će uvesti u Džennet čovjeka koji je blag kada kupuje i kada prodaje, kada naplaćuje dug i kada potražuje.'"[1]

٤١٠ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا يُونُسُ يَعْنِي ابْنَ عُبَيْدٍ حَدَّثَنِي عَطَاءُ بْنُ فَرُّوخَ مَوْلَى الْقُرَشِيِّينَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اشْتَرَى مِنْ رَجُلٍ أَرْضًا فَأَبْطَأَ عَلَيْهِ فَلَقِيَهُ فَقَالَ لَهُ مَا مَنَعَكَ مِنْ قَبْضِ مَالِكَ قَالَ إِنَّكَ غَبَنْتَنِي فَمَا أَلْقَى مِنَ النَّاسِ أَحَدًا إِلَّا وَهُوَ يَلُومُنِي قَالَ أَوَ ذَلِكَ يَمْنَعُكَ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَاخْتَرْ بَيْنَ أَرْضِكَ وَمَالِكَ ثُمَّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَدْخَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْجَنَّةَ رَجُلًا كَانَ سَهْلًا مُشْتَرِيًا وَبَائِعًا وَقَاضِيًا وَمُقْتَضِيًا

411. Pričao nam je Ismail, da mu je ispričao Junus b. Ubejd, od Ebu Mašera, on od Ibrahima, on od Alkame, da je rekao: „Bio sam s Ibn Mesudom dok je bio kod Osmana, pa mu je Osman rekao: 'Šta je ostalo ženama od tebe?'

٤١١ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ عُبَيْدٍ عَنْ أَبِي مَعْشَرٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلْقَمَةَ قَالَ كُنْتُ مَعَ ابْنِ مَسْعُودٍ وَهُوَ عِنْدَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ

1 Hadis je hasen zbog drugih verzija.

Alkama kaže: 'Kada su spomenute žene, Ibn Mesud mi reče: 'Primakni se, Alkame,' bio sam mladić, pa mi je Osman, r.a., rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., se susreo s grupom muhadžira mladića, pa reče: 'Ko je od vas u mogućnosti, neka se oženi, jer je to bolje za obaranje pogleda i zaštitu polnog organa, a ko nije u mogućnosti, neka posti jer će mu u tome biti zaštita od strasti.'''[1]

عَنْهُ مَا بَقِيَ لِلنِّسَاءِ مِنْكَ قَالَ فَلَمَّا ذُكِرَتْ النِّسَاءُ قَالَ ابْنُ مَسْعُودٍ ادْنُ يَا عَلْقَمَةُ قَالَ وَأَنَا رَجُلٌ شَابٌّ فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى فِتْيَةٍ مِنْ الْمُهَاجِرِينَ فَقَالَ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ ذَا طَوْلٍ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلطَّرْفِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَا فَإِنَّ الصَّوْمَ لَهُ وِجَاءٌ

412. Pričali su nam Muhammed b. Džafer, Behz i Hadžadž, da im je ispričao Šube, koji je čuo Alkamu b. Merseda, kako prenosi od Seida b. Ubejde, on od Ebu Abdurrahmana es-Sulemija, on od Osmana b. Affana, r.a., a on od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Najbolji od vas je onaj ko podučava Kur'anu i ko uči Kur'an."

Muhammed b. Džafer i Hadžadž kažu da je Abdrrahman rekao: „To me je dovelo na ovaj položaj."

Hadžadž kaže da je Šube rekao: „Ebu Abdurrahman nije

٤١٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ وَبَهْزٌ وَحَجَّاجٌ قَالُوا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ عَلْقَمَةَ بْنَ مَرْثَدٍ يُحَدِّثُ عَنْ سَعْدِ بْنِ عُبَيْدَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ السُّلَمِيِّ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ خَيْرَكُمْ مَنْ عَلَّمَ الْقُرْآنَ أَوْ تَعَلَّمَهُ

قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ وَحَجَّاجٌ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ فَذَاكَ الَّذِي أَقْعَدَنِي هَذَا الْمَقْعَدَ قَالَ حَجَّاجٌ

1 Hadis je vjerodostojan, a njegovi prenosioci su povjerljivi.

slušao od Osmana, niti od Abdullaha, ali je slušao od Alije.“

قَالَ شُعْبَةُ وَلَمْ يَسْمَعْ أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ مِنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَلَا مِنْ عَبْدِ اللَّهِ وَلَكِنْ قَدْ سَمِعَ مِنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ أَبِي وَقَالَ بَهْزٌ عَنْ شُعْبَةَ قَالَ عَلْقَمَةُ بْنُ مَرْثَدٍ أَخْبَرَنِي وَقَالَ خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

Moj otac je rekao (Imam Ahmed) da je Behz prenio od Šube, da ga je obavijestio Alkama b. Mersed i rekao: „Najbolji od vas je onaj ko nauči Kur’an i koji njemu podučava.“[1]

413. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Šube, kojeg je obavijestio Alkame b. Mersed i rekao: „...ko nauči Kur’an i njemu podučava.“

٤١٣ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ أَخْبَرَنِي عَلْقَمَةُ بْنُ مَرْثَدٍ وَقَالَ فِيهِ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ أَوْ عَلَّمَهُ

414. Pričali su nam Muhammed b. Džafer i Hadžadž, da im je ispričao Šube, od Amra b. Dinara, da je čuo nekog čovjeka kako prenosi od Osmana b. Affana, r.a., on od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: „Neki čovjek je bio tolerantan u kupovini i prodaji, u naplati duga i potraživanju, pa ga je Allah uveo u Džennet.“[2]

٤١٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ وَحَجَّاجٌ قَالَا حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ عَمْرِو بْنِ دِينَارٍ قَالَ سَمِعْتُ رَجُلًا يُحَدِّثُ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كَانَ رَجُلٌ سَمْحًا بَائِعًا وَمُبْتَاعًا وَقَاضِيًا وَمُقْتَضِيًا فَدَخَلَ الْجَنَّةَ

415 Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Seid, od Katade, on od Mu-

٤١٥ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ مُسْلِمِ بْنِ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab jer je nepoznat čovjek od koga prenosi Amr. Hadis s ovim senedom bilježe i Tajalisi (78) i Begavi (1697).

slima b. Jesara, on od Humrana b. Ebana, on od Osmana b. Affana, r.a., kako je zatražio vodu, pa je uzeo abdest, ispirajući usta i nos, zatim je oprao lice tri puta, zatim ruke s laktovima tri puta, zatim je potro glavu i gornju stranu stopala.[1] Zatim se nasmijao, pa reče svojim prijateljima: „Zar me nećete pitati zbog čega sam se nasmijao?“ Oni upitaše: „Pa šta te je nasmijalo, vladaru pravovjernih?“ „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako je zatražio vode, blizu ovog mjesta, pa se abdestio kao i ovo ja, zatim se nasmijao i upitao nas: ‘Zar me nećete pitati zašto sam se nasmijao?’ Ashabi su upitali: ‘Šta te je nasmijalo, Allahov Poslaniče?’ On je rekao: ‘Doista, kada Allahov rob uzme abdest, pa opere lice, Allah njime briše sve grijehe koje je počinio svojim licem, i kada opere podlaktice biva isto tako, kada potre glavu biva isto tako, a kada opere noge biva isto tako.’“[2]

يَسَارٍ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ دَعَا بِمَاءٍ فَتَوَضَّأَ وَمَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَذِرَاعَيْهِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا وَمَسَحَ بِرَأْسِهِ وَظَهْرِ قَدَمَيْهِ ثُمَّ ضَحِكَ فَقَالَ لِأَصْحَابِهِ أَلَا تَسْأَلُونِي عَمَّا أَضْحَكَنِي فَقَالُوا مِمَّ ضَحِكْتَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَا بِمَاءٍ قَرِيبًا مِنْ هَذِهِ الْبُقْعَةِ فَتَوَضَّأَ كَمَا تَوَضَّأْتُ ثُمَّ ضَحِكَ فَقَالَ أَلَا تَسْأَلُونِي مَا أَضْحَكَنِي فَقَالُوا مَا أَضْحَكَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا دَعَا بِوَضُوءٍ فَغَسَلَ وَجْهَهُ حَطَّ اللَّهُ عَنْهُ كُلَّ خَطِيئَةٍ أَصَابَهَا بِوَجْهِهِ فَإِذَا غَسَلَ ذِرَاعَيْهِ كَانَ كَذَلِكَ وَإِنْ مَسَحَ بِرَأْسِهِ كَانَ كَذَلِكَ وَإِذَا طَهَّرَ قَدَمَيْهِ كَانَ كَذَلِكَ

416 Pričao nam je Behz, da

٤١٦ - حَدَّثَنَا بَهْزٌ أَخْبَرَنَا

1 Jer je nosio mestve.

2 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija. Verzije ovog hadisa postoje i kod Muslima (244).

ga je obavijestio Mehdi b. Mejmun, kome je ispričao Muhammed b. Abdullah b. Ebu Jakub, od Hasana b. Sada, štićenika Hasana b. Alija, on od Rebbaha, da je rekao: „Porodica me je oženila s jednom robinjom Bizantijkom. Imao sam odnos s njom i ona mi je rodila crnog dječaka poput mene, pa sam mu dao ime Abdullah. Zatim sam ponovo imao odnos s njom i opet mi je rodila crnog dječaka poput mene, pa sam ga nazvao imenom Ubejdullah. Pa je obmanuo jedan rob moje porodice Bizantinac po imenu Johanes, te su razgovarali nešto na njihovom jeziku. Ona je rodila dijete koje je bilo poput geka (vrsta guštera), pa sam je upitao: 'Šta je ovo?' Ona je odgovorila: 'To je Johanesovo dijete.' Slučaj smo iznijeli pred vladara pravovjernih Osmana b. Affana, r.a., - Mehdi kaže: „Smatram da je rekao..." On ih je pitao, a oni su mu priznali, a on ih upita: 'Jeste li zadovoljni da vam presudim presudom Allahovog Posanika, s.a.v.s.? Allahov Poslanik, s.a.v.s., je

مَهْدِيُّ بْنُ مَيْمُونٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْقُوبَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ سَعْدٍ مَوْلَى حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ رَبَاحٍ قَالَ

زَوَّجَنِي أَهْلِي أَمَةً لَهُمْ رُومِيَّةً فَوَقَعْتُ عَلَيْهَا فَوَلَدَتْ لِي غُلَامًا أَسْوَدَ مِثْلِي فَسَمَّيْتُهُ عَبْدَ اللَّهِ ثُمَّ وَقَعْتُ عَلَيْهَا فَوَلَدَتْ لِي غُلَامًا أَسْوَدَ مِثْلِي فَسَمَّيْتُهُ عُبَيْدَ اللَّهِ ثُمَّ طَبِنَ لَهَا غُلَامٌ لِأَهْلِي رُومِيٌّ يُقَالُ لَهُ يُوحَنَّسُ فَرَاطَنَهَا بِلِسَانِهِ قَالَ فَوَلَدَتْ غُلَامًا كَأَنَّهُ وَزَغَةٌ مِنْ الْوَزَغَاتِ فَقُلْتُ لَهَا مَا هَذَا قَالَتْ هُوَ لِيُوحَنَّسَ

قَالَ فَرُفِعْنَا إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

قَالَ مَهْدِيٌّ أَحْسَبُهُ قَالَ سَأَلَهُمَا فَاعْتَرَفَا

فَقَالَ أَتَرْضَيَانِ أَنْ أَقْضِيَ بَيْنَكُمَا بِقَضَاءِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَالَ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

presudio da dijete pripada onome u čijoj postelji se rodi, a bludniku pripada kamen." Smatram da je rekao: 'Pa ih je oboje izbičevao, jer su bili robovi.'"[1]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى أَنَّ الْوَلَدَ لِلْفِرَاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرَ قَالَ مَهْدِيٌّ وَأَحْسَبُهُ قَالَ جَلَدَهَا وَجَلَدَهُ وَكَانَا مَمْلُوكَيْنِ

417. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Šejban Ebu Muhammed, da mu je ispričao Mehdi b. Mejmun, kome je ispričao Muhammed b. Abdullah b. Ebu Jakub, od Hasana b. Sada, on od Rebbaha, pa je spomenuo hadis...: „Te smo slučaj iznijeli pred vladarom pravovjernih, Osmanom b. Affanom, a on je rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je presudio da dijete pripada postelji u kojoj je rođeno...'" te je spomenuo hadis sličnog značenja.[2]

٤١٧ - حَدَّثَنَا شَيْبَانُ أَبُو مُحَمَّدٍ حَدَّثَنَا مَهْدِيُّ بْنُ مَيْمُونٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْقُوبَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ رَبَاحٍ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ قَالَ فَرَفَعْتُهُمَا إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى أَنَّ الْوَلَدَ لِلْفِرَاشِ فَذَكَرَ مِثْلَهُ

418. Pričao nam je Ebu Kamil, da mu je ispričao Ibrahim b. Sad, njemu Ibn Šihab, a on prenio od Ata' b. Jezida, on od Humrana, koji je ispričao kako je Osman na Mekaidu zatražio vode, te je polio po desnoj ruci

٤١٨ - حَدَّثَنَا أَبُو كَامِلٍ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ يَعْنِي ابْنَ سَعْدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ شِهَابٍ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ حُمْرَانَ قَالَ دَعَا عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِمَاءٍ وَهُوَ عَلَى الْمَقَاعِدِ فَسَكَبَ

1 Sened hadisa je slab.
2 Sened hadisa je slab.

i oprao je, zatim je ruku stavio u posudu uzimajući vode i oprao svoje šake tri puta. Zatim je oprao lice tri puta, zatim je isprao usta i nos te je oprao i podlaktice do laktova tri puta. Zatim je potro glavu, a nakon toga oprao stopala do članaka tri puta. Nakon toga je rekao kako je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Ko se abdesti na ovakav način zatim klanja dva rekata, odaganjajući od sebe šejtanska došaptavanja, Allah će mu oprostiti grijehe koje je počinio.“[1]

عَلَى يَمِينِهِ فَغَسَلَهَا ثُمَّ أَدْخَلَ يَمِينَهُ فِي الْإِنَاءِ فَغَسَلَ كَفَّيْهِ ثَلَاثًا ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثَ مِرَارٍ وَمَضْمَضَ وَاسْتَنْثَرَ وَغَسَلَ ذِرَاعَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ ثُمَّ غَسَلَ رِجْلَيْهِ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ثَلَاثَ مِرَارٍ ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَوَضَّأَ نَحْوَ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ فِيهِمَا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

419. Pričao nam je Ibrahim b. Nadr et-Tirmizi, da mu je ispričao Ibrahim b. Sad, od Ibn Šihaba, on od Ata' b. Jezida, on od Humrana, Osmanovog štićenika, da je vidio Osmana kako traži posudu s vodom, pa je spomenuo hadis poput ovoga.[2]

٤١٩ - حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ نَصْرٍ التِّرْمِذِيُّ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ أَنَّهُ رَأَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَعَا بِإِنَاءٍ فَذَكَرَ نَحْوَهُ

420. Pričao nam je Ebu Katan, da mu je ispričao Ju-

٤٢٠ - حَدَّثَنَا أَبُو قَطَنٍ حَدَّثَنَا يُونُسُ يَعْنِي ابْنَ أَبِي إِسْحَاقَ عَنْ أَبِيهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježe ga Buhari (159), Muslim (4. 226) i drugi.

2 Hadis je vjerodostojan na osnovu prethodnih verzija.

عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ أَشْرَفَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مِنْ الْقَصْرِ وَهُوَ مَحْصُورٌ فَقَالَ أَنْشُدُ بِاللَّهِ مَنْ شَهِدَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ حِرَاءٍ إِذْ اهْتَزَّ الْجَبَلُ فَرَكَلَهُ بِقَدَمِهِ ثُمَّ قَالَ اسْكُنْ حِرَاءُ لَيْسَ عَلَيْكَ إِلَّا نَبِيٌّ أَوْ صِدِّيقٌ أَوْ شَهِيدٌ وَأَنَا مَعَهُ فَانْتَشَدَ لَهُ رِجَالٌ قَالَ أَنْشُدُ بِاللَّهِ مَنْ شَهِدَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ بَيْعَةِ الرِّضْوَانِ إِذْ بَعَثَنِي إِلَى الْمُشْرِكِينَ إِلَى أَهْلِ مَكَّةَ قَالَ هَذِهِ يَدِي وَهَذِهِ يَدُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَبَايَعَ لِي فَانْتَشَدَ لَهُ رِجَالٌ

قَالَ أَنْشُدُ بِاللَّهِ مَنْ شَهِدَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يُوَسِّعُ لَنَا بِهَذَا الْبَيْتِ فِي الْمَسْجِدِ بِبَيْتٍ فِي الْجَنَّةِ فَابْتَعْتُهُ مِنْ مَالِي فَوَسَّعْتُ بِهِ الْمَسْجِدَ فَانْتَشَدَ لَهُ رِجَالٌ قَالَ وَأَنْشُدُ بِاللَّهِ مَنْ شَهِدَ

nus – b. Ebu Ishak – od svog oca, a on od Ebu Seleme b. Abdurrahmana, da je rekao: „Dok je Osman bio opkoljen, pogledao je iz svoje rezidencije i rekao: ‘Kunem vas Allahom, ko će posvjedočiti da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na dan Hire, kada se brdo pod nama zatreslo udario brdo nogom i kazao: ‘Smiri se, Hira! Na tebi su Vjerovjesnik, Iskreni i šehid.’[1] A ja sam bio s njim. Pa mu posvjedoči grupa ljudi.

Zatim je nastavio: ‘Kunem vas Allahom ko je bio svjedok kada me je Allahov Poslanik, s.a.v.s., poslao na dan prisege pod drvetom u Meku, mekanskim mušricima, pa je rekao: ‘Ovo je moja ruka, a ovo je Osmanova ruka.’ Pa je dao prisegu za mene. I to mu posvjedoči grupa ljudi.

‘Tako vam Allaha, ko je bio svjedok kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Ko će otkupiti ovu kuću i proširiti nam mesdžid, izgradit će mu se kuća u Džennetu,’ pa sam je otkupio mojim imetkom i proširio mesdžid. Pa mu posvjedoči

1 Iskeni je Ebu Bekr, a Šehid Osman, r.a. (op.rec.)

grupa ljudi.

‘Tako vam Allaha, ko je bio svjedok kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na dan opremanja vojske za bitku na Tebuku rekao: ‘Ko će udijeliti nafaku koja će mu biti primljena.’ Pa sam opremio pola vojske mojim imetkom. I to mu posvjedoči grupa ljudi.

‘Tako vam Allaha, ko je bio svjedok kada je voda bunara Ruma prodavana putnicima, pa sam ga ja otkupio svojim imetkom te ga dozvolio putnicima?’ Pa mu i to posvjedoči grupa ljudi.”[1]

421. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Zuhrija, on od Ata’a b. Jezida el-Lejsija, on od Humrana b. Ebana, da je vidio Osmana b. Affana kako uzima abdest pa je svoje ruke pokvasio tri puta i oprao ih, zatim je isprao usta i nos, zatim je oprao lice tri puta. Zatim je oprao desnu ruku do lakta, pa i lijevu tako, zatim je potrao glavu i oprao desnu, a zatim lijevu nogu po tri puta. Zatim je rekao: „Vidio sam

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ جَيْشِ الْعُسْرَةِ قَالَ مَنْ يُنْفِقُ الْيَوْمَ نَفَقَةً مُتَقَبَّلَةً فَجَهَّزْتُ نِصْفَ الْجَيْشِ مِنْ مَالِي قَالَ فَانْتَشَدَ لَهُ رِجَالٌ

وَأَنْشُدُ بِاللَّهِ مَنْ شَهِدَ رُومَةَ يُبَاعُ مَاؤُهَا ابْنَ السَّبِيلِ فَابْتَعْتُهَا مِنْ مَالِي فَأَبَحْتُهَا لِابْنِ السَّبِيلِ قَالَ فَانْتَشَدَ لَهُ رِجَالٌ

٤٢١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَزِيدَ اللَّيْثِيِّ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ قَالَ SAرَأَيْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تَوَضَّأَ فَأَفْرَغَ عَلَى يَدَيْهِ ثَلَاثًا فَغَسَلَهُمَا ثُمَّ مَضْمَضَ وَاسْتَنْثَرَ ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا ثُمَّ غَسَلَ يَدَهُ الْيُمْنَى إِلَى الْمِرْفَقِ ثَلَاثًا ثُمَّ الْيُسْرَى مِثْلَ ذَلِكَ ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ ثُمَّ غَسَلَ قَدَمَهُ الْيُمْنَى ثَلَاثًا ثُمَّ الْيُسْرَى مِثْلَ

1 Hadis je vjerodostojan, a njegovi prenosioci pouzdani.

ذَلِكَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ نَحْوًا مِنْ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ قَالَ مَنْ تَوَضَّأَ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ لَا يُحَدِّثُ فِيهِمَا نَفْسَهُ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako je uzeo abdest kao i ovo ja sada, a zatim je rekao: 'Ko uzme abdest kao ovo ja sada, zatim klanja dva rekata odagonjajući od sebe ružne misli, bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio.'"[1]

٤٢٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ قَالَ أَرْسَلَ عُمَرُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ إِلَى أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَيَكْحَلُ عَيْنَيْهِ وَهُوَ مُحْرِمٌ أَوْ بِأَيِّ شَيْءٍ يُكَحِّلُهُمَا وَهُوَ مُحْرِمٌ فَأَرْسَلَ إِلَيْهِ أَنْ يُضَمِّدَهُمَا بِالصَّبِرِ فَإِنِّي سَمِعْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يُحَدِّثُ ذَلِكَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

422. Pričao nam je Abdurrezzak, da ga je obavijestio Mamer, od Ejjuba, on od Nafia, on od Nubejha b. Vehba, da je Omer b. Ubejdullah, poslao pitanje Ebanu b. Osmanu, da li da stavlja surmu na oči dok je u ihramima? Ili čime da stavlja surmu dok je pod ihramima? Pa mu je odgovorio da ih namaže sabirom (vrsta surme), jer je čuo Osmana b. Affana kako prenosi to od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.[2]

٤٢٣ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا عِمْرَانُ بْنُ حُدَيْرٍ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ عُبَيْدٍ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

423. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ubejdullah b. Amr, kome je ispričao Osman b. Omer, a njemu Imran b. Hudejr, od Abdulmelika b. Ubejda, on od Humrana b. Ebana, on od Osmana b.

1 Hadis je vjerodostojan i već je citiran pod brojem 418.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.

Affana da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko istinski spozna da je namaz istina i obaveza, ući će u Džennet.“[1]

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ عَلِمَ أَنَّ الصَّلَاةَ حَقٌّ وَاجِبٌ دَخَلَ الْجَنَّةَ

424. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ebu Bekr el-Mukaddemi, a njemu Ebu Mašer – a on je el-Bera, i njegovo ime je Jusuf b. Jezid – da mu je ispričao Ibn Harmele, od Seida b. Musejjeba, da je rekao: „Osman je krenuo obaviti hadždž i kada su prešli jedan dio puta, Alija je obaviješten da je Osman zabranio njegovoj grupi da obave temetu' umru s hadždžom. Alija reče svojoj grupi: 'Kada on pođe, pođite i vi.' Pa je Alija sa svojim prijateljima zanijetio umru, a Osman im nije ništa rekao. Alija mu se obratio: 'Zar nisam obaviješten da si zabranio obavljanje temetu' hadždža, zar Poslanik, s.a.v.s., nije obavljao temetu' hadždž?' Prenosilac kaže: „Ne znam šta mu je Osman odgovorio.“[2]

٤٢٤ - حَدَّثَنَا عَبْد اللهِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ الْمُقَدَّمِيُّ حَدَّثَنِي أَبُو مَعْشَرٍ يَعْنِي الْبَرَّاءَ وَاسْمُهُ يُوسُفُ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا ابْنُ حَرْمَلَةَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ قَالَ حَجَّ عُثْمَانُ حَتَّى إِذَا كَانَ فِي بَعْضِ الطَّرِيقِ أُخْبِرَ عَلِيٌّ أَنَّ عُثْمَانَ نَهَى أَصْحَابَهُ عَنِ التَّمَتُّعِ بِالْعُمْرَةِ وَالْحَجِّ فَقَالَ عَلِيٌّ لِأَصْحَابِهِ إِذَا رَاحَ فَرُوحُوا فَأَهَلَّ عَلِيٌّ وَأَصْحَابُهُ بِعُمْرَةٍ فَلَمْ يُكَلِّمْهُمْ عُثْمَانُ فَقَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَلَمْ أُخْبَرْ أَنَّكَ نَهَيْتَ عَنِ التَّمَتُّعِ أَلَمْ يَتَمَتَّعْ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَمَا أَدْرِي مَا أَجَابَهُ عُثْمَانُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

425. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao

٤٣٥ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مَالِكِ

1 Sened hadisa je slab. Bilježi ga i Bezzar (439, 440).

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija.

Mamer, od Zuhrija, on od Malika b. Evsa b. Hadesana, koji je kazao da je po njega poslao Omer b. Hattab, r.a.: "Dok sam ja bio kod njega dođe mu Jerfe', njegov štićenik i reče: 'Osman, Abdurrahman, Sad i Zubejr b. Avvam – ne znam da li je spomenuo i Talhu ili ne – traže od tebe dozvolu da uđu. On im je dozvolio. Prošao je sat, a sluga ponovo dođe i reče: 'Abbas i Alija traže dozvolu da uđu.' I njima je dozvolio. Pa kada su ušli, Abbas reče: 'Vladaru pravovjernih, presudi između mene i ovoga.' Oni su se tada sporili oko imanja Benu Nadira, koje je Uzvišeni dodijelio Svome Poslaniku. Tada ljudi povikaše: 'Vladaru pravovjernih, presudi im, i odmori ih jednog od drugoga. Ovaj proces se odužio.' Omer tada reče: 'Kunem vas Allahom, čijom dozvolom opstoje nebesa i Zemlja, zar ne znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Mi se ne naslijeđujemo, ono što iza sebe ostavimo daje se kao sadaka?' Ljudi rekoše: 'Sigurno je tako rekao.' I njima

بْنِ أَوْسِ بْنِ الْحَدَثَانِ قَالَ أَرْسَلَ إِلَيَّ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَبَيْنَا أَنَا كَذَلِكَ إِذْ جَاءَهُ مَوْلَاهُ يَرْفَأُ فَقَالَ هَذَا عُثْمَانُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ وَسَعْدٌ وَالزُّبَيْرُ بْنُ الْعَوَّامِ قَالَ وَلَا أَدْرِي أَذَكَرَ طَلْحَةَ أَمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ عَلَيْكَ قَالَ ائْذَنْ لَهُمْ ثُمَّ مَكَثَ سَاعَةً ثُمَّ جَاءَ فَقَالَ هَذَا الْعَبَّاسُ وَعَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا يَسْتَأْذِنَانِ عَلَيْكَ قَالَ ائْذَنْ لَهُمَا فَلَمَّا دَخَلَ الْعَبَّاسُ قَالَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ اقْضِ بَيْنِي وَبَيْنَ هَذَا وَهُمَا حِينَئِذٍ يَخْتَصِمَانِ فِيمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَمْوَالِ بَنِي النَّضِيرِ فَقَالَ الْقَوْمُ اقْضِ بَيْنَهُمَا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَأَرِحْ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْ صَاحِبِهِ فَقَدْ طَالَتْ خُصُومَتُهُمَا فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنْشُدُكُمْ اللَّهَ الَّذِي بِإِذْنِهِ تَقُومُ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا صَدَقَةٌ قَالُوا قَدْ

dvojici je kazao slično, pa su rekli: 'Da.'

Tako mi Allaha, obavijestit ću vas o ovome posjedu, to je ono što je Uzvišeni Allah dao posebno Svome Poslaniku i nikome drugome i kazao: *A vi niste kasom tjerali ni konje ni kamile radi onoga što je Allah od njih, kao plijen, darovao Poslaniku Svome.* (el-Hašr, 6) Ovo je bilo posebno za Poslanika, s.a.v.s. On ga nije koristio mimo vas niti ga je samo za sebe prisvojio, već vam je podijelio i među vama je rasprostranio dok od toga nije ostao ovaj imetak. Od njega je izdržavao porodicu godinu, a nakon toga ga učinio Allahovim imetkom. Kada je Poslanik, s.a.v.s., preselio, Ebu Bekr, r.a., je rekao: 'Ja sam Poslanikov opunomoćenik i sa njom ću postupati onako kako je postupao i Allahov Poslanik, s.a.v.s.'"[1]

قَالَ ذَلِكَ وَقَالَ لَهُمَا مِثْلَ ذَلِكَ فَقَالَا نَعَمْ قَالَ فَإِنِّي سَأُخْبِرُكُمْ عَنْ هَذَا الْفَيْءِ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَصَّ نَبِيَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْهُ بِشَيْءٍ لَمْ يُعْطِهِ غَيْرَهُ فَقَالَ ﴿وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ﴾ وَكَانَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاصَّةً وَاللَّهِ مَا احْتَازَهَا دُونَكُمْ وَلَا اسْتَأْثَرَ بِهَا عَلَيْكُمْ لَقَدْ قَسَمَهَا بَيْنَكُمْ وَبَثَّهَا فِيكُمْ حَتَّى بَقِيَ مِنْهَا هَذَا الْمَالُ فَكَانَ يُنْفِقُ عَلَى أَهْلِهِ مِنْهُ سَنَةً ثُمَّ يَجْعَلُ مَا بَقِيَ مِنْهُ مَجْعَلَ مَالِ اللَّهِ فَلَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا وَلِيُّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَهُ أَعْمَلُ فِيهَا بِمَا كَانَ يَعْمَلُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهَا

426. Pričao nam je Abdullah. da mu je ispričao Ismail Ebu Mamer, kome je ispri-

٤٢٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ أَبُو مَعْمَرٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima i hadis je već citiran u skraćenoj verziji pod brojem 333.

čao Jahja b. Sulejm et-Taifi, od Ismaila b. Umejje, on od Musa b. Imrana b. Mennaha, on od Ebana b. Osmana, da je Osman vidio dženazu, pa je ustao ispred nje i rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako je vidio dženazu i ustao.“[1]

سُلَيْمٍ الطَّائِفِيُّ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أُمَيَّةَ عَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ بْنِ مَنَّاحٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّهُ رَأَى جَنَازَةً فَقَامَ إِلَيْهَا وَقَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى جَنَازَةً فَقَامَ لَهَا

427. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ebu Bekr, njemu Halid b. Haris, kome je ispričao Ibn Ebi Zi'b od Seida b. Abdullaha b. Kariza, on od Ebu Ubejde da je rekao: „Zatekao sam Aliju i Osmana, r.a., kako klanjaju na danu Ramazanskog i Kurbanskog bajrama, nakon što su klanjali, okrenuli su se i opominjali ljude. Kazali su:

'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je

٤٢٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ الْحَارِثِ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذِئْبٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ قَارِظٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ قَالَ شَهِدْتُ عَلِيًّا وَعُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا فِي يَوْمِ الْفِطْرِ وَالنَّحْرِ يُصَلِّيَانِ ثُمَّ يَنْصَرِفَانِ فَيُذَكِّرَانِ النَّاسَ فَسَمِعْتُهُمَا يَقُولَانِ نَهَى رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ صَوْمِ

1 Hadis je hasen zbog drugih verzija.bilježe ga i Buhari (1311) i Muslim (960). Ibn Hadžer u *Fethu* kaže: „Islamski pravnici se razilaze da li treba ustajati pred dženazom. Većina ashaba i tabiina smatrala je da je to poželjno, kao što prenosi Ibn Munzir. Ovo je stav Evzaije, Ahmeda, Ishaka, Muhammeda b. Hasana. Neki iz generacije selefa kažu da je obaveza ustajati i to dokazuju predanjem Seida od Ebu Hurejre u kome se navodi da Poslanik, s.a.v.s., nikada nije zatekao dženazu sjedeći. Malik, Ebu Hanife i Šafija smatraju da je ovaj propis derogiran hadisom kojeg bilježe Ahmed (623) i Muslim (962) od Alije da je rekao: „Poslanik, s.a.v.s., je ustajao kada bi naišla dženaza i naređivao nam to, a kasnije je sjedio i naređivao nam da sjedimo.“ Šafija je kazao: „Stajanje je moglo biti ili derogirano ili u datom trenutku naređeno zbog nekog razloga. Bilo šta da je u pitanju, potvrđeno je da je on taj postupak kasnije ostavio. Dokaz je zadnji postupak koji je uradio, a meni je draže sjedenje.“

zabranio post ova dva blagdana.'"[1]

428. Pričao nam je Muhammed b. Bekr, da ga je obavijestio Ibn Džurejdž, kome je ispričao Ibn Šihab, od Ata' b. Jezida el-Džundeija, da je čuo Humrana, štićenika Osmana b. Affana kako kaže: „Vidio sam vladara pravovjernih Osmana kako uzima abdest i kako nasipa vodu na ruke tri puta, zatim tri puta ispira nos i usta..." pa je spomenuo hadis sličan Mamerovom hadisu.[2]

429. Pričao nam je Jezid b. Harun, da ga je obavijestio Džurejdži, od Urve b. Kabisa, od nekog Ensarije, a on od svog oca, da je Osman, r.a., rekao: „Zar nećete da vam pokažem kakav je bio Poslanikov, s.a.v.s., abdest?" „Svakako" – odgovorili su. Zatim zatraži posudu s vodom. Opra usta tri pita, zatim nos tri puta, lice tri puta, podlaktice po tri puta, potra glavu i opra stopala po tri puta. Zatim reče: 'Znaj-

هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ

٤٢٨ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ حَدَّثَنِي ابْنُ شِهَابٍ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَزِيدَ الْجُنْدَعِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَأَيْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانَ يَتَوَضَّأُ فَأَهْرَاقَ عَلَى يَدَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ اسْتَنْثَرَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَمَضْمَضَ ثَلَاثًا وَذَكَرَ الْحَدِيثَ مِثْلَ مَعْنَى حَدِيثِ مَعْمَرٍ

٤٢٩ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ أَنْبَأَنَا الْجُرَيْرِيُّ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ قَبِيصَةَ عَنْ رَجُلٍ مِنْ الْأَنْصَارِ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

قَالَ أَلَا أُرِيكُمْ كَيْفَ كَانَ وُضُوءُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالُوا بَلَى فَدَعَا بِمَاءٍ فَتَمَضْمَضَ ثَلَاثًا وَاسْتَنْثَرَ ثَلَاثًا وَغَسَلَ وَجْهَهُ وَذِرَاعَيْهِ ثَلَاثًا وَمَسَحَ بِرَأْسِهِ وَغَسَلَ قَدَمَيْهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan. Bilježi ga i Nesai (2788). Hadis je citiran pod brojem 421.

2 Sened ovog hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ وَاعْلَمُوا أَنَّ الْأُذُنَيْنِ مِنْ الرَّأْسِ ثُمَّ قَالَ قَدْ تَحَرَّيْتُ لَكُمْ وُضُوءَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

te da su uši dio glave.’ Zatim dodade: ‘Predočio sam vam abdest Allahovog Poslanika, s.a.v.s.’“[1]

٤٣٠ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ يُوسُفَ حَدَّثَنَا عَوْفٌ الْأَعْرَابِيُّ عَنْ مَعْبَدٍ الْجُهَنِيِّ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ

قَالَ كُنَّا عِنْدَ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَدَعَا بِمَاءٍ فَتَوَضَّأَ فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ وُضُوئِهِ تَبَسَّمَ فَقَالَ هَلْ تَدْرُونَ مِمَّا ضَحِكْتُ قَالَ فَقَالَ تَوَضَّأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَمَا تَوَضَّأْتُ ثُمَّ تَبَسَّمَ ثُمَّ قَالَ هَلْ تَدْرُونَ مِمَّ ضَحِكْتُ قَالَ قُلْنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ

قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَوَضَّأَ فَأَتَمَّ وُضُوءَهُ ثُمَّ دَخَلَ فِي صَلَاتِهِ فَأَتَمَّ صَلَاتَهُ خَرَجَ مِنْ صَلَاتِهِ كَمَا خَرَجَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ مِنْ الذُّنُوبِ

430. Pričao nam je Ishak b. Jusuf, da mu je ispričao Auf el-Earabi, od Mabeda el-Džuhenija, on od Humrana b. Ebana, koji je ispričao da je bio kod Osmana b. Affana kada je zatražio posudu s vodom, te je uzeo abdest. Nakon što je završio, nasmijao se i upitao nas: „Znate li zašto sam se nasmijao?“ – pa je nastavio: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., se abdestio kao što sam se ovo ja abdestio, zatim se nasmijao i upitao: ‘Znate li šta me je nasmijalo?’ Mi smo rekli: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’ On reče: ‘Kada se Allahov rob abdesti i upotpuni abdest, zatim stupi u namaz i upotpuni namaz, izađe iz namaza kao što izađe iz majčine utrobe čist od grijeha.’“[2]

٤٣١ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ شَقِيقٍ

431. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Šube, koji je

1 Hadis je hasen zbog drugh verzija, a ovaj sened je slab, jer je Ensarija nepoznat.
2 Sened hadisa je vjerodostojan, a njegovi prenosioci pouzdani.

prenio od Katade, da je čuo Abdullaha b. Šekika, da je kazao: „Osman, r.a., je zabranio mut'u (temetu' hadždž), a Alija je dozvolio ovu vrstu hadždža. Na to mu je Osman nešto prigovorio, a Alija reče: 'Zar ne znaš da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., tako radio?' Osman odgovori: 'Da, ali mi smo tada bili u stanju straha.'"[1]

Šube kaže: „Rekao sam Katadi: 'Od čega je bio njihov strah?' On odgovori: 'Ne znam.'"

يَقُولُ كَانَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَنْهَى عَنْ الْمُتْعَةِ وَعَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُفْتِي بِهَا فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَوْلًا فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَلَ ذَلِكَ قَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَجَلْ وَلَكِنَّا كُنَّا خَائِفِينَ قَالَ شُعْبَةُ فَقُلْتُ لِقَتَادَةَ مَا كَانَ خَوْفُهُمْ قَالَ لَا أَدْرِي

432. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Katade, da je Abdullah b. Šekik, rekao: „Osman je zabranjivao temetu' hadždž, a Alija naređivao. Osman je na to nešto kazao Aliji, a on mu reče: 'Ti znaš da smo s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., obavljali temetu' hadždž.' Osman odgovori: 'Ali smo se bojali.'"[2]

٤٣٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ شَقِيقٍ كَانَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَنْهَى عَنْ الْمُتْعَةِ وَعَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَأْمُرُ بِهَا فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لِعَلِيٍّ قَوْلًا ثُمَّ قَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّا قَدْ تَمَتَّعْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَجَلْ وَلَكِنَّا كُنَّا خَائِفِينَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima i bilježi ga i Muslim (1223).

2 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima i bilježi ga Muslim (158, 1223).

433. Pričao nam je Revh, da mu je ispričao Kehmes, od Musaba b. Sabita b. Abdullaha b. Zubejra da je Osman b. Affan, kazao, držeći hutbu sa svog minbera: „Ispričat ću vam hadis od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a da vam ga ispričam do sada jedino me je sprječavala želja da budete u mojoj blizini. Čuo sam ga da kaže: 'Straža jedne noći na Allahovom putu vrjednija je od hiljadu noći provedenih u noćnom namazu i dana provedenih u postu.'"[1]

٤٣٣ - حَدَّثَنَا رَوْحٌ حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ عَنْ مُصْعَبِ بْنِ ثَابِتِ عَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ قَالَ قَالَ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ يَخْطُبُ عَلَى مِنْبَرِهِ إِنِّي مُحَدِّثُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا كَانَ يَمْنَعُنِي أَنْ أُحَدِّثَكُمْ إِلَّا الضَّنُّ عَلَيْكُمْ وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ حَرَسُ لَيْلَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ لَيْلَةٍ يُقَامُ لَيْلُهَا وَيُصَامُ نَهَارُهَا

434. Pričao nam je Abdulkebir, od Abdulmedžida Ebu Bekra el-Hanefija, da mu je ispričao Abdulhamid – a on je Ibn Džafer – od svog oca, a on od Mahmuda b. Lebida, on od Osmana b. Affana, da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Ko sagradi džamiju radi Uzvišenog Allaha, Allah će mu sagraditi sličnu u Džennetu.'"[2]

٤٣٤ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْكَبِيرِ بْنُ عَبْدِ الْمَجِيدِ أَبُو بَكْرٍ الْحَنَفِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْحَمِيدِ يَعْنِي ابْنَ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مَحْمُودِ بْنِ لَبِيدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بَنَى اللَّهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ

1 Hadis je hasen/dobar, a ovaj sened je slab.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima, bilježe ga Buhari (450), Muslim (533, 24)

435. Pričao nam je Osman b. Omer, da mu je ispričao Ibn Ebi Zib, od Seida b. Halida b. Abdullaha b. Kariza, on od Ebu Ubejda, štićenika Abdurrahmana b. Ezhera, da je rekao: „Viđao sam Aliju i Osmana kako klanjaju bajram-namaze na Ramazanskom i na Kurbanskom bajramu. Zatim bi se okretali i upozoravali ljude. Čuo sam ih kako kažu: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio post ova dva dana.'"[1]

A čuo sam i Aliju kako kaže: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se u vašim kućama nađe išta od kurbana nakon trećeg dana."[2]

٤٣٥ - حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذِئْبٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ خَالِدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قَارِظٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ قَالَ رَأَيْتُ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَعُثْمَانَ يُصَلِّيَانِ يَوْمَ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى ثُمَّ يَنْصَرِفَانِ يُذَكِّرَانِ النَّاسَ قَالَ وَسَمِعْتُهُمَا يَقُولَانِ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صِيَامِ هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ قَالَ و سَمِعْتُ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَبْقَى مِنْ نُسُكِكُمْ عِنْدَكُمْ شَيْءٌ بَعْدَ ثَلَاثٍ

436. Pričao nam je Safvan b. Isa, od Muhammeda b. Abdullaha b. Ebu Merjema, da je rekao: „Ušao sam kod Ibn Dareta, štićenika Osmana b. Affana pa me je on čuo kako ispiram usta, te mi reče: 'Muhammede!' 'Odazivam ti se'

٤٣٦ - حَدَّثَنَا صَفْوَانُ بْنُ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى ابْنِ دَارَةَ مَوْلَى عُثْمَانَ قَالَ فَسَمِعَنِي أُمَضْمِضُ قَالَ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ قَالَ قُلْتُ لَبَّيْكَ قَالَ أَلَا

1 Sened hadisa je vjerodostojan, a bilježi ga i Bezzar (407)

2 Sened ovog dijela je kao i prethodni. Pitanje zadržavanja i konzumiranja kurbanskog mesa nakon trećeg dana je derogirano Džabirovim hadisom, kao što će biti pojašnjeno u Alijinom musnedu.

– rekoh. ‘Hoćeš li da te obavijestim o abdestu Allahovog Poslanika, s.a.v.s.? Vidio sam Osmana, dok je bio na Mekaidu, kako je zatražio vode, pa je isprao usta tri puta i isprao je nos tri puta. Nakon toga je tri puta oprao lice i obje podlaktice po tri puta. I glavu je potrao tri puta, a nakon toga oprao stopala, te reče: ‘Ko voli gledati kako je izgledao abdest Allahovog Poslanika, s.a.v.s., - pa ovako je izgledao!’“[1]

أُخْبِرُكَ عَنْ وُضُوءِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ رَأَيْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ بِالْمَقَاعِدِ دَعَا بِوَضُوءٍ فَمَضْمَضَ ثَلَاثًا وَاسْتَنْشَقَ ثَلَاثًا وَغَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَذِرَاعَيْهِ ثَلَاثًا وَمَسَحَ بِرَأْسِهِ ثَلَاثًا وَغَسَلَ قَدَمَيْهِ ثُمَّ قَالَ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى وُضُوءِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَهَذَا وُضُوءُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

437. Pričali su nam Sulejman b. Harb i Affan, da im je ispričao Hammad b. Zejd, a njemu Jahja b. Seid, od Ebu Umame b. Sehla, da je ispričao kako je bio kod Osmana kada je on bio opkoljen u kući. Pa je ušao na jedan ulaz, kada bi na njega ušao, njegove riječi bi čuo onaj ko je na Belatu. Ušao je na taj ulaz, došao kod nas i rekao nam: „Oni mi prijete ubistvom.“ Mi smo mu ka-

٤٣٧ - حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَعَفَّانُ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلٍ قَالَ كُنَّا مَعَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ مَحْصُورٌ فِي الدَّارِ فَدَخَلَ مَدْخَلًا كَانَ إِذَا دَخَلَهُ يَسْمَعُ كَلَامَهُ مَنْ عَلَى الْبَلَاطِ قَالَ فَدَخَلَ ذَلِكَ الْمَدْخَلَ وَخَرَجَ إِلَيْنَا فَقَالَ

1 Sened hadisa je hasen/dobar. Bilježe ga i Ebu Davud (107), Bezzar (418). Ebu Davud u komentaru ovog hadisa spominje da je broj od tri potiranja glave koji se spominje u ovom hadisu šaz-neutemeljen, jer svi vjerodostojni hadisi koji se prenose od Osmana o abdestu spominju pranje dijelova tijela po tri puta, a potiranje glave jedanput.

zali: „Allah vam je dovoljan, vladaru pravovjernih.“ On nastavi: „Zbog čega će me ubiti?! Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Krv muslimana nije dozvoljena, osim u tri slučaja: čovjek koji ode u nevjerstvo nakon što je bio musliman, vjenčana osoba koja počini blud, ili osoba koja nekoga ubije, pa zbog toga bude ubijene.’ Tako mi Allaha, od trenutka kako me je Allah uputio nisam ni zaželio druge vjere, nisam počinio blud nikada ni u džahilijetu ni u islamu, niti sam ikoga ubio! Pa, zbog čega će me ubiti?“[1]

إِنَّهُمْ يَتَوَعَّدُونِي بِالْقَتْلِ آنِفًا قَالَ قُلْنَا يَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ وَبِمَ يَقْتُلُونَنِي إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ رَجُلٌ كَفَرَ بَعْدَ إِسْلَامِهِ أَوْ زَنَى بَعْدَ إِحْصَانِهِ أَوْ قَتَلَ نَفْسًا فَيُقْتَلُ بِهَا

فَوَاللَّهِ مَا أَحْبَبْتُ أَنَّ لِي بِدِينِي بَدَلًا مُنْذُ هَدَانِي اللَّهُ وَلَا زَنَيْتُ فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا فِي إِسْلَامٍ قَطُّ وَلَا قَتَلْتُ نَفْسًا فَبِمَ يَقْتُلُونَنِي

438. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ubejdullah b. Omer el-Kavariri, kome je ispričao Hammad b. Zejd, njemu Jahja b. Seid, njemu Ebu Umame b. Sehl b. Hunejf, koji je rekao: „Zasigurno sam bio s Osmanom na dan kada je bio opkoljen u svojoj kući, pa smo ulazili na ulaz...“ Pa je spomenuo hadis sličan prethodnom i

٤٣٨ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ الْقَوَارِيرِيُّ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا أَبُو أُمَامَةَ بْنُ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ قَالَ إِنِّي لَمَعَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي الدَّارِ وَهُوَ مَحْصُورٌ وَقَالَ كُنَّا نَدْخُلُ مَدْخَلًا فَذَكَرَ الْحَدِيثَ مِثْلَهُ وَقَالَ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a bilježe ga i Šafija (96/2), Tajalisi (72), Darimi (2297), Ibn Madže (2533), Tirmizi (2158). Belat je mjesto u Medini između Poslanikove džamije i medinske pijace.

قَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ مِثْلَهُ أَوْ نَحْوَهُ

da je Osman rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako kaže...” Pa je spomenuo hadis sličan prethodnom.[1]

٤٣٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا الْقَاسِمُ يَعْنِي ابْنَ الْفَضْلِ حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ مُرَّةَ عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ قَالَ دَعَا عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نَاسًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيهِمْ عَمَّارُ بْنُ يَاسِرٍ فَقَالَ إِنِّي سَائِلُكُمْ وَإِنِّي أُحِبُّ أَنْ تَصْدُقُونِي نَشَدْتُكُمُ اللَّهَ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُؤْثِرُ قُرَيْشًا عَلَى سَائِرِ النَّاسِ وَيُؤْثِرُ بَنِي هَاشِمٍ عَلَى سَائِرِ قُرَيْشٍ فَسَكَتَ الْقَوْمُ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَوْ أَنَّ بِيَدِي مَفَاتِيحَ الْجَنَّةِ لَأَعْطَيْتُهَا بَنِي أُمَيَّةَ حَتَّى يَدْخُلُوا مِنْ عِنْدِ آخِرِهِمْ فَبَعَثَ إِلَى طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرِ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَلَا أُحَدِّثُكُمَا عَنْهُ يَعْنِي عَمَّارًا أَقْبَلْتُ

439. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao Kasim – znači Ibn Fadl – a njemu ispričao Amr b. Murre, od Salima b. Ebu Džada, koji je ispričao da je Osman b. Affan, r.a., pozvao ljude, ashabe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., među kojima je bio i Ammar b. Jasir, i rekao im: „Postavit ću vam pitanje i želim da potvrdite moje riječi. Kunem vas Allahom, zar ne znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., dao prednost Kurejšijama nad ostalim ljudima, Hašimovoj porodici nad ostalim Kurejšijama?“ Ljudi su šutjeli, a Osman reče: „Kada bih imao ključeve Dženneta, dao bih ih Benu Umeju da u njega uđu svi do posljednjega.”

Zatim je poslao po Talhu i Zubejra i rekao im: „Hoćete li da vam ispričam o njemu – tj., o Ammaru. Išao sam s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.,

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

Batha'om dok me je držao za ruku. Došli smo do njegovog oca i majke koji su kažnjavani. Ebu Ammar reče: 'Allahov Poslaniče, zar je vrijeme ovakvo došlo?' Poslanik, s.a.v.s., mu reče: 'Strpi se' – a zatim dodade: 'Allahu, oprosti Jasirovoj porodici, a Ti si već to uradio.'"[1]

مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آخِذًا بِيَدِي نَتَمَشَّى فِي الْبَطْحَاءِ حَتَّى أَتَى عَلَى أَبِيهِ وَأُمِّهِ وَعَلَيْهِ يُعَذَّبُونَ فَقَالَ أَبُو عَمَّارٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ الدَّهْرَ هَكَذَا فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اصْبِرْ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِآلِ يَاسِرٍ وَقَدْ فَعَلْتَ

440. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao Hurejs b. Saib, koji je čuo Hasana, kako prenosi od Humrana, a on od Osmana b. Affana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Sve na ovom dunjaluku, osim krova nad glavom, komad suhog hljeba, odjeće koja pokriva čovjekovo stidno mjesto i vode, su stvari u kojima sin Ademov nema prava."[2]

٤٤٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا حُرَيْثُ بْنُ السَّائِبِ قَالَ سَمِعْتُ الْحَسَنَ يَقُولُ حَدَّثَنِي حُمْرَانُ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كُلُّ شَيْءٍ سِوَى ظِلِّ بَيْتٍ وَجِلْفِ الْخُبْزِ وَثَوْبٍ يُوَارِي عَوْرَتَهُ وَالْمَاءِ فَمَا فَضَلَ عَنْ هَذَا فَلَيْسَ لِابْنِ آدَمَ فِيهِ حَقٌّ

441. Pričao nam je Abdullah b. Bekr, da mu je ispričao Humejd Tavil, od nekog

٤٤١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بَكْرٍ حَدَّثَنَا حُمَيْدٌ الطَّوِيلُ عَنْ شَيْخٍ

1 Sened ovog hadisa je slab jer je prekinut. Hakim prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., naišao na Jasirovu porodicu dok su bili mučeni i rekao im: „Radujte se Ammarova porodico – ili je rekao Jasirova porodico – obećan vam je Džennet." Hakim ovaj hadis smatra vjerodostojnim po uvjetima Muslima.

2 Ovaj sened je slab i nije vjerodostojno prenešen od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.

šejha iz Sekifa koga Humejd spominje kao dobrog, a koji je spomenuo da ga je obavijestio njegov amidža, da je vidio Osmana b. Affana kako sjedi na drugim vratima Poslanikove džamije, pa je zatražio plećku i zubima poskidao i pojeo meso s nje. Zatim je ustao, klanjao, a nije se abdestio. Na kraju je rekao: „Sjedio sam kao što je sjedio i Allahov Poslanik, s.a.v.s., jeo sam što je jeo i Allahov Poslanik, s.a.v.s., i postupio sam onako kako je postupio i on, s.a.v.s.“[1]

مِنْ ثَقِيفٍ ذَكَرَهُ حُمَيْدٌ بِصَلَاحٍ ذَكَرَ أَنَّ عَمَّهُ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ رَأَى عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جَلَسَ عَلَى الْبَابِ الثَّانِي مِنْ مَسْجِدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَدَعَا بِكَتِفٍ فَتَعَرَّقَهَا ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى وَلَمْ يَتَوَضَّأْ ثُمَّ قَالَ جَلَسْتُ مَجْلِسَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَكَلْتُ مَا أَكَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَصَنَعْتُ مَا صَنَعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

442. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, da mu je ispričao Ibn Lehia, kome je ispričao Zuhre b. Mabed, od Ebu Saliha, Osmanovog štićenika, kako mu je ispričao da je čuo Osmana, kako na Mini drži govor ljudima: „O ljudi, ispričat ću vam hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada kaže: ‘Bdijenje jedan dan na Allahovom putu bolje je nego hiljadu dana u

٤٤٢ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ حَدَّثَنَا زُهْرَةُ بْنُ مَعْبَدٍ عَنْ أَبِي صَالِحٍ مَوْلَى عُثْمَانَ أَنَّهُ حَدَّثَهُ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ بِمِنًى يَقُولُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي أُحَدِّثُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ

1 Hadis je hasen zbog drugh verzija, a ovaj sened je slab jer se ne zna ko je šejh iz Sekifa. Buhari bilježi od Ibn Abbasa da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zatražio plećku, pa je pojeo meso na njoj, ustao i klanjao, ne uzimajući ponovo abdest.

kojima tog bdijenja nema. Pa neka bdije osoba kako hoće.' Nakon toga je upitao: 'Jesam li dostavio?' Ljudi su odgovorili: 'Da.' 'Allahu, budi svjedok!' – reče on.

يَوْمٍ فِيمَا سِوَاهُ فَلْيُرَابِطْ امْرُؤٌ كَيْفَ شَاءَ هَلْ بَلَّغْتُ قَالُوا نَعَمْ قَالَ اللَّهُمَّ اشْهَدْ

443. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, da mu je ispričao Ikrime b. Ibrahim el-Bahili, kome je ispričao Abdullah b. Abdurrahman b. Ebu Zubab, od svog oca, da je Osman na Mini klanjao namaz od četiri rekata[1] pa su ga ljudi zbog toga prekorili, na šta on reče: „Ljudi, doista sam se ja nastanio u Meku od kako sam u nju ušao, a čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko se nastani u neki grad, neka klanja namaz kao osoba koja nije na putu.'"[2]

٤٤٣ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ يَعْنِي مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ الْبَاهِلِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي ذُبَابٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ صَلَّى بِمِنًى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ فَأَنْكَرَهُ النَّاسُ عَلَيْهِ فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي تَأَهَّلْتُ بِمَكَّةَ مُنْذُ قَدِمْتُ وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَأَهَّلَ فِي بَلَدٍ فَلْيُصَلِّ صَلَاةَ الْمُقِيمِ

444. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik Benu Hašima, da mu je ispričao Abdullah b. Lehia, kome je ispričao Musa b. Verdan, da je čuo Seida b. Musejjeba, kako prenosi da je čuo Osmana b. Affana, kako drži

٤٤٤ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ لَهِيعَةَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ وَرْدَانَ قَالَ سَمِعْتُ سَعِيدَ بْنَ الْمُسَيَّبِ يَقُولُ

1 Nije skraćivao kao putnik.

2 Sened hadisa je slab.

hutbu na minberu i kaže: „Kupio sam suhe hurme iz jevrejskog naselja koje se zove Benu Kajnaka'a i prodao sam ih, te tako nešto zaradio. To je saznao Allahov Poslanik, s.a.v.s., pa mi reče: 'Osmane, kada kupuješ, neka ti ih izmjere, a kada prodaješ izmjeri ih.'"[1]

سَمِعْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَخْطُبُ عَلَى الْمِنْبَرِ وَهُوَ يَقُولُ كُنْتُ أَبْتَاعُ التَّمْرَ مِنْ بَطْنٍ مِنَ الْيَهُودِ يُقَالُ لَهُمْ بَنُو قَيْنُقَاعَ فَأَبِيعُهُ بِرِبْحٍ فَبَلَغَ ذَلِكَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا عُثْمَانُ إِذَا اشْتَرَيْتَ فَاكْتَلْ وَإِذَا بِعْتَ فَكِلْ

445. Pričao nam je Jahja b. Ishak, da mu je ispričao Ibn Lehia, kojem je ispričao Musa b. Verdan, od Seida b. Musejjeba, on od Osmana b. Affana, pa je spomenuo sličan hadis.[2]

٤٤٥ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ إِسْحَاقَ حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ وَرْدَانَ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرَ مِثْلَهُ

446. Pričao nam je Ubejd b. Ebu Kurre, da mu je ispričao Ibn Ebi Zenad, od svog oca, a on od Ebana b. Osmana, a on od Osmana, svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko kaže: *bismillahillezi la jedurru me'smihi šej'un fil erdi ve la fissema'i we huvessemi'ul-alim* – u ime Allaha s čijim imenom ne može ništa štetiti na Zemlji i na nebu, On sve čuje i sve zna - neće mu ništa naškoditi.[3]

٤٤٦ - حَدَّثَنَا عُبَيْدُ بْنُ أَبِي قُرَّةَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ

1 Hadis je hasen.

2 Sened hadisa je hasen, i bilježe ga i Ibn Madže (3869), Tirmizi (3388) i drugi.

3 Hadis je hasen i bilježe ga Tajalisi (79), posredstvom Buharije u *Edebul-mufredu* (660), Ibn Madže (3869), Tirmizi (3388).

447. Pričao nam je Abdulvehhab el-Haffafa, da mu je ispričao Seid, od Katade, on od Muslima b. Jesara, on od Humrana b. Ebana, da je Osman, r.a., kazao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako je rekao: 'Podučit ću te riječima koje, ako ih rob Allahov izgovori istinski sa srca, bit će zabranjen Vatri.“

Omer b. Hattab, r.a., mu reče: „Ja ću ti ispričati koje su to riječi, to su riječi ihlasa-potpune iskrenosti, kojima je Uzvišeni Allah uzdigao Muhammeda, s.a.v.s., i njegove ashabe. To su riječi takvaluka-bogobojaznosti na koje je Vjerovjesnik, s.a.v.s., podsticao svoga amidžu Ebu Taliba u smrtnom času: svjedočanstvo da nema božanstva osim Allaha.“[1]

٤٤٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ الْخَفَّافُ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ مُسْلِمِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً لَا يَقُولُهَا عَبْدٌ حَقًّا مِنْ قَلْبِهِ إِلَّا حُرِّمَ عَلَى النَّارِ فَقَالَ لَهُ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا أُحَدِّثُكَ مَا هِيَ هِيَ كَلِمَةُ الْإِخْلَاصِ الَّتِي أَعَزَّ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِهَا مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابَهُ وَهِيَ كَلِمَةُ التَّقْوَى الَّتِي أَلَاصَ عَلَيْهَا نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَمَّهُ أَبَا طَالِبٍ عِنْدَ الْمَوْتِ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

448. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao njegov otac, kome je ispričao Husejn Muallim, od Jahje b. Ebi Kesira, da ga je obavijestio Ebu Seleme, kako ga je obavijestio Ata' b. Jessar, koga je obavije-

٤٤٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنِي أَبِي حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ يَعْنِي الْمُعَلِّمَ عَنْ يَحْيَى يَعْنِي ابْنَ أَبِي كَثِيرٍ أَخْبَرَنِي أَبُو سَلَمَةَ أَنَّ عَطَاءَ بْنَ يَسَارٍ أَخْبَرَهُ أَنَّ زَيْدَ بْنَ خَالِدٍ

1 Sened hadisa je kavij/jak. Prenosi ga i Hakim i smatra ga vjerodostojnim po uvjetima Buharije i Muslima. Sa njime se slaže i Zehebi.

stio Zejd b. Halid el-Džuheni, da je pitao Osmana b. Affana, r.a.: „Šta misliš, ukoliko čovjek bude imao odnos sa svojom ženom, a ne dođe do izbavicanja sjemena?“ On je rekao: „Uzet će abdest kao za namaz i oprati svoj polni organ.“ Osman kaže: „To sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.“

Zatim sam pitao o tome Aliju b. Ebu Taliba, r.a., Zubejra b. Avvama, Talhu b. Ubejdullaha i Ubejja b. Kaba, pa su naredili tako.[1]

الْجُهَنِيَّ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَأَلَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قُلْتُ أَرَأَيْتَ إِذَا جَامَعَ امْرَأَتَهُ وَلَمْ يُمْنِ فَقَالَ عُثْمَانُ يَتَوَضَّأُ كَمَا يَتَوَضَّأُ لِلصَّلَاةِ وَيَغْسِلُ ذَكَرَهُ وَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَأَلْتُ عَنْ ذَلِكَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَالزُّبَيْرَ بْنَ الْعَوَّامِ وَطَلْحَةَ بْنَ عُبَيْدِ اللَّهِ وَأُبَيَّ بْنَ كَعْبٍ فَأَمَرُوهُ بِذَلِكَ

449. Pričao nam je Ubejd b. Ebu Kurre, da je čuo Malika b. Enesa, da citira ajet: *Allah uzdiže stepene onome kome On hoće.* A zatim je rekao: „Znanjem,“ upitao sam ga: „Ko ti je to ispričao?“ Odgovorio je: „To je tvrdio Zejd b. Eslem.“[2]

٤٤٩ - حَدَّثَنَا عُبَيْدُ بْنُ أَبِي قُرَّةَ قَالَ سَمِعْتُ مَالِكَ بْنَ أَنَسٍ يَقُولُ ﴿نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ﴾ قَالَ بِالْعِلْمِ قُلْتُ مَنْ حَدَّثَكَ قَالَ زَعَمَ ذَاكَ زَيْدُ بْنُ أَسْلَمَ

450. Pričao nam je Muhammed b. Abdullah b. Zubejr, da mu je ispričao Meserre b. Mabed, od Jezida b. Ebu Keb-

٤٥٠ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ حَدَّثَنَا مَسَرَّةُ بْنُ مَعْبَدٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي كَبْشَةَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Muslim (347), Ibn Huzejme (224), Ibn Hiban (127, 1172), Buhari (296) i drugi. „Na osnovu ovog hadisa u takvoj situaciji nije obavezno kupanje. Takav propis je bio u početku. Kasnije je taj propis derogiran i kupanje je postalo obavezno od tada.“

2 Ovo nije hadis, već je ovo predanje koje se pripisuje Zejdu b. Eslemu.

šeta, on od Osmana b. Affana, r.a., da je rekao: „Neki čovjek je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i upitao ga: 'Allahov Poslaniče, klanjao sam, a ne znam da li sam klanjao parni ili neparni broj rekata.“ Poslanik, s.a.v.s., mu reče: „Čuvajte se da se šejtan ne poigra vama u vašim namazima. Ko od vas klanja, pa ne zna da li je klanjao parni ili neparni broj rekata, neka učini dvije sedžde, one su upotpunjenje namaza.“[1]

عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي صَلَّيْتُ فَلَمْ أَدْرِ أَشَفَعْتُ أَمْ أَوْتَرْتُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِيَّايَ وَأَنْ يَتَلَعَّبَ بِكُمْ الشَّيْطَانُ فِي صَلَاتِكُمْ مَنْ صَلَّى مِنْكُمْ فَلَمْ يَدْرِ أَشَفَعَ أَوْ أَوْتَرَ فَلْيَسْجُدْ سَجْدَتَيْنِ فَإِنَّهُمَا تَمَامُ صَلَاتِهِ

451. Pričali su nam Jahja b. Mein i Zijad b. Ejjub, da im je ispričao Sevvar Ebu Ammare er-Remli, od Mesire b. Mabeda, da je rekao: „S nama je klanjao ikindiju Jezid b. Ebu Kebše, pa se okrenuo prema nama nakon što završi s namazom, te reče: 'Klanjao sam s Mervanom b. Hakemom, pa je učinio dvije sedžde kao ove, zatim nam se okrenuo i rekao da je klanjao s Osmanom, r.a., pa mu je on prenio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s..., te je spomenuo hadis sličan ovome.[2]

٤٥١ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ مَعِينٍ وَزِيَادُ بْنُ أَيُّوبَ قَالَا حَدَّثَنَا سَوَّارٌ أَبُو عُمَارَةَ الرَّمْلِيُّ عَنْ مَسِيرَةَ بْنِ مَعْبَدٍ قَالَ صَلَّى بِنَا يَزِيدُ بْنُ أَبِي كَبْشَةَ الْعَصْرَ فَانْصَرَفَ إِلَيْنَا بَعْدَ صَلَاتِهِ فَقَالَ إِنِّي صَلَّيْتُ مَعَ مَرْوَانَ بْنِ الْحَكَمِ فَسَجَدَ مِثْلَ هَاتَيْنِ السَّجْدَتَيْنِ ثُمَّ انْصَرَفَ إِلَيْنَا فَأَعْلَمَنَا أَنَّهُ صَلَّى مَعَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَحَدَّثَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ مِثْلَهُ نَحْوَهُ

1 Hadis je hasen.

2 Sened hadisa je hasen/dobar, a prenosi ga i Ebu Nuajm u *Ma'rifetus-sahabe* (285).

452. Pričao nam je Ishak b. Sulejman, da je čuo Mugiru b. Muslima Ebu Selemu, da spominje od Metara, on od Nafia, on od Ibn Omera, da je Osman, r.a., pogledao s uzdignutog mjesta svoje prijatelje, a bio je opkoljen i rekao: „Zbog čega će te me ubiti? Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v..s., da kaže: ‘Krv muslimana nije dozvoljena, izuzev u jednom od tri slučaja: Osoba koja je u braku, pa počini blud, takva osoba se kamenuje, osoba koja namjerno ubije drugu osobu, ona se ubija za odmazdu ili osoba koja se odmetne od islama i ona se ubija.’ Tako mi Allaha, nikada nisam učinio blud ni u džahilijetu ni u islamu, nikoga nisam ubio, pa da se zbog toga vrši odmazda nadamnom, a nisam se ni odmetnuo od trenutka kako sam upućen i svjedočim da nema božanstva osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i Poslanik.“[1]

٤٥٢ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ سُلَيْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ مُغِيرَةَ بْنَ مُسْلِمٍ أَبَا سَلَمَةَ يَذْكُرُ عَنْ مَطَرٍ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَشْرَفَ عَلَى أَصْحَابِهِ وَهُوَ مَحْصُورٌ فَقَالَ عَلَامَ تَقْتُلُونِي فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ رَجُلٌ زَنَى بَعْدَ إِحْصَانِهِ فَعَلَيْهِ الرَّجْمُ أَوْ قَتَلَ عَمْدًا فَعَلَيْهِ الْقَوَدُ أَوْ ارْتَدَّ بَعْدَ إِسْلَامِهِ فَعَلَيْهِ الْقَتْلُ

فَوَاللَّهِ مَا زَنَيْتُ فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا إِسْلَامٍ وَلَا قَتَلْتُ أَحَدًا فَأُقِيدَ نَفْسِي مِنْهُ وَلَا ارْتَدَدْتُ مُنْذُ أَسْلَمْتُ إِنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

453. Pričao nam je Hasan b. Musa, da mu je ispričao Abdullah b. Lehia, a njemu Ebu Kubejl,

٤٥٣ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ لَهِيعَةَ

1 Hadis je hasen/dobar.

kako je čuo Malika b. Abdullaha el-Berdadija, da prenosi od Ebu Zerra, da je zatražio dozvolu za ulazak kod Osmana b. Affana, pa mu je on dozvolio, a Ebu Zerr je u svojoj ruci nosio štap. Pa reče: „Kabe, Abdurrahman je preselio, a ostavio je imetak, šta misliš o tome?“ On odgovori: „Ukoliko je u tome izvršeno pravo prema Allahu, onda nema problema.“ Ebu Zer podiže štap te udari Kaba i reče: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Ne bih volio da imam ovo brdo zlata i da ga sve podijelim i da bude od mene primljeno, a da iza sebe ostavim šest groša od tog imetka!“ Kunem te Allahom, Osmane, jesi li ga čuo?“ – ponovio je to tri puta. On reče: „Da.“[1]

حَدَّثَنَا أَبُو قَبِيلٍ قَالَ سَمِعْتُ مَالِكَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ الْبَرْدَادِيَّ يُحَدِّثُ عَنْ أَبِي ذَرٍّ أَنَّهُ جَاءَ يَسْتَأْذِنُ عَلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَذِنَ لَهُ وَبِيَدِهِ عَصَاهُ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَا كَعْبُ إِنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ تُوُفِّيَ وَتَرَكَ مَالًا فَمَا تَرَى فِيهِ فَقَالَ إِنْ كَانَ يَصِلُ فِيهِ حَقَّ اللَّهِ فَلَا بَأْسَ عَلَيْهِ فَرَفَعَ أَبُو ذَرٍّ عَصَاهُ فَضَرَبَ كَعْبًا وَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا أُحِبُّ لَوْ أَنَّ لِي هَذَا الْجَبَلَ ذَهَبًا أُنْفِقُهُ وَيُتَقَبَّلُ مِنِّي أَذَرُ خَلْفِي مِنْهُ سِتَّ أَوَاقٍ أَنْشُدُكَ اللَّهَ يَا عُثْمَانُ أَسَمِعْتَهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ قَالَ نَعَمْ

454. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Jahja b. Mein, kome je ispričao Hišam b. Jusuf, a njemu Abdullah b. Behir el-Kass, od Hanija, štićenika Osmana b. Affana da bi Osman, kada bi stao kod gro-

٤٥٤ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ مَعِينٍ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ يُوسُفَ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بَحِيرٍ الْقَاصُّ عَنْ هَانِئٍ مَوْلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ

1 Sened hadisa je slab. Poslanik je bio poseban i tő se odnosi samo na njega. (šer. rec)

ba toliko plakao da bi nakvasio svoju bradu. Pa mu je rečeno: „Sjetiš se Dženneta i Džehennema, pa ne plačeš, a plačeš zbog ovoga?" On reče: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Kabur je prva ahiretska stanica. Ako se čovjek spasi njega, onda sve što dolazi je lakše, a ako se ne spasi njega, onda je sve ono što nastupa još teže." Allahov Poslanik, s.a.v.s, nastavi: „Tako mi Allaha, nikada nisam vidio prizor koji je stravičniji od kabura."[1]

عَنْهُ إِذَا وَقَفَ عَلَى قَبْرٍ بَكَى حَتَّى يَبُلَّ لِحْيَتَهُ فَقِيلَ لَهُ تَذْكُرُ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ فَلَا تَبْكِي وَتَبْكِي مِنْ هَذَا فَقَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْقَبْرُ أَوَّلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ مِنْهُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ قَالَ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاللَّهِ مَا رَأَيْتُ مَنْظَرًا قَطُّ إِلَّا وَالْقَبْرُ أَفْظَعُ مِنْهُ

455. Pričao nam je Zekerija b. Adi, da mu je ispričao Ali b. Mushir, od Hišama b. Urve, on od svog oca, a on od Mervana da je rekao: „U godini kada se javilo veliko krvarenje nosa, ta bolest je zadesila i Osmana. Čak nije mogao ni obaviti hadždž, nego je ostao i oporučio. Ušao mu je neki čovjek iz plemena Kurejš i rekao mu: „Oporuči nekoga za nasljednika." „Govore li o tome?" - upitao je. „Da" – odgovorio je. Kada je upitao o kome se radi, on je zašutio.

٤٥٥ - حَدَّثَنَا زَكَرِيَّا بْنُ عَدِيٍّ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُسْهِرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مَرْوَانَ وَمَا إِخَالُهُ يُتَّهَمُ عَلَيْنَا قَالَ أَصَابَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رُعَافٌ سَنَةَ الرُّعَافِ حَتَّى تَخَلَّفَ عَنْ الْحَجِّ وَأَوْصَى فَدَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ قُرَيْشٍ فَقَالَ اسْتَخْلِفْ قَالَ وَقَالُوهُ قَالَ نَعَمْ قَالَ مَنْ هُوَ قَالَ فَسَكَتَ قَالَ ثُمَّ دَخَلَ عَلَيْهِ

1 Sened hadisa je vjerodostojan, a bilježe ga Ibn Madže (4267), Tirmizi (2306) i Hakim (330-331/4). Tirmizi ga smatra hasenom, a Hakim vjerodostojnim.

Zatim je ušao i drugi i rekao slično. Pa mu je i Osman odgovorio kao i prvom. Osman reče: „Govore li o Zubejru?“ Čovjek reče: „Da.“ Osman nastavi: „Koliko znam on je najbolji među njima i Poslaniku, s.a.v.s., najdraži.“[1]

رَجُلٌ آخَرُ فَقَالَ لَهُ مِثْلَ مَا قَالَ لَهُ الْأَوَّلُ وَرَدَّ عَلَيْهِ نَحْوَ ذَلِكَ قَالَ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالُوا الزُّبَيْرَ قَالَ نَعَمْ قَالَ أَمَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنْ كَانَ لَخَيْرَهُمْ مَا عَلِمْتُ وَأَحَبَّهُمْ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

456. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Suvejd, kome je ispričao Ali b. Mushir, sa senedom poput ovoga.[2]

٤٥٦ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَاه سُوَيْدٌ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُسْهِرٍ بِإِسْنَادِهِ مِثْلَهُ

457. Pričao nam je Zekerija b. Ebu Zekerija, da mu je ispričao Jahja b. Sulejm, kome je ispričao Ismail b. Umejje, od Musa b. Imrana b. Mennaha, da je Eban b. Osman, r.a., vidio dženazu, pa je ustao pred njom, te je rekao: „Osman b. Affan je vidio dženazu pa je ustao pred njom, a zatim nam je ispričao kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., vidio dženazu i ustao pred njim.“[3]

٤٥٧ - حَدَّثَنَا زَكَرِيَّا بْنُ أَبِي زَكَرِيَّا حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سُلَيْمٍ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ أُمَيَّةَ عَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ بْنِ مَنَّاحٍ قَالَ

رَأَى أَبَانُ بْنُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جَنَازَةً فَقَامَ لَهَا وَقَالَ رَأَى عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جَنَازَةً فَقَامَ لَهَا ثُمَّ حَدَّثَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى جَنَازَةً فَقَامَ لَهَا

1 Sened hadisa je vjerodostojan i bilježi ga Buhari (3717).
2 Hadis je vjerodostojan.
3 Hadis je hasen zbog drugih verzija. Bilježe ga Ibn Ebu Šejbe (90/1), Buhari (179), Bezzar (351) i drugi.

458. Pričao nam je Hasan b. Musa, kome je ispričao Šejban, od Jahje b. Ebu Kesira, on od Ebu Seleme, da ga je Ata' b. Jesar, obavijestio od Zejda b. Halida el-Džuhenija, da je pitao Osmana b. Affana, r.a.: „Šta misliš o čovjeku koji ima odnos sa ženom, ali ne izbaci spermu?" Osman je rekao: „Uzet će abdest kao za namaz, a zatim oprati svoj polni organ" – a zatim nastavi: „čuo sam ovo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s." O tome sam pitao i Aliju b. Ebu Taliba, Zubejra, Talhu i Ubejja b. Kaba, pa su naredili isto to."[1]

٤٥٨ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا شَيْبَانُ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي كَثِيرٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ أَنَّ عَطَاءَ بْنَ يَسَارٍ أَخْبَرَهُ عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَأَلَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قُلْتُ أَرَأَيْتَ إِذَا جَامَعَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ وَلَمْ يُمْنِ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَتَوَضَّأُ كَمَا يَتَوَضَّأُ لِلصَّلَاةِ وَيَغْسِلُ ذَكَرَهُ قَالَ وَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَأَلْتُ عَنْ ذَلِكَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ وَالزُّبَيْرَ وَطَلْحَةَ وَأُبَيَّ بْنَ كَعْبٍ فَأَمَرُوهُ بِذَلِكَ

459. Pričao nam je Hasan b. Musa, da mu je ispričao Šejban, od Jahje, on od Muhammeda b. Ibrahima b. Harisa et-Tejmija, kako ga je obavijestio Muaz b. Abdurrahman, da je Humran b. Eban ispričao kako je došao Osmanu b. Affanu dok je sjedio u Mekaidu, pa je uzeo abdest i uljepšao ga, a zatim rekao:

٤٥٩ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا شَيْبَانُ عَنْ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْحَارِثِ التَّيْمِيِّ قَالَ أَخْبَرَنِي مُعَاذُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّ حُمْرَانَ بْنَ أَبَانَ أَخْبَرَهُ قَالَ أَتَيْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ جَالِسٌ فِي الْمَقَاعِدِ فَتَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ

1 Hadis je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, a bilježe ga i Buhari (179), Ibn Ebu Šejbe (90/1) i drugi, a citiran je pod brojem 448 i hadis je derogiran.

الْوُضُوءَ ثُمَّ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي هَذَا
الْمَجْلِسِ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ
قَالَ مَنْ تَوَضَّأَ مِثْلَ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ
أَتَى الْمَسْجِدَ فَرَكَعَ فِيهِ رَكْعَتَيْنِ غُفِرَ لَهُ
مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَقَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا تَغْتَرُّوا

„Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako je na ovom mjestu uzeo abdest i uljepšao ga, a zatim rekao: 'Ko uzme abdest kao ovo ja, zatim ode u džamiju pa klanja dva rekata, bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio.' Pa je Poslanik, s.a.v.s., još dodao: 'Ali nemoj da vas ovo zavede.'"[1]

٤٦٠ - حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ
مُحَمَّدِ بْنِ حَفْصِ بْنِ عُمَرَ التَّيْمِيُّ قَالَ
سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ سَمِعْتُ عَمِّي عُبَيْدَ
اللَّهِ بْنَ عُمَرَ بْنِ مُوسَى يَقُولُ كُنْتُ عِنْدَ
سُلَيْمَانَ بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَدَخَلَ
شَيْخٌ مِنْ قُرَيْشٍ فَقَالَ سُلَيْمَانُ انْظُرْ
إِلَى الشَّيْخِ فَأَقْعِدْهُ مَقْعَدًا صَالِحًا فَإِنَّ
لِقُرَيْشٍ حَقًّا فَقُلْتُ أَيُّهَا الْأَمِيرُ أَلَا
أُحَدِّثُكَ حَدِيثًا بَلَغَنِي عَنْ رَسُولِ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَلَى
قَالَ قُلْتُ لَهُ بَلَغَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَهَانَ
قُرَيْشًا أَهَانَهُ اللَّهُ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ مَا

460. Pričao nam je Ubejdullah b. Muhammed b. Hafs b. Omer et-Tejmi, da je čuo svoga oca kako kaže kako je čuo svoga amidžu Ubejdullaha b. Omera b. Musu, kako kaže: „Bio sam kod Sulejmana b. Alija pa je ušao neki starac Kurejšija, pa Sulejman reče: 'Pogledaj ovog starca i daj mu dobro mjesto da sjedne, jer, doista, Kurejšije imaju svoje pravo.' Pa mu rekoh: 'Vođo, hoćeš li da ti ispričam hadis koji je do mene došao od Allahovog Poslanika, s.a.v.s?' 'Da' – odgovori on. Rekoh mu: 'Do mene je došlo da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Ko oma-

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. A bilježe ga i Buhari (6433), Bezzar (436), Muslim (226, 228, 229) i drugi.

lovaži Kurejšije, Allah će njega omalovažiti.' Na to on reče: 'Slavljen neka je Allah! Kako je divno ovo! Ko ti je to ispričao?' Odgovorio sam: 'Ispričao mi je Rebia b. Ebu Abdurrahman, od Sejida b. Musejjeba on od Amra b. Osmana b. Affana da mu je ispričao njegov otac: 'Sinko, ako budeš imao vlast nad ljudima u nečemu, onda ukazuj poštovanje Kurejšijama, jer sam čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko omalovaži Kurejšije, Allah će njega omalovažiti.'"[1]

أَحْسَنَ هَذَا مَنْ حَدَّثَكَ هَذَا قَالَ قُلْتُ حَدَّثَنِيهِ رَبِيعَةُ بْنُ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ لِي أَبِي يَا بُنَيَّ إِنْ وَلِيتَ مِنْ أَمْرِ النَّاسِ شَيْئًا فَأَكْرِمْ قُرَيْشًا فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ أَهَانَ قُرَيْشًا أَهَانَهُ اللَّهُ

461. Pričao nam je Ismail b. Eban el-Verrak, da mu je ispričao Jakub od Džafera b. Ebu Mugire, on od Ibn Ebza, on od Osmana b. Affana da je rekao da mu je Abdullah b. Zubejr, kada je bio opkoljen, rekao: „Ja imam dobre deve koje sam pripremio za tebe, pa hoćeš li da pođeš prema Meki, pa će ti doći oni koji žele?" Osman reče: 'Ne, čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Jedan ovan iz Kurejša će biti ukopan i njegovo ime će biti

٤٦١ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ أَبَانَ الْوَرَّاقُ حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ أَبِي الْمُغِيرَةِ عَنِ ابْنِ أَبْزَى عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ لَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الزُّبَيْرِ حِينَ حُصِرَ إِنَّ عِنْدِي نَجَائِبَ قَدْ أَعْدَدْتُهَا لَكَ فَهَلْ لَكَ أَنْ تَحَوَّلَ إِلَى مَكَّةَ فَيَأْتِيَكَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَكَ قَالَ لَا إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ يُلْحَدُ بِمَكَّةَ كَبْشٌ مِنْ قُرَيْشٍ اسْمُهُ عَبْدُ

1 Hadis je hasen zbog drugih verzija, bilježe ga Ibn Ebu Asim (1505), El-Bezzar (373), Ibn Hibban (6269) i drugi.

Abdullah, a na sebe će nositi teret polovine ljudi.'"[1]

اللَّهِ عَلَيْهِ مِثْلُ نِصْفِ أَوْزَارِ النَّاسِ

462. Pričali su nam Abdullah b. Bekr i Muhammed b. Džafer, da im je ispričao Seid, od Metara i Ja'la b. Hakima, on od Nafia, on od Nubiha b. Vehba, on od Ebana b. Osmana, on od Osmana b. Affana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a..v.s., rekao: „Osoba u ihramima se ne vjenčava, ne vjenčava druge i ne zaručuje se."[2]

٤٦٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بَكْرٍ وَمُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ قَالَا حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ مَطَرٍ وَيَعْلَى بْنِ حَكِيمٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَنْكِحُ الْمُحْرِمُ وَلَا يُنْكِحُ وَلَا يَخْطُبُ

463. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Kehmes, njemu Musab b. Sabit, od Abdullaha b. Zubejra da je Osman b. Affan, držeći hutbu na minberu rekao: „Ispričat ću vam hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a jedino što me je spriječilo da vam ga ne ispričam do sada je želja da ostanete uz mene. Čuo sam Poslanika da kaže: 'Stražarenje

٤٦٣ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ حَدَّثَنَا مُصْعَبُ بْنُ ثَابِتٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ قَالَ قَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ يَخْطُبُ عَلَى مِنْبَرِهِ إِنِّي مُحَدِّثُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَكُنْ يَمْنَعُنِي أَنْ أُحَدِّثَكُمْ بِهِ إِلَّا الضِّنُّ بِكُمْ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ

1 Sened ovog hadisa je slab, a tekst (metn) je munker i sliči izmišljenom hadisu. Čak i da se pretpostavi da je hadis vjerodostojan, onda ovaj koji se spominje u njemu ne može nikako biti Abdullah b. Zubejr, jer su njegova svojstva bila plemenita i pohvalna. Njegovo prihvatanje vlasti je bilo radi Uzvišenog Allaha i on je bio imam nakon smrti Muavije b. Jezida. Bio je na ispravnijem putu od Mervana b. Hakema.

2 Sened koji ide preko Jala b. Hakima je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.

jedne noći na Allahovom putu je vrijednije od hiljadu noći provedenih u noćnom namazu i hiljadu dana provedenih u postu."“[1]

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ حَرَسُ لَيْلَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ لَيْلَةٍ يُقَامُ لَيْلُهَا وَيُصَامُ نَهَارُهَا

464. Pričao nam je Muhammede b. Džafer, da mu je ispričao Šube, koji je čuo Halida, a on prenio od Ebu Bišra el-Anberija, on od Humrana b. Ebana, on od Osmana b. Affana, r.a., da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: „Ko umre čvrsto uvjeren da nema božanstva osim Allaha, ući će u Džennet.“[2]

٤٦٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ سَمِعْتُ خَالِدًا عَنْ أَبِي بِشْرٍ الْعَنْبَرِيِّ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

465. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Abdulvaris, njemu Ejub b. Musa, a njemu Nubejh b. Vehb, da je Omer b. Ubejdullah b. Mamer dobio upalu oka, dok je bio u ihramima, pa je želio namazati ih surmom, ali mu je Eban b. Osman zabranio i naredio mu da ih namaže sabirom tvrdeći da je Omer, r.a., prenio kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., radio tako.“[3]

٤٦٥ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنِي نُبَيْهُ بْنُ وَهْبٍ أَنَّ عُمَرَ بْنَ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ مَعْمَرٍ رَمِدَتْ عَيْنُهُ وَهُوَ مُحْرِمٌ فَأَرَادَ أَنْ يُكَحِّلَهَا فَنَهَاهُ أَبَانُ بْنُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَمَرَهُ أَنْ يُضَمِّدَهَا بِالصَّبِرِ وَزَعَمَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَدَّثَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ

1 Sened hadisa je slab.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježi ga Nesai (1113, 1115), Muslim (26), El-Bezzar (415), Ibn Hibban (201) i drugi.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima, a bilježe ga Muslim (90, 1204), El-Bezzar (371).

466. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Abdulvaris, a njemu Ejub b. Musa, od Nubejha b. Vehba, da je Omer b. Ubejdullah želio oženiti sina, a bio je u ihramima, ali mu je to zabranio Eban tvrdeći da je Osman, r.a., prenio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Osoba u ihramu se ne vjenčava niti vjenčava druge.“[1]

٤٤٦ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ بْنُ مُوسَى عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ أَنَّ عُمَرَ بْنَ عُبَيْدِ اللَّهِ أَرَادَ أَنْ يُزَوِّجَ ابْنَهُ وَهُوَ مُحْرِمٌ فَنَهَاهُ أَبَانُ وَزَعَمَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَدَّثَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمُحْرِمُ لَا يَنْكِحُ وَلَا يُنْكِحُ

467. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Džerir b. Hazim, koji je čuo Muhammeda b. Abdullaha b. Ebu Jakuba, kako prenosi od Rebbaha da ga je porodica oženila jednom bizantinskom robinjom koja je bila u njihovom vlasništvu. „Ona mi je rodila crnog dječaka poput mene. Nju je zavolio jedan bizantinski rob po imenu Johanes, pa joj se obraćao njihovim jezikom, pa je ostala trudna. Ranije je već rodila meni dječaka koji je bio crnoput poput mene. Sada je rodila dječaka koji je bio poput guštera geka. Upitao sam je:

٤٦٧ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا جَرِيرُ بْنُ حَازِمٍ قَالَ سَمِعْتُ مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْقُوبَ يُحَدِّثُ عَنْ رَبَاحٍ قَالَ

زَوَّجَنِي أَهْلِي أَمَةً لَهُمْ رُومِيَّةً وَلَدَتْ لِي غُلَامًا أَسْوَدَ فَعَلِقَهَا عَبْدٌ رُومِيٌّ يُقَالُ لَهُ يُوحَنَّسُ فَجَعَلَ يُرَاطِنُهَا بِالرُّومِيَّةِ فَحَمَلَتْ وَقَدْ كَانَتْ وَلَدَتْ لِي غُلَامًا أَسْوَدَ مِثْلِي فَجَاءَتْ بِغُلَامٍ وَكَأَنَّهُ وَزَغَةٌ مِنَ الْوَزَغَاتِ فَقُلْتُ لَهَا مَا هَذَا فَقَالَتْ هُوَ مِنْ يُوحَنَّسَ فَسَأَلْتُ يُوحَنَّسَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.

'Šta je ovo?' Ona je odgovorila: 'Ovo je Johanesovo.' Pitao sam i njega, a on je priznao. Otišao sam Osmanu b. Affanu, r.a., ispričao mu to, a on ih je pozvao i upitao ih o tome. Nakon toga je rekao: 'Presudit ću vam presudom Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: 'Dijete pripada postelji u kojoj se rodi, a bludniku kamen.' Pa mi je dao dijete, a njih bičevao. Nakon toga mi je ona rodila crnoputog dječaka.'"[1]

فَاعْتَرَفَ فَأَتَيْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهُ فَأَرْسَلَ إِلَيْهِمَا فَسَأَلَهُمَا ثُمَّ قَالَ سَأَقْضِي بَيْنَكُمَا بِقَضَاءِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرُ

فَأَلْحَقَهُ بِي قَالَ فَجَلَدَهُمَا فَوَلَدَتْ لِي بَعْدُ غُلَامًا أَسْ

468. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammad b. Zejd, njemu Jahja b. Seid, od Ebu Umame b. Sehla, da je rekao: „Bio sam sa Osmanom, r.a., u kući kada je bio opkoljen. Ulazili smo na ulaz kada bismo na njemu ušli čuli bismo priču onih koji su bili na Belatu. Osman je jednog dana ušao radi neke svoje potrebe, pa je došao kod nas, promijenjene boje, te reče: „Oni mi prijete ubistvom." Mi mu rekosmo: „Vladaru pravovjernih, dovoljan ti je Allah." On nastavi: „Radi čega će me ubiti? Čuo sam Allahovog Po-

٤٦٨ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلٍ قَالَ

كُنْتُ مَعَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي الدَّارِ وَهُوَ مَحْصُورٌ قَالَ وَكُنَّا نَدْخُلُ مَدْخَلًا إِذَا دَخَلْنَاهُ سَمِعْنَا كَلَامَ مَنْ عَلَى الْبَلَاطِ قَالَ فَدَخَلَ عُثْمَانُ يَوْمًا لِحَاجَةٍ فَخَرَجَ إِلَيْنَا مُنْتَقِعًا لَوْنُهُ فَقَالَ إِنَّهُمْ لَيَتَوَعَّدُونِي بِالْقَتْلِ آنِفًا قَالَ قُلْنَا يَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ فَقَالَ وَبِمَ يَقْتُلُونِي

1 Sened hadisa je slab, jer je Rebbah nepoznat, hadis je već naveden pod brojem 416.

slanika, s.a.v.s., da kaže: 'Nije dozvoljena krv muslimana osim u jednom od tri slučaja: zbog nevjerstva, nakon prihvatanja islama, zbog bluda, nakon ulaska u brak, i zbog bespravnog ubistva.' Ja, tako mi Allaha, nisam učinio blud ni u džahilijetu ni u islamu, nisam poželio nijednu drugu vjeru od kako me Allah uputio, a nisam nikoga ni ubio! Pa zbog čega će me ubiti?"[1]

فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّهُ لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا فِي إِحْدَى ثَلَاثٍ رَجُلٌ كَفَرَ بَعْدَ إِسْلَامِهِ أَوْ زَنَى بَعْدَ إِحْصَانِهِ أَوْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ فَوَاللَّهِ مَا زَنَيْتُ فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا إِسْلَامٍ وَلَا تَمَنَّيْتُ بَدَلًا بِدِينِي مُنْذُ هَدَانِي اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلَا قَتَلْتُ نَفْسًا فَبِمَ يَقْتُلُونِي

469. Pričao nam je Ishak b. Isa, da su mu ispričali Abdurrahman b. Ebu Zinad, Surejdž i Husejin, da im je ispričao Ibn Ebu Zinad, od svog oca, on od Amira b. Sada, da je Husejin b. Ebu Vekkas rekao: „Čuo sam Osmana b. Affana, r.a., da kaže: 'Ono što me je spriječilo da prenosim hadise Allahovog Poslanika, s.a.v.s., bilo je to što nisam bio ashab koji je bio najtrezveniji prema njegovim riječima, ali svjedočim da sam ga sigurno čuo kako kaže: 'Ko mi pripiše nešto što nisam kazao neka pripremi sebi mjesto u Vatri.'[2]

٤٦٩ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي الزِّنَادِ ح وَسُرَيْجٌ وَحُسَيْنٌ قَالَا حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ حُسَيْنٌ ابْنُ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ مَا يَمْنَعُنِي أَنْ أُحَدِّثَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ لَا أَكُونَ أَوْعَى أَصْحَابِهِ عَنْهُ وَلَكِنِّي أَشْهَدُ لَسَمِعْتُهُ يَقُولُ مَنْ قَالَ عَلَيَّ مَا لَمْ أَقُلْ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنْ النَّارِ وَقَالَ حُسَيْنٌ أَوْعَى صَحَابَتِهِ عَنْهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan a hadis je citiran pod brojem 437.
2 Sened hadisa je hasen/dobar. Bilježi ga El-Bezzar (383).

470. Pričao nam je Hašim, da mu je ispričao Lejs, njemu Zuhre b. Mabed el-Kureši, od Ebu Saliha, štićenika Osmana b. Affana, kako je čuo Osmana, r.a., da na minberu kaže: „O ljudi, prikrio sam vam hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ne želeći da se raziđete od mene, zatim sam odlučio ispričati vam, kako bi svako od vas odabrao ono što mu se čini bolje. Čuo sam Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Bdijenje jedan dan na Allahovom putu bolje je od hiljadu drugih dana u kojima nema ovog djela.'"[1]

٤٧٠ - حَدَّثَنَا هَاشِمٌ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدَّثَنِي زُهْرَةُ بْنُ مَعْبَدٍ الْقُرَشِيُّ عَنْ أَبِي صَالِحٍ مَوْلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ عَلَى الْمِنْبَرِ أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي كَتَمْتُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرَاهِيَةَ تَفَرُّقِكُمْ عَنِّي ثُمَّ بَدَا لِي أَنْ أُحَدِّثَكُمُوهُ لِيَخْتَارَ امْرُؤٌ لِنَفْسِهِ مَا بَدَا لَهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَنَازِلِ

471. Pričao nam je Hašim, da mu je ispričao Ebu Džafer er-Razi, od Abdulaziza b. Omera, r.a., od Saliha b. Kejsana, on od nekog čovjeka, on od Osmana b. Affana, r.a., da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Nema ni jednog muslimana koji izađe iz svoje kuće želeći otputovati ili nešto drugo, pa prilikom izlaska kaže: *Bismillahi, amentu*

٤٧١ - حَدَّثَنَا هَاشِمٌ حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ الرَّازِيُّ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ صَالِحِ بْنِ كَيْسَانَ عَنْ رَجُلٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ يُرِيدُ سَفَرًا أَوْ غَيْرَهُ فَقَالَ حِينَ يَخْرُجُ بِسْمِ اللَّهِ آمَنْتُ بِاللَّهِ

1 Sened hadisa je hasen/dobar, a bilježe ga Ibn Ebu Šejbe (327/5), Ed-Daremi (2424), Tirmizi (1667) i drugi.

billahi, i'tesamtu billahi we tewekkeltu ala'llahi, la hawle we la kuwete illa billahi - U ime Allaha, ja vjerujem u Allaha, držim se Allaha, oslanjam se na Allaha, nema snage niti moći osim kod Allaha, bit će opskrbljen dobrom iz tog putovanja i zaštićen zla tog putovanja."[1]

اعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِلَّا رُزِقَ خَيْرَ ذَلِكَ الْمَخْرَجِ وَصُرِفَ عَنْهُ شَرُّ ذَلِكَ الْمَخْرَجِ

472. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ebu Bekr el-Makdisi, njemu Hammad b. Zejd, od Hadžadža, on od Ata'a, a on od Osmana, r.a., da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako uzima abdest, pere lice tri puta, pere ruke tri puta, potire glavu, i dobro pere noge."[2]

٤٧٢ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ الْمُقَدَّمِيُّ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنِ الْحَجَّاجِ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ فَغَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَيَدَيْهِ ثَلَاثًا وَمَسَحَ بِرَأْسِهِ وَغَسَلَ رِجْلَيْهِ غَسْلًا

473. Pričao nam je Hašim, da mu je ispričao Šube, a njega obavijestio Ebu Sahre Džami b. Šedad, kako je čuo Humrana b. Ebana, kome je pričao Ebu Burde u džamiji u Basri, a ja sam stajao s njim, da je čuo Osmana b. Affana, r.a., kako prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.,

٤٧٣ - حَدَّثَنَا هَاشِمٌ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ قَالَ أَخْبَرَنِي أَبُو صَخْرَةَ جَامِعُ بْنُ شَدَّادٍ قَالَ سَمِعْتُ حُمْرَانَ بْنَ أَبَانَ يُحَدِّثُ أَبَا بُرْدَةَ فِي مَسْجِدِ الْبَصْرَةِ وَأَنَا قَائِمٌ مَعَهُ أَنَّهُ سَمِعَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ

1 Sened hadisa je slab.

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab. Bilježe ga Ibn Ebu Šejbe (9, 15/1), Ibn Madže (435).

اللَّهُ عَنْهُ يُحَدِّثُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَتَمَّ الْوُضُوءَ كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَالصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ

da je rekao: „Ko upotpuni abdest onako kako je to Uzvišeni Allah naredio, onda će mu pet dnevnih namaza biti otkup za grijehe koje je među njima počinio.“[1]

٤٧٤ - حَدَّثَنَا سُرَيْجٌ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَالَ فِي أَوَّلِ يَوْمِهِ أَوْ فِي أَوَّلِ لَيْلَتِهِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ أَوْ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ

474. Pričao nam je Surejdž, da mu je ispričao Ibn Ebu Zinad, od svog oca, on od Ebana b. Osmana, da je čuo Osmana b. Affana, r.a., da prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko na početku dana ili noći kaže: *Bismillahillezi la jedurru me'asmihi šej'un filerdi we la fissemai we Huve-ssemiu'l-alim.* U ime Allaha s Čijim imenom ne može ništa škoditi na Zemlji niti na nebesima i On sve čuje i sve zna, neće mu tog dana ili te noći ništa naškoditi.“[2]

٤٧٥ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ أَنْبَأَنَا أَبُو سِنَانٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ مَوْهَبٍ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لِابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اقْضِ بَيْنَ النَّاسِ فَقَالَ لَا أَقْضِي بَيْنَ

475. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammad b. Seleme, njega obavijestio Ebu Sinan, od Jezida b. Mevheba, da je Osman rekao Ibn Omeru: „Sudi ljudima.“ A on je odgovorio: „Neću suditi dvojici ljudi

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Hadis je naveden pod brojem 406.

2 Sened hadisa je hasen/dobar.

اثْنَيْنِ وَلَا أَؤُمُّ رَجُلَيْنِ أَمَا سَمِعْتَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ عَاذَ بِاللَّهِ فَقَدْ عَاذَ بِمَعَاذٍ قَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَلَى قَالَ فَإِنِّي أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ تَسْتَعْمِلَنِي فَأَعْفَاهُ وَقَالَ لَا تُخْبِرْ بِهَذَا أَحَدًا

niti ću imamiti dvojici ljudi, zar nisi čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Ko zatraži zaštitu kod Allaha od nečega, zatražio je zaštitu kod Onoga čija zaštita je djelotvorna.' Osman reče: 'Da, čuo sam.' Ibn Omer dodate: 'Ja tražim Allahovu zaštitu od toga da me uposliš.' Pa Osman mu oprosti i reče: 'Nemoj o ovome nikoga obavijestiti.'"[1]

٤٧٤ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ زِيَادٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حَكِيمٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُنْكَدِرِ عَنْ حُمْرَانَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ

476. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Abdulvahid b. Zijad, od Osmana b. Hakima, on od Muhammeda b. Munkedira, on od Humrana, a on od Osmana b. Affana da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

„Ko se abdesti i uljepša svoj abdest, iz njegovog tijela izađu grijesi, pa čak i ispod njegovih noktiju."[2]

٤٧٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنَاه سُوَيْدُ بْنُ سَعِيدٍ سَنَةَ سِتٍّ وَعِشْرِينَ حَدَّثَنَا رِشْدِينُ بْنُ سَعْدٍ

477. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Suvejd b. Seid, godine dvadeset šeste, da mu je ispričao Rišdin b. Sad od

1 Hadis je hasen/dobar, zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab zbog Ebu Sinana, prenosioca kojeg mnogi smatraju slabim.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima. Bilježe ga Muslim (33, 345), El-Bezzar (433).

Zuhre b. Mabeda, on od Ebu Saliha, Osmanovog štićenika da je Osman rekao: „O ljudi, požurite i sakupite se, ja vas pozivam na to.“ Ljudi su se sakupili, a on reće: „O ljudi, ispričat ću vam hadis koji nisam ispričao od dana kada sam ga čuo do danas. Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Bdijenje na Allahovom putu jedan dan vrijednije je od hiljadu drugih dana u kojima toga bdijenja nema. Pa neka čovjek bdije na Allahovom putu kada hoće.“ Zatim reče: „Jesam li vam dostavio?“ Oni rekoše: „Da.“ On nastavi: „Allahu, budi svjedok.“[1]

عَنْ زُهْرَةَ بْنِ مَعْبَدٍ عَنْ أَبِي صَالِحٍ مَوْلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ عُثْمَانَ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ هَجِّرُوا فَإِنِّي مُهَجِّرٌ فَهَجَّرَ النَّاسُ ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي مُحَدِّثُكُمْ بِحَدِيثٍ مَا تَكَلَّمْتُ بِهِ مُنْذُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى يَوْمِي هَذَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ رِبَاطَ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ مِمَّا سِوَاهُ فَلْيُرَابِطِ امْرُؤٌ حَيْثُ شَاءَ هَلْ بَلَّغْتُكُمْ قَالُوا نَعَمْ قَالَ اللَّهُمَّ اشْهَدْ

478. Pričao nam je Ebu Mugire, da mu je ispričao el-Evzai, njemu Jahja b. Ebu Kesir, on od Muhammeda b. Ibrahima et-Tejmija, da mu je ispričao Šekik b. Seleme, od Humrana, da je Osman, r.a., sjedio na Mekaidu, pa je zatražio vodu za abdest i abdestio se. Nakon toga reče: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da se abdesti na ovome mjestu gdje i ja, a zatim je re-

٤٧٨ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنَا الْأَوْزَاعِيُّ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَبِي كَثِيرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ التَّيْمِيِّ حَدَّثَنِي شَقِيقُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ حُمْرَانَ قَالَ كَانَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَاعِدًا فِي الْمَقَاعِدِ فَدَعَا بِوَضُوءٍ فَتَوَضَّأَ ثُمَّ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Hadis je hasen /dobar, a ovaj sened je slab.

kao: 'Ko se abdesti kao ovo ja, zatim ustane i klanja dva rekata, bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio.' A Poslanik, s.a.v.s., je još rekao: 'Nemoj da vas to zavara.'"[1]

تَوَضَّأَ فِي مَقْعَدِي هَذَا ثُمَّ قَالَ مَنْ تَوَضَّأَ مِثْلَ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ قَامَ فَرَكَعَ رَكْعَتَيْنِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَغْتَرُّوا

479. Pričao nam je Ebu Mugire, da mu je ispričao Ertat - a on je Ibn Munzir – da ga je obavijestio Ebu Avn el-Ensari, kako je Osman b. Affan, r.a., rekao Ibn Mesudu: „Jesi li ti odustao od onoga što mi je od tebe došlo?" Pa mu je on pružio neke isprike. Osman nastavi: „Teško tebi, ja sam čuo i zapamtio, a nije kao što si ti čuo, doista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Emir će biti ubijen i žurni će požuriti.' Ja sam taj emir koji će biti ubijen, a nije Omer. Omera je ubio jedan čovjek, a protiv mene će se okupiti skupina."[2]

٤٧٩ - حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنَا أَرْطَاةُ يَعْنِي ابْنَ الْمُنْذِرِ أَخْبَرَنِي أَبُو عَوْنٍ الْأَنْصَارِيُّ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لِابْنِ مَسْعُودٍ هَلْ أَنْتَ مُنْتَهٍ عَمَّا بَلَغَنِي عَنْكَ فَاعْتَذَرَ بَعْضَ الْعُذْرِ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَيْحَكَ إِنِّي قَدْ سَمِعْتُ وَحَفِظْتُ وَلَيْسَ كَمَا سَمِعْتَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَيُقْتَلُ أَمِيرٌ وَيَنْتَزِي مُنْتَزٍ وَإِنِّي أَنَا الْمَقْتُولُ وَلَيْسَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّمَا قَتَلَ عُمَرَ وَاحِدٌ وَإِنَّهُ يُجْتَمَعُ عَلَيَّ

480. Pričao nam je Bišr b. Šuajb, da mu je ispričao otac, od Zuhrija, on od Urve b. Zubejra, da ga je Ubejdullah b. Adi b. Hijar, obavijestio kako

٤٨٠ - حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ شُعَيْبٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنِ الزُّهْرِيِّ حَدَّثَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ أَنَّ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ عَدِيِّ بْنِ الْخِيَارِ أَخْبَرَهُ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je slab.

mu je Osman b. Affan rekao: „Sinovče, jesi li zatekao Allahovog Poslanika, s.a.v.s.?“ Odgovorio sam: ‘Ne.’ Rekao sam: ‘Ne, ali je do mene došlo znanje i uvjerenje koje je došlo i do djevice iza njenog zastora.’[1] Pa je posvjedočio, i rekao: ‘Uzvišeni Allah je poslao Poslanika Muhammeda, s.a.v.s.., s istinom, a ja sam bio od onih koji su se odazvali Allahu i Njegovom Poslaniku i povjerovao sam u ono s čime je došao Muhammed, s.a.v.s. Zatim sam učinio dvije hidžre, kao što si rekao, i bio sam zet Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dao sam mu prisegu i, tako mi Allaha, nisam mu zgriješio niti ga prevario dok nije umro.“[2]

عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ لَهُ ابْنَ أَخِي أَدْرَكْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَقُلْتُ لَهُ لَا وَلَكِنْ خَلَصَ إِلَيَّ مِنْ عِلْمِهِ وَالْيَقِينِ مَا يَخْلُصُ إِلَى الْعَذْرَاءِ فِي سِتْرِهَا قَالَ فَتَشَهَّدَ ثُمَّ قَالَ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْحَقِّ فَكُنْتُ مِمَّنْ اسْتَجَابَ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَآمَنَ بِمَا بُعِثَ بِهِ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ هَاجَرْتُ الْهِجْرَتَيْنِ كَمَا قُلْتُ وَنِلْتُ صِهْرَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَايَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَاللَّهِ مَا عَصَيْتُهُ وَلَا غَشَشْتُهُ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

481. Pričao nam je Ali b. Ajjaš, da mu je ispričao Velid b. Muslim, da ga je obavijestio el-Evzai, od Muhammeda b. Abdulmelika b. Mervana, da je ispričao od Mugire b. Šube, da je ušao kod Osmana b. Affana dok je bio opkoljen i re-

٤٨١ - حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَيَّاشٍ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ قَالَ وَأَخْبَرَنِي الْأَوْزَاعِيُّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ مَرْوَانَ أَنَّهُ حَدَّثَهُ عَنِ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ أَنَّهُ دَخَلَ عَلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ

1 Kao što djevicu njen zastor nije spriječio da dođe do znanja, tako i mene nije spriječilo to što nisam zatekao Allahovog Poslanika.

2 Hadis je vjerodostojan po Buharijinim uvjetima.

kao mu: „Ti si imam svih ljudi, a zadesilo te je ono što vidiš. Ja ti nudim tri stvari, pa ti odaberi jednu od njih: da izađeš i boriš se protiv njih, jer ti imaš brojnu vojsku i snagu, a na Istini si dok su oni u zabludi. Ili da ti otvorimo vrata na drugoj strani od njih, pa da sjedneš na svoju jahalicu i odeš u Mekku. Oni te neće napasti ako si u Mekki. I treća mogućnost je da odeš u Šam, jer su tamo stanovnici Šama i među njima je Muavija.“

Osman odgovori: „Što se tiče prijedloga da izađem i borim se, ja neću biti prvi koji će se suprotstaviti Poslaniku, s.a.v.s., i proliti krv u njegovom ummetu. Kada je u pitanju prijedlog da izađem prema Mekki, jer me oni u njoj neće napasti, čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „U Mekki će biti ukopan jedan od Kurejšija, koji će biti kažnjen polovinom kazne koja slijedi cijelom svijetu.“ Pa neću ja biti taj. Ako predlažeš da odem u Šam jer tamo žive njegovi stanovnici i među njima je Muavija, znaj da neću napustiti

عَنْهُ وَهُوَ مَحْصُورٌ فَقَالَ إِنَّكَ إِمَامُ الْعَامَّةِ وَقَدْ نَزَلَ بِكَ مَا تَرَى وَإِنِّي أَعْرِضُ عَلَيْكَ خِصَالًا ثَلَاثًا اخْتَرْ إِحْدَاهُنَّ إِمَّا أَنْ تَخْرُجَ فَتُقَاتِلَهُمْ فَإِنَّ مَعَكَ عَدَدًا وَقُوَّةً وَأَنْتَ عَلَى الْحَقِّ وَهُمْ عَلَى الْبَاطِلِ وَإِمَّا أَنْ نَخْرِقَ لَكَ بَابًا سِوَى الْبَابِ الَّذِي هُمْ عَلَيْهِ فَتَقْعُدَ عَلَى رَوَاحِلِكَ فَتَلْحَقَ بِمَكَّةَ فَإِنَّهُمْ لَنْ يَسْتَحِلُّوكَ وَأَنْتَ بِهَا وَإِمَّا أَنْ تَلْحَقَ بِالشَّامِ فَإِنَّهُمْ أَهْلُ الشَّامِ وَفِيهِمْ مُعَاوِيَةُ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَمَّا أَنْ أَخْرُجَ فَأُقَاتِلَ فَلَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ خَلَفَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أُمَّتِهِ بِسَفْكِ الدِّمَاءِ وَأَمَّا أَنْ أَخْرُجَ إِلَى مَكَّةَ فَإِنَّهُمْ لَنْ يَسْتَحِلُّونِي بِهَا فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ يُلْحِدُ رَجُلٌ مِنْ قُرَيْشٍ بِمَكَّةَ يَكُونُ عَلَيْهِ نِصْفُ عَذَابِ الْعَالَمِ فَلَنْ أَكُونَ أَنَا إِيَّاهُ وَأَمَّا أَنْ أَلْحَقَ بِالشَّامِ فَإِنَّهُمْ أَهْلُ الشَّامِ وَفِيهِمْ مُعَاوِيَةُ فَلَنْ أُفَارِقَ دَارَ هِجْرَتِي وَمُجَاوَرَةَ رَسُولِ

اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

mjesto moje hidžre i moju blizinu s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.“[1]

٤٨٢ - حَدَّثَنَاه عَلِيُّ بْنُ إِسْحَاقَ عَنِ ابْنِ الْمُبَارَكِ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ وَقَالَ يُلْحِدُ

482. Pričao nam je Ali b. Ishak, od Ibn Mubareka, pa je spomenuo hadis i rekao: „... biće ukopan.“

٤٨٣ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ وَيُونُسُ قَالَا حَدَّثَنَا لَيْثٌ قَالَ حَجَّاجٌ حَدَّثَنِي يَزِيدُ بْنُ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ أَبِي سَلَمَةَ وَنَافِعِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ عَنْ مُعَاذِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ التَّيْمِيِّ عَنْ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ عُثْمَانَ أَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَوَضَّأَ فَأَسْبَغَ الْوُضُوءَ ثُمَّ مَشَى إِلَى صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ فَصَلَّاهَا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ

483. Pričali su nam Hadžadž i Junus, da im je ispričao Lejs, a Hadžadž, kaže da mu je ispričao Jezid b. Ebu Habib, od Abdullaha b. Ebu Seleme i Nafia b. Džubejra b. Mut’ama, on od Muaza b. Abdurrahmana et-Tejmija, on od Humrana, Osmanovog štićenika, a on od Osmana b. Affana, r.a., da je rekao; „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: ‘Ko upotpuni abdest, zatim ode na propisani namaz i klanja ga, bit će mu oprošteni grijesi.’“[2]

٤٨٤ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ عَاصِمٍ عَنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ مُوسَى بْنِ طَلْحَةَ عَنْ حُمْرَانَ قَالَ كَانَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَغْتَسِلُ

484. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Ebu Avane, od Asima, on od Musejjeba, on od Musa b. Talhe, koji prenosi od Humrana, da se Osman svakodnevno kupao po jednom od

1 Sened hadisa je slab, jer je prekinut.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

kako je prihvatio islam. Jednog dana sam mu prinio vodu za abdest, pa kada se abdestio reče: „Želio sam vam ispričati jedan hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.“ – zatim dodade: „Pa mi se čini da vam ga ne ispričam,“ Hakem b. Ebu As reče: „Vladaru pravovjernih, ako bude dobro slijedit ćemo ga, a ako bude loše, izbjegavat ćemo ga.“ Osman reče: „Ispričat ću vam. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ovako uzeo abdest, a zatim rekao: ‘Ko se abdesti na ovaj način i uljepša svoj abdest, zatim ustane klanjati namaz, pa upotpuni njegov ruku’ i sedždu, bit će mu oprošteno ono što je počinio između toga i drugog namaza, ako izbjegava ubivstvene grijehe.’“ To dolazi u značenju velikih grijeha.[1]

كُلَّ يَوْمٍ مَرَّةً مِنْ مُنْذُ أَسْلَمَ فَوَضَعْتُ وَضُوءًا لَهُ ذَاتَ يَوْمٍ لِلصَّلَاةِ فَلَمَّا تَوَضَّأَ قَالَ إِنِّي أَرَدْتُ أَنْ أُحَدِّثَكُمْ بِحَدِيثٍ سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ قَالَ بَدَا لِي أَنْ لَا أُحَدِّثَكُمُوهُ فَقَالَ الْحَكَمُ بْنُ أَبِي الْعَاصِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إِنْ كَانَ خَيْرًا فَنَأْخُذُ بِهِ أَوْ شَرًّا فَنَتَّقِيهِ قَالَ فَقَالَ فَإِنِّي مُحَدِّثُكُمْ بِهِ تَوَضَّأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذَا الْوُضُوءَ ثُمَّ قَالَ مَنْ تَوَضَّأَ هَذَا الْوُضُوءَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ فَأَتَمَّ رُكُوعَهَا وَسُجُودَهَا كَفَّرَتْ عَنْهُ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ الصَّلَاةِ الْأُخْرَى مَا لَمْ يُصِبْ مَقْتَلَةً يَعْنِي كَبِيرَةً

485. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Hammad b. Seleme, od Junusa, on od Ata’a b. Ferruha, on od Osmana b. Affana, da je rekao kako je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Uzvišeni Allah je uveo

٤٨٥ - حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ يُونُسَ عَنْ عَطَاءِ بْنِ فَرُّوخَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ أَدْخَلَ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je hasen/dobar.

u Džennet čovjeka koji je bio blag prilikom naplate duga i potražnje i prilikom prodaje i kupovine.“[1]

اللَّهُ الْجَنَّةَ رَجُلًا كَانَ سَهْلًا قَاضِيًا وَمُقْتَضِيًا وَبَائِعًا وَمُشْتَرِيًا

486. Pričao nam je Affan, da mu je ispričao Ebu Avane, od Ibrahima b. Muhadžira, on od Ikrime b. Halida, da mu je ispričao neki čovjek od stanovnika Medine, da je muezzin proučio ezan za ikindiju, pa je Osman zatražio vodu za čišćenje i očistio se, a nakon toga reče: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: „Ko se očisti kako je naređeno i klanja kako je naređeno, bit će mu oprošteni grijesi.“ To mu je posvjedočilo četverica ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Posvjedočili su mu to da je Vjerovjesnik kazao.[2]

٤٨٦ - قَالَ حَدَّثَنَا عَفَّانُ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْمُهَاجِرِ عَنْ عِكْرِمَةَ بْنِ خَالِدٍ حَدَّثَنِي رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ أَنَّ الْمُؤَذِّنَ أَذَّنَ لِصَلَاةِ الْعَصْرِ قَالَ فَدَعَا عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِطَهُورٍ فَتَطَهَّرَ قَالَ ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَطَهَّرَ كَمَا أُمِرَ وَصَلَّى كَمَا أُمِرَ كُفِّرَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ فَاسْتَشْهَدَ عَلَى ذَلِكَ أَرْبَعَةً مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فَشَهِدُوا لَهُ بِذَلِكَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

487. Pričao nam je Ibnul Ešdžei, da mu je ispričao otac koji je prenio od Sufjana, on od Salima Ebu Nadra, od Busra b. Seida, da je rekao kako je Osman došao na Mekaid i zatražio vode za abdest, isprao je

٤٨٧ - حَدَّثَنَا ابْنُ الْأَشْجَعِيِّ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ سُفْيَانَ عَنْ سَالِمٍ أَبِي النَّضْرِ عَنْ بُسْرِ بْنِ سَعِيدٍ قَالَ أَتَى عُثْمَانُ الْمَقَاعِدَ فَدَعَا بِوَضُوءٍ

1 Hadis je hasen.

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

usta i nos, zatim je oprao lice tri puta, ruke tri puta, zatim je potrao glavu i oprao noge po tri puta. Nakon toga je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da radi ovako. O vi, zar nije tako?“ Oni rekoše: „Da.“ Kod njega je bila skupina Poslanikovih, s.a.v.s., ashaba.[1]

فَتَمَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَيَدَيْهِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ وَرِجْلَيْهِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَكَذَا يَتَوَضَّأُ يَا هَؤُلَاءِ أَكَذَاكَ قَالُوا نَعَمْ لِنَفَرٍ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَهُ

488. Pričao nam je Abdullah b. Velid, da mu je ispričao Sufjan, njemu Salim Ebu Nadr, od Busra b. Seida, od Osmana b. Affana da je zatražio vode i uzeo abdest kod Mekaida, pa je oprao organe po tri puta, zatim je rekao ashabima Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: „Jeste li vidjeli Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da radi ovako?“ Oni rekoše: „Da.“[2]

٤٨٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْوَلِيدِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ حَدَّثَنِي سَالِمٌ أَبُو النَّضْرِ عَنْ بُسْرِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ دَعَا بِمَاءٍ فَتَوَضَّأَ عِنْدَ الْمَقَاعِدِ فَتَوَضَّأَ ثَلَاثًا ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ لِأَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ رَأَيْتُمْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَلَ هَذَا قَالُوا نَعَمْ قَالَ أَبِي هَذَا الْعَدَنِيُّ كَانَ بِمَكَّةَ مُسْتَمْلِيَ ابْنِ عُيَيْنَة

489. Pričao nam je Jakub, da mu je ispričao njegov otac, od Ibn Ishaka, kome je ispričao Muhammed b. Ibrahim b. Haris et-Tejmi, od Muaza b. Abdurrahmana et-Tejmija, on od Humrana b. Ebana, Osma-

٤٨٩ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ حَدَّثَنَا أَبِي عَنِ ابْنِ إِسْحَاقَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْحَارِثِ التَّيْمِيُّ عَنْ مُعَاذِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ التَّيْمِيِّ عَنْ حُمْرَانَ

1 Sened hadisa je hasen.
2 Sened hadisa je kavij/jak.

novog štićenika da je vidio Osmana b. Affana kako je zartažio vode za abdest, dok je bio na vratima džamije, pa je oprao lice tri puta, ruke do lakata tri puta. Zatim je rukom potrao glavu i rukama prošao preko spoljnjeg dijela ušiju, a nakon toga rukama prošao kroz bradu. Nakon toga je oprao noge do zglobova tri puta, pa je ustao i klanjao dva rekata, pa reče: „Uzeo sam abdest pred vama kako sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da uzima abdest, zatim sam klanjao dva rekata kao što sam vidio njega da je klanjao." Te nastavi: „Nakon što je završio s namazom, Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: „Ko uzme abdest kao što sam ovo ja, zatim klanja dva rekata odganjajući od sebe šejtanska došaptavanja, bit će mu oprošteno ono što je učinio između tog namaza i onoga od juče."[1]

بْنِ أَبَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَأَيْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَعَا بِوَضُوءٍ وَهُوَ عَلَى بَابِ الْمَسْجِدِ فَغَسَلَ يَدَيْهِ ثُمَّ مَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ وَاسْتَنْثَرَ ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ غَسَلَ يَدَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ وَأَمَرَّ بِيَدَيْهِ عَلَى ظَاهِرِ أُذُنَيْهِ ثُمَّ مَرَّ بِهِمَا عَلَى لِحْيَتِهِ ثُمَّ غَسَلَ رِجْلَيْهِ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ قَامَ فَرَكَعَ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ قَالَ تَوَضَّأْتُ لَكُمْ كَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ ثُمَّ رَكَعْتُ رَكْعَتَيْنِ كَمَا رَأَيْتُهُ رَكَعَ قَالَ ثُمَّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ فَرَغَ مِنْ رَكْعَتَيْهِ مَنْ تَوَضَّأَ كَمَا تَوَضَّأْتُ ثُمَّ رَكَعَ رَكْعَتَيْنِ لَا يُحَدِّثُ فِيهِمَا نَفْسَهُ غُفِرَ لَهُ مَا كَانَ بَيْنَهُمَا وَبَيْنَ صَلَاتِهِ بِالْأَمْسِ

490. Pričao nam je Muavija b. Amr, da mu je ispričao Zaide, od Asima, on od Šekika, da

٤٩٠ - حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ عَمْرٍو حَدَّثَنَا زَائِدَةُ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ شَقِيقٍ قَالَ لَقِيَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ

1 Sened hadisa je hasen/dobar

الْوَلِيدَ بْنَ عُقْبَةَ فَقَالَ لَهُ الْوَلِيدُ مَا لِي أَرَاكَ قَدْ جَفَوْتَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ لَهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ أَبْلِغْهُ أَنِّي لَمْ أَفِرَّ يَوْمَ عَيْنَيْنِ قَالَ عَاصِمٌ يَقُولُ يَوْمَ أُحُدٍ وَلَمْ أَتَخَلَّفْ يَوْمَ بَدْرٍ وَلَمْ أَتْرُكْ سُنَّةَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ فَانْطَلَقَ فَخَبَّرَ ذَلِكَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ فَقَالَ أَمَّا قَوْلُهُ إِنِّي لَمْ أَفِرَّ يَوْمَ عَيْنَيْنِ فَكَيْفَ يُعَيِّرُنِي بِذَنْبٍ وَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ { إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ } وَأَمَّا قَوْلُهُ إِنِّي تَخَلَّفْتُ يَوْمَ بَدْرٍ فَإِنِّي كُنْتُ أُمَرِّضُ رُقَيَّةَ بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ مَاتَتْ وَقَدْ ضَرَبَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَهْمِي وَمَنْ ضَرَبَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَهْمِهِ فَقَدْ شَهِدَ وَأَمَّا

je rekao: „Abdurrahman b. Auf je susreo Velida b. Ukbu, pa mu Velid reče: „Zbog čega si grub prema Vladaru pravovjernih?“ Abdurrahman reče: „Obavijesti ga da ja nisam pobjegao na dan Ajnejna[1] – Asim kaže da je rekao: na dan Uhuda – nisam izostao iz bitke na Bedru i nisam ostavio Omerov sunnet.“ On je otišao i o tome obavijestio Osmana, a on reče: „Što se tiče njegovih riječi za bježanje na dan Ajnejna, kako mi može prigovarati za grijeh koji mi je Allah oprostio i za šta je rekao: One među vama koji su uzmakli na dan kad su se dvije vojske sukobile uistinu je šejtan naveo da posrnu, zbog onoga što su prije počinili. A Allah im je već oprostio. (Ali Imran, 155). Ono što govori o mom odsustvu iz bitke na Bedru, ja sam tada brinuo o bolesnoj Rukajji, kćerki Allahovog Poslanika, s.a.v.s., sve dok nije umrla. Allahov Poslanik, s.a.v.s., me je udario njegovom strijelom, a koga god je udario strijelom smatra se kao

1 To je brdo na Uhudu gdje je Iblis na dan bitke došao i odakle je uzviknuo da je Muhammed, s.a.v.s., mrtav.

قَوْلُهُ إِنِّي لَمْ أَتْرُكْ سُنَّةَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَإِنِّي لَا أُطِيقُهَا وَلَا هُوَ فَأْتِهِ فَحَدِّثْهُ بِذَلِكَ

da je učestvovao na Bedru. A to što spominje da on nije ostavio Omerov sunnet, ja ga nisam sposoban izvršiti, a nije ni on. Otiđi i reci mu to.“[1]

٤٩١ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ يُوسُفَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي سَهْلٍ يَعْنِي عُثْمَانَ بْنَ حَكِيمٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي عَمْرَةَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ كَانَ كَقِيَامِ نِصْفِ لَيْلَةٍ وَمَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ وَالْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ كَانَ كَقِيَامِ لَيْلَةٍ

491. Pričao nam je Ishak b. Jusuf, da mu je ispričao Sufjan, od Ebu Sehla – znači Osmana b. Hakima – da mu je ispričao Abdurrahman b. Ebu Amre, koji je prenio od Osmana b. Affana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko klanja jaciju u džematu, kao da je na noćnom namazu proveo pola noći, a ko klanja jaciju i sabah u džematu, kao da je cijelu noć klanjao noćni namaz.“[2]

٤٩٢ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنَا أَيُّوبُ عَنْ نَافِعٍ عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ قَالَ أَرَادَ ابْنُ مَعْمَرٍ أَنْ يُنْكِحَ ابْنَهُ ابْنَةَ شَيْبَةَ بْنِ جُبَيْرٍ فَبَعَثَنِي إِلَى أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ أَمِيرُ الْمَوْسِمِ فَأَتَيْتُهُ فَقُلْتُ لَهُ إِنَّ أَخَاكَ أَرَادَ أَنْ يُنْكِحَ ابْنَهُ فَأَرَادَ أَنْ يُشْهِدَكَ

492. Pričao nam je Ismail, da mu je ispričao Ejub, od Nafia, on od Nubejha b. Vehba, da je Ibn Mamer želio oženiti svoga sina kćerkom Šejbe b. Džubejra pa me je poslao Ebanu b. Osmanu koji je bio vođa hadždža. Došao sam kod njega i rekao mu: „Tvoj brat želi oženiti sina, pa te poziva da budeš

1 Sened hadisa je hasen/dobar. Bilježi ga Taberani (135)

2 Sened je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima, bilježi ga i Ebu Davud (555).

ذَاكَ فَقَالَ أَلَا أُرَاهُ عِرَاقِيًّا جَافِيًا إِنَّ الْمُحْرِمَ لَا يَنْكِحُ وَلَا يُنْكِحُ ثُمَّ حَدَّثَ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِمِثْلِهِ يَرْفَعُهُ

svjedok tome." On reče: „Čini mi se kao da je od Iračana koji slabo razumiju. Osobi u ihramu nije dozvoljeno ženiti se ili druge vjenčavati." Zatim je prenio hadis ovog značenja od Osmana b. Affana koji Osman direktno prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.[1]

٤٩٣ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ عَنْ هِشَامٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ عُثْمَانَ تَوَضَّأَ بِالْمَقَاعِدِ فَغَسَلَ ثَلَاثًا ثَلَاثًا وَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَوَضَّأَ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ سَقَطَتْ خَطَايَاهُ يَعْنِي مِنْ وَجْهِهِ وَيَدَيْهِ وَرِجْلَيْهِ وَرَأْسِهِ

493. Pričao nam je Sufjan b. Ujejne, od Hišama, on od svog oca, on od Humrana, Osmanovog štićenika, da je Osman uzeo abdest na Mekaidu perući organe po tri puta i nakon toga je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Ko uzme abdest kao ovo ja, zatim klanja namaz, s njega će pasti grijesi." Znači s njegovog lica, ruku, nogu i glave.[2]

٤٩٤ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ عَنْ أَيُّوبَ بْنِ مُوسَى عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ قَالَ اشْتَكَى عُمَرُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ مَعْمَرٍ عَيْنَيْهِ فَأَرْسَلَ إِلَى أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سُفْيَانُ وَهُوَ أَمِيرٌ مَا يَصْنَعُ بِهِمَا قَالَ قَالَ

494. Pričao nam je Sufjan b. Ujejne, od Ejuba b. Muse, on od Nubejha b. Vehba, da se Omer b. Ubjedullah b. Mamer požalio na oči, pa je poslao Ebanu b. Osmanu - Sufjan kaže da je bio on vođa – pitajući ga šta da

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

radi s njima. On mu je rekao: „Namaži ih sabirom. Jer sam čuo Osmana da tako prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.“[1]

ضَمِّدْهُمَا بِالصَّبِرِ فَإِنِّي سَمِعْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يُحَدِّثُ ذَلِكَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

495. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Hakem b. Musa Ebu Salih Seid b. Mesleme, od Ismaila b. Umejja, on od Muse b. Imrana b. Mennaha, da je Eban b. Osman vidio dženazu kako dolazi i kada je vidje, on ustade govoreći: „Vidio sam Osmana da tako postupa, a on je vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da tako čini.“[2]

٤٩٥ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي الْحَكَمُ بْنُ مُوسَى أَبُو صَالِحٍ حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أُمَيَّةَ عَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ بْنِ مَنَّاحٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ رَأَى جِنَازَةً مُقْبِلَةً فَلَمَّا رَآهَا قَامَ وَقَالَ رَأَيْتُ عُثْمَانَ يَفْعَلُ ذَلِكَ وَأَخْبَرَنِي أَنَّهُ رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْعَلُهُ

496. Pričao nam je Sufjan, od Ejuba b. Muse, on od Nubejha b. Vehba, on od Ebana b. Osmana on od Osmana da je prenijeto od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: „Muhrim se ne ženi niti zaručuje.“[3]

٤٩٦ - حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَيُّوبَ بْنِ مُوسَى عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ عُثْمَانَ يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَنْكِحُ الْمُحْرِمُ وَلَا يَخْطُبُ

497. Pričao nam je Sufjan, od Ejuba b. Muse b.

٤٩٧ - قَالَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. , bilježe ga Muslim (1204, 89), Tirmizi (952), Ebu Davud (1838).

2 Hadis je hasen/dobar zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

3 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

Amra b. Seida, on od Nubejha b. Vehba, čovjeka iz policije, on od Ebana b. Osmana, da je prenio od Osmana, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., dao olakšicu ili je rekao: „Muhrim može, kada se požali na oči, da ih namaže sabirom (vrsta surme).“[1]

أَيُّوبَ بْنِ مُوسَى بْنِ عَمْرِو بْنِ سَعِيدٍ عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ رَجُلٍ مِنْ الْحَجَبَةِ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ حَدَّثَ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَخَّصَ أَوْ قَالَ فِي الْمُحْرِمِ إِذَا اشْتَكَى عَيْنَهُ أَنْ يُضَمِّدَهَا بِالصَّبِرِ

498. Pričao nam je Ismail, od Halida el-Hazza'a, on od Velida b. Bišra, on od Humrana, a on od Osmana da je rekao: „Ko umre, čvrsto znajući da nema božanstva osim Allaha, ući će u Džennet.“[2]

٤٩٨ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ عَنْ خَالِدٍ الْحَذَّاءِ عَنِ الْوَلِيدِ أَبِي بِشْرٍ عَنْ حُمْرَانَ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

499. Pričao nam je Ismail b. Ibrahim, da mu je ispričao Auf b. Ebu Džemile, da mu je ispričao Jezid el-Farisi, da je Ibn Abbas rekao Osmanu, r.a.: „Šta vas je navelo da stavite suru El-Enfal koja je od mesani sura ispred sure el-Bera koja je od miejn sura. Spojili ste ih, a između njih niste na-

٤٩٩ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا عَوْفُ بْنُ أَبِي جَمِيلَةَ حَدَّثَنِي يَزِيدُ الْفَارِسِيُّ حَدَّثَنَا ابْنُ عَبَّاسٍ قَالَ قُلْتُ لِعُثْمَانَ مَا حَمَلَكُمْ عَلَى أَنْ عَمَدْتُمْ إِلَى سُورَةِ الْأَنْفَالِ وَهِيَ مِنَ الْمَثَانِي وَإِلَى سُورَةِ بَرَاءَةٌ وَهِيَ مِنْ الْمِئِينَ فَقَرَنْتُمْ بَيْنَهُمَا وَلَمْ تَكْتُبُوا بَيْنَهُمَا سَطْرَ

1 Sened hadisa je vjerodostoan po Muslimovim uvjetima.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježi ga Muslim (26).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَوَضَعْتُمُوهَا
فِي السَّبْعِ الطِّوَالِ فَمَا حَمَلَكُمْ عَلَى ذَلِكَ
قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ مِمَّا يَأْتِي عَلَيْهِ الزَّمَانُ وَهُوَ يُنْزَلُ
عَلَيْهِ مِنْ السُّوَرِ ذَوَاتِ الْعَدَدِ فَكَانَ
إِذَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ الشَّيْءُ دَعَا بَعْضَ مَنْ
يَكْتُبُ لَهُ فَيَقُولُ ضَعُوا هَذِهِ فِي السُّورَةِ
الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا وَكَذَا وَإِذَا أُنْزِلَتْ
عَلَيْهِ الْآيَاتُ قَالَ ضَعُوا هَذِهِ الْآيَاتِ
فِي السُّورَةِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا وَكَذَا
وَإِذَا أُنْزِلَتْ عَلَيْهِ الْآيَةُ قَالَ ضَعُوا هَذِهِ
الْآيَةَ فِي السُّورَةِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا
وَكَذَا وَكَانَتْ سُورَةُ الْأَنْفَالِ مِنْ أَوَائِلِ
مَا نَزَلَ بِالْمَدِينَةِ وَكَانَتْ سُورَةُ بَرَاءَةٌ
مِنْ أَوَاخِرِ مَا أُنْزِلَ مِنْ الْقُرْآنِ قَالَ
فَكَانَتْ قِصَّتُهَا شَبِيهًا بِقِصَّتِهَا فَظَنَنَّا
أَنَّهَا مِنْهَا وَقُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يُبَيِّنْ لَنَا أَنَّهَا مِنْهَا فَمِنْ
أَجْلِ ذَلِكَ قَرَنْتُ بَيْنَهُمَا وَلَمْ أَكْتُبْ
بَيْنَهُمَا سَطْرَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَوَضَعْتُهَا فِي السَّبْعِ الطِّوَالِ

pisali *bismillahir-rahmanir-rahim* i sve ih zajedno smjestili među sedam dugih sura. Šta vas je na to navelo?“

On je odgovorio: „Kako je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., prolazilo vrijeme, njemu su objavljivane sure s različitim brojem ajeta. Kada bi mu nešto bilo objavljeno on bi pozvao onoga ko bi to zapisao i rekao mu: „Ovo zapiši u suri gdje se spominje to i to,“ kada bi mu bili objavljeni ajeti, on bi kazao: „Ove ajete zapiši u suri gdje se spominje to i to.“ I kada bi mu jedan ajet bio objavljen, on bi govorio: „Ovaj ajet stavite u suru gdje se spominje to i to.“ El-Enfal je bila među prvim surama koje su objavljene u Medini. A sura El-Bera je bila među posljednjim koje su objavljene. Kazivanje prve je bilo slično kazivanju druge, te smo smatrali da je ona dio nje. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je preselio, a nije nam pojasnio da je ona dio nje. Zbog toga smo ih spojili i između njih nismo zapisali bismilu i smjestili smo ih u sedam dugih sura.“[1]

1 Hadis je slab i već je citiran pod brojem 399.

500. Pričao nam je Jahja b. Seid, od Sufjana i Šube, oni od Alkame b. Merseda, on od Sada b. Ubejde, on od Ebu Abdurrahmana, on od Osmana, a on od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao – Sufjanu prenosi: „Najvrijedniji od vas...“, a Šube prenosi: „Najbolji od vas je onaj ko nauči Kur’an i druge njemu podučava.“[1]

٥٠٠ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ سُفْيَانَ وَشُعْبَةَ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ سَعْدِ بْنِ عُبَيْدَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سُفْيَانُ أَفْضَلُكُمْ وَقَالَ شُعْبَةُ خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

501. Pričao nam je Veki’, od Ismaila b. Ebu Halida, da je Kajs kazao kako mu je ispričao Ebu Sehl, da je Osman kazao onoga dana kada je bio opkoljen: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je dao zavjet i ja sam u tome strpljiv.“

Kajs kaže: „Smatrali su da je to taj dan.“[2]

٥٠١ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَبِي خَالِد قَالَ قَالَ قَيْسٌ فَحَدَّثَنِي أَبُو سَهْلَةَ أَنَّ عُثْمَانَ قَالَ يَوْمَ الدَّارِ حِينَ حُصِرَ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَهِدَ إِلَيَّ عَهْدًا فَأَنَا صَابِرٌ عَلَيْهِ قَالَ قَيْسٌ فَكَانُوا يَرَوْنَهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ

502. Pričao nam je Jezid, da ga je obavijestio Mehdi b. Mejmun, od Muhammeda b. Abdullaha b. Ebu Jakuba, on od Hasana b. Sada, da mu je ispričao Rebbah: „Moj vlasnik me oženio robinjom Bizantin-

٥٠٢ - حَدَّثَنَا يَزِيدُ أَنْبَأَنَا مَهْدِيُّ بْنُ مَيْمُونٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي يَعْقُوبَ عَنْ الْحَسَنِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ حَدَّثَنِي رَبَاحٌ قَالَ زَوَّجَنِي مَوْلَايَ جَارِيَةً رُومِيَّةً فَوَقَعْتُ عَلَيْهَا

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima, bilježe ga Ibn Madže (211), Bezzar (396) i drugi.

2 Sened hadisa je vjerodostojan i hadis je naveden pod brojem 407.

فَوَلَدَتْ لِي غُلَامًا أَسْوَدَ مِثْلِي فَسَمَّيْتُهُ عَبْدَ اللَّهِ ثُمَّ وَقَعْتُ عَلَيْهَا فَوَلَدَتْ لِي غُلَامًا أَسْوَدَ مِثْلِي فَسَمَّيْتُهُ عُبَيْدَ اللَّهِ ثُمَّ طَبَنَ لِي غُلَامٌ رُومِيٌّ قَالَ حَسِبْتُهُ قَالَ لِأَهْلِي رُومِيٌّ يُقَالُ لَهُ يُوحَنَّسُ فَرَاطَنَهَا بِلِسَانِهِ يَعْنِي بِالرُّومِيَّةِ فَوَقَعَ عَلَيْهَا فَوَلَدَتْ لَهُ غُلَامًا أَحْمَرَ كَأَنَّهُ وَزَغَةٌ مِنْ الْوَزَغَاتِ فَقُلْتُ لَهَا مَا هَذَا فَقَالَتْ هَذَا مِنْ يُوحَنَّسَ قَالَ فَارْتَفَعْنَا إِلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَأَقَرَّا جَمِيعًا فَقَالَ عُثْمَانُ إِنْ شِئْتُمْ قَضَيْتُ بَيْنَكُمْ بِقَضِيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَضَى أَنَّ الْوَلَدَ لِلْفِرَاشِ قَالَ حَسِبْتُهُ قَالَ وَجَلَدَهُمَا

kom, imao sam odnos s njom i ona mi je rodila crnoputog dječaka poput mene. Dao sam mu ime Abdullah. Zatim sam ponovo imao odnos s njom i ona mi je rodila crnoputog dječaka poput mene. Nazvao sam ga Ubejdullah. Nakon toga je u moju porodicu došao mladić Bizantinac po imenu Johanes. On je s njom razgovarao na njihovom jeziku – bizantinskom, i on je imao odnos s njom i ona je rodila crvenog dječaka. Kao da je bio gušter. Upitao sam je: „Šta je ovo?“ Ona je odgovorila: „To je Johanesovo.“ Slučaj smo iznijeli pred Osmanom b. Affanom i oni su pred njim priznali. Osman reče: „Ako hoćete, presudit ću vam presudom Allahovog Poslanika, s.a.v.s. On je presudio da dijete pripada onome u čijoj postelji se rodi.“ Mislim da je rekao: „I izbičevao ih je.“[1]

٥٠٣ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ جَامِعِ بْنِ شَدَّادٍ قَالَ سَمِعْتُ حُمْرَانَ بْنَ أَبَانَ يُحَدِّثُ

503. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Džamia b. Šedada kako je čuo Humrana b. Eba-

1 Sened je slab.

أَبَا بُرْدَةَ فِي الْمَسْجِدِ أَنَّهُ سَمِعَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ يُحَدِّثُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ أَتَمَّ الْوُضُوءَ كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ فَالصَّلَوَاتُ الْمَكْتُوبَاتُ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ

na, kako prenosi od Ebu Burde, koji je pričao u džamiji da je čuo Osmana b. Affana, kako prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Ko upotpuni abdest kao što je to naredio Uzvišeni Allah, propisani namazi će mu biti otkup za grijehe koje počini među njima.“[1]

٥٠٤ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ سِمَاكِ بْنِ حَرْبٍ قَالَ سَمِعْتُ عَبَّادَ بْنَ زَاهِرٍ أَبَا رُوَاعٍ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَخْطُبُ فَقَالَ إِنَّا وَاللَّهِ قَدْ صَحِبْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي السَّفَرِ وَالْحَضَرِ وَكَانَ يَعُودُ مَرْضَانَا وَيَتْبَعُ جَنَائِزَنَا وَيَغْزُو مَعَنَا وَيُوَاسِينَا بِالْقَلِيلِ وَالْكَثِيرِ وَإِنَّ نَاسًا يُعْلِمُونِي بِهِ عَسَى أَنْ لَا يَكُونَ أَحَدُهُمْ رَآهُ قَطُّ

504. Pričao nam je Muhammed b. Džafer, da mu je ispričao Šube, od Semmaka b. Harba, da je čuo Ubada b. Zahira Ebu Ruva'u, koji je čuo Osmana b. Affana da drži hutbu i kaže: „Mi smo, tako mi Allaha, bili u Poslanikovom, s.a.v.s., društvu na putu i u Medini. On je obilazio bolesne među nama, slijedio je dženaze, išao je u pohode s nama, suosjećao se s nama u velikim i malim stvarima, a sada me neki ljudi podučavaju i pričaju o njemu, koji ga, možda, nisu nikada ni vidjeli.“[2]

٥٠٥ - حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنِي شُعَيْبٌ أَبُو شَيْبَةَ

505. Pričao nam je Velid b. Muslim, da mu je ispričao Šuajb Ebu Šejbe, kako je čuo Ata' el-

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima. Bilježe ga Muslim (11, 231), Ibn Madže (459).

2 Sened hadisa je hasen/dobar. Bilježi ga el-Bezzar (401).

قَالَ سَمِعْتُ عَطَاءً الْخُرَاسَانِيَّ يَقُولُ سَمِعْتُ سَعِيدَ بْنَ الْمُسَيَّبِ يَقُولُ رَأَيْتُ عُثْمَانَ قَاعِدًا فِي الْمَقَاعِدِ فَدَعَا بِطَعَامٍ مِمَّا مَسَّتْهُ النَّارُ فَأَكَلَهُ ثُمَّ قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ فَصَلَّى ثُمَّ قَالَ عُثْمَانُ قَعَدْتُ مَقْعَدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَكَلْتُ طَعَامَ رَسُولِ اللَّهِ وَصَلَّيْتُ صَلَاةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Horasanija, da je čuo Seida b. Musejjeba, kako je vidio Osmana da sjedi na Mekaidu i da je zatražio hranu koja je pečena na vatri, jeo je te hrane, zatim je ustao i klanjao namaz. Zarim Osman reče: „Sjedio sam na mejstu gdje je sjedio Allahov Poslanik, s.a.v.s., jeo sam hranu koju je jeo Allahov Poslanik, s.a.v..s, i klanjao sam kao što je klanjao on.“[1]

٥٠٦ - حَدَّثَنَا الضَّحَّاكُ بْنُ مَخْلَدٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْحَمِيدِ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ مَحْمُودِ بْنِ لَبِيدٍ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَرَادَ أَنْ يَبْنِيَ مَسْجِدَ الْمَدِينَةِ فَكَرِهَ النَّاسُ ذَاكَ وَأَحَبُّوا أَنْ يَدَعُوهُ عَلَى هَيْئَتِهِ فَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِلَّهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ مِثْلَهُ

506. Pričao nam je Dahhak b. Mahlid, da mu je ispričao Abdulhamid b. Džafer, a njemu njegov otac, od Mahmuda b. Lebida, da je Osman želio izgraditi medinski mesdžid, pa su ljudi to kritikovali želeći da mesdžid ostane u prvobitnom obliku. Osman reče: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Ko sagradi radi Allaha džamiju, Allah će mu sagraditi u Džennetu kuću poput te džamije.“[2]

---

1 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

2 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježe ga Muslim (25. 533), Daremi (1396) i drugi.

507. Pričao nam je Abdulkebir b. Abdulmedžid Ebu Bekr el-Hanefi, da mu je ispričao Abdulhamid b. Džafer, od svog oca, a on od Mahmuda b. Lebida, da je Osman b. Affan prenio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: „Ko na mene namjerno iznese laži, neka pripremi sebi kuću u vatri.“[1]

٥٠٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْكَبِيرِ بْنُ عَبْدِ الْمَجِيدِ أَبُو بَكْرٍ الْحَنَفِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْحَمِيدِ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مَحْمُودِ بْنِ لَبِيدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ تَعَمَّدَ عَلَيَّ كَذِبًا فَلْيَتَبَوَّأْ بَيْتًا فِي النَّارِ

508. Pričao nam je Ismail, da mu je ispričao Junus, njemu Ata' b. Ferruh, štićenik Kurešija, od Osmana b. Affana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Uzvišeni Allah je uveo u Džennet čovjeka koji je blag kao kupac i prodavac i koji je blag prilikom naplate duga i potraživanja.“[2]

٥٠٨ - حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ حَدَّثَنَا يُونُسُ حَدَّثَنَا عَطَاءُ بْنُ فَرُّوخَ مَوْلَى الْقُرَشِيِّينَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَدْخَلَ اللَّهُ رَجُلًا الْجَنَّةَ كَانَ سَهْلًا مُشْتَرِيًا وَبَائِعًا وَقَاضِيًا وَمُقْتَضِيًا

509. Pričao nam je Sulejman b. Harb, da mu je ispričao Hammad b. Zejd, od Jahja b. Seida, on od Ebu Umame b. Sehla b. Hunejfa, da je pričao kako je bio s Osmanom dok je Osman bio opkoljen u kući, pa je rekao: „Zbog čega će me ubiti? Čuo sam Allahovog Poslanika,

٥٠٩ - حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ قَالَ كُنَّا مَعَ عُثْمَانَ وَهُوَ مَحْصُورٌ فِي الدَّارِ قَالَ وَلِمَ تَقْتُلُونَنِي؟ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima.

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija.

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ رَجُلٌ كَفَرَ بَعْدَ إِسْلَامِهِ أَوْ زَنَى بَعْدَ إِحْصَانِهِ أَوْ قَتَلَ نَفْسًا فَيُقْتَلُ بِهَا

s.a.v.s., da kaže: „Krv muslimana je dozvoljena samo u tri slučaja: zbog nevjerstva, nakon islama, zbog bluda, nakon sklapanja braka ili zbog ubistva nedužne osobe, pa se zbog toga, ubica ubija.“[1]

٥١٠ - حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي ذِئْبٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ خَالِدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قَارِظٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ مَوْلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ قَالَ رَأَيْتُ عَلِيًّا وَعُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا يُصَلِّيَانِ يَوْمَ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى ثُمَّ يَنْصَرِفَانِ يُذَكِّرَانِ النَّاسَ قَالَ وَسَمِعْتُهُمَا يَقُولَانِ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صِيَامِ هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ قَالَ وَسَمِعْتُ عَلِيًّا يَقُولُ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَبْقَى مِنْ نُسُكِكُمْ عِنْدَكُمْ شَيْءٌ بَعْدَ ثَلَاثٍ

510.Pričao nam je Osman b. Omer, da mu je ispričao Ibn Ebu Zi'b od Seida b. Halida b. Abdullaha b. Kariza, on od Ebu Ubejda, štićenika Abdurrahmana b. Ezhera, da je ispričao kako je vidio Aliju i Osmana kako klanjaju namaze na Ramazanskom i Kurbanskom bajramu, zatim bi se okrenuli prema ljudima i opominjali ih. On kaže: „Čuo sam ih kako kažu: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio post ova dva dana.'“

Kaže još: „Čuo sam Aliju kako kaže: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se u vašim kućama zadrži išta od kurbana nakon trećeg dana.“[2]

٥١١ - حَدَّثَنَا بَهْزٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ حَدَّثَنَا حُصَيْنٌ عَنْ عَمْرِو بْنِ

511. Pričao nam je Behz, da mu je ispričao Ebu Avane, od Husajna, on od Amra b. Dža-

1 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Buharije i Muslima.

2 Sened hadisa je vjerodostojan.

vana da je Ahnef rekao: „Krenuli smo na hadždž i prošli smo kroz Medinu. Dok smo bili u našem odmaralištu dođe glasnik i reče da se ljudi u džamiji okupljaju iz straha. Ja sam pošao s jednim mojim prijateljom i zatekosmo ljude okupljene u džamiji. Ja sam prolazio kroz njih dok nisam stao ispred njih. Među njima su bili Alija b. Ebu Talib, Zubejr, Talha i Sad b. Ebu Vekkas. Nije puno prošlo, a došao je i Osman pješice, pa reče: „Je li tu Alija?“ „Da“ – rekoše. „Je li tu Zubejr?“ – upita Osman. ‘Da’ - odgovoriše. „Je li tu Talha?“ – nastavi Osman, a ljudi potvrdiše i njegovo prisustvo. Na kraju Osman upita: „Da li je tu Sad?“ „Da“ – potvrdiše ljudi. On onda nastavi: „Kunem vas Allahom, osim koga drugog božanstva nema, zar ne znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko kupi merbed[1] te i te porodice, bit će mu oprošteni grijesi.“ Ja sam kupio to i došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., kazavši mu to. On mi reče: „Daj nam to da

جَاوَانَ قَالَ الْأَحْنَفُ انْطَلَقْنَا حُجَّاجًا فَمَرَرْنَا بِالْمَدِينَةِ فَبَيْنَمَا نَحْنُ فِي مَنْزِلِنَا إِذْ جَاءَنَا آتٍ فَقَالَ النَّاسُ مِنْ فَزَعٍ فِي الْمَسْجِدِ فَانْطَلَقْتُ أَنَا وَصَاحِبِي فَإِذَا النَّاسُ مُجْتَمِعُونَ عَلَى نَفَرٍ فِي الْمَسْجِدِ قَالَ فَتَخَلَّلْتُهُمْ حَتَّى قُمْتُ عَلَيْهِمْ فَإِذَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَالزُّبَيْرُ وَطَلْحَةُ وَسَعْدُ بْنُ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ فَلَمْ يَكُنْ ذَلِكَ بِأَسْرَعَ مِنْ أَنْ جَاءَ عُثْمَانُ يَمْشِي فَقَالَ أَهَاهُنَا عَلِيٌّ قَالُوا نَعَمْ قَالَ أَهَاهُنَا الزُّبَيْرُ قَالُوا نَعَمْ قَالَ أَهَاهُنَا طَلْحَةُ قَالُوا نَعَمْ قَالَ أَهَاهُنَا سَعْدٌ قَالُوا نَعَمْ قَالَ أَنْشُدُكُمْ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَبْتَاعُ مِرْبَدَ بَنِي فُلَانٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَابْتَعْتُهُ فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ إِنِّي قَدْ ابْتَعْتُهُ فَقَالَ اجْعَلْهُ فِي مَسْجِدِنَا وَأَجْرُهُ

1 Prostor za pohranjivanje hurmi.

proširimo mesdžid i slijedi ti nagrada.“ Ljudi rekoše: „Da.“

„Kunem vas Allahom, osim koga drugog božanstva nema, zar ne znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko će kupiti bunar Rumma?“ Pa sam ga kupio za toliko i toliko. Otišao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao mu da sam kupio ovaj bunar, on mi reče: „Dozvoli da sa njega piju muslimani i pripast će ti nagrada.“ Ljudi posvjedočiše: „Da.“

„Kunem vas Allahom osim koga drugo božanstva nema, zar ne znate da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pogledao u lica ljudi na dan pripreme vojske za bitku na Tebuku, pa je rekao: „Ko njih opremi Allah će mu oprostiti grijehe.“ Pa sam je ja opremio tako da nije nedostjao niti povodac niti konopac za vezivanje devinih nogu.“ Oni rekoše: „Allahu dragi, tako je.“ Osman nastavi: „Allahu moj, uzimam te za svjedoka! Allahu moj, uzimam te za svjedoka! Allahu moj, uzimam te za svjedoka!“ zatim se okrenu i ode.[1]

لَكَ قَالُوا نَعَمْ

قَالَ أَنْشُدُكُمْ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَبْتَاعُ بِئْرَ رُومَةَ فَابْتَعْتُهَا بِكَذَا وَكَذَا فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ إِنِّي قَدْ ابْتَعْتُهَا يَعْنِي بِئْرَ رُومَةَ فَقَالَ اجْعَلْهَا سِقَايَةً لِلْمُسْلِمِينَ وَأَجْرُهَا لَكَ قَالُوا نَعَمْ

قَالَ أَنْشُدُكُمْ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَظَرَ فِي وُجُوهِ الْقَوْمِ يَوْمَ جَيْشِ الْعُسْرَةِ فَقَالَ مَنْ يُجَهِّزُ هَؤُلَاءِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَجَهَّزْتُهُمْ حَتَّى مَا يَفْقِدُونَ خِطَامًا وَلَا عِقَالًا قَالُوا اللَّهُمَّ نَعَمْ قَالَ اللَّهُمَّ اشْهَدْ اللَّهُمَّ اشْهَدْ اللَّهُمَّ اشْهَدْ ثُمَّ انْصَرَفَ

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

512. Pričao nam je Muhammed b. Bekr, da ga je obavijestio Ibn Džurejdž, njega Sulejman b. Atik, od Abdullaha b. Babejha, od nekoliko ljudi iz Benu Ja'la b. Umejje, da je Ja'la pričao kako je činio tavaf s Osmanom pa smo dodirnuli ugao Kabe. Jala kaže: „Bio sam oko Kabe, pa kada smo došli do istočnog ugla koji dolazi nakon Hadžerul-esveda krenuo sam rukom dotaći ga, pa on reče: „Šta to radiš?" „Zar ga nećeš dotaći?" – upitah ga. On me upita: „Zar nisi tavafio s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s.?" Rekao sam: „Da." On nastavi: „Jesi li ga vidio da dodiruje ova dva zapadna ugla?" „Ne" – rekao sam. On mi reče: „Zar ti u Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., nije najbolji uzor?" Potvrdio sam to. „Onda povuci ruku" – reče on.[1]

٥١٢ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكْرٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ عَتِيقٍ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ بَابَيْهِ عَنْ بَعْضِ بَنِي يَعْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ قَالَ يَعْلَى طُفْتُ مَعَ عُثْمَانَ فَاسْتَلَمْنَا الرُّكْنَ قَالَ يَعْلَى فَكُنْتُ مِمَّا يَلِي الْبَيْتَ فَلَمَّا بَلَغْنَا الرُّكْنَ الْغَرْبِيَّ الَّذِي يَلِي الْأَسْوَدَ جَرَرْتُ بِيَدِهِ لِيَسْتَلِمَ فَقَالَ مَا شَأْنُكَ فَقُلْتُ أَلَا تَسْتَلِمُ قَالَ فَقَالَ أَلَمْ تَطُفْ مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ بَلَى قَالَ أَرَأَيْتَهُ يَسْتَلِمُ هَذَيْنِ الرُّكْنَيْنِ الْغَرْبِيَّيْنِ قُلْتُ لَا قَالَ أَفَلَيْسَ لَكَ فِيهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ قُلْتُ بَلَى قَالَ فَانْفُذْ عَنْكَ

513. Pričao nam je Ebu Abdurrahman el-Mukri'i, da mu je ispričao Hajve, a njega obavijestio Ebu Akil, kako je čuo Osmanovog štićenika Harisa da je kazao: „Jednog dana je

٥١٣ - حَدَّثَنَا أَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْمُقْرِئُ حَدَّثَنَا حَيْوَةُ أَنْبَأَنَا أَبُو عَقِيلٍ أَنَّهُ سَمِعَ الْحَارِثَ مَوْلَى عُثْمَانَ يَقُولُ جَلَسَ عُثْمَانُ يَوْمًا وَجَلَسْنَا

1 Hadis je vjerodostojan zbog drugih verzija.

sjedio Osman i mi s njim, došao je muezin, pa je zatražio vode u posudi koja je bila, čini mi se, veličine jednog mudda, te je uzeo abdest, a nakon toga reče: 'Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako se abdesti kao ovo ja, a zatim kaže: 'Ko se abdesti kao ovo ja, zatim ustane i klanja podne namaz, Allah će mu oprostiti grijehe koje počini između sabaha i podne. Zatim klanja ikindiju, bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio između podne i ikindije, zatim klanja akšam bit će mu oprošteno ono što je učinio između ikindije i akšama, zatim klanja jaciju, bit će mu oprošteno ono što je učinio između akšama i jacije. Zatim, ako zanoći i prespava tu noć, pa ustane, abdesti se i klanja sabah, bit će mu oprošteno ono što je učinio između jacije i sabaha. Ta dobra djela brišu loša." Ljudi rekoše: „Osmane, ovo su dobra djela, a šta je s ostalim dobrim djelima?" On nastavi: „To su subhanallah, elhamdulillah, Allahu ekber i la havle ve la kuvvete illa billah."[1]

مَعَهُ فَجَاءَهُ الْمُؤَذِّنُ فَدَعَا بِمَاءٍ فِي إِنَاءٍ أَظُنُّهُ سَيَكُونُ فِيهِ مُدٌّ فَتَوَضَّأَ ثُمَّ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ وُضُوئِي هَذَا ثُمَّ قَالَ وَمَنْ تَوَضَّأَ وُضُوئِي ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى صَلَاةَ الظُّهْرِ غُفِرَ لَهُ مَا كَانَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ الصُّبْحِ ثُمَّ صَلَّى الْعَصْرَ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ صَلَاةِ الظُّهْرِ ثُمَّ صَلَّى الْمَغْرِبَ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ صَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ صَلَّى الْعِشَاءَ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ صَلَاةِ الْمَغْرِبِ ثُمَّ لَعَلَّهُ أَنْ يَبِيتَ يَتَمَرَّغُ لَيْلَتَهُ ثُمَّ إِنْ قَامَ فَتَوَضَّأَ وَصَلَّى الصُّبْحَ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ وَهُنَّ الْحَسَنَاتُ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ

قَالُوا هَذِهِ الْحَسَنَاتُ فَمَا الْبَاقِيَاتُ يَا عُثْمَانُ قَالَ هُنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

1 Sened hadisa je hasen/dobar.

514. Pričao nam je Hadžadž, da mu je ispričao Lejs, njemu Ukajl, od Ibn Šihaba, on od Jahja b. Seida b. Asa, da ga je obavijestio Sad b. As, kako su mu ispričali Aiša, Poslanikova supruga, i Osman, r.a., da je Ebu Bekr, r.a., zatražio dozvolu za ulazak kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a on je ležao u svojoj postelji obučen u odjeću od vune. Ebu Bekru je dozvolio da uđe i ostao je u takvom položaju. Ebu Bekr je završio šta mu je trebalo i otišao je. Zatim je dozvolu zatražio Omer, r.a., pa je i njemu dozvolio, ostavši u istom stanju. I Omer je završio ono što mu je trebalo i otišao. Osman priča: „Onda sam dozvolu zatražio ja. Tada je on sjeo i Aiši rekao: „Pokrij se svojom odjećom.“ Kod njega sam završio ono što mi je trebalo i otišao.

Aiša mu reče: „Allahov Poslaniče, šta ja ovo vidim, nisi postupio s Ebu Bekrom i Omerom kao s Osmanom?“ Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: „Osman je stidljiv čovjek, pa sam se pobojao, ako ga do-

٥١٤ - حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدَّثَنِي عُقَيْلٌ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدِ بْنِ الْعَاصِ أَنَّ سَعِيدَ بْنَ الْعَاصِ أَخْبَرَهُ أَنَّ عَائِشَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعُثْمَانَ حَدَّثَاهُ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اسْتَأْذَنَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مُضْطَجِعٌ عَلَى فِرَاشِهِ لَابِسٌ مِرْطَ عَائِشَةَ فَأَذِنَ لِأَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ كَذَلِكَ فَقَضَى إِلَيْهِ حَاجَتَهُ ثُمَّ انْصَرَفَ ثُمَّ اسْتَأْذَنَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَأَذِنَ لَهُ وَهُوَ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ فَقَضَى إِلَيْهِ حَاجَتَهُ ثُمَّ انْصَرَفَ قَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ثُمَّ اسْتَأْذَنْتُ عَلَيْهِ فَجَلَسَ وَقَالَ لِعَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا اجْمَعِي عَلَيْكِ ثِيَابَكِ فَقَضَى إِلَيَّ حَاجَتِي ثُمَّ انْصَرَفْتُ قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لِي لَمْ أَرَكَ فَزِعْتَ لِأَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ كَمَا فَزِعْتَ لِعُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ عُثْمَانَ رَجُلٌ

حَيِيٌّ وَإِنِّي خَشِيتُ إِنْ أَذِنْتُ لَهُ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ أَنْ لَا يَبْلُغَ إِلَيَّ فِي حَاجَتِهِ

čekam u takvom stanju da mi neće izložiti ono što mu je potrebno.“

و قَالَ اللَّيْثُ وَقَالَ جَمَاعَةُ النَّاسِ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِعَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَلَا أَسْتَحْيِي مِمَّنْ يَسْتَحْيِي مِنْهُ الْمَلَائِكَةُ

Lejs kaže da je grupa ljudi prenijela da je Poslanik, s.a.v.s., rekao Aiši:

„Zar da se ne zastidim čovjeka koga se stide meleki?“[1]

٥١٥ - حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ صَالِحٍ قَالَ ابْنُ شِهَابٍ أَخْبَرَنِي يَحْيَى بْنُ سَعِيدِ بْنِ الْعَاصِ أَنَّ سَعِيدَ بْنَ الْعَاصِ أَخْبَرَهُ أَنَّ عُثْمَانَ وَعَائِشَةَ حَدَّثَاهُ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اسْتَأْذَنَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مُضْطَجِعٌ عَلَى فِرَاشِهِ لَابِسٌ مِرْطَ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا فَذَكَرَ مَعْنَى حَدِيثِ عُقَيْلٍ

515. Pričao nam je Jakub, od svoga oca, on od Saliha, kome je prenio Ibn Šihab, a njega je obavijestio Jahja b. Seid b. As, da ga je Seid b. As obavijestio kako su mu Osman i Aiša ispričali, kako je Ebu Bekr, r.a., zartažio dozvolu za ulazak kod Poslanika, s.a.v.s., dok je on ležao u postelji prekriven Aišinom vunenom odjećom... Pa je spomenuo hadis značenja kao i Ukajlov.[2]

٥١٦ - حَدَّثَنَا يُونُسُ حَدَّثَنَا لَيْثٌ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ أَبِي سَلَمَةَ وَنَافِعِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ عَنْ مُعَاذِ بْنِ عَبْدِ

516. Pričao nam je Junus, da mu je ispričao Lejs, od Jezida b. Ebu Habiba, on od Abdullaha – znači Ibn Ebu Seleme – i Nafi’a b. Džubejra b. Mut’ima, on od Muaza b. Abdurrahmana

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježi ga i Muslim (2402).

2 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima.

et-Tejmija, a on od Osmanovog štićenika Humrana koji prenosi od Osmana b. Affana, r.a., da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Ko uzme abdest i upotpuni ga, zatim ode na propisani namaz i obavi ga, bit će mu oprošten grijeh.“[1]

الرَّحْمَنِ التَّيْمِيِّ عَنْ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ تَوَضَّأَ فَأَسْبَغَ الْوُضُوءَ ثُمَّ مَشَى إِلَى صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ فَصَلَّاهَا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ

517. Pričao nam je Muhammed b. Abdullah b. Zubejr, da mu je ispričao Ubejdullah – Ibn Abdurrahman b. Mevheb – da ga je obavijestio amidža Ubejdullah b. Abdullah b. Mevhib, od Ebu Hurejre, r.a., da je Osman otputovao u Mekku kao hadžija. Pa je kod Muhammeda b. Džafera b. Ebu Taliba ušla njegova žena i s njom je prenoćio dok nije svanulo. Na njemu su bili tragovi mirisa, a njegov prekrivač je bio obojen divljim šafranom tamnocrvene boje. Sustigao je ljude na Melelu prije nego su oni otišli. Kada ga vidje Osman, prekori ga i kritikova, pa mu reče: „Zar oblačiš ono što je obojeno divljim šafranom, a Allahov Poslanik,

٥١٧ - حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ مَوْهَبٍ أَخْبَرَنِي عَمِّي عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنُ مَوْهَبٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ رَاحَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِلَى مَكَّةَ حَاجًّا وَدَخَلَتْ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ أَبِي طَالِبٍ امْرَأَتُهُ فَبَاتَ مَعَهَا حَتَّى أَصْبَحَ ثُمَّ غَدَا عَلَيْهِ رَدْعُ الطِّيبِ وَمِلْحَفَةٌ مُعَصْفَرَةٌ مُفْدَمَةٌ فَأَدْرَكَ النَّاسَ بِمَلَلٍ قَبْلَ أَنْ يَرُوحُوا فَلَمَّا رَآهُ عُثْمَانُ انْتَهَرَ وَأَفَّفَ وَقَالَ أَتَلْبَسُ الْمُعَصْفَرَ وَقَدْ نَهَى عَنْهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

s.a.v.s., ga je zabranio?" Alija b. Ebu Talib reče: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga nije zabranio njemu niti tebi, već ga je zabranio meni."[1]

فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَنْهَهُ وَلَا إِيَّاكَ إِنَّمَا نَهَانِي

518. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao njegov otac i Ebu Hajseme, a njima Jakub, da mu je rekao njegov otac u hadisu da ga je obavijestio sin njegovog brata Ibn Šihab, a Ebu Hajseme kaže da je prenio od svog amidže, kojeg je obavijestio Salih b. Abdullah b. Ebu Ferve, kako ga je obavijestio Amir b. Sad b. Ebu Vekkas koji je čuo Ebana b. Osmana da je Osman rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: „Šta misliš da pored kuće nekog od vas protiče rijeka u kojoj se on kupa svakodnevno po pet puta. Da li bi na njemu ostalo išta od nečisti?" „Ne bi ništa ostalo!" – rekoše. Poslanik, s.a.v.s., reče: „Tako i namazi odnose grijehe kao što i

٥١٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي أَبِي وَأَبُو خَيْثَمَةَ قَالَا حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ قَالَ أَبِي فِي حَدِيثِهِ قَالَ أَخْبَرَنَا ابْنُ أَخِي ابْنِ شِهَابٍ وَقَالَ أَبُو خَيْثَمَةَ حَدَّثَنِي عَنْ عَمِّهِ قَالَ أَخْبَرَنِي صَالِحُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي فَرْوَةَ أَنَّ عَامِرَ بْنَ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَانَ بْنَ عُثْمَانَ يَقُولُ قَالَ عُثْمَانُ

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ أَرَأَيْتَ لَوْ كَانَ بِفِنَاءِ أَحَدِكُمْ نَهَرٌ يَجْرِي يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ مَا كَانَ يَبْقَى مِنْ دَرَنِهِ قَالُوا لَا شَيْءَ قَالَ إِنَّ الصَّلَوَاتِ تُذْهِبُ الذُّنُوبَ كَمَا

1 Hadis je slab. Alija je smatrao da se ova zabrana odnosi specifično na njega. On, Allah bio zadovoljan njime, je smatrao da je ova zabrana specifična, kao što ukazuju hadisi koje on prenosi. Ali, hadisi o zabrani ukazuju na općenitost zabrane, kao što je to tvrdio Osman, r.a. A Allah najbolje zna.

voda odnosi nečistoću.“[1]

يُذْهِبُ الْمَاءُ الدَّرَنَ

519. Pričao nam je Ebu Abdurrahman, da je našao u knjizi svoga oca, da mu je ispričao Muhammed b. Bišr, njemu Abdullah b. Abdullah b. Esved, od Husajna b. Omera, on od Muharika b. Abdullaha b. Džabira el-Ahmesija on od Tarika b. Šihaba on od Osmana b. Affana da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko bude varao Arape, neće ući pod moje zagovorništvo niti će ga obuhvatiti moja ljubav.“[2]

٥١٩ - قَالَ أَبُو عَبْد الرَّحْمَن وَجَدْتُ فِي كِتَابِ أَبِي حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بِشْرٍ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْأَسْوَدِ عَنْ حُصَيْنِ بْنِ عُمَرَ عَنْ مُخَارِقِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَابِرٍ الْأَحْمَسِيِّ عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ غَشَّ الْعَرَبَ لَمْ يَدْخُلْ فِي شَفَاعَتِي وَلَمْ تَنَلْهُ مَوَدَّتِي

520. Pričao nam je Abdullah, da su mu ispričali Abbas b. Muhammed i Ebu Jahja el-Bezzar, a njima Hadžadž b. Nusajr, njemu ispričao Šube, od Avama b. Muradžima, od Benu Kajsa b. Salebe, on od Ebu Osmana en-Nehdija on od Osmana da

٥٢٠ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي عَبَّاسُ بْنُ مُحَمَّدٍ وَأَبُو يَحْيَى الْبَزَّازُ قَالَا حَدَّثَنَا حَجَّاجُ بْنُ نُصَيْرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنِ الْعَوَّامِ بْنِ مُرَاجِمٍ مِنْ بَنِي قَيْسِ بْنِ ثَعْلَبَةَ عَنْ أَبِي عُثْمَانَ

1 Sened hadisa je vjerodostojan a bilježe ga i Ibn Humejd (56), Ibn Madže (1397). Es-Sindi kaže: „Mali grijesi se tretiraju kao vanjska nečistoća, kao što na to ukazuju hadisi koji kažu da s pranjem određenih organa nestaju i grijesi. Različiti od njih su veliki grijesi koji predstavljaju unutarnju nečistoću, kao što se prenosi da, kada čovjek počini grijeh, na nejgovom srcu se stavi jedna crna tačka. Tako se usporedba namaza s vodom odnosi na male grijehe, a ne na velike.“ (Hašija, 281/1)

2 Sened hadisa je veoma slab. Husajn b. Omer je slab ravija, kako kaže Ahmed, dodajući da je on lagao. Buhari za ovaj hadis kaže da je munker, Muslim da je metruk, a slabim ga smatraju i Ebu Davud, Nesai i Tirmizi.

je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Šuta ovca će na Sudnjem danu izvršiti odmazdu nad rogatom.“[1]

النَّهْدِيِّ عَنْ عُثْمَانَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْجَمَّاءَ لَتُقَصُّ مِنْ الْقَرْنَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

521. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Šejban b. Ebu Šejbe, njemu Mubarek b. Feddale, njemu ispričao Hasan, da je bio prisutan kada je Osman na hutbi naredio ubijanje pasa i klanje golubova.[2]

٥٢١ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا شَيْبَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا مُبَارَكُ بْنُ فَضَالَةَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ قَالَ شَهِدْتُ عُثْمَانَ يَأْمُرُ فِي خُطْبَتِهِ بِقَتْلِ الْكِلَابِ وَذَبْحِ الْحَمَامِ

522. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Osman b Ebu Šejbe, njemu Džerir, od Mugire, on od Ummu Musa da je rekla: „Osman je bio među najljepšim ljudima.“[3]

٥٢٢ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ مُغِيرَةَ عَنْ أُمِّ مُوسَى قَالَتْ كَانَ عُثْمَانُ مِنْ أَجْمَلِ النَّاسِ

523. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Suvejd b. Seid, njemu Ibrahim b. Sad, da mu je ispričao njegov otac, od svog oca da je rekao: „Dok sam klanjao, neki čovjek je prešao ispred mene, pa sam pokušao zaustaviti ga rukom, ali je on odbio stati. Pitao sam Osmana, a on mi reče: „Ništa

٥٢٣ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا سُوَيْدُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ قَالَ كُنْتُ أُصَلِّي فَمَرَّ رَجُلٌ بَيْنَ يَدَيَّ فَمَنَعْتُهُ فَأَبَى

فَسَأَلْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ فَقَالَ

1 Hadis je hasen zbog drugih verzija. Ovaj sened je slab.
2 Sened hadisa je slab.
3 Sened hadisa je hasen/dobar.

ti nije naškodio, sinovče.“[1]

لَا يَضُرُّكَ يَا ابْنَ أَخِي

524. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Suvejd, njemu Ibrahim b. Sad, a njemu njegov otac koji prenodi od svog oca, on od svoga, da je Osman rekao: „Ukoliko ste u Allahovoj Knjizi našli da trebate okovati moje noge, onda ih okujte.“[2]

٥٢٤ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا سُوَيْدٌ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ عُثْمَانُ إِنْ وَجَدْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ تَضَعُوا رِجْلِي فِي الْقَيْدِ فَضَعُوهَا

525. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ahmed b. Abde el-Basri, njemu Mugire b. Abdurrahman b. Haris el-Mahzumi, da mu je ispričao Ebu Abdurrahman b. Haris, od Zejda b. Alija b. Husejna, od Ubejdullaha b. Ebu Rafia, štićenika Allahovog Poslanika, s.a.v.s., on od Alije b. Ebu Taliba, r.a., da je Allahov Poslanik, stao n Arefatu, a iza sebe je na jahalici stavio Usamu b. Zejda. Zatim reče: „Ovo mjesto gdje stojim i čitav Arefat je mjesto za stajanje.“ Zatim ja blago žureći išao po njemu, a ljudi su počeli ići pored njega desno i lijevo. On

٥٢٥ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدَةَ الْبَصْرِيُّ حَدَّثَنَا الْمُغِيرَةُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَارِثِ الْمَخْزُومِيُّ حَدَّثَنِي أَبِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ الْحَارِثِ عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ حُسَيْنٍ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ حُسَيْنٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي رَافِعٍ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَفَ بِعَرَفَةَ وَهُوَ مُرْدِفٌ أُسَامَةَ بْنَ زَيْدٍ فَقَالَ هَذَا الْمَوْقِفُ وَكُلُّ عَرَفَةَ مَوْقِفٌ ثُمَّ دَفَعَ يَسِيرُ الْعَنَقَ

1 Hadis je vjerodostojan. Prolazak čovjeka ispred klanjača ne kvari namaz i grijeh pada na onoga ko prelazi ispred klanjača, ukoliko se ogluši na zabranu.
2 Hadis je vjerodostojan, a hadis bilježe i Ibn Sad 69-70/3.

se okretao i govorio: „Smirite se ljudi, smirite se ljudi!“ Tako je bilo dok nije došao do Muzdelife gdje je spojio akšam i jaciju. Zatim je stajao na Muzdelifi, stajao je na Kuzahu[1] a iza sebe je na jahalici stavio Fadla b. Abbasa i rekao je: „Ovo mjesto gdje ja stojim i čitava Muzdelifa su mjesto za stajanje.“ Zatim je krenuo ići blago žureći, a ljudi su pored njega išli desno i lijevo, a on im je govorio: „Smirite se, ljudi, smirite se, ljudi.“ Pa je spomenuo cio dug hadis.[2]	وَجَعَلَ النَّاسُ يَضْرِبُونَ يَمِينًا وَشِمَالًا وَهُوَ يَلْتَفِتُ وَيَقُولُ السَّكِينَةَ أَيُّهَا النَّاسُ السَّكِينَةَ أَيُّهَا النَّاسُ حَتَّى جَاءَ الْمُزْدَلِفَةَ وَجَمَعَ بَيْنَ الصَّلَاتَيْنِ ثُمَّ وَقَفَ بِالْمُزْدَلِفَةِ فَوَقَفَ عَلَى قُزَحَ وَأَرْدَفَ الْفَضْلَ بْنَ الْعَبَّاسِ وَقَالَ هَذَا الْمَوْقِفُ وَكُلُّ مُزْدَلِفَةَ مَوْقِفٌ ثُمَّ دَفَعَ وَجَعَلَ يَسِيرُ الْعَنَقَ وَالنَّاسُ يَضْرِبُونَ يَمِينًا وَشِمَالًا وَهُوَ يَلْتَفِتُ وَيَقُولُ السَّكِينَةَ أَيُّهَا النَّاسُ السَّكِينَةَ وَذَكَرَ الْحَدِيثَ بِطُولِهِ
526. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Osman b. Ebu Šejbe, njemu Junus b. Ebu Jafur el-Abdi, od svog oca, on od Muslima b. Seida, Osmanovog štićenika, da je Osman b. Affan oslobodio dvadeset robova. Zatražio je hlače koje su mu dobro pritegli, a nije ih do sada oblačio nikada ni u džahilijetu ni u islamu, te reče: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s.,	٥٢٦ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا يُونُسُ بْنُ أَبِي الْيَعْفُورِ الْعَبْدِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُسْلِمٍ أَبِي سَعِيدٍ مَوْلَى عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ أَعْتَقَ عِشْرِينَ مَمْلُوكًا وَدَعَا بِسَرَاوِيلَ فَشَدَّهَا عَلَيْهِ وَلَمْ يَلْبَسْهَا فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا إِسْلَامٍ وَقَالَ إِنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْبَارِحَةَ فِي الْمَنَامِ وَرَأَيْتُ أَبَا بَكْرٍ

1 Brdo na sredini Muzdelife, koje se naziva još Mešairul-haram.

2 Sened hadisa je hasen.

juče u snu, a vidio sam i Ebu Bekra i Omera, r.a., i oni su mi rekli: „Strpi se, iftarit ćeš s nama narednog dana.“ Zatim je zartažio mushaf, otvorio ga i ubijen je dok je mushaf bio ispred njega.[1]

وَعُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَإِنَّهُمْ قَالُوا لِي اصْبِرْ فَإِنَّكَ تُفْطِرُ عِنْدَنَا الْقَابِلَةَ ثُمَّ دَعَا بِمُصْحَفٍ فَنَشَرَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ فَقُتِلَ وَهُوَ بَيْنَ يَدَيْهِ

527. Pričao nam je Abdullah, da su mu ispričali Muhammed b. Ebu Bekr el-Mukademi i Ebu Rebia ez-Zehrani, da im je ispričao Hammad b. Zejd, od Hadžadža, on od Ata'a on, od Osmana, da je rekao: „Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako se abdesti i pere lice tri puta, ruke tri puta, podlaktice tri puta, potire glavu i dobro pere noge.“[2]

٥٢٧ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ الْمُقَدَّمِيُّ وَأَبُو الرَّبِيعِ الزَّهْرَانِيُّ قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنِ الْحَجَّاجِ عَنْ عَطَاءٍ عَنْ عُثْمَانَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَوَضَّأَ فَغَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَيَدَيْهِ ثَلَاثًا وَغَسَلَ ذِرَاعَيْهِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا وَمَسَحَ بِرَأْسِهِ وَغَسَلَ رِجْلَيْهِ غَسْلًا

528. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ishak el-Musejebi, njumu Enes b. Ijad, od Ebu Mevduda, on od Muhammeda b. Kaba, on od Ebana b. Osmana, a on od Osmana, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „U ime Allaha s čijim imenom ne može ništa škoditi

٥٢٨ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ إِسْحَاقَ الْمُسَيَّبِيُّ حَدَّثَنَا أَنَسُ بْنُ عِيَاضٍ عَنْ أَبِي مَوْدُودٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ كَعْبٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ عُثْمَانَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي

1 Sened hadisa je slab.

2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, a ovaj sened je slab.

na Zemlji ni na nebu, On sve čuje i sve zna, tri puta neće ga iznenaditi iznenadno iskušenje sve dok ne omrkne, a ako te riječi izgovori uveče, neće ga zadesiti iznenadno iskušenje sve dok ne osvane, ako Allah bude htio.“[1]

لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ تَفْجَأْهُ فَاجِئَةُ بَلَاءٍ حَتَّى اللَّيْلِ وَمَنْ قَالَهَا حِينَ يُمْسِي لَمْ تَفْجَأْهُ فَاجِئَةُ بَلَاءٍ حَتَّى يُصْبِحَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

529. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Hakem b. Musa, njemu Seid b. Mesleme, on od Imsaila b. Umejje, on od Musa b. Imrana b. Menaha, on od Ebana b. Osmana da je vidio dženazu kako dolazi, pa je ustao i rekao: „Vidio sam Osmana da tako čini i on me je obavijestio da je vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako tako čini.“[2]

٥٢٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنَا الْحَكَمُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أُمَيَّةَ عَنْ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ بْنِ مَنَّاحٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ أَنَّهُ رَأَى جَنَازَةً مُقْبِلَةً فَلَمَّا رَآهَا قَامَ فَقَالَ رَأَيْتُ عُثْمَانَ يَفْعَلُ ذَلِكَ وَخَبَّرَنِي أَنَّهُ رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْعَلُهُ

530. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ebu Ibrahim et-Terdžumani, od Ismaila b. Abbasa, od Ibn Ebu Fevre, on od Muhammeda b. Jusufa, on od Amra b. Osmana b. Affana, on od svog oca da je rekao: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: „Spavanje u početku dana sprečava opskrbu.“[3]

٥٣٠ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنَا أَبُو إِبْرَاهِيمَ التَّرْجُمَانِيُّ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ عَيَّاشٍ عَنِ ابْنِ أَبِي فَرْوَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصُّبْحَةُ تَمْنَعُ الرِّزْقَ

1 Hadis je hasen, bilježe ga Ebu Davud (5089), El-Bezar (357).
2 Hadis je hasen zbog drugih verzija, dok je ovaj sened sličan izmišljenom.
3 Sened hadisa je veoma slab i sliči apokrifnom.

531. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Surejdž b. Junus, njemu Mahbub b. Muhriz, od Ibrahima b. Abdullaha b. Ferruha, on od svog oca da je rekao: „Bio sam svjedok kada je Osman ukopan u svojoj krvavoj odjeći i nije ogasuljen.“[1]

٥٣١ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي سُرَيْجُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا مَحْبُوبُ بْنُ مُحْرِزٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ فَرُّوخَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ شَهِدْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دُفِنَ فِي ثِيَابِهِ بِدِمَائِهِ وَلَمْ يُغَسَّلْ

532. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ebu Jahja el-Bezzar Muhammed b. Abdurrahim, njemu Hasan b. Bišr b. Selm el-Kufi, da mu je ispričao Abbas b. Fadl el-Ensari, od Hišama b. Zijada el-Kurejšija, on od svog oca on od Mihdžena, Osmanovog štićenika, a on od Osmana da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Allah će u Svoj hlad onda kada drugog hlada ne bude bilo uvesti čovjeka koji odloži isplatu duga onome ko je u poteškoći ili oprosti dug.’“[2]

٥٣٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي أَبُو يَحْيَى الْبَزَّازُ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ بِشْرِ بْنِ سَلْمٍ الْكُوفِيُّ حَدَّثَنَا الْعَبَّاسُ بْنُ الْفَضْلِ الْأَنْصَارِيُّ عَنْ هِشَامِ بْنِ زِيَادٍ الْقُرَشِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مِحْجَنٍ مَوْلَى عُثْمَانَ عَنْ عُثْمَانَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ أَظَلَّ اللَّهُ عَبْدًا فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ أَنْظَرَ مُعْسِرًا أَوْ تَرَكَ لِغَارِمٍ

533. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Jahja b. Osman - tj., el-Harbi Ebu Zekerija, da mu je ispričao Ismail b. Ajaš, od nekog čovjeka koga

٥٣٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي يَحْيَى بْنُ عُثْمَانَ يَعْنِي الْحَرْبِيَّ أَبُو زَكَرِيَّا حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ عَيَّاشٍ عَنْ رَجُلٍ

1 Sened hadisa je slab.

2 Sened hadisa je veoma slab.

قَدْ سَمَّاهُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصُّبْحَةُ تَمْنَعُ الرِّزْقَ

je imenovao, on od Muhammeda b. Junusa, on od Amra b. Osmana b. Affana, on od svog oca da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Spavanje početkom dana uskraćuje opskrbu.“[1]

٥٣٤ - حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ مَالِكٍ حَدَّثَنِي نَافِعٌ عَنْ نُبَيْهِ بْنِ وَهْبٍ عَنْ أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْمُحْرِمُ لَا يَنْكِحُ وَلَا يُنْكِحُ وَلَا يَخْطُبُ

534. Pričao nam je Jahja b. Seid, od Malika, da mu je ispričao Nafi, od Nubejha b. Vehba, on od Ebana b. Osmana, on od svog oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Osoba u ihramu se ne vjenčava, ne vjenčava druge i ne zaručuje se.“[2]

٥٣٥ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ الْمُقَدَّمِيُّ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ حَدَّثَنِي نُبَيْهُ بْنُ وَهْبٍ قَالَ بَعَثَنِي عُمَرُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ مَعْمَرٍ وَكَانَ يَخْطُبُ بِنْتَ شَيْبَةَ بْنِ عُثْمَانَ عَلَى ابْنِهِ فَأَرْسَلَ إِلَى أَبَانَ بْنِ عُثْمَانَ وَهُوَ عَلَى الْمَوْسِمِ فَقَالَ أَلَا أُرَاهُ أَعْرَابِيًّا إِنَّ الْمُحْرِمَ لَا يَنْكِحُ وَلَا يُنْكِحُ أَخْبَرَنِي بِذَلِكَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و

535. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ebu Bekr el-Mukademi, da mu je ispričao Hamad b. Zejd, od Ejuba, on od Nafia, da mu je ispričao Nubejh b. Vehb: „Poslao me je Omer b. Ubejdullah b. Mamer, a prosio je kćerku Šejbe b. Osmana za svog sina, Ebanu b. Osmanu, a on je bio na hadždžu, te on reče: ‘Kao da je Iračanin, osoba koja je u ihramu se ne vjenčava, niti druge vjenčava. O tome me je obavijestio Osman, r.a., od

1 Sened hadisa je veoma slab i sliči apokrifnom.
2 Sened hadisa je vjerodostojan po uvjetima Muslima.
3 Sened hadisa je vjerodostojan po Muslimovim uvjetima. Bilježi Muslim (42)

Allahovog Poslanika, s.a.v.s.'"[3]

A i Nubejh mi je ispričao isti hadis od svog oca.

حَدَّثَنِي نُبَيْهٌ عَنْ أَبِيهِ بِنَحْوِهِ

536. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ebu Bekr, njemu Zuhejr b. Ishak, da mu je ispričao Davud b. Ebu Hind, od Zijada b. Abdullaha, on od Ummu Hilal, kćerke Vekiove, ona od Naile, kćerke Ferafisove, Osmanove supruge da je rekla: „Osman je zakunjao i blago zaspao, pa se probudio, te reče: 'Ubit će me jedna grupa ljudi.' Rekla sam mu: 'Nikako, akobogda, neće te to zadesiti. Tvoji podanici su zadovoljni tobom.' On reče: 'U snu sam vidio Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Ebu Bekra i Omera kako mi kažu: 'Večeras ćeš s nama iftariti.'"[1]

٥٣٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرٍ حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ إِسْحَاقَ حَدَّثَنَا دَاوُدُ بْنُ أَبِي هِنْدٍ عَنْ زِيَادِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أُمِّ هِلَالٍ ابْنَةِ وَكِيعٍ عَنْ نَائِلَةَ بِنْتِ الْفَرَافِصَةِ امْرَأَةِ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَتْ نَعَسَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانُ فَأَغْفَى فَاسْتَيْقَظَ فَقَالَ لَيَقْتُلَنَّنِي الْقَوْمُ قُلْتُ كَلَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمْ يَبْلُغْ ذَاكَ إِنَّ رَعِيَّتَكَ اسْتَعْتَبُوكَ قَالَ إِنِّي رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي مَنَامِي وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا فَقَالُوا تُفْطِرُ عِنْدَنَا اللَّيْلَةَ

Još neka Osmanova predanja

537. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Zijad b. Ejub, njemu Hušejm, da je Ebu Mikdam, tvrdio od Hasana b. Ebu Hasana, da je rekao:

٥٣٧ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي زِيَادُ بْنُ أَيُّوبَ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ قَالَ زَعَمَ أَبُو الْمِقْدَامِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ أَبِي الْحَسَنِ قَالَ دَخَلْتُ الْمَسْجِدَ فَإِذَا

1 Sened hadisa je slab.

أَنَا بِعُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مُتَّكِئٌ عَلَى رِدَائِهِ فَأَتَاهُ سَقَّاءَانِ يَخْتَصِمَانِ إِلَيْهِ فَقَضَى بَيْنَهُمَا ثُمَّ أَتَيْتُهُ فَنَظَرْتُ إِلَيْهِ فَإِذَا رَجُلٌ حَسَنُ الْوَجْهِ بِوَجْنَتِهِ نَكَتَاتُ جُدَرِيٍّ وَإِذَا شَعْرُهُ قَدْ كَسَا ذِرَاعَيْهِ

„Ušao sam u džamiju, a u njoj je bio Osman b. Affan, oslonjen na svoj ogrtač. Tada mu dođeše dvojica vodonoša, parničeći se, te im on presudi. Zatim sam mu došao i pogledao u njega, vidio sam čovjeka lijepog lica, na očnoj jagodici je imao dvije tačke, a kosa mu je prekrivala ramena.“[1]

٥٣٨ - حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَتْنِي أُمُّ غُرَابٍ عَنْ بُنَانَةَ قَالَتْ مَا خَضَبَ عُثْمَانُ قَطُّ

538. Pričao nam je Veki'a, da mu je ispričala Ummu Gurab, od Bunane, da je kazala: „Osman nikada nije farbao bradu.“[2]

٥٣٩ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ الْقَوَارِيرِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو الْقَاسِمِ بْنُ أَبِي الزِّنَادِ حَدَّثَنِي وَاقِدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ التَّمِيمِيُّ عَنْ مَنْ رَأَى عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ ضَبَّبَ أَسْنَانَهُ بِذَهَبٍ

539. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ubejdullah b. Amr el-Kavariri, njemu ispričao Ebu Kasim b. Ebu Zenad, da mu je ispričao Vakid b. Abdullah et-Temimi, od nekog ko je vidio Osmana da je zube obložio zlatom.[3]

٥٤٠ - حَدَّثَنَا هُشَيْمُ بْنُ بُشَيْرٍ إِمْلَاءً قَالَ أَنْبَأَنَا مُحَمَّدُ بْنُ قَيْسٍ الْأَسَدِيُّ عَنْ مُوسَى بْنِ طَلْحَةَ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ

540. Pričao nam je Hušejm b. Bušejr, da ga je, diktirajući mu, obavijestio Muhammed b. Kajs el-Esedi, od Musa b. Talhe da je rekao: „Čuo sam Osmana b. Affana, r.a., dok je bio na minberu,

1 Sened hadisa je slab.
2 Sened hadisa je slab.
3 Sened hadisa je slab.

a mujezzin učio ikamet za namaz kako ispituje ljude, pitajući ih o njihovim vijestima i cijenama.“[1]

اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَالْمُؤَذِّنُ يُقِيمُ الصَّلَاةَ وَهُوَ يَسْتَخْبِرُ النَّاسَ يَسْأَلُهُمْ عَنْ أَخْبَارِهِمْ وَأَسْعَارِهِمْ

541. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Suvejd b. Seid, njemu Ibrahim b. Sad, od Ibn Šihaba, on od Saiba b. Jezida da je Osman, r.a., činio sedždu na suri Sad.[2]

٥٤١ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي سُوَيْدُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَجَدَ فِي ص

542. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Surejdž b. Junus, njemu Mahbub b. Muhriz ,prodavac stakla iz Kufe, koji je povjerljiv, da je Surejdž prenio od Ibrahima b. Abdullaha – Ibn Ferruha – on od svog oca, da je rekao: „Klanjao sam s Osmanom bajram namaz pa je on na jednom rekatu donio sedam, na drugom pet tekbira.“[3]

٥٤٢ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي سُرَيْجُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا مَحْبُوبُ بْنُ مُحْرِزٍ بَيَّاعُ الْقَوَارِيرِ كُوفِيٌّ ثِقَةٌ كَذَا قَالَ سُرَيْجٌ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ فَرُّوخَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ صَلَّيْتُ خَلْفَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْعِيدَ فَكَبَّرَ سَبْعًا وَخَمْسًا

543. Pričao nam je Abdussamed, da mu je ispričao Salim Ebu Džumeji, njemu Hasan i spominje Osmana, r.a., i veliči-

٥٤٣ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ حَدَّثَنَا سَالِمٌ أَبُو جُمَيْعٍ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ وَذَكَرَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَشِدَّةَ

1 Hadis je vjerodostojan. Ovaj hadis ukazuje da je dozvoljeno govoriti nakon završetka hutbe, a prije početka namaza.

2 Hadis je vjerodostojan.

3 Sened hadisa je slab.

حَيَائِهِ فَقَالَ إِنْ كَانَ لَيَكُونُ فِي الْبَيْتِ وَالْبَابُ عَلَيْهِ مُغْلَقٌ فَمَا يَضَعُ عَنْهُ الثَّوْبَ لِيُفِيضَ عَلَيْهِ الْمَاءَ يَمْنَعُهُ الْحَيَاءُ أَنْ يُقِيمَ صُلْبَهُ

nu njegovog stida, pa kaže: „Kada bi bio u kući zatvorenih vrata ne bi sa sebe skidao odjeću da se polije vodom, stid bi ga spriječio da ispravi svoju kičmu.“[1]

٥٤٤ - حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ خَالِدٍ الصَّنْعَانِيُّ حَدَّثَنِي أُمَيَّةُ بْنُ شِبْلٍ وَغَيْرُهُ قَالُوا وَلِيَ عُثْمَانُ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ وَكَانَتْ الْفِتْنَةُ خَمْسَ سِنِينَ

544. Pričao nam je Ibrahim b. Halid es-San'ani, da mu je ispričao Umejje b. Šibl, i drugi da su rekli: „Osman je vladao dvanaest godina, a fitna je trajala pet.“[2]

٥٤٥ - حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ عِيسَى بْنِ الطَّبَّاعِ عَنْ أَبِي مَعْشَرٍ قَالَ وَقُتِلَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لِثَمَانَ عَشْرَةَ مَضَتْ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ سَنَةَ خَمْسٍ وَثَلَاثِينَ وَكَانَتْ خِلَافَتُهُ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ سَنَةً إِلَّا اثْنَيْ عَشَرَ يَوْمًا

545. Pričao nam je Ishak b. Isa b. Tiba'a, od Ebu Mašera, da je rekao: „Osman, r.a., je ubijen u petak, 18. dana zul-hidžeta, godine 35., a njegov hilafet je trajao dvanaest dana kraće nego dvanaest godina.“[3]

٥٤٦ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُعَاذٍ حَدَّثَنَا مُعْتَمِرُ بْنُ سُلَيْمَانَ قَالَ قَالَ أَبِي حَدَّثَنَا أَبُو عُثْمَانَ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قُتِلَ فِي أَوْسَطِ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ

546. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ubejdullah b. Muaz, njemu Mutemir b. Sulejman, da mu je otac prenio od Ebu Osmana kako je Osman ubijen u sred dana tešrika.[4]

---

1 Prenosioci ovog hadisa su povjerljivi i od njih prihvataju Buhari i Muslim izuzev Salima Ebu Džemia.
2 Sened ovog hadisa je prekinut.
3 Sened hadisa je prekinut kao i prethodni.
4 Sened hadisa je vjerodostojan.

547. Pričao nam je Hasan b. Musa, da mu je ispričao Ebu Hilal, njemu Katade da je Osman ubijen kada je imao devedeset ili osamdeset osam godina.[1]

٥٤٧ - حَدَّثَنَا حَسَنُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا أَبُو هِلَالٍ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ أَنَّ عُثْمَانَ قُتِلَ وَهُوَ ابْنُ تِسْعِينَ سَنَةً أَوْ ثَمَانٍ وَثَمَانِينَ

548. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Džafer b. Muhammed b. Fudajl, njemu Ebu Nuajm, a njemu Ebu Halde, od Ebu Alije, da je rekao: „Bili smo na Osmanovim vratima u deset dana prije Kurban bajrama."[2]

٥٤٨ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ فُضَيْلٍ حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ حَدَّثَنَا أَبُو خَلْدَةَ عَنْ أَبِي الْعَالِيَةِ قَالَ كُنَّا بِبَابِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي عَشْرِ الْأَضْحَى

549. Pričao nam je Abdurrezzak, da mu je ispričao Mamer, od Katade, da je rekao: „Zubejr je klanjao Osmanu dženazu i ukopao ga je, jer je on to njemu i oporučio."[3]

٥٤٩ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ قَتَادَةَ قَالَ صَلَّى الزُّبَيْرُ عَلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَدَفَنَهُ وَكَانَ أَوْصَى إِلَيْهِ

550. Pričao nam je Zekerija b. Adi, od Ubejdullaha b. Amra, on od Abdullaha b. Muhammeda b. Akila, da je rekao: „Osman, r.a., je ubijen 35. godine, a smutnja je trajala pet godina, od toga je četiri mjeseca vladao Hasan, r.a."

٥٥٠ - حَدَّثَنَا زَكَرِيَّا بْنُ عَدِيٍّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَقِيلٍ قَالَ قُتِلَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَنَةَ خَمْسٍ وَثَلَاثِينَ فَكَانَتْ الْفِتْنَةُ خَمْسَ سِنِينَ مِنْهَا أَرْبَعَةُ أَشْهُرٍ لِلْحَسَنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

1 Sened hadisa je prekinut.
2 Hadis je vjerodostojan.
3 Prenosioci ovog hadisa su pouzdani, ali je sened prekinut.

551. Pričao nam je Ebu Nuajm, da mu je ispričao Ebu Halde, od Ebu Alije, da je rekao: „Bili smo na Osmanovim vratima u desed dana prije Kurban-bajrama.“[1]

٥٥١ - حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ حَدَّثَنَا أَبُو خَلْدَةَ عَنْ أَبِي الْعَالِيَةِ قَالَ كُنَّا بِبَابِ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي عَشْرِ الْأَضْحَى

552. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Ubejdullah b. Omer el-Kavariri, da mu je ispričao Kasim b. Hakem b. Evs el-Ensari, njemu Ebu Ubade ez-Zuraki el-Ensari, od stanovnika Medine, a on od Zejda b. Eslema, on od svog oca da je rekao: „Prisustvovao sam kod Osmana kada je bio opkoljen na mjestu Dženaiz, ni kamen ne bi mogao pasti a da ne bi pogodio nekog u glavu. Vidio sam Osmana kako pogleduje s prozora koji je dolazio nakon Mekami Džibrila, a.s., pa je rekao: 'Je li među vama Talha?' Ljudi su zašutjeli. On ponovo uputa: 'Je li među vama Talha?' Ljudi su i dalje šutjeli. On ponovo upita: 'Je li među vama Talha?' Ljudi su i dalje šutjeli. Osman ponovo upita: 'Ljudi, je li među vama Talha?' Talha

٥٥٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ الْقَوَارِيرِيُّ حَدَّثَنِي الْقَاسِمُ بْنُ الْحَكَمِ بْنِ أَوْسٍ الْأَنْصَارِيُّ حَدَّثَنِي أَبُو عُبَادَةَ الزُّرَقِيُّ الْأَنْصَارِيُّ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ شَهِدْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَوْمَ حُوصِرَ فِي مَوْضِعِ الْجَنَائِزِ وَلَوْ أُلْقِيَ حَجَرٌ لَمْ يَقَعْ إِلَّا عَلَى رَأْسِ رَجُلٍ فَرَأَيْتُ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَشْرَفَ مِنَ الْخَوْخَةِ الَّتِي تَلِي مَقَامَ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَام فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ أَفِيكُمْ طَلْحَةُ فَسَكَتُوا ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ أَفِيكُمْ طَلْحَةُ فَسَكَتُوا ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفِيكُمْ طَلْحَةُ فَقَامَ طَلْحَةُ بْنُ عُبَيْدِ

1 Hadis je vjerodostojan.

b. Ubejdullah ustade. Omer mu reče: ‘Zar te ne vidim tu? Nisam te viđao ranije kada bih pozvao skupinu u kojoj si ti tri puta da se ne odazoveš. Talha, kunem te Allahom, sjećaš li se dana kada smo ti i ja bili s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na tom i tom mjestu, a osim nas nije bio niko drugi od ashaba?’ Talha reče: ‘Da.’ Osman nastavi: ‘Pa ti je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Talha, nema ni jednog vjerovjesnika koji od svog ummeta neće imati sa sobom prijatelja u Džennetu, a Osman će biti moj prijatelj u Džennetu.’ Talha reče: ‘Allahu moj, tako je bilo.’ On se onda okrenu.[1]

اللَّهِ فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَلَا أَرَاكَ هَاهُنَا مَا كُنْتُ أَرَى أَنَّكَ تَكُونُ فِي جَمَاعَةٍ تَسْمَعُ نِدَائِي آخِرَ ثَلَاثِ مَرَّاتٍ ثُمَّ لَا تُجِيبُنِي أَنْشُدُكَ اللَّهَ يَا طَلْحَةُ تَذْكُرُ يَوْمَ كُنْتُ أَنَا وَأَنْتَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي مَوْضِعِ كَذَا وَكَذَا لَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِهِ غَيْرِي وَغَيْرُكَ قَالَ نَعَمْ فَقَالَ لَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا طَلْحَةُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَمَعَهُ مِنْ أَصْحَابِهِ رَفِيقٌ مِنْ أُمَّتِهِ مَعَهُ فِي الْجَنَّةِ وَإِنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هَذَا يَعْنِينِي رَفِيقِي مَعِي فِي الْجَنَّةِ قَالَ طَلْحَةُ اللَّهُمَّ نَعَمْ ثُمَّ انْصَرَفَ

553. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Abbas b. Velid el-Nersi, njemu Jezid b. Zerej’i, njemu Seid, kome je ispričao Katade, od Muslima b. Jesara, on od Humrana b. Ebana, da je prisustvovao jednog dana dok Osman uzima abdest, pa je oprao usta i nos i oprao lice tri puta.

٥٥٣ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي الْعَبَّاسُ بْنُ الْوَلِيدِ النَّرْسِيُّ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ حَدَّثَنَا سَعِيدٌ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ مُسْلِمِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ حُمْرَانَ بْنِ أَبَانَ أَنَّهُ شَهِدَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ تَوَضَّأَ يَوْمًا فَمَضْمَضَ

1 Sened hadisa je slab.

وَاسْتَنْشَقَ وَغَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَحَدَّثَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَ حَدِيثِ ابْنِ جَعْفَرٍ عَنْ سَعِيدٍ

Pa je prenio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., predaju značenja kao što prenosi Ibn Džafer od Seida.[1]

٥٥٤ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ الْوَاسِطِيُّ أَنْبَأَنَا خَالِدٌ يَعْنِي ابْنَ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ قَبِيصَةَ عَنْ رَجُلٍ مِنْ الْأَنْصَارِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ كُنْتُ قَائِمًا عِنْدَ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ أَلَا أُنَبِّئُكُمْ كَيْفَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ قُلْنَا بَلَى فَدَعَا بِمَاءٍ فَغَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثًا وَمَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ ثَلَاثًا ثُمَّ غَسَلَ يَدَيْهِ إِلَى مِرْفَقَيْهِ ثَلَاثًا ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ وَأُذُنَيْهِ وَغَسَلَ رِجْلَيْهِ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ هَكَذَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ

554. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Vehb b. Bekijje el-Vasiti, da ga je obavijestio Halid – Ibn Abdullah – od el-Džeririja, on od Urve b. Kabise, on od nekog čovjeka od Ensarija, on od svog oca, da je rekao: „Stajao sam pored Osmana b. Affana, r.a., kada je on upitao: 'Hoćete li da vas obavijestim kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzimao abdest?' Mi smo odgovorili potvrdno, a on je zatražio vodu. Oprao je ruke tri puta, isprao usta i nos po tri puta, oprao je ruke do laktova tri puta, zatim potrao glavu i uši i oprao noge tri puta, a zatim je rekao: 'Ovako se Allahov Poslanik, s.a.v.s., abdestio.'“[2]

٥٥٥ - حَدَّثَنَا عَبْد اللَّهِ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي بَكْرِ بْنِ عَلِيٍّ الْمُقَدَّمِيُّ

555. Pričao nam je Abdullah, da mu je ispričao Muhammed b. Ebi Bekr b. Ali el-Mu-

1 Sened hadisa je vjerodostojan.

2 Hadis je hasen zbog drugjh verzija, a ovaj sened je slab, jer je nepoznat ensarija, prenosilac hadisa.

kaddimi, njemu Muhammed b. Abdullah el-Ensari, njemu Hilal b. Hak, od el-Džeririja, on od Sumame b. Hazna el-Kušejrija da je rekao: „Bio sam prisutan u kući na dan kada je Osman ubijen. Pogledao je ljude i rekao im: ‘Pozovite mi dvojicu vaših prijatelja koji su vas okupili protiv mene.’ Pozvali su ih, a on im reče: ‘Kunem vas Allahom, zar ne znate da je nakon što je Poslanik, s.a.v.s., došao u Medinu i izgradio mesdžid, taj mesdžid postao tijesan, pa je rekao: ‘Ko kupi to parče zemlje halal imetkom i učini ga za sve muslimane (pokloni ga da se na njemu proširi džamija) slijedi mu bolji komad zemlje u Džennetu!’ Ja sam to kupio svojim halal sredstvima i dao ga svim muslimanima, a vi mi sada zabranjujete da u njemu klanjam dva rekata!? Kunem vas Allahom, zar ne znate da Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada je došao u Medinu, nije zatekao bunar s koga su ljudi pili osim Rume, pa je rekao: ‘Ko ga kupi za halal imetak, i njegova kofa bude i kofa svih muslimana, dobit će u

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللهِ الأَنْصَارِيُّ حَدَّثَنَا هِلَالُ بْنُ حِقٍّ عَنِ الْجُرَيْرِيِّ عَنْ ثُمَامَةَ بْنِ حَزْنٍ الْقُشَيْرِيِّ قَالَ شَهِدْتُ الدَّارَ يَوْمَ أُصِيبَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَاطَّلَعَ عَلَيْهِمْ اطِّلَاعَةً فَقَالَ ادْعُوا لِي صَاحِبَيْكُمْ اللَّذَيْنِ أَلَّبَاكُمْ عَلَيَّ فَدُعِيَا لَهُ فَقَالَ نَشَدْتُكُمَا اللهَ أَتَعْلَمَانِ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ ضَاقَ الْمَسْجِدُ بِأَهْلِهِ فَقَالَ مَنْ يَشْتَرِي هَذِهِ الْبُقْعَةَ مِنْ خَالِصِ مَالِهِ فَيَكُونَ فِيهَا كَالْمُسْلِمِينَ وَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا فِي الْجَنَّةِ فَاشْتَرَيْتُهَا مِنْ خَالِصِ مَالِي فَجَعَلْتُهَا بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ وَأَنْتُمْ تَمْنَعُونِي أَنْ أُصَلِّيَ فِيهِ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ قَالَ أَنْشُدُكُمُ اللهَ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ لَمْ يَكُنْ فِيهَا بِئْرٌ يُسْتَعْذَبُ مِنْهُ إِلَّا رُومَةَ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ يَشْتَرِيهَا مِنْ خَالِصِ

Džennetu bunar bolji od ovoga.' Pa sam ga ja kupio od mog halal imetka, a vi mi zabranjujete da sa njega pijem?! Zar ne znate da sam ja opremio vojsku za Tebuk?' Ljudi potvrdiše: 'Tako nam Allaha, da!"'[1]

مَاله فَيَكُونَ دَلْوُهُ فِيهَا كَدُلِيِّ الْمُسْلِمِينَ وَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا فِي الْجَنَّةِ فَاشْتَرَيْتُهَا مِنْ خَالِصِ مَالِي فَأَنْتُمْ تَمْنَعُونِي أَنْ أَشْرَبَ مِنْهَا ثُمَّ قَالَ هَلْ تَعْلَمُونَ أَنِّي صَاحِبُ جَيْشِ الْعُسْرَةِ قَالُوا اللَّهُمَّ نَعَمْ

556. Pričao nam je Abdullah, da su mu ispričali njegov otac i Ebu Hejseme, njima ispričao Muavija b. Amr, njemu Zaide, koji prenosi od Asima b. Šekika, da je rekao: „Abdurrahman b. Auf je susreo Velida b. Ukbu, pa mu Velid reče: 'Zbog čega si grub prema Vladaru pravovjernih?' Abdurrahman reče: 'Obavijesti ga…' Pa je spomenuo hadis i njegove riječi:

'Izostao sam iz bitke na Bedru jer sam tada brinuo o bolesnoj Rukajji, kćerki Allahovog Poslanika, s.a.v.s., sve dok nije umrla. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za mene udario njegovom strijelom, a za koga god je udario strijelom smatra se kao da je učestvovao na Bedru." Pa je spomenuo cio hadis do kraja.[2]

٥٥٦ - حَدَّثَنَا عَبْد اللهِ حَدَّثَنِي أَبِي وَأَبُو خَيْثَمَةَ قَالَا حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ عَمْرٍو حَدَّثَنَا زَائِدَةُ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ شَقِيقٍ قَالَ لَقِيَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ الْوَلِيدَ بْنَ عُقْبَةَ فَقَالَ لَهُ الْوَلِيدُ مَا لِي أَرَاكَ قَدْ جَفَوْتَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ أَبْلِغْهُ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ وَأَمَّا قَوْلُهُ إِنِّي تَخَلَّفْتُ يَوْمَ بَدْرٍ فَإِنِّي كُنْتُ أُمَرِّضُ رُقَيَّةَ بِنْتَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى مَاتَتْ وَقَدْ ضَرَبَ لِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَهْمٍ وَمَنْ ضَرَبَ لَهُ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِسَهْمٍ فَقَدْ شَهِدَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ بِطُولِهِ إِلَى آخِرِهِ

1 Hadis je hasen/dobar, bilježi ga Tirmizi (3703).
2 Hadis je hasen/dobar i ponovljen je pod brojem 490.

557. Pričao nam je Abdullah da mu je ispričao Sufjan b. Veki'a, njemu Kubejs, od Ebu Bekra b. Ajaša, on od Asima, on od Ebu Vaila, da je rekao: „Rekao sam Abdurrahmanu b. Aufu: 'Kako ste dali prisegu Osmanu, a ostavili Aliju?' On reče: 'Nije moja greška. Počeo sam s Alijom i rekao mu: 'Dajem ti prisegu na Allahovoj Knjizi, sunnetu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i putu Ebu Bekra i Omera, r.a.' Alija je rekao: 'U skladu s mojim mogućnostima.' Zatim sam to ponudio Osmanu, r.a., i on je prihvatio."'[1]

٥٥٧ - حَدَّثَنَا عَبْد اللهِ حَدَّثَنِي سُفْيَانُ بْنُ وَكِيعٍ حَدَّثَنِي قَبِيصَةُ عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ عَيَّاشٍ عَنْ عَاصِمٍ عَنْ أَبِي وَائِلٍ قَالَ قُلْتُ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ كَيْفَ بَايَعْتُمْ عُثْمَانَ وَتَرَكْتُمْ عَلِيًّا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ مَا ذَنْبِي قَدْ بَدَأْتُ بِعَلِيٍّ فَقُلْتُ أُبَايِعُكَ عَلَى كِتَابِ اللهِ وَسُنَّةِ رَسُولِهِ وَسِيرَةِ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ فَقَالَ فِيمَا اسْتَطَعْتُ قَالَ ثُمَّ عَرَضْتُهَا عَلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَقَبِلَهَا

558. Pričao nam je Hašim b. Kasim, da mu je ispričao Lejs, njemu Zuhre b. Mabed el-Kureši, od Ebu Saliha Osmanovog štićenika, da je čuo Osmana b. Affana da kaže na minberu: „O ljudi, krio sam vam hadis koji sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., jer sam se bojao da ćete se razići od mene, a sada sam odlučio ispričati vam ga kako bi svako izabrao za sebe ono što hoće. Čuo sam Allaho-

٥٥٨ - حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ حَدَّثَنَا لَيْثٌ حَدَّثَنَا زُهْرَةُ بْنُ مَعْبَدٍ الْقُرَشِيُّ عَنْ أَبِي صَالِحٍ مَوْلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ عُثْمَانَ يَقُولُ عَلَى الْمِنْبَرِ أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي كَتَمْتُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَرَاهِيَةَ تَفَرُّقِكُمْ عَنِّي ثُمَّ بَدَا لِي أَنْ أُحَدِّثَكُمُوهُ لِيَخْتَارَ امْرُؤٌ لِنَفْسِهِ مَا بَدَا لَهُ سَمِعْتُ رَسُولَ

1 Sened hadisa je slab.

vog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: ‘Bdijenje jedan dan na Allahovom putu bolje je od hiljadu dana u kojem toga nema.’“[1]

اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَنَازِلِ

559. Pričao nam je Ebu Seid, štićenik porodice Benu Hašim, da mu je ispričao Ikrime b. Ibrahim Bahili, njemu Abdullah b. Abdurrahman b. Ebu Zubab, pa je spomenuo hadis.[2]

٥٥٩ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بَاهِلِيٌّ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي ذُبَابٍ وَذَكَرَهُ

560. Pričao nam je Ebu Seid, da mu je ispričao Lehia, njega obavijestio Musa b. Verdan, da je čuo Seida b. Musejjeba kako kaže: „Čuo sam Osmana kako drži hutbu na minberi i kaže: ‘Kupovao sam hurme iz dubine jevrejske zemlje koja se zove Benu Kajnakua i prodavao ih za zaradu, pa je to došlo do Allahovog Poslanika, s.a.v.s., te mi on reče: ‘Osmane, kada kupuješ, traži da ti se izmjeri, a kada prodaješ izmjeri.’“[3]

٥٦٠ - حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ لَهِيعَةَ أَخْبَرَنَا مُوسَى بْنُ وَرْدَانَ قَالَ سَمِعْتُ سَعِيدَ بْنَ الْمُسَيَّبِ يَقُولُ سَمِعْتُ عُثْمَانَ يَخْطُبُ عَلَى الْمِنْبَرِ وَهُوَ يَقُولُ كُنْتُ أَبْتَاعُ التَّمْرَ مِنْ بَطْنٍ مِنَ الْيَهُودِ يُقَالُ لَهُمْ بَنُو قَيْنُقَاعٍ فَأَبِيعُهُ بِرِبْحِ الْآصُعِ فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا عُثْمَانُ إِذَا اشْتَرَيْتَ فَاكْتَلْ وَإِذَا بِعْتَ فَكِلْ

561.Pričao nam je Bišr b. Šuajb b. Ebu Hamza, da mu je ispričao njegov otac, od Zuhri-

٥٦١ - حَدَّثَنَا بِشْرُ بْنُ شُعَيْبِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنِ الزُّهْرِيِّ

1 Hadis je hasen/dobar.

2 Ovaj sened je slab.

3 Hadis je hasen/dobar zbog drugih verzija.

حَدَّثَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ أَنَّ عُبَيْدَ اللهِ بْنَ عَدِيٍّ بْنِ الْخِيَارِ أَخْبَرَهُ أَنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ لَهُ إِنَّ اللهَ قَدْ بَعَثَ مُحَمَّدًا عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بِالْحَقِّ فَكُنْتُ مِمَّنْ اسْتَجَابَ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَآمَنَ بِمَا بَعَثَ بِهِ مُحَمَّدًا عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ثُمَّ هَاجَرْتُ الْهِجْرَتَيْنِ وَنِلْتُ صِهْرَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَايَعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَاللهِ مَا عَصَيْتُهُ وَلَا غَشَشْتُهُ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ

ja, on od Urve b. Zubejra, da ga je obavijestio Ubejdullah b. Adi b. Hijar, kako mu je rekao Osman b. Affan da mu je rekao: „Allah je poslao Muhammeda, s.a.v.s., s istinom i bio sam od onih koji su se odazvali Allahu i Njegovom Poslaniku, s.a.v.s. Povjerovao sam u ono s čime je došao Muhammed, s.a.v.s., zatim sam učinio dvije hidžre i bio sam zet Allahovom Poslaniku. Dao sam prisegu Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i nisam mu pokazao neposlušnost niti ga prevario sve dok ga Allah nije uzeo Sebi.“[1]

Uz Allahovu pomoć završen je musned Osmana b. Affana, r.a., i slijedi musned Alije, r.a., koji je prvi u drugom tomu.

1 Sened hadisa je vjerodostojan po Buharijinim uvjetima.

SADRŽAJ